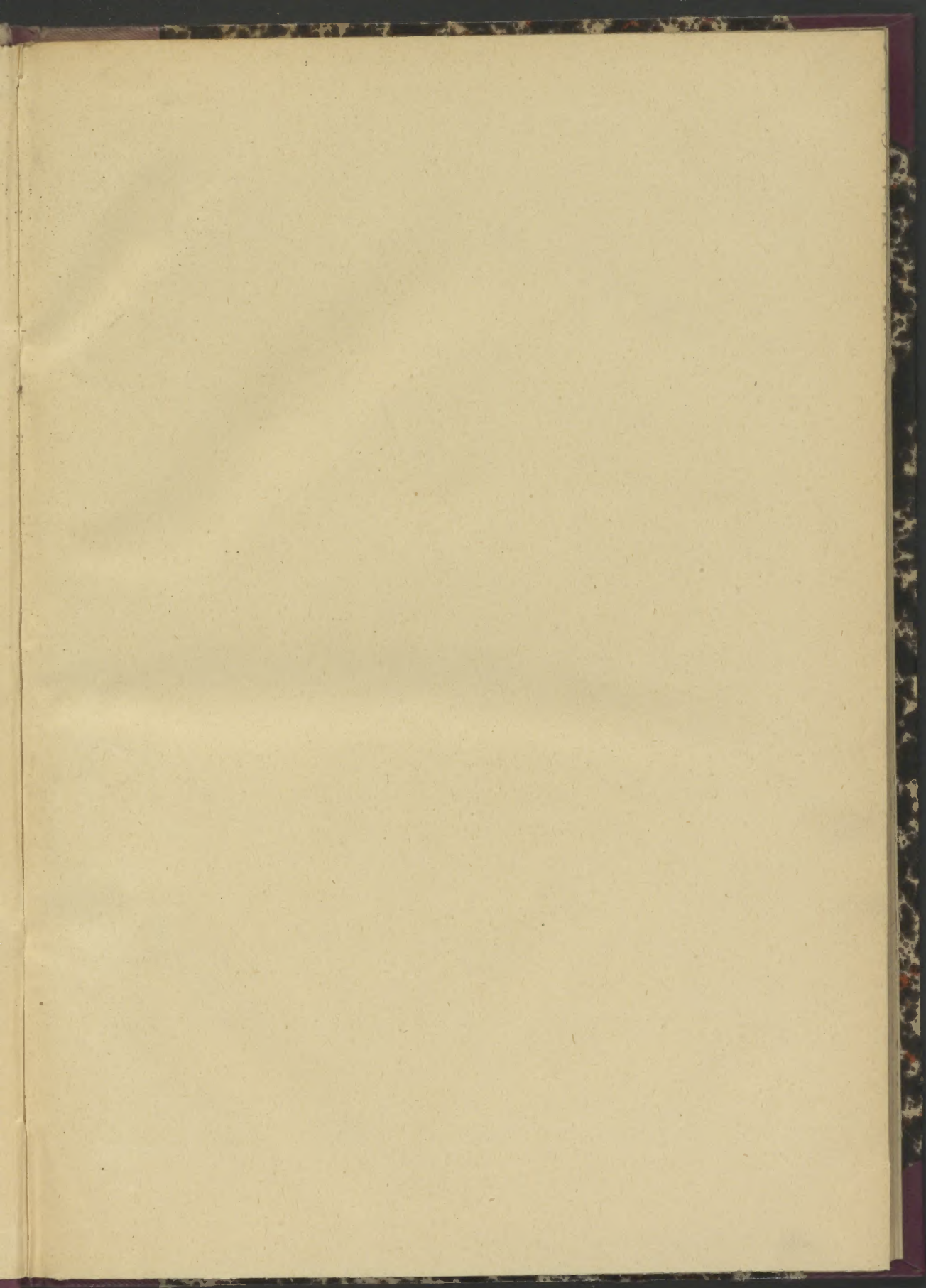
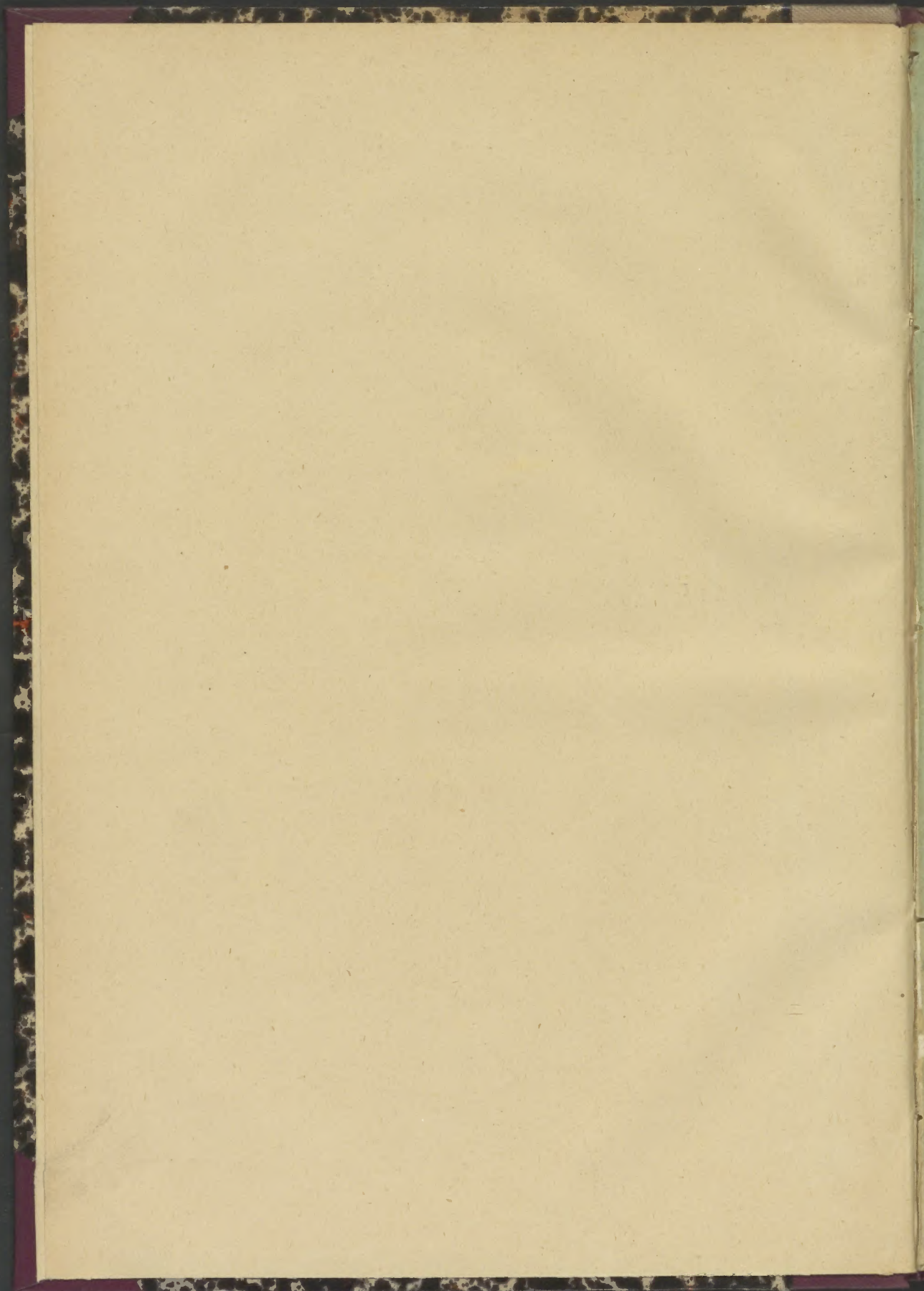

57

no. 57.

ԷՍՐԱՐԸ ԱԶԳ

ԷՍԷՐԸ

ՔԵՐՈՎՔԷ ԼԻՄՕՆՃԵԱՆ

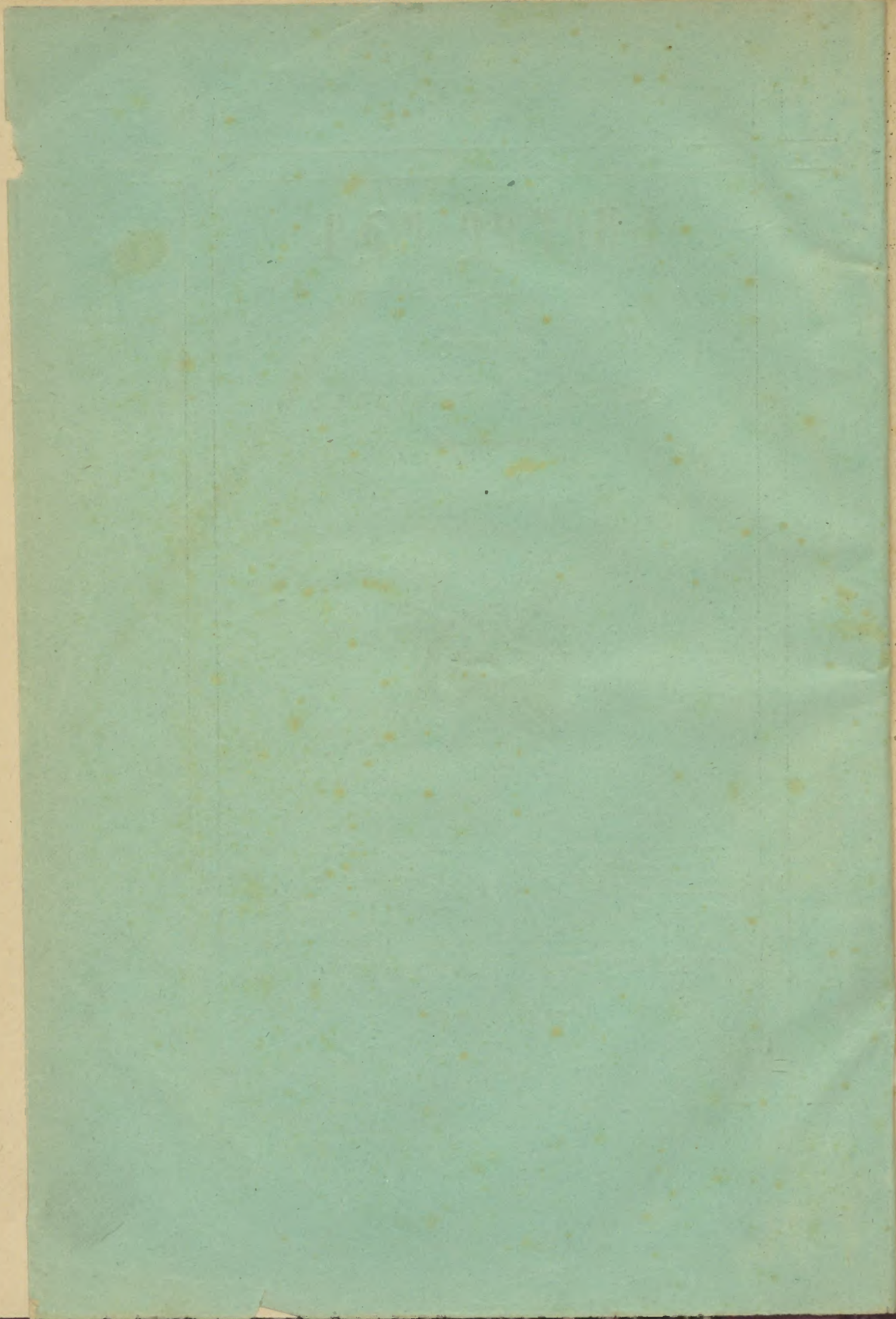

معارف نظارت جلیله سی رخصتیه طبع اولمشدر

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷԵԱՐ ԿԱԶԷԹԱՍԸՆՏԱՆ ՄՈՒԻՐԷՃ

Տ Է Ր Ս Ա Ա Տ Է Թ

1883

ԷՍՐԱՐԸ ԱՆԳ

ԷՍԷՐԸ

ՔԵՐՈՎԲԷ ԼԻՄՈՆՃԵԱՆ

ՔԵՐՃԷՄԱՆԸ ԷՅՒԲԵԱՐ ԿԱԶԷԹԱՍԸՆՏԱՆ ՄՈՒԻՐԷՃ

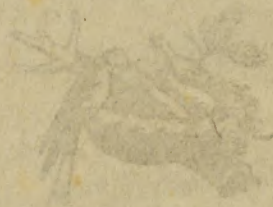
ՏԷՐՍԱՍՏԷԹ

—
1883

FURNACE

1866

REPORT

REPORT

1866

1866

ԷՍՐԱՐԸ ԱՃԳ

Ա.

ԳՍԹԻԼ ԵԱՆԿԸՆՃԸ

Օն սէքիգինճի արքն օրթալարընտա , Լօնարա շէհրինին քէօչէ պուճագ մահալլէրինտէ , բէք չօգ քէօհնէ վէ տիշապ մէյխանէլէր պուլունուպ , պուճարն քէօհնէ միւշթէրիլէրի տախի , հէման մէգբիւր Էպիսկոպէրէ , տէհչէթֆէրմա պիր հալը մէքրուհ սահա իւավէ կյէմէքտէ խալէք :

1745 սէնէսի նոյեմբերին 11ինճի կիճէսի , մէգբիւր քէօհնէ իշրէթ կեահալարն պիրիսինին քէօհնէլէնաիլ բէքէլէրի , քէօհնէ սերխօշար իլէ թէղէին գըլընմըլ օլտուղը սրբատա , աշըլըլ գարանտըգճա բասլընմըլ օլան բէզէլէրինտէն տախի գուլագլար չընլատաճագ պէտ սէսլէր չըգտն սօգագ գարուսը նահէհան սըրթ իւթիւ աշըլարագ , իքի քիշի իշրի կիրալէք , վէ գարույու թէքրարէն արդարընտան գարատըլար :

Մէյխանէնին կէտիքի միւշթէրիլէրի վաթէն թէքմիւ օլմուշ , վէ կիճէ տախի խալլիճէ Էօլ ալմիլ օլտուղունտան , պէօլլէ պիր վագըթօղ վիլիթա , թապիտթը իլէ օթուրանլարն մէրագընը թահրիք իտէճէք խաի :

Թուսուսի իլէ նագչ իթախիսիլ սընըֆտա պուլունան տաի իշրէթ կեահալարտա ատէթ տէն օլտուղը իւզրէ , սարլ գավզատան պիր տէրէճէ աշաղը օլան նիմ մուհապպէթ վէ նիմ մուարագա շամաթալարընտան , իքի ատըմ էօթէտէ տուրան պիրիսինին սէօլէտիյինի պիլէ իշրէթ մէք գապիլ օլմամագտա իքէն , մէրգուճան իքի նէֆէր Էապանճըլարն իշրի կիրալէրի իւզէրինէ նալ կէհան էօլլէ պիր սուղրուգ հուսուլէ կէլմիլ խաի քի , գարունուն աշըլըլ գարանմասընտան նէլէթ իտէն բէզէ կըճըրթըրնըն չընլայըլ , էբէլի վագթ մէյխանէնին տէօրթ քէօչէսինտէն ագս կյէմէքտէ խաի :

Վադա հաֆիթատա պիր իքի տէֆա կէճ վագըթ մէյխանէյէ վիգիթա վերէն սայլըսըլ միւսաֆիրլէրտէ զուհուր իթմէզ տէյիլ խաի իտէ տէ , պուճար հէման պիլա իսթիսնա հէր տէֆա , Էհլի ըրլ միւշթէրիլէրտէն պիր իքիսինի , կիճէլի պաչգա պիր Էբէն մահէլտէ կէչիրմէյէ տավէթ է կէլմիլ օլան բօլիս մէմուրլարընտան խալարէթ խալէք :

Հալ պու քի , նագչ իթմէքտէ օլտուղումուլ վուգուտի կիճէսի այնի սայլըսըլըլա իշրի կիրալ օլան ատէմլէրտէն պիրիսինին ուզուն բալթօղ ալթընտան պիր գըլըճ ուճու կէօրիւնիւպ , Էէլէ սիւրիւնտիքէ պունուն չըլըրթը սէսլէրի տէ իշրէթ իմէքտէ խաի իտէ տէ , նէ մէգբիւր գըլըճըլըն վէ նէ տէ սիկէրինին բօլիս մէմուրլարընա պէյնիկէր հալլէրի պուլունտարըն .

տան , ատէթա մէյխանէնին գայտը հայաթ հիտաւարարը մագամընտա պուլունան քէօհնէ միւլթէրիլէրին մերագլարը պիր գաթ տահա իզտիյատ պուլտըգտան պաշգա , պու սայղըսըղ ետպանճըլար քէնտր կիճէ գօնսէրլէ-րինի իխլալէ սէպէպ օլտուգլարը իչիւն , անլէրէ գարը տտէթա պիր նէվի հիտտէթլէրի տախի թահրիք օլմայա պաշլամագտա իտի :

Մտագալլահ , էկէր մէրգուճան իքի նէֆէր ետպանճըլարտան պիրիսի , տիհանընտան նախօշ պիր սէօզ չըգարմը , ետխօտ օթուրանլարըն միւնա-սիպ ատտ իտէմէյէճէքլէրի եօլտա պիր հարէքէթտէ պուլունմուշ օլաա իտի , թէքմիլ ճէմիյէթ սիլահ պաշընա տազէթ օլունան պիր ասքէր Փըրգասը կի-պի քեաֆֆէթէն անաղա ֆըրլանըպ , անլէրի , հէլագ օլմագ տէրէճէսինտէ թէփէլէյէճէքլէրի իտի :

Հէլէ քի , պու եէնի կէլէնլէր , սէսիզճէ էթրաֆա շէօյլէ պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա , մէյխանէնին պիր քէօշէսինտէ քէնտիլէրէ միւնասիպ պօշ պիր մահէլլ պուլուպ , տօղրուճա օլ թարաֆա տօղրու իլէրուլէտիլէր , վէ քէնտի եօլլարը իւզէրինտէ պօշ պուլտըգլարը իքի ատէտ սանտալիէ պօզմասը իսքէմլէլէրի պիրիքտէ կէօթիւրիւպ , օ քէօշէտէ օթուրտըլար :

Նասըլ քի տէաիք , պուլնարտան պիրիսի օրթա եաշը վէ տիկէրի տախի հէնուզ տէլիգանը օլուպ , օրթա եաշըսը գըրգ գըրգ իքի չաղարընտա կէօրիւնիւպ , դըլըճը պուլունմագտա վէ իւսթիւնէ ալմիշ օլտուղու հար-մանիսինին եագալարընը օլ գատար եօգարը վէ դըսաս շարգասընը տախի օլ գատար աշաղը շէքմիշ իտի քի , եալընըզ գարա սագալլը վէ սիյահ կէօզ-լիւ էսմէրճէ պիրիսի օլտուղը միւչահէտէ օլունմագտա իտի իսէ տէ , սըֆա-թընը պիր էյիճէ կէօրէպիւմէք դապիլ օլմամագտա իտի :

Տլիլգանը կիպի կէօրիւնէն դըլըճը արդատաշը իտէ , 28 իլէ 30 եաշ-լարը արասընտա թախմին օլունուպ , ասլա նէ պըբըզը վէ նէ տէ սագալլը պուլունմագտա օլտուղը կիպի , պիրաղ կիւնէչտէն եանըգըլը միւսթէնա թութուլտուղու հալտէ էօյլէ պիր թազէլիլի վէ տիլլէրիլի վար իտի քի , էրքէք գըեաֆէթինէ կիրմիշ պիր գըզա պէնգէմէքտէ իտի :

Պէքի տաեաղա մէյեալ պուլունան մէյխանէ ճէմիյէթինին թահրիքինի սօնրատան թէքքինէ մէտար օլան սէպէպ տախի , տէլիգանը գըլընընըն ճէմալինտէ միւչահէտէ օլունան տիլպէրիլը վէ ճէլպ իտիճի հալ իտի :

Պէշ տագըզա սօնրա . մէրգուճան ետպանճըլարըն իւզէրինէ հալըրու-նուն մերագը վէ հիտտէթի քեամիլէն թէքքին վէ մահվ օլուպ , շարասլ գա-տէհլէրի սէպէրի իլէ ույար ույմագ սօշպօղազըզ կիւրիւտիւսի թէքրարէն պիրիպիլէրիլէրինէ գարըշտըլար , վէ գարըշալըզ՝ էսքի քէմալինի պուլտուգտա , արթըզ հէր քէս , եէնի կէլէնլէրի քեամիլէն ունութմուչար իտի :

Կէօրիւնիւտէ , մէյխանէճի տախի էվլէլ էմրտէ քէնտի միւլթէրիլէրինին մէրագ ու հիտտէթ տուլղուլարընա ըիայէթէն , կիւեա մէյխանէսի գարու-սուլնտան իչէրիչէ հիշ պիր ատէմ կիրմէմիշ տիր կիպի եէրինտէն պիլէ գը-մըլտանմամըլ իքէն , էսքի հալին թէքրարէն իպզա օլունմուշ օլմասընտան թէշվիգ օլունարագ , Փագաթ միւսքին մէրթէպէ քիմսէնին նաղար ու տիգ-

գաթընը քէնտի իւզերինէ ճէլոյ իթմէյէճէք տէրէճէտէ ուսուլթիլէ , եավաշ
եավաշ իքի նէՓէր եապանճըլարըն եանընա վարըպ , նէ իչմէք իսթէտիքէ-
րինի քէնտիլէրէ սիւալ իյլէտի :

— Նասըլըն Լօնկհէտ , քարա գազանը՞եօրմըսըն , տէտի գըլըճսըզ եա-
պանճը , մէյխանէճինին էլինտէն թուլթարապ :

Մէյխանէճի պու սէսի իչիթտիլինտէ , պիրտէն պիրէ իւզերինտէ պիր
ալթիւսթիւրք ալէամէթի միւշահէտէ օլոււսու իպէ տէ , տէրհալ քէնտիսինի
թօրլայըպ ,

— Չօգ էյի հալտէյիմ պէնիմ սատըգ . . . :

— Իսմիմի վէր գօ՛րգմա , քէնտիմի կիպլէյէճէք պիր սէպէպիմ եօգ տըր :

— Էվվէթ քարա տա գազանըեօրում պէնիմ Ուայլտմէնիմ :

Չօգտան պէրու պիրիպիրլէրինի կէօրմէմիշ օլան պու իքի աշէշ սօսթ-
լարըն միւքեալէմէսի տէվամընտան էվվէլ , անլէրին ինկիլիզճէ մէզքիւր իսմ-
լէրի եախօտ մահլէզլէրի մանէասընը տա իյզահ իտէլիմ :

Նասըլ քի տէրլէր , իյիտ՝ մահլէզի իլէ անըլըր :

Ուայլտմէն , ինկիլիզճէ Ուայլտ եանի եապանի լուղէթիինին վէ Մէն եանի
աթե՛մ լուղէթիինին իթթիֆազլարընտան վիւճուտէ կէլմիշ պիր իսմ օլուպ ,
Ուայլտմէն աիմէքլէ եապանի աթե՛մ անլաշըլաճաղը աշիքեար տըր :

Ուայլտմէն , վագթիին քահրամաշընթա՛ն օլտուղու իչիւն իչպու մահլէզէ
շահան կէօրիւլմիշ օլուպ , ասըլ իսմի թօմաս իտի իսէ տէ , պու իսմ օլ
գատար պաթթալա վուրմուշ իտի քի , չօզլար պու ատէմին Ուայլտմէնտէն
պաշգա պիր իսմի պուլոււսուղոււնու պիւլէզլէր իտի պիլէ :

Մէյխանէճինին իսմի տախի Լօնկ (ուզոււն) վէ Հէտ (պաշ) լուղէթլէրի
օրթագըղը էսէրի օլուպ , Լօնկհէտ տիմէքլէ Ուայլտ պաշլու անլաշըլաճաղը
թապիի աիր :

Էյի ըրզ մէյխանէճինին պու մահլէզի տախի , պաշընըն սահիհէն ուզոււն
պիշիմինտէն թէվէլլիւտ իթմիշ իաի :

Էյիմ կէօրիւնէն իչպու իյզահաթտան սօնրա , թէքրարէն պոււնլարըն
միւքեալէմէսի տէվամընա իզն վէրտիլիմիզ սըրատա , շոււու տախի իլավէ-
թէն սէօյլէմէվիիզ քի , չիքր իթտիլիմիզ միւքեալէմէ , պաշգալարընըն գու-
լազլարընա տէյմէմէք իչիւն , միւմքին մէրթէպէ ալչազ սէսլէ վուզու պոււ-
մագտա իտի :

Սէօզ սըրասը Ուայլտմէնին տիր :

— Հէր կիճէ պէօյլէ իգտիհամըն վա՞ր մը տըր :

— Էվվէթ սէվկիւլի՛մ Ուայլտմէն . հէր կիճէ , եարը կիճէյէ իքի սաաթ
գալանա տէկին պուրասը պէօյլէճէ խընճախընճ տօլու տըր :

— Չօգ մէմոււն օլտում , Փագաթ եարը կիճէյէ իքի սաաթ գալանա
գատար տէյօրսոււն . էօյլէ տէյի՛լ մի :

— Էվվէթ . չիւնքի օնտան սօնրա մէյխանէլէրին աշըզ գալմասը մէմ-
ոււ տըր . վէ աղըր ճէզա վար տըր :

— Էօյլէ իսէ անճագ եարըմ սաաթ միւտտէթիմիզ գալմըլ տըր :

— Եվկէթ — վէ պուսնուն իջիւն չօգ թէէսսիւֆ իտերիմ . չիւնքի պէշ սէնէ տիր պիրիպիրիմիդի կէծրմէմիշ օլտուղունմուշ հալտէ , կէօրիւշմէմիդ իլէ այրլմամը պիր օլաճագ կիպի օլույօր :

— Թէէսսիւֆ իթմէ աղիղիմ Լօնկէտ . պու կիճէ սաօլահա գատար պիրիպիրիմիդ իլէ կէօրիւշէպիրիդ . էֆէնտիմի տէ սիզէ թագտիմ իտէճէյիմ :

— Նէ՞ . պու կիճէ պուրատա՞ մը գալմագ իսթէրսիճիլ :

— Էկէր միւսաստէճիդ օլուր իսէ :

— Ա՛հ . պէօլէ պիր իլթիֆատան նէ՛ գատար մէմնուն օլաճագ իտիմ :

— Նէ՞ . պիզի պու կիճէ գապուլ իտէ՞մէզմիսին :

— Միւսֆիսիդ տիր . աղիղիմ Ուայլումէն :

— Նէ՞ սէպէպլէ :

— Մէյիսանէլէրտէ կիճէ ստէմ եաթըրլմասը գաթիէն բօյիս թարաֆընտան մէնն իտիտիյի սէպէպլէ :

— Գըբըլէ շարալն վա՞ր մը տրը Լօ՛նկէտ . վար իսէ կէթիր պիր ազ կէրարէթիմիդի կէչիրէլիմ տէ , սօնրա պու եասաղ մատտէսի իւզէրինէ տէ կէօրիւշիւրիւլ :

Մէյիսանէճի , էբըբըլէ շարալ լուզէթինի իշիթիր իշիթմէզ , պիր տէֆատահա այթ իւսթ օլտու . ֆագաթ տէլիգանլը գըբըլը օլ արա թէրիսօլար իզտիհամընն սէյրինէ տայմըլ օլտուղընտան , մէյիսանէճիինն ըէնկ տէյիշիթիրմէսի ֆարգընա վարամատը :

Լօնկէտ , արթըգ սէօղիւ գըսսա իտիւլ , վէ պալընը սասարագ , տէսթ . կեահընա սօղրու իլէրուլէմէյէ պաշլատը :

Իքի տագըգա սօնրա , Ուայլումէն իլէ տէլիգանլը արգատալը էօնիւնէ , շարալ տէօրիւնթիւսիւնտէն սիյահ մէրմէր թաշ ըէնկի քէսպ իթմիշ օլան քէօնէ վէ ատի թաթթատան մէմուլ պիր թրարէզա կէթիրիլիլ , իւզէրինէ տէ , թօրրագ գանաթա իլէ պիր գասլ շարալ , վէ պիրիպիրիլէրինէ պէյնզէմէյէն վէ եինէ թօրրագտան մամուլ իքի ատէտ տաթի գատէհ վազ օլունտըր :

Ուայլումէն օ էբըբըլէ շարալն տատընը պիր քէրրէ քէնտիսի պագըլ պէյէնտիքտէն սօնրա , իքի գատէհի պիրտէն տօլտուրուլ , պիրիսինի արգասալընա վէրտի . վէ պօշ գատէհլէր թէքրարէն թէրարէզանըն իւզէրինէ վազ օլունտուգտա ,

— Բա՛լֆ . պու կիճէյի հէր հալտէ պուրատա կէչիրմէլիլիզ , տէտի :

— Աճայիլ հալլէրին վար տըր Ուայլումէն . պանա գալուս իտի , տօղրուտան տօղրու խանէմիզէ ինէր իտիք . սագասնա հէրիֆ տէ , կիճէ պուրատա եաթըլմագ տէյօր :

— Հէ՛յ կիտի տէլիգանլըլը . հէ՛յ կիտի ազ . ինսանա հէր չէյի ունուլթտուրուր : Բա՛լֆ , նէ՞ իչիւն չօճուգ կիպի տիւշիւնիւյօրսուն . հէնուգ կէմիւտէն չըգմամըլ անճագ պիքր գաշ սաթթ օլմուշ տուր . պանա կէօրէ պիր պէյիս եօգ տուր . ֆագաթ սէն քէնտին տիւշիւն , իւսթիւնիւ պալընը պիր էյիճէ սըրայա գօյմագսըղըն . պիր պահրիյէ դապիթինէ շայան հաղըրըղը կէօրմէքսիդին ֆամիլեանըն հուզըրոււնա չըգմագ գապիլ օլպալիթը՛ր մի . էյի տիւշիւն Բա՛լֆ . մատմուազէլ տէ օրատա հաղըր պուլունմուշ օլպալիլ . . . :

— Հագգըն վար տըր Ուա՛յլտմէն . չօգ ապէս շէյ օլուրս : Թէչէքքիւր Ի-
տէրիմ . հանգըրմտա տըյիմա գուսուր պրագմատըղըն նաճար ու տիգգաթըն
իչիւն Թէչէքքիւր Իտէրիմ . վէ՛ր էլինի սըգայըմ . արթըգ գուզու կիսի, ալ-
զըմը պիլէ աշմագսըղըն , քէնին արգանտան կէլէճէյիմէ էմին օլ :

— ԲալՖ մի՛ւրը . . . :

— Խա՛յր պէն շիմտի Ինկիլթէրրա տօնանմասը գօմանտանընրնտան
պուլունան ԲալՖ Միլըր տէյիլիմ . վաթանըմ պէնի Թէքրարէն մէմուրիյէթ
պաշընա տալէթ Խտէնէ տէկին , տօսթլարըմըն սատըզը սապըգ ԲալՖըմ :

— Վէ ազ վագըթտան , Հէլէն Հուայթրօզ գըրալիչանըն տախի սէվկիւ-
լիւ գըրալը օլաճագսըն :

— Ուա՛յլտմէն . . . :

— Վէ պէն տախի , գօմանտանըմըն մէսուտ սէրայընտա , գըրալըմըն վէ
գըրալիչամըն , Եանի սէնին վէ նազը մատամանըն սատըգ քէլքէրի պաշընա
կէչիպ , մէսուտիյէթիինիգէ գարըր զուհուրա կէլէն հէր նէվի Թէչէլիքէլէրէ
կէօրիւս վէրիպ ուղրուենուզա Փէտայի ճան Իթմէքլէ քէնտիմի տէ մէսուտ
ատտ Խտէճէյիմ :

— Ուա՛յլտմէն . շիմտիյէ տէկին էօլիւմէ գարըր Իքիմիզ տէ նէ գատար
ուղրաշարգ Խտէ էլ վէրիր . վաթանըմըղըն շէրէֆի Իչիւն Թէքրարէն ճանը-
մըզը Փէտա Իթմէյէ չաղրըլանա տէկին , արթըգ էօլմէք Իւզէրինէ տիւչիւն-
մէմէլիյիգ . Փէտաքեարըլըն արգասընտան միւքեաֆաթ կէլիր . Հէլէնիմ
ուղրուենա վէ վաթանըմըգ նամընա պիլա Փիւթուր գաշ տէֆա Էգրայիլին հու-
զուրուենա չըգտըղըմա շահիտսին . Հէլէնիմէ սէօզ վէրմիլ Խտիմ քի , քէտէրի-
նին վասիյէթիինի Եէրինէ կէօթիւրիւպ քէնտիսի Իլէ էվլէնէպիլմէք Իչիւն
ըիւթպէ վէ շէրէֆ գազանաճագ Խտիմ . քէնտիսինէ վէ վաթանըմա շայան
պիր ատէմ օլաճագ Խտիմ . համտ օլսուեն վատիմի պաշա չըգարտըմ . վէ պու
տէֆա Հէլէնիմին ալագլարը էօնիւնատ տիզ Իւզէրինէ կէլալիյիմտէ , քէնտի-
սինէ Եալընըզ պիր սատըգ Եիւրէք Թագտիմ Իթմէյիպ , Իլլա պիւթիւն տիւն-
Եանըն էն միւնթալամ տօնանմասը զասըթանընտան պիրիսինին էլինի տէ
պիրլիքտէ քէնտիսինէ Թագտիմ Իթմիլ օլաճագըմ , վէ սատըգ պիր Եիւրէյին
Եէմիլիլէրի Իլէ պէրապէր , քէնտի ալագլարը պիթընա պիր Փաթի՛զ գըլըճ տա-
խի վալ Խտէճէյիմ . Հէլէնիմ , քէնտի տիլլէր տօտագլարը Իլէ «պէնիմ Բալ-
Ֆըմ մէսու՛ւա օլ , արթըգ սէնինիմ» տէտիյինտէ , Ուա՛յլտմէն , սէն տախի
Եանըմտա պուլունաճագսըն , վէ բարմաղըմ Իլէ սէնի Հէլէ՛նիմէ կէօթէրիպ ,
«Իլթէ պէնիմ գահրաման վէ սատըգ րէֆիգիմ տէ պու սուր . քէնտիսինի
տէ մէսուտ գըլմալըյըզ» տէյէճէյիմ . վէ պէնիմ սէվկիւլի՛ւ Ուա՛յլտմէնիմ,
պիլիբրսին քի պիր տօսթուուզու տէ պիզիմ կիսի մէսուտ գըլմայա Իգթի-
տարըմըզ վար տըր . վէ պիր կիւն պէնիմ նազը Հէլէնիմ , մատամ Ուալլտ-
մէնի գուճագլայըպ , «գօճամըն պիր գարնտաշը պուլունտուզու կիսի , պէ-
նիմ տէ պիր գըզ գարընտաշըմ պուլունաճագ վէ մէսուտիյէթիմիլ Թէքմիլ
օլաճագ» տէյէճէյէ տիր : Ուա՛յլտմէն նաթըլքի էվլէլիւնտէն տախի սէօյլէմի-
չիմ , կէրէք Հէլէնիմ վէ կէրէք պէն , գարնտաշ վէ գըզգարնտաշտան մաճ-

րում պոչլունմագտայրդ արթըզ պու գուսուրուն տա եէրի տօլտուգտա , տիւնեա իւզէրինտէ պաշգա նէ՛ արգումուզ գալապիլիր : Ա՛գիւմ Ալլահ , պու նէ՛ գատար նիյմէթ :

— Ծագաթ սէվկիւրիւ գօմանտանրմ , պէն էվէնմէյէճէյիմ :

— Իշթէ միւնասիպէթսիզ պիր սէօզ տահա . Ուա՛յլամէն նէ՛ իշիւն մէսուտ օլմազ իսթէմէյէճէքսին :

— Զիւնքի օլ վագըթ էֆէնտիմէ լայըզը սուրէթտէ խըտմէթ իտէմէմ , վէ տահա զիատէ մէսուտ օլայրմ տէր իքէն , պիւսպիւթիւն պէտպալսթ օլմուզ օլուրում :

— Պէն օլ գատար Փէտաքեարըզտան հազզ իթմէմ պէնիմ սա՛տըզ տօսթում . հէմ արթըզ տէնիզ իւզէրինտէ պուլունմայրպ գարատա պուլունտուղումուզտան , էֆէնտիլք եախօտ գօմանտանըզ վէ նէֆէրիք ֆարգլարընա տա մահէլլ եօզ տուր : Ուա՛յլամէն , գարա նիզամը պաշգա տըր , վէ թէքրարէն տիւլմէնէ գարըը հարէքէթ իթմէք իւզրէ տէնիզէ չըգաճաղըմըզ կիւնէ գատար , պիրիպիրիպի , գարընտաչըզ սըֆաթընտան պաշգա պիր սըֆաթլաթանըյամայրզ :

— Զօզ ալիճէնապսըն Րալֆ Մի՛լըր :

— Զօզ մէսուտըմ Ուա՛յլամէն . պէն մէսուտ օլտուլում իշիւն գարնտաչըմ տախի մէսուտ օլմալը տըր . սէօյլէ Րալֆա գարընտա՛չ օլմազըլըը րէտտ իթմէյէ ճէսարէթին վա՛ր մը տըր :

Տիւպէր տէլիգանը պու սօն սէօյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա , էսմէր եիւզիւ րէֆիգինին էլինի թէքրարէն սըգտը :

Գըր՛ըը շարադ գատէհլէրի թէքրարէն տօլուպ պօշանտըզտա , մէյխանէճի Լօնկհէտ տախի էթէրէրինի պիրիպիրինէ գապուչտուրարագ եանլարընա վասըլ օլտու : Ուալտուէն գատէհլէրի թէքրարէն տօլտուրուպ , ֆագաթ պու տէֆա անլէրտէն պիրիսինի մէյխանէճիյէ վէրտի . վէ անըն իլէ թօգա իթմէյէ հազըրլանմագտա իքէն , մէրգում բարմաղը իլէ տէլիգանը զապիթի կէօսթէրիպ , «խա՛յր միւսաֆիր էֆէնտի իլէ թօգա իտէճէյիմ» տէտի :

Ուալտուէն՝ մէյխանէճիին պու սէօյիւ իւզէրինէ էօյլէ պիր մանէալը կիւլիւմէյիլ կէօսթէրտի քի , սօնրատան վուգու պուլան տէհլէթլի հալլէր « թամ օ սըրտա , «թատապվուր օլունան բաղարըրըն օլմուզ պիթմիլ» պիր շէյ օլտուղունա , մէքիւր կիւլիւմէյիլին պիր ալէամէթի մախսուտ օլմասընը թաստիք իտէճէքլէր իտի :

Մէյխանէճի , քէնտի արգուսու իւզրէ տէլիգանը միւսաֆիր իլէ Գըր՛ըը շարադ թօգասընը իճրա իտիպ Գընն Գըրէքտն սօնրա , Ուալտուէնին գուլաղընա տօղրու էյիլէրէք ,

— Միւճէրրէտ պու կիճէ պուրատա գալմագըրընը՞ մը լազըմ տըր , տէտի :

— Պաշգա պիր շարէմիզ եօզ . պու վագըթ նէ՛ րէյէ կիտէպիլիրիզ :

— Ծագաթ պէն պէօյիւք մէսուլիյէթ ալթընտա գալմըզ օլուրում :

— Սէնի մէմուսն իտէրիզ . Լօ՛նկհէտ . զարար զյանըն չըգտըգտան սօնրա սանա տա էրէյիճէ պիր շէյ գալապիլիր :

- Փագաթ էհլի ըրզ պիր մէյխանէճի իչիւն . . . :
- Տայիմա դատրնլար կիպի գորգազսըն , Լօ՛նկհէտ :
- Նէ՞ եարայլմ էյիմտէ տէյիլ , քիմսէնին եիւզիւմէ էյրի պագմասընը պիլէ իսթէմէմ . նէ՛րէտէ դալըր բօլիսին տէհչէթլի պագըը :
- Բէք ալէա . սէն բօլիստէն գորգարսան , տօսթլարընըն տախի գորգմայա հագգլարը եօ՞գ մը տըր . պիզ պուրատան չըզըզ կիտէր իսէք , կիճէ սօգագտա գալմամըզ իճապ իտէր . վէ մէյխանէտէ պիլէ եաթըլմասընա միւսաստէ իթմէյէն բօլիս էֆէնտիլէրին սօգագտա եաթըլմասընա գարըը նէ գատար ճանլարը սըզըլաճաղընը անլաեապիլիրսին :

- Հագգըն վար տըր Ուա՛յլտմէն :
- Էօյէ իսէ նէ՞ իչիւն գարըը կէլմէք իսթէյօրսուեն :
- Պունա պիր չարէ տիւչիւնմէլիլիմ :
- Օ սէնին իչին տիր :

— Շիմտի բօլիս նէօպէթճիսի , տաղըլմագ վագթի կէլմիչ օլտուզունու պիլտիրմէք իչիւն դաբուչու վուրաճագ տըր . պունուն իւզէրինէ միւչթէրիւլէրիմին քեաֆֆէտի տախի տիչարը չըզըզ կիտէրէք . սիզ տէ օնլար իլէ պէրապէր գալգընըզ . սօգաղա չըզտըղընըզտա , սաղընըզա սարըլ էքէիճէ իւլէրի կիտին . սլատէհու սիպի քիմսէ կէօրմէյէրէք թէքրարէն կէրի աէօնիւպ սէսսիլճէ պուրայա կէլին . գաբուչը արալըզ պըրագըըըմ . Փաղաթ էյի տիգգաթ իտին , քիմսէ սիզին ալտէթ իթտիլինիլի կէօրմէմէլի տիր . սօնրա պու էյիլիլիմին մայի սանա չօղա օթուրուր . սանա տա եագըզ տըր . պունճա սէնէլէրտէն պէրու , պիր սինէյին պիլէ քիրլէթմէմիչ օլտուզու ըրզ վէ նամուս բագըլըմ պիր բարալըզ օլուր . էհլի ըրզ ատէմէք , հէր չէտէն էվ վէլ նիզամա ըիսայէթ իթմէլի . տօլրուլուզու վէ ասայիլի հալի մուհաֆագա կլէմէյէ չալըլմալը տըրլար :

— Օնա չիւրհէ՞ մի վար : Սէն թէէսսիւֆ ի՛թմէ , պէնիմ սատը՛գ տօսթում . պու կիճէ մէյխանէնին գաբանմասընտան սօնրա թէքրարէն իչէրիյէ ատէմ կիրմիչ օլմասընըն էսէրինի , եարըն սէն պիլէ կէօրէմէյէճէսէն . պու պապտէ սէնի քեամիլէն թէէմին իտէպիլիրիմ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ . գարարմըզ գարար տըր , Ուա՛յլտմէն :

— Էվվէթ գարարմըզ գարար տըր սէվիլիլի՛ւ մէյխանէճիմ . շիմտի պօրճումուզու ալը դօյուպ շունուս իւսթ եանընը պիլէ կէթիլմէյէ հիւնմէթ էթ , աէտի Ուալտմէն մէյխանէճիւնին էլինէ պիր կիւմիւչ սիքքէ եէրլէչտիրէրէք :

Պէչ տագըզա սօնրա , մէյխանէնին գաբուսունա վուրուլան իւչ սօքա սէսի , տաղըլմագ վագթի կէլմիչ օլտուզունու խապէր վէրտիլինտէն , ումում պիր հարէքէթ տիր պաշ վէրիպ , բէքէլէրտէն վէ սանտալէէ պօզմասը իսքէմէլէլէրտէն պիր թագըմը , ատըմլարընը զապթ իտէմէյէն սէրիսօլար իլէ պէրապէր եէրէ տէվրիլմէյէ պաշատըլար . քիւֆիւր , եումրուզ , կիւիւչ վէ շարզը սէսլէրի պիրպիրլէրինէ գարըչտըլար , վէ սիւքիւնէթի հալ իաստէ օլուպ մէյխանէճիտէն պաշգա քիմսէ գալմայանա տէլին , օն տագըզա գատար վագթ միւրուր իթտի :

Մէյխանէճի Լօնկհէտին իչէրիսի նէ ալթիւսթիւքտէ պուլունտուզու ,

տիւզելութեամբ տէյի ետրինէ ետրելթիրմէք իսթէտիյի բէքէ վէ խօքէմէլէրին
թէքարէն տէվրլմէլէրինտէն , վէ իքիտէ պիրտէ այագլարը պիրիպիրինէ կէ-
չիւ , քէնտիսի տէ տէվրլմէք հալինէ կէլտիյինտէն դօլայճա Փէհմօ օլուն-
մագտա իտի :

Պիր միւտտէթ , մէյխանէնին տէրունինտէ տէրին պիր սուղուզ հիւքմ
իթտիքտէն սօնրա , մէյխանէճի տէրհալ , եանմագտա պուլունան գանտիլ-
լէրի սէօյլունտիւրիւս , գաբույա տօղրու գօչտու , վէ անըն պիր գանատընը
սէսիքճէ աչտը . պատէհու տէսթկեահըն եանընա վասըլ օլուս , անըն ար-
գասընտա պուլունան մախգէնվարի պիր մահէլտէն , պիր ուՓագ իտարէ
գանտիլի չըգարըս , տէսթկեահըն իւզէրինէ վագ իլլէտի :

Պու սուրէթլէ , մէյխանէնին իչի , բէք տօնուգ պիր ըըգլա թէքարէն
կիւճ հալ իլլէ սէչիմէյէ պաշաաղընտա , սօգաղ գաբուսունուն արալըգ
գանատընտան իչէրիյէ խըրսըզ կիպի իքի քիչի կիրիս , արգալարընտան տա
ուսուլճաճըգ գաբույու գաբատըլար :

Գարանլըգտա իչէրի կիրէն պու իքի ատէմէրին , Բալֆ Միլըր վէ Թօմաս
Ուայլտմէն օլտուղլարը մալիւմ տիւր :

Մէյխանէճի քէնտիսի տախի գաբուսունուն պիր էյիճէ գարանմըլ օլմասընը
թահգըգ իթմէք իչիւն օլ թարաֆա կիտիս , գալըն սիւրկիւլէրինի տախի
եէրինէ վագ իթտիքտէն սօնրա ավտէթ իտիս , պիր քէօչտէ եանմագտա օ-
լան օճագ սօպասընա տախի իքի ատէտ իրի քիւթիւքլէր սալտըրըս աթէչի
բարլաթտը :

Արթըգ պաշգա պիր ըըգ եագմայա տա հաճէթ գալմայըս , եանմագ-
տա օլան օտունլար իւչ նէֆէր քօֆլըրը պիր էյիճէ ըըթմագտա օլտուգլա-
րը կիպի , մէյխանէնին իչէրիտինէ տախի , քէյֆ պաղըլայըճը բէմպէ պիր
ըըգ վէրմէքտէ իտիլէր :

— Չանն իտէրիմ քի սօգագտա չօգ սօուգ իտէյօր տէտի մէյխանէճի ,
պիր արա , իւզէրինէ քօֆլըրէ կէլէրէք :

— Էվվէթ , հաթթա գար եաղմայա տախի պաշաաղ տէյի ճէվասս վէրտի
Ուայլտմէն :

— Հագըգաթէն պէօյլէ պիր կիճէտէ սիզի սօգագտա պըրաղմագ , նէ՛
գատար ինսաֆսըզըգ օլաճագ իտի . պունու տիւլիւնտիւքճէ նատիմ գալը-
յօրում . թիւզկետար տախի նէ՛ գատար սէրթ էսիյօր :

— Եաթաղա կիրտիյիմիգտէ պիր շէյ գալմագ :

— Փագաթ սիզին պանն նագլ իտէճէք չօգ շէյլէրինիզ վար տըր . Ուայլտ-
մէն . պէչ սէնէտէն պէրու տըր քի պիրիպիրիմիզի կէօրմէմիլիզ . պէնիմ սանա
չու կիւզէլ Նօնտրա շէհրիմիզ հագընտա նագլ իտէճէք չօգ շէյլէրիմ վար
տըր . Փագաթ էվվէլ էմրտէ , շու սիզին տէնիզ սէրիւլէյթլէրինիզ վէ շու
հայլաղ տիւշմէնլէրէ գարըլ օլան ազիմ ֆիւթուհաթլարընըզ հիքեայէսի վար
իքէն , պէնիմ հիքեայէլէրիմի իլէրի սիւրմէքտէն զիատէ ապէս պիր շէյ օլա-
մագ . սէն քէնտի հիքեայէլէրինի պիթիւրտիքտէն սօնրա պէնիմքիլէրէ պու կի-
ճէ սըրա գալմագ իտէ , պաշգա պիր վագըլթ քէնտի պօրճուճու իյֆա իթ-
մէքիլի տէ վատ իտէրիմ :

— Էօյլէ իտէ օճաղա իքի օտուն տահա աթ պագալըմ :

—Ֆազաթ օտուռնտան էվիլէ օթուրաճագ մահէլլիմիդի սըրասընա գօյ-
մայըլըզ . պու նէ՞ դաֆա տըր պէնտէքի դաֆա . այագ իւնթիւ սիպի պօլ-
պօղաղըզա թուրմագ տայըմ . ավֆ իտէրսինիզ էֆէ'նտիլէր . վաթանբերվէր-
լիք տույըլլարիւմ , միւսաֆիրբէրվէրլիք վազիֆէլէրիմ թճրասընա էնկէլ օլ-
տուլար . ավֆ իտէրսինիզ , գուսուրն պագմայըն , բէճա իտէրիմ :

—Թէքլիֆիմիզ եօզ տուր Լօ'նկէէտ . պիզ եսպանճը տէյլիզ :

Պու սըրատա մէյխանէճի տէրհալ իւչ ատէտ իսքէմլէ կէթիրիւյ , նիմ
տէվիր շէքլինտէ օճաղըն էօնիւնտէ տիզտի , վէ տէրհալ իքի ատէտ տահա
քիւթիւք արթարագ , օճաղը պիր դաթ տահա բարլաթտը :

Ուայլտմէն , մէյխանէճինին թագտիմ իթտիյի իսքէմլէլէրտէն պիրիսի
իւզէրլինտէ օթուրմայա հաղըրլանըպ , էլի իլէ Բալֆ Միլըը տախի օթուր-
մայա տազէթ իթտիկինտէ , կէօզլէրինի զօր իլէ աչըզ թուրթապիլմէքաէ օ-
լան տէլիգանը , նազիք պիր սէօլէյիլ իլէ ,

—Պանա ավֆ պույուրմանըզը բէճա իտէրիմ ազի'զ տօթլարըմ . ֆա-
գաթ սիգին մուհապպէթիինիզէ էնկէլ օլմագ տախի իսթէմէմ . էկէր միւմքին
իսէ պէնիմ եսթաճագ մահէլլիմի կէօթէրին պէն բահաթլանայըմ , տուրա-
ճագ թագաթըմ գալմատը , տէտի :

—Էվիլէթ պիզիմ իչիւն գօմանտան պիհուզուր օլմամայը տըր , տէտի
Ուայլտմէն տախի : Լօ'նկէէտ , տօ'սթոււմ պէն սապահա գատար օթուրուպ
գաֆանը շիլըրմէյէ բազլիյիմ , ֆագաթ էֆէնտի բահաթլանսըն , բէճա ի-
տէրիմ :

—Էկէր ֆագըր եսթաղըմա թէնէզզիւ պույուրուր իսէնիզ , անը պու
կիճէլիք սիզին բահաթըլըզա թախսիս իթմէք շէրէֆի իչիւն իֆթիխար իտէ-
րիմ , տէյի ճէվապ վէրտի մէյխանէճի , պաչընտաքի սիյահ թարթօշու չըգա-
քըպ թէվազզիւ իլէ եէրէ տօղրու էյիլէրէք . վէ պատէհու կիտիպ տէսթ-
կեանըն իւզէրինտէքի իտարէ գան : իլինի պարագ , էյրի պիւրիւ վէ սէքիզ
օն այագտան իպարէթ պուլոււնան տար վէ շիւրիւմիւլ պիր նէրտիվէնին
եանընա կիթտի , վէ օրատա տուրարագ , էլի իլէ , Բալֆ Միլըը արգասըն-
տան կէլմէյէ տազէթ իլլէտի :

Տէլիգանըզ դապիթ , կիճէլէր խայր օլոււն տէյերէք Ուայլտմէնին էլինի
սըգարըզտան սօնրա , իլէրու տօղրու կիտէրէք , մէյխանէճինին արգասընտան
էյրի նէրտիվէն այագլարընը չըգմայա պաչատը իսէ տէ , միւվազէնէսինի
ղայպ իտիպ տիւլմէքսիզին նէրտիվէնին պաչընա վասըլ օլանա տէկին ազ շէյ
չէքմէտի : Հէլէ քի օն սէնէտէն պէրու կէմի տիրէլէրինտէ վէ իրտէն եա-
բըմը նէրտիվէնլէրտէ չօզ քօթիլի իթտիկինտէն , պիր գազա չըգարմագսը-
զըն պու միւլքիլ եօճուլըզը պաչա չըգարմայա միւքթտիր օլապիլտի :

Մէյխանէճի , նէրտիվէնին եօգարքի պաչընտա պուլոււնան քէօնէ պիր
գարու տախի աչարագ , օտա զանն օլոււնան պիր տէլիքտէն իչէրի , իքիսի
պիրտէն զայպ օլտուլար :

Ոճէ տագըզա սօնրա , եալընըզ մէյխանէճի թէքրարէն մէգքիւր նէրտի-
վէնտէն աչաղը ինիպ , Ուայլտմէնին եանընա կէլտի , վէ իքիսի պիրտէն ա-

Թէչին գարշուընտա եայլըլ պ թուրմայա հազըրլանտըլար իսէ տէ , մէյիա-
 նէճինին այագլարը օլ տէրէճէտէ շիտտէթլէ պիրիպիրինէ կէչմէյէ պաչամըշ
 իտի քի , պասաճաղը նօգթայը թուրմաւրամայըլ իսքէմէյի կէչմիշ օլտու-
 ղունտան , անըն իւզէրինէ օթուրայըմ տէր իքէն թէքմիլ վիւճուտի իլէ պօշա
 կիտիպ եէրէ չէօքտիւ , վէ պաճագլարը եօգարը տիքիլիպ սըրթ իւսթիւ սէ-
 րիլէ գալտը :

— Քէնտինի պիր ազ զապթ էթ Լօնկհէտ , տէտի Ուայլտմէն բէք եա-
 վաշ պիր սէս իլէ , վէ էյիլիպ մէյիսանէճիլի եօգարը գալտըրաքազ , վէ անը
 իսքէմէյիին իւզէրինէ օթուրթտուրտու : Պու նէ՞ տիթրէմէ տիր . քէնտինի
 զապթ էթ . սէս չըգարմա վէ պէնի տիյնէ . շիտի ալթիւսթիլին տէ կէչէր :

« Նիքեայէմի նէ՞րէտէն պաչայըմ սէվիլիւլիւմ Լօնկհէտ . պուստան պէճ
 սէնէ էվէլ պիր կիճէ թամ պու վագթլար սանա « Ալլահա ըսամարլատըգ »
 տիսէյէ կէլիշ օլտուղունու տէրիսաթըր իտէրսին . պիրիպիրիսիգտէն այըլը-
 տըղըմըզտա , սէն տէ չօգ եաշ տէօքտիւն պէն տէ : »

Պուրաճըգտա շունու գիքը իթմէք իչիւն Ուայլտմէնին հիքեայէսինի գաթ
 իտէրիպ քի , մէրգուճ , մէյիսանէճիլի եէրտէն եօգարը գալտըրաղընտա ,
 Բալֆըն իչիթմէմէսի իչիւն բէք եավաշ սէսլէ օնա պիր գաշ սէօզ սէօյլմիշ
 իքէն , շիտի երինէ այնի Բալֆ քէնտի սէօյլտիքէրինի պիր էյիճէ իչիթսին
 տէյի , էքէյիճէ եիւքսէք պիր սէս իլէ սէօղիւնէ տէվամ իթմէքտէ , վէ արա
 սըրա տիգգաթլա , Բալֆըն եաթտըղը օտա գարուսունա տա պագմագտա
 իտի . վէ էկէր սօգագտան տախի իչիտիլմէսինտէն իսէվիթ իթմիշ օլմասա
 սէսինին բէրտէսինի պիր տէրէճէ տահա եիւքսէթթէճէք իտի :

Արթըգ պրագալըմ քի , Ուայլտմէն սէրպլէթմէճէ քէնտի հիքեայէսինի նագլ
 իթսին :

« Փագաթ իքիմիզին տէ աղլամասը բարա իթմէզ իտի . վաթան մուհապ-
 պէթի , հէր նէվի տօսթլուգ տուղըլարընա զալէպէ իթմիշ , վէ ինկիլթէր-
 րա էվատարընը սանճագ ալթընա տավէթ իթմիշ իտի :

« 1740 սէնէսի սեպտեմբեր այընտա իտի :

« Ամիրալ ճօրճ Անսըն , Սէնթի-րիւն , Կը-էօթըր , Ուէյճըր , Սէվըր , Բըրը
 վէ Թըյաշէ սէֆինէլէրի իլէ , Ամէրիգա սուլարընտա , Սպանիալլարա գարշը
 եէնի պիր սէֆէրէ չըգաճագ իտի : Մուսաիէյիին սանճաղը ալթընա գօշան
 գահրամանլարտան պիրիտի տէ պէն օլմագ իսթէտիմ :

« Ամիրալ Անսըն , քէնտի սանճաղընը Սէնթի-րիւն նամ սէֆինէնին տիրէ-
 յինէ չէքմիշ իտի . մէգըիւր սէֆինէ 80 բարէ թօք չէքմէքտէ օլուպ , պիպիմ
 պուլունտըլըմը Ուէյճըր նամ սէֆինէնին տախի 40 բարէ թօքու պուլուն-
 մագտա իտի . Բալֆ Միլըրա տախի , իլք տէֆասը օլարագ մէգըիւր սէֆի-
 նէտէ րասթ կէլիպ , տահա օլ վագըթ թիւթպէտի տէ չավուչուգտա պու-
 լունմագտա իտի :

« Փագաթ պահրիլէ նէզարէթի թարաֆընտան , Ամիրալ Անսըն , գահ-
 րամանլըզլարը իլէ քէսպի նամ իտէն ատէմիքրինէ պիր ճէնը կէմիտի գօման-
 տանլըղընա գատար թիւթպէ վէրմէյէ սէլահիլէթ վէրիլմիշ , վէ մէգըիւր թիւթ-

պէլէրին , սեփէրտէն սօնրտ տախի միւթէպէր ատտ խորիպ Պահրիյէ նէզա-
րէթիինն էսա.ի տէֆթէրիննէ գայտ օլունաճաղը վատ սլուրբուրուչ օլտու-
ղունտան , Բալֆ Միւրը սլու Փուրսաթտան խթիֆատէ իթմէք իչիւն եանըսլ
թութուչմագտա խտի : Իլթէ սէպէպի տախի :

« Բալֆ Միւրը Լօնտրա շէհրինտէ պէնկին վէ քիպար պիր Փամիլեանըն
պիրիճիք էվլատը օլուպ , պու ֆամիլեանըն բէք ստարգ տօսթլարընտան Հէ-
լէն Հուայթրօզ նամընտա զայէթ տիւպէր վէ թէրպիլէլի պիր գըզ տախի
պուլունմագտա : վէ պու գըզըն տիւպէրիլի վէ բազլըլը օլ ճիվարտա օլ տէ-
րէճէտէ նամ քէսլ իթմիչ խտի քի , զաթէն կիւղէլ օլան Հէլէն խմիննէ , պիր-
տէ Հուայթրօզ (պէյալ կիւլ) մահլէղի իլավէ դըլընմըլ խտի :

« Հէլէն Հուայթրօզ , վալիտէ վէ բէտէրտէն էօքսիւզ գալըպ , հալասը-
նըն հիմայէսի թահթընտա եաչամագտա խտի :

« Է՛՛՛ , Բալֆ Միւրը տախի տիւպէր վէ ղէքի պիր տէլիգանըլ խտի , իւթ
եանընը անըյայպիլիլիսին . իքի կիւլ , եախօտ կիւլ իլէ սիւլլիւլլ սլիլիպիլիլէ-
րիննէ ալէագա իտէրլէր :

« Հէլէնին հալասը , վէ Բալֆըն վալիտէ վէ բէտէրի տախի պու իքի կէնճ-
լէրին ալէագատընա հիւանի նագար իլէ պապարլար . իքի թարաֆ տախի
գէնկին , իքի թարաֆ տախի քիպար , վէ մաչուլլարըն իքիտի տախի , Փա-
միլեանըն պիրիճիք էվլատարը . զանն խտիրսին քի , պու տէլիգանըլ օլան
իլէ նէվճիվան գըզ , Ճէնալը Հագգ թարաֆընտան մախտուտէն պիրիպիլիլէ-
րի իչիւն եարատըլմըլլար խտի . իմտի իզտիվաճլարընա նէ՞ էնկէ պուլունտա
պիլիլը խտի :

« Փաչարընը եօգարը դալարըրմայա աճէլէ իթմէ , Լօ'նկէտ , պու իլ ,
պիլտիլին գատար գօլայ պիր շէյ տէյիլ : Պրազ սապըրը օլ քի սանա ան-
լաթայըմ :

« Հէլէնին բէտէրի վէֆաթ իթտիլինտէ վասիլէթ իթմիչ խտի քի , քէնտի
գըզը , Ինկիլիթէրա սօնանմատընտա քէսպի նամ խտիպ , եալընըլ քէնտի շէ-
ճաաթը իլէ ատի թայֆէլիքտէն պիր հարպ սէֆինէտի գամանտունըլընա
եիւքսէլիլ պիր զապիլթ իլէ էվլէնտին տէյի . չիւնքի միւթէվէֆա բէտէր ,
քէնտիտի տախի այնի սուրէթլէ իլէրի կէլիլ պիր գօմանտան խտի : Շիմտի
անըատըն մը իչի :

« Պիր կիւն Բալֆ Միւրը , Հէլէնին այազլարընա դարանըլ , արթըզ
քէնտիտի իլէ էվլէնմէյէ րուխսաթ թալէպ իլլէտիլինտէ , սատըլ գըզ աղլա-
յարագ էլինի կէօյսիւննէ սօղտու , վէ պիր քեպըլտ չըգարարագ Բալֆա
թէպիլթ իթտի : Մէգքիւր քեպըլտըն իւզէրինտէ չու աթիտէքի պիր գաչ լու-
ղէթլէր եալըլմըլ խտի :

« Պահրիյէ Բ:Տ:Կ:Մ:Ն: . Ին ղէվճէնէ Հէլէն Հո-յիլըլ :

« Բալֆ ալլամատը . հիտտէթ տախի էթմէտի . եալընըլ Հէլէնին էլինի
թութուլ աթիչ քէսիլիլ օլան սուտաղլարընա կէօթիւրտիւքտէն սօնրա ,
անը քէնտի կէօյսիւ իւզէրիննէ վազ իլլէտի , վէ սէվկիւլիւսիւնիւն եիւզիւննէ
պագարագ , էլինտէքի ֆէրմանտա եալըլմըլ օլտուղու կիպի քէնտիտի տախի
անճալ պիր գաչ լուղէթտէն իսպրէթ օլան չու աթիտէքի ճէվալը վէրտի :

«Բեռերնն ի՛նչ երբնն՝ ուրբ գրեցի՛նք շրտալը՝ նոյնալը «Րալֆ Միլըր» եւ շուրջ էլ տուտի գրք :

«Գահրաման տելիգանընըն քէնտի սեփիւլիւսինն խիթապէն օն սէնէ էվ վէլ սեօյլտիյի սօն սեօզէր պոււլար օլտուլար . Հէլէն պայըլը պիւշտիւ վէ Րալֆ գարուտան տիչարը չըգտը : պիր տահա մէղքիւր գարուտան իչէրի կիրէճէք օլուր խէ , եայընըղ ԳՕՄԱՆՏԱՆ իւնիֆօրմասը իլէ կիրէճէք . եօգսա ապա պիր տահա նէ Հէլէնին գարուսու էչիյինէ այագ պասաճագ վէ նէ տէ պիպպաթ քէնտի բէտէր վէ վալիտէսինին հուզուրոււնա չըգաճագ իտի :

«Բէնտի թարաֆընտան եագըլան պիր մէքթուպ , իչին հալինի բէտէր վէ վալիտէսինն պիւլտիրտիյինտէ , Րալֆ Միլըր զաթէն ատի պիր նէֆէր սըֆաթը իլէ , աչըգ տէնիզտէ պուլոււնմագտա իտի :

«Պիչարէ տելիգանը , պէչ սէնէ միւթէմատիէն ուզըաչըպ չապալատըղտան սօնրա , անճագ չափուլըղ բիւթպէսինն նայլ օլապիլէճէք գատար իզհարը շէճասաթ իտէճէք վագաալարա թէստաիւֆ իթմիչ օլտուղու հալտէ , քէնտի պուլոււնտուղը կէմի , թէքրարէն ինկիլթէրրայա ալտէթ իտիպ , էսքիլիյինտէն նաչի թէրտանէյէ շէքիտի . Փագաթ Րալֆ Միլըր նիլէթինէ սատըղ տուրարագ , քէնտի Հէլէնինէ վէ բէտէր վէ վալիտէսինն պու գատար եագըն կէլիչ իքէն , եինն քէնտիսինի օնլարա կէօսթէրմէլիպ , եա մագսէտիննէ վասըլ օլարագ գօմանտան իւնիֆօրմասը կիլինմէք , եա եօգսա էպէտի սուրէթաէ անլէրէ կէօրիւնմէմէք իւզրէ թէքրարէն քէնտիսինի տէնիզին տալկալարընա վէ տիւչլէնին ասթէլինն սպտըրաճագ պիր վէսիլէ արամագտա իտի :

«Թամ պու սըրատա Ամիրալ Ճորճ Անսընըն գօմանտասը թահթընտա սէֆէրէ կիտէճէք օլան տօնանմա Փըրգասը , Րալֆ Միլըրըն իմտատընա եէթիչտի . վէ պու տելիգանը , Ամիրալըն հուզուրոււնա չըզըպ պիր մէմուրիլէթ իսթէտիլինտէ , զիքր իթմիչ օլտուղում կիպի , պէնիմ պուլոււնտուղում Ուէյճըր նամ հարպ սէֆիլնէսիննէ եէրլէշտիրիւտի , վէ միւմայիլէյհին մախսուս պիր էփրագը հիւքմիւնճէ , տէնիզէ չըգտըղմըզտան պիր հաֆթա սօնրա , Րալֆ Միլըր , չափուլըղ բիւթպէսինտէն նալէհանն եիւզպաչըլըղա եիւքսէլտի :

«Պու տիւլէր տելիգանընըն հաղիմի թապիսթը , իչկիւզարըղը վէ էն քիւչիւկիւնտէն էն պէօյիւկիւննէ վարանա գատար քեաֆֆէյի թանըտըղը աւտէմէր իլէ իյի վարընըը , հէր քէսին հիւսնի թէվէճիւհինի օլ տէրէճէտէ քէնտի իւզէրինն ճէլպ իյլէմիչ իտի քի , սեօզ մապէյնիմիլտէ գալըն , պուլոււնտուղըմուղ սէֆիլնէնին գօմանտանը տա պիրապ սէրթ թապիսթըլը օլտուղընտան , պիր դապայա կէլիպ էօլլէսի իլէ պիր կիւն Րալֆ Միլըրըն աւնըն եէրիննէ գօմանտանըղ մէսնէտիննէ կէչմէսինի արզու իթմէյէն քիմսէ պուլոււնմամագտա իտի : Փագաթ Րալֆ , հէփսինին մէնֆուրու օլան պու գօմանտանը տա սէվէքտէ վէ քէնտի վապիֆէսի տախիլինտէ պուլոււնմայան բիւպէթ ու իլթիֆաթը տա անտէն գըսգանմագ իտի . անճագ իլտէ պիր հագգարըղըղ օլմամագ իչիւն շուսու տախի սեօյլէմէլիյիմ քի , հիչ քիմսէլի սէվմէյէն պու եապանի գօմանտան տախի Րալֆ Միլըրը սէվմէքտէ իտի :

արթըզ Բալֆըն նէ օլտուղու , նէ զկգըյմէթ պիր ինսան միւճէվհէրի օլմա .
սընը պունտան տա էյիճէ անլայապիրիօին :

«Իշթէ Բալֆ Միլըը իէ իւնտիյէթ բէյտա իթմիշ օլմամըզ պու սուրէթլէ
պաշլամըզ օլուպ , ազ վագըթ զարֆընտա պէյնիմիզտէ էօյլէ պիր թէքլիֆսիզ-
լիք վէ տհպապըզ հուսուլէ կէլտի քի , օ պիր եիւզ պաշը վէ պէն իսէ ան-
ճագ պիր չափուշ պուրընտըղըմ հալտէ , պիրիպիրիմիզտէն պիր շէյ սագլա-
ճամըզ միւմքին տէյիլ իտի : Պունունլա պէրապէր , Բալֆ Միլըը , շիտի սա-
նա նագլ իթմիշ օլտուղում թէքմիլ կէշմիշինի պանա նագլ իյէմիշ օլտուղու
հալտէ , շէնիճ կէշմիշէ ի-շէրինէ պանա հիշ պիր սիւվալ իյէմէտի պիլէ . վէ
պէն տաիի օլ խուսուտա պիր շէյ աշմագըղըմ Քանսիդ կէօրօպիյիճիւնէ , եա-
լընըզ , քէնտի մագսէտինէ վասըլ օլմասը իշիւն էլիմտէն կէլէն հիշ պիր խըտ-
մէթ ու Ֆէտաքբարըղըմ էսիրկէմէյէճէյիի վատ իթմէքլէ իքթիֆա իթտիմ .
վէ Բալֆ խահիլէ էլիմի սըզարադ թէշէքքիւր իթտի :

«Շիմաի կէլէլիմ ճնտան սօնրաքի հալէրէ . . . Փագաթ Լօնկէէտ ,
սէնտէ տէ հիշ ինսաֆ տէտիքլէրի շէյին էսէրի եօզ տըր . պագ տէրմիսին
քի շու ատէմին ազպ : դուրուտու պիր պարտագ էրօշըշ շուրազ վէրէյիմ տէ
հէրարէթի թէսքին օլտուն տէյի . հայտէ դալը պագայըմ . գօմանտանըն օ-
տասընա տա պիր պարտագ սու դօյ . ատէթի տիր կէճէլէրի սուսուզ օլա-
մազ : »

Այթիւսթիւլիւլու անճագ պիր ազ թէսքին օլմուշ օլան մէյխանէճի օթուր-
տուղու եէրտէն աչաղա դալգտըղընտա , թէքրարէն պաճագլարը պիրիպիր-
լէրինէ կէշմէյէ պաշլատը . Փագաթ Աւայլտմէնին պիր եումրուղու ազլընը
պաշընա կէթլրիպ , քէնտինի դասլթ իյլէմէյէ չալըշտը . վէ տէսթիւհանըն ար-
գասընտան պիր պարտագ սու տըլպ օտայա չըզտըզտան սօնրա , պատէհու
աչաղը ինիպ քէնտիլէրի իշիւն աէ տիր մըզտար էրօշըշ շուրազ տօլտուրարագ
եէրինէ ալտէթ իթտիլինտէ , վէ պու տէֆա , թէքրարէն տիւլմէմէք իշիւն
իսքէմլէսինի էվլէլինտէն թութուպ իւսթիւնէ օթուրտըղընտա , կէօյլէրինի
էյիպ գաշարընր եօզարը գալարըմասը իլէ , գօմանտանըն կէնուզ ույգույա
տալմըշ օլմատըղընը քէնտի միւսաֆիրինէ անլաթտը :

Աւայլտմէն , քէնտի գօմանտանընըն պն-գը-ը-ը-ը իզէրինէ եիւզիւն-
տէն հիշ պիր շէյ պէլլի իթմէյիպ , հիքեայէսինէ եիւնէ աէվամ իյլէմէյէ պաշ-
լատը :

«Բալֆ Միլըըն պու սէֆէրտէն պէօյիւք նէթիճէլէր պէքլէմէյէ հագգը
վար իտի . շիւնքի Ամիրալ Անսըն , կէրէք ճէնուպ տէնիպէրինտէ . վէ կէրէք
Ամէրիգանըն հէր սուլարընտա իսթէտիյի կիսի տօլաշըպ , բասթ կէլտիյի
Սպանիա կէմիլէրինի վուրուպ զասլթ իթմէյէ , վէ միւնասիպ կէօրտիւլիւ
Սպանիա միւսթէմիքեաթընը (գալթականութիւնք) եագըլպ խարապ վէ եաղմա
իթմէյէ մէզուենիյէթի քեամիլէյէ մալիք պուրընտուգտան պաշգա , Ագաբուլ-
գօտան Մանիլայա կիթմէյի ատէթ իթմիշ օլան պէօյիւք Սպանիաը խազինէ
կէմիսինի զասլթ իյլէմէսի իշիւն աէ քէնտիսինէ աշրըճա թալիմաթ վէրիւ-
միշ իտի :

«1740 սենեկի սեպտեմբեր այրնտա, այժը գըթա հարս սէֆինէսյ պիրտէն, Բորթամաութէ լիմանընտան եօլա չըգտըգ. վէ եօլտա չօգ շէտիտ Փուրթունալարա թէսատիւֆ իթտիյիմիլտէն, անճագ իւչ այտան Պրագիլի-այսա վտարը օլապիլտիք: 1741 յունվար այրնտա Սանթա Գաթարինա աուա-սընտան թէքրարէն եօլա չըգըդ, Պահըը Սաքինէ (Սաղաղական Ովկիանոս) սուսուլ իթտիք իսէ տէ, սաքին լուղէթինին քեամիլէն զըտը օլարագ, թամ իքի այ, էօլէ տէ՛չէթի Փուրթունալարա թութուլտուլ քի, պիւթիւն տօնանմա տարմատաղըն օլարագ պիրթպիրէրինի զայս իթտիլէր:

«Փուրթունանըն իւք կիւնիւ, գօմանտանըմըն մախուս պիր րաքօր-թօսընը Ամիրալա թաղտիմ իթմէք իչիւն, Բալֆ Միլըը վէ սէն Սէնթի-բէն նամ սէֆինէյէ կիթմիլ իտիք. տէնիպին շիտէթինտէն կէրի տէօնմէմիլ դա-պիլ օլամատը. իմտի Ամիրալըն կէմիսինտէ պիր ազ տէնիպին էնմէսինէ պէք-լէմէքտէ իքէն, տիկէր սէֆինէլէր իլէ պէրապէր Ուէյնըը տախի զայս իթ-տիյիմիլտէն, օրատա հապս օլուլ զալտըգ:

«Մայիս այրնտա, Կլ-տեթըը վէ Թըյըլ նամ սէֆինէլէրի եէնիտէն րասթ կէթիլիլ, իւչիւմիւլ պիրտէն ժուան Ֆէրնանտէզ աուտընա սըլընտըգ:

«Իւչ այ մահալը մէզուլուրտա րահաթ իթտիք վէ սագաթլըգլարըմըլը թա-միր իթմէքլէ մէշուլ օլտուլ. գաթէն Ուէյնըըն գօմանտանը, ամիրալա իրալ իթտիլի րաքօրթօտա Բալֆըն իւզէրինէ էրէյիճէ մէտնիլէր եազմըլ իտի Ե Ամիրալ, միւտաթի էօմրիւնտէ քիմսէ հագընտա ապընտան պիր մէտնիլէ չըգարմամըլ օլան պէօլէ պիր սէրթ թադիաթըը գօմանտանըն հիւսիսալա-ընա նաիլ օլուլ պուլունան եիւլղալընըն եիւպիւնէ պագտը. վէ արթըգ թէճըիւպիլէ հաճէթ գալմամըլ օլտուլունու քէնտիսի տէ իթիրաֆ իտէրէք, էն իւք զապթ օլունաճագ տիւլիէն կէմիսինտէ, քէնտիսինէ Ֆ-հէճճ պիր մէ-մուրիլէթ վէրէճէյինի, եիւլ պալը Բալֆա վտա իթտի. պէն տախի շէրէֆ-տէն մահրուս գալմայաճագ իտիմ:

«Իւչ այ թէքմիլ օլտուլունտա, թէքրարէն եէլքէնլէրիմիլի բիւզկեսարս վէրտիք:

«Ինկիլթէրրատան եօլա չըգտըըմըգտա, իւչ գըթա հարս սէֆինէլէրի-միլտէն 969 տտէմ վէ չօճուլ պուլունմագտա իքէն, խասթալըլար սէպէ-պինտէն անճագ 540 քիչի սազ գալմըլ իտի:

«Իւչ կէմի տախի, իքիլէր գըթա Սպանիա թիւճճար սէֆինէլէրի զապթ իթտիլէր. Փագաթ եալընըլ իչլէրինտէքի վիյըլմէթ էշեալար ալը գօնու-լուլ կէմիլէր սալը վէրիլտիլէր:

«Բէլթա շէչիլինի պրտըլ անը տա եաղմա իթտիք:

«Պու իճրասթլարտա, Բալֆ Միլըը, տրոլան ճիսպինէ մախուս գահրա-մանըլըլարտա պուլունտուլունտան, արթըլ իւք Փուրսաթտա քէնտի մագ-սէտինէ նաիլ օլաճաղընա շիւբէ գալմամըլ կիսի իտի:

«Նիկայէթ Կլ-տեթըը վէ Թըյըլ սէֆինէլէրի տէ ամիրալըն էմրի իլէ տ-թէչէ վէրիլիլ, պիւթիւն թայֆա վէ պահրիլէ նէֆէրաթը Ամիրալըն կէմի-սինէ ալընտը վէ պու սուրէթլէ դուլվէթլէնտիրիլտի, վէ սալը Ամիրալըն մագսէտի օլան օլ գէնկին Սպանիալը խապինէ կէմիսինին եօլունու պէքլէմէ-յէ գարար վէրիլտի:

«1742 սենեօսինին օգոստոս այրնտա թիւնիան ատասընա վասըլ օլուզ , Ամիրալ իլէ պերասպեր օթուզ քիչի գարայա չըգտըզ . Բալֆ Միլըր կէմիտէ գալմըջ խտի . պիր տէ նահէհան ղայէթ շիտտէթլի պիր պորա չըգուզ , Սէնթիւրէն սէֆինէյի սիւրիւքլէյի պաշըղա կէօթիւրտիւ , վէ պիր գաշ սաաթ զարֆընտա , մէպիւր սանճագ կէմիսինտէն հիչ պիր էսէր կէօրիւնմէմէքտէ խտի :

«Օթուզ քիչի , էէյէճէք պիր լոգմա էքմէյիմիզ վէ իչէճէք պիր եուտոււմ սուլոււմուզ պուլոււնմատըղը հալտէ , աշըզ տէնիզին տէ օրթասընտա ինտիզ պիր ատա իւզէրինտէ եալընըզ վէ չարէսիզ եիւզ իւսթիւ գալտըզ :

«Օլ կիւն ախշամ վէ կիճէ տախի սապահ օլտու . Փուրթոււնա այնի շիտտէթլէ տէվամ իթմէքտէ , վէ Սէնթիւրէնտան հիչ պիր նիչանէ կէօրիւնմէմէքտէ խտի :

«Մէյուսիյէթ տէհէթի պիզի սարաը . էկէր օլ կիւնիւ տախի Սէնթիւրէն թէքրարէն մէյանա չըգմազ իտէ ֆէրտասը կիւնիւ պիրիպիրիմիզի էէմէյէ պաշլայաճագ խտիք :

«Ղօնկէտ . օլ տէհէթլի սաաթլար խաթըրմա կէլտիքճէ , թիւյլէրիմ տիւքիլօր . օ կիւնիւ տէ ախշամ իթտիք . Փէրտասը սապահըսը , աճըզ վէ սուսուզըուզ հէփիմիզին տէ չէհէսինէ տէհէթլի պիր վահշիլիք ըէնկի վերմիշ խտի . Փագաթ գահրաման Ամիրալմըզ պիր սաաքըզա պիլէ քէնտիսինի ղայի իթմէյի պիզէ եիւրէք վէրմէքտէ խտի . վէ տէրհալ պէշէր քիչիտէն իւպարէթ ալթը գօլ թէրթիպ խտիպ , անլէրի , ատանըն իչէրիլէրինէ սօղըու , էէյէճէք վէ սու պուլմաեա սալտըրտը : Ալլահ պիզի աճըմագտա խտի . հէմ պիր սու սըզընթըսը պուլոււնուզ սուսուզըուզըւմուզա մէտար օլտու , վէ հէմ տէ եապանի աղաճլար իւզէրինտէ հուսուլէ կէլէն պիր նէվի եապանի գուրու էէմիշ , աճըզըմըզ պիրազ տէֆ իթմէյէ էրէյիճէ եարտըմ իթտի : Պիր գաշ կիւն պէօյլէ պիր իւմիստիզ հալտէ կէշիրտիքտէն սօնրա , իլա նիհայէ մէգքիւր ինտիզ ատատա եաշամագ գապիլ օլտա՞յաճագընտան , Ամիրալ Անսընըն թէրթիպի իւզրէ , աղաճ բարչալարընտան պիր սալ եարըզ տէնիզէ չըգմայա , վէ Աին սուլարընա տիւլմէյէ գարար վէրտիք :

«Հէլէ քի կէմիտէն չըգտըղըմըզտա , պերասպեր պիր գաշ պալթա ալմըջ խտիք . սանտալըմըզտա իր տախի վար խտի :

«Իքի կիւն սալըմըզըն ինչասընա չալըշտըգտան սօնրա , իւչիւնճիւ կիւնիւն սապահըսը , «էէլքէն էէլքէն» տէյի պիր պաղըրշնա սէսի իլէ ույանտաը . էն էվիլէ սըջըայըզ պաղա գալգանլարտան պիրիսի տէ պէն իտիմ . հագըզաթէն ըէֆիզլէրիմիզտէն պիրիսի կէօզիւնիւ աշաըղընտա , ուֆուզտա պէյազ պիր շէյ կէօրիւպ սէվինճիւնտէն «էէլքէն , էէլքէն» տէյի պաղըրշմըջ խտի :

«Հէփիմիզին եիւզիւնէ թէքրարէն ըէնկ կէթիւրմիշ օլան օլ պէյազ շէյ եազլաշաըզճա պէօյիւյիւպ , Ֆիլվազը պիր կէմի էէլքէնի օլտուլու անլաշըտաը , վէ պիր ազ տահա եազլաշտըղընտա , ղայի իթմիշ օլտուլոււմուզ Սէնթիւրէն քէնտիսի օլտուլը աշիքեար կէօրիւնմէյէ պաշլատը . սէվինճիւմիզտէն պիրիպիրիմիզէ սարըլտըզ : Ամիրալ Անսըն , վէ պիզիմ իլէ պերասպեր գարատա

պուլունան գարթան, քեաֆֆէմիպին տախի տիզ իւզէրինէ կէլմէմիպի էմր իթ-
տիլէր . իչպու, ինայէթի Պարի իչիւն տուա օլունտուզու պրապա , քեաֆֆէ-
միպին տախի կէօլլէրինտէն եաչ կէլմէքաէ իտի :

«էյի տիյնէ Լօնկէա . մէգքիւր տէհչէթլի Փուրթուեա էսնասլնտա ,
աւիրալըզ վէ գարթանսըզ գալան մէգքիւր հարպ սէֆինէյինի գօմանտա
իտէն , վէ իքի կիւնլիւք եօլ աչըզլարտան թէքրարէն անը թինիան ատասը
սէվահիլինէ կէթիլիպ պիզի գուրթարանըն քիմ օլտուլունու Փէհմ իտէպիլ-
տի՞ն մի : Նաֆիլէ զիհնիսի եօրմա . պու դահրաման գուրթարընըմըզ, Բալֆ
Միլըր քէնտիսի իտի :

«Սալիմէն թէքրարէն սէֆինէմիզէ պինիպ եօլա չըզար չըզլազ , Ամիրալ
Անսըն , կէմինին թէքմիլ մէվճուտուեու սիլահ պաչընա տավէթ իտիպ , ան-
լէրի սպէր խաթթը իւզրէ տիզտիքտէն սօնրա , պիւթիւն թիւֆէնքլէր սէ-
լամ թութուլմուզ օլտուլու հալտէ , եիւզ պաչը Բալֆ Միլըր , ԳՕՄԱՆՏԱՆ
իլան օլունտու . վէ իւչ եիւզ զըրզ աղըզ պիրտէն , եաչասըն Գօմանտան
Բալֆ Միլըր տէյի պազըրաըզտան սօնրա , պիր տէ աթէչ շէրէֆի օլմազ
իւզրէ , եէտի բարէ տախի թօր աթըլըպ , զիյնէթէ խիթամ վէրիլտի :

«1742 սէնէսի յունիս այըն պիլմէմ հանկը վէ գաչընճը կիւնիւ իտի , օլ
գատար ուզուն միւտտէթաէն պէրու գօլլամազտա վէ անըն իչիւն տիւնեա-
նըն հէման նըսֆընը տօլաչըրզ վէ օլ գատար պէլիլէլէրէ ուղրամըզ օլտու-
ղումուզ Սպանիալը խազիլնէ կէմիսինէ նիշայէթ բասթ կէլմէլէլիմ մի :

«Արթըզ սէվինճիսիզի թարիֆ իյլմէյէ հաճէթ եօզ տըր :

«Նո-է-թը- Սէնօրա Գէլ Գաչա Տնկա նամընտա պուլունան մէգքիւր մէֆ-
րէթ Սպանիալը գալիօն , 42 բարէ պաթթալ վէ 28 բարէ տախի ուֆազ
թօրլարը համիլ պուլունուպ , 350 նէֆէր տէ թայֆէ վէ տասքիրի վար իտի :

«Մէգքիւր սէֆինէտէ պիր պուչուզ միլեօն տօլար գըլմէթ ինտէ զիյգըլ-
մէթ շէա պուլունուպ , քէնտիսինէ տախի օլ գատար էհէմմիլէթ վէրիլմիչ
իտի ըի , Տօն Փէրօնիմօ Մօնթէրօ աւիրալըն սանճաղընը տա թաչըմագտա
իտի :

«Տօլու եէլքէն սիւրաթլա կիթմէքաէ օլան Սպանիալընըն իւզէրինէ վար-
տըզ . վէ գուրչուն մէնպիլի գատար եազլաչարըմըզտա , աթէլիլիզին աչ-
ընը աչարզ :

«Սպանիալըլար , պէօլիւք պիր շէճաաթլա գարչը գօյտուլար իտէ տէ ,
ալէա ինթիպամ վէ թալիմլէրի պուլունան Ինկիլիզէր գատար թօրլարընը
էյի գուլլանամամագտա իտիլէր . վէ պիր պուչուզ ոսաթ մուհարէպէլէ տէ-
վամ օլունտուգտան սօնրա , Տօն Փէրօնիմօ Մօնթէրօ սանճաղընը աչարը ա-
լըպ թէպիմ օլմայա մէճպուր օլտու :

«Պատէհու Ամիրալ Անսըն եօլտա Սէվէն նամ սապըզ րէֆիզիմիզէ բասթ
կէլիպ , պիր մուհարէպէտէ մէգքիւր սէֆինէնին գօմանտանընըն էօլմիւչ օլ-
տուլու քէնտիսինէ խապէր վէրիլտիյինտէ , Բալֆ Միլըրը մէգքիւր սէֆինէյէ
գօմանտան նասպ իտիպ քէնտիսի Ինկիլթէրայա ալտէթ իթտի . վէ րէճամ
իւզէրինէ , Բալֆտան սպըլմամագ իչիւն պանա տախի բուխտաթ վէրիլտի :

«Լօ՛նկհէտ . անտէն սօնրա միւրուր իտէն իքի սէնէ զարֆընտա , Սէֆը՝
սէֆինէմիզ իլէ ազ Սպանիա գուրսանլարընըն ազըլլարընը պաշարընա կէ-
թիրմէտիք . Փագաթ արթըզ պէնիմ տէ բահաթլանաճագ վագթիմ կէլտի .
անլէրին հիքեայէսինի տէ պաշղա պիր վագըթա թէրք իթմէլլիմ . պուռտան
սօնրա կէօրիւլէճէք վագթիմիզ չօզ տըր : Անճագ շու օճաղա իքի բարչա օ-
տուռն տահա աթ պագայըմ :»

Մէյխանէճի քէնտի միւսաֆիրինին էմրինի իճրա իլէմէք իւզրէ այաղա
գալգտըղընտա , թէքրարէն այագլարը պիրիպիրինէ Վէչմէքտէ իտի . Փագաթ
հէր հալտէ , դագասըզ քէնտի մէմուրիլէթինի պաշա չըզարըզ , եինէ քէնտի
խքէմիլէսի իւզէրինէ չէօզի վէրտի :

Պիր իքի տագըզա սօնրա օճագ պիր էյիճէ բարլայըզ , մէյխանէնին հէր
թարաֆընը զայէթ բարլազ պիր ըըզլա թէնվիր իլէտիյինտէ , օճաղըն գար-
չըսընտա օթուրան պու իքի նէֆէր հէյպէթլի խապիլէրին , ալէվին շավըն-
տան գըզարմըզ վահչի չէհրէլէրինի կէօրէնին իւզէրինէ , տէհչէթ կէլէճէք
իտի :

— Գօմանտան արթըզ ույուսուլ օլմալը տըր . Լօ՛նկհէտ տէտի Թօմաս
Ուայլամէն զայէթ եսավաշ պիր սէսլէ , վէ էլինի մէրգուսուռն տիզի իւզէրինէ
վազ իտէրէք :

— Էօյլէ դանն իտէրիմ , տէյի ճէվազ վէրտի մէյխանէճի քէքէլէյերէք վէ
այնի եսավաշ սէս իլէ :

— Լօ՛նկհէտ . սէնի տէյիլիմիլ պիր հալտէ կէօրիւյօրու՛մ :

— Էյիմտէ օլամայօր , Ուսթա՛մ :

— Պօշ լագըրտը իլէ վագթի կէչիրէճէք սըշա տէյիլ տիր Լօ՛նկհէտ . ազ-
լընը պաշընա թօբլա . պու օպիրլէրէ պէյնդէմէզ . իքիմիլ տէ պիրէր պէյ օ-
լաճաղըզ անլատըն մը :

— Փագաթ պէօյլէ պիր տէլիգանլըյա գըյմա՛գ . . . հէմ նէ՞ կիւնահըմը
սագլայըմ . իլին սօնու տա պանա Փէնա օլաճագ տըր տէյի կէօրիւյօրու՛մ .
էօյլէ հիսս իտէյօրու՛մ . իք տէֆա քըրճըլը շարալըն իտինի վէրտիյինտէ , տա-
մարլարըմ տիթրէտի , վէ պանա էօյլէ կէլտի քի . . . :

— Սէօյլէ , սէօյլէ՛ . սանա նա՛սըլ կէլտի պագայըմ գօրգա՛գ հէրիֆ :

— Էվիլէթ պանա էօյլէ կէլտի քի , էօլէճէք տտէմ եսալընըզ սէնին արգա-
տաղըն պէյիլ տիր տէյի :

— Էյ տահա պաշղա քի՞մ օլաճագ :

— Պէ՛ն . էվիլէթ պէնիմ տէ սօն սասաթըմ վուրաճագ կիպի հիսս իթտիմ :

— Պու տա սէնին էլինտէ տիր Լօ՛նկհէտ . էյի տիյնէ սէօյիւմիւ . էկէր
պէնիմ սէօզիւմիւ տիյնէմէզսէն , սանա սէօզ անլաթտըրաճագ պաշղա պիր
չէյ տահա պուլուսապիլիր :

Թօմաս Ուայլամէն պու սօն սէօզիւ պիթիրիր պիթիրմէզ պիր հարեքէթ
իտիպ կէրիլէ տօզրու էյիլտի , վէ ըէֆիքիինին պիր կէօզ աշըզ գարամասը իլէ
պէրասպէր անըն անընա տօզրու պիր թապանճա կէօսթէրմէսի պիր օլ-
տու :

Ալէկին գըրմըզը շաճգը իլէ բարըտամագտա օլան թապանճանըն պօ-
բուսու , անըն տէհչէթինի պիր գաթ տահա արթըրմըզ կիպի կէօրիւնմէքտէ
իտի ր Ուայլտմէնին սապըզ ճինայէթ շէրիքի օլան խապիս մէյխանէճինին տիլի
թութուլտու , վէ ասճագ պիր նիյազ մագամընտա էլէրինի պիրիպիրինէ
գաժուշտուրմայա մէճալի գալըպ , քէնտի տէրինն հէր էմրինէ քէօբէք կիպի
միւնթագըր պուլունաճաղընը իմա իթտիրէճէք պիր շէհրէ մանօվրասը իճրա
իտէպիտի :

Ուայլտմէն , թապանճայը թութան էլինի աշաղը պտը :

— Լօ' նկէտ . պիրիսին քի էմր իթտիյիմ շէյ իճրա օլմայը արը . շու իս-
եանվարի հարէքէթին իչիւն շիմտի շուբատա իչինի պիրթիրէպիլիլը իտիմ . քիմ-
սէ պահա իլիշիք տախի իտէմէզ իտի . պիրի սոյմագ վէ գաթլ իթմէք իս-
թէտի անըն իչիւն պէն տէ անը վուբուպ էօլտիրտիւմ տէր իտիմ , վէ կիճէ
եարըսընտա , բօլիսին մէմնուիյէթինէ գարը պիրի մէյխանէյէ ալըպ եաթըր-
մըզ օլմագըղըն տախի , ճինայէթինին իսպարթը օլուր իտի : Ֆագաթ պէն
պունու գապուլ իթմէյիպ , պիր տագըզալըզ զայիֆլիյինէ աժֆ իտէյօրում .
չիւնքի սէնի ինէմ ինօք մագսէտի իլէ գաբունտան իչէրի կիրմիշ օլտուղում-
տան , մուղայիլի օլարագ սէնի մահվ ու թէլէֆ իթմէք , վիճտանըմա սըղա-
մայօր . անլատըն մը նէ ալիճէնապ պիր ամիրէ մալիք պուլունմուշ օլտու-
ղունու , սէֆիլ հէրիֆ :

— Թէշէք քիւր իտէրիմ . աժֆ իտէրսին Ուայլտմէն , խէթա իթտիմ :

— Բալֆըն տէրին ույգույա տալմը օլմասընը , խըրդամասընտան անլա-
յօրում . այազա' գալզ . վագըթ կէշիյօր :

Սէֆիլ վէ խապիս մէյխանէճի . Թօմաս Ուայլտմէնին սապըզ գաթիլ շէ-
րիքի , մէքեուսիյէթլէ այաղա գալզտը , վէ տէսթկեանընա տօղրու իլէրու-
լէյիպ , սօն պիր թէրէտտիւտ օլմագ իւզրէ , պիր քէրրէ տահա տուբուպ
Ուայլտմէնին այլժ ընդընտան բարլամագտա օլան գան բէնկի եիւղիւնէ
պագտըզտան սօնրա , մէրգուժուն վահչի պիր պագըը իւզէրինէ թէքրարէն
եօլ ալմայա պաշլայըպ , տէսթկեանըն արգասընտա պուլունան մախզէնէ
կիրտի վէ զայի օլտու . Փագաթ իքի տագըզա սօնրա , սաշլարը տիքիլմիշ
վէ կէօղլէրի գան չանաղընա տէօմիլիշ օլտուղու հալտէ , թէքրարէն մէգքիւր
մախզէնին գարուսու իչինտէ կէօրիւնտիւ :

Լօնկէտտին էլինտէ պիր շէյ բարլամագտա իտի :

Պու բարլայան շէյ , գաթէն պիր գաշ նէֆէր պիշարէլէրին գանլարը իլէ
բասլանմըջ օլան ուզուն պիր պուշագ իտի :

Մէյխանէճի , թէքրարէն այագըրը պիրիպիրինէ կէժմէքտէ օլտուղու
հալտէ , Ուայլտմէնէ սօղրու իլէրու կէլիպ , անտէն պիր գաշ ատըմ ուզազ
տա տուբուսու :

Պու իքի նէֆէր վահչի , այազ , վէ խապիս գաթիլէր , սօն տէֆասը
օլարագ պիր տահա պիրիպիրլէրինին եիւղիւնէ պագտըլար . ուլու վէ տի-
վարըրը վէ թապանլարը տիւմանտան գարարմըջ օլան մէյխանէնին տէրու-
նինտէ այագ իւսթիւ տուբուսու , վէ օճագտա եանան քիւթիւքլէրին գըրմըզը

այնպիսիստէն չհերելերի գրգարմըջ օլան պու իբի նէֆեր շէյթանլարը կէօրէն , միւճէրրէտ քէնտիսինի ճէհէննէմ գաբուսունտա դանն իտէճէք իտի :

Պիչարէ Բալֆ Միլըր իսէ , քէնտի շէլէն Հուայթօրօզունա գապուշաճալը մէսէրրէթի իլէ ուլգուլա տալմըջ օլուլ , տիւնեէվի ճէննէթ ըիւլալարը կէօր- մէքտէ իտի :

Գաթիլ մէյխանէճի , էյինտէքի ուզուն պուշաղը , մէհարէթինի իպրազ իտէճէք պիր մանօվրա իլէ , իլէրի կէրի պիր քէրրէ սալլանդիտան սօնրա , սէս չըգմամար իչիւն գունտուրալարընը տախի չըգարըլ , էալըն ալազ , նէրտիվէնտէն էօգարը չըգմայա պաշլատը . վէ էօգարըլա գատար չըգըլ պիր քէրրէ ուսուլճաճըզ օտա գաբուսունտան տախի իչէրիյի կէօղլէտիքտէն սօնրա , Ուալլտմէնէ պիր իշարէթ իտիպ քէնտիսինի իչէրիյէ սալտըրտը :

Գաթիլ մէյխանէճիինն ալազլարը , հալէա քէնտիսինէ իթաաթ իթմէ- մէքտէ իտիլէր . վէ գաթէն տահա գիլատէ շիտաէթլի սուրէթտէ սարլըլըլ պիրիպիրէրիննէ կէչմէքտէ իքէն , գաբունուն իչինտէ սէրիլի պուլունան վէ իալըլըզ խըրմէթինի իճրա իթմէքտէ օլան էսկի պիւսկիւ վէ տէլիք տէլիք շուլլար տախի պու սաը ալազլարա պուլաշըլ հարէքէթինէ էօղլէ պիր շէտիտ էնկէսիք վէրտիլէր քի , խապիս հէրիֆ հիչ պիր սուրէթլէ քէնտի միւվազէ- նէսինի թուլթամալըլ , պէօյիւք պիր կիւրիւտի իլէ սըրթ իւսթիւ էէրէ տէվ- ըիւտի , վէ տիւշմէմէք իչիւն չըրընտըղընտա էսքի պիր թրաբէզաեը տախի գապրամըջ օլտուղունտան , ծնու տա պիրիքտէ տէվիրմիշ իտի :

Պու գատար կիւրիւտիւ , պիր աէնիզ ճէնքճիսինին ուլգուսու իչիւն բէք չօգ իտի :

Բալֆ Միլըրըն՝ կէօղիւնիւ աշար աշմազ Փըրլանըլ ալազա գալգմասը պիր օլտու , վէ քէնտիսի իլէ պէրապէր սըչրալըլ էէրտէն գալգան ալազ գաթիլին էյինտէքի ուզուն պըչազ , անըն նիյէթի իւղէրիննէ պիր շիւբհէ ոլը- րագմատըղընտան , տիլպէր տէլիգանլը , ճան աճըսը վէ պիր պահրիյէ գա- պիթի շէվիլիլի իլէ էօղլէ պիր շարուզ հարէքէթ կէսթէրտի քի , պըչաղըն իաթիմալիննէ մէյտան պըրագմայարազ խապիս մէյխանէճիինն պօղաղընա սա- րըլտը , վէ պիր էլի իլէ տախի , անըն պըչազ թուլթմուշ պիլէյինի պիւքէրէք , սիւրիւքլէյէ սիւրիւքլէյէ սըրթ իւսթիւ գաբուտան տիչարը չըգարտը , վէ ա- նըն արգասընը նէրտիվէնին բարմագլըղընա տալաթըլ , պիր էանտան անըն վիւճուսինի թաղէիք իտէրէք պօղմայա վէ տիկէր էանտան տախի պըչաղընը էլինտէն ալմայա ուղրաշմազ տա իտի :

Գաթիլին պիլէյի ուզուն միւտտէթ Բալֆըն թաղէիգինէ տայանամալըլ , նիհայէթ պըչաղը էլինտէն գայտը վէ մէյխանէնին աշաղըքի թտիլթա տէօ- շէմէսի իւզէրիննէ տիւշտիւ . Ուալլտմէն իսէ գօշուլ մէգքիւր պըչաղը գաբու- ղընտա , հալէա Բալֆըն բազ էիւրէյի , ալազ ըէֆիքիինն խոյանէթիննէ շիւբհէ իթմէյիլ , պիչարէ տէլիգանլը , «աման Ուալլտմէն իմտատըմա էէ- թիլ էալընըզ գըվըրամայօրում» տէյի պալըրտը :

Ֆագաթ Բալֆ Միլըր , քէնտի ըէֆիքիինն սատագաթը իւզէրիննէ ալտան- մըջ օլտուղու կիպի , խասմինն քէնտիննէ գարըն տայանապիլէճէք գուվէթի

իւզերինէ տէ եանըմագտա խոի : շիւնքի այչազ ճանաւարըն նէֆէտի քէսիւ-
մէյէ պաշայրապ , դան կիպի գըզարմը կէօյլէրի վէ քէօմիւր կիպի դարարմը
տիլի , քէօքլէրինտէն տիշարը տիւլմէքտէ իտիլէր : վէ մէքրուհ ճանընըն չըգ-
մասընա տա չօգ պիր շէյ գարմամը իտի :

Հալ պու քի , վահչի մէյխանէճիինն վիւճուտինտէն էվվէլ հէլազ օլա-
ճազ պաշգա պիր շէյ վար իտի :

Մուհարիպլէրին ճան հապի իլէ պիրիպլրէրինէ գարըր ուղրաչան գուվլէթ
գարպլարը , գտթէն շիւրիւմէյէ եիւզ թութմուշ օլան բարմագլըլըն թէհամմիւլ
տէրէճէսինէ չօգ կէլտի . էվվէլա աճը աճը պիրիւրճըրթը , պատէհու շէտիտ պիր
չաթըրթը իլէ թէքմիւ բարմագլըգ գըրըլապ տէվրիտիյինտէն , մէյխանէճի վէ
տէլիգանը գասիթ պիրիպլրէրինէ սարըլըր օլտուղլարը հալտէ , թէքմիւ
նէրտիվէնին եիւքէքլիյինտէն , աէօլէմէյի շէօքիւտէճէք պիր աղըրըղլա ա-
չաղը տիւշտիւլէր , վէ մէյխանէճի , Բալֆըն պթընտա գալըօլ , հէմ վիւճուտի
էգլիտիյինտէն վէ հէմ տէ այաղը գըրըլաղընտան , պայըլապ գալար :

Բալֆըն եալընըզ գօրըլ խապիսին պթընտա գալըլ իտի , վէ պու պի-
չարէ տէլիգանը , անը դուրթմարըպ այաղա գալըմայա չարըմագտա իքէն ,
մէյխանէճիինն ուլուն պուչաղընը եէրտէն գարմըր օլան . Ուայլտմէն իւթէ
եէթիլիպ , անը Բալֆըն կէօյիւնէ սարլատը :

Ձէվալը տէլիգանընըն տիհանընտան չըգան սօն սէօյլէր շունլար օլ-
տուլար :

«Ահ պիչարէ Հէլէնիմ սէնի կէօրմէտէն էօլիւջօրուճ»

Ուայլտմէն , ՚հէնուզ գանը թիւթմէքտէ օլան սէֆիլ Բալֆըն ճէպտիսինի
սիւրիւքլէյիպ մախգէնին գարուտու էօնիւնէ կէօթիւրտիս , վէ քէնաթիսի իշէրի
կիրիպ , օճաղըն ալէվ ըըլը եարտըմը իլէ , թաշ տէօլէմէնին իւզէրինտէ
պուլունան պիր հալգայը թութուպ եօլարը շէքտի :

Պիր ստէմ սըգասիլէճէք գատար պիր տէլիք գաբաղը աղըրըղլապ , տէ-
րինտէն ապան պիը սու չալլամասը սէտի իշիթիլմէքտէ իտի . պատէհու Ու-
այլտմէնին , Բալֆըն ճէպտիսի եանընա ալտէթ իտիոլ , անը դուճապլամասը իլէ
կէօթիւրիւպ մէղքիւր գույու կիպի տէլիքալն աչաղը աթմտար , վէ գաբաղը
թէքրարէն գարայըպ մախգէնտէն տիշարը չըգմասը պիր օլտու :

Կէօրիւնիւչտէ , Ուայլտմէն , մէյխանէնին հէր պիր տէլիք տէլիյինէ ըք
ալէա սուրէթտէ վազըֆ պուլունմագտա իտի . վէ մէյխանէճի իլէ օլան միւ-
քեալէմէսինտէն տախի անլաղըլըլը իւզրէ , վաղթի իլէ , Ուայլտմէն վէ
Լօնկհէտ , գաթիլիք ասնաթընտա էքէյիճէ իլէր կէօրմիւլ , վէ մէղքիւր
գույու կիպի տէլիքտէն աչաղը , էքէյիճէ ինսան ճէսէտէրի ինտիրմիլէր իտի :

Աչագ պահրիյէ չափուլու , ատի պիր մուամէլտէ պուլունմագտա տըր
կիպի քէնաթի վահչի մէմուրիյէթիինի իճրա իտիպ պիթիւրտիքտէն սօնրա , քէն-
տի ըէֆիգիինն պայըլմը վիւճուտի եանընա ալտէթ իթտի . վէ շէմթի ըըր-
ադանտի սուր պէլէնիթիլէ տէյիպ , շէթանլարա մախտուս պիր կիւլիւլ տա-
խի գօրարըր :

Պատէհու , օճաղըն իլինտէ բարլայըպ եանուպտա օլան տէօրթ գըլթա

քրիստոսի տիշարն չէքիւլ, պիբիսինի տէսթիկեանն ալթընա սօգտու, պի-
րիսինի նէրտիվէնին տիպինէ եէրլէշթիրտի, վէ տիկէր իքիսինի տմիտի մէյ-
խանէնին իքի քէժէլէրինէ վաղ իլէտի :

Պիր միւտտէթ, գաթիլ Էանկընճը, տուրուպ մէյխանէնին տէօրթ թա-
րաֆանն աթէշ ալմասը մէնգարէսինի սէյր իտէրէք պիր տէ քէյֆ չաթտըդտան
սօնրա, ալէվին սարմը պուլունտուղու աչալըքի պիր իքի այաղը սըչրայըպ նէր-
տիվէնտէն Էօգարը գօչտու, վէ օտայա կիրիպ, Բալֆ Միլըրըն գըլըճընը, շաբ-
գասընը, սաաթընը, ագճէ քէսէսինի, Էիւգիւյինի, Հէլէն Հուայթրօզուէ վէրմիշ
օլտուղու վէ իչինտէ մէրգումէնին սաչլարընտան պիր թութամ պուլունան
կիւմիւլ գութուսուճու, վէ Էիւֆլըրըն պտըզտան սօնրա թէքրարէն օտա-
տան տիշարը չըգըպ, մէգըլըր օտանըն իւսիթիւնէ չըգըլաճագ սէրէն ուճլարը
իւգէրինէ պաաթը վէ օրատա պիրաղ տուրուպ թէքրարէն աչալըսընը կէօզ-
տէն կէչիրմէյէ պաչլատը . ալէվէր իսէ մէյտան ալմայա պաչլամըչլար իտի :

Ուայլտմէնին, քէտի կիպի թըրմալանըպ չաթը պաճասընա վասըլ օլտու-
ղունտա, ալէվէրին հէրարէթի մէյխանէնին իւգէրինէ թէտաիր իլէմէյէ
պաչլամըչլար իտի :

Պու սէֆիլ գաթիլին ագըլ Էավաչ Էավաչ պաչընա կէլիւ, պուլունտըղը
հալին տէհչէթինի հիսս իլէմէյէ պաչլատըղընտա իւգէրինտէ կէօրիւլէն հալ,
պիգպաթ Բալֆ Միլըրըն պիլէ մէրհամէթինի թահրիք իլէմէյէ շայան պու-
լունմագտա իտի :

Էվվէլ էմրտէ գաչըպ ճանընը գուրթարմայա տավրանմագ իսթէտի իսէ
տէ, այաղընըն աճըսընտան պիր ատըմ իլէրի կիթմէնին պիլէ գապիլի Էօգ
իտի . սօգագ գարուսունա տօղրու սիւրիւքլէնիպ իլէրի կիթմէնին տէ Փայի-
տէսի Էօգ, չիւնքի նէրտիվէն իլէ պէրապէր թէքմիլ օթարաֆլարը գաթէն
ալէվէր իչինտէ իտի . օլ վագըթ խապիս վէ սէֆիլ հէրիֆ իմտատ պաղըր-
մայա պաչլատը . Ուայլտմէնի իմտատա չըղըրմագտա իտի . Փագաթ քէնտի
Փէրեատ ու Փիղանլարընա պիր գահգահա կիւրիւլտիւսիւ վէ պատէհու շու
աթիտէքի սէօզլէր իլէ ճէվապ վէրիտի .

«Պիրաղ թէհամմիւլիւ օլ սէվիւլիւ Լօնկհէտ տօթոււմ, իլթէ պէն տա-
խի սանա իմտատ Էթիլտիրմէյէ գօչայօրոււմ . օն տագըզտան գուրթու-
լուրսուն գօրգմա :»

Բիւր տէհչէթ վէ բիւր զագապ մէյխանէնի, Ուայլտմէնին սէսի կէլտիյի
չաթը թարաֆընա պագմագ իչիւն կէօզիւնիւ Էօգարը գալտըրտըղընտա, ալ-
չագլարըն ալչաղը սապըզ պահրիյէ չավուչու, պաճատան չաթընըն տիշարը-
սընա սըչրայըպ գարաղը գարատը վէ նապէտիտ օլտու :

«Իմտատա Էթիլիլին . Էանըյօրոճւմ, պօղուլույօրոճւմ . իմտատ, իմ-
տատ . գապիլիյէ Էօգ մու . թուլումպա, սու, Էթիլիլին, պէնի գուրթա-
րըն . . . . :

Իլթէ պունլար օլտուլար մէյխանէնի Լօնկհէտին քէնտիսինի զայա իթ-
տիյի սանիէյէ տէկին հայգըրըպ պաղըրտըղը սէօզլէրի, վէ Փէրեատ ու Փի-
ղանլարը . Փագաթ ճէհէնէմտէքի շէյթանլար պիլէ, քէնտիլէրէ լայըզ պու .

լունան պէտքէ պիր սատրղ րէֆիլէրինին իմտատընս եթիւմէյէ ինսաֆ իթմէք իսթէմէտիլէր :

Պիւմէյիզ արթըզ պու մէքրուհ ճանրն պէտքէ պիր տէնչէթլի թէյէֆինտէն էվվէլ մի եօզսս սօնրա մը , եանկըն էթրաֆտան տախի տույուլարագ , ազ վագըթտան էհալիս աղքէթ , թուլումպալար վէ թուլումպաճըլար եթիչիպ էանկընը օլասթըրմայա շնալըշարլար իսէ տէ , հիչ պիր շէյ իսայր իթմէյիպ , եարըմ սաաթ սօնրա , մէգքիւր մէյխանէնին գարարմըջ օճնղընտան վէ քիւլլէրտէն պաչգա պիր էսէր գաւմամըջ իտի :

Խա՛յր . հիչ պիր շէյ գաւմամըջ տէյիլ իտի :

Ճէրտասը կիւնիւ , վուգուֆճը էհալի էանկըն մահէլլինտէ պիրիքիպ թիւթմէքտէ օլան քէօմիւր քէսիլմիշ երղընլարը սէյր իթմէքտէ իքէն , մէգքիւր երղընլարըն իչինտէն , քիւթիւք քէսիլմիշ օլան պիր շէյ տիշարը չըգարըլար :

Պու շէյ , էանմըջ օլան պիր ինսան նաչէսի իտի :

«Վա՛խ , վախ , վախ . պիշարէ Լօնկէտին էօլլուսիւ տիր ,» տէտիլէր պիր գաշ նէֆէր տինտարլար վէ էհի սէվսալար . վէ պու օլտու սէֆիլ խասպիսին իւզէրինէ տիւնեա իւզէրինտէ սէօյլէնէն սօն սէօղլէր :

Բ.

ԵԱՆԸԼԱՅՆ ԱՇԳ ՎԷ ԵԱՆԸԼՄԱՅԱՆ ԱՇԳ

Լօնտրանըն , քիսլար գըմընս մախսուս պուլունան մահէլլէրտէն պիրիսի տէ , Գինկ'ս Սքուէյր , էանի Գրալ Մէյտանը նամ մահէլլ օլուպ , ասըլ մէյտանըն իւզէրինէ պագան ճէսիմ խանէլէրտէն իքիսի , հիքեայէմիլզին գահրամանը Բալֆ Միլըրա ալէագատար պուլունան իքի Փամիլեալարըն , էճտատտան ինթիգալ իտէն խանէլէրի իտիլէր . վէ պու իքի խանէլէր պիրիպիրլէրինէ օլ գատար էագըն պուլունամագտա իտիլէր քի , բէնչէրէտէն բէնչէրէյէ կէօրիւչիւպ սէօհպէթ իթմէյէ պէօյիւք պիր կիւլիւք պուլունամամագտա իտի :

Ելպէթտէ , Բալֆ Միլըր , վէ քէնտի նիմ նիշանլըսը Հէլէն Հուայթրօզ տախի , մէգքիւր միւսայիտ հալտէն , վագթի իլէ , էանի օն սէնէ էվվէլլէրի էքէյիճէ իսթիֆատէ իթմիչլէր իտի :

Պէտպախիթ տէլիգանլընդի տէնիղէ չըգմասընտան սօնրա տախի , սնըն առէթա իքինճի պիր մաշուգասը պուլունան բէնչէրէ պիւսպիւթիւն պօշ գաւմայըպ , էվլասըն եէրինի վալիտէսի տօլտուրտու . վէ կիւն կէչմէսի քի , Բալֆըն վալիտէսի իլէ նիմ նիշանլըսը մէգքիւր բէնչէրէլէրտէն օլտուն պիրիպիրլէրինի կէօրիւպ , մուհապպէթ իշարէթլէրի թէաթի իթմիշ օլմասընլար :

Պու իքի գատըն , քէնտի սէվկիւլիլէրինին հասէաինի պիրիպիրլէրինտէն ալմագտա , վէ աճըն դիքրի իչիւն պիրիպիրլէրինէ սարըլամատըզլարը կիւն-

տէ, բէնչերէտէն բէնչերէյէ եւքտիկէրինէ բուսէլէր կեօննիբմէքտէ իտիւնր :
Հէլէն Հուայթրօզուն, քէնտիսինի պէլքի պիր էվատտան գիյատէ սէվէն
պիր տէ հալասը պուլունտրգտան պաչգա, խանէսինին տէրունիւնտէ, մէգ-
քիւր հալասընտան մատտա քէնտիսի իչիւն տէնիդէ վէ աթէյէ աթըրայա
հաղրը տրկէր իքի նէֆէր սատրղլարը տահա պուլունմադունա իտի :

Պունլար տախի, հանըմլարընա զտուղու կիպի, պիրիպիրլէրինէ տախի
սօն տէրէճէտէ սատրգ պուլունան իքի նէֆէր իսթիյարլար իտիւնր . իքիսի
տախի մէգքիւր Փամիլեանըն էսքի էմէքտարլարը, եանի Մօրտաունթ նամ
խըտմէթքեար, վէ Պիկթէյլ (իրի գույրուզու) նամ պիյահ վէ պաթթալ
քէլը :

Պունլարըն իքիսի տէ հանըմլարընտան բէք նատիրէն այրըտըգլարը կի-
պի, պիրիպիրլէրինտէն տախի բէք ազ տէֆա այրը գալապիրիւրէր, Փագաթ
պիրիսի պէրպի մասլահաթ խանէսինտէն տիչարը չըգտըղընտա, տրկէրի
միւճէրրէտ Հէլէնին եանընտան այրըմայըպ, եա միւչթէրէքէն եա միւնֆէ-
րիտէն քէնտի հանըմլարընը պիր սանիյէ իչիւն պիլէ եալընը պըրագմագ-
լար . հէլէ կէճէլէրի իսէ Պիկթէյլին եէրի միւճէրրէտ քէնտի հանըմընըն տիւ-
պէր այագլարը նէրէտէ իտի իսէ օրասը օլմալը իտի :

Չօգ տէֆա Հէլէն Հուայթրօզ, կիճէլէրի եաթաղա կիրտիյինտէ, շագա
օլմագ իչիւն Պիկթէյլի այաղը իլէ տիւրթէրէք օտտտան տիչարը իրթմէք իս-
թէր իտի իսէ տէ, պիչարէ քէլը, էօյլէ մէրհամէթ թահրիք իտէճէք մանօպրա-
լար իլէ եէրլէրէ սիւրթիւնիւր վէ հանըմընըն այագլարընը եալար իտի քի .
Հէլէն տէրհալ իւթիւնէ գաբանըպ, վէ «խա՛յր, պէնիմ սատրգ Պիկթէյլիմ,
սէն պէնիմ եանըմտան այրըմայաճագսըն» տէյէրէք, անըն պաչընը օխչա-
մայա պաչլար վէ օլ պապտէ եիւրէյինի թէպքին իլէմէյէ չալընը իտի :

Իսթիյար Մօրտաունթ տախի, քէնտի սատրգ բէֆիդինին նայլ զտու-
ղու իչպու իլթիֆաթտան օլ տէրէճէտէ մէմնուն օլըրքի, կէօղլէրի եաչարըր
վէ հանըմընըն էլինի բուս իտէրէք տիչարը չըգար իտի :

Ելէր Պիկթէյլին եէրի, հանըմընըն այագլարը ալթը իտի իսէ, Մօրտա-
ունթուն եաթաղը տախի օտա գարուսու էչիկինին տիչարընը օլըպ, օլ
վագըթլարտա խըրսըլըզ վէ գաթլի նուֆուս Նօնտրա էհալիսինին ուլղու-
սունու հարամ իթմիւր իքէն, պէլքի Վիլէլմինա տ'Անսքախ գրալիչա քէնտի-
սի պիլէ, Հէլէն Հուայթրօզ գատար էմին պիր մուհաֆապա թահթընտա
ուլղու չէքէմէմէքտէ իտի :

Հէլէնին հալասը իսէ, պիրազ մաչուչճա վէ քէօթըրլւմ կիպի օլըպ, քէն-
տի պաչընա այրըմա պիր օտտտա իգամէթ իթմէքտէ, վէ կիւնտէ իքի տէ-
ֆա ախչամ վէ սապահ մատմուղէլին վիզիթալարը իլէ թէսէլի պուլուր վէ
մէմնուն օլըր իտի :

Հէլէն Հուայթրօզուն խանէսի խալզը իւղէրինէ պու գատարճըզ
մուխթասար Փագաթ պիզէ էվէրէճէք գատար մալլւմաթ իտիտիլքտէն սօն-
րա, հիքէայէմիզին վուղուաթ թէլինի էլէ ալալըմ :

Բալֆ Միւրըն վուրուլուպ էօլտիւլիւ, վէ մէյիանէնին, մէյիանէնի իլէ

պէրապէր եանալ քիւլ օլտուզու կիճէնին Փէրտասը կիւնիւ տիր . Վօրտա-
ուենթ իլէ Պիկթէյին բէք մէճնուն պիր հալտէ պուլունտըզլարը տա , եիւզ-
լէրինտէն վէ պիրիպիրլէրինէ պագըլարընտան պէլի օլույօր . չիւնքի Բալֆ
Միլըրըն վալիտէսի , քէնտի էվատընըն նիմ նիշանլըսընա վիդիթայա կէլմիշ
տիր . Բալֆըն պօյճա բէսմի տախի , կիւզէլ պիր շէրչիվէ իչինէ ալընմըշ օլ-
տուզու հալտէ , տուվարա տայաթըմիշ իտի :

Վայիտէ վէ նիշանլը , պիրէր գօլթուզ սանտալիէ իւզէրինտէ , Փագաթ
բէսիմին թա գարչըսընա տօղրու օտանըն տիկէր թարաֆընտա օթուրմագ-
տա իտիկէր , իսթիյար Վօրտաուենթ իլէ Պիկթէյլ տախի , պիրէր կարտան
ասքէրի կիպի բէսիմին իքի թարաֆընտա օթուրմուշլար , վէ հանըմլարըն
սէօհպէթի միւնտսէպէթ ալտըրտըզը սըրատա անլէր բէսիմէ տօղրու պագ-
տըզճա , Վօրտաուենթ իլէ Պիկթէյլ տախի տէրհալ պիրիպիրլէրինին եիւզիւ-
նէ պագարլար , վէ Վօրտաուենթ նասըր պաղլամըշ օլան էլլէրինտէն պիրի-
սինին արգասը իլէ կէօզիւնիւ սիտիյի հալտէ , Պիկթէյլ տախի , պիր շէյ
սէօյլէյօր կիպի ինլէյէրէք , բէսիմին էլլէրինի եալամայա պաշլար իտի :

— Բալֆըն պիղտէն այրըմասը , տէօրթ կիւնտէն թամ օն սէնէ օլմուշ
օլսճագ տըր , տէտի Հուայթրօշ միւքէտտէր պիր պագըլա :

— « Եվլէթ սէվկիւլիւ Հէնլէնիմ , » տէյի Տէվապ վէրտի Բալֆըն վալիտէ-
սի , մէնտիլի իլէ կէօզ եաշընը սիլէրէք . « Փագաթ արթըզ պիրիպիրլիպէ
գավուշաճագ կիւնլէրիմիզ եագլաշլօր տէյի հըսս իթմէքտէյիմ . Սլլահ պէօ-
յիւք տիր :

— Աճէպա պիդի թէքրարէն կէօրտիւյիւնտէ նէ՛ գատար մէսուտ օլսճագ
տըր . ա՛հ , պիլիբիմ քի սէնիմ կիպի քէնտինէ նալայըգ պիր դըլ իչին , թամ
օն սէնէ նէլէ՛ր շէքտի , վէ քէնտիսինի նէ տէհլէթվի էօլլուվէրէ սօլտըրտը .
քէնտիսի կիպի վալիտէսինի տախի սէֆիլ գըլմայա սէպէպ օլտուզում իչին
քէնտիմէ լանէթ օգուճագ իսթէյօրում :

— Հէլէն , հէր տէֆա պիր թէսէլի պուլմագ իչին էվատըմըն հայրան
օլտուզու նուր ճէմալինի կէօրմէյէ կէլտիյիմտէ , հէմ սէնին պէօյլէճէ կէօզ եաշ-
լարը տէօքմէքիյինէ վէ հէմ սէնիմ տախի աղլամամա սէօլէպիլէթ վէրմիշ
օլտուզում իչին , պէնիմ տախի նատիմ օլմագլըղըմ իճապ իտէյօր : Աէօզ
եաշարընը սիլ էվա՛տում . սէնի մէսուտ գըլմագ իչին պիհապըն քէնտի
էօրիւնիւ թէհլէքէլէրէ իլգա իտէն , վէ սանա շայան պիր հալէ եիւքսէլմէք
իչին ֆէտայի նէֆա իտէն էվատըմ , սէնի աղլաթմայա սէպէպ օլտուզումու
տույաուզընտա պանա աֆվ իտէ՛ր մի :

— Փագաթ այնի խաթայը սիզ տախի թէքէրրիւր իտէյօրսընըզ մա՛տամ .
սիզ պէնտէն դիտաէ աղլայօրտունուզ . էկէր պու պիր ճինայէթ իտէ , հսքիմ
վէ մահքիւմ այնի ճինայէթէ շէրիք պուլունտուզլարընտան , հիւքմիւն տէ
հիւքմի գալամագ . եա՛ Րէպպ , էկէր շու կիւնահքեար գուլլարընա , աղլա-
յըպ Փէրահլանուպ թէսէլիսինի իհսան պուլուրմուշ օլմասա իտին , ինսանըն
թահամիւլի գապիլ օլապիլէճէ՛ք մի իտի . . . :

— Հագգըն վար տըր , սէվկիւլիւ Հէլլէնիմ . հէմ մէսուտ կիւնլէրին եագ-
լաշմագտա օլտուզու իւմիտլէրի , պու կէօզ եաշարընըզա պիր թաթլըլըզ
տախի վիրմէքտէ տիրլէր ,

— Էվզէթ, մա'տամ, վէ ազ վագթտան սիգէ վալիտէ նամը վէրմէք շէրէ-
Փինէ նայիլ օլաճաղըմ տախի խաթրըմա կէլտիքճէ, կէօյէ տօղրու ուշմագ-
տայըմ կիսի կէլիյօր պանա . ա'հ, մա'տամ, Ամիրալ Անսընըն խանէմիլի թէշ-
րիՓ պուլուրուպ, ԲալՓըմըզըն գօմանտան նասալ օլունմուշ օլմասընը վէ ազ
վագթտան Ինկիլիթէրրայա ալտէթ իտէճէկինի շախսէն կէլիպ պիգէ թէպիլիշ
խլէմէկէ թէնէղիլու պուլուրտուզունտա, սէվինճիմաէն էօլէճէյիմ տէյի կէլ-
տի պանա :

— Քէնտինի գապթ իթմէյէ շիմտիտէն թալիմ իթմէլիսին, տիլպէ'ր Հէլէ-
նիմ . շիւնքի սէվիլիլու էվլատըմ պանա սարըլտըզ տագըգատա, պէնիմ
տախի աշնի հալէ թաալի պուլունմամագ իշիւն կիւվէնէճէք տալիմ սէն սին :
Սէն հինուզ բէք կէնճ օլուպ, Փէվգէլատէ պէօյիք հէյէճանլարա կէօյիւս
վիրմէք իշիւն թահամիլիւն վար տըր . Փագաթ էկէր պանա պիր հալ վա-
գը օլուր իսէ, պիշարէ ԲալՓըմըն բէտէրի տախի վէՓաթ իթմիշ օլտուզուն-
տան, տիւնեա իւզէրինտէ արթըզ սէնտէն պաշգա հիշ պիր քիմսէսի գալ-
մամըշ օլուր :

— Էվզէթ, մա'տամ, հտգըն վար տըր . սէվիլիլու բէտէրինին էօլմիւշ
օլմասընը տույտուզունտա, աճէպա պիշարէ ԲալՓըն եիւրէյի նէ' օլաճագ
տըր : Օլ աղիզ գօճան, էվլատընըն պէլինէ սիր գօմանտան գըլըճը ասմըշ
օլարագ գարուտան իշէրի կիրմէսինի կէօրմէյէ նայիլ օ'լմամալը մը իտի :

— Ալահըն էմրի պու իմիշ, Հէլէն . . . :

— Ամիրալ Անսընըն եավէրի, կէշէն կիւն Վօրտաունիթը կէօրէրէք, եա-
գըն կիւնէրտէ էյի խապէրլէր պաճաղըմըզ մէրգումա պիլտիրմիշ . Փա-
գաթ պիր տիւրիւ մէղքիւր էյի խապէրլէրին նէտէն իպարէթ օլտուզունու
սէօյլէմէմիշ իտի :

Վօրտաունիթ, քէնտի իսմինին Հէլէն Հոււայթրօզուն տիլի իէ տիլլէրի
արասընա կիրմէք շէրէՓինէ նայիլ օլմասընը տույտուգճա, տուրտուզու եա-
խօտ օթուրտուզու եէրտէն էլէքթրիք գուվզէթի կիպի պիր գօր իլէ եօգարը
սըշրամամագ էլինտէ օլամագ իտի : Թապիաթը իլէ պու տէՓա տախի էօյ-
լէ օլտու . վէ մատամ քի պիր վիւճուտին իքի գըսմը տըրլար կիպի Վօրտա-
ունիթ այաղա գալըտըգճա Պիկիթէյլ տախի պիրիքտէ գալգաճագ, վէ օ-
թուրտուգճա օ տախի պիրիքտէ օթուրաճագ . քէզալիք Պիկիթէյլ տախի
հէր նէ հարէքէթտէ պուլունսա, թըպգը Վօրտաունիթ տախի անըն թագ-
լիտինի իտէճէք իտի . իմտի պու տէՓա տախի Վօրտաունիթ քէնտի իսմինին
Հէլէնին տիլպէր տուտագլարը իլէ վիքը իտիլիլինի տույար տույմագ եօգա-
րը սըշրաաղընտա, Պիկիթէյլ տախի սըշրայըպ, անըն կիպի պիր գաշ ատըմ
իլէրի կիթտի . վէ Վօրտաունիթ հանըմընա խիթապէն քէլամա աղապ իթտի-
յինտէ, Պիկիթէյլ անըն տախի թագլիտինի իտէմէյէճէյինտէն, եալընըզ
գուլուզունու սալլայըպ քէնտիտի տէ մըրըլտանմագլա իքթիՓա իթտի :

Անճագ Վօրտաունիթուն սէօյլէտիքլէրինտէն տախի, ստտըզ քէլիին մը-
քըլտանըլընտան պիտտէ պիր շէյ անլաշըլամատը . շիւնքի պու նատիրուլէմ-
ալ իխիթիար խըտմէթքեար, կէրէք մէսէլէնին թահրիք իտիճի թապիաթըն .

տան վէ կէրէք հանըմը իւն կէօրիւշմէյէ նայիլ օլտուղու հէր սըրատա հիսս իյլէտիյի սէվինճինտէն էօյլէ պիր հէյէճանա կէլմիշ իտի քի, լուղէթ թապու-
րունու սըրայա գօյուկ նիզամընտա հարէքէթ իթմէք հալինէ վագ իտէնէ
տէկին, էօնտէ պուլունան պաշը պօզուգ լուղէթլէր հիշ պիր իշէ եարամայըպ
պօշա սարֆ օլունտուլար :

Պիչարէ իխթիարըն պէտպախթըղընա պագ քի, թամ իշի սըրասընա գօ-
յուկ նէ տիմէք իսթէյէճէյինի արթըգ անլաթապիլմէյէ միւքթէտիր օլաճաղը
հէնկեամտէ, նակէհան սօգագ գարուսու շիտտէթլի սուրէթտէ չալընարագ,
նէ եարաճաղընը պիւսպիւթիւն շաշըրտը :

Պիր միւտտէթ, Մօրտաունթ իւն Պիկիթէյլ, պու մէմուլին զայրի վագայա
գարըն նէ եօյտա հարէքէթ իտիլմէսի իճապ իտէճէյի իւղէրինէ միւղաքքէրէ
իտէճէքլէր կիպի պիրպիրլէրինին եիւղիւնէ պագտըլար . վէ պիր գարար
վէրմէք իշիւն հալէա իքիսի տախի թէրէտտիւտտէ իքէն գարունուն իքինճի
տէֆա այնի շիտտէթլէ չալընասը, պունլարը օլ տէրէճէ շաշըրթտը քի,
պիրպիրլէրինի չըղնայարագ աշաղը գօյնայա տապրանտըլարընտա, իշի պիր
նիզամա գօյամատըգլարընտան նէրտիվէն պաշընտա պիրպիրլէրինին իւղէ-
րինէ պատըպ տէվրիտիլէր, վէ պիրպիրլէրինէ սարըլը օլտուգլարը հալտէ,
եուվարլանա եուվարլանա հալիլիէ գատար ինտիլէր . անճագ զալէպէ Պիկ-
թէյլ թարաֆընտա գալըպ, նիհայէթ իքիսի պիրտէն նէրտիվէնին ալթ պա-
շընտա եէրէ սէրիտիքլէրինտէ, տիպտէ գալան Մօրտաունթ իտի :

Սատըգ քէլը, ավֆ տիլէյէճէք սուրէթտէ գույրուղունու սալլայըպ Մօր-
տաունթուն եիւղէրինի եալատըղընտա, գահրաման իխթիար տախի իշի
պօզմայըպ, մուհասպլէթ ալամէթի իւն քէլըին եիւղէրինի օխաճայա պաշ-
լատը, վէ պու սուրէթլէ, պէյնլէրինտէ բէք գավի պիր քէօք սալմըլ օլան
իթթիֆագը տօսթանէյէ գէրրէ գատար խալէլ տախի կէլմէտի :

Հէլէ քի, իքիսի տախի, պիրլիքտէ նէրտիվէնտէն աշաղը տիւշմէք մա-
նօպրասընտա խալլիճէ թալիմէր իճրա իթմիշ վէ արթըգ ութթա օլմուշ օլ-
տուգլարընտան, նիմ պիր աղըրտան պաշգա հիշ պիր գագա տախի վագը
օլմամըլ իտի :

Նիհայէթ գարու աշըլտըղընտա, օրթա եաշըլ վէ ուղուն պօյլու պիր
ատէմ իշէրի կիրիպ, Հէյէն Հուայթրօզուն խանէսի օ օլուկ օլմատըղընը, վէ
քէնտիսինին միւհիմ պիր մատտէ իշիւն մատուաղէլին հուզուրունա գա-
պուլ օլունուկ օլունամայաճաղընը նապիքեանէ սիւալ իյլէտի :

Մօրտաունթ եապանճը միւսաֆիրին եանընտա տուրուկ անը կէօզէթ-
լէմէսինի Պիկիթէյլէ պիր իշարէթ իւն սիֆարըլ իթտիքալէն սօնրա, քէնտիսի
գօյուկ թէքրարէն նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը . վէ իքի տագըգա սօնրա
ավտէթ իտիպ, արգասընտան եօգարըյա կէլմէսինի մէրդումա իխթար
իթտի :

Էօնտէն Մօրտաունթ, օրթատան եապանճը միւսաֆիր, վէ էն արգա-
տան տախի իրի գույրուղունու սալլամագտա օլան Պիկիթէյլ նէրտիվէնտէն
եօգարը չըգմայա պաշատըգլարընտա, սատըգ քէլը, եէնի կէլէնին պիր
տօսթ մը եօգսա պիր տիւշմէն մի օլտուղունու քէլֆ իթմէք իշիւն ալէթտէ-
վամ անըն բաշալարընը գօզլամագտա իտի :

Նիհայէթ, Հէլէնին վէ Բալֆըն վալիտէսի մատամ Միլըրըն պուլունտուգ-
լարը օտայա կիրտիքէրինտէ, եապանճը միւսաֆիր նէզաքէթլէ շարգասընը
աշաղը ալարագ էյիլիպ պիր սէլամ վէրտիքտէն սօնրա, այագ իւսթիւ տուր-
տու, վէ Վօրտաունթ իլէ Պիկթէյլ տախի, միւթթէհիմին մուհաֆըզ ժան-
տարմալարը կիպի, պիրի պիր թարաֆընտա վէ տիկէրի տախի օ պիր թարա-
ֆընտա տուրուպ, պիր միւսաֆիրին եիւզիւնէ վէ պիր տէ հանըմլարըն եիւ-
զիւնէ պագըպ տուրմագտա իտիլէր :

Մատմուազէլ Հէլէն, միւսաֆիրինէ ըիայէթէն այաղա գալգըպ, մեր-
գումա պիր սանտալիէ վէրմէսինի Վօրտաունթա էմը իլլէտի, վէ եապան-
ճը, քէնտինէ թագտիմ օլունան սանտալիէյի գապուլ իտիպ օթուրտուգ-
տան սօնրա,

— Հիչ պիր քիմնէ թարաֆընտան թագտիմ օլունմագըզըն խանէնիզէ
կիրմէյէ ճէսարէթ իթտիլիմ իչիւն աֆվընըզը տիլէրիմ մատմուազէլ, տէտի
նէզաքէթլէ սանտալիէսի իւզէրինտէն գալգըպ իլթիֆաթլա պիր տէֆա տա-
հա էյիլէրէք :

— Իլթիֆաթ գանունլարընըն նօզթասը նօզթասընա իճրապընը իլթի-
ղամ իաէնլէրտէն տէյիլիզ, էֆէնտի. վէ խուսուսի իլէ մէմնուն օլունաճագ
պիր մէմուրիլլէթլէ թէշրիֆ պուլուրմուչ օլմանըզը մէմուլ իտէրէք, պիր
գաթ տահա թէշէքքիւրէ պօրճու պուլունաճաղըմըզը կիս իտէյօրում :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, մատմուազէլ. վէ մէմուլինիզտէ եանըմըլ օլմա-
տըղընըզը սիզէ թէպչիր իթմէքլէ քէնտիմի մէսուտ ատտ իտէրիմ : Էվվէլա
մատամըն խանէսինէ կիթտիմ, վէ պուրատա պուլունտուղունու սուլ-
տուղումտա տահա գիատէ պիր մէմնունիլլէթլէ պուրայա գօշտում. չիւնքի
թէպչիր իտէճէյիմ մէսէրրէթպախալ միւժտէ իքինիզէ տախի միւսավի սուրէթ-
տէ այիտ պուլունտուղու հալտէ, այնի վագթտա իքինիզէ պիրտէն թէպչիր
իլլէմէք մէսուտիլլէթիլնէ նայիլ օլաճագ իտիմ :

— Աման չարուգ սէօյլէ, տէտիլէր իքի գատըն պիրտէն այնի վագթտա
այաղա Փըրլանարագ :

— Բայֆ Միլըր թարաֆընտոն կէլիյօրում, տէտի եապանճը տախի,
թէքրարէն այաղա գալգարագ :

— Բայֆ Միլըր, տէյի պաղըրտըլար նիչանըլ վէ վալիտէ. վէ իքիսի
պիրտէն եապանճընըն եանընա գօշարագ, վէ պիրիսի պիր էլինտէն վէ տիկէրի
տախի տիկէր էլինտէն թութարագ : Իքի գատընլարըն տա էլլէրի տիթրէ-
մէքտէ իտի. Փագաթ եապանճընըն էլլէրինտէ հիչ պիր հարէքէթ էսիթի
կէօրիւմէտի :

— Էվվէթ Բայֆ Միլըրըն եանընտան կէլիյօրում :

— Քէնտիսի նէրէտէ տիր, քէնտի տէ Լօնարատա՞ մը տըր :

— Էվվէթ. վէ հէմ տէ բէք եազընընըզտա :

— Էյ նէ՞ իչիւն քէնտիսի տէ կէմէտի խասթա՞ մը տըր :

— Խայր. բէք ալէա վէ բէք մէսուտ հալտէ տիր. տիւն կիճէ կէմիլիզ
պուրայա վասըլ օլտու. Փագաթ պիր գաչ կիւն հուպուրընըզա չըգամայա.

ճագ տըր . գօմանտանլըգ մէսնէտինէ նաիլ օլարագ թէքրարէն խանէնիդտէն իչէրի կիրէճէյինի վատ իթմիչ օլմասը , տէօրթ կիւնտէն թամ օն սէնէ օլաճագ տըր . վէ Բալֆ պուրատան ասի պիր ատէմ մագամընտա եօլա չըգտըղը կիւնիւն ետվմի սէնէվիսինտէ թէքրարէն պու գարուտան , գօմանտանլըգ գըլըճը իլէ իչէրի կիրէճէք տիր . պու կիւն նոյեմբերին 12սի տիր . 16տընտա , ինկիլթէրրա պահրիչէ գօմանտանը Բալֆ Միլըր , քէնտիսինի , վալիտէսինին վէ նիշանլըսընըն գուճաղընա աթաճագ , վէ գըլըճընը անլէրին այագլարը ալթընա վագ իտէճէք տիր :

— Նոյեմբերին 16սը . էօնիւմիւգտէքի բազար սապահըսը . տէտիլէր նիւանլը վէ վալիտէ , էվվէլինտէն սէօզ պիրիլի իթմիչ տիրլէր կիպի նահէհան միւսաֆիրլէրինին էլլէրինի պըրագըպ պիրիպիրլէրինէ սարըլարագ , վէ տէրունի աչգ իլէ պիրիպիրլէրինի բուս իտէրէք :

Այնի վագթտա , Մօրտաուճթ իլէ Պիկթէյլ տախի , քէնտի հանըմլարընըն մէտուտիլէթ ինտէն միւթէէսիւր օլարագ , իւթիար խըտմէթքեար վէ սատըգ քէլը տախի պիրիպիրլէրինէ սարըլըսըր , վէ այնի տէրուճի աչգ իլէ պիրիպիրլէրինի բուս իթալիլէր :

Իքի տագիգա գատար պիր սուսըգ հիւքմ իթտի . վէ պատէհու , Հէլէն Հուայթրօղ , Բալթըն վալիտէսի , վէ Մօրտաուճթ , մէսէրրէթ եաչլարընը սիլմէքտէ օլտըգլարը հալտէ , Պիկթէյլին կէօղլէրի տախի ըսլանմըլ օլմասը միւշահէտէ օլուճմագտա իտի :

Պու մէնդարէտէ հազըր պուլուճանլարըն իչինտէ եալընը պիրիսի հիչ պիր թէէսսիր ալէամէթի կէօսթէրմէքտէ իտի . վէ պու տախի , պաչը աչըգ տուրան միւսաֆիր իտի :

Հիքեայէմիցի գրաաթա թէնէզգիւ պուլուրան գարիուճըմըգ , պու եապանճը միւսաֆիրին , օլ ճանավար գաթիլ Թոմաս Աւայլտմէն օլտուղընը քէչֆ իթմիչ օլմալը սըրլար :

Արթըգ օնտան սօնրաքի թապիի հալլէրին նագըլ իլէ գարիուճըմըգ մէչղուլ զըլմագ տախի իսթէմէյիլ :

Շու գատարընը սէօլլէմէք քեաֆի տիր քի , աստի պիր եապանճը սըֆաթը իլէ Հէլէն Հուայթրօղըն բագ էչիլինտէն իչէրիչէ այագ պասան պու խապիս ալչագ , ֆամիլեանըն բէք նագըլ պիր աօսթու սըֆաթը իլէ գաբուտան տիչարըյա չըգտը . վէ Բալֆ Միլըրըն սապըգ մայէթ չափուչու արղասընտան անըն նիշանլըսը վէ վալիտէսի գարույա գատար քէնտիսինէ կէօնտէրի կէլմիչ օլտըգլարը կիպի , Մօրտաուճթ իլէ Պիկթէյլ տախի , սօգաղըն քէօչէսինէ գատար , պիրիսի պիր եանընտան վէ տիկէրի տախի տիկէր եանընտան , աքէր նէօպէթճիսի կիպի մայէթինտէ պուլուճտըլար :

Իւթիար խըտմէթքեար վէ սատըգ քէլը , ափտէթ իտիւպ գաբուտան իչէրիչէ կիրտիքտէն սօնրա , սէվինճլէրինտէն նաչի , պիր տէֆա տահա պիրիպիրլէրինէ սարըլըպ եէքտիկէրինի բուս իլլէտիլէր :

Անճագ Մօրտաուճթ , Աւայլտմէնին բազար սապահըսը Բալֆ Միլըրը քէնտի էի իլէ կէթիւրէճէյինէ սէօզ վէրմիչ օլտըղը իչիւն սէվինճիտէն նէ եա-

բաճաղընը շաշըրմըջ օլտուղու հալտէ , սատրգ քէլբ տախի սէօյլէնէն սէօզ-
լէրտէն թապիաթը իլէ պիր շէյ անլամամագտա իտի իսէ տէ , քէնտի ճին-
սինէ մախտուս օլան զէքեալէթի սայէսինտէ , խանէ խալզընըն մէսէրրէթի-
նի հիսա իտէրէք , քէնտիսի տէ մէսուտ օլմագտա , վէ օլ մէսուտիլէթինտէն
նաչի , քէնտի սատրգ րէֆիդի օլան իխթիար խրտմէթքեար իլէ էօրիւմէք
իշիւն , անըն ճիւզի պիր իլարէթինէ միւնթագըր պուլունմագտա իտի :

Պազը ինսանլարըն պիր քէլբ գատար օլտուն հայսիլէթլէրի պուլունմուշ
օլսա իտի , աճէպա ճէմիլէթի պէշէրիլէ , նէ՛ գատար մէսուտ պիր հալտէ
պուլունմագ իտի . . . :

Նիմտիթի Պէքֆրայըրս Պրիճ նամ քէօրրիւնիւն գարըն ճիհէթինտէ , օլ
վագըթքի տարածըգ վէ էյրի պիւլրիւ սօգագլարընա տահա վիյատէ երւրէք
սըգըճը պիր գըլաֆէթ կիլտիրէն էսքի պիւլրիւ ախապ էպիլիլէրին ալ-
թընտա պիր թագըմ պօտրումլար պուլունուպ , մէգքիւր պօտրումլարտա իս-
քեան իտէն մէճհուլ իւլ ահվալ պիր թագըմ քէսանըն , կիւնտիւղլէրի գա-
լաֆաթ եէրլէրինտէ կէմի թամիրի , վէ պազը տէմիրճի տիւքքեանլարընտա
չէքիճճիլիք խոյտմէթի վէ սայրիլէ կիպի մէճհուլ սանաթլարիլէ մէշըուլ պու-
լունարգլարը պիլինմէքտէ իտի իսէ տէ , պազըլարընըն կիճէլէրի մէգքիւր
պօտրումլարտան տիշարտա գալտըգլարը հալտէ նէ իլէ մէշըուլ պուլունարգ-
լարը մալիւմ տէյիլ իտի . մէրագ իտէնին արաշթըրըպ անլայապիլտիլի պիր
չէյ վար իտէ , օ տախի շու իտի քի , բօլիւ մէմուրլարը , արատըգլարը պա-
զը եհլէ ըրշ ատէմիլէրի , վէ սաշղալարըն մալի օլան պազը էշեալարը էն էվ-
վէլ կէլիպ միգքիւր պօտրումլարտա արաշթըրմագտա իտիլէր . . . :

Մէյխանէ եանկընընըն Փէրտասը կիճէսի , զիֆիր գարանլըգ օլտուղու
հալտէ , մէգքիւր պօտրումլարտան պիրիսինին քէօհնէլէնմիշ օլան գաբուսու
տիշարտան վուրուլտու :

Իշէրտէն պիր սէս զուհուր իթմէտիլինտէն , պիր տէֆա տահա վուրուլ-
տու . . . : Նինէ սէս եօգ : Իւշիւնճիւ տէֆա վէ տահա վիյատէ շիտտէթլէ
պիր տէֆա տահա վուրուլտու : Նիհայէթ իշէրիտէն պօղնուգ պիր սէս իլէ ,
ատէթտէն օլան քի՛ս քի՛ր օ սիւալը վուգու պուլտըղընտա , տիշարտան տա-
լսի , պալըլըն օլմառը հազըր քըր ճէվուսը վէրիլտի :

Պու սօն սէօզլէրին մանէասը նէ օլտուղու անլաշըլամագ իտի իսէ տէ ,
թէէստիրինէ շիւպհէ գալմայըպ , տէրհալ մէգքիւր քէօհնէ գաբու ուսուլճա-
ճըգ աշըլտը . վէ սըգը սըգըլա գալըն պիր մանթօյա սարըլը ուզուն պօյուլ
պիր հէրիֆ սէսսիգճէ պու գաբուտան իշէրի սիւզիլիւպ գաբուլու գաբատը
Գարանլըգտա գաբուլու աշան վէ գարանլըգտա իշէրի կիրէն իքի նէ-
Փէր եատիլեարըր , պօտրումուն թա իշէրիլէրինէ կիթտիքտէն , վէ տիշար-
տան կէօրիւմէսի միւմքին օլամայան պիր ճումպանըն իշ թարաֆընա սօ-
գուլտուգտան սօնրա , պօտրումուն ատէմի տէրհալ պիր գանտիլ եագըպ ,
միւսաֆիրինին եիւզիւնէ թուլտու :

Կէլէն եապանճընըն տախի եիւզիւ կէօզիւ , թըլպը պօտրումուն ատէ-
մի կիպի սիմ սիյակ օլտուղունտան , խանէ իլէ սէքէնէլէրին , պիրիպիլլէ-
րինտէն գըսգանսճագ հիշ պիր սէպէպլէրի գալմամըջ իտի :

— Ուս'յլումէն սէն մի սին . պէշ սէնէտէն պերու տըր քի եիւզիւնիւ կէօրմիւշ օլմատըղըմըզտան , թէքմիլ ճէմիյէթիմիզ արթըզ գաթի իմիտ ի տէրէք քէնտիմիզէ պիր աիկէր բէյիս ինթիխասայ իթմէք հազըրըղընտա պոււ լունույօր իտիք : Վագթինտէ եէթիւմիշ օլտուղուն չօզ ալէա օլտու . միւ տահէնէ իշիւն սէօյլէմէմ , Փագաթ իշիմիպտէ սէնին եէրինի թութաճագ ա տէմ պուլունմատըղընտան , իշէրիմիզ տէ էյի կիթմէյիւ չըղիւտան չըզմագ տա իտի :

— Մօ'րթիմէր , ճէմիյէթին իշինտէ , պէնիմ Լօնտարայա ավտէթ իթմիշ օլտուղումու սէնտէն պաչգա հիշ պիրիսի տույմամալը տըր :

— Եինէ պիր պէօյիւք օյունըն օլմալը . Ուս'յլումէն :

— Իաթր ու խէեալինտէն կէշիրէմէյէճէկին սուրէթտէ պէօյիւք պիր օյունըմ վար տըր , Մօ'րթիմէր . վէ էկէր հիստէնէ տիւշէն գըսմը իսթէտիյիմ կիպի իճրա իտէր իտէն , տիւնեա իւզէրինտէ սէնտէն զիյատէ մէսուտ պիր ատէմ պուլունմատըղընտա տըր :

— Բէք եիւքսէքլէրտէն աթմայա պաչատըն . Ուս'յլումէն :

— Սէն պէնի բէք ալէա պիլտիղին իշիւն պէօյլէ պիր շիւբհէլի սէօզ սէօյլէմէմէլիսին , Մօրթիմէր . էկէր պանա էմիիյէթին եօզ իտէ , սանա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ վէ հաթթա պուրայա տախի կէլմէմիշ օլտուրում : Սէօյլէ' , պըրագըզ կիտէյիմ մի . չօզ տիւշիւնմէք լաղըմ տէյիլ տիր :

— Է'հ , տիւնեա իւզէրինտէ , պէնտէն զիյատէ սէնին գուտրէթիինի թագտիր իտէն պիրիսի տահա պուլունապիլիմ մի :

— Էօյլէ իտէ թէքլիֆ իտէճէք մէմուրիյէթիմի մէմուլունէն գապուլ իտէճէքսին :

— Անըն իւզէրինէ տիւշիւնմէյէ մէյտա՞ն տա մը վէրմէյէճէքսին :

— Պիլիրիմ քի թէրէտտիւտ իտէճէք գատար տիվանէ տէյիլսին :

— Տիմէք տիր քի սահիհէն հագգըմտա բէք խայըրը պիր շէյ տիր :

— Սէօյլէ' . տիւնեա իւզէրինտէ նէ՞ արգու իտէպիլիրսին :

— Ղայէթ տիլպէր պիր գըզ իլէ էվլէնմէք :

— Տահա՞ :

— Մունթաղամ պիր գօնագ սահիպի օլմագ :

— Տահա՞ :

— Պիր սէյիս վէ պիր աշճը պէսլէյէճէք գատար պիր վարիտաթ բէյտա իթմէք :

— Տահա՞ :

— Եիւքսէք ատէմիէր սըրասընա կէչիւ պիւքսէք ճէմիյէթլէրէ տախիլ օլմագ :

— Տահա՞ :

— Է'հ . պէնիմ գանաաթը օլտուղումու պիլիրսին . պու գատարը էլ

վէրի :

— Պիր պահրիլէ գօմանտանը գըլըճը տախի սասար իտէն ֆէնա՞ մը օլուր :

— Օ տահա ալէա :

— Պիր կիւն մայեթիւնէ պիր գաչ գըթա հարպ սեֆինէլէրի տէ վերի-
ւիր իսէ :

— Էյ չըտըրթաճա՞գ մը սըն պէնի . նէ իսէ սէօյլէ պիթիր :

— Մօրթիմէր , պու կիճէ արթըգ էպէտի սուրէթտէ պու մէքրուհ պօ-
տուրումու պըրագըպ արգամգան կէլէճէքսին :

— Օնա եօգ տէմէյէ կէօյնիւմ տէ եօգ տըր :

— Պու կիլինսիլին բիս էլլիսէլէրի տէ թէրք իտէճէքսին :

— Օնա տա գարըը կէլմէք նիյէթինտէ տէյիլիմ :

— Իամինի տէ թէրք իտէճէքսին :

— Էյ իսիմսի՞ց մի գալաճաղըմ . սօնրա քէնաիմի նա՞սըլ թանըյապի-
լէյիմ : պու պիրազ զօրճա օլաճագ :

— Պու էօմրիւնիւ տէ թէրք իտէճէքսին :

— Արթըգ սէն իչի ազտըրտըն . պու թըֆըլ սիննիմտէ էօմրիւմիւ թէրք
իտէճէք գատար տիգանէ տէյիլիմ :

— Ֆարաթ եէնի պիր իսմ իլէ եէնի պիր էօմր կէչիրմէյէ պաշլայաճագ-
սըն . վէ պու եէնի էօմրիւ պաշլատըղըն տագըգատա , իտէյալ իտէպիլէճէյին
էն կիւզէլ պիր գըզա , մունթազամ պիր գօնաղա , աշըլարա , այվազլարա ,
սէյիսլէրէ , աթլարա , արապալարա , վէ պիր տէ պահրիյէ գօմանտանըղը
մէսնէտինէ նայիլ օլաճագսըն :

— Պէ՞ն . բաշավրաճը Մօրթիմէ՞ր մի . . . :

— Էվվէթ , Լօնկ Բաս սօգալընտա սաքին օլան բաշավրաճը Մօր-
թիմէր , էօնիւմիւզտէքի բազար սապահըսր , պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ
Միլըրա թահվիլ օլաճագ տըր :

Հայազ բաշավրաճը , պու սօն սէօյլէրի իչիթ տիքտէ , օթուրմուչ օլ-
տուգըլըը քիրի եաթաղըն իչինտէ սըչրայըպ տիգ իւզէրինէ կէլէրէք , սէ-
վինճինտէն նաչի էօյլէ պիր շիտտէթլէ Ուսյումէնին պօյնունա սարըլտը քի ,
էկէր իզպանտուտ գաթ իլին եէրինտէ , նազիք պէտէնլի պիր տիկէր ատէմ
օլսա , Մօրթիմէրին սինիլիլի էլէրի թագեիգիինէ տայանամայըպ ճանը չըգ-
մասընա չօգ պիր շէյ գալմայաճագ իսի . . . :

Թապիաթըն սինլէրճէ էսրար ու հիքմէթլէրինտէն պիրիսի օլարագ , պու
եիւզիւ կէօպիւ քիրի վէ բիս հայազ Մօրթիմէր , կէրէք սըֆաթճա , կէրէք
պէտէնճէ , վէ հիւանճէ , պէտոպիսթ Բալֆ Միլըրա օլ տէրէճէտէ թըպըլ
թըպըզըյա պէնգէմէքտէ իսի քի , էկէր մաքինալարտան ինսան չըգարիոգ
գապիլ օլսա իսի , պիր մաքինատան պուլնտան տահա գիյատէ պիրիսիլիլ-
րինտէն թէֆրիգ օլընմայաճագ իքի շէքլ մէյտանա կէթիրմէնին միւմքինի
օլամագ իսի : Եաշար տախի թըպըլ իսի :

Ուսյումէնին , կէրէք խապիս մէյիսանէճի իլէ օլան միւնասէպաթընտան ,
վէ կէրէք բաշավրաճը Մօրթիմէրի կէլիպ պուլմասը թարգընտան վէ անըն
իլէ օլան միւքեալմէսինտէն , անճագ պիր գաչ սէնէ էվվէլ , Լօնտրա բօ-
լիսինէ էրէյիճէ մէշըուլիյէթ վէրէն ատէմլէրտէն պիրիսի օլտըլը աչիքեար
կէօրիւնմէքտէ իսի :

Լօստրա չէհրի , սու եօլտա եյտիկեարլար եէթիչտիրմէք ճիհէթինտէ քէն պի նամ իթմիչ օլան բայթիթաթլարըն հիչ պիրիսինտէն կէրի գալմամըչ տրր :

Պու մէշուր հայտուտ , պիր արա օրթալըր բէք ըսթտըղընտան , արթըգ պիր ագ քէնտինի տիչարը աթմայա մէճպուր օլուպ , դըյաֆէթինի տէյիչթիրմիչ , երեղիւնիւն մաքէ խըտմէթինի ֆճրա իտէն քիլլէրի վէ սիյան պոյալարը աչալը վէրմիչ , վէ էհլի ըրգ պիր վաթանբէրվէր սըֆաթը իլէ , տօնանմատա խըտմէթ իթմէք իչիւն , հէման եօլա չըգաճագ օլան Ամիրալ Անարըն տօնանմա Փըրգասընա կիրմիչ իտի :

Աւէյճըր նամ սէֆինէտէ , պէտպալաթ Բալֆ Միլըրըն նէ սուրէթլէ պու խապիս հայտուտա բասթ կէլմիչ , վէ քէնտի մէլէքվարի թապիթը իլէ պու շէյթանըն տօսթլըղընա գարըմըչ օլտըլը , վէ պիւթիւն սըրըլարընը օնա ինանսըղը մալիւմ տիր :

Աւայլումէն , Բալֆ Միլըրը կէօրտիւյիւ կիւնտէն , զիհնինտէ , տէհչէթի պիր թասավվուր տաթի վիւճուտէ կէլիպ , թըպըր մէգքիւր պէտպալաթ տէլիղ անլըյա պէնպէյէն Վօրթիմէրի պիր կիւն անըն եէքինէ կէչիրմէյի վէ Բալֆը թէլէֆ իտիպ մէյտանտան դալարբմագլըղը գուրմուչ , վէ Բալֆըն , քէնտի չէճաաթը սայէսինտէ պիրիպիր արգասը սըրա էլէ կէչիրմիչ օլտուղու թէրադղըր բիւթպէ վէ շախի էհէմիյէթ , ալչագ գաթիլին թասավվուրընա տահա զիյատէ դուվվէթ վէրմիչ իտի :

Մէգքիւր թասավվուրըն նէ տէհչէթլի սուրէթտէ պաչա չըգարըլտըղը , վէ ճինայէթէ շահիս օլան խապիս մէյտանէճիւնին տաթի նէ սուրէթլէ թէլէֆ իտիլիպ մէյտանտա հիչ պիր էսէր գալմասըղը մալիւմ տիր :

Վօրթիմէրին երեղիւ կէօղիւ պիր էյիճէ կայգանըպ , կէնճ հայլալըն թապիթի թաղէլիյի մէյտանա չըգտըղընտա , հայտուտ Աւայլումէն քէնտիսի տէ հայրէթտէ գալարապ մէրգուճուն երեղիւնէ պագտը վէ «պագալըմ քիմ տէյէպիլէճէք տիր քի պու տիլպէր տէլիգ անլը , Բալֆ Միլըր քէնտիսի տէլիլ տիր տէյի . պէն քէնտիմ պիլէ ալտանըեօրուճ» տէտի , վէ սէվինճիւնի թութամամագտա իտի :

Իւչ կիւն իւչ կիճէ միւթէմատիէն Վօրթիմէրէ վէրիլէն պաղը պահրիլէճէ մալիւմաթ վէ սիլան թալիմի , վէ կէրէք Բալֆ Միլըրըն Լօստրատաթի էօմրիւ վէ տէնիլ իւղէրինտէ կէչիրմիչ օլտուղու սէրիւղէճիլլէրի մալիւմաթը , բաչալրաճը Վօրթիմէրի , քիսարգատէ Բալֆ Միլըրըն եէրինէ կէչիրմէք իչիւն գուսուր պիր շէյ սըրագմատըլար :

Վէ մաաամ քի պէտպալաթ Բալֆ Միլըր , Հէլէն Հուայթրօլ իլէ օլան միւնասէպաթընըն հէր պիր թէֆէրրուաթընը տաթի Աւայլումէնէ նագլ իթմիչ , վէ պու խապիս հայտուտ տաթի , պիր կիւն անլէրտէն իսթիֆատէ իթմէք իչիւն բէք ալէա տըգդաթ իտիպ նօզթասը նօզթասընա անլէրի խաթընտա սագլամըչ իտի , թէքմիլ պու մալիւմաթլար իլէ տաթի բաչալրաճը Վօրթիմէրին թալիմ ու թէրպիլէսինի իքմալ իտիպ , իչին մուվաֆֆադըլլէթիւնի քէամիլէն թէէմինաթ թուհթընա ալմըչ օլտու :

Ուսայլումէնին պիր կիւն Վորթիմէրէ տախի նէ կէօնա պիր օյուն օյնանա-
ճաղը, վէ սիւթիւնն պու զահմէթլէթի, քիմի՛ իչիւն տէրիւհտէ իթմիչ օլտու-
զու տախի, շիմտիքի հալտէ քէնտինէ մասսուս պիր սըրր իտի :

Վէ էլհասըլ; Բալֆ Միլըրըն գօմանտան գըլըճը, ագճէ քէսէսի, վէ Հէլէն
Հուայթրօզուն պիր թութամ սաչընը մահֆուզ գըլան կիւմիւչ գութուսու
վէ երեղիւկիւ, պիթմիչ իչին ճիւսը օլտուլար :

Բազար սապահըսը հէնուզ չէ վիֆազ ամիւագտան, իքի խապիսլէր, էպէ-
տի սուրէթտէ պիր տահա ամտէթ իթմէյէճէքլէրի պօպրուսուն գաբուսուն-
տան տիչարը չըգաըլար :

Յարըմ սաաթ սօնրա, հէր քէս պէօյիւք պիր թէլաշ իլէ Վօնկ Բաս սօ-
գազա սօղրու գօլմագաա իտիլէր. հէլէ քի վազթինտէ եէթիչէն թուլում-
պալար վէ թէրսանէ գօլարը, եանկընըն պէօյիւմէսինէ մէյտան վէրմէյիւ
պաաթըրտըլար. Փաղաթ Վորթիմէրին պօտրուսունաան չըգան ալէվլէր,
իթթիապիտէ պուլունան տիլէր իւչ պօտրուսըլար իլէ իւսթլէրինտէ պուլու-
նան իքի սապ ախչապ խանէլէրի եաղըպ քիւլ իթտիլէր, վէ օնտան սօնրա
Վորթիմէրտէն հիչ պիր էսէր կէօրիւմէտիլինտէն, սէնէլէրճէ սօնրալարը տա-
խի իխթիար գատընլար, բարմաղլարը իլէ պօտրուսուն եէրինի կէօսթէրիւպ,
«իլթէ պէրդաթի Վօրթիմէր պուրատա եանըպ քիւլ օլտու» տէրլէր իտի :

Սէօյլէմէյէ հաճէթ եօզ սուր քի, մայիւմ օլան բազար սապահըսը, Հէ-
լէն Հուայթրօզուն խանէսինտէ ֆէվզէլատէ պիր հաղըրըզ վէ պիր թէլաշ
վազը օլուպ, սուֆրալար գուրուլմագտա, տէօլէմէլէր տիւզէլթ իլմէքտէ,
վէ պու ումուսի թէլաշ արասընտա, աճէպա գաչ տէֆա Վօրտաունթ իլէ
Պիկթէյլ պիրիպիրլէրինէ չաթարագ եէրէ սէրիլմէքտէ վէ պէտսախթ Վօր-
տաունթըն օլ արա էլինտէ պուլունան եա շիչէլէր վէ եախօտ թապագլար
եէրէ տիւչիւպ գըրըմագտա իտիլէր :

Պիկիւնահ Պիկթէյլ, հէր տէֆասընտա տախի, գէվալը Վօրտաունթուն
այաղլարընա իլիլմէսի իլէ անըն եէրէ չարըլմասընա վէ թապագ վէ շիչէլէրին
գըրըլմասընա քէնտիսի սէպէպ օլտուղունու անլայարագ, տէրհալ իխթիար
խըտմէթքեարըն էլլէրինի վէ երեղէրինի եալամայա պաչլար, վէ կէօյնիւնի.
ալմայա չալըլըր իտի. Փազաթ քէնտի սատըզ րէֆիքի էօթէ պէրի գօլտուգ-
ճա ուզապտան սուրուպ եապանճը կիպի սէյիրճի օլմագ Պիկթէյլին էլինտէ
օլամատըղընտան, եինէ հէր տէֆասընտա անըն էօնիւ վէ արտը սըրա պիր-
լիքտէ գօլմագաա, վէ նիհայէթ այնի գաղանըն թէքէրիւրինէ սէպէպ օլ-
մագտա իտի : Էկէր Վօրտաունթուն քէմիքլէրի օլ կիւնիւ տախի տիւչիւպ
գալգմագտան խուրտէխաչը օլմատըլար իսէ, արթըզ օնտան սօնրա օլմագ-
լարը տա եօզ իտի :

Բալֆ Միլըրըն վալիտէսի վէ նիչանըսը իսէ, աիվանխանէյի սըրայա գօ-
յուպ տօնաթմագլա մէչղուլ օլտուգլարը կիպի, Վօրտաունթուն մուսվէնէ-
թի իլէ հալա գատընը տախի կիւճ հալ իլէ մէգբիւր տայիրէյէ կէթ իրիւպ պիր
սէտիր իւզէրինէ վալ իլէտիլէր :

Յոգ սէֆիւ գատըն տախի սէվինճինտէն աղամագտա իտի . վէ Հէլէն-
Հուայթրոզ իլէ սարըրայ էօրիւշտիւնտէ , արթըզ էյիճէ թալիւ իթմիշ օ-
լան Պիկթէյլ տախի իրի գույրուզընու սալայարագ իշէրի գօշտու , վէ սօյ-
ճա իքի այագ իւզէրինէ տիքիլէրէք , գաթէն գօլլարընը աշմըջ օլան իխթիար
խըտմէթքարա սարըլտը . վէ սու իքի սատըգ մուհաֆըզար , պիր տէֆա-
տախի թըպզը քէնտի հանըմլարը կիպի պիրիպիրլէրի իլէ էօրիւշտիւքտէն
սօնրա , դալիպա սու տէֆա ուֆագ պիր քան տախի իթտիլէր :

Սախթէ Բալֆ Միւրը վէ հայտուտ Ուայլտմէն սօգագ գարուսունու վուր-
տուզարընտա , Հէլէն Հուայթրօզուն խանէսինտէ պուրունան հանըմլար , իխ-
թիար խըտմէթճի , վէ սատըգ Պիկթէյլ պու տէրէճէտէ մէտուտ պիր հալտէ
իտիլէր . վէ գարունուն վուրուլմասը սէսի իլիթիլտիքտէ , քեաֆֆէսինին
էիրէքիլէրի տախի չէտիտ սուրէթտէ չարմայա պաշլտը :

Սէյլէմէյէ հաճէթ եօգ տուր քի , սօգագ գարուսու վուրուլուր վու-
րուլմագ , Վօրտաուենթ վէ Պիկթէյլ , քէնտի իխթիարըզլարընա շէրէֆ կէ-
թիրէճէք սուրէթտէ պիր չարուզլուզլա , թօր ազընտան չըգան պիրէր կիւ-
լէ կիպի նէրտիվէնէ տօզրու աթըլտըլար . վէ սիլչարէ Վօրտաուենթ քէնտի
հիւսնի բիգասը իլէ նէրտիվէնին անճագ իքի այաղընը աշաղը էնիպ , պագը
գալան օն օն իքի այագ տախի , Պիկթէյլ իլէ գուճագ գուճաղա եուվար-
լանարագ գաթ իտիլտի . վէ թա հազիտէ իքիսի սիրտէն սըչրայըպ թէք-
րարէն այաղա գալգտըզլարընտա , պէտպախթ իխթիարըն աննը գըր դըրմը-
զը օլտուգտան պաշգա , էքէյիճէ տէ շիշմիշ կէօրիւնմէքտէ իտի :

Պու ճիւմլէ իլէ , սաֆտէրուն իխթիար , ազընը աշըպ տա պիսուչ րէ-
ֆիքիլէն պիր սէօզ պիլէ սէյլէմէտի :

Սախթէ Բալֆ Միւրը , եանի բաշապրաճը Վօրթիւլէր , ճէտիտ վէ դայէթ
սիւսլիւ պիր պահրիլէ գօմանտանը իւնիֆօրմասը կիլինմիշ . պաշտա սըրմալը
չարգա , պէլտէ սըրմալը պիր ապէրիլէ գուշագ , վէ եէրէ սիւրթիւնէն ու-
զուն վէ կիւզէլ պիր գըլըճ աքմըջ օլարագ . Ուայլտմէն իլէ սէրսպէր գա-
բուտան իշէրիլէ կիրտիլինտէ , իխթիար Վօրտաուենթ , քէնտի հանըմընըն օն
սէնէ էվվէլքի մաշուգուենու Բաշէաբաթ տիվանէ կիպի իւզէրինէ տիւշտիւ , վէ
էլինի գալրայարագ , էօյլէ պիր չիտսէթլէ անը էօրմէքտէ իտիքի , ազ գալ-
տը տուտաղընըն պիր բարչասը եաբըրըպ սախթէ Բալֆըն էլի իւզէրինտէ
գալաճագ իտի :

Սատըգ քէլը իտէ , Բալֆ Միւրըն էլինտէն վագթի իլէ խայլիճէ շէքէր-
լէր եէմիշ , վէ անըն ուզրունա հէր վագըթ վիւճուտիլի թէլէֆ իթմէյէ հա-
զըր պուրուենմուշ , վէ քէլը ճինսինտէ սատագաթ վէ թանըլըջ տույըլուլարը
գայար հայաթ շէլէր օլմուշ օլտուզու հալտէ , աճայիլ շէյ , անճագ օն սէ-
նէ սօնրա քէնտի օւզէ էֆէնաթիլի կէօրտիւլինտէ , հիշ պիր մէսէրրէթ ա-
լէամէթի կէօսթէրմէյիպ , սուպ պիր գան իլէ վէ գույրուզընու ստարագ ,
անճագ պիր իքի տէֆա անըն էթէքիլէրիլի գօղլտուրգտան սօնրա , միւքտ-
տէր սուրէթտէ պաշընը եօգաթը գալտըրտը , վէ հալէա աղամագտա օլան
իխթիար Վօրտաուենթուն էիւզիւնէ պագմաղա պաշլտը :

Պսւ իւք տէճասը իտի քի , իքի սասարգ ըէՓիքէր միյանընտա , տուղու-
ճա պիր միւպայէնէթ վուգու պոււլուչ իտի :

Ճագաթ մատամ քի , մէյտանը մէնզարէյէ , տակա զիյատէ էհէմիյէթի
չախար վիւրուտ իտէյօրլար , պիր արա պու իխթիար ըէՓիքէրի պիրիպիր-
լէրի իւզէրինէ թէաճճիւպ իթմէք հալլէրինտէ եալընը պըրաբարագ , թէք-
միւ նազար ու տրգգաթըմըզը անէրին իւզէրինէ չէվիրէլիմ :

Ազ գալուր քի , ԲալՓ Միւրըն վալիտէսի վէ նիշանըտը տախի պիրիպիր-
լէրինտէն էվվէլ քէնտի «էվէ-ւ-լէ-լէ» գափուլմագ թէլլաչը իլէ , Մօրտա-
ոււնթ վէ Պիկթէյլ կիպի պիրիպիրլէրի իւզէրինէ պասարագ նէրմիվէնտէն ա-
չաղը եուվարլանաճագլար իտի :

Հէլէ քի , կէնճ գըղարա պու թարգ Փէվգէլատէ մէնզարէլէրտէ թապի
օլտուղու կիպի , Հէլէն Հոււայթրօզոււն իւզէրինէ տախի պիր ութանկանըգ
վէ դըզարթը կէլէրէք , պիր իքի ատըմ կէրիտէ գալմայա մէճպուր օլտու
իմաի էն էվվէլ նէրաիվէնի գաթ իտիպ սախթէ ԲալՓ Միւրըն պօյնոււնա
տարըլան , քէնտի վ-ւ-լէ-լէ» օլտու :

«էվլատըմ . . . վալիտէմ» . . . :

Իքի թարաճտան իշիթիլէն իւք սէօզլէր պոււնլար օլտուլար :

Օնտան սօնրա պէշ տագըզա գատար պիր սուպուղ հիւքմ իտիպ , պու
հէնկեամտէ , վ-ւ-լէ-լէ» էվլաթը ումուպարը գալգըպ ինմէսինտէն աշիքեար
կէօրիւնմէքտէ իտի քի , իքիտի տախի աղլամագտա , վէ նութգլարը թութու-
լարագ , տիհանլարընտան պիր սէօզ տակա չըգարամամագտա իտիլէր :

Մօրթիմէր , քէնտի օյոււնոււնու բէք կիւզէլ իճրա իթմիշ իտի :

Հէլէն Հոււայթրօզ , օլ տիլլէր , պըրլանթի կիպի բագ , վէ գոււրու կի-
պի պիկիւնահ նէվճիվան գըզ տախի , վալիտէնին արգասընտա տուրուպ մէն-
տիլի իլէ երիգիւնիւ գաբամըշ իտի իսէ տէ , թապիաթըն էօզէնէ էօզէնէ եա-
րաթմըջ օլտուղու զայէթ հիւսնիլ ումուպարընըն գալգըպ ինմէսինտէն աշի-
քեար իտի քի , պու տիլլէր վէ մէսուտ նիշանը տախի աղլամագտա իտի :

Թօմնա Ուայլտմէն իսէ , քէնտի Փիւթուհաթը իւզէրինէ քիպրինէ հու-
տուտ վագ իտէն պիր գահրաման կիպի , պաչը աչըգ վէ շաբգաւընը էլինտէ
թութմուչ օլտուղու հալտէ , «էվէ-ւ-լէ» պիր պագըլա էթրաՓը սիւզմէքտէ
իտի :

Մօրաոււնթ հալէա ընչկըրարագ աղլամասընա տէվամ իթմէքտէ , վէ
տէօնէն իչէրէ հիշ պիր ագըլ էրտիրէմէյէրէք նէ եաբաճաղընը շաչըրմըջ օ-
լան Պիկթէյլ տախի , պիչարէ ըէՓիքինի թէսէլի իթմէք իշիւն պօճա իքի ա-
յագ իւզէրինէ գալգըպ գալգըպ անըն էլլէրինի եալմագտա իտի :

Նիհայէթ վ-ւ-լէ-լէ» էվլաթ քէնտիլէրինի զապթ իթմէյէ չալընը պիրի-
պիրլէրինտէն այրըլըր այրըլմագ , ԲալՓըն վալիտէսի Հէլէն Հոււայթրօզա տէօ-
նէրէք ,

«Ահ պու նէ՞ խօտպին գարը իմիլիմ . . . ԲալՓ . . . Հէլէնին պէնտէն
էվվէլ սանա սարըլմայա հագգը վար իտի .» տէտի , վէ պիր գօլու իլէ էվ-
լաթըն վէ պիր գօլու իլէ տախի կէլէնիէ գուճագլայարագ , իւչիւ պիրտէն

պիբիսփրօզերինէ սարըլարար . վէ Բա՛լֆ Միւլը ինէ Հէլէն Հուայթրօզունն օն սէնէ էվվէլքի կէօղէրի , շիտտէթիցէ թէքրարէն եէքրսիկէրթնէ գալմէշտուլար :

Փագաթ հէյ վա՛հ . Բալֆ Միւլընն պագըը , Հէլէն Հուայթրօզունն օն սէնէ էվվէլ գանընը թահրիք իտիոյ վիւճուտիմի սարսան պագըը տէյիլ իտի . . . :

Ազգըն՝ ասլա եալան գապուլ էթմէյէն լիսանը սատըզը օլան պագըը՝ օն սէնէ էվվէլքի Բալֆ Միւլընն պագըը տէյիլ իտի :

Փագաթ աիկէր հէր ճիկէթիցէ օրոուղու կիպի , կէօղունիւնն ըէնկինտէ պիլէ , սախթէ Բալֆ Միւլընն , սաըլ Բալֆ Միւլըտան գէրրէ գատար Փարս գը պուլունմամագտա , վէ պու հայլազըն , սաըլ Բալֆ Միւլըր քէնտիսի օլտուղունա վալիտէսինին պիլէ գէրրէ գատար շիւրհէսի գալմամը . նէ՞ տէյօրուղ յիւրհէ կիպի պիւր շէթին էսէրի պիլէ զիհնինին ըահաթընա իալէլ կէթիրմէմիլ իտի :

Հէլէնին հուղուրունտա պուլունան տիւղէր հայլազըն՝ Բալֆ Միւլըր քէնտիսի օլտուղունա ինանմամագ տա , պիչարէ գըղըն էլինտէ օլամատը . Հէլէն , սնըն Բալֆ Միւլըր օլտուղունու գապուլ էթմէյէ մէճպուր օլտու . Փագաթ եալընը Բալֆ Միւլըր տըր սէյի գապուլ էթմի . քէնտի սապըզ մաչուգու տըր տէյի գապուլ էթմիսի , միւմքին օլամամագտա իտի :

Վալիսէ մուհապէթի պլտանար . Փագաթ աչգ ու սէվտա կէօղիւ սլտանմատը . . . :

Իշթէ պու տուր էՍՐԱՐԸ ԱՇԳ տէտլիսիլզ շէյ :

Տիվանխանէտէն աչաղը ինէն ճէմիլէթ , եէնի կէլէնէր իլէ պէրապէր թէքրարէն նէրտիվէնտէն եօգարը չըզմայ պաչլապըլար . վէ տույղու տէնիլէն էլէթթիք գուվվէթի զօրու իլէ , Մօրտաունի՝ Բալֆըն վալիտէսի արգասընտան կիթմէքտէ իքէն , Պիկիթէլ իտէ , Հէլէն Հուայթրօզունն այաղլարընտան այրըմամագտա իտի :

Ասըլ Բալֆ Միւլըրն էն սատըլարը պուլունմուլ օլան Հէլէն վէ Պիկիթէլ , քէնտիլէրէ նամալիւմ օլան պիւր գուվվէթ զօրու իլէ , սնճագ պիւր չարիէք սաաթ էվվէլի թէքմիլ հիւքմիւնիւ իճրա իթմէքտէ օլան օն պէշ սէնէլիք այրը այրը իթթիֆագլարը պաղլարընտան , ճէպրէն չէօյիւլէքտէ տիրլէր կիպի կէօրիւնտի :

Բալֆ Միւլըրն վալիտէսի իլէ նիչանըսը պէյնինտէ , հալէա օլ սապահըր մէվճուս պուլունան ֆէվգէլատէ մուհապէթ տույղուսու , Հէլէն իչիւն , քէնտիսինին տախի պիւր մանէա վէրմէյէճէկի սուրէթտէ սուլմալա եիւզ թուլմուլ օլտուղու կիպի , զանն իտէրսին քի , Մօրտաունի իլէ Պիկիթէլին մուհապէթ տույղուլարը արասընտան տախի պիւր գարա քէտի կէչմիլ իտի :

Ձէլէսաֆլարըն խաթըրնա ըիայէթէն , պու նապիք նօղթալարըն իւզէրինէ չօգ աղըր պասմարաղ , վուգուաթ թէլինի թէքրարէն էլէ ալալմ :

Հէլէնին մաչըլ հալասը տախի , քէնտի Բա՛լֆ Միւլըրն գուճագլարըլտան սօնրա , արթըզ տիւննա իւզէրինտէ Հէլէնին նիքեաչընտան պաչգա պիւր արղուսու պուլունմատըրընտան , եալընը մէքիւր արղույա գալմուլաճագ գատար քէնտինէ էօմր իհսան պուլըրմատը իչիւն Ինայէթի Պարիյէ

տուս վէ նիյազ իյէմէլէրինի հնգրրունա ըէճա իտէրէք, նութգունու գրասա քէսաի :

Հէլէն Հուայթրոզ իչիւն բէք պէօյիւք պիր Վէսէրրէթլէ սապահ ծլմուչ Օլան մէգքիւր բազար կիւնիւ , Թօմաս Ուայլումէնին վէ սախթէ Բալֆ Միլըք ըրն քէնտի խանէսթ գաբուսունտան իչէրիյէ այազ պաստըզլարը տագըգատան , պիր սրգլէթ կիւնիւ Օլմայա պաշլատը . վէ պիչարէ գըզ , քէնտինի մէմնուն ու մէսրուր կէօսթէրմէք իչիւն դալպի իլէ նէ գաստար ճէնքէշտի իսէ , պիւթիւն վիւճուտինի սարմըլ Օլան իւթիւլաա դալէպէ իտէմէտի :

Մուհասպպէթ սէօհպէթլէրինտէն սունիա ՝ ըն սէնէտէն պէրու Բուլ Միւլըքն պաշլնտան կէլէն սէրկիւզէլթլէր , մուհարէսլէլէր , էօյիւթ թէհլիթէլէրի , ինսիզ ասա իւզէրինտէ երւզ իւսթիւ քալմըլ Օլան Ամիրու Անսըրն վէ 29 նէֆէր ըէֆիքլէրինին գուրթարլմալարը , քէնտիսինին գօմֆունտանըգ մէմնտինէ նախիլէթի , վէ Ննիլթէրրայա ավտէթի , պէօյիւք մէրաղլա տիչնէնտի . վէ մէգքիւր միւհիսմ նագլիլէթլէր հէնկեամընտա . Հէլէն Հուայթրոզ տախի տիկէր հազըրուն կիպի պէօյիւք մէրագ կէօսթէրիպ , անլէրին իզատիրապ վէ մէսէրրէթ տուլղուլաթքնա , վէ պու տուլղուլաթքն ալէնի իզհաւըրնա չէրիք Օլտու իսէ տէ , եաղլնըզ տօթլուզ սրֆաթը իլէ պու հալմէ պուլունմագտա իտի . վէ քէնտի Բուլ Միւլըք իչիւն , տահա գուվլէթլի վէ տահա տէրին պիր տուլղուլայ , եանի աչգ ու սէվտա գօքունա թօպլի պուլունմատըղը իչիւն , հիտտէթինստէն աղլամաթը կէլմէքտէ իտի :

Սէֆիլ գըզ քէնտինի ալտաթ մայա չալըլուրգճա , գունը վէ գալպի պիր տիւրլիւ քէնտիսինէ իթաաթ իթմէլիպ , գանն իտէրսին քի , դու Բուլ Միւլըքն Բուլ Միւլըքն րէյէլ րէր տէլի պաղըրմագտա իտիլէր :

Նիհայէթ թաամա օթուրուլտու . Հէլէն վէ Պիլիթէլլաէն մատաա քէաֆօֆէսի տախի սոն տէրէճէտէ մէսուտ իտիլէր . հէլէ Բալֆթն վալիթէսի չազլըղընա պիր հուտուտ թային իթմէք գապիլ Օլմայալ , զօր իլէ սախթէ Բալֆ Միլըքն եանընա օթուրթտուրլան պիչարէ Հուայթրոզ , քէնթի մաշտգոււնըն վալիտէսի հուլըրընտա քէնտի մահգուկըղընտան օլ տէրէճէտէ միւթէէսիր Օլուպ ութանմագտա իտի քի , Նիհայէթ գալպիին հէլէճանընտալն թաամա տէվամ իթմէսի գապիլ Օլմայալ , պիր աղ բուհաթլունմաթը իչիւն եալընըզ պիր օտայա չէքիլմէսի արղու Օլունտը :

Սէֆիլ գըզըն իչպու ալթիւսթիլէ հալի , քէնտի մաշտգընա գալուլաթըղը իչիւն հիտ իլէմիլ Օլտուղու Փէվգէլատէ սէվիսնինին թալիլընըղընա աթֆ իտիլտի :

Է՛հ պու տա թապիի պիր նէթիճէ տէյիլ մի իտի :

Հէլէն Հուայթրոզ , պու սուրէթլէ պիր աղ բահաթլանըպ , եալընըզ պաշընա իսթէտիլի կիպի աղլամագ . վէ պիր տիւրլիւ մանէասընը անլայամատըղը հէլէճանը ընչէսինտէն գուրթուլմագ իսթէտի իճէ տէ , մէգքիւր եալընըզըղընա տա միւսաստէ Օլունմատը :

Սատըզ քէլը , հէր նէ գաստար չալըլուր վէ գանտըրմագ իսթէնիլտի իսէ , հիչ պիր սուրէթլէ անը քէնտի հանըրընտան այըրմագ գապիլ Օլմամատը :

Նրկայէթ Հէլէն քէնտիսի տախիս սատրգ Պիկթէյլին թըպղը քէնտի կի-
պի միւքէտտէր հալինի զաթէն Փէհմ իթմիչ օլտուղընտան , անըն քէնտի
եանընտա պըրաղըմասընը րէճա իթտի , վէ սէֆատաչ վէ ճէֆոտաչ հայ-
վան , հաքղընտա կէօսթէրիլէն իչլու լութֆ ու մէրհամէթտէն միւթէ-
էսիր օլպրագ , քէնտի մէգատիրչինասլըղընը իղհար իթմէք իւզրէ , հանըմը-
նըն այագլարընը եալամայա պաչլալըպ , հուզուրընտա եէրէ շէօմիւլաիւ , վէ
անըն տէրտիլնէ տէրտտաչ սըֆաթը իլէ , միւքէտտէր սուրէթտէ Հէլէնին
եիւզիւնտէն եօգարը պագմայա պաչլատը :

— « Պէնիմ սատր'գ Պիկթէյլիմ » տէտի Հէլէն Հուայթրօզ քէնտի տիւլէր
վէ գար կիպի պէչագ էլլէրի իլէ Պիկթէյլին սիյահ վէ էնի տննընը օիշայա-
րագ . « Եէն տախի պէնիմ կիպի հիսս իթմէքտէսին . սէն տախի թէրէտ-
տիւտտէ գալընը վէ պէնիմ կիպի սէֆիլ օլմուչտուն : Սէն քի , Բալֆըմըն ա-
յագ սէսինի թա ուզագտան պիլէ Փարգ իթտիլինտէ , սէվինճինտէն գուչ-
րուղընու նէրէյէ չարբաճաղընը պիլմէմէքտէ , վէ գարուտան իչէրիյէ կիր-
տիլինտէ տախի էօնիւնէ սըչրպըպ եօլունու քէմէքտէ , էլլէրիլի էօրմէքտէ
վէ էօնիւնէ տիւլալ անը պէնիմ հուզուրըմ կէթիլմէքտէ իտին . սէօյլէ
Պի'կթէյլ , նէ՞ իչիլէն պու կիւն եիւզիւնէ պիլէ պագմագ իսթէմէտին . մէկէր-
չի ծն սէնէ զարֆընտա էֆէնտիլի ոչնութմագլըղըն գասիլ օլապիլիթ'ր մի ի-
տի : Աման եա Բէպպ , պու նէ՞ հիքմէթ : պու նէ՞ էսրար տըր : Նէ՞ իչիւն
Բալֆըն բէտէրի կիպի պէն տախի վագթիլինտէ էօլալ օրթատան գալգմա-
տըմ . պիչարէ տէլիգանլընը մէյեուս վէ պէտպախթ իթմէք իչիւն մի եա-
չատըմ : Պէնիմ իչիւն թամ օն սէնէ տէնիվէրի չըղնայըպ , եիւզ տէֆա էօ-
լիւմ տէրեասընա տալըպ չըգտըգտան , վէ նիհայէթ դօմանտանլըգ րիւթ-
պէսինէ նաթլ օլուպ բէտէրիլին վասիլէթիլի եէրիլէ կէօթիւրտիւքտէն սօն-
րա , քէնտի միւքեաֆաթընը թալէպ իթմէք իսթէտիլինտէ , քէնտիսինէ նէ՞
ճէվապ վէրէճէյիմ : Խայըր արթըգ սէնի սէվմէյօրըմ տիմէք , անը պիլէ պիլէ
մէզարա ինտիլմէք տիմէք տիր . եօգ սէվէրիմ տլչէրէք ալտաթմագ իսթէ-
սէմ , օլ վագըթ իքիմիղի պիրտէն մէզարա ինտիրմէք տիր : Նէ՞ գատար տա
կիւզէլ տիր . նէ՞ գատար տա տիլլէր տիր եա՞ Հագգ . Փագտթ նէ՞ իչիւն
սէվմէյօրըմ . նէ՞ իչիւն գալլիմտէ պիր հարէքէթ հիսս իտէմէյօրըմ . պէն
քի անըն սէսինի ալտըղըմտա պիւթիւն տամարլարըմըն սարսըլտըղընը հիսս
իթմէքտէ իտիմ , վէ օն սէնէտէն պէրու կէօգ եաչլարըմ իլէ եիւզ եասթըգ-
լարըմը շիւրիւթմէքտէ իտիմ . նէ՞ իչիւն շիմտի եիւրէյիմտէ պօչլուգտան
պաչգա պիր շէյ պուլամայօրըմ . պու նէ՞ հիքմէթ . պու նէ՞ էսրար տըր... »

Պիչարէ դըզ , իքի էլլէրի իլէ եիւզիւնիւ դաբասը , վէ տիլլէր բար-
մագլարը արասընտան եէրէ տամլայան ինճու տանէլէրի , շիմէք վէ Փուր-
թունանըն արգասընտան , թէսքին իտիճի եաղմուրըն պաչլամըլ օլմասընը
խապէր վէրմէքտէ իտիլէր :

Եարըմ սասաթ գատար պու հալ տէվամ իթտիքտէն սօնրա , սէֆիլ գը-
ղըն գալլի պիր ազ բահաթլանմըլ օլարագ , միւքիւն մէրթէպէ քէնտիսինի
չագ վէ մէսրուր կէօսթէրմէք նիյէթի իլէ , թէքրարէն տիվանխանէյէ ալ-

տէթ իթտի • վէ մէգբւր կէշնի երւրէք այթիւսթիւրիւնին թէսքինի իչիւն հազըրունըն թէսրիքինի դապուլ իթտիքտէն սօնրա , Բալֆ Միւրըն եանըն . տա պիր սանտալիէ իւզէրինտէ օթուրտու :

Կիւնիւն պագըսը , հալէ մուվաֆըզ պիր շէսիքլէ կէշիբիւպ , Հէլէն Հուայթրօզ , սահիհէն հէր քէսին մէմուռնիլէթինի մուճիպ օլաճագ սուրէթտէ մէմուռն ու մէսուտ պիր հալտէ կէօրիւնմէքտէ իտի :

Աճէպա պիշարէ գըզ , նիլէթ իթտիյի մէգբւր գալիմ օյուընը իճրա իտուպ երւզիւնտէն հիշ պիր շէյ պէլի իթմէմէք իչիւն նէլէր վէ նէ՝ իշկէն • ճէլէր չէքսի :

Նիհայէթ տխշամ օլտըգտա , կէնճ վէ տիւպէր սախիէ գօմանտան վէ վալիտէսի , քէնտի Խա՛նէլէրնէ ավտէթ իթտիքլէրի կիպի , Թօմաս Ուայլտմէն տախի , հէր քէսին մէգատիրչինսպըզ հիսսիյաթլարը իզհարընը գապուլիթտիքտէն սօնրա , քէնտի մահէլլինէ կիթմէք իւզրէ եօլա չըգտը :

Հէլէն Հուայթրօզ , Փէրտասը կիւնիւ եաթաղընտան չըգամատը :

Պիր կիւն սօնրա , հէքիմ ճէլպինէ լիւզում կէօրիւլտիւ :

Իւչիւնճիւ կիւնիւ էյի տէյիլ իտի :

Տէօրտիւնճիւ կիւնիւ , հալի տահա Փէնս օլտու :

Պէշինճի կիւնիւ աղըրլաշթը :

Ալթընճը կիւնիւ , հէքիմ ումուզլարընը սիլքմէյէ պաշլատը :

Եէտինճի կիւնիւ գօնսօլթօ օլտու :

Մէքիզինճի կիւնիւ , հալի թէհիլքէյի տիր տէյի ճէվապ վէրիլտի :

Տօզուզունճու կիւնիւ , թէհիլքէ տահա պիյատէ պէօյիւտիւ :

Օնուռնճու կիւնիւ , պիր իբինճի գօնսօլթօեա տահա լիւզում կէօրիւլտիւ :

Օն պիրինճի կիւնիւ արթըզ հայաթընտան իւմիտ գալմամը իտի :

Մէֆիլ գըզըն հայաթը կիպի , Թօմաս Ուայլտմէնին վէ Մօրթիմէրին թասսավուրլարընտան պէօյիւք գըսմը իչիւն տախի իւմիտ գալմամը իտի :

Ճագաթ Հէլէն Հուայթրօզուն թասսիաթտան մալիք պուլունտըզ գուվա վէյի պէտէնիլէսի , խասթէլիլին զարպը իլէ իբի այ բէնչէլէտիքտէն սօնրա , նիհայէթ զալէպէ տիւպէր գըզ թարաֆընտա գալտը . վէ պիւթիւն Գինկիս Սգուէյր էհալիսի , տօնանմա զապըթանընըն էքսէրիսի , վէ հաթթա Ամիրալ Անարն պիզպաթ քէնտիսի տախի , պու սօն Փէլաքէթտէն տէ քէտէրսիզ գուրթուլմուշ օլտուզու իչիւն , սախիէ Բալֆ Միւրըն թէսրիք իլէմէյէ գօշմագտա իտիլէր :

Հէլէն Հուայթրօզուն , եաթաղընտան գալըզպ տիվանիսանէյէ էնտիյի կիւնիւ , Մօրտաունթ իլէ սատըզ բէֆիքի Պիկթէյլ , չօգտան պէրու պիրիպիրլէրինի գուճագլամամը իբէն , սէվինճէրինտէն նաչի , պիզգաթ հանըմլարը հուզուրունտա եէքսիկէրինէ սարըլպ , տէրունի մուհապպէթլէ պիրիպիրլէրինի երւզիւնիւ էօքտիլէր , վէ հանըմլարընա իբրամէն , պու տէֆա իխթիար խըտմէթքեար վէ իխթիար քէլք , սահիհէն պիրիպիրլէրինէ սարըմը օլտուզլարը հալտէ պիր գա՛ն տախի իճրա իթտիլէր իսէ տէ , զէվալը իխթիարըն պաշը տէօնմէսինտէն մի , եօզսա պէտսպախթ քէլքին թէքրարէն

այագլարընա էնկէլ օլմասընտան մը , հէր նասըլ իսէ տէվրիլիյ եէրէ սէրիւտի վէ քէլը տախի անըն իւզէրինէ սէրիւտի . վէ սօղրուսուռնու սէօլէմէք իջիւն , Մօրտաունթուն վէ Պիկթէլին իսթէմէյէրէք իճրա իթտիքլէրի պու սօն մանօվրա , քան մանօվրասընտան տա խըզը գաշտըղընտան , պիւթիւն խանէ խալգընըն կիւլմէտէն պայըլմալարընա չօգ պիր շէյ գալմատը :

Իխթիար Մօրտաունթուն արթըզ բէք ալէա սուրէթտէ պըլմըլ օլան գաֆասը վէ գօլու պու տէֆա պիրազ գրատէճէ էօրսէլէնիլ իտի իսէ տէ , մատամ քի պայըլաճագ տէրէճէտէ կիւլմէքտէ օլան խանէ խալգը միանընտա շէլէն Հուայթրօզ քէնտիսի տախի պուլունմագտա վէ հալէա կիւլմէսինէ տէվամ իլէմէքտէ իտի , իմտի Մօրտաունթուն ազըլ արթըզ պիւսպիւթիւն պաշընտան ուշարագ , եէշտէն այաղա գալգար գալգամազ գօլարընը աչըլ թէքրարէն Պիկթէլէ սարըլտը . վէ քան միւքէմէլ սուրէթտէ թաղէլէնտի :

Սախթէ Բալֆըն , Բալֆըն վալիտէսինին , շէլէնին հալասընըն , Թօմաս Ուայտուէնին , վէ սալիր պիր գաշ նէֆէր միւսաֆիրէրին շալըզլարը եիւզլէրինտէն աչիքեար միւշահէտէ օլունմագտա իքէն , էօլիւմ բէնչէսինտէն գուրթուլմուշօլան նէվճիվան գըզըն իշպու քէյֆի իւզէրինէ , ումուսի մէսէրրէթ ալէամէթլէրի պիր գաթ տահա քէսպի գուվլէթ իլէտիլէր , վէ հէր քէս , պու հալը մէսէրրէթէ սէպէպ օլան Մօրտաունթու վէ Պիկթէլի ալգըլաճագ իշիւն էլ չըրմայա պաշատըլար :

Սախթէ Բալֆ Միլըր , քան տուրուր տուրմազ իխթիար Մօրտաունթուն թէքրարէն եէրէ տէվրիլէճէլինի Փէհմ իթտիլինտէն , տէրհալ գօշուպ անը գուճագլատը , վէ իլէրու սօղրու սիւրիւքլէլիյ շէլէն Հուայթրօզըն էօնիւնանէ վասըլ օլտուզլարընաա , վագթի իլէ անըն պէլիլինի սալլամըլ օլան սաաթգ խըտմէթքեար պիր գրալիշա հուզուրունտա տիզ շէօքէր կիպի , հիւսն տըգ խըտմէթքեար պիր գրալիշա հուզուրունտա աշաղը գալմայան շէլէնին էօնիւնտէ ու տիւլէրվի իլէ պիր գըրալիշատան աշաղը գալմայան շէլէնին էօնիւնտէ տիզ իւզէրինէ կէլտի , վէ սատըզ խըտմէթքեարըն սատըզ հանըմը , մէրմէր կիպի բաք վէ պէյազ էլինի իխթիարըն տուտաղլարընա թագտիմ իտէրէք , շէրէֆլէրին էն պէօլիւկիւ իլէ անը թալթիֆ իլէտի :

Մօրտաունթ , պու նիլմէթտէն հիսս իլէտիլի մէսէրրէթ գօրու իլէ կէօզլէրի սօլմուշ օլարագ այաղա գալգաղըղնտա , սէֆա վէ ճէֆատա սալա քէնտիւնտէն այըլմայան սատըզ բէֆիգինի գուճագլայըպ , անը տախի շէլէնին հուզուրունա կէթիլտի , վէ խանէնին գրալիշատը , իքի էլէրիլէ Պիկթէլին գէքի վէ էնի սննընը օխշայըլ սէվտիլինտէ , սատըզ քէլը սէվինճիւնին գօրունտան , գույրուզու իլէ եէր տէօլէմէսինի տէօլմէքտէ իտի :

Մէքիւր մէսէրրէթպախշ կիւնտէն իքի կիւն սօնրա . շէլէն Հուայթրօզ , Բալֆ Միլըրըն վալիտէսի բէճասը իւզէրինէ , քէնտի սաղլէ մաշաֆունա եալընըզճա հուզուրունա գապուլ իթմէյէ սէօզ վէրտի իսէ տէ , հէնուզ խասլընըզճա հուզուրունա գապուլ իթմէյէ սէօզ վէրտի իսէ տէ , հէնուզ խասլընը պէլիլինին սօն էսէրլէրի քեամիլէն մահվ ու նապէսիտ օլմամըլ օլտուզլարընը պէհանէ իտէրէք , պիր օն պէշ կիւն գատար տահա բահաթ պըրագըլմասընա միւսատտէ իսթէտի :

Նիկայէթ պու օն պէշ կիւն տախի կէշտի . . . :

Արթուր Հէլէնին, մէն իտէմէտի մուհարէպէյէ հազըրլանընդ էլինտէն կէլտիյի գատար անըն շիտտէթինէ կէօյլու վէրմէքտէն պաշգա շարէտի գաւմասը :

Մէգբուր պէսպախթ կիւն կէլիպ եէթ իշալիյինտէ, սախթէ Բալթ Միլըր քէնտի պահրիյէ գամանասըն իւնիֆօրմասընը կիյինմիշ վէ գըլըճընը ասմըջ օլտուզու հալտէ, Հէլէնին միւսաստէսի իլէ եալընըզ պիր օտատա անըն հուզուրունա չըգալըզընտա, օտա գարուսընը արգասընտան գաբար գաբամազ, սըրմալը շարգասընը չըգարըզ աչըզ պաշ իլէ քէնտի գրալիչասընըն հուզուրունա գօշմասը վէ տիզ իւզէրինէ կէլմէսի պիր օլտու :

Հայլազ վէ սախթէ Բալթ Միլըր, սահիհէն օլ տէրէճէտէ Հէլէն Հուայթօ րօզուն տիլպէրլիյինէ վուրուլմուզ վէ օնա ալէազա իթմիշ իտի քի, պիր իշարէթի իլէ կիտիպ քէնտիտինի Լօնարա Ֆուլսի թէքէսինտէն աշաղը աթմայա հազըր պուլընմագաա, վէ անըն էմրինէ Փէտայի ճան իթմէքլիյի քէնտինէ այնի պիր իգպալ ատտ իտէճէք իտի :

Հէլէն Հուայթրօզ, իսթէմէյէրէք էլինի սախթէ Բալթ Միլըրն աթէշ կիլպի հէրարէթ քէսպ իթմիշ օլան տուտագլարընա վազ իլէտիլինտէ, տիգգաթլը սուրէթտէ պիր տէֆա տահա անըն եիւզիւնէ պազտը :

Բալթ Մէլըրն հիւսնինէ վէ տիլպէրլիյինէ մանէա վէրէճէք հիշ պիր մահէլլ գալմայըզ, ճ հէնէ էլվէլէ թաղէլլիյի, քէմայի իլէ պազը վէ բէք չօգ գըլլարըն ազլընը չէլմէյէ քեաֆի իտի :

Էյէր աչ ու ալէագա տէնիլէն տուզու, միւճէրքէտ տիլպէրլիյի մախսուս պիր շէյ օլմուզ օլա իտի, Հէլէն Հուայթրօզ էվլէլինտէն սախի Էնօթ Բալթ Մէլըրն սէվմիշ օլմասա, իք կէօրիւչինտէ պու սախթէ Բալթ Միլըրն տիլպէրլիյինէ գաթ պէ գաթ ալէագա իթմիշ օլմալը իտի :

Յագաթ, Հէլէն Հուայթրօզ, քէնտի քէնտինէ սօն տէրէճէտէ պիր զօր վէրտիյի հալտէ տախի, տէյիլ եէնի պիր ալէագա աթէչի իլէ եանմայա, իլա էվլէլնօթն շէֆօթիլէ Էն քէնտինի սարմըջ օլան ալէագա աթէչի եէնիտէն ալէվլէնտիլմէյէ պիլէ միւզթէտիր օլամասը :

Պիչարէ գըլ, հիշ պիր սուրէթլէ, պու ԱՇԳ ԷՍՐԱՐԸ իշինտէն չըգամամագտա, վէ հիտտէթինտէն ազլընը զայ իթմէք հալլէրինէ կէլմէքտէ իտի . . :

— Հէլէն . պու գատար իլիէնճէ քեաֆի տէյիլ մի . տահա մէրհամէթ իտէճէք սըրա կէլմէտի մի, տէտի սէֆիլ հայլազ, մէրհամէթ թահրիք իտի . ճի մէյեուսանէ պիր պագըլլա տիլպէր գըզըն եիւզիւնէ պագարագ :

— Պանա աֆվ իթմէլիտին Բալթ . չու իքի իւշ այ գարֆընտա վուզու պուլան հալլէր օլ տէրէճէտէ պէնի սարսմըլար տըր քի, հէնուզ քէնտիմի պուլամայօրըմ :

— Պէնի ալտաթմագ իսթէյօրսըն . Հէլէն :

— Խայր, նէ՞ իշիւն սէնի ալտաթմագ իսթէյէճէյիմ :

— Պէն սէնտէն տէյիլ պիր սիւվալ, իլա պիր իյզահաթ պէքլէմէքտէ իտիմ . . . : Պագ նասըլ սիւքիւթ իտիյօրսըն Հէլէն . իյզահաթ վէրմէյօրսըն . չիւնքի պու իյզահաթըն մալի պանա չօղա օթուրաճաղընը պիլէրէք հ իլամըմը վէրմէյէ եիւրէյին տայանմայօր : Յագաթ, Հէլէն Հուայթրօզ, պիր վագըթ

«Եվ ինչպէս թէսմայե իյլէմէյէ հիմմէթ պուշուրտըըն Բալֆընըն , սէնին ուղ-
 րունա եիւզ տէֆա էօլիւմ իլէ եիւզ պէ եիւզ կէլմէյէ թէրէտտիւտ իթմէ-
 տիլինի էյի պիլիբրսին . իմտի էկէր շիմտի պաշգասընը սէվիօրսըն եախօտ ար-
 թըզ պէնի սէվմէյօրսուն իսէ սէօյլէ' . սէնին րահաթըն սէնին մէսուտիյէթին
 ֆիլուն իսթէտիյին վագթ եինէ էօլմէյէ հազըրըմ' . սէնտէն պաշգա պիր նիյ-
 մէթ պաշգա պիր իգպալ պէքլէմէմ' . եալընըզ չու տիլպէր տուտագլարըն իլէ
 «էօլ» տիմէնի իշիթմէք քեաֆի տիր . շիմտիյէ տէկին , սէնին իշիւն չէքտիյիմ
 մէշագգաթլարա վէ էօլիւմ թէհլիքէլէրինէ գարըը , պու գատար միւքեաֆաթ
 պիլէ պէնիմ իշիւն չօզ տըր . . . :

— Նէ՞ իշիւն պէօյլէ աճը սէօյլէր սէօյլէյօրսըն Բա'լֆ :

— Էօլմէմի իսթէմէ՞զմիսին . Հէլէ'ն :

— Նէ՞ իշիւն էօլմէնի իսթէյէճէյիւմ . Բա'լֆ :

— Ար ատէմին էօլմէսինի իսթէմէյէն , անըն եաշամասը էսպապընը քէն-
 տիսինէ կէօսթէրմէլի տիր . ալէագա լիսանընտա պուշուն իքիսի օրթմասը
 պիր լուղէթ եօզ տըր . . . : Եինէ սիւքիւթ իտիյօրսըն Հէլէ'ն . . . էվվէթ
 հազգըն վար տըր . «եաշա» տիմէյէ ճէսարէթ իտէմէյէն եիւրէյինին , «էօլ»
 տիմէյէ տէ գուարէթի պուշունամայօր : Ա'հ . պէօյլէ պիր սէֆիլ էօլիւմէ
 մահվ օլմագ իշի'ւն մի օլ գատար շէրէֆիլ էօլիւմէրտէն գուրթուլտըմ . .
 էվվէթ սէֆիլ պիր էօլիւմ իլէ , էօլիւմէրին էն տէհշէթիսի իլէ էօլմէք ի-
 շիւն մի . . . :

— Նէ՞ իշիւն աղլայօրսըն Բա'լֆ . սէն շիմտի պէօյիւք պիր ատէմսին .
 աքքէր սին . պիր պահրիյէ գօմանտանը սըն . չօճուգ կիպի աղլամագ սանա
 եագըըը մը . . . :

— Ալէագա լիսանընտա . եաշ , ըիւթպէ , վէ մէսնէտ լուղէթլէրինին մա-
 նէասը եօզ տըր . վէ պէլքի տէ պէնիմ եէրիմէ սէնին եիւրէյինի քէնտիսինէ
 ճէլպ իթմիշ օլան ատէմ . . . :

— Պէնիմ եիւրէյիմի պաշգասը ճէլպ իթմիշ տէյիլ տիր , Բա'լֆ :

— Էօյլէ իսէ նէ՞ իշիւն պէնի ըէտտ իտիյօրսըն :

— Քի'մ տէյօր քի սէնի ըէտտ իտիյօրըմ տէյի :

— Սիւպհան Ալլահ . պիր ատէմի սէվմէմէք անը ըէտտ իթմէք տէյի'լ
 մի տիր :

— Քի'մ տէյօր քի սէնի սէվմէմէքտէյիմ տէյի :

— Եա սէվինճիմտէն եա մէյուսիյէթ իմտէն չըլտըրաճաղըմա պիր շէյ գալ-
 մայօր : Հէլէ'ն . պէն Ամէրիգա տէնիլէրինտէ սէնին ուղրունա չալգանըպ
 տուրմագտա իքէն , ինկիլթէրրատա սէվմէք լուղէթիինին մանէասը թէպտիլ
 վէ մահվ մը օլտու :

— Խայր . նէ՞ իշիւն թէպտիլ վէ մահվ օլաճագ տըր :

— Զիւնքի պիր վագըթ պէնի նէ սուրէթլէ սէվմէքտէ իտին իսէ , շիմտի
 տէ էօյլէ սէվմէյօրսըն : Հէլէ'ն . Բալֆ Միլըրը պիր մաշուգ պիր նիշանը
 կիպի սէվմէյօրսըն . սէն սէօյլէ . սէն հիւքմ էթ . . . :

— Տայիմա սէնի գարնտաշ կիպի սէվմիլիմ Բա'լֆ . վէ պուշտան սօնրա
 սէվմէճէյիմէ տէ սէնի թէէմին իտէրիմ :

— Գարնտաչըզ մուհապպէթինի պաշգասընա սագլա Հէ'լէն : Արթըզ պուռնտան գիլատէ սէնտէն պիր իյզահաթ իսթէմէյէ տէ իհթիյաճըմ գալմատը : Յէլաբէթիմին տէրէճէսինի շիմտի անլայօրըմ : Շիմտի եիւզիւմէ պագ Հէ'լէն . սէրպէսթ սէօզիւն իշիւն թէշէքքիւր իտէրիմ . պագ շիմտի չօճուգ կիպի աղլայօրմուլըմ . խայր , շիւնքի արթըզ պիր ատէմ կիպի էօլմէքիյին սըրասը կէլտիյինի անլատըմ . . . :

— Բա'լֆ . տիվանէ օ'լմա . պիր ազ վագըթ թէհամմիւլի օլ պագալըմ :

— Նէ° . քէնտինի գօր իլէ պէնի սէվմէյէ ալըլթըրմագ վատի իլէ պէնի ալտաթմագ մը իսթէյօրսըն . պու թարգ մէրհամէթինէ իհթիյաճըմ եօգտըր : Էկէր պիր կիւն , էսքի աչգ ու սէվտա պաղչէմիզէ այագ պասսաճագ օլուր իսէն , անտէն պիր շիշէք տէմէթի տօնատըպ մէղարըմըն իւզէրինէ վագ իթմէքլիյին պէնիմ իշիւն քեաֆի տիրո Բալֆ Միլըրընըն . պէտպալսթ մաշուգընըն արթըզ պուռնտան պաշգա պիր շէյէ իհթիյաճը գալմատը :

— Բա'լֆ . վալիտէնի տիւշիւն . . . :

Սախթէ Բալֆ Միլըր , հէնուգ այաղա գալգմըշ օլմատըղը հալտէ , էլինի կէօյսիւնէ սօգուպ , իշինտէ Հէլէնին պիր թութամ սաշը պուլուռնան ուլֆաճըզ կիւմիւլ գուլթուլու , վէ բարմաղընտաքի մալիւմ օլան եիւզիւլի , չըգարըպ մէրգուլմէնին այագլարը էօնիւնէ վագ իյլէտի . վէ պատէհու այաղա գալգըպ , վէ իհթիրամաթլա էյիլիպ Հէլէնի սէլամլատըգտան սօնրա , պիր հիտտէթլէ օտա գաբուսուռնտան տիշարը չըգըպ զսյպ օլտու :

Սօղագ գաբուսուռնու գաբանմասը սէսի իշիտիլտիքտէ , Հէլէն Հուայթրօզ՝ Մօրտաուլթը չըղըրըպ , տէրհալ կիտիպ Բալֆըն վալիտէսինի , կէթիրմէյէ սէվգ իյլէտի , վէ քէնտիսի տախի , եիւզիւ իւզէրինէ սէտիրէ գաբանըպ աղլամագա պաշատը :

Աղլա պագալըմ ասըլ սէֆիլ Բալֆ Միլըրըն սէֆիլ մաշուգասը , աղլա՝ կէօզ եաշլարըն՝ ձէնապը Հագգըն հուզուրուռնա չըգըպ , Անըն մէրհամէթինի թահրիք իտէճէքլէր տիր տէյի կէօրիւնիւր :

Գ.

ՏէնիՁ ԳՈՒՐՍԱՆԼԱՐԸ

Իքինճի ճօրճ գըրալըն սալթանաթը հէնկեամընտա , ինկիլթէրրա բայիթախթընը քէնտիլէրէ պիր մէսքեան իթմիլ օլան պիր թագըմ խըրսըզ վէ հալլագ շիրքէթլէրի կէրէյի կիպի մէյտան պուլմուլ օլուպ , շիմտիքինէ նիսպէթէն մըգտարլարը բէք աչ օլան բօլիս մէմուրլարընըն , պուլուրըն էլինտէն չէքմէտիքլէրի սէրէնճամ գալմամագտա իտի :

Մէգըիւր շիրքէթլէրին , սայիր թիճարէթ շիրքէթլէրի կիպի , քէնտիլէրէ մախուռա պիրէր տէ նամարը պուլուլուպ , պիրիպիրլէրինտէն այըր իճրայի սանաթ իթմէքտէ իտիլէր իսէ տէ , պագէն , պէօյիւք իճրաաթլար իշիւն պիրիպիրլէրինէ մուսվէնէթ իթմէլէրի տէ էմսալըզ պիր շէյ տէյիլ իտի :

Պէնք Տօկօ՝ եանի Գորս Բէլքէի թասիր օլունան խրրսրդ շիրքէթի, քէսպի շէօհրէթ իթմիշ օլան սընըֆտան պօլլունուս, պունուն ազալարը, ախազուիթալարընըն րէփիշինէ կէօրէ, կէրէք գարատա վէ կէրէք տէնիգտէ քէնչ տի իշիւզարըզլարընը իճրա իշլմէքտէ, վէ հէր թարաֆտա աճնչեւար աշմըլ օլտուզլարընտան, նէրէտէ քեարըլ պիր ախգուիթա պունունարընըլ խասպէր ալմագտա . վէ արթըզ տէնիզ իւզէրինտէ մի եօզսա գարատա մը, քէնտի սաննթլարը իճրատընա լուզում կէօրիւլտիւրինտէ սսլա թէմօլէլիք իթմէյէրէք իշ կէօրմէքտէ իտիլէր :

Պու շիրքէթին րէյիսի, քէնտի աճնչեւարը իլէ նիզամըլ սուրէթտէ մէքթուպլալմագտա, վէ օնա կէօրէ շիրքէթին իլէրինի սըրայա գօյուպ, լազըմ կէլէն սէվգ գօլլարընըլ թէտարիք իթմէքտէ, վէ շիրքէթի կիւնտէն կիւնէ իլէրու կէօթիւրմէքտէ իտի :

Պու ճիւմէ իլէ, հէր ախգուիթանըն քէսատ վագըթլարը օլտուզու կիպի, տիկէր շիրքէթլէր վագըթ վագըթ նասըլ իշիզ գալըրլար իտի իսէ, Պէք Տօկօ շիրքէթինին տախի սսլա իշիզ գալըրլար վագըթլար տա օլմագ աշիլ իտի :

Իլթէ պու եօլտա քէսատ սըրալարտան պիրիսի տէ, հիքեայէմիգին պաշլանկըճը թարիսի օլան 1745 սէնէօի նոյեմբեր այը իտի :

Մէգըիւր նոյեմբեր այը իպթիտալարընտա, կէրէք տէնիգտէ վէ կէրէք գարատա, Կեալըք սօն տէրէճէյէ վարըպ, սէնէնին էն սօուգ վէ էն սըգըլմագ մէգըիւր այընտա, շիրքէթին ազալարընա հիշ տէյիլ իսէ պիր ճէպ խարճըղը վէ պիր շարապ բարասը օլտուն չըգարապիլմէք իշիւն, ուֆագ քեարլարա տա գանաաթ իթմէյէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլտու :

Իմտի էօթէ պերու պաղը ուֆագ թէֆէք սէվգ գօլլարըլ թէտարիք իտիլպ, սօյուլմագ սիլի գաշ տիւքքեան վէ խանէլէրին խարիթալարը մէգըիւր գօլլարա թէվգի օլունտու :

Իճմալա տախիլ օլան խանէ վէ տիւքքեանլարտան պիրիսի տախի, Լօնկ հէտին՝ եալընըզ պաշընա իլլէթմէքտէ օլտուզու մէյխանէ իտի :

Նոյեմբերին 11ինճի կիճէսի, պէշ ազատան իպարէթ պիր գօլ, մէյխանէ ին ալթընտան կէշմէքտէ օլան տէրին վէ շիտտէթլէ ազան սուլարա պիր կէշիտ խըամէթի իճրա իտէն պաթթալ լաղըմտան իշէրի սալտըրըլտար :

Մէգըիւր խրրսրդ պէօլիւկի, թամիզ նէհրինէ չըգան աղըգտան, մէգըիւր լաղըմա կիրիլէր, վէ քէնտիլէրինէ մալիւմ օլան թարիզլէր իլէ, պիրազ կէճճէ ֆադաթ էմին սուրէթտէ, Լօնկհէտին մէյխանէսի ալթընա գատար վասըլ օլտուլար :

Մախգէնին, լաղըմ իւզէրինէ աշըլան գարաղը տախի պունլարըն մալիւսի իտի ալէպու հաղաղար, քէնտիլէրէ վէրիլէն թալիմաթ միւճիպինճէ, մէյխանէճիյի աբանսըզ եաթաղընըն իշինտէ պասթըրարուգ պօղաճագլար, վէ սագլամըլ օլտուզու քանըլ բարալարը տա, աննընն թէրի իլէ գազանտըղը բարալար իջ պիրիքտէ ալըպ, պատէհու մէյխանէյի տէ աթէշ վէրէճէլէր, վէ քէնտիլէրի թէքրարէն մէգըիւր լաղըմտան եէրլէրինէ ալտէթ իտէճէլէր իտի :

Պաք Տօկս շիրքէթի ազալարը , Լօնկէտին , Ուայլամէն վէ ըէֆիգլէրի իլէ պիլիթթիֆազ էբէյիճէ ճանլար եագմը օլտուղունտան , բարասը պուլու նաճաղընը գաթէն տէ պիլիլիլէր իտի իսէ տէ , Ուայլամէն , տիկէր պիր գուվ վէթիլ շիրքէթէ ըէյիս պուլունմուզ օլտուղունտան , էբէք էբէքն էթթի էեթը տարսը մէսէլի հիւքմիւնճէ , անըն ըէֆիգինէ պիր իլիլիք իթմէքտէն տէ գաչընմըլար իտի :

Հալ պու քի Ուայլամէն , պէշ սէնէտէն Պէրու զայպ օլուպ օրթայա չըգմատըղը իչիւն , անըն էօլմիւշ օլմասը նէթիճէսինի չըգարտըղլարընտան , վէ քէնտիլէրի տէ օ արա աճլըգտան էօլմէք տէրէճէլէրինէ վարմըլ օլտուղլարընտան , նիհայէթ Լօնկէտին եէյէմէտիլի ագճէյի քէնտիլէրի եէմէյէ գաւարը վէքտիլէր . վէ ինթիգամ ալմադ իչիւն քէնտիլէրինի էլէ վէրէճէյինտէն պիր գօրգուլարը գալմամադ իչիւն , վիւճուտինի տէ պիլիլիքտէ օրթատան գալտըրմայա գարար վէրմիլլէր իտի :

Հայլազ գաթիլլէր պիլմէզլէր իտի քի , էօլմիւշ գանն իթտիքլէրի Ուայլամէն , էօթէտէ քէնտիլէրինտէն իչկիւզար գօրմուշ իտի :

Պունլար , թրամ մէյիսանէնին լազըմ գարաղը ալթընա վասըլ օլտուղլարը սըրատա , պէտպախթ Բալֆ Միլըր տախի գաթլ իտիլմէքտէ իտի :

Պաք Տօկս ազալարը , իչէրտէքի կիւրիւլթիւլիւ իչիթտիքլէրինտէ , տուրտուղլարը եէրտէ մըլսընդըլ գալտըլար , վէ նէ թարիգ թութամազլարը իւզէրինէ տիւչիւնիւպ տուրմագտա իքէն , մախղէնէ տօղրու իլէրուլէյէն ազըր այազ սէպէրի , քէնտիլէրինի պիւսպիւթիւն շաչըրթտըղընտան , հէր պիլիթի պիրէր թարաֆա սօգուլուպ քէնտիլէրինի կիլլէտիլէր :

Պիր տէ նախէհան լաղըմըն գարաղը աչըլտը , վէ եօղարըտան աչաղը բիս սուլարըն իչինէ աթըլան պիր ինսան նաչէսի , էիւպլէրինին կէօղլէրինին բիսիլէ միւլէմմա օլմասընա սէպէպ օլտու :

Պատէհու լաղըմըն գարաղը գարանտը , վէ քէնտիլէրինէ էօյէ կէլտիքի , անըն իւզէրինէ զայէթ աղըր պիր շէյ տախի վազ իտիլտի տէյի :

Արթըգ մէզբիւր մէյիսանէտէ , պէօյիւք պիր ճինայէթ վազը օլտուղունա պու հայլազլարըն շիւբհէսի գալմատը . Փագաթ նէլէր տէսնմիւշ օլտուղու քէնտիլէրէ պիր սըրը գալըպ , անճագ ուղուն միւտտէթ օրատա տուրմալարը թէհիլիքիլ օլաճաղընա պիլ իթթիֆազ գարար վէրսիլլէր , վէ ալտէթ իթմէյէ հազըրլանտըլար իսէ տէ , սույա աիւչէն նաչէնին պիլիլիքտէ կէօթիւրիւլպ կէօթիւրիւլմէմէսի իւզէրինէ էֆքթար յիւպայէնէթի հասըլ օլուպ , տուրտուղլարը եէրտէ գալա գալտըլար :

Միւճատէլէ էբէյիճէ սիւրտիւ : Հայտուտլարտան պիր իքիտի , մէզբիւր նաչէնին քէնտիլէրէ թէհիլիքիլ պիր էիւք օլաճաղընը , վէ բօլիսէ թէսատիւֆ օլունտուգտա , անը էօլտիւրէնլէր քէնտիլէրի օլմուշ օլտուղլարը գանն օլունաճաղընը , վէ գաթլէ հիւքմ օլուճուպ իրտէն սալլանաճազլարը գօրգուտունու մէյտանա գօյարազ , անըն օրատա պըրագըլմատընը իտատա իթմէքտէ իտիլլէր :

Պագը գալանլարը տախի , պու ճինայէթտէն իլէթուտէ քէնտիլէրինէ տէ

պիր էքմէք չըգարըմասը իւմիտի իլէ , անըն պիրլիքտէ կէօթիւքիւլիւպ պիր եէրտէ հըֆը իտիլմէսինի իայրամ իյլէմէքտէ իտիլէր :

Հէլէ քի , հայտուտլարտան պիրիսի տախի , էվվէլինտէն մէգքիւր նաչէրի լաղըմըն պիր գուրու թարաֆընա վազ իտիւպ , պիր գուրուտան տախի թութ մուլ իտի . եօգսա , շիտտէթլէ ագան սուլար , չօգտան անը ալըպ թամիզ նէհրինէ տօղրու սիւրիւքլէմիչ օլաճագլար իտի :

Պիր տէ նաիէհան , տուրտուգլարը եէրտէ գըրմըզը պիր շաֆգ բարըւտըսը կէօրիւնտի :

Պու մէմուլին ղայրի վազա , թապիաթը իլէ միւճատէլէյէ տէ պիր խիթամ վէրիպ , սէսլէր քէսիլտի :

Մէգքիւր շաֆգըն նէտէն գուհուրա կէլմիչ զլտուղը տա շարուգ մէյտանա չըգըպ , հայտուտլարըն պիրտէն պիրէ հիսս իթմիչ օլտուգլարը տէհչէթ տէ պիր տէրէճէյէտէք թէսքին օլտու :

Հէր թարաֆտան թութուլմայա պաչլամըջ օլան մէյտանէնին ալէվլէրի իտի քի , տէօչէմէնին պիր տէլիյինտէն քէնտի գըրմըզը շաֆգլարընը լաղըմըն իչինէ սալըպ , հայտուտլարըն եիւզիւնիւ վէ ագան սուլարը գըրմըզըյա պօյամըջ օլտուգլարը կիպի , պէտալալթ Բալֆըն ճէստի իւզէրինէ տէ քէտէրնագ պիր ըջըգ պըրադմըչլար իտի :

Օլ վագըթ հայտուտլարըն քէաֆթէսի տախի էյիլիպ , ճէնագէնին եիւզիւնէ պագտըլար :

Հիչ պիրիսի տէ անըն քիմ օլտուղընու թանըյամատըլար տէյի կէօրիւնտի . Փագաթ պէտալալթ գուրպանըն կէնճ վէ տիւլէր ճէհրէսինտէ էօյլէ պիր ճէլպ իտիճի նագիքիք , էօյլէ պիր մըգնատըզ գուճվէթի վար իտի քի , մէրգուճան հայտուտլար պաչլարընը եօգարը գալտըրըպ , արթըգ ըջըզըն չօղալմասընտան գօլայճա կէօրիւլէպիլէն պիրիպիրլէրինին եիւզլէրինէ պագտըզլարընտա , մէգքիւր ճէնագէյի օրատա պըրագմագ խուսուտունտա հիչ պիր միւպայէնէթի էֆքեար , հիչ պիր թէրէտտիւտ գապիլ օլմատըզը , եիւզլէրինտէն աչիքեար կէօրիւնմէքտէ իտի :

Աթէչին սըճագըզը տախի հիսս օլուճմայա պաչլատըղընտան , մէրգուճան հայտուտլար , պիր եիրմի ստըմ գատար կէրիյէ կիթտիքտէն սօնրա , էլլէրինտէն վէ գօլլարընտան թութուպ պէրապէր կէօթիւրմիւլ օլտուգլարը ճէնագէյի տէ թէքրարէն միւմքին մէրթէպէ գուրուճա պիր եէրէ վազ իթտիլէր , վէ հալէա քէնտիլէրէ եէթիչէպիլմէքտէ օլան ալէվ ըջըզը սայէսինտէ , էօլիւնիւն գանը կէօյսիւնիւ աչըպ , եարասընը եօգլամաղա պաչլատըլար :

«Ճէնքինս . պու սէնին իչին տիր» տէտի հայտուտլարտան պիրիսի :

Ճէնքինս թասիլը օլուճան Գողիաթ կիպի հայտուտ , Փիլվազը պու էհլիըրզ ճէմիյէթին ճէրրահ պաչըսը իտի . վէ հագգընը սէօյլէմէք իչիւն , ապէրլիքտէն չըգմըջ օլան պու հայլազ , ճէրրահլըզ սօնաթընտա բէք մահիր պիրիսի օլուպ , ճէմիյէթին ազալարընտան չօգլարընը կէրէք տէնիզտէ վէ կէրէք գարատա , քէնտի սէֆիլ սանաթլարը ինրասընտա ալտըզլարը եարալարընը թէտապի իթմիչ , վէ չօգլարընը էօլիւմտէն գուրթարմըջ . վէ քէնտիսինի

պուռ աչազ պանաթա էնտիրէն պէտ ախլազը վէ սէրթ մէշրէպլիյի միւս-
թէսնա թութուլտուզու հալտէ , ալէա պիր էօմր կէշիրմէյէ շայան իյիխասու
սէլէրի տէ եօզ սէյիլ իտի :

Ճագաթ հայտուտ ճէմիյէթի , ճէրրահլըդտա միւսպէթ օլան Ֆէվզէլա-
տէ մէհարէթի իջիւն ճէնքինսին գահրընը չէքմէյէ ղէճուր օլտօւզտան
պաչգա , օլ աէրէճէտէ տախի անըն հիւքմ ու թէէսսիրի թահթընտա պու-
լունմագտա իտի քի , բէյիտտէն սօնրա , Պլազ Տօկա շիքքէթինին իջինտէ էն
պէօյիւք վէ էն նուֆուզու առէմ ճէնքինս իտի :

Հայտուտ ճէրրահ , քէնտինէ օլունտն տապէթ իւզէրինէ , ճէնագէնին
եանընտա գուլունանլարը տիւրթիւզ պիր թարաֆա իթիրտիքտէն սօնրա ,
թաշարըն իւզէրինտէ տիւ իւսթիւ կէլիւ , Բալֆ Միլլըրն գանլարա միւ-
լէմմա օլմուզ օլան կէօմէյիյի աշտը , վէ ալէվէրին ըջըը եարաըմը իլէ եա-
րասընը պագարագ , տէրհալ ճէպինտէքի մէնտիլինի անըն իւզէրինէ վազ իյ-
լէտի , վէ պէլինտէքի գուշաղը տախի սէօքէրէք , պիչարէ տէլիգանլընըն
կէօյիւնիւ սըզը սըզըյա սարտը վէ գանըն ագմասընը պիւսպիլիթիւն քէստի :

Թամ օ սըրատա , մէյխանէնին տէօչմէսինտէն պէօյիւք պիր բարչա
եանըպ լաղըմա տիւլէրէք , հայտուտլարըն պուլունտուզու եէր , պիր նէվի
գանտիլ տօնանմասընտան գուհուրա կէլէն գըրմըզը շաֆգ իլէ սյտընլանըր
կիպի քեամիլէն ըջըլտիւրը ըջըլանմազ , ճէնքինսին , ճէնագէյի սըրթլաղըպ
ումուզունա արմասը իլէ իքի գաթ օլուպ իլէրու տօղրու եօլ արմասը , վէ
րէֆիգէրինէ «արչ» էմրինի վէրմէսի պիր օլտու :

Հայտուտլար նէհրին քէնարընա վասըլ օլտուզլարընտա , լաղըմըն ազ-
ընտա պիր սանտալ կէօրտիւլէր :

Գարալըգտա , վէ քէնտիլէրինտէն անճագ օն տաղմ իլէրուտէ պուլու-
նան մէգքիւր սանտալ , հայտուտլարը տիւշարը տէհլէթ գըլարագ , քեամֆ-
ֆէսի պիրտէն , պիր գօմանտան էմրինէ իմթիսալէն հարէքէթ իտէյօրլար
կիպի , պըշագլարընը չէքտիլէր , վէ օլտուզլարը եէրտէ մըլիպանըպ գալա-
րագ , խային խային սանտալա տօղրու պագմայա պաշլատըլար :

Ճէնքինսէ պիր շէրէֆ օլմագ իջիւն շունու զիքր իթմէյի ունութմամալը-
յըզ քի , պէօյլէ պիր մէմուլին զայրի թէհլիքէյի ազիմ հուզուրունտա տախի ,
սըրթընտա պուլունան ճէնագէյի պիր թարաֆա աթարագ քէնտի նէֆսինին
սէլամէթինէ պագմագլըղը ասլա ֆիքրինտէն պիլէ կէշիրմէտի :

Պու սանտալ նէ՞ օլապիլիր իտի :

Իք հէյէճան թէսքին օլտուգտա , հայտուտլար քէնտիլէրի տէ պագտը-
լար քի , կէօրտիւլէրի սանտալ , պիր պէյլիք եախօտ բօլիս ֆիլիգասընա
պէյնգէմէմէքաէ իտի :

Ճագաթ պաչգա նէ՞ օլապիլիր իտի :

Շիւբհէսիպ , քէնտի էսնաֆլարընտան պուլունան սայիր պիր էհի ըրզ
շիրքէթին սանտալը , եախօտ բէք բէք պիր պալըգճը գայըղը օլապիլիր իտի :

Պունլար պէրիտէ պու եօլտա միւլահազալարա տալմը իքէն , պիր տէ
սանտալըն քէնարընտան պիր պաշ եօգարը գալըտը . արգասընտան պիր
պաշ տահա , անըն արգասընտան իւշիւնճիւ պիր պաշ տահա :

Օլ վագըթ , լաղըմտան տիշարը շըզան հայտուտլարըն քեամֆֆէսի պիր .

տէն , հիւճում պօրուսու չալունմը տըր կիսի պըչաղլարնը եօղարը գալտը-
րը պ եսպանճը սանտալըն իւզէրինէ ասօղրու եիւրիւմէյէ պաշլատըլար . վէ
էկէր սանտալըն իչինտէ պուլունան ատէմէրտէն պիրիսի աթիք տավրանըպ
սէս չըգարմասա իտի , պիր տաղըգա զարՓընտա զայէթ գանլը պիր արպէ-
տա զուհուրա կէլմէսի , պիր շէյ տէյիլ իտի :

— Շ-ը . ձէ'նքինս . սի'ղ մի սինիզ :

— Օ'լ բայթ ֆէւօլ : Հա'յ Ալլահ մուսթահազ գընըզը վէրսին . ազ գալտը քի
սիգի եսպանճը գանն իտէրէք իւզէրինիզէ տիւշէճէք իտիք , տէյի ճէվապ վէր-
տի ձէնքինս :

— Չարո'ւզ սանտալա կիրինիզ , աէտի սանտալտաքի ատէմ :

ձէնքինս էվիլէլա քէնտի եիւքիւնիւ սանտալըն իչինէ աթտըզ տան սօն-
բա , հայտուտըրըն քեաֆֆէսի տախի ճէնազէնին արգասընտան սանտալա
սթըլտըլար , վէ խըրսըզ քիւրէքլէրի վէ ազընթընըն շիտտէթի սայէսինտէ ,
սէսսիզճէ Թամիզ նէկրինտէն աշաղը ասօղրու եօլ սըմայա պաշլատըլար :

— Նէ'րէյէ կիտէյօրուզ Թօ'մ :

— Կէմիյէ :

— Հա'նկը կէմիյէ :

— Պիպիմ էսքի Սթօրճ :

— Նէ' . պիր հավատի'ս մի վար :

— Էվվէթ . Գուպատան ավտէթ իտէն Սպանիա կէմիլէրինտէն կէրիտէ
գալանլար վար իսիլ :

— Պրավօ Թօ'մ :

— Ֆագաթ էն էվվէլ սէն քէնտի հիքեայէնի նազլ էթ պագայըմ . շիմտի
ազընթըրտան եօղարը չըգար իքէն եանկըն ալէվլէրի կէօրմէյէ պաշլատըզ .
ուճարըմ քի օ իչի պիթ իրմիլ օըմալըսընըզ , վէ չու նաչէ տախի , Լօնկհէտին
նաչէսի օըմալը տըր . հէքի'ֆի պօշ եէրինէ թէլէֆ էթտիք . պիր կիւն պիզէ
լազըմ օըւըր իտի . լաքին քիմի'ն իտթըրընտան կէչէր իտի քի պէրիտէ նալէ-
հան պաշգա սիր իչ զուհուրա կէյիպ տէ սէֆիլ Լօնկհէտին Էֆնօֆիս իլէ ար-
թըրտըզ ազճէսինէ լիւզումուճուզ գալմայաճազ իտի տէյի : Նա'սըլ եաշլը
չըգաթ' մը պարէ . Ֆագաթ հայլազըն նաչէսինի պիրլըտէ կէթ իրմէնիզէ ա-
զըլ էրտիրմէեօրում . պուճուճ նէ' լիւզումի վար իտի , ձէ'նքինս :

— Թօ'մ . շիմտի ուզուն ուզատըլա սանա մէրամ անլատաճազ սըրա տէյիլ
տիք . սանա շու գատարընը սէօյէյիմ քի , էօթէտէ պիլտէն գիատէ իչիւ-
գար գօրանլարը պուլունուպ պիլ աչըգտա գալտըզ . մէյիսանէյէ տէ կիրէմէ-
տիք . մէյիսանէյի աթէչէ վէրէն տէ պիլ օըմատըզ . էկէր Լօնկհէտին բարա-
լարը , սահիպլէրինի տէյիլթիրտիլէր իտէ , պու եէնի սահիպլէր , բարանըն
արթըզ Լօնկհէտէ լիւզումու գալմատըզը կիսիլ , օնտան գիյատէ սէվմէտիյի
էօմրինիւն վէ մէյիսանէսինին տէ լիւզումու գալմամըլ օլաճաղընտան , օն-
լըրը տա օրթատան գալտըրմազըլը միւնասիպ կէօրմիւլ օըմալը տըրլար :
Պու ճէնալէյէ կէլինճէ , անըն քիմ օլտուղունու զալիպա նէ սէնին անլայա-
ճաղըն վար տըր վէ նէ տէ պէնիմ . Ֆագաթ անըն տիլպէր ճէմալի , իւզէրիմէ
էօյէ պիր թէէսսիր բէյտա իթտի քի , ղէր Բէրէ-պէյէ չըգըլմամազ էլիմտէ

օլամայօր : Տահա պունուն իւզէրինէ պօզ վագթըմըգտա գօնուչապիլիրիզ . շիմտի շու եէնի իշիմիզէ պազալըմ : Սթօրմ կէմիմիզ նէ՛րէտէ տուրուօր :

— Լօնարա գուլէսի էօնիւնտէ :

— Նէ՞ զէման եօլա չըգանագ տըր :

— Շէֆֆագ աթմազտան :

— Րէյիսիմիզ կէմիտէ՞ մի տիր :

— Էվզէթ . կէմիյի գուլանապիլէճէք գատար ազալար իլէ պէրապէր . վէ վագթըմ զայպ իթմէմէք իշիւն ու գատար աճէլէ իթմէքտէյիզ քի , էկէր պիր իքի տագըգա տահա մէյտանա չըգմըջ օլմասանըզ , պիզ քէնտիմիզ լաղըմ եօլունա կիրիպ սիզի պուլաճագ իտիք :

— Պօզ կէրի տէօնտիւլիմիզ իշիւն ըէիս հիտտէթլէնէճէք մի աճէպա . պիր շէյ սէօյլէ՞յօրմու :

— Սիզ եօլա չըզտըզտան պէշ տագըգա սօնրա Սպանիալը ավլարըն խապէրի կէլտի . վէ պու ավլար իշիւն ու գատար եօլը տըրլար տէնիլիօր քի , ու տագըգատան պէրու ըէյիսին ազլը պաշընտան կիթմիզ վէ պաշգա հիշ պիր շէյ իւզէրինէ տիւլիւնտիլի եօզ տըր : իմտի տէրհալ Սթօրմուն կիւլէրթէսինտէ թօրլանմալարը իշիւն , միւնասիպ կէօրիւլէն ազալարա խապէր ու չուրուլտուզու կիւլի , պիր աէ սիզի պուլմայա կէլտիք . նասըլ քի պիլիրսին , պիր սէնսիզ օլմայօրպ :

Ճէնքինս Կալու սօն իլթիֆաթա ճէվապ վէրմէտիլինտէն , միւքեալէմէ տալի արթըզ գաթ օլունուպ , խըրսըզ թալիմի իլէ սույա կիրիպ չըգան քիւրէքլէրին բէք եալաշ սէպլէրինտէն պաշգա հիշ պիր շէյ իշիտիլմէքտէ , վէ սիյահ նէհրին իւզէրինտէ պիր սիյահ նօքթա կիւլի պուլունան սանտալ , սիւրաթլէ տըլնթըլ իլէ պէրապէր աշաղը տօղրու սիւրիւքլէնմէքտէ իտի :

Պիր սն տագըգա գատար սօնրա քիւրէքլէր տուրտուլար , վէ հէյպէթլի պիր գարարթը մէյտանա չըգալ :

Պու հէյպէթլի գարարթը տախի , Սթօրմ նամ սէֆինէ իտի :

Կէմինին իշիտէքի հաղըրըզ ու տէրէճէյէ վարմըջ իտի քի , սանտալըն եէթիլմէսինտէն եարըմ սասթ սօնրա կրէյվընասա տօղրու եօլ ալընմայա պաշլատը :

Ճէնքինս , ճէնագէսինի ումուպունտան պըրագմագսըզըն , իբտէն մամուլ նէրաթվէնին եարաըմը իլէ կէմինին կիւլէրթէսինէ չըգտըղընտա , ըէյիս եախօտ եէնի գարթան , սախթէ օլմայան պիր մուհապպէթլէ անըն էլինի սըզմըջ , վէ « Լօնկհէտին ճէսէտինի նէ՞ իշիւն պիրիքտէ կէթիրտին . • հայլազ իշիւն պու գատար զահմէթ տէյմէզ » տէմիլ իտի . վէ Ճէնքինս տախի պունա գարըլըզ շու ճէվապը վէրմիլ իտի :

« Պու ճէսէտ , Լօնկհէտին ճէսէտի տէյիլ տիր . վէ անըն նէ օլտուղունու նէ պէնիմ անլաթաճագ վագթիմ վար տըր վէ նէ աէ սէնին պէօյլէ պօզ իշլէր իլէ մէշղուլ օլմայա միւսաստէն վար տըր . եալընըզ շու վար տըր քի , պու կէճէքի սէֆէրտէն պիւսպիւթիւն պօզ կէրի տէօնմէք այըպ օլաճաղընտան , հէր նէ օլուր իսէ օլուն պիրիքտէ պիր շէյ կէթիրմէլի իտիմ : Պախթըմտան էլիմէ պու ճէնագէ կէլտի . շիմտի սէնին բէք պէօյիւք պիր մէշղու .

Այնքին օլուպ մութլագ սուրէթատ, պէնիմ եարտըմըմ տա իհթ իյտըն եօզ տուր : իմտի սէն լագըմ կէլէն գումանտա իլէ մէշըու պուլունտուղուն սըրա տա , պէն տախի շու մահուտ ճէրրահ գամարաւընա ինիպ , շու պէտօպիսթ տէլիգանըյը թէքրարէն ճանլանտըմայա պիր գապիլիլէթ վա՞ր մը տըր տէյի թէճրիւպէ իտէճէյիմ . պէլքի պիր կիւն պիպէ Փայիտէսի օլապիլիր : Գարթա՛ն էֆէնտի, պէնիմ չօզլուգ հէր շէյէ էհէմմիլէթ վէրմէղ օլտուղումու պիլիրսին . Փաղաթ պու ճէնագէնին պէլինտէ կէօրալիւմ սըրմալը գուշագ աշիքեար կէօսթէրմէքտէ տիր քի , պու կիճէ , Լօնկհէտին մէյխանէսինտէ վուգու պուլան ճինայէթ , ուֆագ պիր շէյ տէյիլ խտի . սօնրա պունուն իւ գէրինէ կէօրիւլիւրիւգ : Ալլահա ըմարլատըգ . րիւզկեար տա պիպիմ իլէ պիրլիքտէ տիր . սիզի թէպրիք իտէրիմ գարթա՛ն էֆէնտի :

Ճէնքինս նիմ իսթիւղա վէ նիմ պէնլիքլէ պու սօն սէօպլէրի սէօյլէտիք տէն սօնրա , արթըգ ումուղունտան աշալը պրպ պուճագլամըղ օլտուղու ճէսէտ իլէ պէրապէր , գամարա նէրտիվէնինտէն աշալը ինմէյէ պաշատը :

Կէմինին իշինտէ վէ դարանըղտա , էօյլէ պիր ճանայիպ թէլաշ , էօյլէ պիր մէշըուլիլէթ միւշահէտէ օլունմագտա իտի քի , պու ումուլի դարղաշալըգ արասընտա , Ճէնքինտին , գուճագընտա թօրպա կիպի պիր շէյ իլէ աշալը ինմէսինի կէօպլէիպ տիգգաթ իտէճէք քիմտէ տէ պուլունամատը :

Գողիաթ ճէրրահ , քէնտի սապըգ սանաթ օտատընա կիրտիլինտէ , Բալֆ Միլըըն ճէնագէտինի թէմիգճէ պիր եաթագ իւգէրինէ վաղ իլէտի , վէ քիմ սէ քէնտի իշինէ էնկէլիք վէրմէսին իշիւն դարուլու տախի սըգը սըգըյա գարայըպ քիլիտլէտի վէ ճէնագէնին եանընա ավտէթ իլէտի :

Գարիունը քիրամըմըղ Փէհիմ ու քէլֆ իթմէյէ հիմմէթ պուլուրմուշ օլ մալը սըրլար քի , Միւրճ նամ գուրսան կէմիտի , Ալաֆ Տօհ չիրքէթիինն տա յիմի էմէքտարը իտի . վէ անճագ չիրքէթի մէղքիւր իշիւն տէնիլտէ ռիլոն Քան պիր րէվաճ օլմատըղը վաղըթլար սիւքիւնէթի հալինէ ավտէթ իտիպ , Թամիզ նէհրինտէ րահաթլանըր իտի :

Պու հալտէ , մէպիւր մէֆինէ , Ալաֆ Տօհ չիրքէթի ազալարը իշիւն , հէր կիւն կիրիպ չըգտըղլարը խանէլէրի մագամընտա պուլունուպ թէքմիլ քէօշէ պուճագլարը իլէ պէրապէր մէրգուման Գաւ Քէլքէրէն թանըտըղը վէ պիլ տիլի օլտուղու կիպի , Ճէնքինտին ճէրրահ օտասը տախի տայիմա թէմիզ պիր հալտէ սագլանմագտա , վէ հէր տագըգա եարալըլար գապուլ իթմէյէ հալըր պիր հալտէ պուլունմագտա իտի :

Ձիւնքի գարա իւգէրինտէ եարալանանընըն տա էքտէրիսի սանտալ իլէ մէպիւր սէֆինէյէ կէթիրիլիպ օրատա թէտալի իտիլիլէր , վէ էյիլէշաիքլէրինտէ տէ , պիր միւտաթէթ հալա թէպտիլի մագամընտա կէմիտէ գալըրլար , վէ էյիլէշմէյիպ էօլալիքլէրինտէ տախի , այագլարընա պիրէր կիւլէ պաղա նըլըպ , կիճէ եարընտա սէսսիգճէ տէնիզին տիպինէ էնտիրիլիլէր իտի :

Ճէնքինտին ճամէքեան տօլապլարը , պիր պէյիք էճգախանէսինէ պիլէ շէրէֆ կէթիրէճէք մէրթէպէտէ նէվ պէ նէվ իլամլար , վէ ճէրրահըղ պէթլէրի իլէ թէգեին գըրնմըլար իտի :

Զարուրի օլան իշպու գըսսա իյզահաթտան սօնրա , եաթագտա սըրթ իւսթիւ սէրիլէն գըզ կիսի նազիք տէլիգանլընըն եանընտա տիզ իւզէրինէ կէլմիշ օլան Գողիաթ հայտուտուն եանընա ալտէթ իտէլիմ :

Ճէնքինս , օլ իրի էլլէրի Փագաթ պիր վալիտէ նէզաքէթի իլէ , Բալֆըն կէօյսիւնէ սարըլը գուշաղը վէ պէգի գալտըրտը : Գան էքէյիճէ տուրմուշ իտի :

Պիգիմ Գողիաթ ճէրրահ պաշը , ճէնազէնին իւզէրինէ գարանըպ , աղ-զընը եարանըն իւզէրինէ վազ իյլէտի , վէ նէ գատար գուվլէթի վար իսէ անը էմէրէք եարանըն աղզընը աշտը , վէ գանըն բէք զայիֆ սուրէթտէ տամլամասընը կէօրտիւլիւնտէ սըչրայըպ այաղա գալզարագ , տօլապտան պիր նէվի մէհլէմ վէ պիր տէ տէմիր գըսսաճ չըգարտը , վէ բարմաղընը եա-րատան իշէրի սալտըրըպ անըն տէրինլիյինի էօյտիւքտէն սօնրա մէգքիւր մէհ-լէմի տախի եարանըն իշ թարաֆընա սիւրէրէք անըն աղզընը թօրլատը , վէ պատէհու գըսսաճ իլէ տախի մէգքիւր աղզըլը սըգըպ պըրագտը :

Մուգատտէմէ նէվինտէն օլան իշպու ամէլիյաթտան սօնրա , հայտուտ ճէրրահ , էլինի ալնընա տայաթարագ տիւլիւնմէյէ պաշլատը , պիր արա պիր աէֆինէ պուլմուշ սուր կիսի սըչրայըպ այաղա գալզտը . պատէհու մէյեու-սիյէթլէ եինէ տիզ իւզէրինէ կէլտի . էլինի Բալֆըն սօումուշ օլան եիւրէյի-նէ տայաթար . պատէհու գուլաղընը ճէնազէնին կէօյսիւնէ վազ իտիպ տի-նէմէյէ պաշլատը . . . խայր . . . պէտպախիթ վէ տիլպէր տէլիգանլընըն նէ եիւզիւնտէ վէ նէ տէ եիւրէյինտէ հիշ պիր հայաթ էմարէսի միւշահէտէ օ-լունամամագտա իտի :

Պիր բէտէր՝ քէնտի էվլատը իւզէրինէ , վէ պիր մահիր հէքիմ՝ գուրթար-տըղընտա իհեա օլաճաղը խասթա իւզէրինէ , պոււնտան զիյատէ տիւլիւնէ-մէզ , պոււնտան զիյատէ եիւրէք թիւքէտէմէզ , վէ պոււնտան զիյատէ զայրէթ կէօսթէրէմէզ իտի :

Հայտուտ ճէնքինս օլ ատէմլէրտէն իտի քի , կէրէք Փէնալըզ վէ կէրէք էյիլիք իշիւն օրթա պիր եօլ թանըմայըպ , միւճէրրէա իշին սօն աէրէճէսինէ վարմագտան պաշգա պիր շէյ եաբամագլար . վէ մատամ քի պախիթ պու պէտպախիթ տէլիգանլըլը ճէնքինսին գարշընընա չըգարմըլ իտի , վէ մատամ քի պու Գողիաթ հայլազ քէնտի հուպուրունտա եաթան ճէնազէյէ պիր Փէ-նալըզ իտէմէզ իտի , իմտի էյիլիյին սօն աէրէճէսինէ վարմամագ տախի քէն-տի էլինտէ տէլիլ իտի . վէլհասըլ ճէնազէյի տիրիլթմէլի իտի :

Ճագաթ ճէնազէ տիրիլէպիլիր մի :

Ճէնքինս , միւճիգէյէ ինանան ատէմլէրտէն տէլիլ իտի . անճագ ճէնա-զէնին սահիհ պիր ճէնազէ օլմասընա ինանամագտա տախի տէլիլ իտի . վէ արթըզ քէնտի սանաթընա պիր խըտմէթ գալմամըլ օլմասընա գանաաթ կէթ իրէնէ տէկին իճրա իտէճէք խայի թէճրիւպէլէրի վար իտի :

Իմտի զիհնինի շաչըրթամագ իշիւն , պիր գաշ տագըգա գատար քէն-տիսինի եալընըպ պըրագարագ , գարիւնումուզ իլէ պիրիքտէ պիր ազ կիւ-վէրթէ իւզէրինէ չըգալըմ :

Զիքրինի իթմիշ օլտուղումուզ Սթօքճ նամ սէֆինէ կրէյվընտա վասըլ օլուպ , պահրիլէ մէմուրիյնինտէն լազըմ կէլէն բուխասթնամէսինի ալտըգ .

տան սօնրա , եկեղեցիներին քեաֆֆէսինի տախի ըիւզկեարա գարըը աշմըը
օլուպ սիւրաթլա եօլունա տէվամ իթմէքտէ , վէ եօլա չըգտըը վագըթ միւ-
չահէտէ օլունան թէլալ տախի ազ չօգ թէսքին օլուպ , կէմինին իչինտէ պիր
տէրէճէյէտէք սիւքիւնէթի հալ հիւքմ իյլէմէյէ պաշլամըը իտի :

Շէֆֆագ աթարգտա , Սիւրբ աչըգ տէնիգտէ իտի :

Իշպու գուրսան կէմիտի , զայէթլէ սէրի իւլ հարէքէ պիր սէֆինէ օ-
լուպ , տէօրթ գըթա ուֆագ թօրլարը պուլունմագտա իտի , վէ Սգօվտիա
լիմանլարընտան պիրիսինտէ տախի , եէնի սիլահլար , ճէպխանէ , վէ եէյէճէք
թէտարիք իտէճէք , վէ պիր գէնկին շաֆաթէրէրն իանէ էսէրի օլան մէզ-
քիւր լէլալ շաֆաթ մաստա , եիրմի նէֆէր տէ սայիր հայլաղար ալըպ , կէ-
մինին թալֆէսինի գըրգ նէֆէրէ իպլաղ իտէճէք իտի :

Գարթան , եախօտ Պլաֆ Տիւ շիրքէթինին ըէլիսի , նէօպէթտէ տուրան
միւլազիմինէ պիր թագըմ թալիմաթլար վէրիպ , պիր գաշ սաաթ ույունմագ
իչին գամարաքընա ինմէյէ հազըրլանմագտա վէ այաղընը նէրաիվէնտէն ա-
չաղը ուզաթմագտա իքէն , ումուզունա գուզվէթլի պիր էլ սօգանտըըն-
տան պաշընը սրգասընա չէվիրտի :

— Ճէնքի'նս սէ'ն մի սին . հա'նկը տէլիյէ գարանմըը իտին : Րիւզկեար
պիրզիմ տիր . նա'սըլ , էյի եօլ ալը յօրմըըը :

— Գարթան'ն էֆէնտի . սէնին տէնիզճէ մէհարէթինի թանըլըս թագ-
տիր իտէնէրին պիրինճիսիյիմ . կէմիսիզին սիւրաթլա հարէքէթ իթմէքտէ
տէրքեար օլան մէհարէթի տէ մալիւմ տիւր : Նա'սըլ քի տէրլէր , մուվաֆ-
ֆագըլէթ մուվաֆֆագըլէթի տալէթ իտէր . իմտի ըիւզկեարըն տախի
գարթանա վէ կէմիյէ ույումասը արթըգ հագգսըըըն սօն տէրէճէսի տի-
մէք օլուր իտի . . . :

— Տահա չօգ սէօյլէյէճէ'քմիսին պէնիմ սէվիրլի'ւ պօշպօղաղըմ . սէնի ըէք
մէմուռն կէօրիւյօրոււմ . պիրապ էզվէլ սանա սէլամ վէրմէյէ պիլէ էքէյիճէ
ճէսարէթ լազըմ իտի . ֆագաթ հէր հալտէ , կէօրտիւյիւմ թէպէտտիւլաթ
իչին մէմուռնըմ վէ թէէքքիւր իտէրիմ :

— Գարթան'ն էֆէնտի . մուվաֆֆագըլէթ տիմէք մէմուռնիյէթ տիմէք
տիր . վէ էկէր սիզ քէնտի սանաթընըգտա մուվաֆֆագըլէթ պուլտուղու-
նուզ իչին մէմուռն օլմագասըը , գապահաթ մուվաֆֆագըլէթ տէ' մի
օլուր :

— Պէն մէմուռնըմ ճէ' նքինս :

— Պէն տախի հէմ մէմուռն վէ հէմ տէ մէսրուրըմ , գարթան'ն էֆէնտի :

— Չիւնքի' :

— Չիւնքի պիր ճէնազէ տիրիթ տիմ :

— Շու սմուզպըպ պէրապէր կէթիրմիլ օլտուղուն ճէնազէյի' մի :

— Էզվէթ իչիէ օ ճէնազէյի գարթան'ն էֆէնտի :

— Սէնի տէրունի տիլաէն թէպիրք իտէրիմ պէնիմ աղիղի'մ ճէրրահ պա-
ղը . օլ գասար ուզուն միւտտէթ վէ էօյլէ պիր թէլաղըմըը միւճիպ օլան
սըրատա սիւսպիւթիւն զայպ օլուպ պիր տէլիյէ գարանմըը օլմագըըընտան

անլայօր իտիմ քի պիր միւճիզէ արգասընտան տիւլմիւշ օլմայըսըն տէյի : Շու եէնի Ղաղարոսուն եիւզիւնի կէօրէպիլի՞րմիյիմ :

— Սըրասը կէլտիյինտէ սանա խապէր վէրիրիմ գարթա՛ն էֆէնտի . չիմ տիքի հալտէ , քէնտի եանընտա պէնտէն պաշգա պիրիսինին պուլունմասը ֆէնա նէթիճէլէրէ սէպէպիյէթ վէրէպիլիւր :

— Բէք ալէա . էօյլէ իսէ պէն եինէ քէնտի եաթաղըմա կիտիպ պիրազ րահաթլանայըմ , զիրա տուրաճագ հալիմ տէ գալմամըշ տըր :

— Պէնիմ տէ ուզուն միւստէթ տուրաճագ վագթիմ եօգ տըր . ճէնա . զէմին եանընա կիթմէլիյիմ :

Գարթան վէ ճէրրահ պու սուրէթլէ , իքիսի տախի սանաթլարը նազարը իլէ մէմուուն ու մէսուր պուլունտուզլարը հալտէ պիրիպիրլէրինաէն այրըլ տըլար , վէ գարթան քէնտի եաթաճագ գամարսընա ինտիյի կիպի , ճէրրահ տախի , քէնտի սանաթ օտասընա կիթմէք իւզրէ նէրտիվէնտէն աշաղը ինմէյէ , եախօտ տահա տօղրուսունու սէօյլէյէրէք , ուշմայա պաշլատը :

Էվվէթ , օլ հայլազ հայտուտ , քի օն նէֆէր սաղ ատէմէրի տիրի տիրի եօլտեթիւնէնաէ հիշ պիր մէրհամէթ , հիշ պիր ինսաֆ , հիշ պիր աճը հիսս իթմէմէքտէ իտի , օլ հայլազ հայտուտ տէրիզ , էօլմիւշ զանն օլունան պիր ատէմի Գեթէլթիւնէնաէ , սէվինճինտէն տիւնեալարա սըղամայաճագ իտի :

Ինսանլար , ինսանլար . սիզ նէ՛ աճայիպ մախուզսընըլ . . . :

Ճէրրահ ճէնքինս , գամարանըն նէրտիվէն աշաղլարընը իքիշէր իւշէր աթլամագտա իքէն , ասըլ ճէնազնին պուլունտուղու օտանըն գարուսունա ետգաշաղընտա , աշաղլարընըն սէսի չըգմամասը իչիւն օլ տէրէճէտէ եա վաշ եիւրիւմէյէ պաշլատը քի , զանն իտէրսին պիր սէրչէ կէգինմէքտէ իտի :

Ճէնքինս , գարույու աշմագսըզըն օրատա տուրտու , վէ տիրազ սօնրա աշաղը ինէն պիր թայֆէնին գօլունտան թութուպ , ղո՛ւրատա նէօպէթտէ տուր . քի՛մսէյի պու թարաֆա եանաշտըրմայաճագսըն . վէ էկէր սէնին տէ պիր էօքսիւրիւյիւն ֆիլան սէս չըգարաճագ պիր շէյին վար իսէ , չըգ եօգարը օնլարը պիթիւր տէ չաբուզ աշաղը էն . անլատը՞ն մը , նէ սէն սէս չըգարաճագսըն վէ նէ տէ պաշգասընա սէս չըգարթտըրաճագսըն . իլթէ սանա պու գատարընը սէօյլէրիմ վէ զանն իտէրիմ քի ճէնքինսին սէօգիւ նէ օլտուղունու պիլէնլէրտէնսին» տէտի մէրպուսու տիրէք կիպի գարուսուն եանընա եէրլէշտիւրէրէք :

Պատէհու գարույու աշըպ իչէրի կիրտի վէ արգասընտան անը սէսիզճէ քիլիտէտի :

Բալֆ Միւրը , հալէա եաթաղըն իչինտէ վէ այնի մէվգըտա եաթմագտա օլուպ , եիւզիւնիւն րէնկի հալէա ճէնագէ րէնկինէ պէնզէմէքտէ իտի իսէ տէ , կէօյսիւնիւն բէք խաֆիֆճէ էնիպ չըգմագտա օլմասը , հայաթըն սահիկէն ավտէթ իթմիշ օլտուղունու խապէր վէրմէքտէ իտի :

Ճէնքինս ճամէքեան էճգա տօլապընը աշարագ , ուֆագ պիր շիչէ սու չըգարտը . պատէհու պիր տէ ուֆագ կիւմիւշ գաշըգ ալարագ , տիրիվէքտէ օլան ճէնազնին եանընա ավտէթ իլլէտի , եանը պաշընտա տիզ չէքթուր վէ պիր միւստէթ անըն տիլպէր ճէմալինի կէօղտէն կէչիւրտիլտէն սօնրա ,

«Խա՛յր - պու կէնճիքտէ վէ պու տիւլէրիքտէ Թօրաղա կիրմէսինէ Յլլահ տա բազի տէյիլ տիր» տէյի մըրըլտանմայա պաշլայըլ պաշընը տախի սալլա մագտա իտի :

Բալֆ Մըլըրըն աղը նիմ աչըզ գալմըլ իտի . իմտի ձէնքինսին օլ Թա րաֆտան խըտմէթի գօլայլաչըլ օլտուղունտան , կիւմիւլ գաչըզլա մէգըիւր սուլու իլաճտան պիր իքի տամլա անըն պօղապընտան աչաղը ինտիրմէյէ գահ մէթ չէքմէտի :

Հայտուտ ճէրրահ , Թօբա աթէլ վէրէն նիլանճընըն , ուչմագտա օլան կիւլլէյի սէյր իտիպ , մէրագլա անըն տիւլէճէյի եէրտէ հուսուլէ կէթիւրէճէ կի նէթիճէյի գօլլամապը կիպի , քէնտի իլաճընըն իճրա իտէճէք Թէէսսիրինի գօլլայարագ , պիր էլինտէ կիւմիւլ գաչըզ վէ տիկէր էլինտէ ուֆագ իլաճ շիչէսի պուլունտուղու հալտէ , գօլլարընը եօգարը գալտըրմըլ վէ տիզ իւսթիւ հայրէթտէ գալմըլ իտի :

Իքի տագըզա գատար կէչտի :

Պիր տէ հայլազ գուրսան , էօյլէ պիր չօճուզ կիպի սէվինճլէ եօգարըյա սըչրատը քի , էլինտէքի իլաճ շիչէսի սէ եէրէ տիւլիւպ բարէ բարչէ օլտու :
Նէ՞ իտի պու սէվինճ ու Թէլաչըն հիքմէթի :

Խա՛յր . տէյիլ պիր ուֆագ իլաճ շիչէսինին , իլլա ճամէքեան տօլլապլարտա մէվճուտ պուլունան քեաֆֆէյի իլաճ շիչէլէրինին տախի գըրըլըլ խուրտէ իտաչր օլմալարընա , վէ պիւթիւն Թայֆէլէրին , իքի կիւն իքի կիճէ սըչրա յըլ հօրա Թէվիլէրինէ շայան պիր մէնզարէ կէօրիւմիւլ իտի :

Ճէնագէ , կէօյիւնիւ աչմըլ իտի . . . :

Եախօտ աչմըլ , պիր տագըզա գատար գարարըլ պիր հալտէ , գար շըսընտա տուրան ձէնքինսէ պագմըլ վէ պատէհու Թէքրարէն գարամըլ իտի :
Փագաթ հայլազ ձէնքինս իչիւն պու գատարը քեաֆի օլտը :

Ձէնքինս օլ կիւնիւ պիր տագըզա իչիւն պիլէ քէնտի ճէնագէ-ինն եա նընտան այրըլմատը . Փէրտատը կիւնիւ պիր սաաթ գատար կիւլլէրթէ իւզէ րինէ չըզըլ գարթան իլէ կէօրիւմիւլ վէ քէնտի ճէնագէ-իւզէրինէ մէմուն օլունաճագ մալիւմաթլար վէրմիւլ , վէ իւլիւնճիւ կիւնիւ մէրգուումու ալըպ ճէնագէ-ինն եանընա կէօթիւրմէյի վատ իլլէմիւլ իտի :

Շունու տախի պիլմէք լազըմ տըր քի , պիղիմ հայտուտ գուրսանըմըլ , իճրա իտէմէյէճէյի շէյէ սէօզ վէրմէտիյի կիպի , սէօզ վէրաիյի շէյի նօզթատը նօզթասընա իճրա իթմէյէն ատէմ տախի տէյիլ իտի :

Նիհայէթ օլ իւլիւնճիւ կիւնիւ սապահ օլտու :

Ձէնքինս , գարթանըն գամարասընա կիրտի :

— Պէնիմ սէվիւլիւ ճէրրահըմ , ճէնագէն պէնի գապուլ իթմէյէ հազըր պիր հապաէ՞ մի տիր :

— Էվլէթ գարթան էֆէնտի :

— Քէնտիսի տէ պէնի կէօրմէյէ պէյանը արզու իտէ՞յօրումու :

— Էվլէթ գարթան էֆէնտի :

— Թէհայեիւր օլունաճագ պիր ատէմսին , ձէնքինս :

— Թէչէքըիւր իտէրիմ , գարթան էֆէնտի :

— Սէն պէօյէ պիր սէֆիլ էօմր կէշիրմէք իշիւն տօղմուշ պիր ատէմ տէ . յիւրին . սանա պէօյիւք պիր հազգսըզըզ օլմուշ տըր :

— Իլթիֆաթընըզտան մէմնունըմ գարթա'ն էֆէնտի . Փագաթ հէր քէս քէնտի պուլունտուղըւ մէվգըտա էյի տիր . թաշ սույուն իւզէրինտէ տուրա- մագ . օնուն մէվգըսը տիպտէ տիր . գարթան էֆէնտի , թէհլիքէտէ պու- լունան պիր էօմրիւ գուրթարմայա վասըթա օլտուղում իջիւն չօճուգ կիպի սէվինմէքտէ իսէմ , սանաթըմ իւզէրինէ քիպրիմտէն սէվինիյօրում . պիրիպի- րիմիզի ալտաթմայա նէ՞ հաճէթ վար տըր . պէն սաքա սաղլամ ատէմէրի պիղգաթ քէնտի էլիմ իլէ վուրուպ էօլտիւրտիւյիմտէ տախի պիր սէվինն հիսս իլլէմէքտէ տէյի'լ մի իտիմ , վէ հալէա պունտան սօնրա տա երինէ այնի շէյի թէքէրրիւր իթմէյէ հազըր տէյի'լմիլիմ : Գարթա'ն էֆէնտի , պիղ Սյլահ ա- տէմի օլմագ իշիւն տօղմուշ տէյիլիզ : Պուրալարընը գարա' . Ճէնսպը Հազգ սօնումուզու խա'յր իթսին : Հա'յտէ պույուրուն կիտէլիմ . Յէւալէ պիղի պէքէյօր :

— Հիւմմասընըն շիտաէթի կէշտի' մի :

— Է'հ գարթան էֆէնտի . ուսթա Ճէնքինսին էլինէ տիւլէն եարալըւր- տան հա'նկըսը , մէգքիւր հանըմ խասթալըղընա թէսլիմ օլունմուշ տուր . հայտուտլար իշիւն հիւմմա խասթալըղընա միւպթէլա օլմագ ալըլ տէյի'լմի :

— Ֆագաթ սէնին ճէնսպէն տախի հայտո'ւտ մը տըր : Սէն տէյօր իտին քի պիր քիպարգատէյէ պէնպէյօր տէյի :

— Հազգըն վար տըր , Փագաթ տէյի'լ մի տիր քի շիմտի հայտուտլարըն իշինտէ եաշայօր :

Մէգքիւր միւքեալէմէնին սօն գըսմը երիւրիւյէրէք տէվամ իտիլէքտէ օլտուղունտան , ճէւալէն գամարասը էօնիւնէ վասըլ օլունմուշ խի :

Հայտուտ Ճէնքինս ուսուլճաճըզ գարույու աշըպ իշէրի կիրաիքտէն սօն- րա , գարթանա տախի էլի իլէ իշարէթ իտիպ անը իշէրիյէ տալէթ իթտի :

Բալֆ Միլըր , եաթսալընըն իշինտէ օթուրուպ սըրթընը պիր շիլթէյէ տանթթմըլ խտի վէ գարթանըն գարուտան իշէրի կիրիպ նէգաքէթլէ շաք- գասընը չըգարտըղընը վէ քէնտիսինի սէլամլատըղընը կէօրտիւյիւնտէ , քէն- տիսի տախի եէրինտէն գըմըլանմայարագ Փագաթ նսպիքեանէ պիր կիւ- լիւմսէյիլլէ անը սէլամլատը :

Ճէնքինս վէ գարթան , Բալֆըն եաթսալը եանընտա պուլունան մինտէ- րին իւզէրինտէ օթուրտուլար :

— Ճէրրա'հ էֆէնտի , խասթանըզ իլէ կէօրիւլմէմիզէ միւսաստէ պու- յուրապիլի'րմիսինիզ :

— Էվվէթ գարթան էֆէնտի . Փագաթ շու շարթ իլէ քի , արթըզ էլ- վէրիթ տէտիլիմտէ , միւքեալէմէնիզ հէր նէ տէրէճէտէ միւհիմմ պիր նօգթա- յա տախի վասըլ օլմուշ պուլունաս , տէրհալ անը գաթ իտիպ իշինիզէ ալ- տէթ իլլէմէլիսինիզ . սիզ կէմինին սէլամէթինէ մէսուլ օլտուղունուզ կիպի , պէն տախի պու տէլիգանըլ էֆէնտիսին էօմրվնէ մէսուլ պուլունմագ- տայըմ :

Գարթան, քէնտի թայֆէսինին իչպու հաքիմանչ ինթարնա քէմալը իթասաթլա հիւանի ըիզա կէօթէրտիքտէն սօնրա, Քալֆ Միլըրա խիթասպէն, — Էֆէնտի, ըահաթընըզը պօզտուղում իչիւն թէէսսիւֆ իտէրիմ, տէտի :

— Խա՛յր, գարթան էֆէնտի . մուղայիրի օլարագ չօզ մէմոււն օլտում :

— Չօզ թէչէքքիւր իտէրիմ . իմի ալինիզի սիւալ իթմէքլիյիմէ միւսասա տէ պուլուրո՛ւրմընըզ :

— Պանա եալընըզ ֆուլլէ՛ տիմէքլէ իգթիֆա իթմէնիզի ըէճա իտէրիմ :

— Պաշընըզա կէլէն ֆէլաքէթին հիքեսայեսինտէն քէչֆ իթմէքտէ իտիմքի քէնտինիզի կիզլէմէք մէճպուրիյէթի թահթընտա պուլունհաճագ իտինիզ : Պու դատարճըզ ինթարընըզ պիզէ էլվէրիւր ֆուլլէ՛ տիմէքլէնտի . էսրարընըզ հէր նէ տախի օլտա, իչիմիզտէ անըն արգասընտան տիւչէճէք քիմսէ պուլամա յաճաղընըզը սիզէ թէէմին իտէպիլիւրիմ . վէ վազա ճէնթընթէն ատէմլէր օլմա տըղըմըզը հալիմիզտէն միւշահէտէ իտէճէք իսէնիզ տէ, սիզէ խըսմէթ իթմէք իչիւն էլիմիզտէն կէլէպիլէճէք հիչ պիր շէյտէ սահիհ պիր ճէնթընթէն եագըլըր օլտն հարէքէթտէն կէրի տուրմայաճաղըմըզը, վէ տիւչմէնլէրինիզ հէր քիմլէր տախի՞ օլմուչ օլտալար, ախըը ինթիգամա գալգըչտըղընըզտա, քեսաֆֆէմիզի տախի էմրինիզին թահթընտա պուլաճաղընըզը, մա էլ իֆթիխար պէյան իտէրիմ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, գարթա՛ն էֆէնտի . էլվէրիւրքի տէնիզ իւզէրինտէ եաշայօրուզ . վէրտիյինիզ սէօզիւն սըհէթի իչիւն պաշգա թէէմինաթ լաղըմ տէյիլ տիր :

— Միւլսպի՛մ էֆէնտի . ձրզ ուէօզիւնիւզ, սիզիմ տախի պիր տէնիզ գահրամանը օլմանըզ էսրարընը էլէ վէրիյօր . վէ սըրմալը գուշաղընըզ վէ սաղը սայիր ալէամէթլէր էօլէ իմա իթտիրիյօրլար քի, Ինկիլթէրրա գըրալը Խքի՛ճի ճօրճ հազրէթլէրթինին պիր պահրիյէ գօմանտանը հուզուրոււնտա պուլունմագտայըզ :

Գարթան պու սօն սէօլլէրի սէօլլէր սէօլլէմէզ, ճէնթինսին գօլունտան տախի գալիւնայարագ, իքի հայտուտ գուրսանլար պիրլիքտէ սյաղա սրչրատըլար, վէ սյաշարը եէրէ տէյէճէք դաւասր էլիլիպ, պիր սէրայ ինթիֆաթը իլէ Քալֆ Մըլըրը սէլամլատըլար :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ էֆէնտիլէր, վէ սիզի թէէմին իթմէքլէ իֆթիտար իլէրիմ քի, ըիւթպէ վէ մէվզըմ հէր նէ տախի օլմուչ օլտա, մէգատիրչինասպըղըմը սիզէ ֆիիլէն իսպաթ իլլէմէք իչիւն պիր կիւն հաղգընըզտա պիր խըսմէթիմ գապիլ օլտուղունտա, պէնի էօլիւմտէն գուրթարան պիր ալիճէնապ թայֆէնին, վէ ճէնալէֆ հըֆզ իտիպ պէսլէմէյէ հիմմէթ իտէն պիր պէհատըր գարթանըն էլիլլէրթինի ունութան պիր ալապ կիլի հարէքէթ իթմէյէճէյիմ :

— Թէչէքքիւր իտէրիզ տէյի պաղըրտըլար իքի հայտուտ գուրսանլար պիր աղըզ :

— Գարթա՛ն էֆէնտի . պիր սիւալիմէ ճէվապ վէրմէյէ հիմմէթ պուլուրո՛ւրմընըզ :

— Էկէր խօշանըր խճնիզ եիւզ սիւալ իտին :

— Շիմտի պիզ նէ՞րէյէ կիտէյօրուզ :

— Մախսուս պիր մահէլլի մագսէտիմիզ եօզ տրր : Գուպատան ավտէթ իտէն Սպանիա կէմիլէրինի գօլլայօրուզ :

— Պիր մահէլլտէ գարայա եանաշաճա՞ղըզ մը :

— Յիրբիմ էօյլէ իտի . Փագաթ շիմտի հաճէթ գալմատը . չիւնքի տիւն պիպի կէօզէթլէմէքտէ օլան պիր տօսթ կէմիսինէ թէսատիւֆ իտէրէք , լազլմ կէլէն ատէմլէրիմիզի , սիւաշարմըզը , վէ իքի այ տէվամ իտէպիլէճէք զա-
խիրէմիզի իքմալ իթտիմ . վէ շիմտի էն եագըն սէվահիլտէն 180 միլ աշըզ-
տա պուլունմագսայըզ :

— Հալմարըզ միւսայիտ մի տիր :

— Սաթտա 5-6 միլ եօլ տլըյօրուզ :

— Բէք ալէա . զանն իտէրիմ քի ճէրրահ էֆէնտի պիր իքի կիւնէ գա-
տար կիւվէրթէ իւզէրինէ չըգմազլըլմա միւսատէ պույուրահագ տրր . է-
կէր պիր տիւշմէն կէմիսինէ բասթ կէլիր իսէք , պէնիմ խըտմէթիմի րէտտ
իթմէյէճէքսինիզ տէյի մէմուլ իտէրիմ :

— Բէյինիզէ մուվաֆըզ սուրէթտէ հարէքէթ իթմէքլիյի քէնտիմիզէ պիր
իգպալ ատտ իտէրիզ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ :

Արթըզ ճէնքինտին միւտախէլէ սըրասը կէլտիյինտէն , միւքեալէմէյի
գաթ իթմէյէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլտու . վէ հայտուտ ճէրրահ , պիրազ
բահաթ իտիպ ույոււմասընը քէնտի ճէնալէսիէ նասիհաթ վէրտիքտէն սօնրա ,
իքիսի սիրտէն Բալֆը սէլամլայարագ տիշարը չըգտըլար , վէ գարույու սըզը
սըզըլա գաբայըզ , ատէթի վէճի իւզրէ գարունտն տիշարըսընտա եինէ
պիր նօզթա սուրտուրթտուլար վէ քէնտիլէրի կիւվէրթէյէ չըգտըլար :

Թամ իւշ հաֆթա , տէնիզ իւզէրինտէ հիշ պիր վագա գուհուրա կէլմէ-
յիպ , Աթլանթիզ Ովկիանոստնտա խայլիճէ տօլաշըլտըգտան սօնրա , թէք-
րարէն Սպանիա սուլարընա եազըն կէլինմէյէ գարար վէրիլտի . վէ Բալֆ
Միլըր , պիր էյիճէ քէնտիսինի պուլուպ , հէման վագթինին էքսէր գընմընը
կիւվէրթէ իւզէրինտէ կէչիբէքտէ , վէ հայտուտ գուրասնլար իլէ կէօրիւ-
շիւպ , պիր ան էվլէլ պիր տիւշմէն կէմիսինէ թէսատիւֆ իտիւլէսի իլէ ,
քէնտի էյիլքտարլարընա պիր խըտմէթ իթմէք , վէ պատէհու ինկիլթէրրայա
ավտէթ իտիպ , Թօմաս Ուայլտմէնտէն ախըը ինթիգամ իթմէք , վէ միւմքին
օլապիլտիլի գատար ազ վագըթտան , քէնտի սէվիլիւլիւ Հէլէնինէ տէ գաճուշ-
մագ արգուսու իլէ եանըպ թու՛րուշմագտա իտի :

Էկէր եօլտա ինկիլթէրրայա ավտէթ իտէն պիր սէֆինէյէ բասթ կէլին-
սէ իտի , բէք իկթիմալ տըր քի , տէլիգանլը գօմանտան , քէնտի ճէրրահընա
վէ գարթօանընա վատ իթտիլի խըտմէթին իճրասընը պիր վագթի տիկէրէ
թէլէլիր իտէրէք , հէման Հէլէնի վէ Ուայլտմէնի կիտիպ պուլմայա զայրէթ
իտէճէք իտի :

Յագաթ պէօյլէ պիր Փուրսաթ տա գուհուր իթմէտի :

Բալֆ Միլըր հալէա քէնտինին քիմ օլտուղունու , նէ ձէնքինսէ վէ նէ՝ տէ գաթթանա սէօյլէմէմիլ շուրապ , պուենլար տախի , պերայի նէգաքէթ , օլ պապտէ աղըզլարընը աշրպ տա եէնիտէն պիր շէյ տահա սիւալ իթմէմիլըլէր իտի :

Ինկիլթէրրա սէվահիլինտէն եօլա չըզըլտըգ տան թամ պէշ հաֆթա սօնըա , պիր բազար սասպահըսը շէվֆագ աթտըգ տա , էօն տիրէյին թէվիէսինտէ նէօպէթ պէքլէյէն թայֆէ , «կէմի՛ , կէմի՛» տէյի պաղըրմայա պաշլատը :

Բալֆ Միլըր , գարթան , վէ ձէնքինս , պու խասպէրի տույար տույմագ Փըրլանըպ կիւվէրթէյէ չըգտըլար :

Ուֆուգ տա պէլլի պէլլիսիզ պէյազ պիր շէյ կէօրիւնմէքտէ իտի . պու միւճէրրէա պիր սէֆինէ օլմալը իտի . Փագաթ աճէպա պէքլէտիքլէրի կիպի պիր Սպանիա սէֆինէսի՞ մի իտի . հէր քէս պու մէրագ տա պուլունտու :

Գուրսանլար , կիւվէրթէնին իւզէրինտէ քիւմէ քիւմէ թօրլանըպ , քէշֆիւսթլարա չըզըլմագա պաշլատըլար . քիմիսի Տրպանըզ կէմիսի օլմալը տըր : քիմիսի տէ իա՛յր Հօլանտալը տըր աէր , Փագաթ էքսէրիսի , արզուլարընա կէօրէ իֆատէյի մէրամ իտէրէք , մութլագ Սպանիա կէմիսի տիր տէյի իտտաա իթմէք իսթէրլէր իտի :

Հէր հալտէ , ումում գուրսանլարըն եիւզլէրինտէ պէօյիւք պիր շազըզ վէ մէմուենիյէթ էսէրի միւշահէտէ օլունուպ , հէր քէս գարթանըն նէ էմր վէրէճէյինէ միւնթազըր պուլունմագ տա իտիլէր :

Գուրսան կէմիսի Սէրօ իլէ , եապանճը կէմի , զանն իտէրսին քի էվվէլինտէն պիրի պիրինէ գավուշմայա ահա իթմիլըլէր կիպի , թամ պիրիպիրլէրինէ գարըը հարէքէթ իթմէքտէ իտիլէր . եանի Սթօրմ՝ Սպանիա սէվահիլինէ տօղրու իլէրուլէմէքտէ իքէն , եապանճը կէմի տախի թամ Սպանիա սէվահիլինտէն կէլմէքտէ տիր տէյի կէօրիւնմէքտէ , վէ անըն պիր Սպանիա կէմիսի օլտուղու զանըն , պուենուենլա եալաշ եալաշ ումուսիլիք քէսպ իթմէյէ պաշլամըը իտի :

Հալ պու քի , սօնրատան գուրսանլարըն զիհնինէ կէլէն պիր միւթալէա , պուենլարըն շազըզ վէ մէմուենիյէթ հիսախյաթլարընը կէրէյի կիպի պօզմայա պաշլատը :

Չիւնքի էկէր մէգքիւր կէմի , Փիլվագը պիր Սպանիա կէմիսի իտի իսէ , քէնտի պէքլէտիքլէրի , Ամէրիգա թարաֆընտան Սպանիայա կէլէն պիր սէֆինէ իտի , վէ տէյիլ քի Սպանիատան Ամէրիգայա կիտէն պիր սէֆինէ :

Չիւնքի Ամէրիգատան ավտէթ իտէն սէֆինէլէր , խապինէ իլէ տօլուէ պուլունմագ տա իքէն , Ամէրիգայա կիտէնլէր իսէ պիւսպիւթիւն պօշ օլուրլար իտի :

Պուենուեն իւզէրինէ , գարթան , Բալֆ Միլըր , վէ ձէնքինս գամարայա ինիպ , օրատա պիր նէվի տիվանը հարպ թէքիլ իթտիլէր : Պու տիվանտա , հէր նէ տախի օլուր իսէ օլունն , եապանճը կէմիինն հուզըրուենտան գաշամագ կէօթէրմէմէյէ գարար վէրիլտի :

Տիվանը հարպ ազալարը թէքրարէն կիւ վերթէյէ չըգըպ, գարթան, մուհարէպէյէ հազըրլանմալարընը քէնտի թայֆէլէրինէ իսթար իթտիլինտէ, գուրսանլարըն քեաֆֆէսի տախի, եքաւազ «եաշասըն Ինկիլթէրա» տէյի պազըրտըլար, վէ տերհալ Ինկիլիզ սանճաղը տիրէյին թէքէսինէ եիւքսէլիպ, մաղրուրանէ թէմէվիււճ իթմէյէ պաշլատը :

Ճագաթ պու ումուսի մէսէրրէթ ուզուն սիււրմէտի . չիւնքի եապանճը կէմի պիր էյիճէ սէչիլէճէք տէրճէտէ եագընա կէլտիլինտէ, պոււնուն պիր պէյիք Փրդաթինի օլտուղու զահիրէ չըգմաղա պաշլատը . պիրազ սօնրա Փըրգաթինին օրթա տիրէյինէ չէքիլէն սանճաղըն գըրմըզը բէնկի զիատէճէ օլտուղունտան, Սպանիա սանճաղը օլմասը տա պանն օլունմաղտա իտի :

Պիր միււստէթ, գուրսանլար ասլա քէնտիլէրինի պօզմայարազ, մուհարէպէյէ հազըր պոււլունմագ իչիւն կիւ վերթէյի պօշլմազլա մէշղուլ էքէն, Բալֆ Միլըր գարթանըն եանընա վարարազ, «եօլունուզու չէվիւրսէք ֆէնա օլմայաճագ տըր տէյի պանն իտէրիմ» տէտի :

— Թէչէք քիւր իտէրիմ, պէն տախի թէրէտախտտէ պոււլունմագտա իտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի գարթան, «գօճա պիր Փըրգաթին իլէ պօշլուչմագ տիվանէլիք օլաճագ տըր» :

Պատէհու Բալֆ վէ գարթան, տիւմէնճինին եանընա կիթտիլէր, վէ արասը պիր սագըզա կէչմէտէն, Սթօրմուն պաշը, եավաշ եավաշ Ինկիլթէրա սուլարընա մէյլ իթմէյէ պաշլատը :

Պիր տէ նակէհան գարթան պիւթիւն գօրու իլէ Բալֆըն գօլունու սըզըպ, բարմաղը իլէ էճնէպի սէֆինէյի կէօսթէրտի . վէ «կէօրիւլթօրմուսուն» տէտի :

Մէղքիւր էճնէպի սէֆինէ տախի պաշընը չէվիւրիլ, վէ Սթօրմուն կիթտիլի թարաֆա մէյլ իթմիւլ իտի :

Գուրսանլարըն պէտպախթլըղընտան, Փըրգաթինին եօլու տա չօգ իտի, վէ հէր նէ գատար պիւթիւն եէլքէնլէրի աշարաղ գաշմայա տէվամ իթմէքտէ իտիլէր իտէ տէ, պիր գաշ սաաթտան եագաշը էլէ վէրէճէքլէրինէ շիւքհէ կէօրիւնմէյօր իտի :

Իքի սաաթ սօնրա, Փըրգաթինին սանճաղը պիր էրճէ սէչիլիպ, սահիւհէն պիր Սպանիա հարպ սէֆինէսի օլտուղու, վէ թախմիւնէն գըրգ բարէ թօրու պոււլունտուղու անլաշըտըզտա, արթըզ պիլիմ հայտուտ գուրսանլարըն իպտիրաղը նէրէլէրէ վարմըլ օլտուղու գօլայճա անլաշըլըր :

Շիմտի, պէտպախթ Բալֆ Միլըրըն տախի իչլէրինտէ պոււլունտուղու պոււ էչիլ ըրզ կիւրուհընա, եալընըզ պիր սէլամէթ իւմիտի գալմըլ իտի . եանի կիճէ գարանլըղընա գատար էլէ կէչմէյէրէք, գարանլըզտա գաշըպ գուրթուլմայա մուվաֆֆագ օլմագ :

Ճագաթ պու սօն իւմիտ տէ գաթ օլտու :

Սպանիալը Փըրգաթին, կիճէ գարանլըղընա պիր սաաթ գալարագ թօր մէնգիլինէ եէթիւրէք, իլք սալըմ կիւլէսի իլէ, Սթօրմուն արգա տիրէյինի գըրըպ եէլքէնլէրի իլէ պէրասլէր տէնիլէ էնտիրտի :

Պունուն իւղէրինէ գուրսանլարըն տամարլարընտա դայնայան Ինկիլիզ

գանը շիտեթէ Հարեբէթէ պաշլատըը կիպի , եւլքէնլէրին նըսֆը մահվ օլ տուղընտան , գաշըպ գուրթուլմայ տա իւմիտէրի գալմասըղընտան , քէնտի տէօրթ գըթա թօթլարը իլէ մէֆրէթ Սպանիալըյա գարըը ուղըաշմայա գա-
րար վլրտիլէր . արթըգ գօմանտա տիյնէյէն քիմ , գաթթան տիյնէյէն քիմ , թօթուլար թօթ պաշընտա , վէ պագը գալանլարը թիւֆէնք պաշընտա , մէյ-
եուսանէ պիր մուհարէպէ տիր պաշլար . Սպանիալընն օթուզ իքի գըթա թօթլարը եաղմուր կիպի կիւլէ եաղտըրմայա տէվամ իտէրլէր . պագը գա-
լան տիկէր տիրէք տախի թագըմը իլէ տէնիգէ տէվրիլէրէք , Սթօթ , գուրու պիր թէքնէ հալրնէ կիրէր . էօլէնլէր , եարալանանլար , ճան շէքիլէնլէր , քիւֆիւր իտէնլէր գարմագարը . նիհայէթ պիր սալգըմ կիւլէ կէլիպ գաթ-
թանը տախի թամ պէլինին օրթասընտան իքիյէ պիշէր . վէ ագըպինտէ մէֆ-
րէթ Փըրգաթին գարըն գարընա Սթօթա չաթարագ , պալթալար , գըլըն-
լար վէ թիւֆէնքլէր իլէ միւսէլլահ իւշ եիւզ նէֆէրտէն միւթէճավուզ Սպա-
նիա թայֆէլէրի Սթօթուն կիւվէրթէսինի պասարլար . հալէա գուրսանլար-
տան սաղ գալան անճագ օն սէքիլ նէֆէր թէսիմ օլմագ իսթէմէլլէր . գա-
րանլըգ պասմայա պաշլար , վէ գարղտալըգ հալէա տէվամ իթմէքտէ պու-
լունուր :

Բալֆ Միլըր , քէնտիսի պիր գուրսան օլմատըը հալտէ , եալընըգ ին-
կիլիգ սանճալընըն շէրէֆի իչիւն արսլան կիպի տէօյիւմէքտէ , վէ հալէա եարալանմամը , վէ ճէնքինս իլէ պէրապէր , գամարանըն գաթուսունու սի-
բէր ալարագ գահրամանճա տէօյիւմէքտէ իքէն , պիր տէ գէվալը ճէրրահ , քէնտիինն գուրթարտըը տէլիգանլընն ալագլարը ալթընտա եէրէ եու-
վարլանըր :

Թա կէօյսիւնէ թէսատիւֆ իտէն պիր գուրըուն , պէտպախթ հայտու-
տըն սէրկիւզէլթլէր էօմրիւնիւն սօն սաաթընը վուրտուրմուշ իտի :

Բալֆ Միլըր , քէնտի գուրթարըճըսընըն եէրէ սէրիւմէսինի կէօրիւր
կէօրմէզ , քէնտի էլինտէքի թիւֆէնք տախի եէրէ տիւշտիւ , վէ հէման տիզ
իւզէրինէ կէլէրէք սէֆիլ առէմին պաշընը գուճաղընա ալտը :

Ճէնքինս կիւճ հալ իլէ կէօգիւնիւ աշըպ , տիւլլէր տէլիգանլընըն եիւ-
զիւնէ պագտը , վէ քէսիք քէսիք պիր թէլաֆիֆուզ իլէ շու սօն սէօյլէրի
սէօյլէտի :

« Պէն սէնի էօյիւմտէն գուրթարտըմ . . . Փագաթ սէն պէնի գուրթա-
րամայաճագսըն . . . էկէր սաղ գալըրսան պանա պաշգա պիր պէօյիւք խըտ-
մէթ իտէպիլիրսին . . . Թօմաս Ուալլամէն , գարըմը պաշտան չըգարտը . . .
թըլոզը սանա պէյնգէյէն պիր էվլատլարը վար տըր . . . եալընըգ սաղ գօ-
լունուն իւզէրինտէքի եանըգ պիր պէօյիւք պէրէ իլէ սէնտէն թէֆրիք օլու-
նապիլիր . . . գարըմտան ինթիգամըմը ալտըմ . . . Ուալլամէնին ինթիգա-
մընը սանա հէվալէ իտէրիմ . . . գարըմըն էվլատընը տա պո'ւլ . . . Լօնտ-
րատա Լօնկ Բաս սօգաղընտա . . . սաղտան ԳՖիւնճի պօտրուճտա եաթար . . .
իսմի տէ Մօրթիմէր տիր . . . սէնին մէրհամէթիւնէ հէվալէ իտէրիմ :

Սէֆիլ առէմ պունտան գիլատէ պիր շէյ սէօյլէյմէտի . Փագաթ պու

սէօյլէտիւրէրի տէ Բալֆ Միլըր իչիւն բէք վէ բէք չօգ խտի : Թըպզը քէն-տինէ պէյնդէյէն պիր Մօրթիմէ'ր վար իմիչ . . .

Բալֆ Միլըր աթէչէր իչինտէ օլան պաշընը եօգարը գալտըրտըղընտա , արգասընտա պէքլէմէքտէ օլան տէօրթ նէֆէր Սպանիալը թայիֆէ իլէ պիր օֆիչէալ կէօրտիւ :

Թիւֆէնը սէպէրի չօգտան քէսիլմիչ , չիւնքի քէնտիսինտէն պաշգա հա-յաթտա անճագ սէքիզ քիչի տահա գալըպ , օլըար տախի թութուլուպ էսիր իտիլմիչէր , վէ քէնտինին տէ էսիր իտիլմէսի իչիւն , անճագ էօլմէքտէ օլան ատէմէ րիայէթէն , անըն թէսլիմի բուհ իլլէմէսինէ պէքլէնմէքտէ իտի :

Իմտի Բալֆ Միլըր , էօլմիւչ օլան գուրթարըճըսընըն պաշընը եէրէ վալ իտիպ , անըն անընըն տախի սօն պիր րիայէթ օլմագ իւզրէ պուս իտէրէք ա-յաղա գալգտըղընտա , Սպանիալը օֆիչէալ շարգասընը չըգարարագ , «էսիրիմիգսինիզ էֆէ'նտի» տէտի :

Պէտպալսթ տէլիգանը , գանը կիւվէրթէնին իւզէրինտէն կէօթիւրիւ-լիպ , Սպանիա Փըրգաթիինէ նագլ օլունտըգտա , տիկէր պիր օֆիչէալ , քի բէք ալէա ինկիլիզճէ սէօյլէմէքտէ իտի ,

— Էֆէ'նտի , գօմանտան սի'զ մի իտինիզ տէչի սիւալ իթտի :

— Խա'յր , պէնտէնիպին մախսուս պիր մէմուրիչէթի պուլունմագտա տէ-յիլ իտի :

— Հալ ու էթվարընըզ վէ ալէլսուսուս սըֆաթընըլըն նագիլիսի վէ թագէլիսի աչիքեար կէօթէրմէքտէ տիրլէր քի , սիզ պու մէքրուհ սանաթըն Ֆչինտէ պէօյիւմիւչ պիրիսի տէյիլիսիիզ . սիզին իւզէրինիզտէն գուրսանըզ գօղուսու կէլմէյօր :

— Էլվէրիբ քի անլէրին իչինտէ պուլունտուլմ . պէնիմ իչիւն պիր իսթիս-նաիչէթ գապուլ իթմէմ :

— Փագաթ սիզ տէյիլ գուրսանլար , իլլա թահթընտա պուլունտուլու-նուզ սանճաղըն շէրէֆի իչիւն տէօյիւչտինիզ . վէ մուհարէպէ էսնասընտա հէքսիմիզին թէհայյիւրինի մուճիպ օլաճագ տէրէճէտէ իպրագ իթտիլինիզ գահրամանըզ , հագգընըզտա , գահրամանլարա շայան պիր րիայէթլէ մուամէ-լէ իտիլմէսինի , իւզէրիմիլլէ պիր վաղիֆէ պրագըյօր : Էֆէ'նտի , Սպանիա-լըլարըն տախի գահրամանըզ գըլմէթինի թագտիր իլլէտիլլէրինի պիլմէնի-զի արգու իտէրիզ : Սիզ արթըզ պիլիմ տիւչմէնիմիզ տէյիլ , իլլա պէհատըր պիր հարզ էսիրիմիգսինիզ . վէ գուրսան օլմատըղընըզ թահգըզ իտիպ հագ-գընըզտա օնա կէօրէ մուամէլէ իտիլմէսինի , ապէրիլք վազիֆէմիգտէն ստտ իտէրիզ :

Պատէհու մէրգուլ ալիճէնապ Սպանիալը օֆիչէալ , քի սարլ Փըրգա-թիինին գօմանտանը օլտուղու սօնրատան անլաշըլաճագ իտի , Բալֆ Միլըրըն , քէնտի գամարասընա կէօթիւրիւլիւպ օրատա թէվգիֆ իտիլմէսինի , թայի-ֆէլէրէ էմր իլլէտի :

Պիչարէ տէլիգանը , Սպանիալը գօմանտանըն զայէթլէ միւզէյէն գամա-քասընա կէօթիւրիւլիւպտէ , իքի նէֆէր թայիֆէլէր , աշըզ գըլըճ էլլէրին-տէ օլտուղու հալտէ , գարունուն իչ թարաֆընտա նէօպէթտէ տուրտուլար :

Ֆագաթ Բալֆ Միլըր , ձենքինսին քէնտի գուճաղընտա թէսլիմի բուհ
իյլմէսինտէն պէրու էթրաֆընտա տէօնէն հալլերի բիւյա կիպի կէօրիւպ ,
բուհու, Լօնտրանըն սօգագլարընը տօլաչմագտա , պօտրումու , Մօրթիմէրի,
վէ խապիս Աւայլովէնի արամագտա իտի :

Աւայլտմէնին նէ սէսլէսլլէ քէնտինի գաթլ իյլմէք իսթէմիչ օլմասընա
Բալֆ Միլըրըն օլ վագթա տէկին պիր ազըլ էրտիրմէսի գասիլ օլամամըչ
իտի . Փագաթ ձենքինսին վասիյէթի , մէրգում ալազ խասիսին գաթլ էֆ-
քեարը իւզէրինէ զայէթ տէհչէթի թէֆէքքիւրլէր հուսուլէ կէթիրմէյէ պաչ-
լատը :

Բալֆ Միլըր կիպի զէքի պիր տէլիգանըլ իչիւն , պու էսրարըն տէրինլէ-
րինէ վարմաղա պէօյիւք պիր կիւճիւք եօդ իտի :

Իյթէ Բալֆըն նէթիճէյի թէֆէքքիւրի շու օլտու :

Թօմաս Աւայլտմէն , քէնտինին վէ ձենքինսին գարըսընըն օղու օլան
Մօրթիմէրի, Բալֆ Միլըրըն եէրինէ կէչիրիպ , Հէլէն Հուայթրօզ իլէ անը էվ-
լէնտիրէճէք , վէ պու տէհչէթի տուգագ սայէսինտէ , Բալֆըն վասիտէսինին
թէքիլ վարիտաթընա վէ հաթթա Հէլէն Հուայթրօզա տախի ասըլ սահիպ
քէնտիսի օլմուչ օլաճագ իտի .

Էհ արթըզ տիւնեա իւզէրինտէ , պիչարէլէրին պիչարէսի Բալֆ Միլըր
իչիւն , պունտան տա գիտտէ տէհչէթլէրին տէհչէթլիսի պիր հալ խէյալ օ-
լունասիլի՞ր մի :

Քէնտի նէվճիվան սէվկիւլիւսիւնին , ուղրունա թամ օն սէնէ ճանընը
թէհիլքէյէ գօյուսլ տէնիլլէրէ վէ աթէչլէրէ գարըլ ուղրաչտըլը ճանրարէսի-
նին , թամ արթըզ քէնտինին օլաճաղը սըրատա պիր պաչգասընըն էլինէ
տիւճմէսի , եանըլլըզլա քէնտի եէրինէ սէվիլմէսի , վէ քէնտի գաթլիլինին
տախի , հէմ վարիտաթընա վէ հէմ տէ վարիտաթընտան պիյատէ գըլմէթլի-
սի օլան սէվկիւլիսինէ , շէրիք մագամընտա էլ ուզաթմասը , պիր միլէօն
Բալֆ Միլըրար չըլտըրթմայա քեաֆի իտիլէր :

Պիր էճնէպի հարպ սէֆինէսինտէ էսիր պուլունարագ , ալազը ինթի-
գամ իթմէք , վէ վարիտաթընը վէ սէվկիւլիւսիւնի գուրթարմագ իւմիալէ-
րինտէն մահրում գալմասը , չըլլընըլզ իւզէրինէ պիր չըլլընըլզ տահա ի-
լավէ իյլմէյէ քեաֆի օլաճագ տէյի՞լ մի իտի :

Պիր արա Բալֆ Միլըրըն մէյեուսիյէթի օլ տէրէճէլէրէ վարտը քի , նէֆ-
սինէ սուի գաստ իտէրէք պու տէհչէթլի սէրէնճամլարա . վէ ինսանըն թէ-
համիւլի խարիճինտէ աոտ իտիլէճէք Փէլաքէթլէրէ պիր նէթիճէ վէրմէք
գարարընա մէլ իթմէյէ պաչլատը :

Սէֆիլ տէլիգանը , նէ սուրէթլէ քէնտի նէֆսինի թէլէֆ իտէճէյինի տէ
տիւլիւննէյէ պաչլատըլը սըրատա , գանն իտէրսին քի , պիրիսի քէնտի գու-
լաղընտան աչաղը շու աթիտէքի սէօյլէրի մըրըլտանտը :

Ձայիֆ ատէմէր կիպի մէյեուս օլմա , Բալֆ . սէնի էօրտիւրէն գաթիլ
Աւայլտմէն , ձենքինսին տէ գարըսընը պաչտան չըգարըլ անըն էօլիւմիւնէ
սէպէպ օլմուչ իտի . պու ձենքինս՝ հայտուտ գաթիլին պիրիսի իտի . սէնի

քէնտի պետպախթ գարըրընըն էվլատընը՝ Մորթիմէրի զանն խտէրէք էօլիւմ-տէն գուրթարմաղա պիր վասէթա օլտու , վէ գօլունուն իւզէրինտէքի եանմըլ պէրէյի պուլամատըղընտան քէնտի եանլըլըղընը անլատը իսէ տէ , Մորթիմէրի օլ գատար սէվիէքտէ իտի քի , թըպզը օնա պէյնզէտիյին իչիւն , սէնի տախի քէնտի գարըրընըն էվլատը կիպի գայըրըպ տիրիթմէյէ մէճպուր օլտու . վէ սէնի էօլիւմտէն գուրթարան այնի խապիս , պիզպաթ սէնին գուճաղընըն իչինտէ թէսիմի բուհ խտիս , սէնին գաթիւնտէն պիզպաթ քէնտիսի իչիւն տախի Աւայտմէնտէն ախզը ինթիգամ իթմէքլիյինի սանա վասիյէթ իթմիշտիր : Պուշարըն իչինտէ ճէնասլը Հազզըն բարմաղընը կէօրմէյօրմուսուն Րալֆ . այնի Հազզ , սէնին Հէլէն Հուայթրօզոունուն աչգ ու սէվտա կէօլզէրինի , եանըլմագտան վիգայէ իտէճէք , վէ անըն բադ էիւրէյինի , ապլ Րալֆ Միլըր իչիւն լէքէսիզ պիր հալտէ պազը սաղլայաճագ վէ մուհաֆազա իտէճէք տիր : Ճէսուրըղընը դայս իթմէ Րալֆ Միլըր վէ Հազզըն զալէպէսինէ էմին օլ :

Յէվգէլատէ եօրկունընը . զայէթ գանը պիր մուհարէպէ , ճէնքինսին տէհէթլի էարարը , վէ ուզուն միւտտէթ հապս վէ պէլքի գաթլ տախի օլմագ թէհտիրտի , նիւայէթ տէմիրտէն եարըլըլ օլմայան պիր վիւճուա իչիւն , թէհամիւիւիւնտէն չօգ եօզարը իտի . իմտի արթըպ կէօլզէրինէ պիլէ սէօզ անլաթմայա հիւքմի գալմամըլ օլան Րալֆ Միլըր , օթուրտուզու եէրտէ սպշընը պիր եանընա սարպ , ըիւյալար տէրեաղընտա զարգ օլտու :

Կիճէնին գարանըլը տա պասմըլ իտի :

Սպանիալը Ֆըրգաթին , քի մախուստէն Գուպատան ալտէթ իթմէքտէ օլան կէմիլէրէ սարգընթըլըզ վէրէճէք գուրսանլարը գապթ իթմէք իւլն տօլաշմայա չըգմըլ իտի , տէլիք աէլիք օլմուշ օլան Սըրու եէտէյինէ պաղլայըպ , իւշ կիւն սօնրա Յէրօլա վասըլ օլտու . վէ մահէլլի մէզպուրտա սէքիզ նէֆէր գուրսանլար իլէ Րալֆ Միլըրը գարայա չըգարըպ , քէնտիսի եիւնէ տէնիպէ աշըլը :

Սպանիալը գօմանտան , Րալֆը ոտնտալա ինտիրտիյինտէ էլինի սըգմըլ վէ անլէրի գապուլ իթմէյէ կէլէն պէյլիք Փիլիգասընտա պուլունան տէվլէթ մէմուրունա , բարմաղը իլէ Րալֆը կէօթէրէրէք Սպանեօլ լիտանը իւզրէ պիր գաշ սէօզ սէօլէմիլ իտի :

Րալֆ Միլըր , Յէրօլատան Մատրիտէ , վէ Մատրիտէն տախի Գատիչ լիմանընա նագլ օլունուպ , հիւքիւմէթ գօնաղընըն իթիսալինտէ պուլունան գըլանըն պիր տայիրէսինտէ հապս իտիլտի :

Վագա , կէնճ ինկիլիզ գօմանտանընըն ըիւթպէ վէ մէվզըսը սօրուլուպ թահզըզ իտիլմէմիլ իտի իսէ տէ , ալէլ ումոււմ հէրքէս թարաֆընտան քէնտի հագզընտա հիչ պիր ատի մահպուսա շայան պիր մուամէլէ կէօթէրիւմէմէքտէ իտի . հաթթա իլէլը օ սըրալարա վարմըլ իտի քի , գըլանըն գօմանտանը վէ գարըսը , վէ էրէյիճէ ինկիլիզ լիսանընը թէքէլլիւմ իտէպիլմէքտէ օլան զայէթ տիլպէր պիր գըզլարը տախի , չօգ կիճէ Րալֆ Միլըրա վիղիթա վէրիս պաաթլարճա գօնուլուրար վէ էյլէնիլէր իտի :

Յագաթ գօմանտանը մումաիլէյի , Րալֆըն լահաթ իթմէսինէ մէսուլ

օլտուղու կիպի, մահպէստէն գաշրրբլմամարնա տախի մէսուլ պուլունաու-
ղունու պիր գաշ միւնասէպէթլէ քէնտիփնէ անլաթմը, վէ տէմիր բարմագ-
լըզար իւն գապիլէշտիրիւիշ օլան բէնչէրէլէր, վէ սապահտան ախշամա գա-
տար վէ ախշամտան սապահա գատար դարունուն տիշ թարաֆընտա պէթ-
լէթտիրիւմէքտէ օլան ասքէր նէօպէթճիսի, գօմանտանըն տէտիյի շագա օլ-
մատըղընը իսպաթ իթմէքտէ իտիլէր :

Բայֆըն մահպուս օլտուղու տայիրէ, պիր թարաֆտան պաղչէլէրէ վէ
պիր թարաֆապն տալտի տէնիպէ նապըր, վէ պիր եէմէք օտասընտան, պիր
եպթագ օտասընտան վէ պիր տէ սալօնտան միւրէթթէպ զայէթլէ հավա-
տար պիր մահէլ օլուպ, գօմանտանըն վէ Փամիլեապընըն վիդիթալարը տա-
խի պուլարա իլալէ օլունաուգտա, արթըզ արգու իտիլէճէք շօգ պիր շէ
գալմամըլ օլմատը գանն օլունապիլիր իսէ տէ, Բալֆ Միլըրըն, պուլարըն
իւզէրինէ պագմայա պիլէ շօղլուգ կէօյնիւ պուլունմայաճագ սէպէպլէրի տէ
օգույանլարըմըզա մալիւմ տիր :

ՃԵՏԱՒԵԱՐ ԳԻՐ ԳԸԶ

Սպանիայը գօմանտանըն, քէնտի գարըր վէ պիր թանէճիք զայէթ տիւ-
պէր գըզը իւն Բալֆ Միլըրա վիդիթալար վէրմէսինտէն, պիր կիւն ալէագա
աթէչինին մէպիր մահպէստէ բաթլագ վէրէճէլինի, գարիունը քիրամըմը
քէնտիլիլէրինտէն քէշֆ իթմիշ օլմալը տըրլար :

Տիլպէր վէ կէնճ մահպուսուն, նէվճիվան Տօնա Իզապէլլանըն Սպանիայը
եիւրէյինի քէնտինէ ճէլպ իտէճէյի մէմուլին խարիճինտէ տէյիլ իտի իսէ տէ,
Բալֆ Միլըրըն զալէպէտի աէրէճէսինի պիր էյիճէ իֆաատէ իթմիշ օլմագ իչիւն
չըրասընը անլաթմագ իսթէրիզ քի, տիլպէրիքտէ եէքթա օլան իշպու Սպա-
նիա չիչէյինին նազար ու աիգգաթընա նայիլ օլապիլմէք իչիւն բէք շօգ կէնճ
եիւրէքէր էրիչիպ չիւրիւմէքտէ իքէն, հէլէ Տօն Վալտէգ նամընտա պիր
կէնճ եիւզ պաշը արթըզ պիւսապիւթիւն մէրգումէնին էսիրի օլուլ, կիճէ
ույգուսունու վէ կիւնտիւզ տախի բահաթընը զայպ իթմիշ, վէ մէյեուսիյէ-
թինտէն նաչի պիր գաշ տէֆա նէֆսինէ սուի գատտ իթմէքլիյի տախի գուր-
մուլ իտի, ֆաղաթ արթըզ պիր տահա Իզապէլլանըն աիլպէր ճէմալինի կէօր-
մէք գապիլ օլմայաճապը իչիւն մէպիր պէտպարիթ թասապվուրունտան կէրի
սուրմուլ իտի :

Տօն Վալտէգ, նի՛այէթ Իզապէլլանըն պիր նէվի նիշանլըր օլմագ իգ-
պալը ազիմէսինէ նայիլ օլուպ, գօմանտանտան սէօզ ալմըլ իտի քի, էկէր
գըղընըն կէօյնիւնի իթմէյէ մուվաֆֆագ օլապիլիր իսէ, քէնտինտէն պաշգա
կիւվէյիսի օլմայաճագ իտի տէյի :

Գրչանքն գօմանասնը , Տօն Վալտէզի բէք սէվմէքտէ վէ անը ատէթա քէնտի էլինտէ պէօյիւթմիւշ օլտուղունտան , էվլատը եէքրինէ գօյմագտա իտի , վէ իզապէլլատան պաշգա հիշ պիր էվլատը պուլունմատըղնտան , քէնտի գըզընա կէնճ եիւզ պաշընքն սէօղիւնիւ իթտիյինտէ , Գօրընդաշն տէր իտի :

Եիւզ պաշը Տօն Վալտէզ , կէրէք գըշա տերունինտէ վէ կէրէք շէհրին սայիր մէրքէզի զապըթասընտա , գօմանտանըն գայմագամը հիւքմիւնտէ պուլունուկ , քէնտի էմրէքրինէ իթտաթ իթմէյէն ասքէր տախի եօզ իտի :

Պիր կիւն գօմանտան , գօմանտանըն գարըսը , վէ իզապէլլա , պիր արաս պայա օթուրուկ շէհրին տիշարըսընտա կէզմէքտէ իքէն , Տօն Վալտէզ տախի պիր աթա պինմիշ օլտուղու հալտէ , պունլարըն ըիֆագաթընտա , եախօտ քէնտի իթիդատընճա , մուհաֆագալարը խըտմէթինտէ պուլունմագտա իտի :

Պիր տէ արսըզ ըիւզկեար , իզապէլլանըն զատտար շարգատսընը պաշընտան ալըսպ ուշո՞ւրմասըն մը :

Եիւզ պաշը Տօն Վալտէզ , տէրհալ Փըրլանըպ աթտան աշաղը ինտի , վէ ըիւզկեարըն էօնիւնէ տիւշիւկ գայմագտա օլան Ֆիթնէքեար շարգայը գօվալամայա պաշատը . Փագաթ թամ եէթիշիպ անը եագալալաֆաղը սըրատա , պիր պահրիյէ զապիթի քէնտինտէն աթիզ գօրարագ , շարգայը էլէ կէշիրտի :

Տօն Վալտէզ գըք գըրմըղը քէսիլէրէք , էֆէ'նտի սիզ պէնտէն աթիզ պուլունտունուկ , թէշէքքիւր իտէրիմ . Փագաթ հիմմէթ իտիպ պանա վէքրին քի սահիպէսինէ թէսլիմ իտէյիմ » տէյէրէք էլինի ուզաթտը իտէ տէ , թամ • սըրատա արասպ տախի քէնտիլէրինէ եագալաշըղ օլտուղունտան , պահրիյէ զապիթի տէրհալ Տօնա իզապէլլանըն եանընա սէյիրթտի , վէ քէնտի շարգատսընը տա պաշընտան շլգարարագ , պիր Ֆիւթուհաթ թամը թագտիմ իտիյօր կիպի պիր տէպտէպէ վէ նէգաքէթլէ , իզապէլլանըն Ֆիթնէքեար շարգատսընը քէնտիսինէ թէսլիմ իթտի :

Տօնա իզապէլլա , գըրալտարը եէրլէքրինտէն այաղա գալտըրանագ պիթ սէմավի կիւլումսէյիշլէ , շարգատսընը մէրգում պահրիյէ զապիթի էլինտէն գապուլ իթտիյինտէ , վէ Բեշիտէ-Է Էթէրի՛ էֆէնթի տէտիյինտէ , կէրէք մէրգում պահրիյէ զապիթի , վէ կէրէք եիւզպաշը Տօն Վալտէզ , իքիսի տախի նար կիպի գըզարսուրար , Փագաթ պիրիպիրլէրինիքինէ տապանը տապանընա զըտտ պիրէր աթէշ գօրու իլէ գըզարմըշար իտի :

Տօն Վալտէզ թէքրարէն աթա պինտիյինտէ , եանընտան կէրի շէքիւմէքտէ օլան պահրիյէ զապիթինէ , եազաշճամըղ շու սէօլլէրի սէօյլէտի :

« Կիւնէշ պաթտըգտան իքի սաաթ սօնրա պուրատա պուլուշալլմ : »

Բագար ախաւմը իտի . կիւնէշ պաթտը , վէ արասը թամ իքի սաաթ կէշտիյինտէ , այնի շարգա վագատսընը զուհուրա կէլտիյի մահլլատ , իքի ատէտ մաշալա , վէ ալթը նէֆէր զապըթան պիրիպիրլէրի իլէ պուլուշմագտա իտիլէր :

Մէրգուման զապըթանտան իւշ նէֆէրի , Տօն Վալտէզ իլէ քէնտի իքի

նէֆէր շահիտլէրի , վէ տիկէր իւշ նէֆէրլէրի տախի , պալէաաէ զիքր օլու-
նան պահրիյէ զապիթի իլէ քէնտի իքի նէֆէր եինէ պահրիյէ զապլթանը
շահիտլէրի իտիլէր :

Իքի բաքիպլէր ասլա պիրիպիրլէրի իլէ սէօզ պիլէ իթմէյիպ , եալընըզ
թարաֆէյնին շահիտլէրի , տուրտուզլարը եէրի մուայէնէ իթտիլէր , վէ մուհա-
րիպլէրին գըլըճլարընը էօյշտիւքլէրի հէնկեամտէ , Տօն Ալալտէզ իլէ քէնտի
բաքիպի , սօյունմայա պաշլատըլար :

Պէշ տազըզա սօնրա , մաշալալարըն շաֆգլարը իլէ , իքի ատէտ չըպլազ
գըլըճլար բարլամագտա իտի :

Իք բաքիպլէր սլիւր օն տազըզա գատար սիւրտիւ . իքի բաքիպլէրին տա-
խի սիլահ գուլլանմագտա օլան մէհարէթլէրի միւսապի իտի :

Պիր տէ նակէհան իքիսինտէն պիրիսի եէրէ գարանար :

Այապտա գալան պահրիյէ զապիթի ինք :

Տօն Ալալտէզին շահիտլէրի տէրհալ անըն իւզէրինէ տիւշիւպ եէրաէն
գալտըրտըլար , վէ կէօմէյինին գըզարմըշ օլտուղունու կէօրէրէք տէրհալ
կէօյսիւնիւ աշմայա տալրանտըլար իսէ տէ , Իզապէլլանըն ալէտգա էսիրի-
անլէրի պիր թարաֆա իրթէրէք , թէքրարէն ֆըրլանըպ այաղա գալգտը :

Գըլըճլար եէնիտէն բարլամայա պաշլատը , վէ գաթէն քէնտի հէյէհան-
լարընըն զօրունտան գըզարմըշ օլան ալթը ատէտ եիւզլէր , մաշալալարըն ա-
լէվէրի ըշըղնտան պիր գաթ տահա տէհէթլի պիր գըզարթը քէսպ իթմիշ-
լէր իտի :

Պէշ տազըզա սօնրա եինէ իքի բաքիպլէրտէն պիրիսի , ֆազաթ պու տէ-
ֆա սըրթ իւթիւ տէվրիլտի :

Տէվրիլտի պիր տահա գալգ մամագ իւզրէ :

Եինէ իքի նէֆէր շահիտլէր եէրէ սէրիլէնին իւզէրինէ տիւշտիլէր :

Պու տէֆա իմտատա գօշանլար , էվվէլքի շահիտլէր տէյիլ իտիլէր :

Տօն Ալալտէզ մէնսիլինի չըգարըպ գըլըճընը սիլտիյի հալտէ , նիմ մաղ-
րուրիյէթ վէ նիմ նէտամէթ նաղարը իլէ , քէնտի բազիպինին եէրէ սէրիլմիշ
օլան ուզուն վիւճուտի իւզէրինէ պազար , վէ պիր ազ սօնրա քէնտի իւզէ-
րինէ տէ պիր պայկընըգ կէլիպ , քէնտի շահիտլէրինին գօլլարը իչինէ տէվ-
րիլտի :

Պիր չարեէք սօնրա , Գատիչ շէհրինէ տօզրու հարէքէթ իտէն իքի գըթա
արապա կէօրիւնմէքտէ , վէ պու արապալարտան պիրիսի տէրունինտէ պիր
ճէնազէ պուլունտուղու հալտէ , տիկէրինին իչինտէ աախի ճէնազէտէն աշա-
ղը գալմայան պիր պայկըն զապիթ պուլունմագտա իտի : Պիր շարգանըն
իքի գուրպանլարը . . . :

Տօն Ալալտէզին գըլըճը , պիչարէ պահրիյէ զապիթինին կէօյսիւնտէն կի-
րիպ , սըրթընտան տիլարը չըգմըշ իտի :

Իզապէլլա , կէրէք մէզըլար տիւլլօնուն վուգուլինի վէ կէրէք անըն
սէպէսիլինի տույտու վէ իչիթտի իսէ տէ , եալընըզ էօլէնին էօլիւսիւնիւ , վէ
հայաթտա գալանըն տախի էօմրիւնիւ աճըմագտան պաշլա պիր շէյ հիսս
իտէմէտի :

Հաթթա Տօն Վալտէզ իբր այ միւթէմատինն էօլիւմ իլէ բէնչէլէչիւ
նիհայէթ քէնտի գուվէչի պտտէնիյէտի զալէպէ իթտիյինտէ , վէ խասթ էլիյի
հէնկեամընտա կէօթէրտիյի բէտէրանէ մուհապպէթ վէ տիգգաթը իչիւն
պէյանը թէչէքքիւր իյլմէք իւզրէ գօմանտանա իլք միլիթապընը վէրտիյինտէ
Տօնա իզապէլլատան՝ պէօյիւք շէյլէր , պէօյիւք միւքեաթաթլար պէքլէմէքտէ
իքէն , մէրգումէ զալիւմ տիլպէր , եալընըզ շինչալլահ արթըզ էյիլէչիւն Տօն
Վալտէզ» տէյի քէնտինն սիւալ իթմէքլէ իքթիֆա իյլէտի :

Մէրհամէթսիզ գըզ պիլմէզ իտի քի , պու սիլիլունահ սիւալի իլէ , պահ-
րլլէ զապիթիինն գըլըճընտան տահա ֆէնա սուրէթտէ Տօն Վալտէզին սի-
նէսինի եարալամըլ իտի :

Տօն Վալտէզ , միւճէրրէտ պու գըզտա , Սպանիալը դանընըն պիր իս-
թիոնալիյէթի օլմագ իւզրէ , ասլա ալէագա տէնիլէն տուչուրնուն էսէրի սի-
լէ պուրունմամասընա գարար վէրտի . վէ էկէր մէգքիւր գարար քէնտի իմ-
տատընա եէթիլմիլ օլմասա , հիտաէթիինտէն բաթլայաճագ իտի :

Նէ՛ գատար եալըլ պիր միւթալէա . . . :

Տօնա իզապէլլա սօն տէրէճէտէ պիր շիտտէթլի ալէագա աթէչի իլէ
եանըզ թութուչմագտա , ֆագաթ պու շտիտ աթէչ Տօն Վալտէզ իչիւն
եանմագտա տէյիլ իտի :

Տօն Վալտէզին պահրիլէ զապիթի իլէ վուգու պուլան տիւլլօսունտան
թամ իբր կիւն ոօնրա Բալֆ Միլըր Գատիչէ կէթիրիլիւ , գըլլանըն մահպէս
տայիրէսինտէ թէվգիթ իտիլմիլ , վէ արասը անճագ իւչ տէօրթ հաթթա կէ-
չէրէք , Տօնա իզապէլլանըն տիլպէր ինկիլիզ հագընտա հիտա իյլէտիյի ա-
լէագա աթէչի , ալէվլէրինի կէօթէրմէյէ պաչլամըլ իտի :

Նասըլ քի տէտիք . կիւզէլլքտէ եէքթա պուրունան Սպանիալը գըզ , ին-
կիլիզճէ լիտանը երէյիճէ թահսիլ իթմիլ օլտուղունտան , չօք տէֆա բէտէ-
րիինն վէ վալիտէսիինն եանընտա , քէնտի թապիաթընտան պուրունտուղու
իւզրէ կիւլէրէք վէ օյնայարագ , Բալֆ իլէ ինկիլիզճէ գօնուլմագտա իտի ,
վէ ինկիլիզ տէլիգանըլ տալի Սպանեօլճայը բէք էյի պիլմէտիյինտէն , էքսէր
տէֆա իզապէլլա , քէնտի բէտէր վէ վալիտէսի իլէ տէլիգանըլ մահպուս միա-
նընտա թէրճէմանըլ մէմուրիլիլի իյֆա իտէր իտի :

Պիչարէ Տօն Վալտէզ , իզապէլլանըն ուղրունա պիր ատէմ էօլտիւրմիւլ
վէ քէնտիսի տէ մէգարա կիրիւլ չըգմըլ օլտուղու հալտէ , մէրգումէնին պաշ-
գա պիրիսի իւզէրինէ տիւլիւնմէքտէ օլտուղունու տույաս , աճէպա պիր տա-
հա եաթագտան այաղա գալոգապիլէճէք մի իտի :

Տօն Վալտէզին վուրուրուպ եաթաղա տիւլմէսի իւզէրինէ պիր այ կէչ-
մէզտէն , իզապէլլա պիւսալիլիլիւն քէնտիսինն ունութուս , ագընըլ Փիքրի-
նի Բալֆ Միլըրա վէրմիլ , վէ տէլիգանըլ ինկիլիզ , մէրգումէնին պու հալիլնէ
էյիտէն վագըլ օլմուլ իտի իտէտէ , ազլը Փիքրի վէ եիւրէյի շէլէն Հուայթ-
րօղուն իւզէրինտէ օլտուղունտան , իզապէլլանըն տիլպէրլիլիլիլնէ հայրան օլ-
մագըլգտան զիյատէ պլր շէյ հիտա իթմէտի միւմքիւնսիզ իտի :

Իյթէ թապիաթըն պիր էսրար պագը իլէ պիրիպիրլէրինէ միւրպութ պու-
լունան իւչ պէտպալթ ալէագա չիֆթլէրի , քի թէքլէրինէ եանըլ թէսա-
տիւլ իթմիլլէր իտի :

Տօն Վալտէզ Իզապէլայը սէփմէքտէ իքէն , Իզապէլանըն ազլը Փիքրի Բալֆ Միլըրըն իւզէրինտէ իտի :

Իզապէլա տախի , Բալֆ Միլըրը սէփմէքտէ իքէն , պու սա զայլ իթ- միչ օլտուղու Հէլէն Հուայթրօզտան պաշգասը իւզէրինէ տիւչիւնմէմէքտէ իտի :

Էթէտէ հայլազ Մօրթիմէր տախի Հէլէն Հուայթրօզ իչիւն քէնտիսինի բարէ բարչէ իթմէյէ հազըր պուլունմագտա իքէն . մէրգումէ քէնտի եիւզիւնէ պիլէ պագմագ իսթէմէմէքտէ իտի :

Տագաթ Բալֆ Միլըրըն հալի , տօղրուսունու սէօյլմէք իչիւն էքէյիճէ գըսգանըւմագ պիր հալ օլուպ , տիկէրլէրինինքինէ գըյաս օլունմագ : Տօն Վալտէզին վէ Մօրթիմէրին եիւզլէրինէ պիլէ պագմագ իսթէմէյէն իքի նէփէր Փէվգէլատէ տիւպէրլէրին , Բալֆ Միլըրըն ուղրունա քէնտիլէրինի Փէտա իթմէյէ հազըր պուլունտուզլարընա վէրրէ գատար չիւբէ իտլմէ- սինէ մահէլլ գալմայըպ , չօզլարը շունա թէաճճիւպ իտէճէքլէր տիր քի . Հէլէն Հուայթրօզուն նէ հալտէ պուլունտուղու պիլինմէմէքտէ , վէ հաթ- թա Մօրթիմէրի Բալֆ Միլըրը զանն իտէրէք անըն իէ էվէնմիչ օլմասը պիլէ իհթիւպլտէն պուլունմագտա իքէն , պու պէտպախաթ վէ պախաթիար Ինկի- լիզ տէրիգանըսը , Սպանեօլ կիւլլէրինին էն խասը վէ էն տիւպէրի օլան Տօնա Իզապէլանըն էլինի , մէվգըսընը , վէ հատտ ու հիսապա կէլմէյէն վա- րիտաթընը նէ՞ իչիւն ըէտտ իթմէլի իտի :

Պունուն սէպէպինի պիլիմ տախի անլումայա վագթիմիչ օլմատը իսէ տէ , վուզուաթ մէյտանտա իքէն միւթալէայա նէ՞ հաճէթ վար տըր :

Վէ մէյտանտա օլան վուզուաթ տախի շու տուր քի , Բալֆ Միլըր , Տօնա Իզապէլայա ալէագա իտէմէյօր վէսէլամ . արթըզ Սպանիալը գըզ իս- թէտիյի գատար տիւպէր . իսթէտիյի գատար գէնկին , վէ միւմքին օլապիլ- տիյի գատար եիւքսէք Փամիլէատան օլուն , նէ՞ Փախտէսի վար տըր :

Օգույանլարըմըզ պիրաղ թէհամմիւլ իթտիքլէրինտէ , տիւպէր Տօնա Ի- զապէլա իլէ պէրապէր քէնտիլէրի տախի պու սահիկիյէ քէամիլէն իգնա օլաճագլար տըր :

Տօն Վալտէզին արթըզ պիր էյիճէ էյիլէլիպ գօմանտանա վիզիթա վէր- տիկի կիւնիւն ախամըսը , Տօնա Իզապէլա , գըլանըն պաղչէսինտէ եալը- նըզճա կէպինմէքտէ , վէ արատա պիր Բալֆ Միլըրըն բէնչէրէսինէ տօղրու պաղընմագտա իքէն , չօգ տէֆա գօմանտանըն տայիրէսինտէ խըտմէթտէ պուլունան պիր կէնճ ապէր , պէքի պիր էմր ախզ իտէպիլմէք իգպալինէ նա- յիլ օլմագ խիւլէասը իլէ , տիւպէր Սպանիալընըն եանընա գօշուու :

— Քիւչի'ւք հայլազ , սէ՞նմիսին , տէտի Տօնա Իզապէլա , մէգքիւր թէք- լիֆսիգճէ թապիրլէրի իլէ կէնճ ապէրին ազլընը պաղընտան ալարագ :

— Էվվէթ Տօնա Իզապէլա , պիր իշարէթիւնիզ իլէ այագլարընըզըն ալ- թընտա էօլմէյէ հազըր օլտուղումու պէյան իլլէմէյէ կէլտիմ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ քիւչի'ւք եալանճը . Փագաթ էկէր այագլարըմըն ալթընտա էօլմէյէ պու գատար հազվէսին վար իսէ , ըէճա իտէրիմ պիրազ սապըրը օլ . էօմրիւնիւն հէնուզ պանա չօգ իքթիզտըր վար տըր . վէ սէնի

թէ՛քմին իտէրիմ քի , էկէր էմրէրիմի քէմալի իթաաթլա իճրա իտէր իսէն , ալազլարըմըն ալթընտա էօլմէքտէն գիյատէ պիր քէյֆ պաղըլլամըլ օլուրսուն պանա :

— Նէ՞ տիր էմրինիզ , սէօլէ՛յին Տօնա իզապէ՛լլա , աթէչէ՞ մի աթըլլայմ , հազայա՞ մը ուշայլմ , նէ՞ եարայմ է՛մր իտին :

— Վէ էկէր վէրէճէք էմրիմի քէմալի մուլաֆֆազըյէթլէ պաշա չըգա-
րապիլէճէք օլուր իսէն , սանա պիր քէսէ տօլուսու ալթուն վէրէճէյիմ :

— Պէնիմ ալթունա իհթիեաճըմ էօգ տուր , Տօնա իզապէլլա՛ :

— Եա նէ՞ իաթէրսին :

— Տիւպէր էլինիզտէն պիր բուսէ վէրտիյինիզտէ , աթըզ Ամէրիզա խա-
զինէլէրինէ պիլէ հասէտ իտէճէք սէպէպիմ գալմամըլ օլուր :

— Բէք ալէա , քիւչի՛ւք հայլազըմ . էմրիմի իճրա իթտիյին կիճէսի , գարան-
լըգտա եանընտան կէչտիյիմտէ , իքի էլէրիմի պիրտէն սանա թազտիմ իտէ-
ճէյիմ . տօյտուզուն գատար անլէրի բուս իտէպիլիրսին . . . կէ՛լ . նէ՞րէյէ
գօլույօրսուն :

— Եմրինիզի իճրա իթմէյէ :

— Էյ էմրիմին նէ օլտուզունու անլատը՞ն մը , տիվանէ՛ հայլազ .

— Հա՛ . ալֆ իտէրսինիզ Տօնա իզապէլլա , ալֆ իտէրսինիզ . սէվինճիմ .
տէն անը սիւալ իթմէյէ ունութտում . աման չարո՛ւզ սէօլէյին . նէ՞ տիր
էմրինիզ :

— Պու ազլամ , Բալֆ Միլըրըն գարուսունտա նէօպէթ պէրէյէճէք աս-
քէրի թանըմըսըն :

— Եարը կիճէտէն էվվէլ պէրէյէնի՞ մի , եարը կիճէտէն սօնրա պէրէ-
յէնի մի :

— Եարը կիճէտէն էվվէլ պէրէյէնի :

— Եարը կիճէտէն սօնրա նէօպէթ պէնիմ աիր , Տօնա իզապէ՛լլա :

— Նէօպէթինիզի պէճայիչ իտէ՞մէզմիսինիզ :

— Պու տէտիյինիզ շէյ գըլլտըն գանունունա գարըլ տըր . ֆագաթ
սիզ էմր իթտիյինիզտէ , գանունլար մահվ օլուր . գուրչունա տիզիլէճէյիմի
պիլէմ տախի , պու կիճէ կիւնէչ պաթարգտան սօնրա Բալֆ Միլըրըն գա-
բուսունտա նէօպէթտէ տուրան թիւֆէնքի , կիւնահքեար գուլունուզ օ-
լաճազ տըր :

— Պունա գապիէն սէօզ վէրէպիլի՛րմիսին :

— Սիզ չու տիւպէր էլինիզի նալայըզ տուտազլարըմա թագտիմ իլլէմէյէ
գապիէն սէօզ վէ՞րմէտիինիզ մի :

— Վէ սէօզիւմիւն իճրասընտա պուլունաճալըմա տա էմին օլապիլիրսին :

— Տիւպէր էմրէրինիզի հիմնէթ էտին , Տօնա իզապէ՛լլա :

— Կիւնէչ պաթարգտան թամ իքի սաաթ սօնրա Բալֆըն գարուսու էօ-
նիւնաէ պուլունաճալըմ :

— Վէ սաարզ քէօլէնիզ սէ օրատա սիզի գարըլլայաճազ տըր :

— Էվվէթ . վէ պու սաարզ քէօլէմ , մահպէս գարուսունու ալըպ , պէ-
նի իչէրի սայը վէրէճէք տիր :

- Վէ քէնտիսի տէ գարունուն տիշարըննտա պէքէյէճէք տիր :
- Թէրէտաթւա կէօսթէրիյօրսան կէլմէյիմ :
- Խա՛յր . քէօլէնիդիմ տէտիմ . հէր էմրինիդի իճրա իտէճէյիմ :
- Հիչ պիր քիմսէնին իչէրի կիրմէսինէ տէ միւսաստէ իթմէյէճէքսին . գօմանտան բէտէրիմ քէնտիսի տախի օլսա :
- Ֆադաթ պէն էօլտիւքտէն սօնրասոնա մէտուլ օլսամամ :
- Սէն սաղլըղընտա վատինի իճրա էթ . օլ դաստարը քեսաֆի տիր :
- Նէօպէթիմ եարը կիճէյիմ թէքմիլ օլուր . օրասը մալիւմինիգ տիր , էօյլէ տէյիլ մի Տօնա Իզապէլլա :
- Պէն եարը կիճէյէ գատար իչէրտէ գալաճագ տէյիլիմ , Ալլահա ըսմարլատըգ . կիւնէչ պաթտըգտան իքի սասաթ սօնրայը ունութմա . տիշարը չըգտըղլմտա արզու իթտիյին միւքեսաֆաթա նայիլ օլսաճագսըն :
- Տօնա Իզապէլլանըն էլինտէն պիր բուսէ ալմագ իչիւն էօմրինիւ թէկլիքէյէ գօյմաղլըղա բագի օլսան կէնճ առքէր , Տօնա Իզապէլլատան այրըլըր այրըլմաղ , սօլուղունու , տօղրու , գօղուչաա ալլայ սըզը սըզըյա պիրիսինի արամաղա պաշլատը , վէ ճանը ապընա կէլէնէ տէկին տօլաշտըղտան սօնրա նիհայէթ էլլիսէ տայրէսինտէ անը եագալայարագ , « Ալվա՛րէ , պիրաղ պանա կէլէնէն » աէտի :
- Ալվարէ թապիր օլունան առքէր , մէրդունուն եանընա կէլտի . տայրէտէ իքիսինտէն պաչգա քիմսէ պուլունմամագտա իտի :
- Ալվարէ , պիրի՞րմիսին սէնի նէ իչիւն կէօրմէք իսթէտիմ :
- Ալաճաղընը իսթէմէք իչիւն . Փագաթ իլթէ սանա սէօզ վէրտիյիմ կիպի , իչէյէճէք այլըղլարըմըն ալթըսընը տախի սանա վէրիպ պօրճումու թէմիլլէյէճէյիմ . դաթէն պու այըն պիթմէսինէ տէ չօզ պիր շէյ գալմատը :
- Խա՛յր . պէն ալաճաղըմը իսթէմէք իչիւն սէնի չաղըրմատըմ :
- Եա նէ՞ իչիւն չաղըրտըն :
- Ալաճաղըմը սանա պախը իթմէք իչիւն :
- Պէն , քէնտիմ կիպի պիր Փագըրըն իհասընը գասուլու իտէմէմ . ալթը այ գըչատան տիշարը չըգմայաճաղըմ , պիր բարա էէմէյէճէյիմ , իլլաչու պօրճումու թէմամէն էտա իտիպ պիթիքէճէյիմ :
- Ալվա՛րէ , ալաճաղըմը պախը իթտիմ տէյօրում :
- Պէն տէ , պախընը գասուլու իթմէմ տէյօրում :
- Սէնին տէտիյին օլսամաղ :
- Սէնին տէտիյին հիչ օլսամաղ :
- Ալվա՛րէ , բէճա իտէրիմ եօզ տիմէ : Պէն հէր քէսէ տէյէճէյիմ քի Ալլաճարէ պիր թամամ պօրճումու թէէտիյէ իթտի տէյի . պիր տէյէճէյիմ գալը՞մը պունա :
- Տահա զիյատէ իթիրաղ իտէճէյիմ շէյ տէ օ տուր եա :
- Պէն պունտա իթիրաղ իտէճէք պիր շէյ կէօրմէյօրում :
- Գըչատա պէնիմ սանա պօրճուլու օլտուղումու պիլմէէն եօզ տուր . էօյլէ տէյիլ մի :
- Ելվէթ պիլմէյէն եօզ տուր :

— Իւնչե՛նէ այլազարդք իւն պօրճումու թեւովն խտե՛նքիմ տէ պիւրէն :

— Էվէթ պիւրէն :

— Պէնիմ այլազարդքն պաշգա պիր վարիտաթում օլմաաղղընը տա պիւրէն :

— Էվէթ պիւրէն :

— Բէք ալէա , պու պօրճումու պիր կիւնիւն իչինտէ թէ՛նտիյէ իյլէմիչ օլտուղումու տույտուգլարնտա , պիր ռմիսին նէ տէյէճէքլէր տիր :

— Նէ՞ տէյէպիւրէն :

— Էվէթ . Ալվարէ պիր եէրտէն բարա չալարագ պօրճունու վէրմիչ տէրէն :

— Հիչ քիմսէ սէնին հազգընտա պէճյլէ պիր Փէնա էՓքեարա զահիպ օլտուղիւր մի , Ալվարէ :

— Է՛հ . եօգձա , աղաչըպ սըզաչարագ պօրճունու աՓվ իթտիրտի տէրէն , պէնիմ սէվիւլիւ ըէՓիքիմ . վէ Ալվարէ , խըրսըզըգ սէօղիւնիւ գապուլ իթմէտիյի կիսի , տիլէնճիլիյի տէ գապուլ իննէմէգ :

— Ալվարէ պէնի մէյեուս գըլըյօրսուն :

— Հէրարէթի տավրանընտան Փէհմ իտէյօրում քի սէնին պիր միւլքիւն վար տըր ազի՛գ տօսթում . էկէր էլիմտէն պիր եարտըմ կէլիր իսէ մէրա մընը իՓատէ էթ . պիրսին քի էկէր միւլքիւնի պիր շէյ իսէ , անըն իճրասը իչին իճրէթ թալէպ իտէն թագըմտան տէյիլիմ :

— Ա՛հ պիրիմ , թանըրըմ սէնին ալիճէնապ էիւրէյինի , պէնիմ ազի՛գ Ալվարէմ . սահիհէն պիր իՓատէմ վար տըր . . . :

— Էօյլէ իսէ իհասնլար պախշ իթմէքլիյէ գատար իլէրուլէրէ կիթմէյէ նէ՞ հաճէթ վար տըր . էկէր էլիմտէն կէլէպիլէճէք պիր շէյ իսէ , տօղրուտան տօղրու թէքլիՓ էթ . պէն տէ պագայըմ էկէր գապիլի վար իսէ սէնի խօշնուտ իտէրիմ :

— Ալվարէ . պու ախշամ իքիմիչ նէօպէթտէյիչ , էօյլէ տէյի՛լ մի . ինկիլիզին գաբուսունտա տիմէք իսթէրիմ :

— Էվէթ . կիճէնին եարըսընը պէն պէքլէյէճէյիմ եարըսընը տա սէն . պունտա նէ՞ վար տըր :

— Փագաթ սէն պէնտէն էվիլէլ պէքլէյէճէքսին . էօյլէ տէյի՛լ մի :

— Էվէթ . եարը կիճէտէն սօնրա տախի , սըրա սէնին տիր :

— Պու սըրայը տէյիլիթիւմէլիլիչ , Ալվարէ :

— Փագաթ պու սէնին տէտիյին էքէյիճէ աղըր պիր շէյ կէօրիւնիւյօր :

— Պիր կիւն պունուս իքի աղըրըղընտա պիր շէյ թէքլիՓ էթ պանա . էկէր իճրա իթմէչ իսէմ քէօրէքտէն տէ ալչագ օլայըմ . եօգ տէ՛մէ Ալվարէ :

— Փագաթ պունտա նէ՞ մանէա օլապիլիր :

— Մանէասընը սիւվալ իթմէ պիրտէր . Ալվարէմ . սիվիւլիւն Ալվարէմ . եարընըչ շունու պիլմիչ օլ քի , պու ըէճամը գապուլ իթտիյինտէ էօմ . ըիւմիւ պանա պաղըչլամըչ գատար օլանագսըն :

— Սագըն Ֆիբրինտէն Ինկիլիզի դաշորմագ կիպի պիր տիվանէլիք կէջմէ-
սին . սօնրա խամ մէյվէ կիպի իքիմիզ պիր աղաճտան սալլանըրըզ :

— Մէմուլ իտէ՞րմիսին քի պէօյլէ պիր տիվանէլիքտէ պուլունայլմ . հայ-
տէ պէն էօյլմիւմի կէօզիւմէ ալմըզ օլայլմ . սէնին կիպի պիր սէվիլուլու ի-
յիտին գանընա կիրէճէք նէ՞ սէպէպիմ օլապիլիր . հէմ էօյլէ պիր Ֆիբրիմ
օլաա , եարը կիճէտէն սօնրա նէօպէթ պէնիմ օլտուղունտա մէրամըմը իճրա
իտէ՞մէզմիլիմ :

— Հագզըն վար տըր տօ՛սթուլմ . սէնին պագը աճայիպ հալլերին պու-
լունտուղունու ունութմուլ իտիմ :

— Թէքիֆիմի գապուլ իտէճէ՞քմիսին , ազիզի՛մ Ալվարէ :

— Տասթլուղունուղուն խաթրը իշիւն , էսրար նէվինտէն պուլունան շու-
թէքիֆիմի գապուլ իտէճէյիմ . վէ սէպէպիմի տէ սիւալ իթմէյէճէյիմ . Պա-
դաթ պիլիրսին քի պու պէճայիչի մէմուրիյէթ պէնիմ էլիմտէ տէյիլ տիր .
պէն քէնտի նէօպէթիմի նէ՞ սուրէթլէ սանա թէքք իտէպիլիրիմ :

— Ա՛հ պու տէտիյին սահիհ տիր Ալվարէ . պէն պունու հիչ տիւշիւն-
մէտիմ :

— Տուր պագայլմ , պիր մանիի շէրի իլէ պիր աքէր քէնտի նէօպէթին-
տէն տիւշէր իտէ , սըրատա պուլունան անըն եէրինէ կէշէր . էօյլէ տէյիլ՞
մի տիր :

— Էվվէթ . վէ սէնտէն սօնրա սըրատա պուլունան տա պէն իմ :

— Ռէք ալէա . խասթէլիք տէ պիր մանիի շէրի տիր . էօյլէ տէյիլ՞ մի .

— Նէ՞ . խասթա՞ մը օլաճագսըն . խայլը պու տա օլամագ . շիւնքի է-
կէր սախթէ խասթա օլուրսան , հէքիմ մուայէնէրի վար տըր . սահիհ խաս-
թա օլմագ իշիւն տէ պիր սէպէպ լագըմ տըր վէ թէհլիքէսի տէ օլապիլիր :

— Խաթրըն իշիւն պիր կիւնլիք խասթէլիյին զկյանը եօզ տըր :

— Ամա՛ն ազիզի՛մ Ալվարէ . Փագաթ պու տէտիյին նա՞սըլլօլապիլիր .
պիր ատէմ իսթէտիլի վագըթ վէ իսթէտիլի գատար խասթէ օլապիլիր մի :

— Օրասը տա պէնիմ պիլէճէյիլ շէյ տիր . սէն շիմտի պու կիճէ իք նէօ-
պէթտէ պուլունամագ իսթէմէ՞զմիսին : Ալվարէ պունուն եօլունու պուլմագ
իշիւն սանա սէօզ վէրիյօր . հայտէ իշիւն կիթ վէ վագըթինէ հագըր օլ :

Նէօպէթ պուտալասը , Ալվարէնին պու սօն սէօզէրինի տույտուղուն-
տա , կէօզլէրի տօլտու , վէ շէքիպ անըն էլինի գօր իլէ բուս խտէրէք , «պու
էլլիյինի ունութմայաճաղըմ Ալվարէ» տէտի , վէ ալլէթ թաճիլ , գաբուտան
տիւշարը չըգըպ զայպ օլտու :

Օլ ախչամըսը գըշանըն հէքիմի պիր թէլաչա Ալվարէնին եանընա չըզ-
ըլտը . պիշարէ աքէր աթէշէր իշինտէ պուլունուպ , կիւճ հալ իլէ ալտըզը
մուալիճէլէրտէն պիրագ քէնտիսինի պուլտու , վէ նէօպէթտէ տուրախայաճա-
ղընա գարար վէրիլիպ , եարը կիճէտէն սօնրա նէօպէթ սըրասը պուլունան
աաքէրին , իք ախչամտան կիճէ եարըսընա գատար նէօպէթտէ տուրմասընա
գարար վէրիլտի :

Տօնա Իզապէլանքն եալընը պիր տէֆա էլինի էօքմէք մէսուտիյէթինէ նայիլ օլմագ իչին էօմրիւնիւ օն տէֆա էօլիւմ թէհիլքէսինէ իլգա իյէմէյէ հազըր պուլունան ապէր, նիհայէթ իչի սըրասընա գօյուպ, իլք ախլամտան Բալֆ Միւրըն գարուուու էօնիւնտէ նէօպէթտէ տուրմագ շէրէֆինի էլտէ իթտիքտէն սօնրա, արթըգ տագըգալարը, շարեքէրէրի, վէ սաաթլարը սայմաղա պաշլատը :

Կիւնէչ պաթտըգտան սօնրա թամ իքի սաաթ կէշտիքտէ, նէօպէթճի ապէրին կէօյիւնէ սիյահ պիր շէքը կէօրիւնմէյէ պաշլատը . պիշարէ ատէմին էլլէրի վէ այագլարը տախի այնի վագըթտա տիթրէմէյէ պաշլամըչ, վէ էլլիտէքի թիւֆէնքին եէրէ ախլմէսինէ տէ պիր շէյ գալմամըչ իտի : Գահրաման ապէր, գօրգագ պիր քէտիյէ տէօնտիւ :

Միյահ շէքի՛ն այագ սէսի իչիթիլմէյիպ, եալընըգ էլպիսէսինտէն ճիւզի պիր շէթտըթը սէսի կէլմէքտէ, վէ իշթէ թօք սէսինտէն սարսըմայան ասքէրին եիւրէյի՛նի ալթ իւսթ իտէն տախի, պու պիկիւնահ էպսպ սէսի իտի :

Ապէրէ տօղրու իլէրու կէլմէքտէ օլան շէքի՛ն, Տօնա Իզապէլա քէնտիսի օլտուղու անլաշըմըչ օլմալը տըր :

Տիլպէր Սպանիալը օլ տէրէճէտէ թահրիք օլունմուչ պիր հալտէ իտի քի, էմրինէ միւնթագըր պուլունան նէօպէթճիյէ, եալընըգ «Աչ» լուղէթիւնտէն պաշգա պիր շէյ սէօլէյէմէտի :

Տօնա Իզապէլա գաբուտան իչէրի կիրտիյինտէ, սալօն գարանլըգ իչինտէ պուլունմագտա իտի . Փագաթ եան օտանըն անախթար տէլիյի արասընտան տիշարը Փըրլայան ինճէ պիր շավգ, Բալֆ Միւրըն պուլունտուղու մահէլլի կէօթէրմէքտէ իտի :

Գօմանտանըն տիլպէր գըղը քէնտի այագլարընըն սէսինի կիլլէմէյէրէք մէգքիւր օտայա տօղրու իլէրուլէտի, վէ գաբույու սըրթ իւսթիւ աշըպ էլչիին իւզէրինտէ տուրտուղունտա, եաղը իլէ մէշղուլ պուլունան վէ սըրթընը գաբույա տօղրու չէվիրմիչ օլան Բալֆ Միւրը, տէօնիւպ արգասընա պիլլէ պագմատը :

Տէլիգանը Ինկիլիպ, Տօնա Իզապէլանըն այագ սէսինի ալմըչ իտի իսէտէ, մահպէս խըտմէթճիլէրինտէն պիրիսի իչէրի կիրմիչ տէյի զանն իթմէքտէ իտի :

Տօնա Իզապէլա, իքի իւչ տագըգա գատար էլիկին իւզէրինտէ տուրտու . սինէսինին տէնիպ տալիասը կիպի գապարըպ գապարըպ ինմէսինտէն տէ անլաշըմագտա իտի քի, պիշարէ գըզըն գալպինտէ պէօյիւք պիր Փուրթունա վար իտի :

Նիհայէթ Բալֆ Միւրըն պաշընը պէրիյէ չէվիրմէսինէ իւմիտ գալմատըղընտան, կէնճ գըլ պիր գաչ ատըմ իլէրույէ տօղրու վարարագ, էլինի Ինկիլիպին օմուղունա վագ իտէր իթմէլ, մէրգոււմ տէրհալ եաղտըղը քէաղըթը թէրս չէվիրէրէք, ալլէթ թամիլ արգասընա տէօնտիւ, վէ սիյահլար իչինտէ տիլպէրլիյի պիր գաթ տահա կէօղէ վուրմայա պաշլամըչ օլան Իզապէլայը կէօրիւր կէօրմէլ հէման Փըրլայըպ այաղա գալգմագ իսթէտի իսէ

Սո՛նա, Յգանիւլը գըզ իւր էլ իւր պիրտէն Բալֆըն օնուղարքնա պատըպ, ա-
յալազ գալը մասընն, մէյտան աղբարագմաւոր :

—Տօնա Իզապէ՛լա . ախ՛գ . կիճէնին պու վագթիմտէ փաւընըզնա պու-
րտաա . . . նէ՛ պիր ֆէլաքէ՛թ մի վագը օլտու . . .

Ռա՛լֆ Միւրը , հէնուզ ֆէլաքէթ վագը օլմամը տըր . ֆագաթ քէք ին-
թիմալտէն տիր քի վագը օլմագ իւզրէ տիր :

—Էլվէթ ք հէյէճանը գալպիւնիզ , հէմ սըֆաթընըզտան վէ հէմ տէ սէսի-
հիզտէն պէլի օլմագտա տըր : նէ վար իսէ սէօյլէյին ազիպէ՛մ Իզապէլա ,
նա՛հ աղլայօրսընըզ տա , պէօյլէ տիւլպէր կէզզէրտէն եաշ կէօրմէք տէհէլէթիւր
չէյ տիր . սէօյլէ՛ Իզապէլա . նէ՛ վար քէնտիսի իչիւն էօլմէյէ հագըր տօսթ-
լարը պուլունան պիր կէնճ գըզ մէյուս օլմամայը տըր . է՛հ չըլտըրաճաղըմ
չիմտի . հալէա աղլայօր , պէտի Բալֆ Միւրը արթըզ թագէիք մպգէիք տիյնէ-
մէյէրէք , վէ սըչրայըպ այաղը գալգտըգպան աօնրա , Տօնա Իզապէլայը զօր
իլէ քէնտի պանտալիյէսի իազէրինէ օթուրթտուրարագ , վէ մէրգ ումէնին
գար կիտի պէյազ էլինի քէնտի էլի իչինէ ալբարագ :

Պիր գաշ տաղըզա գատար տէրին պիր սուսըզ հիւքմ իտիւպ , նիհա-
յէթ հէյէճանըն իլը զարպը պիրւազ թէսքին օլտուգտան սօնրա , Տօնա Ի-
զապէլա մէնտիլինի չըզարըպ կէօզլէրինի սիւտի , վէ Բալֆ Միւրըն՝ գըզա-
րարագ տահա զիյատէ պիր կիւզէլիք քէսալ իթմիշ օլան եիւզիւնէ պագմա-
յա պաշլատը :

—Տօնա Իզապէ՛լա . մէրհամէթ էթ . նէ վար իսէ շաբուզ սէօյլէ . թէ-
համիւլիմ թիւքէնիօր : պու նէ՛ ազըր ֆէլաքէթ օլմալը տըր քի սէօյլէմէյէ
ճէսարէթ իտէմէյօրսըն . Սիւպհան Սլլահ , երին աղլայօր . չիմտի չըլտըրա-
ճաղըմ :

—Խա՛յր Բալֆ Միւրը : Էլվէթ պիր գաշ կիւնտէն պէրու ճէսարէթ ի-
տէմէյօր իտիմ . ֆագաթ արթըզ գարարը գաթի վէրմիշ օլտըզմ իչիւն տիր
քի կիճէ վագթի , եարա եալընըզ , տէրաիմի սանա իֆատէ իթմէյէ կէլտիմ .
Էլվէթ անլամայա կէլտիմ քի , գատէր պէնի էօլիւմէ՛ մի հիւքմ իթմիշ տիր
եաշամայա մը :

—Էօլմէք մի . շու տիպէրիքտէ վէ շու կէնճիլքտէ գատէրին պու տէ-
րէճէտէ գուլմը գապիլ օլտալիլի՞ր մի . . .

—Պէնի էօլիւմէ հիւքմ իտէճէք օլան գատէր օլմայըպ տա , պիր ինսան ,
պիր տօսթ , պիր սէվիլիւլիւ օլուր իսէ :

—Մա՛հ օլ վագըթ , օլ վագըթ , օ ինսանը , օ տօսթու , օ սէվիլիւլիւլիւ
մահվ իթմէք լաղըմ կէլիր . վէ էմր իթտիյին տաղըզատա , օ ինսան , օ
տօսթ , օ սէվիլիւլիւ հէր քիմ իսիչ եա անը մահվ իթմէյէ եա քէնտիսի մահվ
օլմայա հագըր պուլունան իլը ատէմ , հուզուրընըզտա պու սէօզլէրի սիզէ
սէօյլէմէք շրէֆինէ նաիլ օլան գուլունուզ օլաճագ տըր :

—Բալֆ Միւրը . չօգ փէրուլէրէ գօշայօրսընըզ :

—Պիր ինկիլիզ զապիթի , գօշուղու վագըթ չօգ իլէրու ազ իլէրու
ֆարգլարընըն մանէատընր անլայամազ :

—Փագաթ զօրու կէօրտիւյիւնտէ՛ . . .

—Զօրու կէօրտիւյիւնտէ , չօզ իլէրու վարտըը մահէլտէն կէրի տէօն մէքտէն իսէ , թրատա տուրուպ մահվ օլմագըըը միւրաճճահ ատտ իտէր :

—Բալֆ Միլըր . պիլմէտիյին պիր մէպլաղ իչիւն էլիմէ պիր պէնէտ վէգ ըիյօրսուն . տիգգաթ էթ , սօնրա բէշիման օլմայասըն . . . :

—Էվվէթ Տօնա Իզապէլլա . վէրտիյիմ սէօղիւն աղըրըղընը թանըմագ տայըմ . վէ թանըյարագ պու սէօղիւ սանա վէրիյօրըմ . եա սէնի օ տէտիյ յին ինսանըն , տօսթուն , վէ սէվկիւլիւնիւն էլիմտէն գուրթարմայա , եա եօգսա քէնտիմի մահվ իլէմէյէ սէօզ վէրիյօրըմ :

—Բալֆ Միլըր , օ ինսան , օ տօսթ , օ սէվկիւլիւ սէն սին . սէվտիմ սէնի Բալֆ Միլըր . պէնի սէնին էլիմտէն գուրթարմ , տէտի պիչարէ գըզ Բալֆըն էօնիւնտէ տիգ իւզէրինէ կէլիպ , էլլէրինի պիրիպիրինէ գապուչտուրարագ :

Տէլիգանը ինկիլիզ պու սօն սէօզէրի տույտուղընտա , շիմէքտէն վուրոււմուչ կիպի կէրիյէ տօղրու կէրիլէրէք , ազ գալար սըրթ իւսթիւ եէրէ տիւչէճէք իտի :

Պիչարէ պահրիյէ գօմանտանը , միւտտէթը էօմրիւնտէ , ասլա պէօյլէ պիր տէնէթի զաֆլէթէ կէմէմիչ իտի :

Մէքբիւր զաֆլէթին գարպը պիր պէչ տագըգա գատար հիւքմ իտիպ , նութգընը գաթ իլէտի , վէ հուգուրընտա տիգ իւսթիւ տուրուպ , պիրիպիրինէ գապուչտուչ էլլէրի իլէ եիւզիւնիւ էօրթմիւչ օլան տիլպէր Սպանիալընըն իւզէրինէ շաչըն շաչըն պագմայա պաչլատը :

Աճէպա օ տագըգատա ֆիքրինտէն նէլէր կէչտի . Հէլէն Հուայթրօզ վէ Մօրթիմէրին օլ հէնկեամտէ նէ միւնսսէպաթտա պոււրունմագտա օլմալարը իւզէրինէ նէ՛ միւթալէալարտա պոււրունտու . . . :

Պուրալարը պիգէ նամալիւմ օլուպ , քէշֆի իչիւն զիհնիմիգէ վէ գարիուներմըզըն վագթիինէ տախի հագգըըը իթմէք իսթէմէյիզ :

Բալֆ Միլըր , սէրսէմէնմիչ օլան գաֆասընը կիւճ հալ իլէ եէրինէ կէթիրիպ քէնտիսինի ազ չօզ թօրլամայա միւզթէտիր օլտուղընտա , էլինի Տօնա Իզապէլլայա ուղաթըպ մէրգումէյի այաղա գալտըրտը , վէ չօճուգ կիպի գուճագըլայըպ սանտալիէսինին իւզէրինէ օթուրթտուգտան սօնրա , թէքրարէն մէրգումէնին տիթրէմէքտէ օլան էլինի թութաբագ :

—Տօնա Իզապէլլա . սահիհէն պէնի պու տէրէճէտէ սէվմէքտէ՞ մի սին տէյի սիւալ իթտի :

—Աման եա՛ Բէպպ , կիճէ եաքըսընտա պին տիւրլիւ թէհլիքէլէր կէօզէ ալարագ , եիւրէյինին ամէլինի տիչարը տէօքմէք իչիւն պուրայա կէլէն պիր կէնճ գըզա պու սիւալի իթմէք զայիտ պիր շէյ տէյի՛ մի տիր :

—Փագաթ եիւզ պաչը Տօն Վալտէզի՛ . . . :

—Պէնիմ եիւզ պաչը Տօն Վալտէզ իլէ հիչ պիր միւնսսէպէթիմ եօգ տուր . տիկէր եիւզպաչըլար պէնիմ ինտիմտէ հէր նէ իսէլէր , Տօն Վալտէզին տաթի անլէրտէն շու գատար Փարգը վար տըր քի , բէտէրիմին սէվ-

տիկի , վէ բէք տօղրու վէ բէք սատրգ պիր տօսթու օլտուղունտան , պէնիմ տախի մէրգում հագգընտա թապիի պիր բիայէթիմ պուլունտու օլուր :

—Ֆագաթ Տօն Վալտէզ սէնին իչիւն էօլմէյէ կիթտի , Տօնա Իզապէ'լլա . վէ էկէր սէնին ուղուրնա մէզարա կիրմէք շէրէֆինէ նայիլ օլամատը իսէ , գապահաթ քէնտիսինտէ տէյիլ , իլլա պէտէնինին Ֆէվգէլատէ սքհհէթիստէ տիր . պիր առէմ , եալընըզ պիր բիայէթ խաթրը իչիւն կէօյսիւնէ պիր րա . քիպ գըլըճը սաբլաթմազ :

—Սէն պու թէֆէրուաթը նէտէ'ն պիլիօրտուն :

—Բէտէրին հէր շէյի պանա նագլ իթմիշ տիր :

—Ֆագաթ Տօն Վալտէզէ պէն տէմէտիմ քի , կիտիպ րասթ կէլտիյի ա . տէմ իլէ տուէլլօյա շըգսըն տէյի :

—Գատընլար հէր շէյի լիսանէն սէօյէմէզլէր , Տօնա Իզապէ'լլա :

—Ֆագաթ պէն Տօն Վալտէզի առա սէվմէմիչիմ , վէ քէնտիսինէ գէրրէ գատար պիր թէչվիգաթ կէօսթէրմէմիչիմ . պիհուտէ իւմիտէր իլէ քէնտիսինի ալտաթմամըշըմ . պէնիմ իչիւն էօլմէյէ եախօտ պաշգասընը էօլտիրմէյէ նէ' հագգը վար սըր . վէ պու տիվանէլիի իչիւն պէն մէսուլ օլապիլի'րմիյիմ : Բալֆ Միլըր . բէտէրիմ իլէ իլք տէֆա սանա վիգիթա վէրմիշ օլտուղում կիւնէ տէկին , ալէագա տէնիլէն շէյ իւզէրինէ առա մալիւմաթըմ պուլունմայըզ , ալէագա սէօզիւ իտէնլէրին իւզէրինէ տախի կիւլիւպ , քէնտիլէրինի տիվանէ եէրինէ գօյմագտա իտիմ . ալէնիմ իչիւն պու տիվանէլէրտէն պիրիսի տէ Տօն Վալտէզ իտի : Ֆագաթ սէնի իլք տէֆա կէօրտիլիմ պախթլը վէ պախթսըզ կիւնտէն պէրու սըր քի , քէնտիսին տախի պու զալիմ իլլէթին բէնչէսինէ տիւշմիւշ օլտուղունու հիսս իտէյօրում . վէ օ կիւնտէն պէրու , Տօն Վալտէզին հալինի աճըմագլըղը էօյրէնտիմ իսէ տէ , նէ' չարէ , էլիմտէն պիր շէյ կէլմէզ : Տօն Վալտէզ , կիւզէլ , էհլի ըրզ , քիսարզատէ , ճէսուր վէ իսթիգպալ սահիպի պիր տէլիգանը տըր . Ֆագաթ քէնտիսինի սէվմէք էլիմտէ օլմատըղը հալտէ , քէնտիսինի ալտաթմազ ալչագլըզ տէյիլ մի տիր . խայինիք տէյիլ մի տիր : Տօն Վալտէզ պու կիւնէ կէլէնէ գատար աչըգտան աչըղա քէնտի ալէագասընը պանա պէյան իթմէյէ ճէսարէթ իթմէտի , վէ քէնտի իւզէրինէ հիւսնի նաղարըմը տալէթ իտէճէք պիր թանէճիք խասսէսի տէ պու օլտու : Ֆագաթ Բալֆ Միլըր . պէն Տօն Վալտէզտէն տահա ճէսարէթի չըգտըմ , վէ ալէագա աթէչիմի սէնտէն կիւլէյէմէտիմ . Ֆագաթ եինէ պու տախի պիր զայիֆիլիք էսէրի տիր . չիւնքի մէգքիւր ա . թէչի իչէրիմտէ հըֆլ իթմէյէ գուտրէթիմ օլամատը , վէ եա մէսուտ եա եօգսա մահվ օլմայա գարար վէրտիմ : Բալֆ Միլըր , սէօյլէյէճէքլէրիմի էյի տիյնէ : Նիւքիւմէթ , տահա սէնին քիմ օլտուղունու անլայամատը . Ֆագաթ պազը հալլէրինտէն , ինկիլիգ տօնանմասընտա խայիճէ միւհիմմ պիր մէվգըլա սահիպ օլտուղունու քէչֆ իթմիշ տիր : Մուհարէպէ հէնուզ տէվամ իտէյօր , վէ նէ զաման պիր նէթիճէ պուլաճաղը տա եալընըզ ճէնապը Հագգա մալիւմ տիր : Իմտի Սպանիա տէվլէթի , եա իլէրուտէ Ինկիլիզլէրին էլինէ տիւշէն եիւքսէք Սպանեօլ զապըթանը իլէ միւպատէլէ իթմէք , վէ

պէլքի տէ կօմրիւնիւ տախի քէնտի էլինտէ պիր րէհն թութմագ խթէտի-
յինտէն , հէմ բէք ուզուն միւտտէթ պուրատա մահպուս գալմագ , վէ հէմ
տէ էօլմէք թէհլիքէսի թահթընտա պուլունմուչ օլաճագսըն : Շիմտի Բալֆ
Մի'լըր , պէնի սէվսէն տէ սէվմէսէն տէ , պէհէմէհալ սէնի շու ազիմ թէհլի-
քէտէն գուրթարմաղա գարարը գաթի վէրմիչիմ տիր . վէ եալընըզ սէնին
էմրինէ միւնթագըրըմ . իւսթ եանը արթըզ պէնիմ տիւչիւնէճէյիմ շէյ տիր :
Բալֆ Մի'լըր , սէնի շու մահպէստէն գուրթարաճաղըմ , վէ էկէր պէնի սէվ-
մէքլիյին գապիլ օլտպիլիր իսէ , քէտէրիմին պիրիճիք էվլատը օլտուղըմ ի-
չիւն անըն միւնթուրընա վարիս տախի պուլունէտուղըմ հալտէ , պու միւ-
եօնլարը թէքը իտիպ , պօտրուճարտա վէ մաղարալարտա , եաթագսըզ , էէ-
մէքսիզ վէ սուսուզ սէնինլէ սէրասէր եաշամագլըղը , վէ եալընըզ սէնին գօ-
ճալըզ մուհապլէթին իլէ եաշամագլըղը հէր շէյէ միւրաճճահ ատտ իտէ-
ճէյիմ . եօգ էկէր պէնի սէվմէք էլինտէ օլմասա պիլլէ , սէօյլէ , սէրպէսթ
սուրէթտէ սէօյլէ , օլ վազըթ էինէ սէնի շու մէքրուհ մահպուսիյէթտէն
գուրթարտըզտան սօնրա , տիհանըմտան ասլա պիր իլթիքեա սէօզիւ պիլէ
չըզարմագսըզըն , քէնտիմի թէլէֆ իտիպ գուրթուլաճաղըմ . վէ վիքրիմ ի-
չիւն կէօզիւնտէն չըզաճագ օլան պիր թանէճիք կէօզ եաշըն , էինէ բուհու-
մը մէսուտ գըլմայա քեաֆի օլաճագ տըր : Շիմտի րէճա իտէրիմ սէօյլէ ,
պէնի սէվէրմիսին սէվմէզմիսին :

— Սէնի սէվմէմէք գապիլ մի տիր , Տօնա Իզապէ'լլա :

— Թէէքքիւր իտէրիմ Բալֆ . Փագաթ նէ՞ սըֆաթլա պէնի սէվմէք-
տէսին . . . :

— Գըզ գարընտաշըմ սըֆաթը իլէ . . . :

— Պու գատարը էլլէրիր Բալֆ Մի'լըր : Եինէ թէէքքիւր իտէրիմ . հիչ
տէյիլ իսէ շու զալիմ թէրէտտիւտի հալտէն պէնի գուրթարտըզըն իչիւն թէ-
չէքքիւր իտէրիմ . պազ իւզէրիմտէ պիր հէյէճան էսէրի կէօրիւ՛յօրմըսըն :

— Տօնա Իզապէ'լլա . գրալ էվլատարընա շայան պիր էլի րէտտ իթտի-
յիմին սէպէպի վար տըր :

— Օ սէպէպլէրի էինէ քէնտինէ սագլա Բալֆ Մի'լըր . գարընտաշընըն
սըրըլարընա միւտախէլէ իտէն քըզ քարընդալարտան տէյիլիմ :

— Տօնա Իզապէ'լլա , մէրհամէթ էթ :

— Սէպէպլէրինիզի , պիր գըզգարընտաշտան զիյատէ սէվէճէյինիզ պախ-
թ իարէ տօսթուճուզ սագլայըն . օնլարա վազըֆ օլմագ պաչգասընըն հու-
գուգու տէյիլ տիր : Շիմտի իչիմիզէ պագալըմ . վագթ տախի կէչիյօր : Ալ-
լահա ըսմարլտարզ Բալֆ Մի'լըր :

— Նէրէյէ կիտիյօրսըն :

— Սէնի շու մէլուն մահպէստէն տիշարը չըզարմանըն եօլունա պագմա-
ղա կիտիյօրում :

— Խա'յր . պէն պու մահպէստէն չըզմայաճաղըմ . իսթէմէմ քի պէնիմ
Քիչիւն քիմսէնին պաշը աղըսըն :

— Բալֆ Մի'լըր . սէն Սպանեօլ գանընը պիլմէյօրսուն կիպի կէօրիւնիւ-

յօր . սէնի պուրատան գուրթարըս պատէհու քէնտիմի թէլէՓ իտէճէյիմ .
էկէր գուրթուլմայա բադի օլմազ իսէն , շիտի կէօզլունիւն էօնիւնտէ քէն-
տիմի կէլաք իտէրիմ , վէ մէրհամէթ սիզլիյիւնիւն իւզէրինէ պիր տէ ճինայէթ
արթըրմը օլուրսուն , տէտի Տօնա իզապէլլա նակէհան էլինի կէօյսիւնէ սօ-
գուս , ուՓագ Փագամ զայէթ բարլագ վէ սիզրի պիր պըշագ չըդարարագ :

Պագամ չէվիլիքտէ ԲալՓ Միլըր տախի Տօնա իզապէլլատան աշաղը գալ-
մայըս , կէմանն մէրգուլէնի նազիք պիլէյիւնի գազրամասը իլէ պըշաղը է-
լինտէն ալմասը պիր օլտու : Աճէպա նէ՛ Փէլաքէթ վագը օլաճագ իտի :

Պիշարէ գըզ տախի , արթըգ պու գատար մէյեուսիյէթէ վէ պու տէ-
րէճէտէ չէտիտ կէյէճանա , քի անլէրի պասիզ արթընտա թուլուս պէլի-
գանլը ինկիլիզէ չագտըրմամաղա շալըշմագտա իտի , կէօյիւս վէրիս տայան-
մայա միւքթէտիր օլամատըղընտան , այագարը պիրիպիրինէ կէշմէյէ պաշ-
լատը , վէ էկէր ԲալՓ Միլըր տէրհալ քէնտիսինի գուճագլայըս գօլթուգ
տանտալէտի իւզէրինէ վագ իթմիշ օլմասա իտի , տիւշիւս էէրէ սէրիլէճէք
իտի :

Հէլէ քի Փուրթունանըն շիտալէթինի թէպին իտէն եաղմուր կիպի , սէ-
Փիլ գըզըն կէյէճանը գալլինի տուրուլթաճագ օլան կէօզ եաշլարը , թէք-
րարէն իմտատընա եէթ իշտիլեր :

ԲալՓ Միլըր , այագտա տուրմուշ վէ գօլարընը խաշվարի կէօյսիւնիւն
իւզէրինէ գօյմուշ օլտուղու հալտէ , պիր օն տագըգա գատար ալա սէս
պիլէ չըգարմայըս , պաշընը էլլէրինիւն իչինէ ալմը վէ սիլալէր բարմագլարը
արասընտան ինճու տանէլէրի սաշմագտա օլան պէտպախթ Սպանիալը գըզըն
իւզէրինէ պագմագտա իտի :

Նիհայէթ պու օն տագըգա տախի խիթամ պուլտու :

Օլ վագըթ , ԲալՓ Միլըր , Տօնա իզապէլլանըն քէնտի օմուզունա տօ-
գանտըղը սըրատա ալէթթաճիլ կիզլէմիշ օլաղը քեաղըտը թրարէզանըն իւ-
զէրինտէն ալարագ , պու տէՓա քէնտիտի տիլալէր նէվճիվանըն այագլարընա
գարանտը , վէ քէմալը ըիայէթլէ մէրգուլէնիւն էլինի պուս իլլէտիքտէն սօն-
րա , տիզ իւսթիւ պուլունմուշ օլտուղու հալտէ , մէպիւր քեաղըտը մէր-
գուլմէյէ թագտիմ իթտի :

Տօնա իզապէլլանըն մէրմէր կիպի պէյագ էլի , հալէա ԲալՓ Միլըրըն է-
լի իչինտէ իտի , վէ մաշուգէ գըզ պու գատարճըգ պիր էսէր իլէ տէ թէ-
սէլի պուլմագտա իտի :

Տէլիգանլը ինկիլիզ մէպիւր քեաղըտը Տօնա իզապէլլայա վէրտիքտէ ,
եալընըգ , «օգո՛ւ» տէյէճէք գատար գուտրէթի օլապիլտի :

Իշթէ մէպիւր վարագանըն մինտէրիճաթը :

«Փանիչ գժմանտանը ճէնապլէրինէ :

«Խայի միւտտէթտէն պէրու , մահպուսունուզ պուլունմագտայըմ , վէ
կէնուզ նէ գատար վագըթ տահա վաթանըմտան ուզագտա եաշայաճաղըմը ,
վէ եախօտ վաթանըմըն եիւզիւնիւ կէօրիւս կէօրմէյէճէյիմի պիլէմէմ :

«Չանն իտէրիմ՛քի , քիմ օլտուղումու անլայաճագ գօլայըղընըգ պու-

լունմատըը կհալի, օլ խուսուստա մէրագտան արի տախի տէյիւհինիզ ք

«Միւշերէ՛Ք գըլընաղըմ վիզիթալարընըզ հէնկեամընտա, պազը քէնա, յէլէրինիզտէն պունուն Փարգընտայըմ :

«Շիւբհէլէրինիզ ասըլըզ տէյիւ տիր, գօմանտա՛ն էՓէնտի . թահթը նէզարէթինիզտէ պուլունան պէնտէլէրի, Ամիրալ Անսընըն մաեթիտէ պէլքի եիրմի տէՓա վաթանտաղարընըզ իլէ գըլըճ գըլըճա վէ աթէշ աթէշէ կէլէն ինկիլիզ պահրիյէ գօմանտանլարընտան պիրիսի տիր :

«Էր եա կիճ պունուն մէյտանա չըգաճաղը շիւբհէսիզ օլտուղունտան, կիզլէմէնին պիր Փայիտէսի օլամազ :

«Վէ վագա, պախթըն պիր էսրարընա մէպնի, տէյիւ պիր պէյիլք իլա պիր գուրսան պայրաղը թահթընտա էլինիզէ էսիր տիւշմիւշ իսէմ տէ, թէսլիմ օլտուղում տագըզայա գատար վաթանտաղարընըզա գարչը մուհարիպ հալտէ պուլունտուղումտան, հէր նէ սըՓաթ իլէ օլուր իսէ օլտուն, սիզին հարպ էսիրինիզիմ . սլունա գարչը պիր տէյէճէլիմ օլմատըը կիպի, հագգըմտա, պիր գուրսանա միւսթահագգ պուլունան սուրէթտէ մուամէլէ օլունմատըը իչիւն, Սպանեօլ ալիճէնապըղընըն գըլմէթինի թագտիր իյլէմէյէ պօրճու պուլունտուղումու տա իգրար լէ թէշէքքիւր իտէրիմ :

«Ասքէրիք ճիհէթի իչիւն պու գատար :

«Փագաթ գօմանտան էՓէնտի . սիզ քի գրալիշալար թախթընա շայան տիւպէր պիր մէլէքէյէ մալիք պուլունմագտասընըզ, վէ մէրգումէյի մէսուտ գըլմագ իչիւն տամարընըզտա ճէվէլան իտէն ասքէր գանընըն սօն տամլասընը տէգըմէյէ շիւբհէ իտիլմէսինէ միւսաատէ իտէմէզսինիզ, վէ Մաազուլան սիզէ պիր Փէլաքէթ վագը օլտուղունտա, մէրգումէ պիր թանէճիք գըլընըզըն հալի իսթիգպալի իւզէրինէ հիսս իտէճէյինիզ իզտիրապըն մէգքիւր Փէլաքէթտէն չոգ աղըր պասաճաղընը ինքեար իտէմէզսինիզ, սիզ, ազիմ թէհլիքէլէր բէնչէսինտէ համիսիզ գալմըշ օլան պիր գըլըն պէտպախթ նիշանլըսը՝ պիր տէլիգանլընըն իզտիրապը գալպինի էյի անլայապիլիրսինիզ :

«Գօմանտա՛ն էՓէնտի . սիզէ պու սաթըրլարը եազանըն տամարլարըն, տա տախի ասքէր գանը գայնամագտա տըր . Փագաթ ասքէր օլմամըզտան էվիլէլ ինսան օլմուշ օլտուղումուպը իքրար իթմէք իչիւն, սիզին տէ պիր Տօնա Իզապէլլանըզ վար տըր . էյի՛ տիւշիւնիւն :

«Սիզին հիմայէնիզէ միւհթամ պուլունան նէվճիվան գըլընըզ կիպի, պէնիմ հիմայէմէ միւհթամ պուլունան տիկէր պիր գըզ տախի վար տըր . վէ պու պիշարէ գըզ, տիւնեա իւզէրինտէ խէեալ օլունապիլէն էն տէհէթիլ թէհլիքէլէր, վէ էն վահշի հայտուտլար բէնչէսինտէ պուլունույօր :

«Ազիմ Ալլահ . աճապա շու արզը հալիմի թէրթիպ իթտիլիմ սըրատա, բուհումտան զիյատէ գըսգանտըղըմ սէՓիլ վէ պիքէս գըզա, նէլէր վագը օլույօր :

«Պուրալարընը տիւշիւնտիւքճէ, ազըմա խիՓՓէթ կէլէճէք տիր տէյի տիթրէյօրում . . . :

«Գօմանտա՛ն էՓէնտի . պու հալէ ուզուն միւտտէթ թէհամմիւլ իթմէք, արթըզ էլիմտէ տէյիւ տիր . . . :

«Տէյիլ պիր սաքէրէ , իլլա տույղու սահիպի պիր բէտէրէ միւրաճաթ իտէրէք , բէճա իտէրիմ քի , մուվազգաթ սուրէթտէ իչաու պէտպախթ մահւ պուսիյէթիմտէն գուրթարըլարագ , պիր միւտտէթ իչիւն վաթանըմա ալտէթ իթմէքլիյիմէ , հէր նէ սուրէթլէ օլուր իսէ օլուուն , բուխսաթ թահսիլ իյլէ մէյէ հիմմէթ պույուրասընըզ . վէ սաքէրլիք նամուսուժ իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի , էկէր սէֆիլ նիչանըմ հայաթտա իսէ հայտուտ զալիմլէրին էլինտէն գուրթարտըզտան սօնրա , եօգ էկէր տահա էյի պիր տիւնեայա , մէլէքէլէր եանընա նազլի մէքեան իյլէմիչ իսէ , թէնինին հըֆզ օլունտուղու մէզար իւզէրինէ պիր չիչէք տէմէթի վազ իյլէտիքտէն սօնրա , թէքրարէն ալտէթ իտիպ , քէնտիմի սիզլէրէ թէսլիմ իտէճէյիմ տիր :

«Շու սէֆիլ հալիմէ պիր նէթիճէ վէրմէք , սիզին էլինիզաէ տիր գօմանտա՛ն էֆէնտի . եօգ էկէր զապլիլ օլամայաճագ իսէ , մէյեուսիյէթիմէ զալէպէ իտէմէյէն պիր ինկիլիզ զապիթիմին , քէնտի էլի իլէ քէնտի սէֆալէթիմէ պիր նէթիճէ վէրմէսինտէն տէ գօլայ պիր շէյ օլամազ . . . :

«Տէյիլ պիր պէտպախթ առքէրին նէֆսի , իլլա գոււրու կիտի բագ վէ պիկիւնահ Փագաթ սէֆիլ պիր գըզըն նամուս վէ հայաթը իչիւն , մէրհամէթիմիզէ միւրաճաթ օլունմուչ օլմասընը տա ունութմայըն :

«Պահրէյէ քօմանրանը Րուֆ Մէլեր»

«Զէյի իսթիտանամէ :

«Պէքճիլէրիմի արթըրմայա , վէ պըչագ վէ սայիրէնին սագլանըլմասընա լիւզում եօգ տուր . սէֆալէթիմէ բէք ազ վազըթտան պիր նէթիճէ վէրիլմէսինտէն գաթի իմիտ իթտիյիմտէ , հիչ պիր շէյ պէնի լէօլիմտէն գուրթարամայաճագ տըր . վէ սիզ , ինաէլ վիճտան . . . :

Բալֆ Միլըրըն իսթիտանամէսի պուրաճըգտա գաթ օլունմուչ իտի . վէ սէպէպի տէ , նակէհան Տօնա Իզապէլլանըն իսթէ կէլմիչ օլմասը պուլունտուղու , օգույանլարըմըզա մալիւմ սիւր .

Քօմանտանըն գըզը , ըսլագ կէօզլէրինի եօգարը գալտըրըպ , տէլիգանլը ինկիլիզին եիւզիւնէ պագմայա պաչատը , վէ պիրաղ սօնրա տէրինտէն պիր ա՛ն չէքէրէք կէօզլէրի գաբանտը , պաչը արգայա տօղրու սալգըլտը , վէ հալէա մէզքիւր իսթիտանամէ սըզը սըզըյա էլինտէ պուլունտուղու հալտէ պայըլտը :

Բալֆ Միլըր , հէման Տօնա Իզապէլլանըն իմտատընա գօղուպ , մէրգու մէնին պաչընը կէօյսիւնիւն իւզէրինէ ալտը , վէ սու գասընը արամագ իւզրէ կէօզիւնիւ եօգարը գալտըրըպ էօթէ պէրու պագընտըղընտա , նակէհան չիմէքտէն վուրուլմուչ կիպի գալա գալտը :

Սիւպհան Սլահ , նէ՛ տէհէթիլի մէնգարէ :

Բալֆ Միլըր , միւտտէթը էօմրիւնտէ եալընըզ պիր տէֆա տիթրէմիչ իտի . պու տէֆաթի տիթրէյիչի իքինճիսի օլտու . Փագաթ նէ՛ շէտիտ տիթրէյիչ :

Պէլի եիրմի տէֆա ճէհէննէմ աթէչի իչինէ կիրիպ կիրիպ չըգմըջ Փագաթ հիչ պիր տէֆասընտա գօրպու տէնիլէն շէյի հիսա իթմէմիչ օլան պու

ճէսուր տէրիգանը , գնահարաման սաքէր , կիճէնին էն սաքին վագթինտէ , տիւնէրինին պիրիպիրէրինէ չարբմասընը զապթ իտէմէմէքտէ իտի :

Կէօզլէրի իսէ , գարույա տօղրու տիքիլիպ գալըն իտի :

Պէտսպախթ տէրիգանը , հալէա Տօնա Իգապէլլանըն զայ ազըլ վէ տիւ պէր պաշընը կէօյսիւնէ տայաթմըլ օլտուղու հալտէ , օ տէհէթլի պագըլա , գարույա տօղրու քիմէ՞ պագմագտա իտի :

Հագըգաթէն գարունուն իշինտէ , գօլլարընը խաչվարի կէօյսիւնիւն իւզէրինէ թութմուչ սիլր շէքլ կէօրիւնիւպ սու շէքլ , էսրար նէվինտէն վէ պագըլը կիպի տէհէթ վէրիճի պիր սուսլուգլա , պայըլմըլ օլան նէվիվան գըզըն , վէ անըն պաշընը սինէսի իւզէրինտէ մուհաֆազա իթմէքտէ օլան տէրիգանը Ինկիլիզին իւզէրինէ պագմագտա իտի :

Պու շէքլ , Տօն վալտէզ քէնտիտի իտի :

— Բէք ֆէնա վագթտա իւսթէ կէլտիմ տէյի գօրգարըմ տէտի Տօն վալտէզ , գարունուն իշինտէն պիր իքի ատըմ իլէրու կէլէրէք : Պագաթ հէր ֆէնալըղըն պիր էյի թարաֆը տա օլուր տէրլէր . իշթէ մաշ-գանըլ տա քէնտիտէն պիխապէր իքէն , պիգ քէնտի հիսապըմըղը կէօրէպիլիլիլ . զաթէն պիր գատըն հուզուրունտա դան մէնզարէսի կէօթէրմէք ճէսուր էրքէքլէրէ եագըլըր պիր շէյ տէլիլ տիր , ֆագաթ պայըլմըլ պիր գատըն հագըր սայըլմագ . իշթէ ֆէնալըղըն էյի թարաֆը տա պու տուր . սէվկիլիւնիւզիւն ազըլ պաշընա կէլմէտէն իշիմիգէ պագալըմ :

— Տօն վալտէզ . գօմանտանըն գըզընա ըիայէթ էթ :

— Էֆէնտի , սօլ սէօզլէր իլէ վագթ կէշիրմէյէլիմ . Տօնա Իգապէլլա , եալընըզ պիր էրքէք հուզուրունտա պայըլտը . ազըլ պաշընա կէլտիյի վագթտախի , հուզուրունտա եինէ պիր էրքէք վէ եալընըզ պիր էրքէք պուլունմալը տըր . պու պիր էրքէյին հանկըմըզ օլաճալընա տախի գատէր հիւքմ իտէճէք տիր . շիմտիյէ գատար գարչըմա չըզան ըագիպլէրտէն հիչ պիրիսի սիզին գատար թէրէտաիւտ կէօթէրմէտի :

— Տօն վալտէզ , շիմտի հագարէթին վէ տիւէլլօնուն սըրասը տէյիլտիր . շիւրհէլէրինին տէ ալը եօզ տուր . . . :

— Էֆէնտի , պէնիմ իլէ էյլէնմէ՞ք մի իսթէյօրսուն :

— Խաչը Տօն վալտէզ . եէմին իտէրիմ քի պիհուտէ եէրտէ թահրիք օլույօրսուն . . . :

— Կիճէնին սու վագթինտէ , կէնճ վէ տիւպէր վէ պիր գօմանտան գըզը , մահպէս նէօպէթճիսինի պաշտան չըգարարագ կէլիպ պիր էճնէպի տէրիգանընըն գօլլարը իշինէ աթըլըր , վէ հէյէճանը գալպի շիտտէթինտէն մէրգում տէրիգանընըն գուճաղընտա պայըլըր , վէ պուճարըն իւզէրինէ շիւրհէյէ զահիպ օլմագ պիլէ հագգալըլըզ սայըլըր . էօյէ՞ մի . էֆէնտի , էկէր Ինկիլթէրքատա նամուս տէնիլէն շէյէ աուլա էհէմիյէթ վէրիլմէյիպ սու եօլտա ըէզալէթլէր իչ եէրինէ գօնուլմամագտա իսէ , սու պիր սէպէպ օլմագ քի պիր Սպանիալը տախի ալազըլըղըն օ տէրէճէլէրինէ էնսին :

Տօն վալտէպին տիհանընտան չըզան վէ պիր Ինկիլիզ շօճուղունուն պիլէ քիպրինի վէղնինտէն չըգարաճագ օլան սու սճն սէօզլէր , Բալֆ Միլըրըն

տամարլարընտաքի գանըն սօն տամլասընը պիլէ թահրիք իթտի . վէ պիր հիտտէթլէ ֆըրլանըպ այաղա դալգտըղընտա , Տօնա Իզապէլլանըն պօշտա գալան պաշը , էօյլէ պիր մէրհամէթ թահրիք իտիճի սուրէթտէ աշաղը սալ- գըլտը քի , զէվալը Ինկիլիդին հիտտէթի տէ մաղընպ օլընպ թէպքին օլմայա պաշլատը :

Բալֆ Միլըր , Տօն Վալտեգի իլք տէֆասընտա կէօրտիւլլանտէ , տիթրէ- միշ իտի , ֆազաթ տէյիլ քէնտիտինին , իլլա սէֆիլ Իզապէլլանըն տիւշար օլտուղու տէհչէթի հալի իչիւն տիթրէմիշ , վէ տիթրէտիքճէ տիթրէմէք իչիւն տէ բէք պէօյիւք հագղը սլուլունմուշ իտի :

Տօնա Իզապէլլանըն կիճէ վագթի եաբա եալընըղ քէնտի եանընտա պու- լունմասընա նէ՞ ճէվապ վէրմէլի իտի . վէ նէ՞ սուրէթլէ տէնիլէպիլըր իտի քի , մէրգումէ սէֆիլ գըզըն ալէագասը բէտտ օլունմուշ իտի տէյի :

Բէգալէթ , բէզալէթ իւզէրինէ :

Բալֆ Միլըր , Տօնա Իզապէլլանըն մէպքիւր պէտպաթ հարէքէթինի թասահուպ իթսէ տէ թագալիհ իթսէ տէ , իքի թարաֆ իչիւն տէ թայեին օլունապիլէճէք էսաս , պիրիպիլըրինտէն զիյատէ շիտտէթլէ դօմանտանըն գըզընը մահքիւմ գըլաճագլար իտի :

Տիւէլլօ վէ էօլիւմ թէհիլքէսի իւէ , Բալֆ Միլըր կիպի պիր գահրաման տէլիգանըր ինտինտէ պէօյիւք պիր էհէմիլյէթի հայիզ շէյլէր տէլիլլէր . ան- ճագ տիւէլլօ վէ էօլիւմ թէհիլքէսի իւէ , Տօնա Իզապէլլանըն հալի ճիհէթ պէ ճիհէթ տահա աղըրաշաճաղը սահիկլիլի իտի քի , Բալֆ Միլըրըն էլինի այաղընը պաղլամագտա իտի :

Նէ՞ չէթին վէ նէ՞ գատար միւշքիլ պիր հալ :

Շախսընա , վաթանընա , վէ ումոււմ Ինկիլիդիյէ գարշը վուգու սլուլան հագարէթէ գօր իլէ թէհամիլը իթմէյէ մէճպուր օլմագ , ալշագ թէսիլյէ գըլընմագ , վէ բիւթպէճէ քէնտինաէն չօգ աշաղը պուլունան պիր աաքէր հուզըրունտա , մէրհամէթ տիլէմէք . . . :

Պիր Ինկիլիզ պահրիյէ դօմանտանը իչիւն , պունտան տահա զիյատէ ա- ղըր նէ՞ օլապիլըր իտի . . . :

—Տօն Վալտէզ . պէն սիզինլէ տիւէլլօ իտէմէմ . բէճա իտերիմ պըրագըպ կէրի չէքիլին . վէ պիր կիւն , պու սուրէթլէ բէք նամուսլու պիր հարէքէթ իթմիշ օլտուղունուղու անլայարագ թէչէքքիւր իտէճէքսիլիլ . տէտի Բալֆ Միլըր , սէֆիլ գըզըն պաշընը Էօգարը գալըրըպ թէքրարէն սինէսի իւզէ- բինէ վագ իտերէք :

—Ա՛հ պիլմէզ իտիմ քի պիր Ինկիլիզ , պու տերէճէտէ ալշագըղա թէ- համիլը իտէպիլըր , տէյի պաղըրտը Տօն Վալտէզ գըլըճընը պիր հիտտէթլէ չէքէրէք , վէ պիր իքի աաբմ տահա Բալֆ Միլըրա աօղրու իլէրուլէյերէք :

—Պէնի էօլտիւրէպիլըրսինիզ էֆէնտի . ֆագաթ պէնիմ իլէ տիւէլլօ ի- տէմէզսինիզ , տէտի թէքրարէն , Բալֆ Միլըր :

—Նէ՞ սէպէպլէ . . . :

—Չիւնքի պէնիմ շախսըմ չիմաի քէնտիմէ այիտ տէյիլ , իլլա , պիր աաքէ-

րի պուլունմուշ օլտուղունուզ Սպանիա տէվլէթինէ այիտ տիր . տէվլէթին պիր մահպուսու իլէ տիւէլլօ իթմէյէ մէզուն տէյիլսինիզ :

— Ա՛հ . պու տա Փէնա դաչամագ եօլու տէյիլ տիր : Բա՛լֆ Միւրը , գանունա սիզին գատար պիր Սոյանիարը ասքէրին տէ րիայէթի պուլունա պիրիր . Փագաթ եաշայածագ պիր սէպէպի օլմայան ատէմ հուզուրունտա , գանունլար սիւքիւթ իտէր . պաշգա պիր սէպէպիսիզ վար իսէ անը սէօյլէյին :

— Էվլէթ , իքինճի սէպէպիմ տէ սիւհսըզ պուլունտուղում տըր :

— Հա՛ , պունտա բէք պէօյիւք հագգընըզ վար տըր . Փագաթ սիզի խօշնուտ իթտիյիմտէ արթըզ պիր տէյէճէյինիզ գալմագ եա :

Տօն Վալտէզ պու սէօյլէրի սէօյլէտիքտէն տէրհալ սօնրա , ասլա պիր թէրէտտիւտ էսէրի պիլէ կէօսթէրմէյէրէք հէման պիր տիզ իւզէրինէ կէլիպ , աչըզ գըլըճընը տիկէր տիպինին իւսթիւնտէ իքի գաթ իթտի , վէ անը օրթասընտան իքիյէ գըրարագ , իքի բարչայը պիրտէն Բալֆ Միւրըն էօնիւնէ արթը . վէ «պուլուրուն էֆէնտի . պունլարտան հանկըսընը իսթէրսէնիզ աչը ինթիխապ իտին» տէտի , այաղա գալգարագ :

Տէլիգանլը Ինկիլիզ , պիր քէրրէ իքի բարչա գըլըճլարըն իւզէրինէ , վէ պիր քէրրէ տախի , հալէա քէնտինտէն պիխապէր պուլունան սէֆիլ գըզըն իւզէրինէ պագտը . տէրունինտէն պիր ա՛հ շէքսի , վէ էլլէրինի պիրպիրինէ գալուշուրարագ , կէօյլէրինի կէօյէ պագար կիպի հօգարը գալտըրտա :

Վէ սահհիհէն տէ Ինայէթի Պարինին մէրհամէթինէ սըղընածագ պունտան տա գիյատէ էլզէմ պիր սըրա օլմագ իտի :

Տօն Վալտէզ , սէֆիլ Ինկիլիզ . ճանը իշիւն տուա իտէյօր տէյի դանն իթտի . վէ պիրազ տուրտուգտան սօնրա , «չիմտի տէ տուա՞ իլէ մի վագըթ կէշիրէճէքսինիզ» տէտի , տիք տիք , Բալֆըն երիզիւնէ պագարագ :

«Խա՛յր . խա՛յր . օլմագ . օլմագ . պու տիւէլլօ գապիլ տէյիլ տիր» տէյի ճէվապ վէրտի Բալֆ Միւրը :

Արթըզ պուրատա , Տօն Վալտէզին թէհամմիւլ սէրմայէսի պիւսպիւթիւն թիւքէնտի , վէ գըլըճըն պիր բարչասընը գարարագ Ինկիլիզին իւզէրինէ տօղու Փըրլամասը իլէ , երիզիւնէ պիր սիլլէ էնտիրէրէք , «այչա՛գ» պաղըրմասը պիր օլտու :

Սիլլէ , Փիւհնագըգա հէր պիւրհանլարտան զօրլու գօբարագ , միւքեալէմէյէ գաթիէն պիր նէթիճէ վէրտի :

Հէնուզ պիր տագըգա էվլէլ . եալընըզ պիշարէ պիր գըզըն նամուսու իշիւն էն տէհչէթիլի հագարէթլէրէ թէհամմիւլ իտիպ գուզու կիպի մէլէմէք . տէ օլան Բալֆ Միւրը , հիտտէթիւնտէն գըրգըրմըզ օլտու . ասքէրիք գանը , նիհայէթ հէր տուղույա դալէպէ իթմիշ իտի :

Իմտի քէնտինին տախի , գըլըճըն տիկէր բարչասընը գարարագ այաղա Փըրլանմասը , վէ պիր իքի ատըմ կէրիյէ կիթտիքտէն սօնրա , խասմինին հիւճումունա հագըրլանմասը պիր օլտու :

Տօն Վալտէզ , արթըզ պիր պըշագ հիւքիւնէ կէլիշ օլան գըլըճ բար-

չասընը սալլայարագ , Բայֆըն իւզէրինէ տիւշտիւ . պիր միւստէթ ըզըն շաֆզը իլէ իքի բարչա նիմ գըլըճլարըն բարըլթըսը միւշահէտէ օլունտու . պատէհու պու բարըլթը զայպ օլուպ , պէտէն պէտէնէ իքի կէնճ աքէրլէ-րին եէքտիկէրինի գըսգըվրագ իթմէք իւզրէ տէպէլէնմէլէրինտէն պաչգա պիր շէյ կէօրիւնմէտի . օնտան սօնրա , կեահ պիր գըլըճըն , վէ կեահ տիկէր գը-լըճըն բարըլթըսը թէքրարէն կէօրիւնմէյէ պաշլատը . իքի թարաֆտան տախի սօն տէրէճէտէ պիր շէվիքիք վէ Փէվզէլատէ պիր գուվզէթ միւշահէտէ օ-լունմագտա իտի . . .

Նիհայէթ , պիրիպիրլէրինէ սարըմըշ օլան բիւր զազապ խասիմլէր , իօ-քիսի պիրտէն եէրէ եուվարլանտըլար , վէ արչէտա թէքիին օլուու :

Սըրթ իւսթիւ եէրէ եաթան , Տօն Վալտէզ իտի :

Բայֆ Միլըր իսէ , տիղինին պիրիսինի , Տօն Վալտէզին գըլըճը թութան գօլու իւզէրինէ Վազ իլլէմիշ , վէ տիկէր տիղինի աախի , անըն կէօյսիւնէ պասմըշ օլտուզու հալտէ , պիր էլի իլէ խասիինին պօղապընտան գապրամըշ , վէ տի-կէր էլի իլէ աախի , հէման Տօն Վալտէզին կէօյսիւնէ սաբլայաճագ տըր կի-պի , գըլըճընը նիւքսէլթմիշ իտի :

«Վո՛ւր» տէտի Տօն Վալտէզ , տէհչէթլի մէվզըսնտան քէնտիսինի գուր-թարմագ իչիւն պիհուտէ վէ սօն պիր շէտիտ ճահա տահա իթմէքտէն սօնրա , «մատամ քի պէն սէնի էօլտիւրէմէտիմ , պէն էօլմէլլիիմ . իքիմիզին պիրտէն պու տիւնեատա եաշամասը արթըզ գապիլ տէյիլ տիր »

Ֆագաթ Բայֆ Միլըրըն , ուճու սիվրի գըլըճ բարչասը , եայընըզ ալնի թէհտիտավէր մէվզըտա տուրուպ , Տօն Վալտէզին սինէսինէ տօղրու հարէ-քէթ իթմէտի . վէ Փաթիհ ինկիլիզ , Սպանիալը եիւզ պաշըլը հալէա գըս-պըվրագ վէ գըմըլտանամագ հալտէ պազը սագլատեարագ , մէրզոււմ իլէ բա-զարըզա կիրիլմէյէ պաշլատը :

— Տօն Վալտէզ . էօմրիւնիւ պու տէֆա սանա պախշ իտէճէյիմ . եայը-նըզ , սէսիլճէ տիշարը չըզըպ կիթմէյէ , վէ պու ախշամքի էսրարը կիզի սագլամայա սէօզ վէր :

— Ֆագաթ պէնի սէրպէսթ սալը վէրիր իսէն , եինէ պիր կիւն սէնի էօլտիւրէճէյիմ :

— Նամուսըւ պիր տիւէլլօ իլէ , էօյլէ տէյի՛լ մի :

— Շիւբհէսիզ . չիւնքի ալշագ օլմատըղըմը սէն տէ թաստիք իտէրսին տէյի գանն իտէրիմ :

— Վէ շահիտլէր հուզուրունտա տէօյիւշէճէյիզ էօյլէ տէյի՛լ մի :

— Բէք ալէա . իսթէտիյին կիպի օլուուն :

— Վէ պէն տախի աքէրիք նամուսում իւզէրինէ սէօզ վէրիրիմ քի , մահպուսիյէթտէն գուրթուլտուղում տազըգատան պաշլայարագ հէր նէ վազթ սրզու իտէր իսէն , նամուսըւ պիր տիւէլլօ իչիւն էմրինին թահթըն-տա պուլուննաճաղըմ . Փագաթ չիմտի . . . :

Բայֆ Միլըրըն սօն սէօզիւ ազգընտա գալտը . . . :

Պօղնուզ պիր Փիղան . ճանավարլար եիւրէքլէրինի թահիք իտիպ ըիգ-

զաթա կէթիրէճէք սէմավի պիր նիտա , մուհարիպլէրին պըջագլարընը էլէ-
րինտէն աչաղը պըրագտըրտը , վէ իքիսի սիրտէն այաղա սըջըսայարագ , Փի-
ղան սէսինին կէլտոյի թարաֆա գօշտուլար :

Պու պօղնուդ Փիղան , սիլահարա հիւքմ իտէն պու զայիֆ նիտա , ազլը
պաշընա կէլվիլ օլան սէֆիլ Սպանիալը գըզըն տիհանընտան չըգմըլ իտի :

Իքի բաքիպլէր . էվվէլինտէն թալիմ իթմիչլէր կիպի եան պէ եան , Տօնա
իզապէլլանըն հուզուրունտա թիզ չէօքիւսլ , իքիսի տէ , տիւլէր գըզըն պի-
րէր էլինի , քէնտի էլլէրի իչինէ ալտըլար :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ . տէտի սէֆիլ գըզ , բէք զայիֆ վէ բէք եավաչ
պիր սէս իլէ . թէչէքքիւր իտէրիմ ձէնապը Հագգա , քի վագթինտէ քէն-
տիմի պուլմագլըղմա հիմմէթ պուլուրտու . . . : Չանն իթտիմ քի պիրի-
նիգին իչի պիթմիլ իտի . . . : Համտ օլտու . հալինիդտէն անլայօրում քի ,
պէնիմ սէպէպիմէ զիլգըլմէթ պիր ճան տահա թէլէֆ օլմատը . . . : Տօն
Վա'լտէզ . չիւբհէլէրին հագգլը Փագաթ ասըլըզ տըրլար . . . : Հէր չէյի շիմտի,
սանա անլաթմայա վագթիմ եօգ տուր . . . : Ագըլը օլ . Տօն Վա'լտէզ ,
հալէա պէնիսէվմէքտէ'միսին :

— Է'հ պուլու սիւալ իթմէք պիլէ մէրհամէթսիզլը տէյի'լ մի տիր :

— Հէր նէ էմր իտէր իտէմ իճրասընա բագի'միսին :

— Իչթէ պիր մէրհամէթսիզ սիւալ տահա : Էմրին օլմատըղը վագթ պիլէ
ճանըմը եիւզ տէֆա թէհիլիքէյէ սալտըրմաղա հագըր պուլուրուտուղումու պիլ-
տիյին հալտէ , արթըզ էմրին օլտուղու վագթը նէլէրէ սալսճաղըմա չիւբհէ
ճայի'զ մի տիր :

— Սանա թէքիֆ իտէճէյիմ չէյտէ հագըգաթէն էօյիւմ թէհիլքէսի վար
տըր :

— Իչթէ պու թէհիլքէ իչիւն , էմրինին գըլլէթի սիր գաթ տահա արթ-
մըլ օլաճագ տըր :

— Բէք ալէա . թէչէքքիւր իտէրիմ Տօն Վա'լտէզ . վէ պու ինկիլիզ տօ-
թումուղուն հուզուրունտա ալէնէն վատ , վէ ձէնապը Հագգըն հուզուրուն-
տա տախի քէմալի տին ու իման իլէ եէմին իտէրիմ քի , մէքքիւր էմրիմի իճ-
րա իտիպ պաչա չըգարտըղըն տագըգատա , Տօնա Իզապէլլա , եիւզ պաչը
Տօն Վալտէզին նիքեահլը գէվճէսի օլաճագ ալը :

Տօնա Իզապէլլա , պիր գրալիչայա շայտն տէպտէպէյի ագիմէ իլէ պու
քէլամլարը սէօյլէտիքտէն սօնրա , էլինի Տօն Վալտէզին տուտագլարընա ու-
զաթտը . վէ մէսուտիյէթինտէն չըլտըրմագ տէրէճէլէրինէ կէլէն պալթիար
եիւզ պաչը , աթէչ քէսիլմիլ տուտագլարը իլէ մէրգուլմէնին տիլէր էլինի
բարալմայա ուղրալմագտա իքէն , Տօնա Իզապէլլա , սէմավի պիր պագըլա
Բալֆ Միլըրըն եիւզիւնէ պագտը :

Նէ' մանէալը պիր պագըլ . . . :

Չանն իտէրօին քի «պագ սէնին իչիւն նէ' տէրէճէտէ Փէտաքեարլըզ
իտէյօրում» տիմէք իսթէմէքտէ իտի :

Ե.

ՖԻՐՍԸ

Տօն վալտէզին , սօն տէրէճէտէ մէյեուսիյէթտէն եինէ սօն տէրէճէտէ մէսուտիյէթէ նայիլ օլմասընտան հիսս իթտիյի թապիի թէաճճիւլ սէրսէմ լիլի երէյիճէ սիւրիւլ , նասըլ օլուլ տա ճէհէնէնէմ զարուսուստան իչէրի կիրմիլ իքէն ճէնէնէթ տայիրէսիւնտէ սօլուլ արմըլ օլտուղունա քէնտիսի տէ ազըլ իրտիրէմէմէքտէ իտի :

Էկէր Տօնա իզապէլլա , Բալֆ Միլըրը սէվմէքտէ տէյիլ իտի իսէ , կիճէ եարըսըլըն անըն մահպէս օտասընտա եալընըզճա նէ՞ իչի վար իտի . վէ նէ՞ իչիւն անըն գուճաղընտա պայըլմըլ իտի :

Եօգ էկէր մէրգուլմ կէնճ ինկիլիզի սէվմէքտէ իտի իսէ , անըն հուղուրունտա , նէ՞ սուրէթլէ քէնտիսի իլէ եանի Տօն վալտէզ իլէ նիքեհա օլմայա սէօզ վէրմէքտէ , վէ հէմ տէ քէնտի քէնտիլիյինտէն պու վատը իթմէքտէ իտի :

Մէսուտ եիւզ պաշը , պու մուամմանըն քիլիտիսի պուլմազ իչիւն երէյիճէ զիհնիսի ալթիւսթ իթտի իսէ տէ , հիչ պիր նէթիճէ չըզարամատը :

Չաթէն չըգաճազ պիր նէթիճէ օլսա տալի , Տօն վալտէզին պիրիպիւրիսի միւթէազըլ պիլմ թէպէտտիւլի ահվալ իլէ պիւսպիւթիւն վէզնիստէն չըզմըլ օլան զիհնիսիս իչի օլամազ իտի .

Պիր արա Տօնա իզապէլլա քէնտիսի տալի Տօն վալտէզին շաչիւն շաչիւն պազըլընտան , մէրգուսուս թապիի թէրէտտիւտի Փարզընա վարըպ , Բալֆ Միլըրըն քէնտի բէտէրինէ եազմըլ օլտուղու իսթիտանամէսիս եէրտէն գալտըրտը , վէ քէնտի թարաֆընտան հիչ պիր շէյ սէօյլէմէքսիզին , անը Տօն վալտէզին էլինէ վէրտի :

Տօնա իզապէլլանըն մաշուգու , պէօյիւք պիր մէրազլա մէգքիւր էվրազը օգուսայա պաշլատը , վէ օգուտուզճա , արա սըրա տէօնիւլ , պիր մէրմէր սանէմ կիպի այագ իւզէրինտէ պիլա հարէքէթ տուրմազտա օլան Բալֆ Միլըրըն եիւզիւնէ պազմազտա իտի :

Նիհայէթ , գրասթ խիթամ պուլտու . նէ Բալֆ Միլըր վէ նէ տէ իզապէլլա , տիհանլարընտան պիր սէօզ պիլէ չըզարմայըպ , եալընըզ , տէլիգանլը եիւզ պաշընըն եիւզիւնէ պազմազտա իտիլէր :

Պիր տէ Տօն վալտէզ սըչրայըլ այաղա գալգտը . իսթիտանամէյի թէքրարէն Տօնա իզապէլլանըն էլինէ վէրտի , վէ պատէհու եալվարըճը պիթ թարզ իլէ սաղ էլիսի Բալֆ Միլըրա ուզաթըպ ,

—Տօ'սթ օլալմ մէ'րա ինկիլիզ , տէտի :

—Թէչէքքիւր իտէրիմ . զաթէն աճէլէ իլէ տիւլլէն օլտուղումուլ իչիւն տէ թէէսսիւֆիմի զապթ իտէմէյօր իտիմ :

—Փապալըլմա ալֆ էթ Բալֆ Միլըր . իչի անլամատան իլէրու աթըլմամալը իտիմ :

— Խա՛յր պէն սիղէ դապահաթ պուլամամ . դապահաթ վուզուաթըն զահիրի ալէամէթլէրինտէ իտի . վէ օ հալտէ , սիզին եէրինիզտէ պէն քէնս տիմ տախի օլմուզ օլսամ այնի հարէքէթտէ պուլունաճազ իտիմ :

— Տիմէք տիր քի եիրէյինիզտէ պանա գարչը հիչ պիր աճը հիսսիյաթըն նըզ եօզ տուր :

— Մուզայիրի օլարագ , սիզի գարնտաչ կիսի խալիսէթ իւզրէ սէվմէյէ պիր արգու հիսս իտէյօրում :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ . էօմրիւմ էլինիզտէ պուլունաճուզու հալտէ պանա գըլմագ իսթէմէմիչ օլտուզունուզ տա , պունու պանա հիսս իթտիրմէքտէ իտի . ա՛հ նէ՞ պուտալա իսիչիմ . եա սիզի վուրմայա միւզթէտիր պուլունս մուզ օլսա իտիմ , նէ՛ ազիմ պիր ճինայէթ իչլէմիչ օլաճագ իտիմ . պուրասըն նը տիւչիւնտիւքճէ հիճասլըմտան եէրէ կէչմէմ կէլիչօր :

Սահիհէն տէ Տօն Վալտէզ պու սօն սէօլլէրի սէօլլէտիյինտէ , բանճար կիպի գըզարմըչ իտի :

Պիր տէ Տօնա իզապլէա , մէրգումուն էլինի թութարագ վէ կիւլիւմ սէյէրէք ,

— Ֆագաթ Տօն Վալտէզ , պէն սէնին նիչանլըն օլմատըղըմ հալտէ , օլ գատար հիտտէթ իթմէյէ տէ հազղըն եօզ իտի , սէտի :

— Օրասը տա սահիհ տիր , մատումուղէլ . Ֆագաթ աչգ աթէչի իլէ եանըպ թութուչան պիր եիւրէյին էլինտէ էսիր պուլունան սիչարէ գիհինն , արթըզ հազգ ճիհէթլէրինի թէֆթիւ իթմէյէ գուտրէթի գալլը՞ր մը :

— Բէք ալէա , շիմտի կիճէնին պու վսոզթինտէ պուրասա պուլունտու զումուն իյզահաթընը իսթէրսին , էօլլէ տէյի՞ւ մի :

— Խա՛յր մատումուղէլ . սիզի սէվմէքլիյիմէ բուխասթ վէրմէնիզտէն սօնուրա արթըզ իյզահաթա իհիթիյաճըմ եօզ տուր . պըրագալըմ քի շու իսթիտաքնամէ տախի նէ սէպէպլէ եալընըզճա Բայֆ Միւր իլէ կէօրիւլմէքլիյէ բազի օլտուզունուզու իմա իթտիրիյօր . վէ սահիհէն տէ մէգքիւր իսթիտայը գօմանտանա թագտիմ իթմէք վէ անըն դալպինի բիգգաթա կէթիւրմէք իչիւն սիզտէն տահա ալէա պիր վասէթա պուլունամագ իտի :

— Էյ նէ՞ տէրսին Տօն Վալտէզ , տօթումուզուն իսթիտասը գասուրլ օլունապի՞ր մի :

— Արէր օլան ատէմ տօլամպաճըր ճէվապլար սէվմէզ . պէնիմ էֆքեաքըմ օ տուր քի , պու թէտալիրտէն զէրրէ գատար պիր մուհասսէնաթ հուսուլէ կէլմէզ :

— Էյ պաչգա նէ՞ չարէ վար տըր . էկէր տօթումուզու պու մահպէստէն գուրթարմագ իտէք , քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմէյէ գարարը գաթի վէրմիչ տիր :

— Պաչգա պիր չարէ տիւչիւնմէլիյիզ :

— Պաչգա նէ՞ չարէ օլապիլիր :

— Պաչգա չարէ , գաչըրմագ օլապիլիր :

— Տօն Վալտէզ . պու տէտիյին թէտալիր զայէթ թէհլիքէլի տիր :

— Անըն իչիւն , շէրէֆի վէ միւրեաֆաթը տա պէօյիւք օլուր :

—Տօն Վալտէզ . սէն քէնտի հիւսնի ըրզան իլէ պու թէհլիքէյի իւզէ-
րինէ ալըյօրսուն . սէօզլէրինէ տիզգաթ էթ :

—Տօնա Իզապէլլա . էլ վէրիբ քի սէն քէնտի ազղըն իլէ «էմր իթտիմ»
տէյէսին . էվվէթ Բալֆ Միլըրը մահպէստէն գուրթարտըգտան սօնրա , անըն
եէրինէ Սպանիա գըրալընը կէթիրիպ մահպուս իթմէքլիյի տէ էմր իթսէն ,
Տօն Վալտէզին անըն իճրասընա տա թէչէպուիւս իտիպ մուվաֆֆազ օլմա-
տըղընտա թապիւթը իլէ էօմրիւնիւ տէ իւսթէ վէրտիյինտէ , մէմնուկէթլէ
րուհուկու թէպիմ իտէճէյինէ էկէր զէրրէ գատար չիւքհէ իտէրսէն , բէք
պէօյիւք պիր հազգսըզըգտա պուլուկմուլ օլուրսուն . պուրասընը էյի պիլմիլ
օլմալը իտիինիզ :

—Թէչէքքիւր իտէրիմ Տօն Վալտէզ . վէ սէնի թէէմին իտէրիմքի , Տօնա
Իզապէլլա տախի , գօճասընա շայան պիր գարը օլաճագ տըր . սէն տէ պու-
րասընը էյի պիլմիլ օլ :

—Արթըզ էլ վէրիբ Տօնա Իզապէլլա . շիմտի ազլըմա խիֆֆէթ կէլէ-
ճէք տիր . պու նէ՛ ազիմ իզօլալ , Սիւպհան Սլլահ . պու գատար սէնէլէր-
տէն պէրու իւմիտիզ սուրէթտէ ահ ու վահ իտիպ էրիտիքտէն սօնրա , պիր
կիւն , պիր կիճէ օլաճագ իմիլ քի , մէյեուսիյէթ վէ զազապըմտան քէնտիմի
թէլէֆ իթմէք սրրտսընա կէլտիյիմ տազըգտա , պիւթիւն մէսէրրէթ ըիւ-
յալարըմ միւճուտ պուլաճագլար իմիլ . . . :

Տօնա Իզապէլլանըն մաշուգու , սէօզիւնէ տէվամ իտէմէտի . մէսէրրէթ
եաշլարը , էվվէթ պիր ապէր կէօզիւնտէ նատիրէն կէօրիւլէպիլէն եաշլար ,
նութգունու թութտուլար . տիզլէրի գըրըլլպ եէրէ տիւշտիւ , վէ Տօնա Ի-
զապէլլանըն տիլլէր այագլարընա գարանտը :

Սպանիալը գըզ , պիր տէֆա տահա Բալֆ Միլըրըն եիւզիւնէ պագտը ,
Փագաթ նէ՛ միւքէտտէր պիր պագըլ իտի :

Սէֆիլ գըզ , իթտիյի Փէտաքեարըղըն ազըրըղընը սօնրատան սօնրայա
տահա զիյատէ հիսս իթմէքտէ իտի :

Ճագաթ պու Փէտաքեարըղը իթմէսէ , հէմ եա Տօն Վալտէզին վէ եա-
խօտ Բալֆ Միլըրըն էօլիւմիւնէ վէ պէքի տէ իքիսինին տախի էօլիւմիւնէ ,
վէ հէմ տէ քէնտի նամուսուկուն մահվընա սէպէպ օլաճագ իտի :

Էօլիւմ պահսընա կէլինճէ , Տօն Վալտէզին , եա քէնտի բաքիսինի էօլ-
աիւրէնէ եա եօգսա քէնտիսի էօլէնէ տէկին ուղրաճատան կէրի տուրմա-
յաճաղընը , պէքի Տօնա Իզապէլլա գատար էյի պիլէն պիրիսի տահա պու-
լունամազ իտի :

Նամուս ճիհէթիւնէ կէլինճէ իտէ , կիճէ եարըսընտա Բալֆ Միլըրըն օ-
տասընտա վէ անըն գուճաղընտա պայըլըլ պուլունմասընտան զիյատէ աէ
նէ՞ պէօյիւք պիր խէթա վէ իլամը մութլագա քեաֆի պիր իսպաթըրէզալէթ
օլապիլիր իտի :

Ճագաթ եալընըզ պիր սէօզ , մէգքիւր Փէլաքէթլէրին էօնիւնիւ ալմայա
քեաֆի օլտու :

Տօն Վալտէզէ , Նէշնլըճըն տէտի , վէ պու թէք պիր լուզէթին հիւքմիւ
իլէ , հիտաթ , գըսգանճըզ , զազապ , վէ էօլիւմ , վէ նամուսուկուզ ,
մահլ օլտուլար :

Եանի պիչարէ գըզ , քէնտի նամուսունու վէ իքի նէֆէր կէնճ տէլիգան-
լըլարըն Փաղաթ ալէլուսունու Բալֆ Միլըրըն էօմրիւնիւ գուրթարմագ իչիւն ,
քէնտի նէֆսինի ֆէտա իթմիչ իտի . շիւնքի պիր կէնճ գըզ իչիւն , սէվտիցի
պիր ատէմ տուրուր իքէն սէվմէտիցի տիկէր պիր ատէմ իլէ էվլէնմէ սինտէն
պաչգա տաՀա նէ՞ էօլիւմ օլապիլիւր իտի :

Բալֆ Միլըր քէնտիտի տախի Տօնա Իզապէլլանըն իշպու ապիմ ֆէտա-
քէարըղընը թագաիր իտիպ , մէրգոււմէ , մանէալը վէ միւքէտտէր պիր պա-
գըլա քէնտի երւդիւնէ պագաղընտա , կէօզլէրինի կէօյէ սօզրու շէվիւրմէ-
մէսի էլինտէ օլամատը :

Բալֆ Միլըր , մէղբուր պագըլը իլէ , «Ճէնապը Հագգըն էմրի պու իմիչ»
տիմէք իսթէմէքտէ իտի :

Սէֆիլ գըզ իչիւն պու գատարճըգ թէսէլի տախի ազ պիր շէյ տէյիլ
իտի : Բալֆ Միլըր , քէնտիտի իչիւն մէվզըի իճրայէ գօնուլան ֆէտաքէարը-
ղըն գըլմէթիւնի թանղաղընը իզրար իթմէքտէ իտի :

Պուճուճ արգասընտան , Տօնա Իզապէլլանըն զիհնիսէ պաչգա պիր տիւ-
շիւնճէ կէլտի :

Աճէպա քէնտիտի իչիւն էօմրիւնի թէհլիքէյէ վազ իտէրէք գարուճուն
էօնիւնտէ պէքճի տուրմուչ օլան ապէրէ նէ՞ հալ վագը օլմուչ իտի . վէ Տօն
Վալտէզ , քէնտիտիսին մահպէսէ կէլմիչ օլմասընը քիմտէ՞ն տուլմուչ իտի . վէ
պու էիւզտէն տախի քէնտի նամուսունա պիր խալէլ կէլմէյէճէք մի իտի :

Պուճուր , Տօնա Իզապէլլա իչիւն օլ գատար միւհիմմ սիւալլէր իտիլէր
քի , տէր հալ անլէրին ճէվաղլարընը ալարագ մէրագ ու էնալիչէսինի տէֆ
իթմէք գասպիլ տէյիլ իտի :

Իմտի մէրգոււմէ , Տօլ Վալտէզին էլինտէն թութարագ , վէ կիւլիւմսէյէ-
րէք , ինճէ ինճէ անը իսթիւնթագ իյէմէյէ պաչլատը :

— Էյ սէօյէ պագալըմ պէնիմ «էվիւլէ» — Վալտէզիմ , Հա՞նկը մէլէքլէր
կէլիլ ուչգուճուճ հարամ իթտիլէր վէ բիւր զաղապ սէնի պուրայա սէվզ
իթտիլէր :

— Ա՛հ Տօնա Իզապէլլա , շու ալչագ շիւրհէլէրիմին իւզէրինէ տիւշիւն-
տիւրճէ , ար ու հիճաղըմտան նէ հարաճաղըմը նէ սէօյլէյէճէկիմի պէն տէ
չաշըրըյօրում . Փաղաթ մատամ քի արթըղ հէր պիր շէյ իյգահ օլմուչ վէ
էպէտի սուրէթտէ միւթէչէքքիւր գալաճագ իհսան ու մէրհամէթիւնիզէ նայիլ
օլմուչում սըր , իմտի պու պասպտէ թապիի օլան մէրագընըղ խօշնուտ իթ-
մէմէք գատար նանքէօրիւք իթմէնին եէրի տախի էօզ տուր : Տիյնէյին-
ար ու հիճաղըմտան եէրէ կէչէճէք գատար պիր նէտամէթլէ իզրարէ պօրճ-
լույըմ քի , շու սօն պէտպախթ տիւէլլօմուն նէթիճէսի օլարագ իքի այ եա-
թագտա եաթաղըմ սըրատա , սիզին , բէտէր վէ վալտէնրիլ իլէ պիրլիքտէ
Ինկիլիզ մահպուսուճուճ վէրտիլինիզ վիդիթալարը տույարագ , չօզ ֆէնա
հալտէ սըզըլմագտա , վէ շէյթանլարա մախսուս պիր գըսգանճըղ հիսս իթ-
մէքտէ իտիմ : Աէօյսիւմտէքի գըլըճ եարասը , տէհչէթլի ալըլար , վէ էօ-
լիւմ թէհլիքէսի , պու պէտպախթ գըսգանճըղըմտան հիսս իթտիլիմ իղտի-
րապըմ եանընտա հիչ նէվիւնտէն շէյլէր իտիլէր :

— Պէտպախթ Վալտէզիմ . . .

—Պէնի նէ գատար այրպարսանըզ հագգընըզ վար տըր. պու իգտիրապը գալպ, պէնի ալջագըզ տէրէճէսինէ գանտար իլէրի սիւրտիւ. Փագաթ իթասթ իթմէմէք էլիմտէ տէյիլ իտի. էվվէթ, իւզէրինէ հիչ պիր հագգըմ, գէբրէ գատար պիր վագիֆէմ պուլունմայան պիր մէլայիքէնին պիւթիւն թավը ու հարէքէթինի գօլլամագ իչիւն, արգասընտան ճասուս թայեին իթմէք ալջագըզընա գատար իլէրու կիթտիմ:

—Պէնիմ արգամտան ճասուս թայեին իթտին,

—էվվէթ մատմուաղէլ, պու տէրէճէտէ ալջագըզա գատար թէնէզըիւլ իթտիմ. վէ թայեին իթտիյիմ ճասուս, քէնտի մէմուրլիլէթինի քէմալի սատագաթլա իճրա իտիսլ, հէր տէֆա Բալֆ Միւլըրա վիգիթա վէրմէնիզ, նէ գատար վագթ անըն իլէ պէրասլէր պուլունմանըզ, վէ տահասընը տա սէօյլէյիմ մի մատմուաղէլ, պիզլաթ սիզին, մահպուս տայիքէսինտէն մէմնուն եախօտ միւքէտտէր սուրէթտէ տիշարը չըգմըզ օլտուզընուզ տախի, նօզթասը նօզթասընա մալիւմիւմ օլմագ տա իտի. վէ պէտպախթլըլմտան, հէր տէֆասընտա տախի, ճէնտան սուրէթտէ տիշարը չըգմըզ օլտուզընուզ խապէրինի ալմագ տա իտիմ:

—Պիշարէ՛ Վալտէզիմ:

—Տօնա Իգապէլլա, թէքմիլ աֆվընըզա նայիլ օլապիլմէք իչիւն, եիւրէյիմտէ հիչ պիր շէյ սագլամայըպ, քեաֆիքէսինի տախի, կիւնահլարընը բարագա սէօյլէյէն ալթը եաշընտա պիր չօճուզ կիտի, հուլուրուհուզտա իքրար իթմէքտէյիմ:

—Թէչէքքիւր իտէրիմ Տօն Վալտէզ. թարաֆէյնին էմիլիլէթի տէ պու սուրէթլէ հուսուլէ կէլէպիլիր:

—Պիր ան էվվէլ էյիլէշիպ եաթաղըմտան չըգմայա ճան աթտըզճա, վալիմ ճէրրահ իլէ հէքիմ, սէօզ պիրլիլի իթմիլէր կիտի, կիթտիքճէ իշի ուզաթմագ տա իալլէր: Նիհայէթ, համա օլուն սիւն ախլամ, արթըզ իաթէտիլիմ թարաֆա կիթմէյէ բուխասթ թահիլ իտէրէք, պու սապահ տօղրուճա նէֆէսիմի բէտէրինիլին խանէսինտէ ալտըլմտա, կիւնահլամը նէ սագլայըմ, հալէա իւմիտ իթմէքտէ իտիմ քի, օլ պէտպախթ տիւէլօտա ալտըլմագըլճ գըլճ եարասընա պիր ֆէրահպալսլ մէրհէմ օլմագ իւզրէ, պիր կէլէմէյէնէնէնէն օլուն նայիլ օլմագ իտիմ տէյի:

—Սէֆիլ Վալտէզիմ:

—էվվէթ մատմուաղէլ, հալէա օ իւմիտտէ պուլունմագ տա իքէն, թարաֆընըլտան կէօրտիլիւմ սուզ գապուլիլէթի տէ, միւճէրրէտ Բալֆ Միւլըր իւզէրինտէ հիսս իթմէքտէ օլմանըզ պուտալըզընա զահիպ օլտուզում հիւսնի նազարընը քէսրէթինէ համլ իլլէտիմ: Իմտի հալէա պու իլիէնճէլի թէֆէքքիւր իլէ պու կիւնիւ ախլամ իտիսլ եաթաղա կիրմիշ, վէ պիր թաճըմ գալիմ բիւյալար բէնչէսինէ էսիր տիւշիւշ իքէն, նալէհան ուզուլմտան ույանտըրըլըր, վէ կիճէնին պու վագթինտէ, եալընըզ պաշընըզա օլտրագ պուրայա կէլմիլ օլտուզընուզ պանա խապէր վէրիլիր իտէ, պէնիմ հալիմ նէ՞ օլուր . . . :

—Չօզ հագգըն վար տըր Տօն Վալտէզ:

— Խա՛յր մատմուռապէլ . սիզ պէնիմ էհլիմ , վէ հաթթա նիշանլըմ պիլէ օլմատըզընըզ , վէ հիսս իյլէտիյիմ ալէագա աթէչինի առա թահրիք իթմէմիչ վէ պանա օլ պատտէ պիր ճէսարէթ պիլէ վէրմէմիչ օլտուղունուզ հալտէ , սիզին հարէքէթ ինիպի դօլլամայա վէ հիտտէթլէնմէյէ նէ՞ հագգըմ օլապիլիր իտի :

— Էօյլէ իսէ նէյէ՞ հիտտէթլէնտին , տէտի Տօնա Իգապէլլա կիւլէրէք :

— Տիվանէլլիյիմտէն : Հիտտէթ տախի աիվանէլիք էսէրլէրինտէն պիրիսի տէյի՞լ մի տիր :

— Էյ սանրա՞ նէ օլտու պագալըմ :

— Նէ՞ օլաճագ . հէման ալէթթաճիլ կիյինիպ գըլըճըմը պէլիմէ թագտըմ . գըլլանըն գարուսունու աշարըրպ իչերի կիրտիմ , վէ սօլուղըմու , տօղրու պու տայիրէնին գարուսըրնտա ալըմ . պուտալա նէօպէթճի սիւն . կիւլիւ կէօսթէրէքք քիմ օլտուղումու սիւալ ի՞թմէսին մի :

— «Նիւզ պաչընը թանը՞մատըն մը» աէյի պուտալա հերիՓէ սիւալ իթտիմ . վէ թիւՓէնիկինի տօղրուլթմասընը քէնտիսինէ էմը իյլէտիմ : Փագաթ պու ճէսուր նէօպէթճի , «չէր քիմ տախի օլանըզ պունտան իլէրու կիտէմէգսինիզ . նիզամ՝ եիւզ պաչըրար իչիւն տախի նիզամ աըր» տէչէրէք սիւն . կիւսիւնիւ տահա թէհտիտավէր պիր սուրէթլէ կէօյսիւմէ տօղրուլթտուղունու տա , նէ տէրէճէտէ սատըզ պիր պէքճիյէ քէնտիսիպի էմնիյէթ իթմիչ օլտուղունուզու անլատըմ :

«Թէհտիտ պօշ շէյ իտի . գանտըրմագ լազըմ կէլտի :

— «Տօնա Իգապէլլա պէնիմ իչիւն սէօյլէ՞մէտի մի քի կէլտիյիմտէ , պէնի իչէրի ալատըն , տէյի սիւալ իթտիմ :

— «Խա՛յր , էօյլէ պիր էմը ալմատըմ աէտի :

«Չէվալլը հերիՓ պուրաճըզտա տավատընը զայպ իթտի . օլ վագըթ քէնտիսինէ շէօյլէ սէօյլէտիմ :

— «Մէն չիմտի Տօնա Իգապէլլանըն իչէրիտէ պուլունտուղունու քէնտի ազգըն իլէ իգրար իթտին . վէ մատամքի գըլլանըն գայտ տէՓթէրինտէ պիր վիզիթա պիքրի եօզ տուր , տիմէք օլուր քի սէն քէնտին մէրգումէյի իչէրի ալմըշըն տըր : Պիլի՞րմիսին գանունա գարչը օլան պու ճիւնայէթին ճէզասը նէ՞ տիր :

— «Էօլիւմ տիւր» , տէյի ճէվապ վէրտի ճէսուր ասէմ , թիւՓէնքինին մէվգըսընը ասլա աէյիլթիւրմէքսիփին . «Փագաթ հէր նէ տախի օլմուչ օլաա ինտան պիր տէՓա էօլիւր» :

— «Փագաթ սիհուտէ եէրէ էօլմէնփն տէ նէ՞ Փայիտէսի վար տըր» . տէտիմ «էկէր հիւսնի բիզան իլէ գարույու աշըպ պէնի տախի իչէրի սալը վէրիր իսէն , պու իչ իքիմիպին մապէյիսինտէ էօրթիւրիւպ օրթայա չըգմագ . պունուն իչիւն սանա եէմին իտէրիմ . Փագաթ էկէր մուգավէմէթ իտէրսէն , չիմտի գըլլանըն թէքմիլ ասքէրինի պաչընա եըղարըմ , վէ պու սուրէթլէ պիս հուտէ եէրտէ սէն քէնտին էօլիւմ ճէզասընա հիւքիմ օլունտուղտան պաչգա , բէզալէթի քիւլիյէ իլէ պէնիմ իլէ պէրապէր բէք չօզլարը տախի մահպէսին իչէրիսինէ կիրէճէքլէրինտէն , հանրմընըն ըրզ ու նամուսունու տախի պէրպատ իթտիրմիչ օլաճագսըն . էյի՞ տիւչիւն» :

«Մէջիւ ասէմ պիր իբի տագըգա գատար սիւքիւթ իթտի . կէօրիւնիւշ-տէ չու չէրբէչիք հալտէ նէ եարածագընա պիր գարար վէրմէյէ չալըմագտա իտի :

«Նիհայէթ , մատմուաղէլ , սանա հիշ պիր Փէնալըգ եարմայաճաղըմա պիւթիւն ալիզէր իւզէրինէ աղզըմտան գաթ գաթ եէմին ալտըգտան սօնա րա , գարույու աչըպ սէնի իշէրի սալը վէրտի . օնտան սօնրաքի հալլէր մա-լիւմիւնիզ տիր» :

—Տիմէք տիր քի զէվալլը նէօպէթծէյէ հիշ պիր քէտէր վագը օլմամը ալըր , տէտի Տօնա Իզապէլլա . սէվինճինտէն էլլէրինի պիրիպիրինէ գալուշ տուրարագ :

—Խայր մատմուա'ղէլ . հալէա գարուտա պէքճիլլը իտէն տէ քէնտիսի տիր . Փագաթ զանն իտէրիմ քի նէօպէթին տէյիշէճէք վագթինէ չօզ պիր շէյ գալմամը օլտուղունտան , արթըգ Խ-նէ «ահէպիֆշէ ատիէօ տէյիպ մահէ-լիմիզէ ավաէթ իթմէմիզ Փէնա օլմայաճագ տըր :

—Էվզէթ , էվզէթ , տէտի Տօնա Իզապէլլա տէրունիւնտէն պիր ուզուն ա'հ շէքէրէք :

—Վէ եարըն , Բալֆ Միլըր տօսթումուզու պուրատան նէ սուրէթլէ գաչըրածագըմըլ թէրթիպաթը իւզէրինէ պ-շ պ-շ վէրիպ տիւչիւնիւրիզ :

—Եիւզ պաչը' էֆէնտի , տէտի Բալֆ Միլըր պիր իբի ասըմ իլէրու կէ-լիպ Տօն Վալտէզին վէ Տօնա Իզապէլլանըն եօլունու քէսէրէք: Պէն պաչա-սընըն էօմրիւնիւ թէհիթէյէ վազ իտէրէք քէնտի նէֆսիմի գուրթարմագ ալ-չագլըղընը գապուլ իտէմէմ . եալընըլ չու իսթիտանամէմի մահէլլինէ վէր-մէյէ հիմմէթ իտին . օլ գատարը պանա քեաֆի տիր . օնտան էօթէտինի տիւչիւնմէք տախի պաչգասընա րաճի օլմամալ :

Տօն Վալտէզ հէման պու իթիրապա գարըլ ճէվապ վէրմէյէ հաղըրա-մագտա իքէն , Տօնա Իզապէլլա անըն աղզընը թութարագ :

—Բալֆ Միլըր , տէտի . ուզուն միւճատէլէլլէրէ մէյտան եօզ տուր . էկէր քէնտինի պիպիմ էլիմիզէ թէպլիմ իթմէզ իտէն , էկէր նէ եարածագըմըգա շիմ-տիտէն թէպիմիզէթ կէօսթէրմէզ իտէն , պու կիճէ պուրատան տիչարը չըգ-մայաճաղըլ . վէ նէօպէթճի տէյիլիպ պաչգատը կէլտիլինտէ մախսուսէն շա-մաթա իտիպ իշէրտէ սէնտէն պաչգալարը պուլունտուղունու անլաթտըրա-ճաղըլ . պիւթիւն գըլա պիրպիրինէ կէչէճէք . պու տայլրէյի պասըպ պիզի պուրատա թէֆգըֆ իտէճէլէր , վէ պուրատա կիճէ եարըսընտա նէ՞ իչինիզ վար սըր տէյի սիւսլ օլունտուղունտա , պիլիթմիսին նէ ճէվապ վէրէճէյիլ :

—Բալֆ Միլըր գաչըրմայա կէլտիք տէյի իզարը իտէճէյիլ տէտի Տօն Վալտէզ . վէ պիլիթմիսինիզ օլ վագըթ հագգըմըգտա նէ մուամէլէ օլաճագ տըր :

—Տօն Վալտէզի գըլանըն հավիսինտէ գուրչունա տիղէճէքլէր , վէ պաչէնին իչինտէ տախի պէնիմ պաչըմը քէսէճէքլէր տիր , տէյի իլավէ իթտի գօմանտանըն գըզը , էլինի պըչագ շէրլինէ սօգուպ տիլպեր պօյնունուն էթ-րաֆընրա տօլալթըրարագ :

Տիւչիւնմէնին սըրասը Բալֆ Միլըրա կէլտի :

Եարը կիճէյէ թամ եարըմ սաաթ գալմըլ իտի :

Մահպետին գաբուսուեա վուրուլան խաֆիֆ պիր սօփա սէսի , գաթէն այագտա տուրմուչ օլան , վէ հիչ պիր թէք , տիկէր թէքի հէմ սէվմէքտէ վէ հէմ տէ անտէն սէվլիմէքտէ օլմայան , իւչ նէֆէր կէնճ մաչուգլարը եօգարը սըւրաթար :

— «Գօ՛րգ մայրն .» տէտի Տօնա իզապէլլա պիր էլինի Բալֆ Միլըրա վէ տիկէր էլինի տախի Տօն Վալտէզէ տօզրու ուզաթարագ . «նէօպէթճի ասքէր տիր . եօլա չըգմագ վագթի կէլմիչ օլտուղունու անլաթմագ իչիւն , թիւֆէնքինին տիպչիյի իլէ գարույա տօգունմուչ օլմայը տըր : Իչթէ կէօրիւօրսուն քի վագթիմիզ գալմամլը տըր Բալֆ էֆէնտի . պիպէ պիր գաթի ճէվապ վէր պագալըմ , տուրալըմ մը կիտէլիմ մի :

— Բէք ալէա . մատամ քի պու գատար իսրար իտէյօրսունուզ , վէ սիգի դանտըրաճագ վագթիմ եօգ տուր . եալընըզ պանա շու գատարը իչիւն սէօզ վէրին քի . պէնիմ իլէ շու եա պու սուրէթլէ պիր իսթիչարէ իթմէքսիլին քէնտիլիլիլտէն հիչ պիր շէյ եարմայաճագսընըզ : Մատմուագէլին բէտէրի վէ վալտէսի , սիզլին կիպի Ինկիլիզէ պիլէն թագըմտան տէյիլ տիրէր . իմտի մատմուագէլ քէնտիսի , բէտէր վէ վալտէսի իլէ պիրլիքտէ պանա վիգիթա վէրմէյէ հիմմէթ պույուրտուղունուա , կիւյա պաչգա մատալէր իւզէրինէ սէօլէչիօր կիտի իլի պանա անլաթապիրի , վէ պէն տախի օնա կէօրէ ճէվապ վէրիպ իլի սըրասընա գօրուչ : Շիմտի խօշնուտ օլտունուզ մը ազիզ տօսթլարըմ :

— Թէչէք քիւր իտէրիզ , տէտիլէր Տօնա իզապէլլա վէ Տօն Վալտէզ իքիսի պիրտէն , վէ իւչ տօսթլար քէմալի խալտէթ վէ տօսթլուզ մուհապպէթի իլէ պիրիպիրլէրինէ սարըտըզտան սօնրա , ըչըլը օ օտատա պըրագարագ , գարանլըզտա մահպէս գաբուսուեա տօզրու կիթտիլէր :

Գաբու աչըլար . սօն պիր էլ սըզմալարը տահա , վէ իքիսի գաբուտան տիչարը չըզուչ , իւչիւնճիւսի տախի քէնտի օտասընա ալտէթ իթտի . հէման սանտալիէսինին իւզէրինէ գաբանտը , վէ աթէչլէր իչինտէ գալրուլմագտա օլան պաչընր իքի էլինին արասընա սլարագ օմուզլարընր սիքմէյէ պաչասըր :

Բալֆ Միլըր , օլ պէհատըր ասքէր , օլ գահրուման ճէնքճի , հէնուզ պիր սաաթ էվվէլ տէհչէթի պիր տիւէլտան քէնտի էօմրիւնիւ գուրթարան վէ խասմինին էօմրիւնիւ տախի պախչ իտէն օլ մէրտ վէ ալիճէնապ տէլիզանը , պիր չօճուզ կիպի , պիր մազում գատըն կիպի , ԱՂԼԱՄԱԳՏԱ ԻՏԻ :

Շիւրէք Փուրթունասընըն պու սու սէրքինթիսինի թահրիք իտէն սէպէպլէրին , հանկը մէնպալէրտէն թէվէլիւտ իթտիլէրինի տախի , ճէնապ վէ տույրու թաշըյան գարիունուուզ քէնտիլիլէրինտէն քէչֆ իտէպիրլէր :

Պու քէչֆ , պիզիմ կիպի գալիֆ պիր գալէմ սահիպինին գիքը ու նազը իտէճէյի բէմտէն չօզ թէէսիլի տիր :

Տօնա իզապէլլա , Տօն Վալտէզ իլէ պէրապէր գաբուտան տիչարը չըզտըղընտա , օլ հէյէճանը գալլի արասընտա տախի վատիսի ունութմայըպ , գարանլըզտա , տիլպէր էլինի նիօպէթճի ասքէրէ ուզաթար . վէ քէնտիսինի իզպալին էն իւսթ գատէմէսինտէ ատա իտէն սատըզ ասքէր , Տօն Վալտէզէ իլի չապտըրմամագա միււքին մէրթէպէ սայ իտէրէք , գարանլըզտա պիլէ մէրմէր կիպի բարլայան մէգըիւր պէյազ էլտէն , պիր ուզուն բուսէ պըլպ , միւրատընա նայիլ օլտու :

Իբրի կիւն սօնրա , Տօնա Իզապէլլա , քէնտի բէտէր վէ վալիտէսի իլէ .
պիրիբտէ Բալֆ Միլլրա թէքրարէն պիր վիզիթա վլրտի իսէ տէ , մէրգու-
մէնին պիր սըրասընա կէթիրիպ սէօլէտիյի պիր գաշ քէսիք լուլէթլէրտէն ,
հէնուզ պիր գաթի գարար օլմատըղը անլաշըտը :

Աճայիպի շունտա տըր քի , անճագ իբր կիւն էվվէլ , Տօն Աալտէզին վէ
Տօնա Իզապէլլանըն քէնտիսինի օլ մահպէստէն գուրթարմալարընա ասլա
բագի օլմագ իսթէմէյէն Ինկիլիզ գօմանտան , պու տէՓա մէրգումէտէն էյի
պիր խապէր ալամատըղը իշիւն քէտէր իթմէքտէ իտի :

Վէ պու տախի , խէլաս օլմագ իւմիտինին վէ քէնտի Հէլէն Հուայթրօ-
զունա գալուշմագ ինթիմալինին , քէնտի եկրէյինտէ վէ գիհնինտէ գապի
պիր քէօք սալմըլ օլմասը նէթիճէսի իտի :

Տօնա Իզապէլլանըն պէքեալէթ րուհու իլէ բարլայան կէօլլէրինտէն ,
Բալֆ Միլլրըն իշպու թէպտիի հալի , քէնտիսինի սէթր իտէմէտի . վէ մէր-
գումէ , բէտէր ու վալիտէսի իլէ ալտէթ իթմէք իւզրէ այաղա գալգտըղընտա ,
ատէթտէն օլտուղու կիպի եինէ Բալֆըն էյինի սըգարագ . «հէր նէ տախի
օլրա , պիր հաՓթատան պուրասը պօշ գալաճագ տըր» տէտի մէրգումա :

Վալիտէսինէ վէ բէտէրինէ պիր շէյ շագտըրմագսըզըն պու սէօլլէրին
իյգահաթընա կիրիւմէք գապիլ տէյիլ իտի . իմտի Բալֆ Միլլր իշիւն , վու-
գուաթա միւնթաղըր օլմագտան պաշգա շարէ գալմատը :

Թամ պիր հաՓթա սօնրա , վիզիթա թէքրարլանտը :

Ճագաթ Սպանիալը գօմանտանըն վէ գարըրընըն ույգույա միւպթէլա
հալլէրինտէն անլաշըմագտա իտի քի , մահգա էյլէնճէ իշիւն վագթ կէշիրմէք
նիյէթի իլէ տէյիլ , իլա գըզլարընըն խաթըր իշիւն օլ կիճէսի տախի Բալֆ
Միլլրա վիզիթա վէրմէյէ կէլիլլէր իտի :

Պու էհլի ըրզ գարըր գօճա , քէնտի Տօնա Իզապէլլալարընը օլ տէրէճէտէ
չէտիտ պիր մուհապպէթլէ սէվիէքտէ իտիլէր քի , գըզլարընըն սէօլիւ եէրիւ
նէ վարսըն վէ խաթըր խօշ օլտուն տէյի , ույգուսուպլուղա տէյիլ , էօլմէյէ
պիլլէ գաթլանճագլար իտի . արթըզ նէրէտէ գալըր պիր իբր սաաթ գա-
տար ույգուլարընը Փէտա իթմէք գահրամանլըր :

Հալ պու քի , իշ պիր իբր սաաթտան տախի պիթմէտի :

Չանն իտէրսին քի զլալիմ գըզ , մախսուսէն պիր ինթիգամ ալմագ գաս-
տը իլէ օլ ախաճըր բէտէրինէ վէ վալիտէսինէ էզլիէթ վէրմէք նիյէթինտէ
պուլունուպ , պունլար հէր գաշ տէՓա , հէման եալվարըր վէ նիյագ իտէր
կիպի արթըզ այաղա գալգմալարընը կէօլ իշարէթի իլէ քէնտի գըզլարընա
անլաթմագ իսթէտիլէր իսէ , մէրհամէթսիզ գըզ , ինտա իթմիշ տիր կիպի
պիր թարաՓտան եէնիտէն եէնիյէ սէօլլէր աշմագտա իտի : Պու հալ ուզուն
միւտտէթ տէվամ իտէմէզ իտի :

Գարըր վէ գօճա , քէնտի գըզլարընա գարըր , գուսրէթլէրինին խարիւ
ճինտէ օլան պու պիր նէվի ույգու մուհարէպէսի մուհասէրէսինէ պիր սա-
աթ գատար կէօլիւս վէրիպ տայանտըրգտան սօնրա , լքիսինին տախի ճէպ-
խանէ վէ միւհրմամթլարըր թիւքէնէրէք , էվվէլա գօմանտան , վէ անըն ար-

գասընտան տախի գօմանտանըն գարըսը , սանճագլարընը աշաղը էնտիրիպ , Փաթիհ ույգուլա թէսիւմ օլտուլար :

Տօնա Իզապէլլա , պիր պէշ տագըգա գատար , քէնտի սէվիւլիւ բէտէրինին վէ վալիտէսինին երւզիւնէ սագտըգտան , վէ նիհայէթ անլէրին խըրլամա գօնսէրինէ պէտ իյլէմիշ օլտուլարընը կէօրտիքտէն սօնրա , կիյինտիյի մանթօտուընն ալթընտան , պիր շիֆթ թապանճա , կիւզէլ պիր մահֆապա իշինտէ ինճէ պիր պըշսագ , իքի բարչա էյէ , տէմիր էյէլէնտիյինտէ հէմ սէս չըգարմամասընա վէ հէմ տէ գօլայ սուրէթտէ քէսիլմէսինէ գուլլանըլմագ իւզրէ ուֆագ պիր շիշ տէրուընինտէ պիր մըգտար եաղ , իբէքտէն մամուլ զայէթ ինճէ պիր իբ , վէ պիր տէ մէքթուպ չըգարարագ , անլէրի պիրէր պիրէր Րայֆ Միլըր թէսիւմ իյլէտի վէ կէօթիւրիւպ եաթագ օտասընտա սագլամասընը րէճա իթտի :

Րայֆ Միլըր սէվինճինտէն տիթրէյէրէք այաղա գալգտը . Փագաթ եաթագ օտասընա սօղրու պիր իքի ատըմ ալարգտան սօնրա տուրարագ , «պու տէշէթլի պիր օլուն տըր մամուլագէլ սօնրա սիգին հալինիլ ճէ՞ օլաճագ տըր» տէտի եավաշ օլր սէս իլէ . վէ հէման կէրի տէօնմէյէ պաշայանագ իքէն , Տօնա Իզապէլլա այնի եավաշ սէս իլէ , «մէքթուպու օգուտուղընտա , հէր շէյին սըրասընա գօնմուլ օլաուղընու անլայանագսըն տօսթում . պու կիճէ հէր շէյ պիթէր , անճագ հէր վազըթտան զիյատէ ճէտուր վէ պասիւրէթլի օլմալըն» տէտի ճէվապ վէրտի :

Րայֆ Միլըր , թէքրարէն երւզիւնիւ քէնտի եաթագ օտասընա սօղրու շէվիրտի . պիր տագըգա սօնրա ատըմլարը տախի հարէքէթ իթմէյէ պաշլատըր . վէ Տօնա Իզապէլլանըն թէտարիք իթտիյի ալթըլէրի կէօթիւրիւպ եաթաղընըն ալթընտա հըֆզ իթտիքտէն սօնրա , թէքրարէն քէնտի միւսաֆիրլէրինին եանընա ավտէթ իթտի :

Փագաթ նէ՛ ալէս պիր հիւսնի իմթիզաճ :

Գօմանտանըն գըլը վէ Րայֆ Միլըր , պաղէն սէօզ , պաղէն իշարէթ վէ պաղէն տախի գօրու հարէքէթլէր իլէ ատէթա թէաթրօ օյունճուլարընըն հալինի իզհար իթմէքտէ իքէն , գօմանտան պօս սէստէն վէ գօմանտանըն գարըսը տախի «քըճուտան խըրլամա անէնկիլինի տիւզէլթիպ , մէպըլըր թէաթրօ օյունուըն մաւզիգա գըսմըլը իզհար իթմէքտէ իտիլէր :

Տօնա Իզապէլլա , արթըգ օյուն խիթամ պուլմուլ օլտուղընտան , մէգըլըր շիրին մուղիգայա տախի պիր նէթիճէ վէրմէք իւզրէ էօյլէ պիր շամաթալը սուրէթտէ պիր գահգահա սէսի տիր պըրապտը քի , գէվալը գօմանտան վէ գարըսը ույգուլարընըն իշինտէ , սէրսէմ թավուլար կիպի եէրլէրինտէն սըշրայըլ գաֆա գաֆայա շաթտըլըր :

Տօնա Իզապէլլանըն պու մէնգարէ իւզէրինէ սահիհէն քէնտինի թութա մայարագ , պու տէֆա արթըգ ճիտտի սուրլթտէ գօրարտըղը գահգահասը , պիշարէ բէտէր վէ վալիտէյի պիր գաթ տահա սէրսէմլէթտի :

— «Սպի՛զ բէտէրիմ վէ վալիտէմ» տէտի , Տօնա Իզապէլլա կիւլիւ տէրէճէսինի եավաշ եավաշ կիւլիւմսէմէք հիզասընա գատար էնտիրէրէք , «պու

գատար մահիր արթիսթլէր օլտուզունուզու շիմոյէ տէկին պիլմէյօր իտիմ-
նէ՛ մուզիգա ահէնկի , նէ՛ գօնսէր :

— Նա՛սըլ գօնսէր , տէյի սիւալ իթաի իթիթիյար բէտէր :

— Նա՛սըլ գօնսէր օլաճագ . խըրլամա՛ գօնսէրի :

Պունուն իւզէրինէ ումումի պիր կիւլիւշ տահա գօրտու . չիւնքի պու
տէֆա , գըզլարընըն ճանընը սըգմադըղ տան տէհչէթ հիսս իտէն բէտէր վէ
վալիտէ քէնտիլէրի տախի , պիզզաթ քէնտի իւզէրլէրինէ օլան գահգահայա
տախիլ օլտուլար :

Սըթըգ Տօնա Իզապէլլա տախի , մէմուրիյէթինի մուվաֆֆադըլէթի
քէամիլէ իլէ պաշա չըգարմըլ , վէ չօգ վագթի կէչիրմէքիլէ տէ միւսաստէսի
գալմամաշ օլտուզունտան , Ֆըրլանըլ պաշա գալգտը , վէ վալիտէ վէ բէ-
տէրինի սուս իտէրէք , պու ղիկէնան էյլէնճէ իչիւն անլէրին աֆվընը տի-
լէտի :

Գուրնազ գըզ աճէպա պիլմէ՞զ մի իտի քի , քէնտիսինէ պէշ տագըգա-
լըգ պիր քէյֆ պախշ իթմէք իչիւն , կէրէք բէտէրի վէ կէրէք վալիտէսի ,
տէյիլ պէօյլէ պիր պիկիւնահ էյլէնճէտէն , իլլա պէօյիք թէհլիքէլէրէ տիւ-
չար օլմագ տան պիլէ մէմունն օլաճագլար իտի :

Տօնա Իզապէլլա , պուրասընը բէք ալէա պիլիր իտի :

Անճագ , պիշարէ բէտէր վէ վալիտէնին պիլմէտիքէրի պիր շէյ վար
իտի :

Էլվէթ պիլմէզլէր իտի քի , գըզլարընըն պուսէտի , ՍՍՆ ՊՈՒՍԷ ԻՏԻ :

Բալֆ Միլըր , միւսաֆիրլէրինի եօլա գօր գօմազ , հէման գօշուպ եա-
թագ օտասընս կիրտի , վէ հէյէճանը գալպինտէն նաչի օլ տէրէճէտէ պիր
թէլաշ վէ տիթրէմէ իլէ մէքթուպու աշուր քի , պիր բարչասը պիր էլինտէ
վէ տիկէր բարչասը տա տիկէր էլինտէ գալար :

Մահպէստէն չըգըլ սէրպէտթ օլմագ արզուու , Նէնէն Հուայթրօզա
գապուչմագ աթէչի , Աւայլտմէնտէն ախըր ինթիգամ իթմէք զազապը , հայ-
տուս ճէրրահ Ճէնքինսին վասիյէթի իւզրէ Մօրթիմէրի հիմայէ մի իթմէք ,
եօգաս Նէլէն Հուայթրօզուն սախթէ գօճասը օլտուզունու կէօրէրէք անը
տախի ճէզա բէնչէսինէ մի չարբմագ թէրէտախիւ , վէ տահա պին տիւր-
լիւ պիրիպիրինէ միւթէնագըլ տուլըու , հըրս վէ հիտաթ , պիչարէ տէյի-
գանլընըն զիհնինի վէ էիւրէյինի օլ գատար ալթիւսթ իթմիչլէր իտի քի ,
բարչալարը էլինտէ պուլունան մէքթուպու թէքրարէն իմթիզաճըլ պիր հալէ
կէթիլէրէք գապիլի դրաաթ գըլանս տէկին , գա՛ջ տէֆա շաշըրարագ բար-
չալարը թէրս գօյմուշ իտի :

Նիհայէթ պու խըտմէթ տախի պաշա չըգտը :

Իչթէ մէքթիւր մէքթուպուն միւնտէրիճաթը :

«Թամ կիճէ եարըլընտա , գըլանըն պազէ գարուսու թարաֆընս պա-
գան բէնչէրէտէն աշաղը իրինի ուզաթ . օ պիր ուճունու էլինտէ թութ .
իւշ տէֆա իր սարսըլըլընտա , էյլէրին իլէ քէամիլ պուլունտուզուն բէն-
չէրէ տէմիրինտէն տիւարը չըգարագ իրէ սարըլ վէ աշաղը էն .

«Թապանճալարընը վէ պըշաղընը պէրապէր ալ :

«Պաղչէյէ էնտիյինտէ , իբի նէֆէր աստէրէր սէնի ալըպ տէնիզ գըլըսը-
նա էնտիրէճէքէր . աստէրէն սէնինլէ պիրիքտէ կէմիլէ պինէրէք սաղ սէ-
լիմ Լօնտրայա եէթիչտիյինի վէ Հէլէն Հուայթրօզուենա գալուսնազըղընը ,
տէնտի կէտէրէ էլէ կէտէրէ Էթէրէր :

«Ճէսուր վէ ալէլիսուսուս սանա վէրիլէն թալիմաթըն տօղրուտան տօղ-
րու ինրասընա տիգգաթըլը օլ :»

«Հէտէրէն»

Բալֆ Միլըր հէման սըչրայըպ մօմու սէօնտիւրտիւ :

Օրթալըգ զիֆիր գարանըգ խտի :

Պատէհու էյիլիպ , եաթաղըն ալթընտաքի ալէթլէրի տիչարը չէքտի .
թապանճալարը վէ պըչաղը պէլինէ սօգտու . վէ իրի , էյէլէրի , վէ ուֆադ
չիլէ իլէ եաղը ալըպ , մալիւմ օլան բէնչէրէնին եանընա վասըլ օլտու :

Թամ պու սըրատա գըլանըն պէօյիւք սաաթը տաթի վուրմայա պաշ-
լատը :

Բալֆ Միլըր, սաաթըն հէր պիր վուրուչու իլէ պէրապէր, ասքէր թալի-
մի իւզրէ թըգ թըգ վուրան եիւրէյինին սէսինի տիյնէմէքտէ խտի :

Սաաթըն գաչ վուրուչուլուսուս պիլէմէլիզ . Փագաթ Բալֆ Միլըրըն եիւ-
րէյի թամ օն տէֆա վուրմուչ խտի :

Տիմէք օլուր քի , եարը կիհէյէ թամ իբի սաաթ գալմըլ օլմալը խտի :

Ցագաթ եալընըգ իբի սաաթ զարֆընտա , բէնչէրէնին գալըն տէմիրլէրի,
պիր գաչ եէրտէն նա՞սըլ քէսիլէպիլէճէք խտի :

«Էլպէթտէ Տէն Իլ-դէլլամ օրասընը տիւչիւնիւլ տիր» տէտի Բալֆ քէն-
տի քէնտիլնէ :

Իմտի աւլա վագըթ զայպ իթմէյերէք իլէ պաչլանտը :

Էվիլլա տէմիրին քէսիլէճէք եէրլէրինտէն պիրիսի , մէգըլըր եաղ իլէ
պիր էյիճէ ըսլաթըլըլը , վէ պատէհու , էյէլէրտէն պիրիտի , սէսիլգճէ իլէրու
կէրի հարէքէթ իլէմէյէ պաչլատը :

Թախմինէն եարըմ սաաթ գատար պու բէտի մուսմէլէ տէվամ իթտիք-
տէն սօնրա , պիր տէ էյէ պիրտէն պիրէ էօյէ պիր շիտտէթլէ պօշա կիթտի
քի , ազ գալտը Բալֆըն էլինտէն գաչաճագ խտի :

Բալֆ Միլըր հէման սէվինճիլնտէն մէգըլըր էյէյի պիր տէֆա տաչա տէ-
միրին իչինէ սօգտու իսէ տէ , տապանճագ պիր շէյ գալմամըլ օլտուլուսու-
տան , էյէ օ պիր թարաֆտան տիչարը չըգտը :

Բէնչէրէնին օլ գալըն տէմիրի , աւլա պիր սէս պիլէ չըգարմագսըլըն ,
բէյնիր կիպի քէսիլմիլ խտի :

Տիւնեատա մէգատիրչինասըլը պաթտը՞ մը :

Շու գահրաման էյէնին տաթի պիր միւքեաֆաթ հազգը վար խտի :

Պու հազգ տա եէրինի պուլտու :

Բալֆ Միլըր , սինտարըրա մախուսու օլան պիր Փապիլէթ տույղուսու
իլէ , տէմիր էյէյի էօրտիւ :

«Եարըմ սաաթըն իչինտէ պիր տէմիր» տէտի Ինիլիլզ գօմանտան քէն-

տի քէնտինէ . Վիմտի իբի սասթըն իչինտէ տէօրթ բարչա տէմիր քէսիլէճէք , յէ Ֆէրահ Ֆէրահ կէչմէքլիյիմ իչիւն եօլ աչըլաճագ տըր : Եաշա՛ Տօնա Ի- զապէլա . սահիկէն պիր գրաւ թախթընա շայան պիր էլմաս իմիշին : »

Է՛յ . հայտէ պագալըմ Ինկիլի՛զ տօթուճուզ . պօշպօղաղըզլա վագթ կէչիրմէնին ոլրասը տէյիլ տիր :

Բալֆ Միլըր քէնտիտի տախի պու հագղը միւթալէաստա պուլունուպ , հէման , տէմիրին օ պիր ուճու իւզէրինէ հիւճուճա տապրանտը :

Արթըզ զայրէթ էսէրի մի տէրսին , բրաթիզ իլէ ուսթա օլմագ նէթի- ճէսի մի տէրսին , նէ տէրսէն տէ , տէմիրին օ պիր ուճու տա քէսիլիպ պիւսպիւթիւն չըգաղընտա , սասթ հէնուզ օնպիրի վուրմամը իտի :

Տէլիգանը Ինկիլիզ պիր Ֆիւթուհաթ շալըմը իլէ , քէստիլի տէմիրի եօ- գարը գալտըրըպ , պըյըղընը էլինէ ալաը .

Հայտէ պագալը՛մ . գօմանտան էֆէնտի . շիմտի զուրուրիյէթին տէ սը- բասը տէյիլ տիր :

Բալֆ Միլըր , հիւսնի խըտմէթինէ միւքեաֆաթէն արթըզ պու տէֆա- մէգբիւր էյէյի թէգախուտ սընըֆընա իտխալ գըլարագ , տիկէր արգաստաչընը մէմուրիյէթ պաչընա կէչիրտի :

Սասթ օն պիրի վուրտուգտա , իբինճի տէմիրին տախի պիր թարաֆը էբէյիճէ զայիֆլէնմիչ իտի :

Նիհայէթ տէօրտիւնճի հիւճուճ տախի մուվաֆֆագըյէթի քեամիլէ իլէ պաշա չըգարըլըպ , հաթթա Բալֆ Միլըր պիր թէճրիւպէ օլմագ իւզրէ , սէր- պէսթ սէրպէսթ տէմիր բարմագղըն տիչ թարաֆընա տախի կէչիպ պիրագ տուրտուգտան սօնրա , թէքրարէն իչէրի կիրտի :

Շիմտի արթըզ Ֆէրրահ Ֆէրրահ , սասթըն օն իբլի վուրմայա պաշա- մասընա պէքլէմէլի իտի :

Իմտի , Բալֆ Միլըր , իբինի աշալը սալըզպ , պալըզ օլթասը սիճիսի կիպի անըն պիր ուճունու տա բարմաղընա թագտը , վէ թըպղը պալըլըն- պաշ վուրմասընը գօլլայան ավճը կիպի , իբին սալանմասընա պէքլէմէյէ պաշալատը :

Օ արա աճէպա Բալֆըն գրհնինտէն վէ կէօպիւնիւն էօնիւնտէն , նէ՛ ըրիւ- եալար կէչիպ տէօնմէքտէ իտիլէր :

Պուճարըն քէչֆի իլէ նաֆիլէ պիզ քէնտիլիզ տէ գրհնիմիպի եօրմայա- լըմ :

Պիրտէ նակէհան , թա՛նկ . . . պիր սէս , Բալֆ Միլըրը տուրտուղու եէրտէն անաղա սըչրաթտը :

Էն իք մուհարէպէսինտէ իչիթտիլի իք թօք սէսի , զէվալը Ինկիլիպի պու տէրէճէտէ շաչըրթմամըլ իտի :

Թա՛նկ , թա՛նկ . . . պիրիպիր արգասը սըրա կիճէնին գարանըղընտա էօթմէքտէ օլան պու հայաթպախը սէսլէր , քէնտի էն եիւքսէք սայըլարընը թէքիլ իթալէր :

Օն իբինճի սէստէ ԻԲ ՍԱԼԱՆՄԱՅԱ պաշալատը :

Բալֆ Միլըր, արթըզ թելաշնն սըրասը կէշմիշ օլուպ, սօուպ գան իլէ վէ քէնտի հալինէ մուվաֆըզ պիր պասիրանէ հարէքէթլէ եէնի թարիքէ գատէմ պասմանըն ինթիյանընը հիսս իտիպ, աղըր աղըր տէմիր բարմագլըղըն տիշ թարաֆընա կէշտի. վէ կէմիծիլիքտէ թահսիլ իթմիշ օլտուղու ժիմնաս. թիգ սանաթընը իճրա իտիպ, ուսուլճաճըզ իրէ սարըլտը, վէ քէտի կիպի աչաղը սիւպիւլմէյէ պաշլատը :

Տիլվագը պաղչէտէ իքի նէֆէր ասքէրլէր պէքլէմէքտէ իտիլէր. պուռնլարտան պիրիսի Տօն Վալտէզ վէ տիկէրի տախի ասքէր գըլաֆէթինէ կիրմիշ, այագլարընա ուզուն չիվմէլէր թագմը, պէլինտէն պիր գըլըճ ասմը, վէ էլինտէ տախի պիր թիւֆէնիք թուլթմուշ օլան Տօնա Իզապէլլա իտի :

Բալֆ Միլըր, գարանլըզտա պուռնլարը կէօրսիւ, վէ եէնի ասքէրի տախի թանըլարագ չիտտէթլէ էլինի սըզաը :

Պատէհու Բալֆ Միլըրա տախի թըպզը Տօնա Իզապէլլանըն կիյինմիշ օլտուղու ասքէր բուպասը կիպի պիր բուպա կիյտիրիկպ, պէլինէ պիր գըլըճ թագըլտը, վէ էլինէ տախի պիր թիւֆէնի վէրիտի :

«Ա՛ր» տէտի Տօն Վալտէզ, քէնտիսի թիւֆէնիքսիզ օլտուղու հալտէ, գապիթ սըֆաթը իլէ պու իքի նէֆէրին էօնիւնէ տիւշէրէք :

Քիւշիւճէք ասքէր պէօլիւշիւ օրատան եօլա չըզըպ, մահպէս տայիրէ սինին էթրաֆընը տէվր իթտի. պատէհու, գըլլանըն տիվարընը թուլթուպ, տար պիր եօլա սարտը. պու եօլ եօզուշ աչաղը իտի. վէ եօզուշուն թապթ պաշլնտա տախի ուֆագ պիր սօգագ գարուսու վար իտի :

Քարույա եագլաշտըզլարընտա, «քիմ տիր օ» տէյի պիր սէս կէլտի :

«Նէօպէթճի գօլու տուր» տէտի Տօն Վալտէզ, թէրսիլքլէ :

«Էօլէ իսէ կէշին» տէտի թէքրարէն, գարուտա նէօպէթ տուրան ասքէր, քէմալի մահճուպիլէթլէ :

Քըլլանըն իչինտէ Տօն Վալտէզի վէ քէնտի սէսինի թանըմայան, վէ աշըն իսմինտէն պիլէ տիթրէմէյէն ասքէր եօզ իտի. իմտի նէօպէթճի ասքէր հէր նէ գատար քէնտի վազիֆէսինի իճրա իթմէքտէ իտի իսէ տէ, եինէ եիւզ պաշլընըն սէսի, քէնտէսինի տիւշարը տէհշէթ գըլմը իտի :

— Նէօպէթին եէնի՞ մի տիր. տէյի սիւալ իթտի Տօն Վալտէզ :

— Էվվէթ եիւզ պաշլ էֆէնտի. չիմտի կէլտիմ :

— Պանա պագ նէօպէթճի. պու կիճէ պուրատա տէհշէթլի պիր ճիւնայէթ վագը օլմուշ տըր. Ինկիլիզ մահպուսու քէնշէրէտէն գաշըրմըլլար :

— Աման էֆէնտի. պէնիմ պիր շէյաէն խապէրիմ եօզ տուր. չիմտի եաթագըրմտան չըզըպ նէօպէթէ կէլտիմ :

— Պէն, սէնին գապահաթըն վար տըր տէմէյօրում. Փագաթ պու տագըզատան սօնրա պիր գապահաթտա պուրընմամայա տիգագաթ էթ. նէ սէօլէյէճէք իսէմ նօզթասը նօզթասընա իճրա իտէճէքսին. սօնրա էլիմտէն գուրթուլամագըրն հա՛ էյի պիլմիշ օլ :

— Էմր էտին էֆէնտիմ :

— Չիշ պիր քիմսէյէ աղըզ աշըպ պիր շէյ պիլէ սէօլէմէյէճէքսին. հէր

քիմ օլուր իսէ օլունն . անլատըն մը . հէր քիմ վէ հաթթա գօմանտան քէն . տիսի տախի օլմուշ օլսա , քիմսէյէ նէ ճէվապ վէրէճէքսին վէ նէ տէ գարու աշաճագսրն . վէ էհէր տիյնէմէյիպ իլէրու կէլէն օլուր իսէ , վուրաճագսրն :

— Էվիէ թ երւզ պաշը էֆէնտի գաշ քի էմրինիզ պու տըր . . . :

— Վէ պագ քի էմրիմի նօգթասը նօգթասընա իճրա իտխին . Ինչալլահ սապահ օլմազտան օ Ինկիլիզ հալլագը տա վէ անը գաշըրանլարը տա էլտէ իտէճէյիմ :

— Ինչալլահ երւզ պաշը՝ էֆէնտի :

Պատէհու Տօն Վալտէզ , իբի նէֆէր — Էրէրէր իլէ ալտէթ իտիպ , պի-
րէր պիրէր գըլանըն տէօրթ գարուսունու տախի կէզտի . վէ այնի միւքեա ,
լէմէ վէ թալիմաթ թէքէրրիւր իտիլիպ , պիւթիւն գարու նէօպէթճիլէրի
էօյլէ պիր սըզը պազ ալթընա ալընտըլար քի , էհէր պաշգալարը պախթէ-
թէն , Բալֆ Միլըրըն գաշըրըմըլ օլտուղունու տույսալար պիլէ , եա գարու-
լար աշըմատըղը իչիւն սապտհա գատար պէքլէմէյէ մէճպուր օլաճագլար .
եա եօզսա պէօյիւք արպէտալարտան սօնրա , նիհայէթ Տօն Վալտէզին իշ-
տէն խապէրտար օլարագ միւճրիմէրի տէրաէսթ իթմէք իչիւն քէնտիսինտէն
պաշգա հիչ պիր քիմսէնին իլէ միւաախէլէ իթմէսինի միւնասիպ կէօրմէմիշ
օլտուղու անլաշըլարագ օ իչին նէթիճէսինէ պէքլէմէք մէճպուրիլէթի մէյտա-
նա չըգմըլ օլաճագ իտի :

Տօն Վալտէզին իւզէրինէ ումում սուրէթտէ էօյլէ պիր հուտուտուղ
էմնիլէթ վազ իտիլիշ իտի քի , օյնանըլան օյունուն գահիրէ չըգմասընա տէ-
կին սէքիզ օն սաաթ կէշէճէք իտի . վէ պու սէքիզ օն սաաթ , Տօն Վալտէզ
իլէ շիւրէքեաար իչիւն ազ միւտաէթ տէյիլ իտի :

Տէօրտիւնճիւ գարուտան արթըզ կէրի տէճմէյէ հաճէթ գալմայըպ ,
իւշ նէֆէր տօսթլարըմըզ , արգալարընտան գարունուն թէքարէն սըզը սը-
գըյա գաբատըմասը իչիւն նէօպէթճի առքէրտէն գալիէն սէօզ ալտըգտան
սօնրա տիշարը չըգտըլար :

Տէնիզ գըլըրընա անճագ եարըմ սաաթլըզ պիր մէսաֆէ վար իտի :

Հիչ պիր էնկէլէ , հիչ պիր աքէր գօլունա վէ հիչ պիր սօգագ պէքճի-
սինէ թէսատիւֆ իտիլմէքսիզին , սահիլէ վասըլ օլունաու :

Տօն Վալտէզ , քէնտի աքէրինէ , սիլահ էնտիրմէք էմրինի վէրտի :

Տօնա Իզապէլլա վէ Բալֆ Միլըր , թիւֆէնք տիպճիլէրինի եէրէ տօ-
գանարրտըղլարը կիպի , պունտան հասըլ օլան սէսին իւզէրինէ , տէնիզ քէ-
նարընտա պիր գարարթը գըմըլտանմայա պաշլատը :

« Քիմ տիր օ » տէյի սէս վէրտի Տօն Վալտէզ :

« Աղընը զայպ իտէն պալըգճը տըր » տէյի ճէվապ կէլտի մէգըլուր գա-
րարթը թարաֆընտան :

« Աջ պուլունտու » տէյի թէքէրրիւր իթտի թէքրարէն Տօն Վալտէզ , վէ
քէնտի պիր իշարէթի իւզէրինէ , մայէթիտէ պուլունտան իբի աքէր իլէ պիր-
վիքտէ գարարթըյա տօղրու իլէրու վարմայա պաշլատը :

Տէօրթ նէֆէր սիյահ ատէմէր , քէնտիլէրինի գարըլատըլար . վէ պուն .

չարըն պէօյիւքլէրի զանն օլունան ատէմ , Ապանեօլ լիտանը իւզրէ , Տօն Ալալ-
տէզ իլէ աթիտէքի միւքեալէմէյէ պաշլատը :

— Աղըմըզը ալլպ կիտէպիլի'րօյիյիզ . եիւզպաշը' էֆէնտի :

— Էվլէթ գարթան , Փազաթ սիզտէ տախի հէր շէյ եօլունտա տըր տէ-
յի զանն իտէրիմ :

— Էվլէթ եիւզպաշը' էֆէնտի . էլ վէրիւր քի թէհիլքէսիզ սուրէթտէ լի-
մանտան տիշարը չըգալըմ :

— Աէմինիզ նէօրէտէ աիր :

— Իւչ միւ աչըդտա վօլթա վուրույօր :

— Էօյլէ իտէ վազթ զայոյ իթմէյէլիմ : Ումարըմ քի էյի սուրէթտէ սի-
լահլանմըշընը տըր :

— Էվլէթ տէօրթ գըթա ուզուն պըշազլարըմըզտան պաշգա , իւզէրի-
միզտէ սէքիզ աթէշ վար տըր :

— Սէքիզ աթէշ տէ պիզտէ վար , օլուր ճէման օն ալթը աթէշ . թէքմիլ
պիր պէօյիւյէ գարըզ գօյմազ իշիւն պու գատարը քեաֆի սիր . ա'րչ :

Տօն Ալալտէզին պու սօն էմրի իւզէրինէ , պիւթիւն սէպէր գաթ օլուն-
տու . Տօն Ալալտէզ , Տօնա Իզապէլլա , վէ Բալֆ Միլըր , հազըրտա տուրան
սանտալա աթլատըգտան սօնրա , գարթան տախի արգալարընտան սանտա-
լա պինիպ եօլա չըգտըլար :

Տօն Ալալտէզ տիւմէնէ օթուրտու :

Քիւրէքլէր , էօյլէ պիր սէսսիզ սուրէթտէ սուլյա պաթըպ չըգմազտա ի-
ալիէր քի , պիր սանտալ պօյու ուզազտան պունլարըն սէսինի տուլմազ
գապիլ տէյիլ իտի . անճազ կէօք ըջըզընտան տէնիպին իւսթիւ ազ չօգ սէ-
ջիլտիյինտէն , եազընտան կէչէն պիր սանտալըն իշինտէ պուլունանլարըն
պունլարը կէօրէպիլէճէքլէրինտէն գօրգ ուլմազտա իտի :

Քէօր շէյթան տախի էօյլէ իսթէտի քի , պու սանտալը կէօրէնլէր պու-
լունուպ , տօսթլարըմըզըն պաշը պէլայա ուղրասըն տէյի :

Անճազ պիր օնպէշ տազըգալըզ եօլ իլէրու կիտիլմիշ իքէն , պիր տէ
նակէհան գարըլարընա պիր գարարթը չըգմասըն մը :

Պու գարարթընըն իշինտէն սիւնկիւ բարըլթըսը տախի միւշահէտէ օ-
լունտուղընտա , պիպիմ սէֆիլ գաշազլարըն նութգլարը թութուլմայա վէ
տիզլէրի քէսիլմէյէ պաշլատը :

Գաշմանըն իտէ ինթիմալի եօգ , շիւնքի եօլլարը գաթ օլունմուշ իտի :

Գարըլարընա չըգան , պիր պէյլէք Փիլիգասը իտի :

Տօն Ալալտէզ հիտտէթիւնտէն Բալֆ Միլըրըն գօլունը սըգտը :

Տազաթ ճէսուր եիւզ պաշը շարուգ ագլընը պաշընա թօբլտար :

Հէր շէյ , օ տազըգատան ասըլը իտի :

Տօն Ալալտէզին պունճա ֆէտաքեարըզլարը , պունճա մէշազգաթ վէ սը-
գընթըլարը , հէր պօշա կիտէճէք , վէ Բալֆ Միլըրըն խէլասը կիպի , քէնտի-
սինին տէ Տօնա Իզապէլլա իլէ ագտը իզտիվաճ իթմէք խիւլեալարը տախի
մահվ օլուուգտան սօնրա , հիշ պիր շէյէ մուվաֆֆազ օլունմազսըզըն , կէրէք
քէնտիւնին վէ կէրէք քէնտիւնտէն գիյատէ սէվտիյի նէվճիվան գըզըն պաշլարը
տախի , ճէլլատըն զալիմ սաթըրը ալթընտա տիւշէճէքլէր իտի :

Պունլար , պիր տազըզա զարՓընտա . պիրիպիրլէրինի տէՓ իտէն խէ .
յալլար կիսի, Տօն Վալտէզին կէօզլէրի էօնիւնէ կէլիպ մահվ օլտուլար :

Էվվէլ էմրտէ , ինկիրթէրրատա Տօնա իզապէլլա իլէ ազտը իզտիվան
իտէրէք կէշիրէճէյի բարլազ էօմր մէնզարէսի , քէնտի հուզուրունա չըգար -
պունուն արգասընտան տախի , թութուլուպ թէքրարէն գըչլայա կէօթիւ-
րիւլէճէյի , հապս իտիլէճէյի , տիվանը հարպ հուզուրունա չըգաճաղը , գաթ-
լէ հիւքմ օլունաճաղը , վէ ճէլլատըն էօնիւնէ տիզ չէօքէճէյի մէնզարէսի, կէօ-
զիւնիւն էօնիւնէ կէլտիլէր :

Պու սօն մէնզարէ , պիւթիւն ասքէրիք գանընը թահրիք իթտի . եա
քէնտի սէվկիւլիլէրի իլէ պէրապէր օ տազըզատա մահվ օլմայա , եա եօզաա
քէնտիլէրէ գարը տուրանլարը մահվ իթմէյէ գարար վէրտի :

Տօն Վալտէզ , շու մէյետու հալտէ նակէհան , քէնտինէ էպէտի պիր շէ-
րէՓ օլաճազ Փիւթուրտուլուզ վէ ղէքեալթէթ քէսպ իտէրէք , վէ պէյլիք Փի-
լիզասընտան պէքլէնիլէն մուամէլէյի պիլ աքիս քէնտինէ հասր իտէրէք , նէ
գատար սէսի վար իսէ , պէօյիւքլիյէ մախսուս օլան պիր տէպտէպէ իլէ , վէ
մէգըլըր Փիլիզատա պուլունանլարա խիթապէն , գըիւրէքլէրի պըրա'գըն տէ-
յի պաղըրտը , վէ պատէհու Տօնա իզապէլլայա վէ ԲալիՓ Միլըրա խիթապէն
տախի , «սիլահա տավրանըն , նիշա'ն ալըն» տէյի պաղըրարագ էմր վէրտի :

Տօն Վալտէզին իշպու քիւսթախլըզը նէ' ազիմ պիր թէէսսիր հուսուլէ
կէթիրտի .

«Քիւրէքլէրի պըրագտըզ» ճէ-լապը կէլտի Փիլիզատան :

—Նէ' սանտալը տըր պու :

—Պէյիք Փիլիզասը տըր : Ֆազաթ նէ' սըֆաթլա պունու սիւալ իտէ .
յօրսուընուզ :

—Գըրալ հազրէթլէրինին պիր եիւզ պաչըսը վէ Գատիչ շէհրի գօման .
տանընըն գայմագամը սըֆաթը իլէ սիւալ իտէյօրում . ճէվա'պ վ.րին հա'նկը
պէյլիյին թայիֆէսինտէնսինիզ :

—Գօնգէսթատօրէ նամ հարպ սէֆինէսինին . Փազաթ եիւզ պաչը' է-
ֆէնտի , սիպին տէնիզ բօլիսիյինէ միւտախէլէյէ հազգընըզ . . . :

—Օ սիպին պիլէճէք իշինիզ տէյիլ տիր . գըրալ հազրէթլէրինին լիման .
լարը նէ սուրէթլէ մուհաֆազա իտիլմէքսէ օլմասընը անլամագ լազըմ կէլ-
միշ տիր : Իսիինիզ նէ' տիր :

—Սօմարէզ :

—Տիւթպէնի'զ :

—Չալուչ :

—Եիւզ պաչընը'զ նէրէտէ տիր :

—Խասթա տըր :

—Միւլազիմիինի'զ :

—Միւլազիմիմիզ տէ . էվվէթ միւլազիմիմիզ իշիւն սիւալ իտէյօրսուընուզ
էօլլէ տէյի'լ մի , եիւզ պաչը էֆէնտի . էվվէթ միւլազիմիմիզ տէ խասթա .
խա'յր պէրապէր իտի . Փազաթ . . . :

—Փագաթ նէ՞, չափուշ Սօմարէզ . սէնին քէսիք քէսիք վէ գապահաթը
կիսի սէօյէյիչէրինտէն անլայօրում քի , սիզ գըրաւ հայրէթէրինին սիզէ
էմնիյէթ իթտիյի մէմուրիյէթի էյի գուլլանմայօրսունուզ : Պահրիյէ գանու-
նուսուզու պիւլէիսին չափուշ Սօմարէզ . էկէր տօղրուսունու սէօյէմէզիսէն ,
էիւզ պաշընըն եախօտ միւլաղիմինին թէօհմէթինէ սէն տէ շէրիք պուլուն-
մուշ օլաճագ սըն . վէ պու թէօհմէթին ճէզասընը տա էկէր պիւլէզսէն սանա
խապէր վէրէյիմ :

—Պիլիբիմ եիւզ պաշը էֆէնտի . սէօյէմէնիզէ հաճէթ եօզ տուր . մէր-
համէթ էտին . . . :

—Տօղրուսունու սէօյէյէճէ՞քմիսին . . . :

—էզվէթ եիւզ պաշը էֆէնտի . միւլաղիմիմիզին գօմանտասը թահթըն-
տա նէօպէթէ չըզարզ . Փագաթ կէնճէրին հայի մալիւմ տիւր . քէշֆ իտէ-
պիլէճէյիինիզ պիր սէպէպէ , շէհրին սաղգօլ պիրինճի թապիասը եագընընտա
գարայա չըզարզ , վէ պիր սասթտան կիտիպ քէնտիսինի ալաճագըզ :

—Պու գատարը էլ վէրիբ . չափուշ Սօմարէզ . հալմէթու գըրալըմըզ
նամընա սանա էմր իտէրիմ քի , մայէթինտէ պուլունան սաքէրին վէ սէնին
թէքմիլ սիւահլալընըզ թէպիմ իտէսին , վէ կիտիպ միւլաղիմինի ալտըզ տան
սօնրա , թէքմիլ թայիֆէլէրին իլէ կէմիյէ ավտէթ իտէսին . եարըն պու սի-
լահլարըն սահիպլէրի տիւլանը հարպ հուզուրունա չըզաճագար . թայիֆէ-
լէրինէ պիր մէսուլլիյէթ թէրէթթիւպ իտէմէզ . Փագաթ սէն , չափուշ Սօմա-
րէզ . սէն պիրազ զահմէթ չէքէճէքսին :

—Փագաթ էֆէնտի՛ եիւզ պաշը . . . :

—Սէնի գուրթարմագ իչին էյիմտէն կէլէնի տիրիզ իթմէյէճէյիմէ սէօզ
վէրիբիմ :

Պունուն իւզէրինէ , իքի սանտալ պիրիպիրլէրինտէն անճագ պիր իքի գա-
տէմ ուզագտա պուլունտուղլարը հալտէ , թէպիմ օլաճագ սիլահլար պիրէր
պիրէր Տօն Վալտէզէ տօղրու ուզանմայա պաշլասըլար : Օն իքի ատէտ թիւ-
ֆէնը թէպիմ օլտուղունտան անլաշըլտը քի , մէզքիւր ֆիլիգատա օն իքի
նէֆէր պահրիյէ սաքէրի պուլունմագտա իտի :

Արթըզ պունտան գօլայճա անլաշըլտապիրիբ քի , Տօն Վալտէզ վէ քէնտի
մայէթի , նէ՛ տէհչէթլի պիր կէչիտ կէչիրմիչէր իտի :

Քիմին խաթրընտան կէչէպիրիբ իտի քի , Տօն Վալտէզ վէ ըէֆիլէրի-
նէ օլ տէրէճէտէ աղիմ գօրգու վէրմիչ վէ ատէթա ճանլարընը ալըզարընա
կէթիրմիչ օլան պէյիլէ ֆիլիգատանըն տախի , քէնտիլէրինտէն գօրգաճագ էօյլէ
պիր պէօյիւք այըսը վար իտի :

Պունա թէսատիւֆ մի տէյէլիմ . . . :

Փագաթ շուրասը ինքեար օլունամագ քի , էկէր Տօն Վալտէզ , օլ թէ-
հայեիւրէ շայան ճէսուրըղը իլէ , մահքիւմ սըֆաթընը պիր համլէտէ տէֆ
իտիպ պիլզաթ քէնտիսի հաքիմ սըֆաթընը տէրիւհտէ իյիմիչ վէ անը մէհա-
րէթի քեամիլէ իլէ պաշա չըզարմըշ օլմասա իտի , կէրէք քէնտիսինին , կէ-
րէք Տօնպ իզպպէլլանըն շու եա պու սուրէթլէ թէլէֆ օլաճագլարը , վէ
տիկէրլէրինին տալի եագայը գուրթարմայաճագլարը չիւբհէսիզ իտի :

Նիհայեթ պէտք է Փրկից տող պիւստիւթիւն քէնտիւրինտէն այրըւոյ զայոյ օլնուզունտա , արթըզ սանտայըն տէրունինտէ պուլունանլարըն սէ- վինճլէրի թարիֆէ կէրի՞ր սի իտի :

Բայժ Միլըր վէ Տօնա Խլապէլլա , իբիտի պիտէն Տօն Վալտէղին էրինի սըզըս , քէնտի թէչքքիւրլէրինի պէյան , վէ իւրազ իթմիչ օլտուզու Փէվզէ- շատէ Պէհարէթի իչիւն քէնտիտինի թէսրիք իթտիլէր :

« Գա՛րթան , պու թիւֆէնքլէր սէ սէնին զըսմէթին իմիչ » տէտի երեզ պաշը կիւլէրէք , « Ս/ժքհօրն վասը օլտուզունտա , պու օն իբի տատ Սպա- նիայը թիւֆէնքլէրինի զայեթլէ մէրազ օլունաճագ վէ թէհայեիւրտէ գայը- նաճագ պիր սէրկիւզէթ էսէրի մագամընտա Շուէտ հիւքիւմէթինէ հէտիյէ Իտէպիլիտին . Փագաթ հիքեայէնին շէքլինի թէսպիլ իթմէյէրէք նազլ իթ- մէիտին : »

Գարթան մէզբիւր իհասն իչիւն Տօն Վալտէզէ պէյանը թէչքքիւր իթ- տիքտէն սօնրա , արթըզ լիմանըն աշըզընա չըզըմըզ վէ լիւզկեար տախի միւսայիտ պուլունմուչ օլտուզունտան , պիր ան էվվէ կէմիյէ վասը օլա- րագ պիւստիւթիւն հէր նէվի թէհիքետէն գուրթուլմագ իչիւն եէլքէն ա- չաճագընը իսպէր վէրտի :

Մէրզումուն պու թէքլիֆի թասպիւթը իլէ մէմուռնէն գասուլ օլունա- րագ , պէյազ եէքէն տէրհալ եիւքսէլմէյէ պաշլատը , վէ պիր եանտան քիւ- րէքլէրին վէ տիկէր եանտան լիւզկեարըն զօրու իլէ , սանտալ ատէթա ուչ- մայա պաշլատը :

Իբի սասաթ սօնրա , գաչագ տասթլարըմըզ քէնտի միւսաֆիրրէրվէր գամարասընա գասուլ իտէն Շուէտ կէմիսի , սուլու եէլքէն ձիպրալթարա սօզրու իլէրու վարմադ տա իտի :

Պր քէրրէ ձիպրալթարա վասը օլունտուգտան սօնրա , արթըզ տիւն- եանըն տունմառը պիր եէրէ կէլտէ , կէրէք Բայժ Միլըր , կէրէք Տօն Վալ- տէղի վէ կէրէք Տօնա Խլապէլլայը թութուլ թէքրարէն Գատիչէ կէթիւրմէ- նին իհթիւմալի եօզ իտի . չիւ՛քի արթըզ ձիպրալթար , պիր քէրրէ Խնկիլզ թօքրազը օլմուչ իտի :

Արթըզ օնտան էօթէյէ Ինկիլթէրրայա կէչմէք բէք գօլայ շէյ իտի :

Ենճուլարըմըզա Ալլահ սէլամէթ վէրսին տէյէրէք , պիլ այրըճա թէք- րարէն Գատիչէ ալտէթ իտէլիմ :

Յիրարըն ֆէրտատը սասրիճը էլքէնտէն , գժմանտանըն տայիբէսի գա- րուսու էլէ ալընար :

Տէհէթլի խասպէր հէր թարաֆտան տույուլմուչ , վէ եալընըզ գօման- տան իլէ գարըը , Խնկիլիլ մահպուսուռն ֆիրարընտան պիթապէր պուլուն- մագ տա իտիլէր :

Պշարէ չիֆթէ գումրուլար հէնուլ պիլմէյօրլար իտի քի , էլլէրինտէն գաչըրտըզլար , եալընըզ Բայժ Միլըր սէյիլ իտի . իլլա քէնտի ճանրարէ- լէրի , տիւնեա իւզէրինտէ հէր շէյտէն հուսմնտանըզ աէրէճէտէ զիյատէ սէվտիքլէրի սիր թանէճիք գըզլարընը տախի էլտէն գաչըրմըլար իտի :

Գօմանտանա վուգուի հալի խասպէր վերտիքէրի կիպիւ, հէման Տօն Վայտէղին ներէտէ օլտուղունու սիւաջ իլլէտի . վէ մէրգումուն իքի նէֆէք ապէր իլէ պէրապէր կիճէ եարըսընտան պէրու ֆիրարինին արգասընտան տիւլիւշ օլտուղու խասպէրինի ալաղընտա , անըն իւզէրինէ օլ տերէճէտէ էմնիյէթի պուլունմագտա իտի քի , ինկիլիզ գաշագ հէր ներէտէ տալիս պուլունմուն , հուղուրունա չըգան զապըթանա պէյան իլլէտիքտէն սօնրա , տիկէր թարաֆտան , սիր մըգտար խասֆիյէլէր տալիս սէվգ իտիլիպ , շէհրին կէրէք տախիլինտէ վէ կէրէք խարիճինտէ Բալֆ Միլըրըն արաշթըրըմասընը տա էմր իլլէտի :

Տէնիզ ճիհէթի , հիշ պիրիտինին խաթր ու խէյալինէ պիլէ կէլմէմէքտէ իտի :

Գօմանտան , ֆէվգէլաւտէ պիր թէլաշա տիւլմիւշ օլան զապըթանը , պաշընտան պու սուրէթլէ տէֆ իթտիքտէն սօնրա , իշին նէթիճէսինէ միւնթագըր օլմագ իւզրէ , գարըսը իլէ պէրապէր գահվէալթը օտասընա շէքիլտի :

— Իզասլէլա հէնուզ եաթ ադտան չը գումամըլ մը տըր , տէյի սիւալ իթտի գօմանտան :

— Էյի տէտին , ճէվասընը վէրտի գարըսը սյաղա գալգարագ . օ պու վագըթա գատար կէճիքմէզ իտի . տիլպէր գուշում ույգույա տալմը օլմալը տըր կիտէյիմ քէնտիտինի ույանտըրայլմ :

Պիչարէ գատընըն պու սէօպիւ սէօլէմէսի իլէ ֆըրլանըպ օտատան տիւշարը չըգմասը պիր օլտու իտէ տէ , արասը իքի տագըգա կէշմէգտէն , աղլայարագ պալըրարագ , կէօզլէրի տալիս չանագ կիպի աշըմըշ օլտուղու հալտէ գօշուպ թէքրարէն գահվէալթը օտասընտան իշէրի կիրմէսի տէ պիր օլտու :

Գօմանտան , պուլունտան մուգատտէմ դարըսընըն իւզէրինտէ ալա պէօլլէ պիր տէհէթիլի թէլաշ էսէրի կէօրմիւշ օլմատըրընտան , քէնտիտի տալիս նէ ետրաճաղընը շաշըրարագ , սըշրայլըպ պոլալ ֆըրլանտը . վէ «նէ՞ վար տըր . էվլատըմըզա պիր շէ՞յ մի օլտու . չտիուզ ճէվասպ վէր» տէյի պաղըրտը :

— Խասյր պիլմէմ . տէտի սէֆիլ գարը սօլուղու քէսիլէրէք . Իզասլէլա եաթաղընտա տէյիլ տիր . քէնտի տիլպէր պաշը եէրինտէ , եաթըղըն իւսթիւնտէ շու մէքթուպու պուլտու . չարուզ օգու պագալըմ նէ՞ իմիշ . աման Սլահ , շիմտի քէնտիտի զպպ իտէճէյիմ :

Պիչարէ գօմանտան , հէման գարըսընըն էլինտէքի մէքթուպու գաթաղը կիպի , իւզէրինտէքի եաղըեա պաղտը : Եաղը Իզասլէլանըն եաղըսը իտի :

Իմտի , տիթրէմէքտէ օլան էլլէրի իլէ հէման մէպըւր մէքթուպու աշըպ , օգուլմագա պաշլատը :

«Ազիզ բէտէրիմ . վէ ազիզէ վալիտէմ :
«Եիւրէյինիլի բէք թուլոչն վէ Սլահըն էպիլնէ իթտաթ իտին :

«Պէնի նէ տէրէճէտէ սէվէքտէ օլտուղունուզը պիրիրիմ . վէ պէնի զայպ իթմէնիզտէն հուսուլէ կէլէճէք անը վէ քէտէրինիզին ազըրուզընը տա պիրիրիմ . Փազաթ պէնի պիր Փէտաքէարըզ վաղիֆէսի իճրանընա թէչվիզ գըլան ճէնապը Հազգըն , սիզէ տախի լազըմ կէլէն թէսէլլի վէ թէհամմիւլ գուտրէթի իհոանընը զըսդանմայաճազընա էմինիմ :

«Գըզընըզ , իքի ազիմ ճինայէթլէր մէննի իչիւն Ֆիրարէ մէճպուր օլմուչ տուր . արթըզ գըզընըզ կիպի , Բալֆ Միլըրը վէ Տօն Վալտէզի տէ արամայըն . ինչալլահ պիր կիւն , Գուրթարըճըմըզ էֆէնաիմիզին մէրհամէթ ու իւնայէթի իլէ , թէքրարէն պիրիպիրիմիզէ գավուչուրուզ , վէ Տօն Վալտէզի տախի օլ վազըթ կէ-վէյնիչ մազամընտա գըզընըզ իլէ պէրապէր գուճագլամաղա նայիլ օլուրսուլուզ :

«Շիմտիլիք Ալլահա ըամարլատըզ :

«Ճէտուր օլուն , վէ տայիմա գալպէն հուզուրունուզտա տըր տէյի իթիմատ իտին ,

«Իգապէլլա գըզընըզ»

Մէքթուպուն գրաաթը պիթտիյինտէ , սէֆիլ վալիտէ վէ բէտէր պիրիւպիրլէրինին եիւզիւնէ պագտըլար . իքիտի տախի , պիրիպիրլէրինին եէրէ տէվրիմէսինի մէն իթմէք իչիւն գօլլարընը պիրիպիրլէրինն ուզաթտըլար , վէ պու սուրէթլէ եէքտիկէրինն սարըմըչ օլտուգլարը հալտէ , իքիտի պիրտէն զայ ազըլ եէրէ սէրլտիլէր :

Իքիսինին ազգընտան տախի չըգան սօն սէօզլէր չունլա՛ր օլտուլար :

«Վա՛հ , ճիվան էվլատըմ»

2.

ՄԱՐԿԷՐԻԹ ԳՕԼՏՈՒԻՆ

Շիմտիքի Սէյնթ ճէյմս Բարգ նամ պաղչէնին իւզէրինէ նազըր ճէսիմ խանէլէրին եէրինտէ , հիքեայէմիզ թարիխինտէ մէվճուտ սուլունան ախչապ գօնագլարըն պիրինտէ , անճագ եիրմի պէչ եա օթուզ չաղարընտա , վէ սէօզիւ օլաճագ տէրէճէտէ տիլպէր վէ վէնկին պիր գատըն իգամէթ իթմէքտէ իտի :

Վուզուֆճու էհալի , խայի միւտտէթ սօն տէրէճէտէ պիր մէրագ ու զայրէթլէ , պու գատընըն քիմ օլտուղունու , պաքրէ պիր զըզ մը եօգսա գօճասը էօլմիւլ պիր տուլ գարը մը օլմասընը , բէտէր ու վալիտէսի վէ խանէտանը քիմլէր պուլունտուղունու , վէ այլէլլուսուս , արապալար , աթլար , ուչազլար վէ սէյիլէր սազլայաճագ վարիտաթըն եախօտ իրատըն մէնպընէրէսի օլտուղունու անլամայա չալըչմըչ , վէ պուլունու իչիւն քէնտի պէյնլէրինտէ տէ խայիճէ շամաթալը միւճատէլէլէրտէ պուլունուլ իտի խսէ տէ , պու զալիմ էսրար բէրտէսինի երթմաեա մուվաֆֆագ օլամայարագ , նիհայէթ մէյեուսիյէթ սիւքիւթինն մէճպուր օլմուլ իտի :

Մէրդումէ գաառնըն մէգքիւր խանէյէ կելիւ պէրւէշմէսի . իքի այը թէ-
ճաւուզ իլէմիշ օլուպ , էվիէլ էմրտէ եալընը թէք պիր պէսլէմէսի պուլուն-
մագտա իքէն , կիւնտէն կիւնէ տէպտէպէ պէօյիւմէյէ պաշլամը . քէնտիսի
հէման հէր կիւն քէնտիսիէ մախուու արապալար իլէ կէգիւնմէյէ կիթ տիյի կի-
պի , կիճէլէրի տախի մախուուէն արապալար իլէ պիր թագըմ կէնճ գաառն-
լար վէ էրքէքլէր քէնտիսիսնէ վիպիթա վիրմէյէ պաշլամըշլար , վէ հէման հէր
կիճէ , տիւյիւն էվի կիպի մէգքիւր խանէտէ կիճէ եարըսընա տէկիւն շէնլիք
վէ էլլէնճէ վագը օլմագտա իտի :

Է՛հ , վուգուֆճու օլուպ տա , պոււնլարըն աւ ու էսասընա ախեա՛հ օ-
լամայան , նա՛սըլ քէնտիսիի զապթ իտիպ խըրսընտան չաթլամաարն :

Գըլըն սուուզ կիճէլէրիստէ , պու պէտպախթ վուգուֆճուլարըն գա՛շ
նէֆէրի , սաաթլարճա սօգագտա տիթրէյէրէք , մէգքիւր խանէնին գարու-
սունու մուհասէրէյէ ալմագտա , վէ հիշ տէյիլ իտէ , արապալար իլէ կէլէն
միւսաֆիրլէրին քիւմէր օլտուզլարընը անլայարագ , անտէն քէնտի մէրագլա-
րընը տէֆ իտէճէք պիր ըրք քէօէսի պուլմայա ճան աթմագտա իտիլէր :

Պագաթ հէր ղայրէթ ու Ֆէտաքեարըզլարը պօշա կիթտի . իլլէրինտէն
սուուզ ալըպ խաաթլամանալար տա օլտու . նիհայէթ ղալէպէ , ապը նամա-
լիւմ գատըն թարաֆընտա գալըպ , վուգուֆճը էհալի , մէյեուս , մահզոււն
ու միւքէտաէր , պու էսրարա վագըֆ օլմագ մէմուրիյէթի ազիւնէսինտէն ,
գաթիէն իաթիւքեաֆ իլլէտի :

Մարկէրիթ Գօլտուիւն նամընտա պուլունան պու տիլպէր գատըն , շիւ-
տիաթանտա քէսպի սէրվէթ իթմիշ օլան Գօլտուիւն նամ պիր Ինկիլիզ գապի-
թիսին , եա էօքիւզ գալմըշ գըրը , եախօտ տուլ գալմըշ գարըսը օլմալը
իտի :

Իլլէ վուգուֆճու էհալիսին , նաչարի , քէնտի քէնտիսիէ իաթիւրաճ իլ-
լէտիսի նէթիճէ պու օլուպ , արթըգ քէնտի իճաաքէրտէսի օլան պու թէսէլ-
լի իլէ իգթիֆա իլլէմէսի լպլըմ կէլտի :

Փետրվար այընըն սօն վէ սուուզ կիճէլէրիստէն պիրիսի իտի :

Մարկէրիթ Գօլտուիւնին խանէսի , եիսէ ստէթտէն օլտուղու իւզրէ պիր
տիւյիւն էվի հալիսի քէսպ իթմիշ , վէ իլլէրտէ եանան քիւլիյէթի մումլարըն
չաֆզլարը բէնչէրէլէրտէն տիշարը վուրուպ , սօգաղը վէ գարչսընտաքի
պաղչէ տիվարընը գաբլամըշ օլան պէմպէյագ գարը , կէօզ գամաշտըրաճագ
տէրէճէտէ կիւզէլ պիր բէմպէ բէնկէ պօյամըշլար իտի :

Եարը կիճէ օլտուգտա , ատէթտէն պուլունտուղու իւզրէ , սօգագ գա-
բուսունտա պէքլէյէն արապաճըլարտա պիր հարէքէթ կէօրիւնմէյէ պաշլատը :

Միւսաֆիր հանըմլար վէ էֆէնտիլէր , խանէլէրիսն տէօնմէյէ հպըրլան-
մագտա իտիլէր :

Մարկէրիթ Գօլտուիւնին գօնաղը գարուլարը սըրթ իւթիւ սըլտըլար ,
վէ միւսաֆիրլէր , թագըմ թագըմ քէնտի արապալարընա պիւնէրէք , թէքէր-
լէք գալապալըլը , բէյ տէր բէյ թէնհալանմայա պաշլատը :

Նիհայէթ էն սօնրայա գալան իքի գըթա արապալարտան պիրիսինին
սահիպլէրի տախի գարուտան տիշարը չըգտըլար , վէ իքի տագըգա սօնրա ,

գարլարն իւզերինաէն սէսիգձէ եուվարանըպ կիտէն մէզքիւր արապա տա-
խի կէօզէ կէօրիւնմէզ օլտու իսէ տէ , թէք գալան արապանըն սահիպէրի
եախօտ սահիպի օրթայա չըգմատը , վէ արապանըյա խանէնին խըտմէթ-
քեարլարը թարաֆընտան ուսուլճաճըզ պիր շէյ սէօյլէնտիքտէն սօնրա , գա-
բու գարանար :

Սրթըզ կէլ տէ պուրատա վուզուՓճուլըզ իթմէ պագայլըմ :

Էվվէթ , պու սօն արապանըն սահիպէրի եախօտ ասըլ տօղրուսունու
սէօյլէյէրէք , սահիպի , նէ° սէպէպլէ տիկէրլէրինտէն այրըլպ իշէրիտէ գալ-
մըլ խտի :

Հէլէ քի վուզուՓճու դօնըլար չօգտան պէրու մէյետու օլարագ պիր
թարաֆա չէքիմիլ օլտուլարընտան , իշէրինտէ , պու Փէվզէլատէ վագա-
նըն Փարգընա վարտըլար պուլունմատը . եօգսա արթըզ հիտտէթլէրինտէն ,
հիլ տէյիլ իսէ պիրիպիրլէրինին գաֆասընը եարմայա գալգըլաճագլարը շիւ-
հէսիգ խտի :

Միւէլիֆիէր իշիւն , հիքեայէնին հէր սըրըլարը , վէ հիքեայէյէ թաչիթ
օլան հէր քէօզէ պուճագ տէլիքլէր վէ սօգագ վէ օտա գարուլարը աշըգ օլ-
տուղունտան , վէ քէնտի գարիունլարընը , քէնտի իմթիաղլարընա շէրիք գըլ-
մայա մէզունիլէթլէրի տախի պուլունտուղունտան , վէ միւղայրի հատտին
պիզ տախի միւէլիֆիթ սըֆաթը իլէ պու մէզունիլէթէ տախիլ օլտուղու-
մուզտան , գարիունըմըզ հազարաթը իլէ պէրապէր , չու սօն արապա սա-
հիպինին նէ° սէպէպլէ տիլարը չըգմայըպ խանէտէ գալմըլ օլմասընը անլա-
մագ իշիւն , Մարկէրիթ Գօլտուինին խանէսինտէն իշէրի կիրմէյէ գարար
վէրտիք :

Հէնուզ տաղըլմըլ օլան ճէմիլէթին էյլէնտիքլէրի պէօյիւք սալօնա գա-
տար չըգտըգ :

Մէզքիւր սալօնուն օրթասանտա ուզուն պօյլու , գարա գաչըլ վէ գարա
կէօզիլ , հաշէթլուլա շայան պիր թապր ու հարէքէթիլ , պէյապ վէ տիլպէր
վէ թագէլիլինէ պագարադ հէնուզ անճագ ՉՅ չաղլարընտա պուլունան պիր
գատըն , այադ իւսթիլ , վէ իւզէրինտէ սղալի պիր եիկիրմի մուլ եան-
մագտա օլան ճէվիլտէն մամուլ պիր թրաբէզա էսնիւնտէ տուրմագտա
տըր :

Իսթէ Մարկէրիթ Գօլտուին , պու գատըն տըր :

Մէ գոււմէնին եանը պաչընտա , թէքէտէն թըրնաղա գատար եէնի վէ
սիյան էլաիսէ կիլինմիլ գարա սագալը , վէ հէնուզ թագէլիլինի դայպ իթ-
մէմիլ վէ թախմինէն 40-42 եաչընտա պուլունան էքէյիճէ կիւզէլ վէ ուզուն
պօյլու պիր ատէմ պուլունուլօր :

Պու ատէմ տախի , գարուտա պէքէյէն արապանըն սահիպի օլան միւ-
սաֆիր տիր :

Մարկէրիթ Գօլտուին , քէնտիլէրտէն պիր գաչ ատըմ ուզագտա տու-
րան , վէ սէրայ խատէմէտի կիպի կիւզէլ կիլինմիլ օլան պիր խըտմէթքեարա
խիթապէն , վէ գըրալիչալարա եախօտ թէաթրօ աքթրիսլէրինէ շայան պիր
տէպտէպէ ու պգամէթլէ չու աթիտէքի էմըլէրի վէրտի :

«Պարնարտ : պիզ իքիմիզ չու օտայա չէքրիիս , պագը միւհիմ իչէր իւ-
գէրինէ պիրագ միւքեաղէմէ իտէճէյիզ . սէն սալօնուն գարուսունտա տուր ,
վէ պէնսէն եէնի պիր էմի անաորգճա , խըտմէթքեարլարտան հիչ պիրի-
օրինի պըրագմա քի սալօնա կիրսին . սէնին տախի օտայա եագլաչմայա իհ-
թիաճըն եօզ տուր անլա՞յօրմուսուն . ֆագաթ սալօնուն գարուսունտան
էօթէյէ կիթմէ.նէյէ տէ տիգգաթ էթ . օլսպիլիր քի սէնի չաղըրմայա պիր
իգթիգամ օլուր :»

Մարկէրիթ Գօլտուին պու սէօզէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա , արգասըն-
տան կէլմէսինի քէնտի միւսաֆիրինէ իչարէթ իտէրէք , սալօնուն պիր թա-
րաֆընտա պուլունան օտայա տօղրու իլէրուլէմէյէ պաչլատը , վէ օտա գա-
բուսունուն էչիլի իւզէրինտէ թէքբարէն տուրարագ , Պարնարտըն քէնտի
էմրինի նէ սուրէթլէ իճրա իթմէքտէ օլտուղունու կէօրմէք իչիւն արգասը-
նա պագտը :

Սատըգ խըտմէթքեար , սաքէրլիյէ մախսուս պիր տօղրուլուզլա քէնտի
վազիֆէսինի իճրա իտիս , սալօնուն գարուսունա վարմըլ վէ նէօպէթ չա-
վուչու կիպի նօգթա տուրմուչ իտի :

Պատէհու կէնճ գատըն վէ քէնտի միւսաֆիրի օտատան իչէրի կիրիս ,
գարու տա արգալարընտան գարանար :

Մարկէրիթ Գօլտուին , ապա քէնտի միւսաֆիրինի օթուրմայա տավէթ
իթմէքսիդին , քէնտիսի կիտիս պիր գօլթուզլը սանտալիէ իւզէրինտէ եայըլ-
տը , վէ սաղլգատէկեան թավըր թասլումայա այըլմըլ օլան միւթէքպպիր
միւսաֆիր տախի , պիր ատի ուչագ կիպի , խանէնին հանըմը գարչըրնտա
ֆագաթ էլ էլէ սօգանապիլէճէք գատար եագընտա այագ իւթիւ տուր-
մաղա մէճպուր օլտու :

—Մատմուս'զէլ , սյրթըգ պու ախչամ վատինիլին իճրաորնտա պուլուն-
մաղա սէօզ վէրիլ շալուղունուլ իչիւն , թէչէքքիւր վէ մէգատիրչինսայըղմը
նէ սուրէթլէ սիզէ պէյան իտէպիլէճէյիսի պիլէմէյօրում , տէտի միւսաֆիր ,
հէյէճանը գալսինի եիւզիւնտէն : պէլի իթմէյէճէք գատար քէնտինի թութա-
մայաճագ պիր հալտէ :

—Մըսթըր ճ'րճ Ուի'լըն . զայրէթինիզ սիզի չօգ իլէրուլէրէ կէօթիւ-
րիւյօր . բէճա իտէրիմ պիրագ տուղըլարընըզըն շիտտէթինի հուտուա ալ-
թընա վազ իլէմէյէ չալընն :

—Մատմուս'զէլ . Մատմուս'զէլ Գօլտուին . ինայէթ պուլուրըն . պըրագըն
քի պէն տախի մինղայըր հատտին , վէ սիզիւքինէ մուգապէլէթէն սիզէ պիր
նասիհաթ վէրէյիմ . բէճա իտէրիմ պէնի տէ տիյնէյին :

—Սէօյլէյին պագալըմ Ուի'լըն էֆէնտի . պանա վէրէճէք նասիհաթընըգ
հա՞նկըսը տըրա :

—Պետպաթ վէ սէֆիլ եիւրէքլէրէ նիրագ մէրհամէթ իթմէնիզի բէճա
իտէրիմ , մատմուս'զէլ :

—Պիրագ թէհամիլիլի օլտուղունուզտա , սիզի մէսուտ գըլմայա , եիւ-
րէյինիզին արղուսունու եէրինէ վարտըրմաղա սէօզ վէ՞րուէտիմ մի :

—Ճագաթ պու կիւն եարն տէյէրէ պէնի տայիմա ալտաթմագտա , վէ սէֆիլ հալիմ իւզէրինէ առէթա էյէնմէքսէ օլմանըզ իլէ պէնի օլ տէրէ-
ճէտէ մէյեուս գըլըյօրսընըզ քի , մատմուաղէլ , օլ վատ իթտիյինիզ մէսուս
կիւնէ գատար եաշայապիլէճէք , վէ եիւրէյիմին արգուսունա նայիլ օլապի-
լէճէք գատար պիր գուվլէթ կէօրէմէյօրում իւզէրիմտէ :

—Ճագաթ Մըսթըր Ուր'լըն , պիր Հինտիսթան գապիթինէ շայան պու-
լունանագ սուրէթլէ հարէքէթ իտէճէք եէրտէ , առէթա գօրգագ վէ զայիֆ
պիր չօճուզ կիպի լիսան գուլլանմագտա օլտուզունուզ իւզէրինէ թէանճճիւ-
պիսի թութամամագտա օլտուզումու տա սէօյլէթմէք իսթէյօրսընըզ :

—Էվլէթ մատմուագէլ , իք տէֆա սիպի կէօրտիւյիւմտէ , հալէա Հինս
տիսթանըն Պէնկալ ալայը սիւարի գապիթի պուլունտուզումու հիսս իթմէք-
տէ իտիմ . Փագաթ սիզ , պիր այ զարֆընտա , կիլլէտէն վէ գուրընտան
միւթէէսսիր օլմայան վէ պիր ինկիլիզ գապիթինէ շայան պուլունան եիւրէ-
յիսի , պիր թավուզ եիւրէյինէ չէվիտիսիւզ . կիճէ րիւյամտա , վէ կիւնտիւզ
խէյալիմտէ , տայիմա սիզին իւզէրինիլէ տիւշիւնմէքտէյիմ . եըլլար գատար
ուզուն սիւրէն շու գըսսա գըլ կիւնկէրինի նասըլ օլուպ տա շաբուզ ախշամ
իտէրէք թէքրարէն սիզի կէօրմէյէ նայիլ օլմագ իչիւն էրիյիւզ թիւքէնմէք-
տէյիմ . հէր կիճէ , շու տիլպէր աղղընըզտան , «Ուր'լըն արթըզ սըրասը
կէլտի . եիւրէյինին հասէտ չէքտիյի լուղէթի իլթէ արթըզ սէօյլէյէճէյիմ»
տիմէնիլի իլթիմէք արգուի չէտիտի իլէ գօշուպ գօշուպ պուրայա կէլմէք-
տէյիմ , վէ հէր կիճէ եարըսըլն , թէհիտէսթ վէ մէյեուս գալարագ թէք-
րարէն կէրիյէ ավտէթ իթմէքտէյիմ : Մէրհամէթ էթ Մարկէրիթ , մէրհա-
մէթ էթ . արթըզ տայանանագ գուարէթիմ գալմատը . տիհանընտան չը-
գարանաղըն եալընըզ ՊիՐ ՍէՕՁ տիր Մարկէրիթ Գօլտուին , Մատմուագէլ
Գօլտուին . սէօյլէ շու պիր թէք սէօզիւ . պիր քէրրէ , ախ պիր քէրրէ սա-
րըլայըմ , գունագլայըմ , պիր բուսէ ալայըմ , էվլէթ պիր բուսէ , վէ Ֆէր-
տասը կիւնիւ կիտիւզ քէնտի այաղըմ իլէ մէզարմա կիրէյիմ . մէրհամէթ էթ
Մատմուաղէլ , մէրհամէթ էթ , մէյեուսիլէթիմտէն չըլտըրաճաղըմ կէլիյօր :

Մըսթըր Ճօրճ Ուր'լըն , հարէքէթինի տախի սէօզլէրինին իմտատընա
եէթ իլտիրիւզ , գալիմ գըլըն գալպինի րիզգաթա կէթիւրմէք իչիւն , էլլէրինի
տախի պիրիպիրլէրինէ գավուշտուրուպ , անըն այագլարը ալթընտա տիզ իւ-
զէրինէ չէօքտիւ :

—Մըսթըր Ուր'լըն . թէքէրրիւրէն սիզէ սէօլէրիմ , պիր Հինտիսթան
սիւարի ալայը գապիթի կիպի հարէքէթ իթմէյօրսունուզ . այազա գալգըն ր
վէ սիրազ թէհամմիւլի օլուն . վատիմ վատ արը :

—Ճագաթ պու կիճէ մէզքիւր վատիսիլի իճրա իլլէմէյէ սէօզ վէրմէ-
տիսիլ մի :

—Չիւնքի ճէմիյեէթ իչինտէ պէնի օլ տէրէճէտէ սըզըլտըրմագտա իտի-
նիզ քի , հէր քէսին սուի զաննը թահրիզ օլանաղընտան գօրգմայա պաշա-
տըմ , վէ սիզէ սէօզ վէրտիմ քի պու կիճէ . . . :

—Պէնի պիր տէֆա տահա ալտաթասընըզ տէյի , էօյլէ տէյիլ մի :

—Խայըր . սիզէ թէքէրրիւր իլլէմէք իչիւն քի . . . :

— Իւս նիհայէ աղտանմայա թէհամմիւլ իտէյիմ տէյի , էօյլէ տէյի՛ւ մի մատմուս՛ղէլ :

— Էյ մատամ քի էօյլէ իգնա օլմագ իսթէյօրսունուզ , պէնիմ եագամը պըրագըպ պաշգա դարույա պագապիլիրսինիզ . զօր իլէ էլինիզտէն թութան էօզ տըր :

— Սօն սէօգիւնիւզ պո՛ւ՛ մը տըր մատմուսղէլ :

— Էկէր իսթէրսէնիզ , սօն սէօգիւմ պու օլապիլիր :

— Պունու տիւլիւնէրէ՛ք մի սէօյլէյօրսունուզ :

— Տիւլիւնմէյերէք տէ սէօյլէնէպիլէճէք պիր սէօզ տիր սէօյլէտիյիմ տէյի զանն իտէրիմ :

— Մատմուսղէլ Մարկէրիթ Գօ՛լտուին :

— Մըսթը՛ր ճօրճ Ու՛իւրն :

Թարաֆէյնտէն թէաթի օլունան իամ չըղըըլարը , կէլէճէք Փուրթունա- նըն բիչտար ալէամէթլէրի իտիլէր :

Արթըզ շիւբէն գալմամշչ իտի քի , մուհապպէթ աթէչի իլէ պաշլանը- լան միւքեալէմէ , պիր մուհարէպէ աթէչինէ թահվիլ օլանագ իտի :

Ճօրճ Ուիւրն Փըրլանըպ այաղա գալգարագ , պիր միւտտէթ , խային խային մատմուսղէլ Գօլտուինին եիւղիւնէ պագտը , վէ մէպըիւր պագըը- նըն , մէրգումէնին Փիւթուրսուզ վէ հաթթան կիւլիւմսէմէքտէ օլան տիւպէր ճէմալի իւզէրինէ հիչ պիր թէէսսիր հուսուլէ կէթիրէմէմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւքտէ , հիատէթլէ օտանըն տէրունինտէ վօլթա վուրմայա պաշլատը :

Մուհապպէթ եսիսօտ տօսթլուզ , սօն տէրէճէտէ ատապէթ վէ տիւշ- մէնլիյէ թէպսիլ օլմուշ իտի :

Պ՛ր արա Ուիւրն օտա գարուսունու աշարագ , սալօնա տախի սլագտը :

Մարկէրիթին խըմմէթքեարը , հալէա սալօնուն գարը թարաֆընտա պուլունան գարուտա , նօզթա պէքլէյէն աքէր կիպի նէօպէթտէ տուր- մագտա իտի :

Մէրհամէթսիզ գըզ , եինէ կիւլիւմսէմէքտէ օլարագ , Ուիւրնա պագմա- յա տէվամ իլլէտի :

Ճօրճ Ուիւրն սիւքիւթ իւզրէ կէչէն պու իք համլէտէ եէնիլիչ իտի :

Պէնկալ սիւարի ալայը զապիթի , աղըր աղըր ելքէնլէրի սույա էնտիրէ- րէք , թէքրարէն Մարկէրիթէ եանաչտը . մէրգումէնին գարըըսընտա զապթ օլունմուշ պիր հիտտէթլէ այագ իւսթիւ տուրտու . գօլլարընը խաչվարի կէօյսիւնիւն իւզէրինէ վազ իլլէտի , վէ պասկընըն շիտտէթինտէն նիմ տիթ- րէմէքտէ օլան սէսի իլլէ , թէքրարէն տիւրօմասի թէլինի էլլէ ալմայա թէճ- րիւպէ իլլէտի :

Մատմուս՛ղէլ . չագայը պիր թարաֆա գօյալըմ :

— Էմրինիզէ միւնթագըըմ Մըսթըր Ուիւրն :

— Իսթիհզանըն սըրասը տէյիլ տիր Մարկէրիթ :

— Էօյլէ իսէ օնա կէօրէ հարէքէթ իտին :

— Գօրգարըմ քի մուհապպէթիմիզ պօղուլամագ տըր :

— Օ տա սիպին ըէյինիզէ միւթէվագըֆ սիր մատտէ տիր :

— Սիգի չու մէսուտ հալէ եիւքսէլտէն պէն իմ :

— Պունու ինքեար իթմէբլիսի Փիբրիմաէն պիւէ կէշիւմէմիշիմ, Մըսթըր Ուի'լըն :

— Պիր բրէնսէս կիպի եաշամագտա օլտուղունուզ պէնիմ սայէմտէ տիր :

— Թէշէքբիւր իտէրիմ Մըսթըր Ուի'լըն :

— Գօնաղըն բիրասընը, արասղանըն բարասընը, խըտմէթբեարլարըն վէ սէյիսին այլըզլարընը, մաթպաս մէսարիֆինի, աթլարըն եէմինի, սիզին ի-բէբլի էավազլարընըզը, վէ հաթթա եանան մուսլարըն պիւէ բարասընը թէ-տարիք իտէն պէն իմ :

— Էվվէթ էօյլէ տիր Մըսթըր Ուի'լըն :

— Էկէր եարըն պէն պիր թարաֆա չէբիլիւր իսէմ, Փէրտասը կիւնիւ տախի Մարկէրիթ Գօլտուինին գօնաղը գարանըր վէ արթըզ սէօղիւ պիւէ օլմազ :

— Տէտիյինիզ տօղրու արը Մըսթըր Ուի'լըն :

— Արթըզ, Մարկէրիթ Գօլտուինին քիպարգատէ միւսաֆիրէրի, վէ հաթթա Գօնթ Աշֆըրտ պիւէ մէրգումէյէ վիզիթաւար վէրմէբլիսի Փիբրէրին-տէն պիւէ կէշիւմէզէր :

— Օնա չիւրհէ եօզ տուր Մըսթըր Ուի'լըն :

— Վէ օլ վագրթ, Մարկէրիթ Գօլտուին տախի . . . :

— Էյ Մարկէրիթ Գօլտուին տախի նէ՞ օլուր . . . :

— Եինէ էվվէթի կիպի, օճագ սիւբիւրիճիսի ճագ թէյլըրըն էօքսիւզ գըզը ձլօրա օլուր :

— Պու տա սահիհ օլապիլիւր Մըսթըր Ուի'լըն :

Ճօրճ Ուի'լըն, սախթէ Մարկէրիթ Գօլտուինին էարարընը պու սուրէթլէ եիւզիւնէ վուրտուղունաա, մէրգումէնին տիւչարը տէշէթ օլարագ, Փըր-ըսնըզ սյագլարընա գարանաճաղընը, վէ պիր միւտտէթ էվվէլ քէնտիսի Մարկէրիթին եախօտ ասըլ սահիհի ձլօրանըն մէրհամէթինի նիյազ իթմէբտէ իքէն, շիմտի պիւ աքիս մէրգումէնին քէնտի մէրհամէթինէ սըզընսաճաղընը մէմուլ իթմէբտէ իտի . վէ մէմուլ իթմէյէ հագզը տա օլմալը իտի :

Ճագաթ սապըզ օճագ սիւբիւրիճիսին գըզը ձլօրանըն, ալա պու թէշ-տիտէբտէն միւթէէսիր օլմասարգտան պաշգա, հաթթա պիր գահգահա իլէ տէ կիւլմէյէ պաշլատըղընը կէօրտիւյինտէ, Ճօրճ Ուի'լընըն արթըզ նէ տէ-րէճէտէ բուսուլասընը շաշըր'ըլ պուլունտուղու, թարիֆէ հաճէթ տէյիւ տիր :

Էվվէլ էմրտէ, Պէնկալ սիւարիսի զապիթի, մէրգումէնին ազլընա խիֆ-Փէթ կէլմիշ օլմասը գաննընա վարարագ, հէնուզ գարիունըմըզըն մալիւմիւ օլմայան սայիր պիր էարարտան էօթիւրիւ պիրտէն պիրէ տիւչարը տէշէթ օլտու իսէ տէ, պէօյլէ պիր գօրգույա մահէլլ պուլունմատըղը չարուզ ան-լաշլարագ, սըրֆի թէաճճիւպ ճիւնէթի զալէպէյի գազանմըլ օլտու :

Ճօրճ Ուի'լըն, պիր միւտտէթ շաշիւրն շաշիւրն, սախթէ Մարկէրիթ Գօլ-տուինին եիւզիւնէ պսգտը . մէրգումէ հալէա քէնտի մէրհամէթսիզ կիւլիւ-չինէ տէվամ իթմէբտէ իտի :

— Մասմուա'զէլ . կիւլմէնիզին կէրիսի չօզ իսէ, պէն տէ եարտըմ իտէ-

յիմ քի չարուզ պիթսին , տէտի , Պէնկալ սիւարի ալայը զապիթի , սուրա-
թընը եքիթերէք :

—Նէ՞ եարայրմ . Մըսթըր Ուիլսըն . կիւլէճէք մէնզարէլէր վուզուինտէ
քէնտիմի զապթ իթմէք էլիմտէ տէյիլ տիր . վազթի իլէ պուճուճ իչիւն հէ-
քիմլէրէ աասի միւրաճաաթ իթտիմ իսէ տէ , թէտապիտի միւմքինսիզ պիբ
իլլէթ տիր տէյի ճէվապ վէրտիլէր :

—Մատուուա՛ղէլ . հիտտէթի թահրիք օլունմուշ պիբ ատէմ իլէ ուզուն
միւտտէթ էլլէմէք քեարը ազըլ տէյիլ տիր :

—Նի՞նէ մի թէհտիտէ պաչլատըզ , Մըսթըր Ուիլսըն : Բէք ալէա . իլթէ
վէրտիլին նասիհաթը տասի թու.թարազ , արթըզ քիլիսէտտէ տուա իտէր կի-
պի սղըր պաչլըլըլա միւքեալէմէյէ թէքրարէն պէա իլլէյէճէյիմ . Փազաթ
սիզէ բէչինէն խապէր վէրիլիմ քի , իսթիհպա թարիքինի թէպտիլ իլլէմէմ-
տէն խօշուտ օլմատըղընըգտա , թէքմիլ թազսիրաթ սիզտէ օլաճաղընտան ,
ասլա քէնտիմէ Փիւթուր պիլէ կէթիլմէյէճէկիմ :

—Բէք ալէա . էօյլէ օլուն մատուուա՛ղէլ :

—Շիմտի սիզ տասիլ պէնիմ սէօյլէտիլէրիմի տիյնէյին . վէ պէն սիզին
սիւալլէրինիզէ նէ սուրէթլէ հիտտէթսիզ ճէվապլար վէրտիմ իսէ , պազըն
քի , սիզ տէ պէնիմ սիւալլէրիմէ այնի եօլտա ճէվապ վէրէսինիզ . պունա
սէօզ վէրի՞րմիսինիզ :

—Մատուուա՛ղէլ . շու տէհչէթլի գահգահանըզտան պաչգա հէր նէ
օլա , հէր նէ թարիլքէ միւքեալէմէ իլլէսէնիզ , պիբ մէքթէպ չօճուզու
կիպի սէօյլէյէճէքլէրինիզի մահճուպիլլէթլէ տիյնէմէյէ վէ սիւալլէրինիզէ
պիլա հիտտէթ ճէվապ իթա իլլէմէյէ սէօզ վէրիլ , հաթթա եէմին պիլէ ի-
տէրիմ :

—Թէչէքքիւր իտէրիմ . Մըսթըր Ուիլսըն . պունտան իքի այ մուզաա
տէմ սիզ պէնի թանը՞ր մը իտինիզ :

—Խա՛յըր Մատուուաղէլ . ասլա թանըմազ իտիմ :

—Քէնտիմի սիզէ պէ՞ն մի թանըթտըմ :

—Խա՛յըր , պէն քէնտիմ կէլիպ սիզի պուլտում :

—Թէչէքքիւր իտէրիմ . տիւնեա իւզէրինտէ տօղրուսունու սէօյլէմէք
կիպի էյի բօլլիթիգա եօզ տուր : Էվվէթ սիզ քէնտինիզ կէլիպ պէնի պուլ-
տունուզ . այազլարըմա թազաճազ չօրապլարըմ պիլէ պուլունմատըղը հալ-
տէ , շու ճէլլէլէլէլէլ հալինիզ իլէ չըպլազ այազլարըմա գարանտընըզ . մէր-
համէթիմի տիլէտինիզ . արզունուզու եէրինէ վարտըրմատըղըմտա մէյեու-
սիլլէթիինիզտէն քէնտինիզի թէլէՓ իտէճէյինիզի թէհտիտ իթտինիզ . սիզի
պանա կէօնտէրէն իսթիարէ գատընըն օլ կիճէսի վէՓաթ իթտիլինի , վէ
Վօլմէք իւզրէ օլան պիբ մախլուգուն եալան սէօյլէյէմէյէճէկիլինի պէյան իթ-
տինիզ , վէ մէրգուճտէն ալտըղընըզ մալիւմաթ իւզրէ , սիլի մէսուտ գըլա-
ճազ օլան եալընըզ պէն օլտուզումու իտտաա իլլէտինիզ , վէ եալվար եա-
զար օլարազ այազլարըմա սարըլտընըզ . էօյլէ տէյի՞լ մի :

—Էվվէթ մատուուա՛ղէլ . Ալլահ մէրգուճէ իսթիարէ գատընըն բուհու
ճու նուրլար իչինտէ սազլասըն :

— Բէք ալէա . պէն սիզէ օլ վագըթ նէ՞ ճէվապ վէրսիմ :

— Պապը շարթլար իլէ թէքլիֆիմի գապուլ իթմէյէ բագի օլտունուզ :

— Պու շարթլարը թէքերրիւր իտէպիլիթմիսինիզ :

— Էվվէթ . էվվէլա գէնկին օլուպ օլմատըղմը սիւալ իթ տինիզ . վէ պէն տախի էքէյիճէ պիր վարիտաթա սահիպ պուլունտուղումու պէյան իթ տիլիմտէ , սիզէ միւքէմմէլ պիր գօնագ , վէ ուշագլար թութմագլըղմը . պիր արապա վէ պիր չիֆթ աթ , վէ աղըր իրէքլի էլպիսէ վէ գօնագ տէօչէմէսի սաթըն ալմագլըղմը , վէ կէնճ վէ գէնկին պիր գօնթուէն աղընը չէյիպ անընլա նի . քեահ օլմանըղա տէկին , սախթէ պիր իսմ թահթընտա բրէնսէս կիպի պիր էօմր կէչիրմէնիզ իչիւն լաղըմ կէլէն մէսարիֆի տէրիւհտէ կլէմէքլիլիմի շարթ գօլտունուզ :

— Թէէքքիւր իտէրիմ Մըսթըր Աւիլըն . պու շարթլարըմը հիւսնի բի . գանըղ իլէ գապուլ վէ անը նօգթասը նօգթասընա տա իճրա իթ տինիզ :

— Ֆագաթ սիզ տախի քէնտի թէահիւտինիզի իճրա իտէճէք խիինիզ . մատմուա՛յէլ :

— Պէն քէնտի թէահիւտիմի կէրի ալմայօրում . պու պապտէ պէնտէն շիքէայէթ իտէճէք հագղընը Եօզ տուր : Հէր չէյ սըրասընտա կիտէյօր Մըսթըր Աւիլըն . գէնկին վէ կէնճ պիր գօնթ իլէ էվվէնէճէյիմ կիւնէ տէկին թէահիւտիմին իճրասընը պէնտէն թալէպ իթմէյէ հագղըն Եօզ խաի : Իլթէ Գօնթ Աշֆըրտ տիւն կիճէ իքինճի տէֆասը օլարագ այալըմա գարանտը . իւչիւնճի տէֆասընտա , արթըզ Եալընըզ քէնտի իսմ ու չէօհրէթինի պանա իհսան իթմէք իչիւն այաղըմա գարանաճագ տըր : Մըսթըր Աւիլըն , էյիտէն թէէմին օլտապիլիբիսին քի , շան ու չէօհրէթ արգուսունտա օլտուղում գատար տա պէօյիւք Եիւրէքլի պիր գըղըմ . վէ Գօնթէս Աշֆըրտ թէսմիյէ օլունտուղում կիւնտէն սօնրա պիր սէնէյէ տէկին , պէնիմ ուղրումա իթմիչ օլտուղում մէսարիֆաթըն տա քեաֆիէսինի սանա թէէտիյէ իտէճէյիմ . ագտը իզտիվաճըմըն Փէրտասը կիւնիւ տէ , սէն քէնտին տախի Եիւրէյինին արգուսունա նայիլ օլաճագսըն . Փագաթ օնտան էվվէլ , պիհուտէ Եէրտէ աղըմտան պիր չէյ գարմայա չալըյա . պօչ Եէրտէ քէնտինի Եօրմուչ օլուրսուն . վատիմին սահիպէսիյիմ . Փագաթ վագթիւտէ . նէ էվվէլ վէ նէ տէ սօնրա :

— Մարկէրիթ Գօլտուիւն . բէճա իտէրիմ պէնի տիյնէ :

— Խա՛յր . պէն Մարկէրիթ Գօլտուիւն տէյիլիմ . պէն օճագ սիւրբիբիւճիսի ճագ Թէյլըրըն Եօքսիւզ գըղը Ֆլօրայըմ : Ֆագաթ Մըսթըն Աւիլըն , շունու տա էյի պիլմիչ օլ քի , վուգուաթ գօրու իլէ իսմինի տէյիլթիբէն Եալընըզ պէն տէյիլիմ . սախթէ իսմէ թէնէգղիւլ իտէն ճէնթըլէր տէ պուլունապիլիբ :

Մարկէրիթ Գօլտուիւն պու սօն սէօղլէրի սէօյլէտիլիտէ , սիրազ տիզ . գաթլըճա օլարագ ճօրճ Աւիլընըն Եիւզիւնէ պագտը :

Ճօրճ Աւիլընըն Եիւզիւ մէքքիւր սէօյլէր իւղէրինէ պիրագ քիւլ բէնկիլ քէսպ կլէվիչ խաի :

— Մարկէրիթ . պիր կիւն սէն տէ էվլատ սահիպի օլաճագսըն , տէտի սէֆիլ ատէմ , քէքէլէյէրէք :

— Ֆագաթ սիզին կիպի , էվլատըմը պանա թանըթսընլար տէյի օնուն պուլունն այագլարընա գարանաճագ մուլամէլէտէ պուլունմամայա ղայրէթ իտէճէյիմէ էմինիմ :

—Մարկէ'րիթ . տիւնեատէ էօյլէ հալլէր վար տըր քի , էօյլէ գալիմ վէ տէհէթի հալլէր վար տըր քի , պէօյիք պէօյիք սէօյլէնէնէրի տէ շաշըր-թըրար :

—Փագաթ տիւնեատէ էօյլէ տէհէթի ասէմլէր տախի վար տըր քի , օլ գալիմ օլ տէհէթի հալլէրի պիպգաթ քէնտի էլլէրի իլէ հուսուլէ կէթի-րիւլէր :

Ճօրճ Ուիլընըն րէնկի պիր տէՓա տահա աթտը . նութգու թութուլ-տու . տէրինտէն պիր ա'հ չէքտի , վէ պիր տէՓա տահա խային խային Մարգ կէրիթ Գօլտուինին երւզիւնէ պագտը :

Մէրհամէթ սիզ վէ տիպէր գըզ , քի հէյէճանը գալպի գըզարթըսընտան պիր գաթ տահա տիւլէրիք քէսպ իթմիշ իտի , պիր ազամէթ իլէ այազա գալգարագ , վէ պէյազ բարմազը իլէ գարույու կէօսթէրէրէք , սէօզիւնէ շէօյլէ տէվամ իթտի :

—Մըսթըր Ուի'լըն . իլթէ պէն սօն սէօզիւմիւ սէօյլէտիմ . սապահ օլ-մայա տա չօզ պիր շէյ գալմատը . արթըզ ետրինիլէ ալտէթ իտէպիլիրսի-նիզ . հէմ կիճէնին պու վազթինտէ հալէա եալլընըզճա պուբատա հաղըր պուլընմանըզ կէօնակէօն սուի գաննըրա սէպէպլիլէթ վէրէպիլիր : Օճագ սիւրբիւրիւճիսի Ճագ Թէյլըրըն էօքսիւզ Յօրա գըզը 25 սէնէ Փագըրըզ տա եաշամըջ Փագաթ քէնտի ըրզ ու նամուսունու հիշ պիր մէքրուհ լիսանա սէր-մայէ իթ տիրմէմիշտիր . անըն , Գօնիթ Մշֆըրտըն գարըսը օլաճագ սըրալըրտա , քէնտի իսմ բազըզընը եիւքսէքտէ թուլթմայա հէր վազըթտան պիյատէ մէճպուր պուլընտուղընու սիզ քէնտինիզ տէ թաստիք իտէրսինիզ :

—Մարկէրիթ Գօլտուին . հիտտէթինին հաղգըր օլտուղընու պէն տէ իքրար իտէրիմ . աֆվ էթ , աղզըմտան գաշըրտըզմ նալայըզ սէօլլէրէ աֆվ էթ . սէն տայիմա պիւթիւն տիւնեա իչիւն օլտուղը կիտի պէնիմ իչիւն տախի Հինտիսմանտա վէՓաթ իթմիշ օլան Գօլտուին նամ Ինկիլիզ գապի-թինին գըզը Մարկէրիթ Գօլտուինսին . պէնիմ սիւհ հարգատաշըմ պինպաշը Գօլտուինին պիրիճիք միրասիօրը վէ նազը գըզըսըն : Օճագ սիւրբիւրիւճիսի Ճագ Թէյլըրըն գըզը Յօրա իսէ , քէնտի բէտէրի կիպի վէՓաթ իտիպ , տիւնեա իւզէրինտէ նամը գալմամըջ տըր . աֆվ էթ տէյօրուճ Մարկէրիթ Գօլտուին-չու սէՓիլ հայիմէ մէրհամէթ էթ . էմրին պաշըմ իւզէրինէ , շիմտի խանէնիզտէն տիշարը չըգարըմ . Փագաթ սէօլլէճէ պիրիպիրիմիլէ տարկըն գալըրագ օյրըլ-մայալըմ , Մարկէրիթ աֆվ էթ . մէրհամէթ էթ :

—Պէն սիզին իլէ տարկըն տէյիլիմ քի աֆվ իտէյիմ Մըսթըր Ուի'լըն , բահաթ պիր գալպ իլէ կիտէպիլիրսինիզ :

—Շու տիլպէր էլինիզտէն պիր բուսէ վէրին քի . եիւրէյինիզտէ պանա գարըն պիր աճը գալմամըջ օլտուղընա էմին օլպըմ :

—Պու էլին պաշպա սահիպի վար տըր շիմտի Մըսթըր Ուի'լըն . սնու տա ունութմամալըսընըզ :

—Չօզ մէրհամէթ սիզ իմիշինիզ մատմուա'զէլ :

—Մըսթըր Ուի'լըն . պէն նէ իտէմ օլըմ . հիշ տէյիլ իսէ սիզին հուզը-րուհուզա քէնտիսի թէպտիլի հալտէ կէօսթէրմէյէ իհթիաճըմ եօզ պուր :

նասրլ քի պունտան էվվէլ տէ պանա թէհարտ եօլլու իխթար իթտինիզ , իս-
թէրսէնիզ եարընտան թէգի եօզ տուր , արթըզ պէնի հիւննի նազարընըզ-
տան պրագապիլիբսինիզ . գօնազը գաբաթմայա , արասայը վէ աթլարը
սաթմաղա , ուչագլարը , աչըըը վէ սէյիսի տաղըթմայա , վէ պանա կիյին-
տիրմիլ օլտուղունուզ իբէքլի էսվասլարը կէրի ալմայա մէզունսընըզ . օլ վա-
զըթ Մարկէրիթ Գօլտուին թէքրարէն օճագ սիւբիւրիճիսի ճագ Թէյլըրըն
էօքսիւզ վէ եայըն այագլը Տլորա գըզը օլուր . պունուն իւզէրինէ պէնիմ ,
սիզին գատար տիւշիւնմէյէ մէճպուրիյէթիմ եօզ տըր : Պէնիմ թէքրարէն
Տլորա օլտուղուն կիւնիւ . շիմտիյէ գատար ուղլումա սարֆ իթմիլ օլտու-
ղուն ալթունլար տախի պէրհովա օլուր , վէ պու տիւնեսա իւզէրինտէ , էվ-
լատընը կէօրիւզ թանըմազլըզ , վէ օնա գավուլմազլըզ մէտուտիյէթին տա-
խի , օճագ տիւմանը կիսի մահվ օլուկ կիտէր . չիւնքի պու տիւնեսա իւզէ-
րինտէ , օճագ սիւբիւրիճիւսինին գըզը Տլորատան պաշգա , սէնին էվլատընը
թանըլան վէ պիլէն մախլուզ գավմամը տըր . օլ վագըթ իչին եայընմ Ալ-
լահա գալըր , վէ միւրատընա , ահրէթտէն պաշգա հիչ պիր եէրտէ գավու-
լմազարն : Մըթըր Ուիլըն . զանն իթմէյին քի պիր օճագճը գըզընտա
տախի , պու գատարընը հիսապ իտէճէք ազըլ պուլունամազ տէյի :

Վուզու պուլան միւքեալէմէտէն , արթըզ գարիունը քիրամըմը քեա-
միլէն անլամը օլմալը տըրլար քի , ճօրճ Ուիլընըն , քէնտիսի իչիւն դայպ-
տա պուլունան պիր էվլատը պուլունմագտա , պու էվլատըն քիմ օլտուղու-
նու տա , եայընըզ սախթէ Մարկէրիթ Գօլտուին պիլմէքտէ , վէ ճօրճ Ուիլ-
սըն , քէնտի էվլատընը թանըլու անը գունճազլամազ վէ սէվմէք իգպպիւնէ
նայիլ օլմագ իչիւն , Մարկէրիթին էսիբի պուլունմագտա իտի :

Իլթէ ճօրճ Ուիլընըն , տէֆա տէֆա սախթէ Մարկէրիթ Գօլտուինին
այագլարընա գարանմասը , իէքմիլ վարիտաթընը մէրգուլմէնին ուղլունա
սարֆ իթմէքտէ պուլունմասը , վէ պիր ան էվվէլ անը Գօնթ Աշֆըրա իլէ
էվլէնտիրմէյէ ճան աթմասը , եայընըզ մէքրիւր էվլատընը պուլմագ , անը
թանըմագ , վէ գունճաղընըն իւզէրինտէ պիր քէրրէ սըզմագ մագսէտինէ
մէրպութ պուլունմագտա իտիլը :

Քիմ տիր պու ճօրճ Ուիլըն , վէ ալէլսուսուս քիմ տիր պունուն թա-
նըմասըղը վէ պիլմէտիյի էվլատը . վէ նասըլ օլուկ տա , բէտէրինին պիլէ
պիլմէտիյի վէ թանըմատըղը պիր էվլատը , պիր օճագ սիւբիւրիճիւսինին գըզը
պիլմէքտէ վէ թանըմագտա իտի :

Նէ՞ իտի պու էսրար . . . :

Գարիունըմըզն թապիի օլան իչպու մէրագընը , է . պաստէ թէսքին ի-
տէճէյիզ :

Իմտի թէքրարէն հիքեայէմիզի , պրագտըղըմըզ եէրտէն տէվամ իտէլիմ :

Ճօրճ Ուիլըն , հիտուէթինտէն վէ մէյեուսիյէթինտէն նաչի , տուտադ-
լարընը ըսըրմայա պաշատը . պիր իքի աաըմ ալըզ գարույա տօղրու իլէրու-
լէտի . Փագաթ օ իքի աաըմտան սօնրա , այագլարը քէնտիւնէ իթաաթ իթ-
մէմէյէ պաշատըլար . իմտի պիր տագըզա գատար տուրտու . պատէհու գիւ-
նինտէ նակէհան պիր թէֆէքրիւր տօղրագ , Մարկէրիթէ տօղրու տէօն .

տիւ , վէ հիտտէթ ու զազապընը աշիքեարէ չըգարան պիր թարգ իւզրէ , շէօյլէ սէօյլէտի :

— Մարկէ՛րիթ , պէնի էվլատըմա գալուչտուրման իշիւն նէ՛ գատար վագըթ տահա պէքլէյէճէյիմ :

— Գօնթ Աշֆըրտ իլէ էվլէնէճէք կիւնիւմէ տէկին :

— Պուենա թէէմին օլապիլի՛րմիյիմ :

— Շիւբհէ իտէճէք պիր սէպէպին վար իսէ սէօյլէ :

— Սէօյլէմէյէ ճէսարէթ իտէմէյօրում :

— Ալլահ , Ալլահ . պու գատար նէգաքէթինիզ վար իտի իսէ , պիր օձագ սիւբիւրիճիսի գըզը օլտուղումու նա՛սըլ եիւզիւմէ վուրմայա ճէսարէթ իթտինիզ :

— Հագգըն վար աըր , մատմուա՛ղէլ :

— Էօյլէ իսէ շիւբհէ իթտիյին ճիհէթի տէ սէօյլէ :

— Ամմա կիւճէնմէյէճէքսին :

— Կիւճէնմէքտէն նէ՞ ֆայիտէ հասըլ օլուր :

— Մարկէրիթ . աֆվ իտերսին ճէսարէթիմէ , Փագաթ Գօնթ Աշֆըրտ իլէ էվլէնէճէք կիւնիւնէ տէկին թէհամիւլ իթմէք իշիւն պէնի թէչվիզ գըւմագ իւզրէ , պուենու պիր օյուեն օլմատըղընա պէնի պիր էյիճէ թէէմին էթ :

— Հանկը շէյին օյուեն օլմատըղընա :

— Շու պէնիմ էվլատըըլ թանըտըղընըն պիր օյուեն օլմատըղընա :

— Հա՛ . պուենա բէք պէօյիւք հագգըն վար աըր Մըթըր Աւիւըն . եարըն ախչամ պու պապտէ սէնի իսթէտիյինտէն զիյատէ թէէմին իտէճէք պիր էվրագ ախչ իտէճէքսին պէնտէն . Փագաթ պիր շարթ իլէ :

— Պույու բուեն . սիպին շարթսըզ պիր շէյինիզ եօգ տուր տէյի կէօրիւնիւր . մատմուա՛ղէլ :

— Հէր շէյի էվվէլինտէն սագա պագլամագ էյի տիր :

— Բէք ալէա , շարթընըզ նէ՞ տիր պագալում :

— Սիզ Գօնթ Աշֆըրտ իլէ բէք մուհապպէթլիսինիզ . հաթթա պէնիմ Հինտիսթան զապըթանընտան պինպաչը մը միրալայ մը , վէլնասըլ Գօլտուին իմինտէ պիր զապիթին գըզը օլտուղում հիքեայէսինի տախի սէն քէնտին ույտուրուպ մէրգումա եութտուրմուչ իտին :

— Էվվէթ . Գօնթ Աշֆըրտ իլէ թէքիֆսիզ օլմուչըզ աըր :

— Բէք ալէա . եարըն կիւնտիւկիւն Գօնթ Աշֆըրտը պուլմալըըն , վէ պէնիմ իւզէրիմէ նէ տիւչիւնմէքտէ օլտուղումու , վէ ազ վագըթտան պէնիմ իլէ էվլէնէճէք օլուպ օլմատըղընը պիր էյիճէ քէնտինտէն անլամալըըն . եարըն ախչամ մէրգում իլէ պիրլիքտէ եանըմա կէլիպ պանա շարապ թէքլիֆ իթտիյինտէ անլայաճաղըմ քի պու մէսուտ կիւն եագլաչմըլ աըր տէյի . էկէր հէնուզ իլ բիւմէմիլ իսէ եալընըզ քէնտին կէլիպ պէնիմ իլէ շարապ իլմէլիսին , վէ պիրազ իլին հալինի պանա անլաթմալըըն . միւսաֆիրլէր իլէ պիրլիքտէ ավտէթ իթտիյին զէման , վատ իթմիլ օլտուղում էվրագը սանա թէսլիմ իթմէյէ սէօզ վէրիլիմ . օլ վագըթ բէք ալէա անլայապիլիրսին քի , օձագ սիւբիւրիւնիւնիւն գըլա , կէրէք ձօրձ Աւիւընըն վէ կէրէք անըն էվլատընըն

սրբոյարը իւզերինէ , նէ՛ տէրէճէտէ տէրին սուրէթտէ , վէ սէնին մէմուլ իթ .
տիրինտէն զիյատէ շուգու՛Ֆ պուլունմագտա սոր :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ . պու գատարը քեա՛Ֆի տիր , տէտի Մըսթըր ճօրճ
Ուիւըն , պու տէ՛Փա արթըզ երւզիւնիւն րէնկի պիւսալիւթիւն քիւլէ թաւ-
վիլ օլարագ , վէ թէքրարէն Մարիէրիթ Գօլտուհինին երւզիւնէ պագմայա
ասլա ճէսարէթի տէ գալմատըղնտան , սյաչընը էօնիւնէ ասարագ օտա գա-
բուսունտան տիչարը չըգաը , վէ օլ տէրէճէտէ շաչըն շաչըն երւրիմէք-
տէ իտի քի , սալօնուն տիկէր թարա՛Փը գարուսունտա նօգթա պէքլէյէն ,
վէ տուրտուղու եերտէ ույգուսու կէօթիւրմիւչ օլան պէտպալիթ խըտմէթ-
քեարա չաթարագ , իքիտի պիրտէն նէրտիվէնտէն աչաղը եուվարլանսըլար :

Վուգուա կէլէն շամաթատան տիկէր խըտմէթքեարլար եէթիչիպ , տէր-
հալ Ֆէնիւլէն միւսա՛Ֆիրին գօթուզլարընա կիրտիլէր , վէ անը այաղա գալ-
աըլըպ սօգագ գարուսունա գատար կէօթիւրսիւլէր :

Մըսթըր ճօրճ Ուիւըն , հէնուզ արասլայա պլնմէկտէն , ուչագլարտան
պիրիսինին էլինէ պիր ալթուն սըզըլարտը , վէ չէքալիլէրի դահմէթի ու-
նութմագ իչիւն քէնտի աչընա պիրէր շարապ իչմէլէրինի էմր պուլուրտու :

Պիր տագըգա սօնրա , Մըսթըր ճօրճ Ուիւընըն արասլասը տալի գար-
լարըն իւզերինտէն սէսիզճէ եօլա չըզըպ զայպ օլտու , վէ գօնաղըն մում-
լարը սէօնտիւրիւլտիւքտէն սօնրա , օլ կիճէսի պիրագ ատէթտէն զիյատէ
ույանըգ գալմըչ օլան հանըմ վէ խըտմէթքեարլար , նիհայէթ եաթաղա կի-
րիպ րահաթլանսըլար :

Օլ կիճէսի , գօնագ խատէմէլէրինին քեա՛Ֆիլէսի տէ , նէրտիվէնտէն ա-
չաղը եուվարլանան միւսա՛Ֆիրլէր րիւեալարը կէօրմէքտէ իտիլէր :

ՄէՖիլ ճօրճ Ուիւընըն օլ կիճէքի կէօրտիւլիւ րիւեալար տալի , գօնագ
խատէմէլէրինին մէքիւր րիւեալարը գասլիլինտէն օլտա , աճէպա մէրղում
քէնտիսինի նէ՛ գատար մէսուտ ատտ իտէճէք իտի :

* * *

Ֆէրտասը կիւնիւ էօլլէնտէ , Մըսթըր ճօրճ Ուիւըն , սուլուղունու տօս-
տօղրու , Գօնթ Սչօրըրտըն գօնաղընտա ալար :

— Մ . պու նէ՛ իգպալ , պու նէ՛ իգպալ տէտի գօնթ , թապիաթընտան
օլան կիւլէր երւզիլիլի իչէ ճօրճ Ուիւընը գարըլըլայարագ : Պու թէչրի՛Ֆինիզի
հա՞նիլը պալիթիար րիւզկեարա համլ իթմէլիլիլ : Նա՞սըլըն պագալըմ աղի-
զիմ Մըսթըր Ուիւըն : Փագաթ չօգտան սէյրու խաթրմտա պիր շէյ վար
տըր սիւալ իթմէյէ ունութույօրում . եանի ճէսարէթ իտէմէյօրում տիմէք
իսթէրիմ . էկէր միւսամտէնիզ օլուր իսէ . . . պմա չու պէնիմ էթտիլիմ տէ
թէրպիլէսիլիլ տիր ա . թէչրի՛Ֆ իտէր իթմէլ հէնուզ օթուրմամըչ պուլուն-
տուղու՛նուզ հալտէ պու խամ թէքիլիլիլի տէ եէրի վա՞ր մը : Ա՛Փվ իտէր-
սինիզ Մըսթըր Ուիւըն , թէքիլիլիլիլիլ վէ սա՛Փտէրունըլումա վէրին :
Հէլէ օթուրում պագալըմ . Ինչսլահ տիւն կիճէտէն պէրու րահաթարընը :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ , տէյի ճէվապ վէրտի ճօրճ Ուիւըն խանէ սահի-

պիւնին քէնտիսինէ թագտիմ իյլէտիյի սանտալիյէ իւզէրինտէ օթուրարագ , վէ գօնթուէն տախի քէնտի եանընտա տիկէր պիր սանտալիէտէ օթուրտուզու- նու կէօրտիւքտէ , էլիսի սնըն տիգի իւզէրինէ գօյուպ , չու սուրէթլէ իւ լալէյի մէգալ իյլէտի : Գօնթ , սիգին շէնմէչրէպլիյինիգտէն բէք հազզ իթմիչ օլտուզումու պիր գաչ տէֆալար սիգէ պէյան իթմէքլիք մէմնուէնիյէթինէ նա- յիլ օլմուչում տուր . տայիմա սիգին իլէ եիւզ պէ եիւզ կէլաիյիմտէ , գարն- տաչըմը պուլմուչըմ կիպի պիր քէյֆ տույմագտայըմ . տայիմա պիրպիրի- միզլէ թէքլիֆտիզ օլմալըլըզ պիրա'տէր . պանա պիր սիւպիինիզ վար իսէ նէ՞ իչիւն շէքիւնիյօրսոււնուզ . մէկէրչի պէն տայիմա եիւրէյիմի սէրպէսթճէ սիգէ աչմայա քէնտիմի սէրպէսթ կէօսթէ՞րմէմիլիյիմ :

— Էվվէթ հազզընըզ վար տըր Մըսթըր Աւիլըն . Փագաթ պէնիմ իտէ- ճէք սիւպիմ պիրագ միւնասէպէթսիզ կէօրիւնէճէք տիր տէյի գօրգմագտա իտիմ . պանա ճէսարէթ վերտիյինիզ իչիւն թէշէքքիւր իտէրիմ :

— Աման պիրատէր , նէ՞ իսէ սէօյլէ . եիւրէյիմի թիւքէթմէ , շիմտի մէրա- զըմտան չաթլատաճագսն պէնի :

— Իլթէ չունու սիւալ իտէճէք իտիմ քի , Պէնկալ սիւարի սլայը գօման- տանըղընըզ սըֆաթընը նէ՞ իչիւն պիր թարաֆա աթարագ , սաաէճէ Մըս- թըր ճօրճ Աւիլըն թէսիյէ օլըւնմայա թէնէզզիւլ իտէյօրսոււնուզ : Պիրա- տէր , էյի պիրսիւնիզ քի , Լօնտրա էհալիմիզ , բարլագ իսմէրէ բէք մայիլ պուլըւնտուզումտան , չօգլարը , ալա իւնիֆօրմա վէ զըլըճ եիւզիւ կէօրիւ- միչ օլտուզլարը հալտէ պիլէ , ճէմիլէթլէր իչիւնտէ բարլագ պիր գապու իյէթ պուլմագ իչիւն , սախթէ զապըթան իսմէրի թաչըմագտա , վէ Ամէրիգա- նըն վէ Հինտիսթանըն պիլմէմ հանկը թարաֆլարընտա պիւնպաչըլըզ , միրա- լայըզ իթմիչ կիպի կէօսթէրմէքտէ սիրլէր քէնտիլէրինի . սիզ իսէ , ամա սահիհ բէք աճայիպ շէյ սիր , շէրէֆտէն ութանմագասաընըզ կիպի , մէզ- քիւր բարլագ մէվզընըզ սէթր իտէրէք , ատի պիր Մըսթըր նամը իլէ իքթի- Փա իթմէքաէսիւնիզ : Աիւնահըմը նէ՞ սագլայըմ . պէն սիգին եէրինիգտէ օլ- սամ , մէվզըմը սէթր իթմէտիքտէն պաչգա , հաթթա իւզէրինէ քէնտի քէն- տիմէ պիր շէյ սահա իլապէ իտէր իտիմ : Տագաթ ըէ՛նա իտէրիմ սէօյլէտի- յիմէ կիւճէնմէյէսիւնիզ . վէ էկէր իսթէրսէնիզ սէօղիւմիւ տէ կէրի ալայըմ :

— Խա'յր Գօնթ . սէօղիւնիւզի կէրի ալմայա հաճէթ եօզ սրր . իքի սէօզ իլէ մէրագընըզ տէֆ իտէպիլիրիմ : Պիւնպաչը Գօլտուի իլէ պէյինիլիգտէ բէք սըզը պիր տօսթլուզ մէվճուա պուլըւնմագտա իտի : Ապիլիմ Գօնթ . պէնիմ չօգլուզ տօսթլարըմ եօզ տուր . Փնագաթ պիր քէրրէ պիրի-ի իլէ տէ տօսթ օլուր իսէմ , արթըզ օ տօսթլուզ պէհէմէհալ գարնտաչըլըզ թահվիլ օլմալը տըր . էկէր էօմրիւմիւն իչիւնտէ իֆթիլար իտէճէք պիր հայսիյէթիմ վար իսէ , օ տախի , թապիսթ հիւքմիւնէ կիրմիչ օլսան պու մէսլէքիմ տիր . վէ սիգին իլէ սալ վագըթտան պէրու բէյտա իթմիչ օլտուզումուզ տօսթլուզում տա պու տէրէճէտէ իսպիսէթ պապը իլէ գապիլէշիլ օլտուզումու , պոււնա պիր իս- պաթ տէյի թութապիլիրսիւնիզ էմէլիւտէյիմ :

— Օնա ալա շիւբէէ ճայիզ տէյիլ տիր :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ Գօնթ . իշթ է Պինայալը Գօլտուին իլէ միւնասէ-
պաթըմըզ պու աէրէճէլէրէ վարմըլ իքէն , պիր կիւն Հինալիլէրէ գարըլ պէօ-
յիւք պիր մուզաֆֆէրլյէթ գազանաղըմըզ էսնասէ , սէվկիւլիւ սիլահ ար-
գատաշըմ , պիր գուրչուն իլէ վուրուլուպ տիւլալու : Ճէրրահլար չօգ ճահա
իթտիլէր իսէ տէ , հիչ պիր շէյ խայր իթմէլիպ , նիհայէթ իքի կիւն սօնրա ,
սէվկիւլիւ Գօլտուինիմ , գօլըրըմըն իչինտէ բուհունու թէսլիմ իթտի : Օ
տագըզատա սէն տախի գըլըճըմը իքի բարչա իտէրէք , պիր տահա սըրթը-
մա իւնիֆօրմա կէչլրմէմէյէ , վէ ապէրլիք նամընը պիր տահա աղըմա ալ-
մամաղա գարար վէրաիմ : Պիչարէ Գօլտուին քէնտիսի տէ պանա պու նասի-
հաթը վէրիպ , էօլէճէլինի անլատըղընտա , Լօնարայա ամտէթ իթմէլլիլիմի ,
վէ պիր թանէճիք Մարկէրիթ գըզընը պուլուպ , օնա պիր իքինճի բէտէր օլ-
մագըլըմը վասիյէթ էթտի , քէզալիք Հինալիլթանտա մէվճուտ պուլուան
քիւլլիլիլի վարիտաթընը տախի , քէնտի գըզընա ասըլատէ պիր գօճա
պուլանա դատար խտարէ խալպ , զըզը էվէնտիքտէն սօնրա քէնտիսիլէ թէս-
լիմ իթմէլլիլիլի բէճա իթտի :

— Պէտպաթիթ բէտէր :

— Շիմաի , Եալընըզ Մըսթըր Ուիլըն տինմէլլէ իքթիֆա իթտիլիլին սէ-
պէպլինի անլայապիլիլիլի՞զ մի , Գօնթ :

— Չօգ էյի , վէ չօգ սատըզ Եիւրէլինիլ վար խիլչ :

— Գօնթ . սիպէ նէ՞ տէյօրու՞մ . Գօլտուին պէնիմ իչիւն աաի պիր տօսթ
տէյիլ . իլա պիր գարնտալ իաի : Շիմաի մէքիւր տօսթուճունն արըուսունու
Եէրինէ վարարբարազ , պիր ան էվիլլ չու մէլայիքէ զըզընը Եէրինէ Եէրլէշ-
թիթմէքտէն պաչգա պիլլ շէյ տիւչիւնտիլիմ Եօզ տուր : Գօնթ , Ալլահտան
պաչգա պիր իհասն թալէպ իթմէլլ իտիմ : Եալընըզ պէշ տագըզա դատար
Գօլտուինէ միւսատտէ իթմէսինի նիյալ իտէր իտիմ քի , պիր քէրրէ պաչընը
մէզարտան տիչարր չըզարըպ , սիգին կիսի պիր կիւվէլիլէ նայիլ օլաճաղընը
կէօլլէրի իլէ քէնտիսի տէ կէօրէ իտի . օլ վազըլմ սէվկիւլիւ զըզը իչիւն
կէօլլիւ արղատընտա դայմայաճազ իաի :

— Նիթիֆաթընըզտան , վէ հագըլմտա իգհար իթտիլինիլ հիւնի էֆ-
քէարտան սօն աէրէճէտէ մէմուսնըմ Մըսթըր Ուիլըն . ֆագաթ Մարկէրիթ
հէնուզ պանա մէսուտիլէթի քեամիլէ իհասն իտէճէք սօն սէօղիւնիւ սէօյլէ-
մէտի :

— Գատընլարըն կէօլլէրի տուրուր իքէն աղըլտըրընա պազմայա լիւ-
զում Եօզ տուր , Գօնթ :

— Փագաթ թալը ու հարէքէթինտէն տէ չօղլուզ ճէսարէթ պուլամայօ-
րում Մըսթըր Ուիլըն . սագըն կէօյնիւ պիր պաչգատընտա օլմասըն :

— Պիզ պիրպիլրիմիլլէ գարնտալ տէտիք . էօյլէ տէյիլ մի Գօնթ . հէր նէ
տախի օլտա սիգիլ չԵալիլէն թէէմին իտէրիմ քի . Ուիլըն քէնտի գարնտալ-
լարընը տըտաթանլարտան տէյիլ տիր . տիւն կիճէ սիլ կիթտիքտէն սօնրա ,
պիր սաաթ գատար մէրղումէ իլէ կիլլիճէ միւքեպէմէ իթտիմ . թէքմիլ Եիւ-
րէլինի պանա աչտը , Գօնթ , վէ մէքիւր Եիւրէլինիլ իչինտէ կէօրիւնէն , Եա-
լընըզ Սէն իտին . շիմաի անլատընը՞զ մը :

— Իմասի պիր տէ՛Փա տահա թէքրարէն քէնտի այազլարընա գարանմագ չէրէ՛Փինէ նայիլ օլտուղումտա . . .

— Էլինի մէմնունիյէթլէ սիզէ թագտիմ իտէրէք , մուգապիլինտէ , նամբ միւչէրրէ՛Փինիդի թալէպ իլէյէճէք տիր :

— Վէ պու կիճէ , իւզէրինտէ իամ ու շէօհրէթիմ հէգգ օլունմուչ օլան ալթուն եիւզիւյի մէրգոււճնին բարմաղընա թագապիլէճէքմիլիմ :

— Պու տա սիզին բէյի ալինիզէ միւթէվագը՛Փ պիր մատտէ տիր :

— Էօյլէ իտէ պու մատտէ արթըգ օլմուչ պիթմիչ պիր իչ եէրինէ գօնուլապիլիր . էօյլէ աէյիլ մի Մըսթըր Ուիւլըն . արթըգ քէնտիմի սիւլպէր Մարհէրիթին նիչանըսընը ատտ իտէպիլիրիմ :

— Պէնտէնիզ պունա հիչ պիր մանի կէօրէմէյօրում :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ պիրատէր . վէ ինչալլահ պիր այա վարմազտան ճիքեահ բէսմինի տէ իճրա իտէպիլիրիզ :

— Պիր հաՓթատան օլսա՞ նէ օլսապիլիր :

— Ֆագաթ պու իչին գարարը քեամիլէն պիդիմ էլիսիզտէ աէյիլ տիր . օլ պուպտէ Մարհէրիթին տէ բէյինի թահիլ իթմէլիլիզ :

— Պու կիճէ նիչան եիւզիւյինի քէնտինէ թագտիմ իտէճէքմիլինիզ , Գօնթագարարընըզ գարա՞ր մը տըր :

— Ջաթէն օլ իւմիտ իլէ անը հազըր պիլէ իթմիլիմ :

— Տիմէք տիր քի էվլէլինտէն կէօսթէրմէք իսթէտիլինիզ գատար իւմիտսիզ աէյիլ իսիչսինիզ :

— Է՛հ սիգտէն կիզլէյէճէք նէ՞ վար տըր , Մըսթըր Ուիւլըն . Մարհէրիթին պէնիմէ նիքեահ օլմայա արգուսու պուլունտուղունա հէք նէ գատար չօղուզ իւմիտ իթմէքտէ աէյիլ իսիմ իտէ տէ , պէնի բէտտ իթմէյէճէք տիր աէյի իչէրիմտէն պիր նէվի էմնիյէթ աէ հիսս իթմէքտէ իսիմ պունուն իչիւն , հէր վուզուաթա հադր պուլունմագ , վէ ֆուրսաթ տագըզասընը գաշըրմամագ իւզրէ , էվլէլինտէն թէտարիքեաթտա պուլունմայա գարար վէրմիչ իսիմ . վէ թէսատիւֆէ պագ քի , ըսմարլատըղմ էիւզիւք տաիլ , թամ պու կիւն թէքմիլ օլսաճագ , վէ պիր իքի սաաթ սօնրա գուլունճումա ուղրայարագ անը ախզ իտէճէկիմ :

— Էօյլէ իտէ միւսաատէնիզ իլէ պէն խանէմէ ալտէթ իտիւլ , իչին հալինի պիր իքի սաթըր եազը իլէ Մարհէրիթին իչէ խապէր վէրէյիմ քի , պիչարէ գըզ զաֆլէթէ կէլմէսին . պիլիրսինիզ ա , գատընլար պէօյլէ սըրալարտա , իչին բէք ինճէլէրինի արարլար :

— Բէք ալէա , Մըսթըր Ուիւլըն . իսթէտիլինիզ կիպի օլսուն . սիզէ ճանէ օլմագ իսթէմէմ :

— Ալլահա ըսմարլատըզ , Գօնթ :

— Վիճէ թէքրարէն Մարհէրիթին խանէսինտէ պուլունչմագ իւզրէ . Մըսթըր Ուիւլըն : Կոսո պոյ ճոյ տէր :

Մըսթըր Ճօրճ Ուիւլըն , Գօնթուն էլինի սըզըզ գարուտան տիչարը չըզտըզտան սօնրա ֆիլ վագը քէնտի խանէսինէ ալտէթ իլէտի , վէ պիր սաաթ

սօնրա , Մարկէրիթ Գօլտուին , աթիտէքի մէքթուսու գրասթ պույուրս մագտա իտի :

« Աղիգէ՛մ Մարկէրիթ .

« Թէքմիլ Ֆիւթուհաթը գազանտընըզ :

« Պու կիճէ Գօնթ Աշֆըրտ տիւլէր այագլարընըզա գաբանըս , իսմ ու շէօհրէթինի սիգէ թագտիմ քնէճէք տիր :

« Էկէր պիր հագըրլըզա իհթիաճընըզ վար իսէ , ախշամա տէկին էքէյիճէ վագըթ վար տըր . վէ էկէր պիր խըսմէթիմէ լիւզումունուզ տա վար իսէ , էմր իտին :

« Պինսպաշը Գօլտուինին սու մէսուտ կիւնիւ կէօրմէյէ նայիլ օլաճագ գատար եաշամասընը արզու իտէր իտիմ . Ֆագաթ նէ՛ չարէ գատէր պէօյէ իմիլ :

« Բէտէրինիգին սատըզ տօսթու , անըն գըզընըն վէ կիւվէյիտինին տախի մուհիպպի օլմագտան պաշգա պիր շէյ արզու իտէմէզ :

« Ճօրճ Ուիլըն »

— « Կէօրիւնիւր քի հայլազ քէնտի օյունունու բէք կիւզէլ իճրա իյլէմիչ տիր , տէտի Մարկէրիթ քէնտի քէնտինէ կիւլիւմսէյէքէք . պատէհու այնա նըն գարչընա գօշարագ տիւլէրլիյինի պիր քէրէ կէօդտէն կէչիւտիքտէն . վէ քէնտի տուտագլարընտան այնա վասըթասը իլէ քէնտիսի պիր բուսէ ալ տըրգտան սօնրա , « իչթէ պու տիւնեատէ պիր օճագ սիւքիւրիւճիսի գըզընըն պիր գօնթէս օլմասը պիլէ միւմքիսիզ տէյիլ տիր » տէյի իլավէ իյլէտի էինէ քէնտի քէնտինէ :

« Պատէհու օտա գաբուսունու աշրպ , Ճօրճ Ուիլընըն խըսմէթքեարընը չըզըրտը , վէ մէրգումա պիր եուվարլազ աթուն իհսան սույուրտուգտան սօնրա , « էֆէնտինէ սէօյլէ քի » տէտի , « հիչ պիր շէյ իհթիաճըմ եօգ տուր , եալընըզ քէնտիլէրին պու կիճէ թէչրիֆլէրինէ միւնթաղըր պուլունմագտա յըմ . պու կիճէքի շէնլիյիմիգին պիրագ տահա գիյատէճէ շաշասը օլմասը իչիւն տէ լալըմ կէլէնլէրի իճրա իտէճէյիմ : »

Կէրէք Գօնթ Աշֆըրտ , կէրէք Մարկէրիթ Գօլտուին , վէ կէրէք Ճօրճ Ուիլըն , կիւնիւն պագըսընը թէքմիլ իտիպ կիճէնին գարանլըզընա նայիլ օլանա տէկին ազ շէյ շէքմէտիլէր :

Յագաթ իւչիւնիւն տէ իւմիտ , մագսէտ , վէ սէվինճ էսասլարը , պիրի պիրլէրինքիտէն նէ՛ գատար ուզագ պուլունմագտա իտի :

Գօնթ Աշֆըրտ , ալէագա իթտիլի պիր գըզ իլէ նիհայէթ ագտը իզտի վաճ իյլէմէյէ նայիլ օլաճաղը իչիւն քէնտի գիհնինի օլ տէրէճէտէ ազընթըյա գաբարըրլը իտի քի , մէրգումէնին ասըլգատէ օլմասա պիլէ հիչ տէյիլ իտէ մէշուր պիր զապիթ գըզը վէ պէօյիւք պիր վարիտաթա միրասիսօր պուլուն մուշ օլմասը , արթըզ քէնտիսի իչիւն , իքինճի տէրէճէտէ էհէմմիյէթլէրի օլան մատտէլէր սըրասընա կէչմիչ իտի :

Մարկէրիթ Գօլտուին , եախօտ սասլըզ օճագ սիւքիւրիւճիւսիւ Ճագ Թէյըրըն գըզը Յըրա , ասլա Գօնթ Աշֆըրտըն ալէագասընա շէրիք պուլուն

մայրս, եալընըզ անըն վարիտաթ վէ իսմ ու շէօհրէթինէ մալիք օլմագ աթէշի իլէ եանըս թութուչմագ տա իտի :

Ճագաթ ճօրճ Ուիլընըն եանըս թութուչմասը նէ իտի : Մարկէրիթ իլէ իլք կիճէսի վուզու պուլան միւքեալէմէսինտէն անլաշըլտըլը իւզրէ , ճօրճ Ուիլընըն բէք սէվտիյի վէ չօգտան պէրու զայս իթմիշ պուլունտուզու պիր էվլատը վար իտի . վէ էվլատընը սիլէն վէ թանըյան , եալընը Մարկէրիթ ետիտ Ծօրա օլուս , պու էսրայը մէյտանա չըգարմագ , վէ էվլատընըն քիմ օլտուզունու մէրգումէնին աղպընտան ալապիլմէք իչիւն , մէրգումէյէ էսիր օլմուչ , պիր բրէնսէս խանէսի պէսլէմէյէ մէճպուր պուլունմուչ , վէ նիհայէթ անը պիր Գօնթուն պաշընա չըգարմագ իչիւն , հէր նէվի եալանճըլըզ , սախթէքեարլըզ վէ Գալըշըլը տախի մէվզըր իճրայէ գօյմագտան պաշգա չարէսի գալմամըլ իտի :

Պու նէ՛ տէրէճէտէ էվլատ մուհագպէթի իտի :

Պու նէ՛ տէրէճէտէ պէօյիւք Փէտաքեարլըզար իտի :

Ճօրճ Ուիլըն պու տէհէթի մէսարիՓէ կէօյիւս վէրէճէք բարայը նէ՞ . բէտէն թէտարիք իթմէքտէ իտի :

Չղրունն էօլմէյէ հագըր պուլունտուզու էվլատը քի՞մ իտի :

Վէ նիհայէթ ասըլ ճօրճ Ուիլըն քէնտիսի տախի քի՞մ իտի :

Թասպիաթը իլէ գարիունը քիրամըլըզն մէրագընը տախի թանրիք իթմիշ օլաճագ մէքիւր սիւալէրին ճէվապընը , սիպարուր պունուն արգասընտան կէլէն եէՏԻՃԻ ՊԱՊ տախիլինտէ վէրմէյէ մէճպուր պուլունտուզունու մուզ իչիւն ափվաբընը տիլէյէրէք , իշուր ԱԼԹԸՆՃԸ ՊԱՊԸՆ պագը գալան գըսմընը իքմալ իթմէմէգէ միւսատաէ պուլունմալարընը բէճա իտէրիգ :

Նասըլ քի թասպիաթը մասլահաթտան տախի քէշֆ օլունապիլիք , Մարկէրիթ Գօլտուլինին խանէսի , օլ կիճէ , էվլէքիլէրտէն պիրագ պիյասէճէ շաշալը պիր գիյնէթ մէրքէյի հալինի քէսպ իտիպ , կիճէ եարըր օլտուզունտա , եէմէք վէ իչիլի վէ այագ օյունու քէսրէթինտէն արթըզ նէ միւսաֆիրլէրին իւզէրինտէ հալ գալմըլ իտի , վէ նէ տէ խանէ սահիպէսինին :

Արթըզ կէնճ Գօնթ Սշֆըրտըն , գաթէն իչիլտէն ալըզլանմըլ կէօյլէրի , Մարկէրիթին կէօյլէրինէ թէսատիւֆ իթտիքճէ , պիչարէ աէլիգանընըն եիւզիւ գաշ բէնկէրէ կիրիպ չըգմագտա օլմասը տա , հիսապ թահիթընա ալընամայաճագ հալէ կէլիշ իտի :

Նիհայէթ սալունուն պէօյիւք ասմա սաաթը , թամ կիճէ եարըր օլտուզունը հագըրունա խապէր վէրտիյինտէ , օրթալըզ եավաշ եավաշ պիր սիւքիւնէթի հալ քէսպ իթմէյէ , վէ միւսաֆիրլէր տախի , պիրէր պիրէր տիւպէր խանէ սահիպէսինին էլինի սըզտըգտան սօնրա , արուպալարընա պինիպ եէրլէրինէ ալտէթ իթմէյէ պաշլամըլար իտի :

Նիհայէթ խանէի մէքիւր սէքէնէսինտէն օլմայանլարտան , եալընըզ Գօնթ Սշֆըրտա իլէ , Մըթթըր ճօրճ Ուիլըն սալունտա պագը գալտըլար :

Մարկէրիթ Գօլտուլին մէրգումանտան մատտա սօն միւսաֆիրիին տախի եօլտ գօյտուգտան սօնրա , էվլէքի կիճէսի ճօրճ Ուիլըն իլէ միւքեալէմէտէ պուլունտուզու օտայա կիրիպ , մաշուզու իլէ տօսթը տախի արգասընտան իչէրի կիրտիլէր վէ գարու գարանտը :

— Պուլուրուն օթուրուն , տէտի պնդաշընը գըզը , Գօնթ Աշֆըրտա վէ Մըսթըր ճօրճ Ուիլընա պիրէր սանտալիէ թագտիմ խտրէք , վէ քէնտիտի տախի , մախսուսէն պիր գօլթուզը սանտալիէ ինթիխապ խալպ , պիր գրա- լիչայա մախսուս տէպտէպէ վէ ազամէթլէ իւզէրինտէ եայըւարագ :

— Մատմուս'գէլ , տէտի Ուիլըն , թէմքինլի պիր սէօլէյիլ իլէ : Միւթէ- վէֆա բէտէրինիլին սօն արզուսունու սիգէ թէպիլ իթմէք շէրէֆինէ գա- թէն նայիլ օլմուշում տուր : Պիզ առքէրիքաէ պէօլլումիլ ատէմէր օլտու- զըւմուպտան , շոդուզ էօյլէ ինճէ մագամ թէշրիֆաթլարա վէ սանաթլըլու- ղէթլէրէ ալըմը տէյիլիլ . պիզիմ եիւրէյիմիլ կիպի , սէօղեմիլ տախի սատէ տիր . սոււնուն իչիւն աֆվընըզը տիլէտիքտէն սօնրա , իլավէթէն շունու սէօյ- լէմէք իսթէրիմ քի , բէտէրինիլին քէնտի էճէլ տէօշէյինտէ պանա իթմիլ օլ- տուզու վասիլէթին իճրասընը կէօրմէքլէ քէնտիտի միւֆթէխիլ գըւմագ , վէ իւզէրիմէ վազ օլունմուշ օլան վազիֆէնին , պէօլիլ գըւմընը պաշա չըգարըպ եիւրէյիմիլ բահաթլանտըրմագ իսթէրիմ : Մատմուս'գէլ . բէտէրինիլ քէնտիտի տախի հայաթտա սուլունմուշ օլա , ապտը իլտիվաճընը իչիւն սոււնտան զիյատէ միւնասիլ վէ տահա ալէա սիլ թէսաալիֆ խէյալ իտէմէյէճէք իտի : Մատմուս'գէլ Մարիէրիթ Գօ'լտուին , ճէնասը Հագգըն էմիլ իլէ Գօնթէս Մարիէրիթ Աշֆըրտ նումընը հայիլ օլարագ , պիչարէ բէտէրինիլին բուհու- նու մէմնուն ու մէսրուր գըւմայա հապը'ր օլուն :

Գօնթ Աշֆըրտ , Մարիէրիթին աղըզ աղըպ ճէվապ վէրմէսինէ վագըթ պըրագմայարագ , հէման օթուրտուղու եէրաէն Փըրլանչալ մէրգումէնին էօնիւնտէ տիլ իւզէրինէ կէլտի , լէ անըն տիլպէր վէ մէրմէր կիպի պէյագ էլինի չէքէրէք , տիթրէմէքաէ օլան տուտապլարընա կէօթիւրալ :

Մարիէրիթ , էլինի կէրի չէքմէտի . վէ օլունա մուվաֆըզ պիր հալտէ սուլունմագ իչիւն , տէրին թէֆէքքիւր տէրեալարրնա տալըլ կիպի կէօ- բիւնմէքաէ իտի :

Պէլ տապըզա գատար պիր սուսըլզ հիւքմ իթտի :

Պու պէլ տագըզատան սօնրա , օճագ սիւրիւրիւճիւնին գըզը էլինի կէրի չէքտիլինտէ , բարմասընտա բարըլ բարըլ պիր ալթուն եիւզիւք բարմագ- տա օլտուղու միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

— Այաղա գալզըն Գօնթ , տէտի Մարիէրիթ մէրգումուն էլինտէն թու- թարագ , պէնիմ կիպի սէֆիլ պիր գըզըն հուզուրունտա տիլ իւզէրինէ կէ- մէնիլ սիզին մէվզընըպա եագըլմագ . . . :

— Շիմտի արթըզ մէվզըլարընը միւսավի տիր . տէյի իլավէ իլլէտի ճօրճ Ուիլըն այաղա գալզարագ , վէ պիր էլի իլէ Մարիէրիթին , վէ տիկէր էլի իլէ տախի Գօնթ Աշֆըրտըն էլլէրինտէն թութարագ : Էվվէթ արթըզ պէյ- նինիլտէ մէվզը Փարգընա մահէլլ գալմամըլ տըր , պիրինիլ Գօնթ վէ պի- ըրինիլ աէ Գօնթէտիլիլ , Այաղա' գալզընը Գօնթ . արթըզ պու իլ պիթ- միլ տիր . պիհուտէ չէնէ եարըլընա նէ՞ լիւզում վար տըր . էկէր գուսուր գալմըլ պիր շէյ վար իտէ , օ տախի բարագըն վազիֆէտի տիր : Պէն սիզին թարաֆընըպտան մախսուսէն տալլէթնամէլէր եագարագ , պու կիճէքի ճէմի-

յէթիմիցի թէքմիւնն եարնն պուրատա պուլուլմայա տավէթ իտէրիմ . վէ անլէյին հուզուրունտա տախի րէսմէն վատինիցի թէքէրրիւր իտէրսինիզ :

— Վէ պիր հաֆթատան տախի , տիւլիւն ղիյնէթի իչիւն օնլարը թէք-
րարէն տավէթ իտէրիզ , տէյի թէքրար իթտի Գօնթ Աշֆըրտ , մէսուտիյե-
թինտէն նաչի չօճուգ կիպի էլէրինի պիրիպիրինէ վուրարագ : Վէ էօյլէ մէ-
մուլ իտէրիմ քի , մատմուազէլ քէնսիսի տէ պու թէքլիֆիմի րէտա իթմէյէ-
րէք պէնի պիր դաթ տահա մէսուտ գըլմայա , եանի մէսուտիյէթիմի իքմալէ
վարտըրմաղա հիմմէթ պուլուրուր :

Մարկէրիթ Գօլտուին , պիր օճագ սիւրիւրիճիսի զըզը իքէն , շէօհրէթլի վէ
գէնկին պիր Հինտիսթան սինպաշըսը գըզընա թահվիլ օլտուղու կիպի , պիր
այտան տախի , Աշֆըրտ Գօնթէպլիյի մէվզըսընա եիւքսէլէճէյի լուգէրինէ կիւճ
հալ իլէ սէվինճ ալէամէթինի զապթ իտէրէք , թապիաթը իլէ պիրազ տա
գըզըզ պըրըզը կէօթէրմէյէ մէճպուր օլտուղունտան , Գօնթուն մէգըիւր
սիւալինէ ասլա ճէվապ վէրմէյիպ պաշընը աշաղը աստը վէ տալլըն տալլըն
եէրէ պագմայա պաշատը :

Գօնթ Աշֆըրտ վէ ճօրճ Ուիլընն պիր միւտաթէթ մէրգումէնին թապիլի
ութանկանլըզընա րիայէթէն սիւքիւթ իթտիլէր :

Պատէհու Գօնթ Աշֆըրտ , նիյազ գըլըզը պիր ճօրճ Ուիլընըն վէ պիր
տէ Մարկէրիթ Գօլտուինին եիւզլէրինէ պագմայա պաշատը :

— Մարկէրիթ , մէրհամէթ սիգիլը լալըմ տէյիլ տիր . իշթէ պիր սէօզ իլէ
Գօնթուն մէսուտիյէթինի իքմալէ վարտըրմագ սէնին էլինտէ տիր . արթըզ
պիրիպիրինիզ իլէ , նիմ գարը գօճա կիպի սէրպէսթճէ վէ մուհապպէթլէ
մուամէլէ իթմէլիսինիզ , տէտի Ուիլընն :

— Բէք ալէա նէ՞ իսթէրսինիզ քի եարայըմ տէյի սիւալ իթտի Մարկէ-
րիթ , պաշընը եօզարը գալտըրըպ , սիյահ վէ տիլլէր կէօզլէրի իլէ Գօնթ
Աշֆըրտըն եիւզիւնէ պագարագ , վէ եըլտըրըմտան վուրուլմուշ կիպի մէր-
գումու սէրսէմէթէրէք :

— Նէ՞ եարաճագսընըզ Մարկէրիթ . Գօնթ պիր հաֆթատան տիւլիւն
գիյնէթինին իճրա օլունմասընը արզու իտէյօր . վէ պունուն իչիւն միւճէրքէտ
սիգին րէյլինիցի թահալ իթմէք լալըմ ալըր . էմրինիզ նէ՞ տիր սէօյլէյին .
Փագաթ մէրհամէթին խարիճինտէ պիր էմր վէրմէմէյէ հիմմէթ պուլուրունն :

— Իսթէտիյինիզ կիպի օլտուն , տէյի ճէվապ վէրտի նիհայէթ վալիմ գըզ
լքի էլէրի իլէ եիւզիւնիւ էօրթէրէք . Փագաթ Գօնթ Աշֆըրտըն չըլլըն կիպի
մէգըիւր իքի թաղէ էլէրի պիրտէն էօրմէսինէ տէ գարըզ կէլմէյէրէք :

— Թէչէքըիւր իտէրիզ մատմուազէլ , տէտիլէր , մաշուգ իլէ հէմթ էօհմէթ
լքիսի պիր աղըզ , վէ արթըզ շէքիլիպ կիտէճէքլէրինի պէյան իտէրէք , պաշ-
լարը եէրէ տէյմէսինէ չօգ պիր շէյ գալմայաճագ տէրէճէտէ եէրէ տօղրու
էյիլտիլէր :

Մարկէրիթ , սալունուն գարուսունա գատար մէրգումանըն արգալա-
րընտան կիթտի :

Ճօրճ Ուիլընն , ճամպուզ կիպի նէրտիվէնին այագլարընտան սըչրայա

սըշրայա աշաղը ինէն Գօնթ ըէՓիքինի արապասընա օթուրտուպ Եօլաձը-
գարտըզտան սօնրա , քէնտիտի գօշարագ թէքրարէն Եօգարը չըգտը , վէ
տօստօղրու , Մարկէրիթին ավտէթ իթմիչ օլտուղու մէգքիւր օտայա կիրտի :

Պու ավտէթին սէպէսի մալիւմ իսի :

Մարկէրիթ , իճրա իլէմիչ օլտուղու խըտմէթի ազիմէսի իչիօն , Մըսթըր
Ճօրճ Ուիլսընա տէրունի տիլտէն թէչէքքիւր իթտիքտէն սօնրա , էլինի կէօյ-
սիւնէ սօգուպ , գարալը պիր զարֆ տէրունինտէ սլուլունան մէքթուպ կիսի
պիր վարագայը մէրգումա թէսլիմ իթտի :

Մարկէրիթին իք կիճէսի վատ իթտիյի մալիւմաթ , մէգքիւր էվրագտա
միւնտէրիճ սլուլունմուչ օլմալը իտի :

Մըսթըր Ճօրճ Ուիլսըն , իւմիտ վէ գօրգու իլէ գարըչըգ պիր հէլէճանը
գալպ ալէամէթի իգհարը իլէ մէգքիւր վարագայը գապուլ իտիպ ճէպինէ
վազ իլէտի , վէ թէքրարէն էլիլիպ Մարկէրիթ Գօլտուիինի պիր տէՓա տա-
հա սէլամլարգտան սօնրա , պիր ան էվլէլ մէգքիւր վարագանըն միւնտէ-
րիճաթընա վագըՓ օլմագըրգ սապըրսըլըլը իլէ խանէլի մէգքիւրու թէրք ի-
տիպ քէնտի իգամէթիկեահընա ավտէթ իլէտի :

Է.

ՊԻՐ ՉԱՐԵԼԻՔ ԱՍՐ ԷՎՎԷԼ

Ճօրճ Ուիլսըն , խանէսինէ վասըլ օլուպ արապասընտան աշաղը ինէր ին-
մէգ տիվանէ կիսի գաբուտան իչէրի աթըլըպ , խըտմէթքեար գըզըն էլին-
տէն մօմու գարտը , վէ հէման կիտիպ Եէրիինէ Եաթմասընը մէրգումէլէ էմը
իթտիքտէն սօնրա քէնտի օտասընա չէքիտի , օտա գաբուտունուն սիւրկիւ-
սիւնիւ գօյտու , վէ թրարէպասընըն էօնիւնաէ օթուրարագ , հայաթ վէ մէ-
մաթընա հիւքմ իտէճէք աերէճէսինտէ էհէմիլէթ վէրմիչ օլտուղու վէ Մար-
կէրիթ Գօլտուիինաէն ախգ իլէմիչ սլուլունաուլը էվրագը , մէճնուն կիսի
գրաաթ իլէմէլէ պաչատը :

Պիլ տէ մէրգում իլէ պիրիքտէ օգույալըմ :

« Ագիգի՛մ Մըսթըր Ուիլսըն . վատիմի իճրա իլէտիյիմ իչիւն մէմունսը-
նըգ տէյի մէմուլ իտէրիմ . իչթէ էլինիլէ թէսլիմ իլէմէլէ սէօզ վէրտիլիմ
էվրագ հուզուրունուզտա տըր . պիր կիւն պէյլէ պիր իհթիլաճա մէճպու-
րիլէթ հասըլ օլաճաղընը էվլէլինտէն քէչՓ իտէրէք , սիլէ թէսլիմ իթմէք ի-
չիւն պու օօրէիլ զաթէն հազըրլամըչ իտիմ :

Պունտան սէքիլ սէնէ մուգատտէմ , հէնուգ բէտէրիմ սաղ իքէն , պիր
կիճէ , 32-34 Եաչընտա սլուլունան պիր տէլիգանլը , Փագըրխանէմիլէ կէլէ-
րէք , օլ կիճէսի օրատա գալտը , վէ թասամտան սօնրա բէտէրիմ իլէ պու
տէլիգանլը խայլի միւտտէթ պազը իլէր իւզէրիինէ գօնուչտուլար իսէ տէ ,
բէտէրիմ պէնի օտատան տիչարը չըգարթմըչ օլտուղունտան , միւքեալէմէ-

նին էսասը եւզերինէ պիր մալուամթըմ օլամատը . մէրագ տա իթ մէմէքտէ
իտիմ :

Պիր իբ կիծէ սօնրա մէրգում տէլիգանլը թէքրարէն խանէմիլիէ կէւ
տի : Թէքրպրէն կիզիծէ գօնուշոււար . վէ ֆէրտասը սապահըը զալգըւ
իլինէ կիթտիլինտէ պու իբինճի միւքէպլէմէտէն տէ խօշնուտ զալմամըլ օւ
տուղու մէրգումուն ճէմալինտէն ալիքեար օլմագտա իտի :

Իբի իւշ հաֆթա զարֆընսա պու աէլիգանլը պիր սէքիզ օն տէֆա տա
հա խանէմիլիէ Կէլիպ կիծէլէրի տէ քրապա գալտը , վէ պու հալտէն կիթ
տիքօճէ մէմուռնիլէթ հիսա իլլէմէյէ չպաշլամըլ օլարագ , ատէթա արթըզ եօ
լունու պէքլէմէյէ մէճպուր պուլունմագտա իտիմ :

Մէրգումուն պաղը կէօնա թէլվիք իտիճի պագըշարը , նիհայէթ ալեա
գա սուլլուլտըմը թահրիք իթտիլէր :

Նէթիծէլէր բէք ազ վազըթտան ուճ կէօթէրմէյէ պաշլատըլար , վէ
տիւնեա իւզերինտէ պէնտէն պաշգա հիշ պիր շէյ սէվմէք իսթէմէյէն բէտէ
րիմ , պէնիմ միւքէտաէր հալիմի կէօրէրէք , պիր ախլամ մախսուսէն պէնի
եանընտա օթուրթաու , վէ իւզէրիմտէ միւշահէտէ իլլէմէքտէ օլուղու ա
ճայիզ Ֆալին սէպէսլինի սիւալ իլլէտի :

Պու սիւալէ էվվէլ էմրտէ ճէվապ վէրմէք իսթէմէտիմ . ֆագաթ պէնի
ջօզ սըղըշտըրմաղա պաշլատըղընտա , գաշամագ եօլու ճէվապլար վէրէրէք
եաղամը սըլըրմաղա թէճրիւպէ իթտիմ իսէ տէ , եինէ խայր իթմէտի . բէ
տէրիմ սըրըմըլ քէշֆ իթմիլ իտի :

Նիհայէթ պէնիմ աղըրմտան պիր շէյ ալամայաճաղընա իսքեաթ օլու
ղունտա , էլիմի թուրթարագ , ալիքեար պիր եիւրէք ալթիւսթ վիյի իլէ շէօլէ
տէօլլէտի :

«Սէվիլիւլի'ւ գըղըմ , ազիղէ վալիտէնին վէֆաթընտան պէրու , տիւնեա
իւզէրինտէ սէնտէն պաշգա սէվտիլիմ հիշ պիր քիմսէ պուլունմատըղընը ալի
վրսին :

«Վաղա պէն պիր սէֆիլ օճագ սիւրիւրիւճիսիլիմ . ֆագաթ կէր գրալ
լար եիւրէքլէրինտէ պէնիմքինտէն պիյատէ սատըզ պիր մուհապլէթ պուլու
նուր տէրլէր իսէ , պունու տէյէնլէր եալանճը սըրլար :

«Օ մէլայիքէ վալիտէն տախի պունու իղրար իտիպ , պիր սատըզ օճագ
սիւրիւրիւճիսի գարըսը օլուղու իշիւն , պիր գրալիշա օլմատըղընա թէլէք
քիւր իթմէքտէ իտի :

«Զալիմ էճէլ , պու իբի սատըզ եիւրէքլէրին մէտուալիլէթիլի շէքէմէտի
մէլայիքէմ էլիմտէն ուշտու , վէ կէր քէնտի սըֆաթընըն սատըզ սոյնասը
օլան գըղընը , եանի պէնիմսէվիլիլիլի Ծլօրամը պիր թէսեյիլի աղիմ օլմագ
իւզրէ պանա էմանէթ սըրմագըմըլ օլմասա իտի , ֆէրտասը կիւնիւ տպիլ մէ
զարը եէնիտէն աշըլարագ , գօճաթընըն ճէտէտի տախի եանընա վագ իտիլէ
ճէք իտի :

«Ծլօրա . մէլեուտիլէթիմէլէն էօմրիւսէ պիր նէթիծէ վէրմէքլիլիմ իշիւն
բէք ազ պիր շէյ գալ'ըլ իտի . վալիտէնին թապութու էօմիւնտ սյուպ իլու

Թիւ տուրարագ , աղլամայա միւզթէտիր օլամատըղմտան պօղուլմագ հաւինէ կէլմիշ իքէն , էլիմ , ճէպիմտէքի Թապանճանըն գուլնտաղը իլէ օյնամագ տա իտի . մէգքիւր Թապանճանըն ճէպիմտէն տիշարը չըգմասը իլէ անըմա տօղրուլմանը պիր սանիյէլիք իշ իտի . Փագաթ Թէչէքքիւր իտէրիմ Սլլահա , պու պիր սանիյէտէ պէնի եիւզտէն ոլըրագմամայա , վէ հէմ պէնի վէ հէմ տէ էվատըմը , մէրգուճէնին բուհու աղլիլի իշիւն սուա իլէմէք իւզրէ , պիհուտէ պիր էօլիւմտէն խէլսա իլէտի :

«Թամ Թապանճամը ճէպիմտէն չըգարաճաղըմ սըրաստա նազըլը Փագաթ պէնի Թէքք իթմիշ օլան կիւլիւմիւն զօնչէսի , պէնիմ տլլպէր Յլօրամ գարուտան իշէրի կիրտի :

«Գըզըմը կէօրտիւլիւմտէ , պլլէյիմտէ գուզվէթ գալմասը .

«Յլօրամ , սէն օլ վագըթ տէօրթ եաչընտա պուլուճմագ տա իտին . գօշուպ սէնի գուճաղըմա սլտըմ , վէ վալիտէնին ճէնաղէսի հուզուրուճտա տիզ իւզէրինէ կէլիս , քէնտիտի իշիւն եաչայամագ խէմ , էվատը իշիւն եաչամայա եէմին իթտիմ :

«Յլօրա , պանա էօյլէ կլլտի քի , պու 'եէմիւնիմ իւզէրիւնէ վալիտէնին ճէնաղէսի գըմլլտանտը , վէ սօլմուշ օլան կիւզէլ ճէմալի տալի կիւլիւտէլի :

«Օլ տաղըգտտան պէնիմ «էվիւլիւ գըզըմ , վալիտէսինին եէրինէ կէչտիւրէքիւլ մուհուպէթիմ անըն իւզէրինտէ մէրքէզլէնալ , վէ անըն մէսուտիյէթի իշիւն պին տէՓա պօյնուճու սաթըրըն պթընա գօյաճաղըմա հաղըր պուլուճտուղըմ Խիւտայա մալիւմ տիր : Պուճուճ պէօյլէ օլտուզուճու սէն տէ իքրար իթմէ՞գլիսին գըզըմ . «էօյլէ' :»

Եվվէթ , բէտէրիմին պէնի տէրէճէի նիհայէտէ սէվմէքտէ օլտուզուճու բէք ալէա պիլմէքտէ իտիմ . քէնտի սիւալինէ ճէվապ վէրմէյէ հազըրլանտըմ . Փագաթ հէյէճանը գալիւմ նութգուճու գաթ իթմիշ օլտուզուճտան , մէրգուճուճ պօյնուճա սարըլըպ աղլամագտան պաչգա պիր սուրէթլէ պէյանը էՖքեար իթմէյէ միւզթէտիր օլամատըմ :

«Թէչէքքիւր իտէրիմ ,» տէտի բէտէրիմ ալնըմը պուս իտէրէք , «Թէչէքքիւր իտէրիմ . սէնի նէ գատար սէվտէմ աղ տըր . վալիտէնին սահիհ գըզըսըն . վէ պէնիմ կիպի սատըգ պիր գօճայա մալիք օլտուզուճ կիւնիւ , արթըգ ճէննէթ գարուլարը , բէտէրիւնին հուզուրընտա աշըմըլ օլաճագ տըր :

«Յլօրա . պէնիմ կիպի պիր օճագ սիւբիւրիւճիւսի գարըսը օլ , գարարը եօգ տուր . Փագաթ պու օճագ սիւբիւրիւճիւսիսին , ճագ Թէյլըր կիպի բագ վէ սատըգ եիւրէյի օլմալը տըր :

«Պիր գաչ հաթթտտան պէրու խանէմիզէ կէլիպ կիթմէքտէ օլան տէլիգանլընըն հուսուլէ կէթիւրմիշ օլտուզու թէէսսիրի կէօրմէյէճէք գատար քէօր տէյիլիմ : Գաչարընը եօգարը գալտըրմա գըզըմ . ճագ Թէյլըր տիւնեալը կէօրիւշ օլան իխթիյարլարտան տըր . վէ էկէր պու տէլիգանլընըն սէնի մէսուտ գըլաճագ հալտէ պու ընտուզուճա ճիւզի պիր իւմիտիմ պիլէ պուլուճուճ օլաա իտի , իշի լայըզը իլէ Թահիթը նազար ու տիգգաթա ալաճագ

իտիմ . հաթթա սօն տէֆա պուրայա կելիչինտէ , քէնտիտի տախի պու պապ-
տէ եիւրէյինի պանա աշուպ , նէ չտիտ պիր ալէագա աթէչի իլէ եանըպ
թութուչմագտա օլտուզունու պէյան , վէ սէնին իլէ էվլէնմէք իչիւն րուկ-
սաթըմը թալէպ իլլէտի . վէ աղատը տախի Յլօրա . էվլէթ աղատը տախի-
էվլէթ , օճապ սիւրիւրիւծիւսի ճագ Թէյլըրըն , պու թիմսահ (հոկորդիտա)
կէօզ եաշարընը բէք ալէա թանըմագտա օլմասընը պիւտիյի հալտէ տախի ,
հուզուրումտա աղատը :

«Յլօրա , սէնի նէ տէրէճէտէ սէվլէքտէ օլտուզումա պիր սօն ալէնթ
իսպաթ տահա կէօթէրմէք իլիւն եէմին իտէրիմ քի , պու տէլիգանլընըն
կէչվիչ հալլէրինի սանա հիքեայէ իթտիքտէն սօնրա սէն քէնտին ոլլիլէ անըն
եիւզիւնիւ պիր տահա կէօրմէք իսթէմէտիյինի իզրար իթմէչ իսէն , պէն
քէնտիմ կիտիպ մէրգումու արայըպ պուլաճաղըմ , վէ տէրհալ պուրայա կէ-
թիրիպ էլ էլէ վէրմէնիյի պէն քէնտիմ միւշահէտէ իտէճէյիմ :

«Մէրգումուն կէչվիչ հալլէրինի սանա նագլ իթմէյէ պաշգա պիր պէօ-
յիւք սէպէպիմ տահա վար սըր :

«Պու տէլիգանլընըն պիր էսրարը վար սըր քի , ոլ պապտէ պէնտէն
պաշգա քէնտիսինի խօշնուտ իտէպիլէճէք հիչ պիր քիմսէ եօգ տուր . հաթթա
պուրայա կէլիպ կիթմէսինին , վէ հաթթա սէնին իլէ էվլէնմէք իւզրի կէօզ
եաշարը տէօքմիւշ օլմասընըն սէպէպի տախի , եալընըզ մէզքիւր էսրար սըր :

«Պունու սէն քէնտինտէ թաստիք իտէճէքսին :

«Փագաթ խապիս տէլիգանլը , իսթիար ճագը տօլապ սօգամատը-
իքի ճիկէթտէ տախի սօն ճէվապըմը վէրտիմ . վէ արթըզ պիր տահա , քէն-
տի մէքրուհ հուզուրու լիլ չու Փագըր Փագաթ բաք խանէմիզի քիլլէմէյէ
թէճըրուպէ իտէմէյէճէք տիր :

«Յլօրա . սիննիմ քէմալէ եագլաշմըջ օլտուզունտան , անսըլըն պիր էմրի
Հագգ վաղը օլապիլէճէկի բէք իհթիմալտէն տիր . վէ իսթէմիմ քի պու էս-
րար պէնիմ իլէ պէրասէր մահվ ու նապէտիտ օլտուն :

«Իիթիմալ սըր քի պու մէքրուհ տէլիգանլը , պիր կիւն կիւնահքեար
էօմրիւնտէն թէօվպէքեար օլապիլիր . վէ բէք իհթիմալտէն տիր քի պու էս-
րարըն պիր կիւն սէնին իչիւն աէ պէօյիւք պիր Փայիտէսի օլապիլիր . վէ
մէզքիւր էսրարը , պիր Փէնա մագսէտէ գուլլանաճագ գատար ազըլըզ օլ-
մատըլընը պիւտիյիտէն , պէն հայաթտա իքէն , անը սանա տէվր իթմէյէ
իհթիմալ կէօրիւյօրում :

«Ելէր սանա գալէմէ ալսըրաճագ տէհչէթլի հիքեայէմտէն սօնրա տա-
խի , պու տէլիգանլը իլէ էվլէնմէյէ մէյլ իտէպիլիր իսէն , սանա մուխալի-
Փէթ իթմէյէ իթթիտարըմ պուլունմատըլընը սա ոլլիրսին :

«Պու գատար մուգատտէմէ էլ վէրիր . պիրազ քեաղըս իլէ հօգգա գա-
լէմինի ալ տէ կէլ եանըմտա օթուր պաղայրմ :»

Բէտէրիմին էմրինի տէրհալ իճրա իլլէտիմ :

Իչթէ մէրգումուն պանա գալէմէ ալտըրտըղը հիքեայէ .

«Ճէնքինս նամ պիր թպպիլէ թալէպէսի , ճէրրահլըճ իլմինի իքմալ իտիպ
իճրայի սանաթա պաշատըլընտա , բէտէրի վէֆաթ իթտիյինտէն քիւլլիլէթ վէ
պիր միրստա սահիպ օլմուշ իտի :

«Ճէնքինսին քէնտի ճէրրահլըզ սանաթընտա իարագ իյլէտիյի մէհարէթ ազ վագըթտան քէնտինէ եիւքսէք պիր նամ գազանորըրալ , բէտէրինտէն տիւչէն քիւլիյէթի միրաս տախի նամը մէզքիւր իւզէրինէ իւզվէ ծլունտուգասա , հէրքէք քէնտի գըլընը պու նամտար վէ գէնկին ճէրրահազ վէրիւք իսթէմէքտէ իտիլէր :

«Փագաթ ճէնքինսին եիւրէյինէ սահիւ բէք կէնճ , տիւլէր , Փագաթ Փագըր պիր գըզ պուլունմագտա իտի . վէ ճէնքինս , գէնկինյէնտիյի սըրատա տախի մէրգուվէյէ սպարդ գալարագ , եիւքսէք վէ գէնկին Փամիլէալարտան իէքիթ օլունան տիկէր գըրպարը րէտտ իթտի :

«Մէրգուվուն բէտէրինսին վէփաթընտան թամ պիր սէնէ սօնրա , Փագըր Փագաթ տիւլէր Գլօթիլթ , գէնկին վէ նամտար ճէրրահըն գարըսը օլուն :

«Թամ իքի սէնէ Ճէնքինսին խանէսինտէ , սէտտէթի հալ վէ թէքիլ մէսուտիյէթ հիւքմ իթմէքտէ օլունսլ , գէվճ վէ գէվճէնին տիւնեա իւզէրինտէ , պիր էվլատա մալիք օլմագտան պաշդա հիչ պիր արզուլարը գալմամըլ իտի :

«Նամագար ճէրրահըն խանէսի , կէլիպ կիտէն միւսաֆիլիլէրէ տայիմա աչըզ օլունսլ , պունլարըն միանընտա , գէնկին պիր գատընըն Թօմաս նամընտա տէվիգանը պիր օղլու տախի պուլունմագտա իտի :

«Պու տէլիգանը , սուրէթի գահիլէտէ կէօթէրտիյի սաթթէ հիւսնի ախլէագ վէ նպիք թամր ու հարէքէթի իլէ , ազ վագըթտան ճէնքինսին վէ կէնճ գէվճէսինսին հիւսնի նազարընա նայիլ օլմայա մուվաֆֆագ օլունսլ , խուսուսի իլէ պէտպալսթ ճէնքինսին օլ տէրէճէտէ էմիլիյէթինի ճէլլ իյլէմիլ իտի քի , չօգ տէֆա մատամ ճէնքինսի արապա իլէ կէզտիրմէյէ կէօթիւրմէքտէ , վէ խանէնին տէրունիտէ , Փամիլէանըն պիր տախիլի ազասը մագամընտա , սօն տէրէճէ սէրպէսիլէթէ մալիք պուլունմագտա իտի :

«Ճէրրահ ճէնքինս , քէնտի խանէսի գարուունու նէ կէօնա գէհիլլի պիր երլանա աչըզ պրագմըլ օլմասը ֆարգընա վարամատը :

«Չօգ տէֆա մէրգուլմ պիր խասթա եանընտան խանէսինէ ավտէթ իյլէտիյինտէ , մատամը օրատա պուլամագ իտի . վէ խըտմէթճի գըզարա մէրգուվէնին նէրէյէ կիթմիլ օլտուղունու սիւալ իթտիյինտէ , պունլար պիրագ կիլիւմաէյէրէք , «Մըսթըր Թօմաս իլէ պիրլիքտէ , կէզմէյէ կիթտիլէր» ճէվապընը վէրիլէր իտի , վէ գարընըն իւզէրինէ քէօր քէօրիւնէ էմիլիյէթի քեանիլէսի պուլունան ճէրրահ ճէնքինս , եալընըզ «Էլ Էմլ» տէյի մըրըլտանարագ նէրտիլէնաէն եօգարը չըգար , վէ քէնտի իչ օտասընա չէքիլիլ իտի :

«Վագա մատամ ճէնքինս տախի , իւզէրինէ էմիլիյէթ իտիւմէյէճէք պիր գատըն ախիլ իտի . Փագաթ պու էմիլիյէթ վուղումունտան չօգ իլէրուլէրէ վարմըլ , վէ տէրէճէյի բէք չօգ թէճավուլ իթմիլ օլտուղունտան , խիյանէթին մուվաֆֆագըլլէթ պուլմասընա պէօյիք եարտմ իթտի . վէ Գլօթիլտին Փազիլէթի , պու զարպա ուղուն միւտաէթ գարըլ գօյուլ տայանաճագ գատար գուվլէթի պուլունմատը :

«Պու ճիւլիլ իլէ ճէնքինսին Գլօթիլտ իլէ էվլէնմէսինտէն իւչ սէնէ սօնրայա տէլին հալէա մէրգուվուն հիչ պիր չէյտէն մալիւմաթը վէ չիւրհէսի պիլէ պուլունմայըլ , էմիլիյէթէ խիյանէթ սէրպէսթճէ տէվամ իթմէքտէ իտի :

«Ճագաթ նիհայէթ պիր կիւն կէլէճէք իտի քի , աթէչէ պու գատար եագըն պուլունան պարութ նիհայէթ պիր բաթլագ վէրէճէք , վէ ճէնքինս տիւնեսաւընըն ալթը իւսթիւնէ տէօնէճէք իտի :

«Պու տէչէթի կիւն , չօգ կէճիքմէտի :

«Ճամիլեանա էսրարա հէվսինտէն էվվէլ վագըՓ օլան խըտմէթքեար գըզլարըն քեաՓՓէսինին տէ ալըզլարը տիքիլի օլամագ . եախօտ պու աղըզլարը տիքէն ալթուն իյնէ պագը սէրթ տուտագլարա թէսատիւՓ իթտիյին տէ բէք պալիՓ պիր հալտէ պուլունմուչ օլապիլիր . վէ չպագէն տէ ասլա ալթուն իլէ գարանմայա բագի օլմայան աղըզլար տախի պուլունմապիլիր :

«Ճէնքինսին խանէսինտէ , պու իւչ նէվ աղըզլար տախի մէվճուա պուլունմագ տա իտի :

«Մատամըն օտասընա վէ էսվապլարընա նագըր օլան խըտմէթճի գըզ իք սընըՓտան պուլունմայըլ , արա սըրա հանըմընտան ճէօմէրտճէ ախը իյլէտիլի պախչիլէր , էպէտի սուրէթտէ էօլիւ կիպի աղըզընը գաբաթմայա քեաՓի օլմագ տա իտիլէր :

«Օրթա խըտմէթինտէ պուլունման խըտմէթճի գըզ տախի քէնտիքէնտիւնէ կէլէն պախչիլէր իլէ չօզլուգ գանաաթ իտէճէք սընըՓտան պուլունմայըլ , պապը տէՓա սուրաթընը բէքլէտիլ Թօմաստան տախի պիր իքի ալթուն գօրարմագ տա իտի , վէ ճէնքինսին սիւալլէրինէ , կիւլիւմսէյէրէք «մատամ իլէ մըթըր Թօմաս կէզմէյէ կիթտիլէր» տէյէն պու գըզ իտի :

«Աչճըլըգ իթմէքտէ օլան գըզ իտէ , պիյտտէ էհլի ըրզ վէ սէրթմէչքէպ օլտուզընտան , կէրէք Մատամ ճէնքինս , կէրէք Մըսթըր Թօմաս , վէ կէրէք տիկէր խըտմէթճի գըզլար , պուլնա ասլա պիր շէյ չագարմամագ իչիւն , էբէյիճէ գան թէր տէօքմէքտէ իտիլէր :

«Արթըլգ պուլնարըն Փէվգէլտտէ պէտպախթըլլարընտան օլմայը տըր քի , Մատամ ճէնքինսի վէ Թօմասը կէգտիրմէյէ կէթիւրէն արապանըն սէյիսի , աչճըլըգ խըտմէթինտէ պուլունման գըզա ալէագա իթմէք տիլմանէլիլինէ սարըթաը :

«Պիր կիւն , ճէրրահ ճէնքինս խասթախանէտէ պուլունմագ տա , վէ Գըլթիլտ իլէ Թօմաս տախի եիւրիւյէրէք կէզինմէյէ կիթմիչ իքէն , խանէնին իչինտէ պուլունման տիկէր գըզ խըտմէթճիլէր կիպի էարարա շէրիգ օլան արապաճը , անլէրին հիւսնի ըրգասընը թահսիլ իտէրէք խանէնին տէրունինէ կիրտի , վէ տօղրու աչխանէյէ ինտի :

«Եճմէք բիլիլմէքտէ օլան էհլի ըրզ գըզ արապաճըլը կլօրտիւյիւնտէ ալթ իւսթ օլտու , վէ հէր նէ գատար քէնտիսի տէ մէրգուճ տէլիգանըլ արապաճըյա ալէագա իթմիչ իտի իտէ տէ , քէնտիսինի անընլա եալընըլ կէօրտիւյիւնտէ , էլինտէքի պուչաղը մէրգուճ կէօթէրէրէք , «քիմսէ տույմատան չարուգ աիշարը չըգ Չարիլ . պէն սէնին պիլտիլին գըզլարտան տէյիլիմ» տէտի :

— Մանս սէօլէյէճէք պիր չիՓիթ սէօզիւմ վար տըր . . . :

— Պէնիմ իլէ սէօզ իթմէնին եէրի պուրասու տէյիլ տիր . տիշարըլ չըգ տէյօրըմ . պուրասը նէ սէնին խանէն տիր նէ պէնիմ . պուրատա կիզիճէ կէօրիւյէյէ հագգըմըլ Եօգ տուր :

— Ճագաթ պիր քէրրէ պէնի տիյ . . . :

— Խաչը տիշնէյէճէք վագթիմ եօզ տուր , տէտի աշճը գըզ թէհտիտա-
վէր սուրէթտէ պուշաղընը եօզարը գալարըս պարապաճընըն իւզէրինէ վա-
րարագ :

— Էհ էօյլէ իտէ տույուր , վուր պէնի , տէյի ճէվագ վէրտի պէտպախթ
արապաճը տախի , մէյեուսիյէթլէ պօյնուուու էյերէք :

«Արապաճընըն սու մանօվրասը , աշճը գըզըն հիտտէթիինի թէքին վէ
մէրհամէթինի թաշրիք իյլէմէյէ ալ մէտար օլմասը :

— Էյ նէ՞ սէօյլէյէճէքսէն չարուզ սէօյլէ տէ կիթ :

— Նէ՞ իչիւն սու գատար թէլաշ իտէյօրուու :

— Էա՞ պուրայա կէլախիինի օ պիւր խըտմէթճի գըզար տույարար , վէ
էֆէնտիյէ վէ հանըմա խապէր վէրիլլէր իտէ , հէմ նամուսուամ պիւր բարալզ
օլուր վէ հէմ տէ պէնի պուրատան գօվարլար , Չարի :

— Օլ թարաֆտան սալա գօրգուս օլմասըն , պէնիմ էհի ըրզ տիլզե-
րիմ . իսթէրսէն հանըմընը պուրայա կէթիլլէյիմ վէ անըն հուզուրուուտա սէ-
նին սյադրիթընա գարանայըմ . . . :

— Սուս օլ . հանըմըմա գարլը հազարէթ իթմէք . . . :

— Չօդ սաֆաէրուս պուրուսմագատսըն ալկէմ . օլ ճիշէթլէ չարուզ
մէրազըն թէքին սրաճաղընա սէօզ վէրիլլիմ . օ սիւր խըտմէթճի գըզարա
կէլինճէ , գաթէն սէնին կանընա կէլլէքիլլիմ իչիւն խանէնին գարուսուուու
քէնախէրի աշարար :

— Ահ սու նէ՞ ֆէլաքէթ տիւր , քէտի պիշարէ էհի ըրզ գըզ էլլէրինի
պաշըմա վարարագ . վէ էլլիանէքի պրչաղը պիւր թարաֆա ֆըրլաթարագ .
պատէհու էէրի իլէ եիւզիւնիւ գարայըս պիւր սանտալլէ իւզէրինէ չէօքտիւ
վէ աղամաղա պուրայար :

«Մէրգուսէ նիհայէթ էլլէրինի աշաղը ալտըլընտա , պազտը քի , տէլիւ
գանլի սէյիս քէնտի հուզուրուուտա վէ թաշարըն իւզէրինտէ տիլ չէօքմիււ
թտի :

— Աիմտի մէրամըն նէ՞ տիւր , նէ՞ իսթէրուին , տէտի աշճը գըզ ըսլազ
կէօլլէրինի արապաճըյա չէվլրէրէք :

— Սէնի սէֆլէք իյիմէ միւստատէ պուրայարմանը իսթէրիմ :

— Բէք ալէա , պէնի իսթէտիյին գատար սէվմէնէ րաիլ օլուրուս . ֆիւ-
գաթ պիւր շարթ իլէ :

— Նէ՞ տիւր շարթըն մէրհամէթիի գալլէրիմ :

— Պիւր սահա սու խանէնին իչլրիսինէ սյագ պամայաճագսըն :

— Սէպէպինի անլայպալիլիլլիլլիմ :

— Սէպէպինի գաթէն պէյան իթտիմ . սու խանէ պիլլիմ խանէմիլ տէ-
յիլ . պիլ պուրատա պիլէր խըտմէթքերարըզ :

— Ալիլլէմ . պիլլիմ սու խանէտէ , խըտմէթքերտան գիյատէ պիւր շէյ
օլտուզուսուզու իսպաթ իտէր իտէմ պիւր տէյէճէյին գալլըր մը :

— Պու տէտիյին սէօզտէն պիւր շէյ անլայամատըմ :

— Բէք ալէա տահա աշըղընը սէօյլէյիմ . էկէր մատամ ճէնքինա քէնտիսի
սէնի չաղըրըս , իսթէտիյին վագթիմ պէնի իչէրիյէ գապուլ իտէպիլլի օլտու-
զընու պէյան իտէր , վէ հաթթա օլ պապտէ սանա խարամ տախի իյլէր
իտէ պիւր տէյէճէյին գալլըր մը :

— Զարի , շիմտի ազլումը պաշտմտան ուչուրաճագսըն . տիվանէ՞ մի օլտուն , նէ՞ օլտուն :

— Խա՛յր . ազլամ քեամիլէն պաշտմտա տըր . ետըրն մատամը արտապա իլէ կէզարմէյէ կէօթիւրէճէյիմ . վէ ետըրն ազլամ մէրգուճէ սէնի եանընա չըղըրըպ , պու խանէտէ տէյիլ պիր խըտուլթքեար , իլա պիր հանըմ , վէ պէլքի քէնտիսինտէն տէ պէօյիւք պիր հանըմ օլտուղունու սանա պիլտիրէճէք , վէ իսթէտիյին կիպի Զարի իլէ կէօրիւչմէյէ սէրպէսթ օլտուղունու սանա պիլտիրէճէք տիր . շիմտի անլատըն մը իչի :

« Սէֆիլ գըզ , արտապաճընըն տէտիլքէրի իւզէրինէ խայիլճէ տիւլունտիւ . խա՛յր , պու սէօպլէրին հիչ պիրխի գիհնինէ սըղմամագտա իալի վէստէլամ . մատամ ճէնքիսին , քէնտի սէյիսի էմրինէ տախի թապի պուլունաճագ գատար ըզպալէթիլն սոն տէրէճէօինէ էնիչ օլտուղունա ազլլ իրտիրէմէմէքտէ իտի վէստէլամ . պուճա պիր սէպէպ պուլմագ իսէ , էհլի ըրզ գըզըն խաթր ու խէեալինէ պիլէ կէլէպիլէճէք մէվատաէն տէյիլ իտի :

« Արապաճը , զօր իլէ մէրգուճէնին էլինի թուլուպ քէնտիսինէ չէքէրէք , ճսանա եալընըզ պիր սիւալ իթմէք իչիւն պուրայա կէլտիմ . ճէվապընը հիմմէթ իթտիլինտէ տէրհալ պըրաղըպ կիթմէյէ վէ սէնի բահաթ պըրագմայա սէօզ վէրիրիմ . պուճա բապի օլուր՛ըսըն » , տէտի :

- Սէօյէյէճէյիլի չաքուզ . պիթիք Զա՛րի :
- Պէնիմ իլէ էվէնմէյէ սէօզ վէրիր՛միսին :
- Պու սիւալ ըէք աճէլէլի օլտու :
- Գըստա օլմագ իչիւն աճէլէլի օլմալը տըր :
- Պունուն իւզէրինէ պիրազ տիւլունմէլիլիմ :
- Սանա մէրաճէ պիր սիւալ իթտիմ . վէրաճէ պիր ճէվապ վէրմէլիսին . քի պէն տէ իչիլէ կիտէլիմ :

— Զարի . էհլի ըրզ վէ նամուսըն յիր տէլիգանը օլտուղունու իքըրալէ մէճպուրում . վէ էկէր էվլէնմէյի միւնասիպ կէօրիւր իսէմ , էյիսի սէնաէն պաչպա հիչ պիրիսինէ վէրմէմէյի վատ իտէրիմ : Զա՛րի . հէր շէյտէն էվվէլ ազլլը օլմագ լազըմ տըր . սէնին եալընըզ էհլի ըրզ վէ նամուսըն օլմագլըզըն քիֆայէթ իթմէզ . յիր Փամիլիա պազապիլէճէք բարա , պիր թէէմիւնաթ լազըմ տըր : Աէնճիլիմ վար չ թէմպէլ տէ տէյիլին . իմտի պիր կիւն պիր բէտէր օլմագ իչիւն լազըմ կէլէն պիր ճիւզի վարիտաթ օլտուն բէյտա իթմէք իչիւն ղայրէթիլ չարլընայա պագ . պէն տէ քէնտի թարաֆըմտան չալըմայա սէօզ վէրիրիմ : Տագսիլ իլէր օ սըրալարա կէլէնէ աէկին հալ ու մէվզըմըզա միւնասիպ օլմայաճագ ճահիլճէ միւլազաթլարա ըիզամ եօգտուր : Իլթէ պու տուր պէնիմ սոն սէօղիւմ . սէնին տէ պուրայա կէլիլին իք տէֆասը օլտուղու կիսի , սոն տէֆասը տա օլմալը տըր : Անլատըն մը Զարի . էկէր պէնի սէվմէք իսթէր իսէն , չարթըմ պու տուր : Պույ՛ուրուն օ արթըզ իլիսիզէ կի՛տին :

- Տագսիլ աղի՛գէմ , պուրալարընք պէն տախի « տիւլունիւպ իլիմի սըրա » սընա գօյտուղասն սոնրա սանա աչըմըզ օլմարըզըմը նէտէն պիլիրսին :
- Նէ՞ տիմէք իսթէյօրսուն Զա՛րի . սէն հէնուզ էֆէնտիսին եանընա

անճագ պիր սէնէ տիր քի գարուանմըջարն . վէ կելտիյին վագըթ ճէպինտէ
իքի կիւն կէշինէպիւլէճէք բարա պուլունմատըղընը սէն քէնտին իբրար իթ-
միշ իտին . պիր սէնէնին իշինտէ իհեա՞ մը օլտըն .

— Իհէա օլմագ իշիւն , էալընըգ արապածըղըգ իթմէյէ հաճէթ եօգ տուր :

— Պաչգա նէ՞ իշին վար իտի :

— Հը՛ . պաչգա պիր իշիմ տէ վար իտի . վէ հէմ տէ արապածըղգտան
էքէյիճէ եիւքսէք պիր իշ :

— Պուճու պի՛լմէյօր իտիմ Զա՛րլի :

— Էվվէթ պէն արապածը օլտուգտան էվվէլ , եէկէն իտիմ : Պիր տայի
սահիպի իտիմ : Պազը տայիլէր , քէնտի միրասլարընա միւհթաճ եէկէնլէրի
պուլունմուղունտա , ուզուն միւտտէթ եաշամաղըղը կիւնահ սայարլար :
Ալլահ պէօյլէ տինտար տայիլէրի էքիք իթմէսին :

— Էօլիւլէր իլէ էյլէնմէք , տօզրու ատէմ իշի տէյիլ տիր Զա՛րլի : Պէն
սէնին նանքէօր օլտուղունու պիլմէզ իտիմ :

— Էյ նէ՞ եարայլմ . հիտտէթինի թէսքին իտիպ պիրազ սէնի եուճու-
շաթմագ իշիւն մուգալլիտիլէ մէճսուր օլտում :

— Նէ՛ իսէն տայիմա օ օլ , Զա՛րլի . սախթ էքեարըղգ էյի շէյ տէյիլ տիր :

— Բէք ալէա . լաթիֆէ պիր եանա գալսըն :

— Պու տային նէ՞րէտէ իտի :

— Սգօշխատա ուֆագ եօլլու պիր թիւճճարըգ իտէր իտի :

— Էյ պու տային էօլտիւ տէյօրսուն էօյլէ՞ մի :

— Վէ 200 տանէճիք եուվարըղգ լիրալարընը տախի , քէնտի սէվիւլիւ
արապածը եէկէնինէ միրաս պըրագաղ :

— Պու ազ բարա տէյիլ տիր Զա՛րլի :

— Էվվէթ . պախշիլէր իլէ պէրապէր արապածընըն իտարէ իլէ արթըր-
մըջ օլտուղու 50 ատէտ լիրալար տախի պուճա իլավէ օլունտուղունտա՞ . . :

— Պէնիմ պէշ սէնէտէն պէրու արթըրմըջ օլտուղում 20 լիրա իլէ պէրա-
պէր ճէման 270 լիրայա պալիզ օլուր , տէտի աշճը գըղ , սէվինճինի գապթ
իտէմէյիպ , էլլէրինի պիրիպիրինէ սիւրիւշթիւրէրէք :

— Պու գատար էհի հիսապ օլտուղունու պիլմէզ իտիմ :

— Էյ շիտի իշ պաշկալաշաղ Զա՛րլի . այագ իւսթիւ տէ գալտըն . տուր
շու սանտալիէյի վէրէյիմ տէ պիրազ օթուր :

— Եօգ արթըգ կիտէյիմ ազի՛զէմ . պիրիսի իւսթէ կէլիր :

— Գօրգմա քի՞մ իւսթէ կէլէճէք տիր . գաթէն էֆէնտի վէ հանըմ խա-
նէտէ պուլունմուջ օլտալար պիլէ աշխանէյէ էնմէպլէր . տիկէր խըտմէթճի
գըղլար իլէ տէ արամըղ չօգ էյի տիր :

— Ամմա պիր ազ էվվէլ պէօյլէ տիւշիւնմէյօր իտին ազի՛զէմ . հաթթա
պանա էօյլէ կէլլօր քի , պիր արա պուչտօգ տախի չէքտին :

— Պէօյլէ պիր նամուսու թէքիֆ իթմէք իշիւն կէլմիշ օլտուղունու պիւ-
մէյօր իտիմ Զա՛րլի . աֆվ էթ . գըվարըն տիվանէ օլտուգլարընը պիլմէ՞զմի-
օին : Շիմտի նէ եարաճաղըմըզ վէ իլէրուսի իշիւն նէ եօլտա հարէքէթ ի-
տէճէյիմիցի տիւշիւնէյիմ :

— Եարըն ախչամ թէքմիլ գարարըմըղը վերլրիզ ազի'գէմ . շիմտի միւսասա-
տէն իլէ կիտէյիմ . սըրայա գոյաճագ պազը իլէրիմ վար տըր . օ աղճէյէ միւ-
թասալիք իլէր տիմէք իսթէրիմ :

— Էյ եարըն ախչամ նէ՞ վազըթ կէլիրսին Չա'րլի :

— Գարանըգ պաստըգտուն պիր սասաթ սօնրա :

— Բէք ալէա . պազչէ գարուսունտա սէնի պէքլէրիմ Չա'րլի : Շիմտիլիք
Ալլահա ըամարլատըգ . վազթ ինի ունո'ւթ մա :

« Չարի պու միւթէքէսպլիր Ամազօնու Փէթի իթտիքտէն սօնրա , աշխա-
նէտէն տիչարը չըգմաղա հազըրլանտըղընտա , մալլուպ օլան տիլպէր , պիրազ
էվիլէ սըչագ սավուրմագտա օլան էլինի Փասթիհէ ուզատըզ , անըն աթէչ
քէսիլմիլ օլան տուտագլարընա տօգանտըրտը : Պու հարէքէթ էհլի ըրզ գը-
զըն իք գայիֆիք սէմէրէսի իտի . վէ մալի քէնտիսինէ գաչա օթուրտուղու
տա , եիւզլէրինին գըզարմասընտան պէլլի օլտու :

« Մէսուտ արապաճըր ալէլիգանը պու մէմուլին զայրի իհասնտուն ալթիւսթ
օլարագ , ալէթթաճիլ գարուտան տիչարը չըգտըղընտա , աշճը գըզ սան-
տալիէնին իւզէրինէ տիւչէրէք , էլլէրի իլէ եիւզիւնիւ գարատը :

« Նիմ ութանմագ վէ նիմ սէվինճ էսէրի օլան կէօզ եաչարընը քիմտէ՞ն
սէթը իթմէքտէ իտի . . . :

« Չարլինին միրա » հիքեայէսի, հասպէլ մէճպուրիյէ իճատ օլուճմուչ պիր
եալան իտի իսէ տէ , էլլէթթէ արապաճըր տէլիգանը , մէգքիւր եալանընը
պիր էսաս իւզէրինէ իպնա իյլէմիլ օլմալը իտի . Պագալլըմ պու էսաս նէ՞
իմիլ :

« Աշխանէտէքի միւքեալէմէնին Փէրտասը կիւնիւ , մատամ ճէնքինս վէ
թօմաս , ատէթլէրինտէն օլտուղու իւզրէ արապա իլէ կէզինմէյէ չըգտըլար :

« Օլ կիւնիւ հսվա աչըգ օլտուղուճտան , աղըր աղըր շէհրին խարիճին-
տէ գըրա գատար իլէրուլէտիլէր :

« Պիր տէ նակէհան արապա տուրտու :

« Մատամ ճէնքինս վէ մաչուգու , արապանըն տուրտուրուլմասընը էմը
իթմէմիլ իքէն , անըն պիրտէն պիրէ տուրմասընա ազըլ էրտիրէմէյիպ , սէ-
պէպինի անլամայա մէրագ իթմէքտէ իքէն , պիր տէ արապանըն գարուսու
տալի աչըլը վէրտի :

« Արապաճըր Չարլի , շարգասը էլինտէ պուրընտուղու հալտէ գարունուն
էօնիւնտէ տուրմուչ իտի :

— Նէ՞ վար Չա'րլի , նէ՞ օլտու տէտիլէր Գլօթիլթ վէ թօմաս իքիսի պիր-
տէն ալթիւսթ օլարագ :

— Խա'յր պիր շէյ եօզ տուր , տէյի ճէվապ վէրտի Չարլի աօլա քէնտինի
պօզմայարագ — « մատամ իլէ պիր չիֆթ սէօզիւմ վար տըր . իմտի Մըսթըր
թօմասա բէճա իտէրիմ քի պիրագ արապատան աչաղը ինիպ ուզագլանմայա
հիմմէթ պուչուրտուն :

— Չըլտըրտըն մը Չա'րլի , տէտիլէր տիւչարը տէհչէթ օլան մաչուգ վէ՞
մաչուգա , իքիսի պիր աղըզ :

— Խա՛յր չըլտըրմըչ տախի տէյիլիմ պէյի թէքրար իթտի արապածը անլա քէնտինի պօզմայրազ . վէ պու սըրատա , Թօմասըն պիր շէյէ տավրանտըղընը ֆարգ իտէրէք , քէնտիսինին օնտան էվվէլ ճէպինտէքի թասլանճայը չըգարմասը իլէ , անը Թօմասըն դաֆասընա տօղրու կէօսթէրմէսի պիր օլտու :

« Թիւթուհաթը արապածը գալանմըչ իտի . Թօմաս , չիմէքտէն վուրուլմուչ աղած կիպի պիր եանա եասլանտը . մատամ ճէնքինսին իսէ , տէհչէթինտէն նաչի նութգու թութուրմուչ իտի :

« Գըրտա , արապատան , պիր չիֆթ պէյկիրլէրտէն , վէ նաղչ իթտիյիմիզ մէնդարէյի թէչքիլ իտէն պու իւչ զէվաթտան պաչգա հիչ պիլլ քիմսէ պուլունմամագտա օլտուլունտան , թէքմիլ մէյտան արապածը Չարիտէ գալտը :

« Պու ճիւմէլ իլէ . մլաթըր Թօմաս , Մատամ ճէնքինսէ եիւրէք վէրմէք , վէ անըն եանընտա քէնտիսինի կէսթէրմէս իչիւն , իսթիհզայա շայան պիր թէքէպպիւրլէ միւքեալէմէյէ պաչլայրալ ,

— Ծագաթ Չա՛րլի , պու հարէքէթին սանա չօղա օթուրապիլիր , տէտի :

— Նէ գատար չօղա օթուրա , սիգինքի գատար օլամազ :

— Չա՛րլի . հուտուտու թէճավուզ իտէյօրսուն . կէօրիւնիւր քի պիր ճէնքիւլէն գարչըսընտա պուլունտուղունու ունութմուչ օլմալըսըն :

— Եկէր տօսթլարընըն ըրղընա գատա իտէն խայինլէրէ ճէնքիւլէն տէնիւմէքտէ իսէ , պու շէրէֆէ տախիլ պուլունմատըղըմ իչիւն էօմրիւմիւն նիհալէթինէ գատար Ալլահա թէչէքքիւր իտէճէյիմ :

— Եսլանճը՛ . խա՛պիս . իֆթիրա իտէյօրսուն , ա՛լչագ , տէյի պաղըրտըլար մատամ ճէնքինս վէ Մըսթըր Թօմաս թէքրարէն եէք ավազ վէ գըրգըրմըչըքէսիլէրէք :

« Ծագաթ տէլիգանը արապածը , ապա քէնտինէ պիր ֆիւթուր կէթիրմէլէրէք , վէ հալէա էլինտէքի թասլանճասը տախի Թօմասըն անընա տօղրուլմուչ պուլունտուղու հալտէ , սօուգ գան իլէ , շու գըսսա ճէվապը վէրտի :

« Չճնդանդան պուլանդան ճահէլլէ պէ գիլէրիմ : »

« Մատամ ճէնքինսին տիհանընտան եալընըգ պիր ա՛հ սէտասը չըգտը . . :

« Սէֆիլ գարը , տիւչտիւլիւ կիրտապըն տէրինիլի տէրէճէսինի տահա հէնուզ թէմամը իլէ կէօրէպիլմիլ իտի . մէնդարէնին տէհչէթինէ գարը գօյմայա միւքթտիր օլամատը , վէ քէնտիսինի պաչտան չըգարան ալչագ խապիսին գօլլարը իչինտէ , ագլընը նիմ ղայպ իտէրէք տէվրիլի վէրտի :

« Խային ալչագ քէնտիսի իսէ , մէյեուսիյէթլէ պաչընը ասարագ , պիր քէնտի սէֆիլ գուրպանը իւզէրինէ պագմաղա վէ պիր տէ Եղրայիլ կիպի գարչըսընտա տուրուպ էօիւմ թէհտիտի սաչմագտա օլան տէլիգանը արապածընըն եիւղիւնէ պագմայա պաչլատը :

« Պէլ տագըգա , օն տագըգա , պիր չարէք , քէտէրնագ պիր սուսուգ հիւքմ իթտիքտէն սօնրա , պախթ իչի Թօմասըն եանընտա պուլունտան քէսթին գօզուլու պիր բուհ սայէսինտէ , Գլօթիլտին ագլը եալլալ եալլալ պիր էյիճէ պաչընա կէլմէյէ պաչլատը . նիհայէթ կէօղլէրի աչըլմագտա իտի :

«Օն տագըգա տահա կէչտիբտէ , մատամ ձէնքինսին մաշուգու , թէբէ-
լէնսիլ քէտի կիպի էօնիւնէ պագարագ արապատան աշաղը էնտի , վէ Չար-
լինին էմր իթտիյի թարաֆա տօղրու ուզագլանմայա պաշլատը :

«Պատէհու մատամ իլէ արուպածը պէյնինտէ շու աթիտէքի եօլտա պիր
միւքեայէմէ վագը օլտու :

— Մէրամըն նէ՞ տիր Չա'րլի . նէ՞ իսթէյօրսուն :

— Վուգուաթը մալիւմէ իւզէրինէ էպէտի սուրէթտէ աղղըմը գարամագ
իչիւն մէսուտ օլմագ իսթէրիմ :

— Սէնի մէսուտ գըլմագ պէնիմ էլիմտէ իսէ սէօյլէ'ն :

— Էվլէթ մատամ սիգին էլինիգտէ տիր . վէ մէճպուրի շու շիմտիքի հա-
րէքէթէ սիւլուգ իթտիյիմին սէպէպի տէ պու տուր . չիւնքի սըրըմը սիգ-
տէն պաշգասընա աշամագ իտիմ :

— Էօյլէ իսէ մուսթասար սուրէթտէ մէրամընը պիւտիր :

— Սիգին աշը գըզ իլէ էվլէնմէք իսթէրիմ մա'տամ :

— Պու իքինիգին պիլէճէք իչի տիր Չա'րլի :

— Խա'յր մատամ սիգին տէ պիլէճէք պիր իչինիգ վար տըր : Էվլէնէճէք
բարամըզ եօգ . պուճու սի'գ թէտարիք իտէպիլիրսինիգ :

— Անլատըմ տէտիյինի Չարլի . նէ՞ մըգտար շէյ իսթէյօրսուն :

— 200 ատէտ Ինկիլիգ լիրասը մա'տամ :

— 200 ատէտ Ինկիլիգ լիրասը մը' . չըլտըրտըն մը Չարլի :

— Սիգին նամուսուճուգ պուճուսան էքսի'ք մի տէյեր մա'տամ :

— Ֆագաթ պու մէպլազ բէք չօգ տըր Չա'րլի . էֆէնտինէ նէ՞ տէյերէք
պու գատար բարա իսթէյէպիլիրիմ . սէն քէնտին տիւչիւն :

— Մա'տամ . Մըսթըր ձէնքինսին , պիր պագըընըզա վէ պիր թաթը
լուզէթինիգէ քէնտի ճանընը պիլէ Ֆէտա իտէճէք տերէճէտէ սիգի սէվտիյինի
պիլմէզ տէյիլիմ . արթըզ անըն իչիւն ճիւզիյէթ նէվինտէն օլան 200 լիրա-
լըզ պիր մէպլաղըն սէօգի'ւ մի օլուր : Բէճա իտէրիմ մա'տամ . պու իչի չա-
բուգ պիթիրէլիմ . օլապիլիր քի իւսթէ տտամ կէլիր . վէ Մըսթըր թօմասըն
թէհամիւլի տէ թիւքէնիյօր տէյի զանն իտէրիմ . պպգսա'նըզա նէ հիտտէթ-
լէ վօլթա վուրույօր :

— Չա'րլի . իսթըրմ իչիւն կէլ շու մէպլաղը 100 լիրայա ինտիր :

— Պի'ր շիլին էքսիք տէսէնիգ օլամագ մա'տամ . ուզա'թ մայըն :

— Բէք ալէա Չարլի . եարըն էօյլէնտէն սօնրա 200 լիրանը ալաֆագսըն :

— Թէէքքիւր իտէրիմ մա'տամ . պիր բէճամ տահա վար տըր :

— Սէօյէ պագալըմ . տէտի Գլօթիլտ տէրինտէն պիր ա'հ չէքէրէք :

— Աշը գըզընըզը , պու ախշամ չըզըրըպ , անըն պէնիմ իլէ էվլէնմէսինէ
արզունուգ պուլունտուղունու պէյան իտիւզ քէնտիսինէ օլ սպպտէ իսրամ
տախի իտէճէքսինիգ . վէ պանա բարա վէրտիյինիգին ասլա սէօգիւ պիլէ օլ-
մամալը տըր :

— Տէտիյին կիպի օլտուն Չարլի . արթըզ թօմասը չըզըր տա կէրի տէօ-
նէլիմ . իւզէրիմէ Ֆէնալըզ կէլիյօր :

«Տէլիգանը արապածը , քէնտի եամաղընը ճէլպ իտէյօր կիպի պիր ըլլըզ

չաւարդընտա , Գլօթիլաին ալչագ մաշուղու արապայա սօղորու իլէրուլէմէյէ պաչլատը , վէ Չարլինին էլինտէքի թապանճանըն հալէա քէնտինէ սօղորու պագմադտա օլտուղունու կէօրէրէք , մէրգումա ասլա շիւբհէ իտիլէճէք պիր սէպէպ վէրմէմէք իշիւն , գօլլարընը պիրէր արչըն աչըպ սալլայարագ կէլմէքտէ իտի :

«Մէրգումա արապայա պինտիլինտէ , Չարլինին արգուսու իւզրէ , մատամ ճէնքինս , վուգու պուլան բազարըլը քէնտիսինէ տէ պիլտիրտի :

«Թօմաս , գաչլարընը չաթարագ , պու բէպալէթ շարթլարընը տիյնէտիքտէն սօնրա , զայպ իթմիլ օլտուղու էհէմիլէթինին պիր մըգտարընը օլտուն թէքրարէն եէրինէ կէթիրմէք հապլէսի իլէ , հաքիմանէ պիր իքի սէօզ տէ քէնտիսի իթմէք իսթէյէրէք ,

— Էվլէնտիքտէն սօնրա նէ՞ Եարաճագսընըպ , տէյի , Չարլիյէ սիւալ իյլէտի :

— Միւսաատէնիզ իլէ պիր Փագըրիսանէյէ շէքիլիպ , էօմրիւմիղին նիհասյէթինէ տէկին մատամըն սաղլըղընա տուա իտէճէյիպ , ճէվապընը վէրտի տէլիգանըլը արապաճը :

— Ֆագաթ սըրրըմըպ տա թօրրաղա կէօմիւլմիւլ օլաճագ :

— Նէ՞ գատար վագըթ քի թարաֆընըզտան պիր խիյանէթ վագը օլմաղ իսէ . . . :

— Վէ գարընա տախի հիչ պիր սըրը վէրմէյէճէքսին :

— Մըսթըր թօմաս . պէն մէնֆաթըմը վէ վատիմի թանըր ատամլարտանըմ , նէ՞ գատար վագըթ քի սիպ Չարլիյէ պիր խիյանէթ իթմէք թէճրիւպէսինտէ պուլաւնմաղ իսէնիզ , քեամիլէն էմին օլապիլիրսինիզ քի , էկէր պիր կիւն սըրընըպ մէյտանա չըգաս տախի , անըն իշինտէ Չարլինին բարմաղը պուլունմայաճագ տըր : Ֆագաթ մաաղալլան , էկէր սըրընըղըն մահվը իշիւն , Չարլիյի տախի մահվ իթմէյէ տայիր ճիւզի պիր թէճրիւպէնիզ կէօրիւլիւր իսէ , արթըզ օնտան սօնրա նէ օլաճագընա սէօզ վէրէմէմ :

«Պուրաճըգտա արթըզ միւքեալէմէ քեամիլէն գաթ օլունտու :

«Խանէյէ ալտէթ օլունանա տէկին , նէ մատամ ճէնքինս , նէ թօմաս , վէ նէ տէ արապաճը Չարլի , տիհանլարընտան պիր թէք լուղէթ պիլէ չըգարմատըլար :

«Օ կիճէսի , մըսթըր ճէնքինս , սուրէթի մախսուսէտէ մատամըն օտասընա տալէթ օլունտու :

«Գլօթիլտ քէնտի գօճասընը Փէվգէլատէ պիր մուհապպէթ վէ ճիլվէ իլէ գապուլ իտիպ շունտան պունտան պիրազ սէօհպէթ իտիլտիքտէն սօնրա , նիհայէթ իլ թավընա կէլիպ , մէրգումէ գօճասընա խիթապէն ,

— Էկէր տիվանէ օլմատամ պէնի տահա զիյատէ սէվմէ՞զմի իտին ճէնքինս , տէյի սիւալ իյլէտի :

— Մուղայիրի օլարագ Գլօթիլտ , շու հալինտէ սէնի տահա զիյատէ սէվմէքտէյիմ :

— Տիվանէլիլիմ հալինտէ թիմէք իսթէրսին . էօյլէ տէյի՞լ մի :

— Չաթէն աչգ տէնիլէն շէյին իշինտէն տիվանէլիլի չըգարըրտան կէրիտէ նէ՞ գալըր . աչըգ օլան պիրազ տիվանէ Նլմալը տըր :

—Տագաթ պու տէտիյին տիվանէլիյին աչգա թապի օլմայան պազը մա-
զարրաթը միւնասէպէթլէրի տէ օլույօր . մէսէլա ազճէճէ պազը լիւզումսուզ
սարֆիաթ վէ սայիրէ :

—Միւզատտէմէնիզտէն նէ տէյէճէյինիզի անլատըր՝ մա՛տամ . երինէ ազ-
ճէյէ լիւզումունուզ օլմալը տըր :

—Չօզ շէյթան ազըլլըսըն . ճէ՛նքինս :

—Սէն տէ շէյթանըղըմ իչիւն պէնի տահա գիյատէ սէվմէքտէ տէյի՛լմի-
սին :

—Բէք մէսուտ հալտէյիմ ճէ՛նքինս . սէնին կիպի պիր գօճայա մալիք օլ-
մազ իչիւն տօզտուզումու պիւմէզ իտիմ :

—Վէ էլիմտէն կէլտիյինտէ , Գլօթիլտ , սէնի գըրալիչալարտան տահա
գիյատէ մէսուտ պիր հալէ վազ իյլէմէք իչիւն էօմրիւմիւ պիլէ թէլէֆ իթմէյէ
հազըր պուլունտուզումու տա պիլիբսին տէյի զանն իտէրիմ :

—Պէն տախի , շու մազհար պուլունտուզում Ֆէվզէլատէ աչգ ու սա-
տագաթընըզա , տահա գիյատէ շայան պիր հալտէ պուլունմազ արգու իտէր
իտիմ , տէտի սէֆիլ գարը , քէնտի տիւշտիւյիւ սէֆալէթ կիրտասընը խաթ-
րընա կէթիրիպ , պիր ա՛հը տէրունինի զապթ իտէմէյէրէք :

—Գալպինիպի թահրիք իթտիյիմ իչիւն աֆվընըզը տիլէրիմ մա՛տամ .
պաչգա սէօզէ պազալըմ . ազճէ իչիւն պիր շէյ տէտօր իտինիպ . . .

—Էվվէթ ճէնքինս . պու տէֆա պիրազ քիւլլիյէթլիճէ ազճէ թալէպ ի-
տէճէյիմ սէնտէն . պազայըմ նէ՞ տէյէճէքսին . հէմ տէ պու ազճէյի նէյէ՞
սարֆ իտէճէյիմ պիլիբմիսին :

—Գլօթիլտ . շիմտիյէ տէկին պէնտէն իսթէտիյին , վէ պէնիմ տախի
մէմնունէն վէրմիշ օլտուզում ազճէլէրին նէյէ սարֆ իտիլէճէյինի պիր կիւն-
տէն պիր կիւնէ սանա սիւալ իյլէտի՛մ մի :

«Սէֆիլ գօճա . աճէպա նիհայէթ քիւլ իւսթիւնտէ օթուրմազ տէրէ-
ճէլէրինէ տէկին , կէրէք բէտէրինտէն լմիրա» գալան ազճէնին վէ կէրէք
քէնտի գազանտըղը բարանըն , քէնտի ըրզ ու նամուսու կիպի , ալչաք թօ-
մասըն քէյֆինէ ֆէտա օլմուշ օլտուզլարընը պիլսէ իտի , ուղրունա երգըլըպ
պաթմըշ օլտուզու շու սէֆիլ գարընըն իւզէրինէ հիսս իթտիյի քէրը քէօրիւ-
նէ աչգ ու սէվտա , օլ տագըզատա նէ՛ գատար տէհչէթլի սիր ատավէթէ
թահվիլ օլաճազ իտի :

—Տագաթ պու տէֆաքինի միւճէրրէտ սէօյլէյէճէյիմ . տէյի իսրար իթ-
տի մատամ ճէնքինս :

—Բէք ալէա մատամ քի սէն սէօյլէյէճէքսէն պէն տէ տիյնէմէլիյիմ :

—Պիզիմ արապաճը իլէ աճը գըզը էվլէնտիրիպ , իքիսինի տէ չըրազ չը-
գարսաճաղըմ ճէ՛նքինս . պոււնա նէ՞ տէրսին :

—Մատամ քի պէօյլէ արգու իտէյօրսուն , ճէնքինսին տախի , մէմնու-
նէն , պոււնտան տա ալէա պիր թասավժուր օլամազ տիմէքտէն պաչգա նէ՞
չարէսի գալմըշ օլապիլիթ , պէնիմ նազը՝ Գլօթիլտիմ : Պոււնուն իչիւն նէ՞ գա-
տար ազճէյէ լիւզումուն վար տըր :

—200 լիրա քեաֆի օլանագ տէյի մէմուլ իտէրիմ :

—Պու բարայը նէ՞ վագըթ իսթէրսին , Գլօթիլտ :

—Եարըն միւճէրրէտ իսթէրիմ . քէնտիլէրինէ սէօլ վէրտիմ :

«Պու բաղարըգ տա պիթմիլ իտի :

«Թօմաս , ուզուն միւտտէթ Գլօթիլտին Փագիլէթ վէ ըրզ ու նամուս գալէասընա գարչը ուղրաշտըգտան սօնրա , նիհայէթ սէֆիլ գարըյը ըէզալէթ կիրտապընա իզգա իտիպ անը պաթըրմը իտի :

«Գլօթիլտ տախի , քէնտի պաթտըղը սըրատա , տիկէր պիր ճիհէթլէ գօճասընը տա պիրլիքտէ պաթըրմը իտի :

«Շէօյլէ քի , ալչագ Թօմասըն ագլը Փիքըի . Գլօթիլտին կիւզէլլինտէն զիյատէ գօճասընըն քէսէսինտէ օլուպ , վալիտէսինի քիւլ իւզէրինէ օթուրթտուգտան սօնրա էլինտէ հիչ պիր շէյ գալմամըլ օլտուղունտան , քէնտի չարկընըղընա տէվամ իթմէք իչիւն , ճէնքինսին վարիտաթընը կէօղիւնէ ալմըլ իտի :

«Գլօթիլտ , պիր քէրրէ պու խապիսին ըէզալէթ գանճասընա թագըլըպ արթըգ անըն էօիրի օլտուղունտա , պիր եանտան գօճասընտան բարա գօբարըպ քէնտի մաշուգունուն ափուճունա տօլտուրմագտա իտի քի , օ տախի կիտիպ գուճարխանէլէրտէ վէ սայիր ըէզալէթ մահէլլէրինտէ մէզքիւր բարալարր օարֆ իտիպ պիթիլտին տէյի :

«Սէֆիլ ճէնքինս . գարըսընըն սատագաթը իւզէրինէ զէրրէ գատար շիւքնէյէ գահիպ օլմայարագ , քէնտիսինտէն իսթէնիլէն բարալարըն նէ՞ սօֆտէսր սարֆ օլունտուղունու պիլէ անլամագ իսթէմէմէքտէ իտի :

«Ելվէրիւր քի , քէնտի բուհունտան զիյատէ սէվմէքտէ պուլունտուղու պու նալայըգ գարը «իսթէրիմ» տէյէ իտի . վէրմէմէք տէյիլ քի , խօշնուտսուղլըգ պիլէ կէօթէրմէք ճէնքինսին խաթըր ու խէյալինտէն կէչէճէք շէյ տէյիլ իտի :

«Նիհայէթ տէլիք աէսթինին սուլու տիպ օլտու :

«Ճէնքինսատ արթըգ պիր բարա գալմամըլ օլտուղունտան , Փէրտասը սապահըսը , մէզքիւր 200 վիրայը պիր մահէլլատէն իսթիգրալ իտիպ , արապաճը իլէ աշըր զըզըն իզտիվաճլարը իչիւն Գլօթիլտին էլինէ թէսլիմ իլլէտի :

«Նէ՞ մուհապպէթ , նէ՞ սատագաթ , վէ նէ՞ խիյանէթ . . . :

«Իքի կիւն սօնրա , Չարլի վէ քէնտի աշըր գըզը մէզքիւր բարալարրա գալուչուպ նիքեահ օլտուլար , վէ պիր հաֆթա սօնրա ճէնքինսին խանէսինի թէրք իտիպ , քէնտի պաշլարընա սայիր պիր խանէյէ կիտիպ եէրլէչտիլէր :

«Արապաճը վէ աշըր զըզ , քէնտի էֆէնտիլէրինտէն վէ հանըմլարընտան նէ՞ գատար զիյատէ մէսուտ հալտէ իտիլէր :

«Տիկէր իքի նէֆէր իւղտմէթքեսար գըզլար տախի , այնի սուրէթլէ մէսուտ օլմագ իչիւն քէնտի սըրալարընա պէքլէմէյէ գարար վէրտիլէր իսէ տէ , պախիթ քէնտիլէրէ եավէր օլմայաճագ իտի :

«Արապաճընըն տիւյիւնիւնտէն թամ իւչ այ սօնրա , պիր կիճէ ճէրրահ ճէնքինս պէլիք խաթախանէսինտէ նէօվպէթ ճիլիք իթմէքտէ իքէն , եագընտա պուլունան պիր մահէլլտէ եէնի վուրուլմուզ պիր ատէմէ թէտավի իթմէսի

րէճա օլունտու~ պիր չօճուգլա պիր իխթիարէ գարը , մէշուր ճէրրա՞ ձէն-
քինտի պիրլիքտէ կէօթիւրմէտիքճէ խասթախանէտէն տիշարը չըգմայաճագ-
լարընը նիտա իյէմէքտէ վէ ալլամագտա իտիլէր :

«Նիհայէթ , պունլարըն էօնիւնէ տիւշիւպ կիթմէքտէն պաչգա չարէ
գալմատը :

«Խասթանըն պուլունտուղու մահէլլ սահիհէն ուզագտա տէյիլ իտի :

«ձէնքինս մահէլլի մէզպուրա վարտըգտա կիճէ եարըննա տէօրթ սասթ
գալմը իտի :

«Իխթիարէ գարը կէրիտէ գալմը պուլունտուղունտան , մէրգում չօ-
ճուգ ձէնքինսին էօնիւնէ տիւշիւպ , անը նէրաիվէնտէն եօգարը չըգարտը .
վէ իքիտի պիրտէն , քիւշիւք Փագաթ թէմիզճէ տօնաթըլմը պիր օտայա
կիրտիլէր :

«Օրթատա պիր տէօչէք իւզէրինտէ պիրիտի եաթըրըլմը , վէ տէօչէյին
եանընտա տախի պիր գատըն տիզ իւզէրինէ կէլիլ օլուպ , պաչընը իքի էլ-
լէրի իշինէ ալմը իտի :

«ձէնքիննին վէ չօճուղուն այագ սէսլէրի , մէրգումէ գատընը քէնտի
տայկընլըղընտան ույանտըրտըլար , վէ չօճուգ տախի օլ արա , «մատա'մ իշ-
թէ սօգթօր կէլտի» տէտիյինտէ , մէրգումէ հէման այաղա Փըրլանըպ իքի
էլլէրինի պիրտէն աշտը , վէ նիպալ իաէր պիր թարգտա ձէնքինսին էօնիւնէ
գօշտը :

«Խանմագտա օլան գանտիին ըըղը , տօղրուտան տօղրու ճէրրա՞ ձէն-
քինտին ճէմալի իւզէրինէ տիւշմէքտէ իտի :

«Գատըն պու ճէմալի կէօրտիւյիւնտէ պիր իքի ատըմ կէրի կէրի կիտէ-
րէք , «Սիւպհ'ն Սլլահ , պու նէ՞ թէսատիւֆ տիր» տէյի պաղըրտը , վէ պա-
տէհու եարալը ատէմէ տօղրու տէօնէրէք , «Չա'րի պագսանա , կէլէն է-
ֆէնտիմիզ Մըսթըր ձէնքինս տիր» տէտի :

«ձէնքինս , քէնտի սապըգ արասաճըսընըն վէ աչճը գըզընըն խանէսինէ
կէթիրիլիլ օլտուղունու կէօրտիւյինտէ , պու թէսատիւֆէ քէնտիտի տէ
թէաճճիւպ իթտի , վէ տէրհալ խասթանըն եանընա զօշուպ եօրկանընը եօ-
գարը գալտըրտը , եարասընըն եէրինի աշտը վէ տիգգաթլա անը մուայէ-
նէյէ պաչլատը :

«Պիչարէ կէնճ գատըն թէքրարէն տիզ իւզէրինէ կէլիւպ , իքի էլլէրինի
պիրիպիրինէ գալուչտուրմուչ վէ ճէրրա՞ ձէնքինսին աղզընտան չըգաճագ
հիւքմէ պէքէմէքտէ իտի :

«Մուայէնէ պիթտիքտէն սօնրա , պէտպախթ տէլիգանլը , սապըգ էֆէն-
տիսինին եիւզիւնէ պագարագ ,

— էֆէնտի , էօմրիւմին գուրթարըլմատը միւմքինսիզ օլտուղունու պիլի-
րիւմ . պէնտէն սագլամանըն Փայիտէսի եօգ տուր , տէտի :

— Չա'րի . Սլլահըն ինայէթի պէօյիւք տիր . իւմիտիմիզի գաթ իթմէ-
մէլիլի . ալէթլէրիմի կէթիրիւպ պիր տահա պագմալըլըմ :

— Փայիտէսի եօ'գ տուր , էֆէնտի . . . անճագ չօգ եաչայաճաղըմ
տախի շիւբհէլի օլտուղունու պիլտիլիմտէն . . . :

— Հա՛ . պիր սէօյլէյէճէյինիզ վար իսէ սէօյլէյէպլիրսինիզ . ստալէթ եէ-
րինի պուլմալը տըր . էլպէթթէ գաթիլինիզի թանըտընըզ . բօլիսէ պիր շէյ
սէօյլէ՞մէտինիզ մի :

— Խա՛յր էֆէնտի . բօլիս կէլմէտի վէ պէն տէ վուրուլտուգտան սօնրա ր
բօլիսի չըղըրըպ տէհչէթլի պիր էսրար Փաշ իթմէքլիյի միւնասիպ կէօրմէ-
տիմ . . . :

— Էօյլէ իսէ պանա՞ նէ սուրէթլէ սէօյլէյէճէքսինիզ :

— Ճէնքի՛նս էֆէնտի . պու տէհչէթլի էսրարըն սիղտէ մէսթուր գալա-
ճաղընա էմինիմ . անըն իչիւն հէր պիր շէյի տօղրուտան տօղրու սիզէ նազլ
իտիպ . . . :

— Գըսաս սէօյլէյիպ չարուգ պիթի՛ր Չարլի . չօգ նէֆէս Եօրմանըն թէհ-
լիքէսի վար տըր :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ : Իչթէ վուգուի հալ շու տուր : Պու ախշամ ր
գէվճէմ իլէ պիրագ կէգինմէյէ չըզըպ ալտէթ իթտիքտէն սօնրա , հէնուզ
գարանլըգ պասմըլ օլտուղը հալտէ , խանէնին գարուսու վուրուլտուղընտան
գօշուպ աշաղը ինտիմ վէ գարույը աշտըմ . մանթօյա սարըմըլ պիր գատըն
չըգտըր գարչըմա . . . մէրգուճէնին տիլպէր ճէմալինի կէօրտիւլիմտէ քէն-
տիսինի թանըտըմ . . . իւչ այ վար իտի քի քէնտիսինի կէօրմէիչ իտիմ . . .
պէնի իսթէտիյինին սէպէպինի սիւալիթտիմ . . . «մաշուգուճու վուրտուլար-
նէ Եարաճաղըմը շաչըրտըմ . կէլ Եարտըմ էթ» , տէտի . . . հէյէճանը գալ-
պինտէն տէ սէսի վէ վիւճուտի տիթրէմէքտէ իտի . . . տէրհալ Փըրլանըպ
տիշարը չըգտըմ . . . պէչ օն ասըմ գատար անճագ իլէրու կիթմիչ իքէն ,
մէրգուճէ գատըն , «ամա՛ն Չարլի պայըլըյօրու» տէտի , վէ պօյնուճա սա-
րըտը . . . գարանլըգտա նէ Եարաճաղըմը շաչըրմագ հալինտէ իքէն նակէ-
հան գարչըմա պիրիսի չըգտը . էլինտէ պիր շէյ բարլատըղընը կէօրտիւմ-
Փագաթ գաթիլ գարը պօյնուճա սարըմըլ վէ աղղըմը թուլթմուչ օլտուղըն-
տան , նէ պաղըրաճագ վէ նէ տէ տավրանճագ հալիմ գալմամըլ իտի . . .
պախուսուս քի , տէյիլ պէնի իլա գարըլը վուրաճագ տըր տէյի զանն իթ-
տիմ . . . վուրուլտուգտան սօնրա վուրանըն քիմ օլտուղընու տա անլա-
տըմ . Փագաթ իչ իշտէն կէչմիչ իտի . . . րէպալէթլէրինի էօրթմէք իչիւն
Չարլինին վիւճուտի օրթատան գալգմալը իտի . . . մէրամլարընը պաշա չը-
գարտըլար տէյի զանն իթմէքտէ տիրլէր . . . Փագաթ Եալընըզ սէֆիլ Չար-
լիյի տիւչիւնիւպ Ալլահը տիւչիւնմէտիլէր . . . վէ շիմտի րասթ կէլէ պիր
ճէրրահ չըղըրըղընտա սիզին պուրայա կէլմիչ օլմանըզ , Ատալէթ սասթը-
նըն վուրմուչ օլմասընը իմա իթտիրիյօր . . . Ալլահ պէօյլը տիր :

— Եվվէթ գաթիլլէր ճէգասըզ գալմայաճագլար տըր . սէօյլէ՛ իսմլէրինի՛
սէօյլէ . Ատալէթ աչգընա օլտուն , սէօյլէ՛ :

— Եիրէյինիզի բէք թուլթուն տօ՛գթօր :

— Սէօյլէ Չարլի . նէ՞ գատար տէհչէթլի պիր էսրար իսէ սէօյլէ՛ :

— Պէնի վուրան , սիզին օփըէ տօսթուճուգ թօմաս իտի :

— Էյ գօրընու վէ աղղընը թուլթան գարը՛ :

— Մատամ ճէնքինս իտի , տօ՛գթօր . . . :

—Ա՛հ եալան սէօյլէյօրուն Չա՛րլի, տէյի սաղըրտը պիչարէ ճէրրահ, երևզինուն բէնկի քիււ բէնկինէ թահվիւ օւարագ :

—Էօլմէք իւզրէ պուլունան պիր ատէմ՝ եալան սէօյլէյէմէզ սօ՛գթօր, տէտի Չա՛րլի նէֆէսի քէսիւէրէք . . . :

«Չարլինին եէնի կէլին գարըսը իսէ, պայըմագ հալինէ կէլիչ իտի :

«Սէֆիւ ճէնքինս Ֆըրլանըպ այաղոս գալգարագ, հիտտէթլէ ալլու երևրիւյւ վէրէճէք իտի . Ֆագաթ այաղլարը քէնտինէ իթաաթ իթմէք իսթէմէտիքլէրինտէն, թէքրարէն Չարլինին եաթաղը էօնիւնտէ եէրէ չէօքտիւ :

—Չա՛րլի . պու բէք տէնչէթիլի պիր գարպ օլտու, տէտի նիհայէթ ճէնքինս, Չարլինին էլինի թուլարաղ . տիմէք տիր քի պէնիմ խանէվին տէրոււնիւնտէ . . . :

—Տիյնէյին սօգթօր . ճինայէթ սահիպլէրի եալընըզ Գլօթիլի վէ թօմաս տէյիլէր իտի . պէն տախի քէնտի ալչագ օյունլարընս հիստար պուլունմագտա իտիմ . վէ օ 200 իրա հիքեայէսինին տախի պու իչ իլէ պէօյիւք պիր միւնասէպէթի վար իտի . բահաթը գալլու իւզրէ էօլմէք իչիւն պունու սիգէ իթիրաֆ իթմէյէ քէնտիսի պօրճլու ատտ իտէրիմ . . . էկէր սիգէ թէսաստիւֆ իթմիչ օլմասամ, գարըմը կէօնտէրիպ իչի անլաթաճագ իտիմ . . . Մըսթըր ճէնքինս, թամ իքի սէնէ տիր քի Գլօթիլս վէ թօմաս պիրիպիրլէրինի սէվմէքաէ տիրլէր . վէ . . . վէ չօճուզլարը . . . տախի . . . վար տլը . . . Գուինս Բօ սօգալընտա . . . շէքէրճի տիւքքեանընըն . . . իւսթիւնտէ . . . մատամ Բէթթի . . . :

«Չարլի պունտան գիյատէ պիր շէյ սէօյլէյէմէտի :

«Կէնճ գարը քէնտի գօճասընըն ճէսէտի իւզէրինէ աթրլարընտա, սէֆիւ ճէրրահ ճէնքինս տախի, նէրտիվէնին այաղլարընը իքիւէր իւչէր աթլայարագ քէնտիսինի սօգաղս աթտը :

«Նէ՛րէյէ կիտէյօր իտի :

«Քէնտիսի տէ պիլմէզ իտի :

«Գօմանտանըզ գալան այաղլարը, քէնտի պաշլարընս ճէնքինսին խոււնէսինի պուլտուլար :

«Գաբու աշըրը աշըմագ, արթըգ աղընս մալլը օլմայան ճէրրահ, սօղրու, գարըսընըն օտասընս գօշտու :

«Օտատա քիմսէ եօզ իտի :

«Մէրգում պատէհու քէնտի օտասընս կիլիպ, մատամըն խըտմէթինէ թային օլունան գըզը չըղըտը, վէ Գլօթիլտին նէրէտէ պուլունտուզունու սիւալ իյլէտի :

—«Էֆէ՛նտիմ», տէյի ճէվաս պէրտի գըզ հէյէճանընտան քէքէլէմէյէ պաշլայարագ, պու կիճէ խաթախանէտէ նէօվլէթ պէքլէյէճէյինիպի պիլտիյինտէն, մատամ պիրագ կէպինմէյէ կիթտի :

—Քիմին իլէ կիթտի :

—Քիմին իլէ կիտէճէք էֆէ՛նտիմ . մըսթըր թօմաս իլէ պէրասպէր կիթտիլէր . հէր վագըթ էօյլէ օլմագ մը իտի :

—Պէնիմ հէր տէֆա խաթախանէտէ նէօվլէթ պէքլէտիյիմ կիճէլէրի պէօյլէճէ կէպինմէյէ՞ մի կիտէրլէր :

—Էվմէթ էֆէնտիմ . վէ զանն իտէրիմ քի . . . :

— Ել՛վէրիր արթըգ . սէօզիւնիւ զըսսա՛ ըէս . արթըգ սանա սիւալ իտէ-
ճէք պիւր շէյիմ եօգ տուր . իշինէ կիտէպիւրիսին :

« Խըտմէթճի գըզ օտա գարուսունտան տիշարը չըգտըղընտա , սէֆիլ
ճէրրահ իբի էլէրինի պիրտէն պաշընա վուրտա : Գարըսը ուղրունա թէք-
միւ վարիտաթը մահվ ու նապէտիտ օլտուգտան սօնրա , գարը քէնտիսի
վէ անընլա պերապէր ըրզ ու նամուսու տախի մահվ օլմուշ , վէ պունլարըն
եէրինտէ , տիպի կէօրիւնէմէյէն պիր գարա կիրտապ գալմըշ իտի :

« Պէտոպախթ վէ սէֆիլ գօճա , արթըգ նէ եարաճաղընը քէնտիսի տախի
պիր էյիճէ պիւլէմէյէրէջ , պիր գօլթուգ սանտալիէ եիւղէրինտէ եըղընպ
գալտը :

« Մէրգուճուն պաշը աթէչէր իշինտէ իտի . . . :

« Ճինքինս , օն տագըգա գատար սէրսէմ կիսի պէօյէճէ պիւա հարէքէթ
գալտըգտան սօնրա , պիր տէ նակէհան Փըրլանըպ այաղա գալգաը , ճէվիպտէն
մամուլ վէ քէտիսինէ մախսուս պուլունան տօլապընը աշտը . մէգըիւր տօլապ-
տան իբի ատէտ թապանճա չըգարտը , վէ անլէրին աղըզ օթու վէ թէթիք-
լէրինի մուսեէնէ իթտիքտէն սօնրա պէլինէ թազաը . պատէհու կիւմիւշ
գընըը ինճէ պիր պրչազ տախի մէգըիւր սիւահարա իւավէ օլունտու :

« Ճէնքինս , պիր ըէնճէրէ աշարագ սօգաղա պազաը :

« Տիշարըսը գիֆիր գարանլըգ իտի :

« Արասը պիր տագըգա կէչէր կէչմէզ , սէֆիլ գօճա սօգազ գարուսուն-
տան տիշարը չըգըպ քէնտիսի սու գիֆիր գարանլըգ սալտըրտը :

« Սօգազարտա քիմաէ պուլունմամագտա իտի :

« Ճէնքինս , եիրօի տագըգատան Գուինս Բօ սօգաղընա վասըլ օլտու :

« Շէքէրճի տիւքքեանը գարանմըշ , Փազաթ քէքէնքլէրի արասընտան ,
իշէրիտէ ըըզ եանմագտա օլտուղունը կէօրմէքտէ իտի :

« Աազապա կէլիլ օլան ճէրրահ պիր իբի տէֆա տիւքքեանըն գարու-
սունա վուրտուղընտա , մէգըիւր գարու աշըտը . վէ կէճէլիք ըուպալար կի-
յինիլ օլան իսթիար շէքէրճի , Ճէնքինսին գարըսընա չըգըպ , նէ՛ իսթէսի-
յինի սիւալ իթտի :

— Գրալըն նտմընա սէնի թէվզըֆ իթմէյէ կէլտիմ , տէտի Ճէնքինս :

— Փագաթ պէնիմ պիր գապահաթըմ եօգ տուր , տէյի ճէվապ վէրտի
պիշարէ իսթիար զօրգուսունտան քէքէլէյէրէք , վէ Ճէնքինս տիւքքեանտան
իշէրի կիրիպ իլէրուլէտիքճէ , քէնտիսի կէրի կէրի կիտէրէք :

— Խըրսըզլարա եաթագ օլան ճէգասը՛յ մը գալըր տէյի պիլիյօր իտին ,
տէտի Ճէնքինս պիր հիտաէթլէ :

— Նասըլ խըրսըզ , էֆէնտի . մէմո՛ւր էֆէնտի . Սլլահ տա շահիտ աիր
քի պէօյէ պիր շէյտէն մալիւմաթըմ եօգ տըր :

— Պու ճիւմէ իլէ պիր գասըն վէ պիր էրքէք խըրսըզլարը տիւքքեանը-
նըն իւսթիւնտէքի գաթթա պարընտըրմագ թէօհմէթիինի ինքեար իտէմէգսին :

— Խա՛յր էֆէնտի . օ տէտիյինիզ գաստըն վէ էրքէք էհիլ ըրզ քիմսէլէր ,
գարը գօճա տըրլար . Փագաթ պիլմէմ նէ սէպէպէ մէպնի չօճուգարընը
պուրատա կիզլէմէք իսթէմիլչէր տիր . իլթէ օլանը պու տուր մէմո՛ւր էֆէն-
տի . պէն . . . :

— Զօգ կեզեզէլիք իսթեմէզ, տէտի ձէնքինս մէրգումուն չսէօզիւնիւ հիտտէթլէ գաթ իտէրէք : « Եօգարը չըգըլաճագ նէրտիվէնին հաճկըսը տըր . կէօսթէր պագայըմ : »

« Գօրգուսունտան տիթրէմէյէ պաշլամըչ օլան զէվալը իիսթիար , սյագ-լարը պիրիպիրինէ կէչէրէք պիրապ տահա արգայա տօղրու կիթտի , վէ նիմ կիպի պիր գարու աչտը :

« Ձէնքինս , գարանըգտա , ուզուն վէ էյրի պիւյրիւ տէվիր նէրտիվէն-տէն Եօգարը չըգմայա պաշլատը :

« Պիր ըլըգ Եանմագտա օլան ուֆագ պիր սուֆայա վասըլ օլտուզուն-տա , թա գարչըսընտա պուլունան գարայը պիր օտատան կիւլմէք սէսլէրի կէլմէքտէ իտի :

« Ձէնքինս պու սէսլէրի թանըտըղընտա , կէօզիւնիւն էօնիւնտէն պիր գըրմըզը ալէվ կէչտի տէյի կէլտի քէնտինէ :

« Ձէրրահըն պաշընտա մէվճուտ պուլունան սօն ազըլ գըրընթըսը տա մահվ օլտու , վէ մէրգում իլէրու վարարագ պիր խըչմ իլէ սըրթ իւսթիւ գարույու աչտըղընտա , սէֆիլ Գլօթիլտ իլէ թօմաս Եան պէ Եան օթուր-մուշար , վէ անճագ պիր Եաշընտա պուլունան պիր չօճուզու սէվիպ անը էլլէնտիրմէքտէ իտիլէր :

« Պիր թարաֆտա տախի , մատամ Էֆէթթի թապիր օլունան իիսթիարէ գատըն օթուրմուչ օլուպ , պուլարը սէյր իթմէքտէ իտի :

« Ազիմ Ալլահ . օ նէ՛ տէհչէթլի տագըգա օլտու :

« Ալչագ թօմաս , քէնտի մաշուգասընըն բիւր ղագապ գօճասընը կէօր-տիւյիւնտէ հէման ֆըրլանըպ սյաղա գալգտը , վէ քէնտինին պաշտան չը-գարմըչ վէ խարապիյէթ կիրտապընա իլգա իլլէմիչ օլտուզու սէֆիլ գարըլը մուհաֆապա իթմէքլիյէ տավրանաճագ Եէրտէ , հէման պաղչէ իւզէրինէ պա-գան բէնչէրէյի աշարագ քէնտիսինի տիչարը աթտը :

« Ձէնքինս տէրհալ գօշարագ բէնչէրէնին էօնիւնէ վասըլ օլտու , վէ գարանըգտա , իքի թապանճասընը պիրտէն աթէչլէտի իսէ տէ , զիֆիր գա-րանըգտա հիչ պիր շէյ կէօրիւնէմէտիյինտէն , գուրչուլար ոլոչա կիթտի :

« Պատէհու , սէֆիլ գօճա , պէչքի քէնտինտէն զիյատէ սէֆիլ գարըսը-նըն Եանընա ալտէթ իթտի :

« Մէրգումէ , քէնտիսինի գուրթարմագ իչիւն , Եէրինտէն ոլիլէ գալգ-մամըչ իտի :

« Գլօթիլտ , չօճուզունու կէօյսիւնիւն իւզէրինէ սըգըպ , անը տէֆա տէֆա պուս իլլէտիքտէն սօնրա , գօճասընըն հուզուրունտա տիզ իւզէրինէ կէլիպ ,

— Ձէնքինս , էօմրիւմիւ գուրթարմագ իչիւն սանա Եալվար օլմայաճա-ղըմ . ղագապընըն հագըլը օլտուզունու վէ էօլիւմէ մուսթահագգ պուլուն-տուզումու իբրար իտէրիմ . Ալլահ իւչիւմիզէ տէ ինայէթ իտիպ աֆվ պու-յուրսուն : Ձէնքինս վո՛ւր սէնի . մէմուլնէն էօլէճէյիմ . Փագաթ էվատըմը , պիսուչ էվատըմը մէրհամէթինէ թէսլիմ իտէրիմ , տէտի . . . :

«Ճէնքինս, գարըսընն Փիրեազընա ճէվապ պիլէ վէրմէտի . նէ եարտը-
զընը տա արթըզ պիլէմէմէքտէ իտի . տէհչէթիլի պիր հարէքէթ վագը օլտու
պիր ա՛հ նիտասը իշիթիլտի . . . պիշարէ վէ սէֆիլ գարը, գանլար իշինսէ-
ճան չէքիլմէյէ պաչլամըլ իտի . . . :

* * *

«Մէգքիւր տէհչէթիլի կիճէնին եարըսընա տօղրու, օճագ սիւրիւրիճիսի
ճագ Թէյլըրըն գարուսու չալընմայա սլաչլայըլ, գարը գօճա տէրհալ աչա-
ղը գօշտուլար վէ գարույու աշտըլար :

«Իւսթիւ պաչը գանա միւլէմմա օլմուչ, վէ գուճաղընտա պիր չօճուգ
պուլունան պիր ատէմ գարուտան իչէրի կիրտի :

«Պու աստէմ, ճէրրահ ճէնքինս իտի . ճագ Թէյլըրըն էքի տօսթը :

«Օ կիճէ, օճագ սիւրիւրիճիսի վէ գարըսը սասպահա գատար ույումա-
տըլար . սասպահա գարըլը ճէնքինս կիթմիլ իտի :

«Սէֆիլ վէ արթըզ աղընա մալիք պուլունմայան ճէրրահ, թէքմիլ պա-
շընա կէլէնլէրի նաղլ իտիպ, արթըզ քէնտի իսմինի իշիթմէյէճէքէրինի վէ
պիր տահա քէնտիսինի կէօրմէյէճէքէրինի պէյան իթմիլ, վէ դադապընտան
կէօղլէրի գարարարապ Գյօթիլտի թէլէֆ իթմէսինտէն նատիմ օլմուչ, վէ
չօճուգ՝ վալիտէսինէ չօգ պէյնղէմէքտէ օլտուղու իշիւն, անըն պիննէֆա քէն-
տի էվլատը կիպի պագըլըլ պէօյիւմէսինէ արգուի շէտիտի պուլունտուղու-
նու իլավէ իյլէմիլ իտի :

«Ճագ Թէյլըրըն Ֆլօրա իսմինտէքի գըզը տա հէնուգ իքի այլըգ իտի .
մէրգում քէնտի գարըսընա տէօնտիւ, վէ «չօճուղումուգ իքի օլտու» տէտի .
վէ Գյօթիլտին պիտուչ չօճուղունու քէնտի էվլատը կիպի պագաճաղընա տա-
յիր ճէրրահ ճէնքինսէ գաթիէն սէօզ վէրտի :

«Վուգու պուլան տէհչէթիլի Փաճիատան պիր էսէր պըրագ մամագ իշիւն,
պատէհու պու չօճուղուն, ուղագ պիր մահէլլատէ պիր գատընըն եանընա
վէրիլմէսինէ էլգէմիյէթ հասըլ օլուպ, պիր գաչ եաչընա վարտըղընտա, ար-
թըզ հիշ եանընա պիլէ կիտիլմէյիպ, եալընըզ չօճուղուն նաֆագասը իշիւն
թալեին օլունան բարա արգատընտան կէօնտէրիլմէքտէ իտի :

«Հաթթա 6-7 սէնէ սօնրա ճէնքինս քէնտիսի տալի գարըսընըն չօճու-
ղու արգուսունա տայանմայըլ հէր շէյի կէօզէ պալը վէ Ամէրիգատան
Լօնտրայա ավտէթ իյլէտի իսէ տէ, ճագ Թէյլըր կիպի քէնտիսինի չօճուղու-
նա թանըթմամագ իշիւն, եալընըզ սօգաղլարը տօլաչըլ տուրուր, վէ չօ-
ճուղու բասթ կէթիրէպիլտիլնտէ, ուղագտան եիւպիւնէ պագըլ ա՛հլար
չէքմէքէ իքթիֆա իտէր իտի :

«Ճէնքինս, գարըսընը գաթլ իթտիյի կիւնտէն պէրու, նէտամէթինտէն
վէ սէֆալէթինտէն էօլէ պիր բէրիչան հալէ տիւչար օլտու քի, էկէր քէն-
տիսինի թէվգըֆ իթմէք իսթէսէլէր իտի պիլէ թանըեամայաճագլար իտի :

«Գյլթիլտին չօճուղու իսէ, վալիտէսինին գօճասընը սալա թանըմայըլ ,

հաթթա պիննէֆա քէնտի թէվէլլուտի էսրարընտան , վէ վալտէսինին պա-
ընա կէլէն ֆէլաքէթտէն տէ քեամիլէն պիխապէր պուլունմագտա խտի :

«Այչադ թօմաս խտէ , ձէնքինսին զազալընտան գօրդուպ տիթրէմէքտէ
օլտուզունտան , արթըզ Ինկիլթէրրատա տուրմայա տապան խտէմէտի , վէ
քէնտիսինի պիր հարպ սէֆինէսինէ աթարադ ասքէր եագըլտը :

«Պէշ սէնէտէն սօնրա , պու աչազ խապիս , եէնի սէրկիւզէշթլէր ար-
զասընա տիւլմէք իւզրէ թէքրարէն Լօնտրայա ալտէթ իլլէտի . վէ ձէնքինս-
տէն պիր էսէր կէօրմէյէրէք եավաշ եավաշ ճէսարէթի արթտըղընտան , իշի
օլ տէրէճէլէրէ վարտըրտը քի , քէնտի խապասաթընտ Ռ-Է-Ֆ-Ֆ-Ֆ-Ֆ պիր իւն-
վանը քէպիր թաշըմայա շայան պույրուլարադ , պէյնէլ էհալի , թօՄԱՍ
ՌՒԱՅԼՏՄԷՆ թէսմիյէ օլունմայա պաշլատը »:

Իշթէ Մըսթըր Ուիլսըն , սիզ օճագ սիւբիւրիճիսի ճագ թէյլըրըն գըզը
սապըզ Յըօրայը , սիզ քէնտի էլինիզ իլէ Մարկէրիթ Գօլտուինէ թանվիլ իթ-
միշ օլտուզունուզ հալտէ , անըն ալընը եիւզիւնէ վուրմայա շէքինմէտինիզ .
իմտի պէնիմ տախի պիլ մուգապէլէ տալընըզ քէնտի եիւզիւնիզէ վուրուպ ,
սիզին տախի սիզգաթ օլ սապըզ թօմաս Ուալլտմէն օլտուզունուզու սիզէ
տէրխաթըր իթտիրմէքլլիլիմէ միւսատէ պույրումալըսընըզ :

Պունու սիզէ պիր թէհաիտ մագամընտա սէօյլէմէյօրում . եալընըզ ,
գարշընըզտաքինին գաֆէսէ կիրէճէք գուշարտան պույրունմտըղընը սիզէ
պիլտիրմէք իշիւն , պախթընըզն նէ տէրէճէտէ պէնիմ էլիմտէ օլտուզունու
սիզէ տէրխաթըր իթտիրմէքլլիլիլ լիւզում հասըլ օլտուզունտան պու գատար
ճըզ իշգահաթա մէճպուրիյէթ վուզուա կէլտի :

Մըսթըր Ուիլսըն , նէ գատար վագըթ քի պէն Մարկէրիթ Գօլտուին վէ
իլէրուտէ տախի հիմնէթիինիզլէ Գօնթէն Աշֆըրտ գալըր խտէմ , սիզին տախի
Մըսթըր Ուիլսըն գալաճագընըզա էմին օլապիլիրսինիզ . Փոզաթ պէնիմ թէք-
րարէն օճագ սիւբիւրիճիսի ճագ թէյլըրըն գըզը Յըօրայա թանվիլ օլտուզում
տալըզատա , սիզ տախի . թէքրարէն սապըզ թօմաս Ուալլտմէնէ թանվիլ
օլաճագալընըզ : Պունա զէրրէ գատար շիւրհէ իթմէյէ մաշէլ էօզ տըր :

ձէնքինս , խայի վագըթտան պէրու տըր քի զայպ օլմուշ տըր . բէք իհ-
թիմալ տըր քի պաշընա պիր ֆէլաքէթ կէլիպ պիշարէնին սէֆիլ էօմիւ տէ
խիթամ պուլմուշ օլունն :

Ճագաթ մէրդում , Գլօթիլտին չօճուզունու նէ տէրէճէտէ շէտիտ մու-
հապպէթլէ սէվմէքտէ խտի խտէ , զանն իտէրիմ քի . սիզ անտէն պիր տէրէճէ
տահա իլէրուլէրէ կիթմիսինիզ տիր . վէ սիզին իշիւն ֆէնա եէրի շուրտը
տըր քի , ձէնքինս , քէնտի գարըսընըն չօճուզունը թանըյըպ անը կէօրմէք-
տէ վէ ուզագտան ուզաղա քէնտի մուհապպէթի հէրարէթիինի պիրազ թէս-
քին իլլէմէյէ միւքթէտիր պուլունմուշ իքէն , սիզ . պէլքի շօզ տէֆատա քէն-
տիսինէ րասթ կէլտիլիինիզ հալտէ , պիզգաթ քէնտի էվատընըզ թանըմա-
մագտա , վէ հասէտինտէն էյրիլիպ շիւրիւմէքտէսինիզ :

Մըսթըր Ուիլսըն , եախօտ տահա տօղրուսունու սէօյլէյէրէք , թօմաս
Ուալլտմէն , էյիճէ տիւլիւնմէլիսինիզ քի , նէ օլտուզու պիլինմէյէն ձէնքինսի

միւսթէանա թուրմուշ օլտուղուսուզ հալտէ , սէնին էվլատընըն քիմ օլտուղուսու վէ նէրէտէ իգամէթ իթմէքտէ պուլունտուղունու , տիւնեա իւզէրինատէ պիլէն պիր մախլուզ վար իսէ , օ տախի սապըզ օճազ սիւբիւրիճիսի ճազ թէյլըրըն գըզը Ֆլորա վէ էլէէվմ Մարկէրիթ Գօլտուին թէսմիյէ գըլընան ճարիյէնիզ տիր :

Մէրգուսէնին Գօնթ Սչֆըրտ իլէ էվէնէրէք պիր Գօնթէս մէվգըսընա եիւքսէլտիյինին Ֆէրտասը կիւնիւ , սիզ տախի քէնտի մէսուտիյէթինիզէ նայիլ օլմագ իւզրէ էվլատընըզը թանըլըյ անը գուճագըլայպիլէճէքսինիզ : Պագըն քի պու մէսուտ իղտիվաճ կիւնիւ կէճիքմէսին :

Պիր Բօման գատար հիւքմիւ պուլունան իչպու վարագամը թէքրարէն պանա իատէ իթմէքիյինիզ եախօտ աթէչէ աթմագըլըզըլը լիւզումընը տէրլաթթր իթաիրմէքիյէ հաճէթ եօզ տուր տէյի իթիմատ իտէրիմ :

Էօմրիւնիւզիւն իւզէրինէ նէ գատար հիւքմիւ պուլունտուղունու սիզէ իսպաթ իթմէքտէն պաշգա պիր խըտմէթի պուլունմայան պիր վարագանըն , պաշգալարը էլինէ կէչմէսի իլէ , պէօյիւք պիր մագարրաթ հասըլ օլապիլիւր : «Արթէօ»

Ը.
ԻՔԻ ԵՍՏԻԿԵԱՐԼԱՐ

Ուայլտմէն , եախօտ սախթէ ճօրճ Ուիլլըն , բէք սատագաթ վէ տօղըրուլուզլա գալէմէ ալընմըլ օլան պիղգաթ քէնտի հիքեայէսինի օգուլուպ պիթիթտիքտէն սօնրա , պիր հիտտէթլէ անը գալտըրըլ աթէչին իչինէ աթտը . վէ քեաղըլարըն ալէվլէնիւ կանմագտա օլտուզլարընը սէյր իթտիքտէ , պաշընը թէհտիտավէր սուրէթտէ սալլայարագ :

«Եա՛ օճազ սիւբիւրիճիսի ճազ թէյլըրըն գըզը» , տէտի քէնտի քէնտինէ , «պէնիմ էսրարըմա պու տէրէճէտէ եագընտան ալեան պուլունտուղունու պիլմէզ իտիմ : Ֆիւթուհաթընըն իւզէրինէ նէ գատար քէնտինէ զուրուրիյէթ կէթիրսէն ազ տըր : Ֆագաթ զանն իթմէ քի Ուայլտմէնի քեամիլէն այալընըն ալթընա ալըպ չըղնայապիլէճէքսին տէյի : Շունտա անճագ սիրգաչ կիւն տահա գալար . սէնի Գօնթ Սչֆըրտ իլէ էվէնտիրտիյիմին Ֆէրտասը կիւնիւ , էվլատըմըն քիմ օլտուղունու պանա կէօսթէրմէյէ սէօզ վէրտսին . սէօզիւնտէ տուրաճաղընա էմիյէթի քեամիլէմ վար տըր : Պիր քէրրէ էվլատըմը թանըեայըմ , անը գուճաղըմըն իչինտէ սըգմայա նայիլ օլայըմ . օնտան սօնրա սէնին իլէ կէօրիւմէք տախի զօր պիր շէյ օլմայաճագտըր : ճազ թէյլըր , պէօյիւք սապըրըզլըզլա , էօթէքի տիւնեատէ սանա պէքլէյօր : Պագալըմ հայլազ օճազ սիւբիւրիճիսի , քէնտի քէնթէս գըզընը կէօրտիւլիւնտէ թանըլայապիլէճէք մի : Ձէվալը իխթիյար , քէնտի էօյիւմիւնտէն սօնրա ինկիլթէրրանըն նէ գատար թէպօրիլ օլմուզ , վէ օճազ սիւբիւրիճիսի գըզը

լարընըն պիրէր գօնթ իլէ էփէնէպիւմէյէ պաշլամըջ օլտուգլարընը իշիթտի-
յինսէ , նէ՛ գատար թէաճճիւպ իտէճէք տիր :

Ուայլամէն իլպու իգթիհզաքեարի նութգունու պիթիրտիքտէն , վէ Ճլօ-
րանըն գաթլինէ տէ հիւքմ իթմիլ օլտուղունու քէնտի քէնտիսինէ իսթար
իլէտիքտէն սօնրա , ըղղը սէօնտիւրիւպ , եաթաղընա կիրտի :

Օ կիճէ աճէպա նէ՛ ըրւյալար կէօրտիւ . . . :

Պիր թարաֆտան քէնտիսի կիպի ինսան օլանլարըն էվլատլարընը քէսիպ
տօղրայարագ , անալար վէ պապալարը եաս ու մաթէմ տէրեալարընա զարգ
իթմէքիլյէ ասլա ինսաֆ իթմէյէն պու ալչագ վէ խային ճանավար , տիկէր
եանտան բէտէրլիք գանընըն վարպընա տայանամայըպ , էվլատընը կէօրմէք ,
անը թանըմագ , վէ գուճաղընըն իշինէ ալըպ սէվմէք իշին էանըպ քիւ օլ-
մագտա իտի . . . ա՛հ , ինսանլա՛ր , ինսանլա՛ր . . . :

Պու գաթիլ ճանավար , ըրւյասընտա հէման հէման էվլատընը կէօրմէք
իւզրէ իքէն , պիր տէ նահէհան օտա գարուսունուն պիր խըլմ իլէ աշըմասը
սէսինտէն ույանտը :

Եաթմըջ օլտուղու օտա , կիւնտիւպ կիպի ըղղպանմըջ իտի :

Պիր տէ գարուտան իշէրիլէ , պէյաղլար կիլինմիլ , գօլարը տիրսէքէրի-
նէ գատար վէ այագլարը տախի տիվէրինէ գատար չըպլագ կէնճ պիր գա-
տըն գարուտան իշէրի կիրտի :

Պու տիւպէր գարը , օճագ սիւքիւրիճիսի ճագ Ռէյլըրըն գըղը Ճլօրա
քէնտիսի իտի . . . :

Ուայլամէն Փըրլանըպ եաթաղընտան չըգմագ իսթէտի իսէ տէ , եէրին-
տէն գըմըլտանմասը պիլէ գապիլ օլամատը :

Ճլօրանըն եախօտ Մարկէրիթ Գօլտուինին էլինտէ աշըգ պիր պուչագ
պուլունմագտա իտի . . . :

Մէրգուճէնին արգասընտան տա , գարուտան իշէրիլէ տիւպէր պիր տէ-
լիգանը կիրտի :

Պու տիւպէր տէլիգանը տախի , Բալֆ Միլըր իտի :

Ուայլամէն , նէ գատար սէսի վար իսէ պաղըրմագ իսթէտի . Փագաթ
նութգու թութուլտուղունտան պիր սէս չըգարմասը պիլէ գապիլ օլամատը :

Ճլօրա տախի ասլա տիհանընտան պիր սէս պիլէ չըգարմայարագ , Բալֆ
Միլըրըն գօլունտան թութուպ օտանըն օրթասընա կէթիրտի , վէ եէրէ եա-
թըրըպ անըն իւզէրինէ պաստըգտան սօնրա , տէօնիւպ կիւլիսէյէրէք Ուայլտ-
մէնին եիւգիւնէ պագտը . պատէհու Բալֆ Միլըրըն աղզընտան թութարագ ,
վէ պըչաղը պօղաղընա գօյարագ , անը գուզու կիպի այագլարընըն ալթըն-
տա պօղաղլատը . . . :

Ուայլամէն տիթրէմէյէ պաշլայըպ , պիչարէ Բալֆ Միլըրըն չապալամագ-
տա օլտուղունու կէօրիւնճէ , Փըրլանըպ այաղա գալգմագ իշին , թէքրա-
րէն ճան աթտը իսէ տէ , եինէ պիր հարէքէթ կէօթէրմէսի պիլէ գապիլ
օլամատը , սէս չըգարմասընըն տա իհթիմալի եօգ իտի :

Բալֆ Միլըրըն ճան չէքիլմէսի ուզուն սիւրմէտի . վէ Ճլօրա մէրգուճուն
պաշընը պիւսպիւթիւն քէսիպ վիւճուտինտէն այըրարագ , անը կէթիրիպ
Ուայլտմէնէ թագտիմ իլէտի , վէ պէօյիւք պիր սէս իլէ կիւլէրէք , «իլթէ

էվլատընըն պաշը պու տուր օ գուճաղընա ալ . սէնի էվլատընա գալուչտուր-
մայա սէօզ վէրտիմ . արթըզ վատիմի իճրա իյլէմիչ օլտուղուստան , պէնտէ-
հիչ պիր հագզըն գալլէատըն տէտի :

Յլօրա պու սէօյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա գարուտան տիչարը չըզուլ
զայս օլտու . . . :

Արթըզ Աւայլամէնին հարէքէթի վէ տիլի գալթ օլունամատըլար : Օտա-
նըն տէրունի գիֆիր գարանլըզ իտի :

Մէրգուսունն պաղրարազ տէրհալ սըչրայըզ եաթաղընտան գալգմասը
պիր օլտու իսէ տէ , այագլարը պիրիպիրինէ կէչէրէք շիտտէթլէ եէրէ տէվ-
ըիւտի վէ օրատա սէրիլէ գալտը . . . :

Աւայլամէնին հայգըրմասը վէ եէրէ տիւլմէսինին կիւրիւթիսի , պիչարէ
խըտմէթճի գըզը տալիս ույգուսունուն իչինտէ զաֆլէթէ կէթիւրէրէք , մէր-
գուսնէ հէման ֆըրլանըզ պիր ըչըզ եագտը , վէ գօշուկ էֆէնտիսինին
օտա գարուսունուն սիւրկիւսինի գըրարագ իչէրի կիրտի :

Խապիս գաթիլ , զայ ագըլ եէրէ սէրիւմիչ իտի :

Խըտմէթճի գըզ , տէրհալ Աւայլամէնին եիւզիւնէ սօուզ սու սէրքէրէք ,
կիւճ հալ իլէ անըն ագընը պաշընա կէթիւրմէյէ մուվաֆֆագ օլապիւտի :

Սալթէ ճօրճ Աւիւրն կէօյլէրինի աշտըղընտա , զէվալը խըտմէթճի գը-
զը Յլօրայը զանն իտէրէք մէրգուսնին հէման պօղաղընա սարըլաճագ իտի .
ֆագաթ հալաչ հալաչ քէնտիսինի պուլարագ , պիր մէյեուսիյէթլէ էթրա-
ֆընա պագտըղընտա , նէ քէսիւմիչ օլան Բալֆ Միւրրտան , վէ նէ տէ անը
քէսէն Յլօրատան հիչ պիր էսէր պուլամատը . . . :

Օլ վագըթ , ճանավար գաթիլ , էլինի ալնընա կէօթիւրիւկ , անը օվա-
լամայա պաշլատը . . . :

Վէ օլ վագըթ անլատը քի , կէօրտիւյիւ տէհչէթլի մէնզարէ , ՊիՐ ԲիԻՅՍ-
ԻՏԻ . . . :

Սլչագ սէֆիլ , պուսունն քէնտիսինէ պիր իխթար օլտուղունու տա ան-
լայամատը .

Գաթիլ Աւայլամէն , ըչըղը օրատա պըրագմասընը խըտմէթճի գըզա էմը
իթտիքտէն սօնրա , մէրգուսնի թէքրարէն քէնտի օտասընա կէօնտէրտի . վէ
արթըզ ուլումագ գապիլ օլմատըղընը անլայարագ , կիճէնին պագըսընը կէ-
չիւրմէք իչիւն ույանըզ պէքլէմէյէ գարար վէրտի :

Ճէրտասը սապահըսը պու ալչագ գաթիլին եիւզիւնիւ կէօրէն , տէյէպի-
լիՐ մի իտի քի էօյլէ պիր տէհչէթլի կիճէ կէչիրմիչ իտի տէյի . . . :

Աւայլամէն , սապահ օլտուգտան իքի սաաթ սօնրա , եիննէ քէնտի հա-
րաքեաթը ճանվէրանէսինէ տէվամ իթմէք վէ եէնիտէն եէնի ճանլար եագմա-
յա պիր եօլ հագըրլամագ իչիւն , խանէսինտէն տիչարը չըզմաղա հագըրլանտը :

«Պու կիճէքի րիւյամըն իւզէրինէ տիւչիւնտիւքճէ , հիճապըմտան եէրէ
կէչմէքիլիմ կէլիյօր» տէտի ճանավար գաթիլ , Յլօրանըն՝ Բալֆը եաթըրըզ
պօղաղլայօր տէյի կէօրիւչ օլտուղու եէրէ պագարագ : «Միւտտէթի էօմրիւմ-
տէ , եալընըզ գատընլարա վէ չօճուգլարա շայան պուլունան վէ զայիֆիք
ալէամէթի օլան պէօյլէ պիր սէֆիլ րիւյա կէօրմէմիչ իտիմ : Զէվալը Լօնկ-
հէտ սաղ օլմալը իտի տէ , Թօմաս Աւայլամէնին պէօյլէ պիր չօճուգճա րիւ-

յատան գորգմուշ օլտուղունու իշխմանի իտի . . . : Սէֆիլ հերիՓ, վագ-
թինատ քէնտիսինի էօլտիւրէրէք պու կիւնլէրի կէօրմէքտէն գուրթարտըղմ
իշիւն , աճէյա պանա նէ՛ գատար թէչէքքիւր իտէյօր . . . : հա՛հ , հահ ,
հահ . . . : թէլաչ ի՛թմէ ուզո՛ւն գաֆալը մէյսանէճի . սէնին Ուայլտմէնին
հալէա օ էաքի սիլտիյին Ուայլտմէն տիր . վէ տահա սէնին կիպի բէք չօզլա-
րընը պու կիւնահքեար տիւնեանըն մէչաքգաթլարընտան գուրթարմազ
վագիՓէսինի իճրա իտէճէք գուվվէթէ մալիք պուլունմագտա տըր : Ճինայէ-
թին սայըսը հէնուզ թէքմիլ օլտմատը , Լօ՛նկհէտ : Ուայլտմէնին էլի իլէ ահ-
րէթէ էօլճու օլանլարըն սայըսը , սէնինլէ պէրապէր օն օլտու . տուզինա-
նըն թէքմիլ օլմասը իշիւն իքի քիշի տահա էքսիլյօր իսէ տէ , օնլար տա հա-
զըր տըրլար : Մօրթիմէր վէ Յօրա տախի սիղին արգանըզտան կէլմէք իշիւն
ուզըն միւտտէթ պէքլէմէյէճէքլէր տիր . . . :»

Լօնտրանըն շիմտիքի Ուէսթ Էնտ թապիր օլունան կիւզէլ գըթասը , հի-
քեայէմիլին թարիխի էսնասընտա չէօլ վէ վիրան պիր հալտէ պուլունուպ ,
թէք թիւք պազը գուլիպէվարի սէֆիլ էպնիյէճիքլէրինտէն , վէ սաման ար-
տիյէսի խըտմէթինէ գուլլանըլան պազը էսքի ալըրլարտան պաչգա , օլ ճի-
վարտա շու տուր տէնիլէճէք պիր իգամէթկեահ կէօրիւնմէքտէ իտի :

Սէօյլէմէյէ հաճէթ քօզ տուր քի , օլ թարաֆտա նատիրէն կէօրիւլէ-
պիլէն սէքէնէլէր տախի , մէգքիւր էպնիյէճիքլէրտէն զիյատէ տտէմ եիւզիւ-
նէ չըզարըլաճագ մախըլըլար տէյիլէր իտի :

Ձիքը օլունան գուլիպէվարի էպնիյէլէրտէն պիրիսինտէ , մատամ Կրին
նամընտա օթուպ պէչ գըրգըլը պիր գարը ետլընըզճա էօմր կէչիլմէքտէ օ-
լուպ , նէ իլէ կէչիլմէքտէ օլտուղունու չօզլուզ մէրագ իտի պ արայան տա-
խի պուլունմամագտա իտի :

Վէ մատամ քի պիղզաթ քէնտի հէմէհրիլէրի տախի մէրգուլնին ահ-
վալի իւզէրինէ պիղայտ պուլունույօրլար իմիլ , արթըգ պիլլի՛ն նէ վագիՓէ-
միլ տիր քի , բօլիս խաֆիյէսի կիպի անըն էսրարը արգասընտան տիւլէլիմ :

Պէլքի տէ վուգուաթ՝ գաթէն իշի քէնտի հալի իլէ տախի մէյտանա չը-
զարաճագ տըր :

Ուայլտմէնին կէօրմիւշ օլտուղու տէհէթլի բիւյանըն Փէրտասը կիւնիւ
էօլլէնտէն իքի սաաթ սօնրա , մատամ Կրինին սօգազ գարուսունա պէյն-
զէյէն էպնիյէ տէլիյինին գանատը , տիւրըտան իքի իւշ տէֆա շիտտէթլէ
վուրուլտը :

Կէօրիւնիւլտէ , Մատամ Կրին չօզտան պէրու պէօյլէ պիր գարու վու-
րուլուղունա պէքլէմէքտէ իտի . շիւնքի մէրգուլմէնին , հէման իչէրտէն կէլի՛-
յիւ՛ս տէլի պալըրարագ սէվինճլէ գաբույա տօղրու գօլմագտա օլմասը ,
պաչգա պիր մանէայա համլ օլունմագ իտի :

Քէօհնէ գանատ , պիրագ զօրլուզլա նիհայէթ աչըլտըզտան սօնրա , պի-
րիպիր արգասը սըրա իքի քիշի իչէրի կիլիպ , Մատամ Կրինի սէլամլատըլար ,
վէ գաբույու տախի գաբատըլար :

— Էվլա՛տլարըմ . Մատամ Կրինի տէ արթըգ պու գատար ունութուրլա՛ր

մշ, տէտի խանէ սահիպէսի, նիմ մուհապպէթ վէ նիմ թէքտիր եօլլու, Ուայլտմէն ինչ Մօրթիմէրին եիւզլէրինէ պագարագ :

— Պիզ պիրիպիրիմիդի ունութ ապիլիւրմիյիզ, տէյի ճէվապ վէրտի Ուայլտմէն տախի Մատամ Արինի գօլթ ուղունա ալարագ, վէ Մօրթիմէրի տախի, մատամը տիկէր թարաֆտան գօլթ ուղունա ալմայա սէվգ իտէրէք. վէ պու սուրէթլէ իքի հայտուտար, Մատամ Արինի կէլին կիպի օրթալարունա ալուզ գուլիպէնին իչէրիսինէ տօղրու իլէրու սիւրիւքլէտիքլէրի հալտէ, պաչլանըլան միւքեալէմէյի տախի պօշ պըրագ մամագ տա իտիլէր :

— Ուայլտմէն. պիր քէրքէ պիզի պէշ սէնէ եիւզ իւսթիւ պըրագ աղգ տան, վէ շիրքէթիմիպին իլէրինի պօղուզ պիր հալէ կէթիմէյէ սէպէս օլ տուգ տան սօնրա, կիւճ հալ ինչ թէքրարէն եիւզիւնիւ կէօրմէյէ նայիլ օլարագ սէվլիմէքտէ իքէն, պիր այ տըր քի թէքրարէն ղայպ օլտուն. վէ կէլօ ալիյինտէն պէրու պիր իչ տախի կէօրիւլէմիշ օլմալը տըր քի, հալէա էվվէլինտէն իգօնօմրա իտէրէք արթըրմըլ օլտուղում բարա ինչ կէչինմէյէ մէճպուր օլույօրում : Ֆագաթ ումարըմ քի արթըգ պունտան սօնրա եինէ բարլագ կիւնլէր կէօրմէյէ նայիլ օլուրուզ :

Պու արա, գուլիպէնին արգասընտա, ազ չօգ տիւզիւննճէ տէօլէլի պիր օտայա վասլը օլունուպ, էրքէք վէ տիշի եատիկեարլար, պիրէր սանտալիէ պլույ օթ ուրտուչար, վէ միւքեալէմէյէ թէքրարէն տէվամ օլունտու :

— Ուայլտմէն, պագ սանա սէօլէյիմ. էօյլէճէ պիզէ հիշ ոլր շէյ պէլի էթմէքսիլին պիզի եիւզ իւսթիւ պըրագըլ, պէշ սէնէ պաչք պօշ կէզտիլինէ, պիր տիւրլի աֆվ իտէմէյօրում. օլմայա քի պիր տահա էօյլէ պիր օյուն օյնայասըն :

— Ֆագաթ պէն կիթտիմ իսէ, Մօրթիմէր պուրատա տէյիլ մի իտի. վէ զանն իտէրիմ քի պէնիմ ղայպուպէթիմի հիսա իթտիրէճէք դատար սէնի եիւզ իւսթիւ պըրագ մամըլ օլմալը տըր :

— Է՛հ. պիլիրսին քի պէն միւտահանէյի սէվմէմ. պէնիմ միւթէվէֆա գօճամ, Մօրթիմէրտէն գիյատէ եիւրէլի իտի : Մէնին իչին պաչգա տըր Ուայլտմէն. ազ գալտը քի պիր շէքէրճինին օղունու հազլայամայաճագ իտի. վէ էկէր պէն քէնտիսինտէն ճէսուր պուլունմուզ օլմասամ, քի՛մ պիլիր իչին սօնու նէրէլէրէ վարաճագ իտի . . . :

Մօրթիմէր, պու քինայէտէն պօղուլուպ եիւզիւնիւն ընկի տէօնէրէք, պիր ղազապ վէ թէլաշ ինչ Մատամ Արինին սէօղիւնիւ գաթ իթտի, վէ պիր հիտտէթլէ :

— Էկէր պէն մէրգումու գըսգըրագ իտիպ ալթըմա ալմըլ վէ գօլարունը գըվըրմըլ օլմասամ, սէն անը նէ՞ սուրէթլէ քէսէպիլէճէք իտին» տէտի :

— Պօշունա էօյիւնմէք լաղըմ տէյիլ տիր Մօրթիմէր, տէյի պաղըրտը Մատամ Արին տախի հիտտէթիւնտէն գըզարարագ, վէ հալէա էսքիտէն պագը գալան տիւպէրլիլինէ տէ պու սուրէթլէ եէնի պիր ընգիւագ վիրէրէք, «Ուայլտմէն տախի պու կօլտա իլէր կէօրիւլ տիւր. Ֆագաթ հիշ պիր տէֆա քէնտիսի հազըր պուլունտուղու հալտէ, գուրպանընը պիր գարըյա քէստիրմէմիշ տիր : Հէմ նէ՞ հոճէթ, գաթէն շէքէրճինին օղու, պէնի կէօրիւր կէօր-

մէջ շիտտէթլէ ալեագա իթմիչ վէ պանա թէսլիմ օլմուչ օլտուղունտան , սէնին մուսվէնէթին օլմագսըղըն տախի անը ույգուսունուն իչինաէ քէսէ- պիւրի հոսիմ . . . :

Միւճատէլէ եսվաչ եսվաչ տէրէճէյի թէճավուչ իթմէյէ պաչալալ , ա- ղըր նէթիճէլէրէ եօլ աչաճագ կիպի կէօրիւնտիյինտէն , Ուայլտմէն իչի թաթ- ւը եէրինէ պաղամայա լիւզում կէօրտիւ , վէ շու աթիտէքի գըսսա նութ- գու իլէ , թարաֆէյնին հիտտէթինի թէսքին իթմէյէ միւսարաթ իյլէտի :

— Պէնիմ տիլպէ'ր Մատամ կրինիմ . իչի սէն կէօրմիւշին օ կէօրմիւշ տիւր , օնտա պիր պէյիս եօզ տուր . էլվէրիւր քի մագսէտ հուսուլէ կէվիւր վէ բարալար ճէպինիգէ կիւրմիւշ տիր : Սէնին տիլպէրլիյին գատար ճէսուրու- ղուն վէ եիւրէյին պուլունտուղունու տախի պէնտէն զիյատէ պիլէն եօզ տուր . Փագաթ Վօրթիմէրէ տէ հագգսըղըզ իթմէմէլի տիր . օ տախի պու- չագ գուլլանմանըն եօլունու պիլմէզ տէիլ տիր . պունուն բէք ալէա թէճ- րիւպէլէրինի կէօրմիւշիմ . ինքեար իթմէքլիյիմ հագգսըղըզ տըր : Հէմ պուն- տան սօնրա էքէյիճէ եէնի իլէրիմիզ օլաճաղընտան , իքինիգին տէ մուսվէ- նէթինէ իհթիյաճմ վար տըր . վէ իսթէմէմ քի պիրիպիրինիգէ Ֆէնա նագար իլէ պագարագ իլէ էնիլէլ օլասընըզ . իլթէ շիրքէթիմիզ , պու եօլտա իմթի- յօրսամ օ օլաճագ տըր . էկէր շիրքէթիմիզ լէիլիյինտէ պագը գալմամը իս- թէրսէնիզ , քեաֆֆէնիզ տախի ասլա սէօղիւմտէն տիչա'րը չըգմամալըսընըզ : Հայտէ պագալմմ պարը'ըն , վէ պիրիպիրինիլի գուճագալըն :

Ուայլտմէնին , թէքմիլ շիրքէթ ազալարը իւզէրինէ օլ տէրէճէտէ գարըր գօնուլմազ պիր հիւբմ ու թէէսսիրի պուլունմագտա իտի քի , Մատամ կրին վէ հայլազ Վօրթիմէր , պու տիչի վէ էրքէք ճանավարլար , պիր քէրրէ պիրի պիրլէրինին եիւզիւնէ պագտըգտան սօնրա , Փըրլանըզ այաղա գալգտըլար , վէ եէքտիկէրինին անընը բուս իլէտիլէր :

Իլթէ պու սուրէթլէ , շիրքէթին իքի միւհիմմ ազալարը պէյնինտէ , հիւս- նի իմթիգաճ թէքրարէն իտտէ օլընտը :

— Զօզ մէմնուն օլտում . թէչէք քիւր իտէրիմ , տէտի Ուայլտմէն , թէք- րարէն քէլամէ աղազ պիրլէ : Տագաթ Մատամ կրին , միւսաատէն իլէ , պի- րազ Վօրթիմէր վէ պէն , իքիմիզ մալսգէնէ ինիպ , օրատա միւհիմմ պիր մատտէ իչիւն կիլլիճէ մէչվէրէթ իտէճէյիլ . նէթիճէսինի սօնրա սանա տա պիլտիրէճէյիլ . սէն եօզարտա պէքլէ . օլմասըն քի պիլլի գօլալալ իչիմիզէ էնիլէլ օլան գուհուր իթսին : Գա'լզ , Վօրթիմէր :

Սէր հայտուտ վէ հայտուտը սանի , իքիսի պիրաէն այաղա գալգալ , օ- տանըն գաբուսունտան տիչարը չըգտըլար . պատէհու Ուայլտմէն մէգքիւր գաբունուն արգասընտա պուլունան տիվարըն եան թարաֆընտան վէ ալթ թարաֆընտան պէչէր գարըր էօլտիւբտէն սօնրա , պու էօլչիւլէրին պիրլէչ- տիքէրի նօզթա իւզէրինէ գուվէթլի սուրէթտէ պիր բարմագ պասթը , վէ Վօրթիմէրի թութուպ եանընա չէքտի :

Էլվէլ էմրտէ , պու գարըր վէ բարմագ հիսապարընտան հիչ պիր նէ- թիճէ էսէրի կէօրիւմէտի իսէ տէ , արասը պիր իքի տագըգա գատար կէչ-

տիյինտէ , Ուայրոմէն իլէ Մօրթիմէրին , իւզէրինտէ տուրմուշ օլտուզլարը թաշ տէօլէմէ բարչասը , աղըր աղըր աշաղը ինմէյէ պաշլատը :

Պէշ տագըգա տահա կէշմէգտէն , պու իքի հայտուտլար կիզլի պիր մախ-գէնին տէօլէմէսինէ այագ պասմըշար , վէ օլ շէյթան տէլիլի տախի թէքրա-րէն գարանըպ , մէգքիւր տուզաղըն իղի թօզու տէ պէլլիսիզ օլտու :

Պու կիզլի մախգէն էրէյիճէ կէնիշ պիր մահէլլ օլուպ , ըջըզ վէ հավա ալմագ իշիւն , գուլիպէնին օճաղընա չըգան պօրու կիպի պիր տար տէլիք պուլունմագտա իաի :

Պու դատարճըզ ըջըզ , պիզլիմ հայլագ գաթիլլէրէ ազ կէլտի . Փագաթ հէր շէյի էվլէլինտէն տիւշիւնէն Ուայլտմէն , լազըմ կէլէն թէտարիքի կէօր-միւշ օլտուզուենտան , տէրհալ պիր ըջըք էագարագ օրթալըզը այտընլաթտը :

Օլ վագըթ , Ուայլտմէն վէ Մօրթիմէր , քէմէրինին գարարթըսըլիլէ տա-հա պիատէ տէհշէթլի պիր հալ քէսսլ իթմիշ օլան պու եէր տիպի թօնօզլու մախգէնտէ , պիրէր քիւթիւք ալըպ գարչը պէ գարչը օթուրտուլար :

Վէրէք մէգքիւր քիւթիւքէրին , վէ կէրէք տիվարըն իւզէրինտէ , պիր թագըմ գան լէքէլէրի տախի պուլունմագտա իաի :

Թապիաթը իլէ , իւք էվլէլ Ուայլտմէն միւքեալէմէ գաբուսուենու աշտը :

— Մօրթիմէր . արթըզ բարա վէրէմէմ տէտիյինին ապը նէ՞ իաի :

— Է՛հ . արթըզ վէրէճէք բարա գալմազ իսէ նէ՞ տէնիր :

— Սէն իսթէրսէն տահա չօզ բարա չըգարապիլիրսին :

— Ուայլտմէն . արթըզ շագանըն վէ թէհամիւլին սըբասը կէշմիշ տիր-սանա հէր շէյի աջըգտան աջըղա սէօյլէյէճէյիմ . նէ էարաճաղըմըզա գաթի պիր գարար վէրտիյիիգտէ , իճապընըն իճրասընա պագապիլիրիզ . . . :

— Սէօյլէ՛ Մօրթիմէր . թէրէտաիւտ լազըմ տէյիլ տիր . էիւրէյինտէ նէ վար իսէ տիշարը վէր պագալըմ . պէն քէնտիմ տախի պու միւլէվլէշ հալէ պիր նէթիճէ վէրիլմէսինի արզու իթմէքտէյիմ : Նէ՛ վար իսէ սէօյլէ . չէ-քի՛նմէ :

— Էվլէթ պիրիպիրիմիզի էյիճէ անլամալըջըզ :

— Հայ հա՛յ , էյիսի տէ օ տուր . պաշլա պագալըմ :

— Վլատլէրին , խաթըրնտան չըգմըշ օ՛լմամալը տըր Ուայլտմէն :

— Խա՛յր Մօրթիմէր . իսթէրսէն պէն քէնտիմ պիրէր պիրէր գիքը իտէ-յիմ , վէ նէ տէրէճէյէտէք անլէրին իճրասընտան պուլունտուղումու տա պէ-յան իլլէյիմ : Միւքէմէլ պիր գօնաղա մալիք օլաճաղսըն տէտիմ . վէ Միւրը գօնաղընա սէնտէն պաշգա պիր սահիպ էօզ տուր : Սչճըլարա վէ խըտմէթ-քեարլարա հիւքմ իտէճէքսին տէտիմ . վէ Միւրը գօնաղընըն աշճըսը վէ խըտ-մէթքեարլարը սէնին էմրինէ միւնթագըր պուլունուօրլար : Գօմանտան գը-լըճը ասաճագսըն տէտիմ . վէ իշթէ Պահրիյէ նագըրը պիլէ սէնի օ սըֆաթ-լա հուզուրուենա գապուլ իթմէքտէ տիր . վէ էալընըզ պիզլիմ վէ մատամ կը-րին իշիւն , շու կիյինտիյին ատի էլպիսէ թահթընտա սապըզ բաշալրանը Մօրթիմէր տէյի թանըլըպ , պիզտէն պաշգա պիւթիւն տիւնեա ալէմ , սա-նա , պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միւրը նամընը վէրիյօր . վէ Միւրը Փամիւ-էասընըն հուտուտուզ վարիտաթը , էմրինին թահթընտա պուլունուօր . . . :

— Պունդարը ինքեար իթմէյօրում Ուա'յլումէն . Փագաթ պունդար իլէ պէ-
րապէր , պանա պաշգա պիր շէյ տահա վատ իթմիչ իտին :

— Էվվէթ , դայէթ տիլպէր պիր գըգ . եանի շէլէն Հուայթրօզը :

— Պու վատինի իճրա իտէմէտին , Ուա'յլումէն :

— Ֆագաթ սէն օ տիվանէ գըզըն ագընը շէլէմէտին իսէ , գապահաթ
պէնաէ՞ մի տիր .

— Պէնիմ իչիւն պու վատին իճրա օլմատըգտան սօնրա , տիկերլէրինտէն
հիչ պիրիսինին տէ գէրրէ գատար հիւքմի եօզ տուր : Գօնագլար , խըտ-
մէթքեարլար , օյ հուտուտուզ վարիտաթ , վէ պահրիյէ գօմանտանըզը ,
քեաֆֆէսի տէ սէնին օլտուն Ուա'յլումէն . քեաֆֆէսի տէ սէնին օլտուն .
ասլա հէօզիւմ եօզ տուր . պէնիմ էսքի բաշապրաճըլըզըմ պանա էվվէրիր Ու-
ա'յլումէն , եալընըզ շէլէն պէնիմ օլտուն պաշգա պիր շէյ իսթէմէմ . պունա
պիր չարէ պուլապիլի՞րմիսին . օնա պագալըմ . ուզուն սէօզիւն գըսասար :

— Պու տիվանէ գըզա պու տէրէճէտէ եանմը՞ մը սըն , Մօրթի՛մէր :

— Պէն քիւլ օլտում տիյօր իսէմ , հալէա եանմը՞ մը սըն տէյի պանա
սիւալ իտէյօր : Ուա'յլումէն , արթըգ տայանաճագ թագաթըմ գալմատը :
Սէն եալընըզ քէնտինի տիւչիւնիւյօրսուն . եալընըզ պէնտէն բարա շէքմէյէ
պագըյօրսուն . Մօրթիմէրին հալինի սիւալ իթտիյին եօզ :

— Ֆագաթ Մօրթի՛մէր , պէնտէն բարա շէքիյօրսուն տէտիյինտէ , պու
բարալարը սանա պէն քէնտիմ վէրմիչ օլտուզումու , սէնի Բայֆ Միլըրըն եէ-
րինէ կէշիրիպ օ թարալարա սահիպ գըլմըզ օլտուզումու սունթույօրսուն :

— Պու իհսանտան արթըգ վազ կէշտիմ Ուա'յլումէն : Բայֆըն վայրտէսի ,
սահիհէն քէնտի էվլատը օլտուզումա օ տէրէճէտէ ինանմըզ վէ կէնիյէթ իթ-
միչ տիր քի , Բալմըր գօմրանիսար եանընասա հըՓզ իտի միչ օյան թէքմիլ
նագտ վարիտաթընը պէնիմ էմրիմին թահթընա վազ իւլէմիչ տիր : Սէն տա-
թի գաթէն պուրալարընը հիսապ իտէրէք պու օյունը օյնատուն . մէգըլըր
բարալարըն պիթմէսինէ տէ բէք ալ պիր շէյ գալմըզ , վէ հէման քեաֆֆէ-
սինի տաթի սանա վէրմիչ օլտուզում հալտէ , պէն շիմտիյէ տէկին հիչ պիր
շէյտէն իսթիֆատէ իտէմէյիպ , պիր տէ ալէագա աթէյի՞նէ թութուլտում ,
վէ եանըպ եանըպ քիւլ օլտում . պու ըիւթպէնին , վէ պու վարիտաթըն
պանա նէ՞ Փայրտէսի օլտու . հի՛չ . Փագաթ հիչ պիր Փայրտէսի օլմատըգ-
տան պաշգա , տէհէթիլի պիր զարարը տաթի հուտուլէ կէտիյինէ՞ նէ տէյէ-
ճէքսին : Ուա'յլումէն , սէնին իչիւն նէ շէքտիմ իսէ արթըգ էլ վերիր . . . :

— Պէնիմ իչիւն մի . . . :

— Էվվէթ սէնին իչիւն . չիւնքի պէն պէրիտէ մէրհամէթսիպ պիր տիւպէ-
րին եիւզիւնտէն , սէնին սէպէպին իլէ էրիյիպ էրիյիպ թիւքէնմէքաէ իքէն ,
սէն , պէնիմ բարալարըմ սայէսինտէ , սէնին տիլպէրին իլէ մէսուտ պիր էօմր
կէշիրիյօրսուն . . . :

— Պէնիմ տիլպէրի՞մ քիմ տիր , Մօրթի՛մէր . . . :

— Մարկէրիթ Գօլտուն տիր . . . :

— Մարկէրիթ Գօլտուն մի . . . :

— Էվվէթ պէնիմ բարալարըմ իլէ պիր գօնագ տէօլէտիպ իչինէ եերլէ-

տիրտոյին , արապալար վէ սէյիսէր սագլայրալ կէզտիրտոյին , վէ հէր կիճէ սորտէր իլէ հէմ քէնտինի էյլէնտիրտոյին վէ հէմ տէ օնա զէվզ պաղըչա- մագտա օլտուղուն Գաթէրին Գօլտուին տիր :

—Մօրթիմէր , էկէր հէր պիլտոյին պունուն կիպի իսէ , վայ իքիմիդին տէ հալինէ :

—է՛հ , Գաթէրին Գօլտուին՝ սէնին մաշուգան տէյիլ տիր տէյի պէնի աղտաթմաղա տա չըզըչ պագալըմ . պունտալա Մօրթիմէրի պունունչըն եա , էյլէն , պագալըմ իչին սօնու նէրէյէ վարաճագ :

—Մօրթիմէր . սէնի ալտաթմայա , սէնին իլէ էյլէնմէյէ իհթիաճըմ պու- լունմատըղըն պիլմէլի իտին . կէօրիւնիւր քի քիմին գարընսնտա լագըրտը իթմէքտէ օլտուղունու սանա տէրխաթըր իթտիրմէք լազըմ կէլիյօր : Նէ՞ , սէնի Բալֆ Միլըրըն եէրինէ գալիմ իթտիրմէք իչիւն պու գատար չալըտը- ղըմ , սըրֆ սէնին քէյֆին իչիւն մի օլտու տէյի վանն իտէյօր իտին : Գըզ սէնին , վէ բարալար պէնիմ օլաճագ իտի . էկէր սանա տիւչէն հիսսէյէ մա- լիք օլմագըղը պէճէրէմէտին իսէ , պու պիր սէպէպ տէյիլ տիր քի , պէն տախի քէնտի հիսսէմտէն վագ կէչէյիմ : Մօրթիմէր , սէնի պէն քէնտի էլիմ իլէ էօրտիւրմէսէմ պիլէ , սախթէ Բալֆ Միլըրըն , սապըզ գաթիլ բաշավրա- ճը Մօրթիմէր օլտուղունու պիր թարիքէ հիւքիւմէթին գուլաղընա վարտըր- տըղըմտա , սէնին քիւլիւնի հազայա սափուրմայա տա միւզթէտիրիմ :

—Պու ճիհէթլէրտէ այաղընա վարան պուլունմատըղըն պիլիլիմ :

—Իմտի նէ տէրէճէտէ հիւքիմին ալթընտա պուլունտուղունը ունութ- մամալըսըն :

—Ուայլտմէն , քէնտինի ալտաթըյօրսըն :

—Քէնտիմի ալտաթըյօրմըյըմ :

—էկէր պէնիմ իւզէրիմտէ թէէսիրինի վէ հիւքմիւնի պագը սագլամագ իսթէրսէն , պունուն եօլու , էօլիւմ թէհտիտի տէյիլ տիր : Հէլէն Հուայթ- րօզ պէնիմ օլմատըզտան սօնրա , պէնիմ ինտիմտէ , էօմրիւմին տախի ղէրրէ գատար դըյմէթի եօզ տուր Ուայլտմէն . էկէր շու մէրհամէթսիզ գըզ հագ- գընտա պանա շու տուր տէյէճէք պիր իւմիտ կէօսթէրմէյէ միւքթէտիր օլա- պիլիլի իսէն , օլ վագըթ ճան ու թէն իլէ սէնին հիւքմիւ մուլաղըն թահ- թընտա պուլունմուչ օլտուղումու անլայապիլիլիմ : Արթըզ պաչգա շէյէ ագ- լըմ էրմէյօր :

—Պէն սէնին պու գատար չօճուզ օլտուղունու պիլմէզ իտիմ , տէտի Ուայլտմէն , իչին հալինէ կէօրէ մանօլրայը թէպտիլ իթմէնին վէ եումու- շագըզ կէօսթէրմէնին լիւզումունու անլայարագ :

—Շիմտի չօճուզ օլտուղումու անլատըն ա . օնա կէօրէ եարապիլէճէք պիր իչին վար իսէ , անը սէօյլէ պագալըմ :

—էկէր իչ տէօնիւպ սօլաչըպ Հէլէն Հուայթրօզըն իւզէրինտէ մէրքէզլէ- նիյօր իսէ , պուհա պիր չարէ պուլմամագ սանա տա այըպ տըր , պանա տա :

—էվվէթ իքիմիզ տէ այըպ տըր . Փագաթ նէ՞ եարմալը :

—Հէլէն սէնի սէվմէյօր տէյօրսուն , էօյլէ տէյիլ մի :

—Սէվմէմէք տէյիլ քի , գանն իտէրսին արթըզ եիւզիւմէ պիլէ պագմագ իսթէմէյօր :

— Է՛հ յ սէնի սէվմէյէ վէ Նէնին երևալանէ պագմնոյա քէնտիսինի մէճ-
պուր իթմէնին Եօլունու պուլմալըըզ :

— Ճէ՞ պրէն մի :

— Է՛հ մատամ քի հիւսնի ըրզասը իլէ սէվմէյօր , էլպէթտէ ճէպրէն սէվ-
մէյէ ալըթըըըլմալը տըր . պունուն իքիսի օրթասը պիր թարիք վա՞ր մը տըր :

— Բէք ալէա . պազգա թարիք եօզ տուր . Փագաթ էրմիզդէն նէ՞ կէ-
լիր . նէ՞ եարապիլիլիլի :

— Խանէսինտէն աչըըըըզ . վէ եալընըզ պիր մահէլլտէ սէնտէն պազգա
քիմսէնին երևալանիւ կէօրմէյէրէք , եա եավաչ եավաչ քէնտիլիլիտէն սէնի
սէվմէյէ մէճպուր օլուր , եա եօզսա , սէն զօր իլէ անը սէվէրսին . . . իլթէ
օլաճաղը պու տուր . պունուն իւզէրինէ չօզուլգ տիւչիւնճէք պիր չէյ վա՞ր
մը տըր :

— Պէն տէ էօյլէ թախմին իտէյօրու մքի , պու տէտիլիտէն պազգա պիր
թարիքին տէ գապիլի եօզ տուր : Ճագաթ գաչըըըր իսէք , քէնտիսին ՚նէ՞րէյէ
կէթիլըմէլիլիլի :

— Է՛հ , պէօյլէ պիր մագսէտ իչիւն , պու մախզէնտէն ալէա պիր մա-
հէլլ օլապիլի՞ր մի :

Մօրթիմէր , Ուայլտմէնին պու սօն սէօղիւ իւզէրինէ Փըրլանըպ այաղա
գալգաը , վէ մէյեուսիյէթլէ , տէհչէթլի մախզէնին տէօրթ թարաֆըըը պիր
քէրքէ կէօզտէն կէչիրտի : Չանն իտէրսին քի , օլ արա , մէզքիւր մախզէն
սահիհէն տահա գիյատէ տէհչէթլի պիր հալ քէսպ իթմիչ , վէ հէր թարաֆ-
տան , սախանէ կիպի գան գօզուլարը կէլմէքտէ տիր տէյի հիսս օլունմագ-
տա իտի :

Օլ քիպարգատէ , վէ մէլէք կիպի պիկիւնահ վէ նաղիք գըզըն , էօյլէ
պիր գաթիլլէր մաղարասընա կէթիլիլիլիլի հապս իտիլմէսի թէֆէքքիւրիւ .
պիզգաթ գաթիլ Մօրթիմէրին պիլէ իչէրիսինէ էլ վէրմէյօր կիպի կէօրիւն-
տիւ :

Ճագաթ Ուայլտմէնին իզթիհզաքեարի վէ խային պիր պագըը , վէ պիզ-
գաթ Մօրթիմէրին քէնտի Փէնա թարաֆը , քէնտի մուվազգաթ շայնֆէլէննէ
զալէպէ իթտիլէր : Անն հայտուտ թէքրարէն գանլը քիւթիլիւն իւզէրինտէ
օթուրտու , վէ «տէտիլի կիպի օլուն , Ուայլտմէն» տէտի :

Պիչարէ վէ նէվճիվան գըզըն իլամը վէրիլիչ իտի . . . :

Նէ՛ տէհչէթֆէրմա պիր իլամ . . . :

Մախզէնին տէրունիտէ պիր միւտտէթ , տէրին պիր սուսլուգ հիւքմ
իթտի :

Սախթէ Բայֆ Միլըր նամընը թաչըմագտա օլան բաչապրահը Մօրթիմէր ,
վէ սախթէ ճօրճ Ուիլըն սըֆաթընը տէրիւհտէ իլլէմիչ օլան Թօմաս Ուայլտ-
մէն , Ալլահըն տէրիկեահընտան գօվուլմուչ պուլունան պու իքի նէֆէր ին-
սան ճանտվարըր , կէօղէրինի մախզէնին գարարմը թօնօղունա տիքմիչ
օլտուզարը հալտէ , քէնտիլէրինճէ գարար վէրմիչ պուլունտուզարը չէյ-
թանլարա մախսուս թապավուր իւզէրինէ , տէրին թէֆէքքիւրէրէ տալ-
մըլար իտի :

Ուայլտմէնին , Հէլէն Հուայթրօզու խանէսինտէն գաչըըըպ մէզքիւր գա-
թիլլէր ինինէ կէթիլմէլիլիլի էն ալէա թարիքի իւզէրինէ , բաչապրահը Մօր-
թիմէր գատար տիւչիւնմէյէ իլթիահը պուլունմամագտա իտի :

Ուայլտմէն, պէօյլէ առի ճոսօնէլէր իւղէրինէ սասթլար իլէ տիւշիւ-
նիւպ, իչին ուճուճու օրթասընը պուլամայաճագ գատար զիհնինին զաա-
Փընա գարը ուղրաշաճագ առի առիլէրոն տէյիլ իտի :

Մէրգուճէյի ճէպրէն գաշըրմագ թասսավուրու զիհնինէ եէնի կէլմիշ
պիր շէյ օրմուշ օրսա պիլէ, անըն իւղէրինէ պէշ տազըգա գատար տիւշիւն-
մէսի քեաֆի իտի :

Հալ պու քի, ճէհէննէմտէն պիլէ գօփուլմայա շայսն պուլունան պու
տէհչէթի վէ իզպանտուտ հայտուտ պաշը, գաթէն բաշավրաճը Մօրթիմէրի,
պէտպախթ Րայֆ Միլըրըն եէրինէ կէշիւրմէլլի թասսավուր իթտիլի կիւնիւ,
սըրասը կէտիյինտէ Հէլէն Հուայթրօզու խանէսինտէն գաշըրմաղըզա տախի
քէնտինճէ գարար վէրմիշ, վէ օլ պասպտէ լազըմ կէլէն թէրթիպաթը չօգ-
տան պէրու տիւշիւնիւպ սըրասընա գօյմուշ իտի :

Իմտի, ճանավար գաթիլին, աճէպա շիմտիքի տիւշիւնտիյի շէյթանլը՞գ
նէ իտի . . . :

Նիհայէթ Մօրթիմէր, կէօփուճիւ մախղէնին թօնօղ քէմէրինտէն աշաղը
ալըպ, ըէֆիլքինին եիւպիւնէ պագտը :

Իքի հայտուտար, եէքտիկէրի իլէ թէքրարէն միւքեպլէմէյէ պաշլայըպ,
օլ կիճէսի քէնտի տէհչէթիլի թասսավուրարընը մէվգըյի իճրայէ վաղ իյլէմէ-
յէ գարար վէրտիլէր :

Հազըր օլ պագալըմ, պէտպախթ Հէլէն Հուայթրօզ . . . :

Լազըմ կէլէն թէրթիպաթըն իսթիչարէսի պիրպալ ուզուն պուրտիւ . Փա-
գաթ մէրգուճան իքի նէֆէր խասպիլէր, այնի գաքան տէլլի վասըթասը
իլէ մախղէնտէն տիշարը չըզըպ, Մատամ Կրինի գարըլատաղըլարընտա, եիւզ-
լէրինտէ, շէյթանլարա մախսուտ պիր խօշնուտիյէթ ալէամէթի միւշահէտէ
օլունմագտա իտի :

Տիշի ճանավար, պէօյիւք պիր մէրագըպ, իչին նէթիճէսինի անլամագ
իսթէյիպ, Ուայլտմէնին վէ Մօրթիմէրին, քէնտինէ լայըգ էլլէրինի թութ-
տը, վէ անլէրի սըգարագ, պիւայ իտիճի պիր պագըշլա եիւզլէրինէ պագտը :

Մատամ Կրին տախի ալտըղը ճէվասպտան խօշնուտ օլտը :

Պատէհու Ուայլտմէն, մէրգուճէ տիշի ճանավարա տախի պագը թուլի-
մաթլար վէրտիքտէն սօնրա, Մօրթիմէր իլէ պիրիքտէ գուլիպտէն տիշարը
չըգտըլար :

Մօրթիմէր, օլ ախաճըր գարանլըգ հէնուզ պասամըշ օլտուղու հալտէ,
Հէլէն Հուայթրօզուն խանէսինէ ուղրայըպ, գարունուն իչինտէ Մօրտաուն-
թա պիր իքի սէօզ սէօյլէտի, վէ պատէհու Կէնաթ խանէսինէ կիթտի :

Օ կիճէսի, գարանլըգ տախի վագթիինտէն էվվէլ պաստը :

Պունուն տա սէպտի շու իտի քի, պիկիւնահլարըն եիւրէյի կիպի բագ
օլան պէրրագ կէօք եիւղիւ, վուզու պուլաճագ տէհչէթիլի մէնգարէլէրի
կէօրմմէք իչիւն, զայէթլէ գաթը պուլուլթլար իլէ սըֆաթընը էօրթմիւշ
վէ պըրագմըշ իտի քի, թասպախթ տախի, քէնտի մէնն իտէմէտիյի ինսան
ճանավարըղը էսէրլէրինէ գարըշ, քէնտի թէքմիլ զազապ վէ տէհչէթ էսէր-
լէրինի մէյտանա տէօքիւպ ուղրաշարն տէյի :

1746 սէնէսի վետրուարըն 28ինճի կիճէսի տիր :

Լօնտրա չէհրի , պէլքի երբմի սէնէտէն պէրու , պէօյլէ պիր փետրուար 28 կիճէսի կէօրմէմիչ իտի :

Վագթիւնտէն եարում սասթ էվվէլ , չէհրի մէգքիւրու գաթը պիր սիյահ էօրթիւ ալթընտ ալմըջ օլան զիֆիր գարանլըգ , արա սըրա կէօքթէն աթէչ եաղըյօր կիպի աչաղը ինէն շիճէք ըջղը իլէ , տէհչէթլի պիր այտընլըղա թահվիլ օլուպ , պիր արա , պիւթիւն չէհիր թութուչուպ եանմագտա տըր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Փուրթունանըն շիտտէթի օ տէրէճէլէրէ վարտը քի , զէլզէլէ չըգմըջ կիպի , խանէլէր թէմէլլէրինտէն սարսըլմագտա , պաղչէլլէրտէքի ուֆագ աղաճլար եէրէ գատար էյիլիպ պիրիպիրլէրինէ սարըլմագտա , իխթիար աղաճլար , կէնճէլր կիպի պու գարսըն շիտտէթինէ տայանամայլպ , քիմիսի օրթասընտան , վէ քիմիսի տէ թա քէօքիւնտէն գըրըլուպ եէրէ սէրիլմէքտէ , օճագ թէրէլէրի ուչմագտա , զայիֆ տիվարլար եըգըլմագտա , վէ էլհասըլ , ումուճի պիր խէվֆ ու էնտիչէ , հէր քէսին եիւրէյինի իսթիլա իթմէյէ պաշլամագտա իտի :

Սօգաղլարտա իսէ , ինսանըն էսէրի պլլէ կէօրիւնմէքտէ իտի :

Սասթլար կէչտիքճէ , պու հալը բիւր տէհչէթ պիրաղ թէսքին օլաճագ իքէն , զանն իտէրսին քի , պիթթէտրիճ , թապիխթըն զաղապը , տահա զիյատէ քէսպի շիտտէթ իյէտի :

Եարը կիճէյէ թամ իքի սասթ գայարագ , Հէլէն Հուայթրօղուն խանէսի գարուսու խաֆիֆճէ վուրուլու :

Էկէր պու գարու սէսինէ էվվէլինտէն միւնթաղըր պիրիսի պուլունմուչ օլմասա , Փարգընա վարան տա օլմայաճագ իտի :

Ֆագաթ իխթիյար խըտմէթքեար , հէր տագըգա գարունուն վուրուլաճաղընա միւնթաղըր պուլունտուղունտան , հէման անը աչմայա գօշմագ իսթէտի :

Նասըլ քի գարիւնըմըզըն մալիւմի տիր , սատըգ Պիկթէյլ քէյը իլէ իխթիյար խըտմէթքեար Մօրտաունթ , ասըպ պիրիպիրլէրինտէն այրըլմատըգլարը կիպի , օ կիճէսի տախի , սուղգ հավիտէ իքիսի պիրտէն ուչանըգ պէքլէմէքտէ , վէ արթըգ պէյնլէրինտէ իճատ օլունմուչ սիբ նէվի քէնաիլէրէ մախսուս լիսան իլէ արա սըրա գօնուչմագտա ք վէ պաղէն բէք շիտտէթլի պիր կէօք կիւրիւլախիսի վէ շիճէք ալէվի զուհուրինտէ տախի պիրիպիրլէրինի գուճագլամագտա իտիլէր :

Մօրտաունթ՝ գարունուն սէսինի ալըպ ալէթ թաճիլ այաղա Փըրլանարըլընտա , Պիկթէյլին եէրինտէ աղըր օթուրմասը գապիլ մի իտի :

Պիչարէ իխթիյար Մօրտաունթուն , նէ շիտտէթլէ Փըրլանարպ այաղա գալգմըջ իտի իսէ , կիպի պիր իքի ատըմ ալըր ալմագ , այնի շիտտէթլէ եիւզիւ իւզէրինէ եէրէ չարըլմասը տախի պիր օլուու :

Եինէ այնի վուգուաթըն թէքէրրիւրի իտի :

Պիկթէյլ , քէնտի բէֆիգի իլէ պիրիքտէ , այնի շիտտէթլէ Փըրլանարպ աչաղա գալգմըջ , վէ անըն իլէ պիրիքտէ գարույա տօղրու գօշմագտա իքէն , զէվալը իխթիյարըն այագլարընա էնկէլ օլուպ , անը եէրէ սէրմիչ իտի :

Պիչարէ իխթիյար , պիր տագիգա գատար սէրսէմլէնիպ , սիւաիւլիւ

էնքանք գալա գալտը . վէ հեր տէՓա սու Փէլաքէթի անըն իւզէրինէ կէթի-
րէն սատըգ քէլը , քէնտի գասահաթընը էորթմէք , վէ իթթիյար ըէՓիգի-
նին կէօյնիւնիւ ալմագ իչիւն , տիլինի պիր գարը տիչարը չըգարըպ , ալէթ-
տէՓամ Վորտաունթուն եիւզիւնիւ վէ էլլէրինի եալամագտա իտի :

Նիհայէթ իսթիյար Վորտաունթ , կիւճ հալ իլէ քէնտիմի թորլայըպ ,
վէ մախուրէն գօթուղընա կիրմիչ օլան քէլըին իւզէրինէ տայանըպ , թօ-
բալ թօբալ գարունուն էօնիւնէ գատար վասըլ օլտը , վէ անը աչտը :

Խչէրի կիրէն բաչալրանը Վորթիմէր իտի :

Փարու թէքրարէն գարանտը :

Վորթիմէր իլէ Պիկթէլին սրասը աչըգ օլտըղընտան , ասըլ ԲալՓ Միլը-
րըն վէ նիչանլըսընըն սաաըգ քէլըի , թէքրարէն թահգիր ալամէթի իլէ սա-
պըգ բաչալրանըն բաչալարընը գօգլամայա պաշլատը . Փագաթ վէ-
վալը իթթիյար հալէա ասըլ քէնտի հանըմընըն էսքի մաչուգու տըր տէյի
իթիգաա իթմէքաէ պուլունաուղու Վորթիմէրի կէօրիւլէնտէ օլ գատար
մէմնուն , վէ քէնտիսի իլէ եալընըգճա կէօրիւլէնէ Բէնէղնէլ պուլուրմուչ
օլտըղը իչիւն տախի , օլ գատար մէսրուր օչմուչ իտիքի , գաՓասընըն , գօ-
լունըն վէ այագլարընըն աճըսընը վէ հաթթա սատըգ ըէՓիգի օլան Պիկ-
թէլի պիլէ ունութարագ , սախթէ ԲալՓ Միլըրըն էօնիւնէ տիւչաիւ , վէ
անը հալլի իւզէրինտէ պուլունան պիր ուՓագ օտայա կէօթիւրիւպ պիր
սանտալիէտէ օթուրթաու :

Պու ուՓագ օտա , պաղչէյէ նագըր , վէ Հէլէն Հուայթրօղըն եօգարքի
գաթաա եաթտըլը օտանըն տախի թա գարըլ թարաՓընտա պուլունուպ ,
ըիւզիւտարըն վէ կէօք կիւրլէմէսինին բաթըրտըսը օլմասա պիլէ , պուլարըն
միւքեալէմէ սէսի , նէվճիվան գըզըն գուլաղընա տէյէմէգ իտի :

Վորտաունթ , էֆէնփէնի հուզուրընտա օթուրմայա ըագի օլանա տէկին ,
օնա ալ եիւրէք թիւքէթտիրմէտի :

Իսթիյար խըտմէթքեար , նիհայէթ էֆէնփէնի խարամընա տայանամայըպ ,
էթէլլէրինի պիրիպիրինէ գալուչտուրարագ պիր սանտալիէ իւզէրինտէ օթուր-
տուղունտա , սատըգ քէլը տախի , թէրպիյէտէ գուսուր օլմամագ իւզրէ իրի
գուլըրուղունու թօբլայըպ ալթընա ալտըգտան սօնրա , Վորտաունթուն ա-
յագլարը եանընտա եէրէ սէրիտի . Փագաթ կէօղիւնիւ Վորթիմէրտէն ա-
լըրմամագտա իտի :

— Զօգտան պէրու սէնիւնլէ այըրճա գօնուչմագ խթէր իտիմ , տէտի
Վորթիմէր , Վորտաունթուն գըզարըպ պօղուլմագտա օլան եիւզիւնէ պա-
գարագ :

— Պէօյլէ պիր իգպալա նայիլ օլաճաղըմը ասլա Փիքրիմտէն կէչիրմէյէ
պիլէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտիմ , տէյի ճէվապ վէրտի իսթիյար վէ սաՓ-
տէրուն խըտմէթքեար , քէքէլլէյէրէք , վէ սու գատար լուղէթլէրի գօման-
տա իտիպ , հուզուրա չըգաճագ հալէ կէթիրմէք իչիւն գան թէր տէօքէրէք :

— Եիւրէյիմին աճըսընը պիրիսին Վորտաունթ :

— Օնա չիւրհէ մի վար էՓէնտիմ . ահ էկէր էլիմտէն պիր շէյ կէլմէսի
գապիլ օլտա իտի , գօմանտան էՓէնտի . էկէր էլիմտէն պիր շէյ կէլմիչ օլտա

խախտման, և քանի որ իշխան, նե՞ անկողն, նա՞ օրը անլաթայրմ. էֆէնտիմ իշխան
քէնտիմի, քանի պէնի տիմէր իսթէրիմ, Մօրտաունթ գուրուճուզու . . .

— Անլատրմ. անլատրմ. ուղրուճա քէնտիմի թէլէֆ իթմէյէ հազրը պու-
լուճաճաճա իտին, տիմէր իսթէրսին :

— Ան՝ սէօզ անլայանա գուրուճան օլայրմ. պէն սէօյլէմէյտէն սիզ ան-
լատրնըզ. հաթթա չու Պիկթէյլ ըէֆիքիմի պիլէ, սիզին ուղրուճուզա, Բա՛լֆ
Միլըր էֆէնտի, էֆվէթ սիզին ուղրուճուզա. Եանի տիմէր իսթէրէմ քի . . .
չիւնքի իքիմիզ տէ պիլ կիկիլիլ . . . սիզին ուղրուճուզա էօլմէր իշխան պիլէ,
պէն վէ Պիկթէյլ . . .

— Անլատրմ ուղրուճուզա ֆէտայի նէֆս իթմէր իշխան պիլէ պիրիպիրլէ-
րինիզտէն այրըլմագ իսթէմէզտիմիզ :

— Ան՝ նէ՞ կիլզէլ տէ, տէյէճէյիմի անլայօրսունուզ :

— Պիկթէյլ պու գատար սէվէրմիսին :

— Ան՝ պիզ տէ իքիմիզ պիրիպիրիմիզէ ալէազա իթմիչիզ տիր. պիր տա-
զըզա իշխան պիլէ պիրիպիրիմիզտէն այրըլմագայրը. պիրիմիզ էօլալիլիմիզտէ,
սազ գալաննն նէ Եարաճալը՝ պանա օ գատար գօրզու կէթիլմէքտէ տիր
քի, էկէր գապիլ օլա իքիմիզին տէ էօլմէմէսինի իսթէյէճէր իտիմ :

Մօրտաունթ, հէյէճանը գալլ իլէ պու գատար սէօզիւ պիր Եէրէ կէ-
թիլիպ, գազասըզ իշին իշինտէն չըգմայա մուվաֆիֆագ օլտուգտան սօնրա,
գօլլարընը աչըպ այաղա գալգա՛ր գալգմագ, սատըզ քէլը տախի, քէնտի
իլիթիյար ըէֆիքիմիսին պագըլընտան վէ հարէքէթիմտէն իշին հալինի անլա-
լըպ, քէնտիսի տէ պօյճա այաղա գալգտը, վէ Հէլէն Հուայթրօզուճ պու իքի
նէֆէր պիկիլանաճ պէնտէլէրի, խապիս Մօրթիմէրին հուզուրուճտա, տէ-
րունի աչը իլէ պիրիպիրլէրինէ սարըլըպ Եէքտիկէրինի պուս իթտիլէր :

Մօրտաունթ պատէհու գօշարագ, էֆէնտիսի տիր տէյի թարընտըր
հայտուտ բաչալրաճը Մօրթիմէրին տախի էլինի պուս իթտիլինտէ, սատըզ
Պիկթէյլ տէ, քէնտի ըէֆիքիմիսին հիւրմէթէն վէ տէյիլ քի Մօրթիմէրի սէվտի-
լինտէն, անըն նալայըզ էլինի Եալամայա թէնէզզիւլ իթտի :

Մօրթիմէրին իսթէալի տէ պու իտի :

Քէնտի էլինի Եալայան ալիճէնապ քէլըտէն չօզ աչաղը պուլուճան պու
խապիս հայլըզ, տէրհալ ճէպիմտէն, քեաղըտա սարըլըզ պիր թաթըլ խա-
մուր իշի բարչասը չըգարարագ, զէվալը հայվանա թագտիմ իլէտի իսէ տէ,
Պիկթէյլ, պէօյլէ պիր նալայըզ էլտէն հէտիյէ գապուլ իթմէլիլի Եա քէնտի
քիպրինէ Եէտիրմէտիլինտէն, վէ Եախօտ պու խալիսթ էտէրինէ էմիլիլթ
իտէմէտիլինտէն, գուրուզուճու սասրագ պէրի թարաֆա տէօնտիւ, վէ
րէյինի սիւալ իթմէքտէ տիր կիպի, մանէալը պիր պագըլ իլէ Մօրտաուն-
թուն Եիւզիւնէ պագմայա պաչլատը :

Սէֆիլ իլիթիյար, էֆէնտիսի քիւլիլէ տիւլիլ օլմասընտան ալթիւլթ օ-
լարագ նէ Եարաճալընը չաչրտը, վէ անըն թարաֆընտան վէքեալէթէն
թէպրիլէյի զիմէթ իթմէր իշխան պիր սէօզ սէօյլէմէյէ չնալալատը իսէ տէ,
զէվալը ատէմիս արթըզ սասթլար իլէ չալըլըպ կիւճ հալ իլէ պիրիքտիրմիլ

օլտուղու սէօղ սէրմայէսինն նէթիճէսի կէլիչ օլտուղունտան , իզհարը իՖլաօ իթմէյէ մէճպուր օլտու : Կէլ պագ քի , գուրամատան տա պիր շէյ չըգմատը :

Պէտպախթ սէօղ միւֆլիսի , մէյեուսիյէթլէ Պիկթէյլին երգիւնէ պագըպ , պու մէրհամէթէ շայան հալինէ սէպէպ օլտուղունու , սատըգ քէլրէ անլաթմագ իսթէտիյինտէ , հայլազ սապըգ բաշպրաճը , ճէպինտէն , եինէ քեաղըտա սարլմըզ պիր խամուր իչի բարչասը տահա չըգարարագ , իքիսինի պիրտէն Մորտաունթա ուզաթտը , վէ մէրգունա խիթապէն ,

« Կէօրիւնիւր քի պու սատըգ քէլր , սէնսիգ պիր շէյ եէմէք տախի իսթէմէյօր . ահ , մուհապպէթ վէ սատագաթ , նէ՛ պէօյիւր Փագիլէթլէր տիրլէր » տէտի տէրունինտէն պիր սախթէ ահ տահա չէքէրէք :

Էֆէնպիլն թագտիմ իյլէտիյի հէտիյէյի ըտտ իթմէք , գապիլ վէ միւմքի՞ն մի իտի :

Էլէր միւմքին օլտա տախի , պունու , պազը նագիքեանէ սէօլլէր իլէ սիւլէնտիրմէք լազըմ իտի . հալ պու քի , զէվալը իխթիյար , սէօղ թարաֆընտան խայի վագըթտան պէրու իՖլաօ իտիպ պիր եանա չըգմըզ իտի :

Ֆագաթ Մօրթիմէր , թէրէտտիւտէ հիչ պիր մահէլլ պըրագմամագ իչիւն , տիկէր ճէպինտէն տախի եինէ քեաղըտա սարլմըզ այնի խամուր իչինտէն պիր բարչա չըգարըպ , քէնտիսի տէ եէմէյէ պաչլատը :

Իմտի , Մօրտաունթ վէ Պիկթէլլ տախի , Էֆէնպիլն պիր պագըզը իւզէրինէ , Խա՛նը ելէ՛ն տիչլէրի արասընա այըպ շիյնէմէյէ մէճպուր օլտուլար :

Նիհայէթ , միւսաֆիրին , խանէ սահիպլէրինէ վերմիչ օլտուղու իչպու գըսսա պիյաֆէթ խիթամ պուլտուգտան սօնրա , հայը իՖլաօսիյէթինի պնլաթամամըզ օլան զէվալը Մօրտաունթ , թէքրարէն միւքեալէմէյէ տավէթ օլունտը :

— Հանըմըն , հիչ պէնիմ իւզէրիմէ պիր շէյ սէօլլէմէյօր մը :

— Խա՛յր , Բալֆ Մի՛րըր էֆէնտի . էլիմտէն նէ՞ կէլիր :

— Քէնտիմի թէլէֆ իթմէքիլի տիւչիւնիւյօրում Մօրտաունթ :

— Ամա՛ն էֆէնտիմ . նէ՞ սէօլլէյօրսունուզ :

— Է՛հ պէօլլէ եաշամագտան իսէ , էօլմէք տահա էյի տէյի՛լ մի :

— Ֆագաթ պու տէտիյինիւ շէյ օլամագ :

— Հանրմըն պէօլլէ իսթէյօր , տօ՛սթում . նէ՞ չարէ :

— Էֆէ՛նտի . հանըմ պէօլլէ . . . պիր նիյէթ . . . :

— Նէ՞ օլույօրսուն , Մօրտաունթ :

— Խա՛յր . . . Ֆագաթ . . . պաչըմ . . . կէօյիւմ . . . խա՛յր . . .

պիր շէյ տէյի . . . կէչէր . . . աման . . . նէ օլույօր . . . ում . . .

Սէֆիլ իխթիյար պունտան զիյատէ պիր շէյ սէօլլէմէյէ միւգթտիր օլամայըպ , պաչը՝ օմուղունտան աչաղը սալըլտը . վէ էկէր Մօրթիմէր եէթիչիպ քէնտիսինի գուճագլամասա , սանտալիէնին իւզէրինտէն եէրէ տէվրիլէճէք իտի :

Սատըգ քէլր , իխթիյար ըֆիլիինին պու հալինի կէօրտիւյունտէ , հիչ պիր շէյէ ազըլ էրտիրէմէյիպ , միւքէտտէր սուրէթտէ անըն սօլկուն երգիւ-

նէ պագմագտա , վէ գուրուղունու ասարագ , մէյեուսիյէթլէ էլլէրինի եաւամագտա օլտուղու հալտէ , ալչագ Մօրթիմէր , արթըգ քէնտիսինտէն պիւխայէր պուլունան Մօրտաունթը սըրթ իւթիւ եէրէ եաթըրտը , վէ սատըգ Պիկթէյլէ պիր շէյ չագտըրմամագ իչիւն , կիւյա աճըմագտա տըր կիպի , իւթիյար խըտմէթքեարըն եիւզիւնիւ օղսամայա պաշլատը :

Պիկթէյլ տիւ չէօքիւպ , պիր Մօրթիմէրին վէ պիր տէ եէրէ սէրիւմիւ օլան Մօրտաունթըն եիւզիւնէ պագմագտա վէ անըն իւզէրինէ աղլայօր կիպի ինճէ ինճէ ինլէմէքտէ իտի :

Պիր իքի տագիւգ սօնրա , պիչարէ քէյլին տէ կէօպլէրի տէօնմէյէ պաշլատը , վէ պիր իքի տէֆա սիւքինիւ չըրընտըդտան սօնրա , քէնտի էմէքտաշ իւթիյար ըէֆիգինին թէնի իւզէրինէ սէրիւպ , քէնտիսինի զայպ իթտի :

Թաթլը խամուր իչի բարչալարը , քէնտի խըտմէթլէրինի բէք ալէա սուրէթտէ իճրա իտիւպ , Մօրթիմէրին իշթիքեասընա հիչ պիր մահէլլ պրագմամըչլար իտի :

Օլ վագթ , հայլազ գաթիւ , պիրիպիրլէրի իւզէրինէ սէրիւմիւ օլան իքի իւթիյար խատէմէլէրին հարէքէթտէն սաքիթ վիւճուալէշինէ պագարագ , շէյթանլարա մախսուս պիր կիւլիւմէյիլ կէօթէրտիքտէն սօնրա ,

« Էհ . պէօյլէ սատըգ ըէֆիգլէրի պիրիպիրլէրինտէն այըրմագ կիւնահ տէյիլ մի իտի . քի՛մ պիր , պէքի տէ էպէտի սուրէթտէ արթըգ կէօզլէրինի աշմայարագ , հէ՛մ էպէտի սուրէթտէ պիրիպիրլէրինտէն այըրմիւլ օլմագլար վէ հէ՛մ տէ , հանըմլարընըն պաշընա կէլէճէք Փէլաքէթի կէօրմէք իշքէնճէսինտէն տէ գուրթուլմուլ օլաճագլար տըր » տէտի վէ պատէհու , քէնտի քէնտինէ պաշլամըլ օլտըղը պու սօն միւքեալէմէյի եինէ աթիտէքի սուրէթտէ տէվամ իլլէտի :

« Էյ սալը Բալֆ Միլըրըն սատըգ մաշուգասը Հէլէն Հուայթրօզ , հալէա սալը Բալֆ Միլըրը արայան վէ սախթէ Բալֆ Միլըրըն կիւնիւլէրինի զարալայան սատըգ եիւրէյին տախի արթըգ թէրէտտիտի հալտէն գուրթուլուպ , նիհայէթ , գարըսընտա պուլունան Բալֆ Միլըրը , սալընա վէ սախթէլլինէ պագմայարագ , գաթիէն քէնտի Բալֆ Միլըրը ալը տէյի գապուլ իլլէմէյէ մէճպուր օլաճագ տըր :

« Պու սուրէթլէ , պիր համէտէ , իքիմիգ տախի , վիճուտիմիգի էրիտիւպ մահֆ իթմէքտէ օլան շու գարարսըզ հալտէն , շու թահամիւլիւմիգ խարիճինտէ օլան իքէնճէտէն , էպէտի սուրէթտէ գուրթուլմուլ օլաճաղըզ : Պրա՛վօ , Ուայլտմէն . սահիհէն սէն պէօյիւք պիր ատէմսին . սէնսիգ տիւնեա նէ՛ սէֆիլ հալտէ պուլունմուլ օլաճագ իտի : Ֆագաթ Մօրթիմէրի տէ եապանա աթմամալը , պու կիճէքի օյունու իճրա . . . »

Սէֆիլ խապիսին սէօգիւ աղընտա գալտը :

Պաղչէյէ նաղըր պուլունան բէնչէրէլէրտէն պիրիսի նահէհան աշըլուպ , շիտտէթլէ տիվարա չարըլտը , վէ օտանըն տէրունինտէ պուլունան ըըրգ սէօնիւպ օրթալըզ զիֆիր գարանըզ օլտուղու կիպի , աշըլան բէնչէրէ գանատընըն ճամը տախի գըրըլուպ խուրտէ խաչր օլտու , վէ բարչալարը , ալչագ գաթիլին եիւզիւնէ սէրիւտի :

Պունու միւթէագըպէն թօք կիպի բաթլայան կէօք կիւրլէմէսի սէսի , տիւնեատա գօրգու տէնիլէն շէյին վար օլտուղունա ինանմայան Վօրթիմէրի , թէբէտէն թըրնաղա գատար տիթրէթմիչ օլտուղու հալտէ , արգասընտան ճէհէննէմ աթէշի կիպի բարլայան եէնի պիր շիմէք տախի , օտանըն տէրունիի գըզկըն պիր ըչըզլա այարնլատըզ , պիկիւնահ Մօրտաունթուն վէ Պիկթէյլին պիրիպիրլէրի իւզէրինէ եէբէ սէրիմիչ օլան վիւճուտլէրինի Մօրթիմէրին կէօզիւնէ սօգտուղունտա , ալչազ սապըզ բաչապրածը , տէհչէթինտէն կէրի կէրի կիտէրէք պիր սանտալիէ իւզէրինտէ եըզըտը :

Պին նէֆէր գաթիլլէրի պիրտէն եարըմ սանիյէ զարֆընտա քիւլէ թահպիլի իտէպիլէն պու ատալէթ աթէշի , մաղոււմարը բիւր տէհչէթ գըլան պու շէտիտ շիմէք , նէ՞ իչիւն օ սանիյէտէ , Լօնկ Բաս սօգաղը եատիկեարը օլան պու ալչազ խապիսի մահվ ու նապէտիտ իթմէտի :

Շիւբհէսիզ , տահա զիյատէ տէհչէթլի պիր էօլիւմ իլէ անըն ճէզասը վէրիլէճէյի մուհագգագ օլտուղունտան , պէլքի քէնտինէ պիր իխթար օլմագ իւզըէ , պու գատարճըզ անը գօրգուլմագլա իգթիֆա իթմէք խթմիչ իտի :

Մօրթիմէր , Ուսյլտմէնի խաթըրնա կէթիւրէրէք , պիր իքի տագըզա գատար քէնտինի սէրսէմլէթմիչ օլան իչպու թապիաթ զարպընա զալէպէ իթմէք զուրուրիյէթի իլէ այաղա գալգտը :

Օլ արա շիմէք եինէ սըզ սըզ էնտիյինտէն , օտանըն տէրունի , հէման կիւնտիւզ կիպի տէվամը սուրէթտէ , այտընլըզ հալտէ պուլունմագտա իտի :

Պիր իքի տագըզալըզ շայեֆլէյնպէն նատիմ օլան հալլազ վէ տիւլէր գաթիլ , զանն իտէրսին քի անըն աճըսընը չըզարմագ , եանի մէպքիւր մուվագ գաթ շայեֆլէյն եէրինի տօլտուրմագ իչիւն , քէնտի իւզէրինտէ , էվլէլքինտէն պիյատէ պիր վահշիլիք գուվլէթի հիսս իլլէմէյէ պալլատը :

Օլ վագըթ , Փիքրինտէն տէհչէթլի պիր թէֆէքքիւր կէչտի :
Էվլէթ , սահրպիզ , մուհաֆըզսըզ գալան , վէ պիկիւնահլար ույգուս սունա տալմը օլան նէվճիվան գըզը , անսըզըն եաթագընտա պապթըրըզ , ըրգընա գաստ իթմէք ճանաւարըղընը Փիքրինէ կէթիւրտի . . . :

Պիր իքի ատըմ իլլէրու կիտիպ , գարուտան տիչարը չըզմայա պալլամըջ իտի . . . :

Պագաթ քէնտինէ նամալիւմ պիր գուվլէթ , գօլունտան թութուպ քէնտիսինի կէրի չէքմիչ կիպի օլտու . . . :

Մօրթիմէր պիր իքի տագըզա գատար տուրուպ տիւչիւնտիւ . եօգարըջ չըզսը՞ն մը չըզմասըն մը . . . :

Ճանաւարըզ տուլղուսու զալէպէ իթտի . . . :

Պու տէֆա , վահշի գաթիլ , պէհէմէհալ , քէնտի վահշիլիլինի մէվգըյի իճրայէ վագ իլլէմէք իւզըէ , նիյէթի գալլիլէ իլէ հալլիլէ չըզտը . շիմէյին ըլըղը իլէ նէրտիվէնի պուլտու . . . պիր իքի այագ եօգարըջ չըզտը . . . :

Պիր տէ իւչիւնճիւ այագտա մըլսլանըզ գալտը . . . :

Թապիաթըն զաղապընտան գօրգմայան ալչազ խապիս , խաֆիֆ պիր ըսըզ սէսինտէն սարսըրըզ , պուլունտուղու եէրտէ մըլսլը կիպի գալմըջ իտի :

Ըստդ սէտի թէքերրիեր օլունսուղունսա , Վօրթիմէր ազունը պաշունա թօբլայըպ , թէքրարէն հապիլիյէ Էնտի , վէ տիթրէմէքտէ օլան այագլարընա կիւն հալ իլէ սէօզ անլաթարաք գարունուն եանընա վասըլ օլտու :

Խապիս բաշավրաճը , եինէ տիթրէմէքտէ օլան էլի իլէ սիւրկիւլիւ ջէքիպ սօգագ գարունունու աշտըղընտա , ուզուն պիր մանթօյա սարըլըլ օլան հայտուտպաշը Ուայլտմէն , իչէրի կիրիպ գարույու արալըգ պըրագտը :

Եսրը կիճէյէ թամ պիր սաաթ գալըլ իտի :

— Խչիմիգ Եօլունտա՞ մը տըր , Վօրթիմէր , տէտի սէր հայտուտ :

— Բէք սըրասընտա տըր . բէյի՛ս էֆէնտի :

— Սէսին տիթրէյօր Վօրթիմէր :

— Սէվինճիմտէն տիր Ուայլտմէն :

— Սագըն պաշգա պիր սէպէպ օ՛լմասըն :

— Պաշգա նէ՞ սէպէպ օլապիլիր :

— Մաշուչ խըտմէթքեար իլէ շու ուղուրսուգ քէյրին իւէրինի պիթեօ :

տի՞ն մի :

— Օ իչ չօգտան կէօրիւլտիւ :

— Էօյլէ իսէ վագըթ ղայպ իթմէքսիզին օ պիր իչիմիզի կէօրէլիմ :

— Էվվէթ . թամ օնուն սըրասը տըր :

— Վալէթէն միւճէվէրէրինի նէ՞ եարտըն :

— Ճէպիմտէ տիրէր :

— Քեաֆֆէսինի տէ աշըրապիտի՞ն մի :

— Մահֆազայարընը քէնտիսինէ թէքը իթտիմ :

— Հիչ պիր շէյ պէլի օլմատը եա :

— Նէ՞ պէլի օլաճագ . օ եօգարքի օտատա եաթմագտա իքէն , պէն սախթէ անսաթարլարըմ իլէ , աշաղըքի օտատա պոլունան սանտըգ վէ սօլապլարը աշարագ , պիր իյնէսինէ վարանա գատար օրթալըղը թէմիզէտիմ . վէ սէսիպճէ սօգագ գարունունտան տիչարը չըգտըմ :

— Չօգ մէմուն օլտուճ , Վօրթիմէր . իլթէ հէր վագըթ պէօյլէ Էլլէ-զը օլմալը . հէմ սէֆիլ գարը , Էվլարընը վէ Էլլէլլէլլէ ղայպ իթտիքտէն սօնրա , արթըգ նէ՞ եիւրէքլէ միւճէվէրէրինին եիւզիւնէ պագաճագ իտի :

— Վալէթէ պիլմէ՞զ մի քի , անլէրին , պիզէ տահա գէլատէ վիզուճու օլուր տէյի :

— Նէ իսէ , արթըգ պօչպօղազըղըն սըրասը տէյիլ , իչիմիզէ պագմտա ԼԵԼԵԳ :

Իքի գաթիլ հայտուտլար , եինէ չիմէքլէրին ըչըղը իլէ նէրտիվէնի կէօրերէք օլ թարաֆա տօղրու իլէրուլէմէյէ պաշլատըլար , վէ իքի տագըգա գարիքընտա եօգարքի գաթա վասըլ օլտուլար :

Հէլէն Հուայթրօղըն եաթագ օտասը , պու գաթտա իտի :

Մաշուչ հալասը տախի , տահա եօգարքի գաթտա եաթար իտի :

Ուայլտմէն վէ Վօրթիմէր , կէնճ գըղըն գարուսը էօնիւնէ վասըլ օլտըգլարընտա , օրատա տուրուպ , գուլագլարընը գարունըն անսաթար տէլիյինէ տայաթտըլար , վէ պիր միւտտէթ իչէրիսինի տիյնէտիլէր :

Տուրթունա , հալէա թէքմիւ շիտտէթի իւէ տէվամ իյէմէքտէ իտի իսէ տէ , պագէն ըրւզկեար վէ կէօք կիւրլէմէսի սէսլէրի մէյտան տախի վէրտիք- լէրինտէն , հայտուտ գաթիլլէր , պէօյլէ պիր միւսասատէլի սըրայա պէքլէ- մէքտէ իտիլէր :

Պու սըրալարտուն պիրիսի մէյտանա կէլտի . պիր տագիգա գատար հայ- տուտլար նէֆէսլէրինի թութարագ օտանըն իչէրիսինի տիյնէտիլէր :

Պիր տէ Մօրթիմէր , շիտտէթլէ Ուայլտմէնին գօլընը սըգտը :

Ուայլտմէն տախի , մուգապէլէթէն , Մօրթիմէրին էլինի սըգտը :

Թարաֆէյնին իչարէթի պիր էյիճէ անլաչլմըլ իտի :

Նէվճիվան գըզըն , նիզամընտա ալըս վէրմէքտէ օլան նէֆէս սէսի իշի- թիլմիչ , վէ տէրին պիր ույգույա տալմըլ օլտըզընա շիւպհէ կէօրիւնմէմիչ իտի :

Նասըլ քի օգույանլարմըլ մալիւմ տիւր , Պիկթէյլ տայիմա տիւլէր գըզըն այագլարը ալթընտա եաթմայա ալըչըլ օլտուզու կիպի , Մօրտաունթ տախի գարունուն տիչարըսընտա եաթտըզընտան , մէրգումէնին օտա գա- բուսու հիչ պիր կիճէ սիւրկիւլէնիւիչ օլմագ իտի :

Իմտի , Ուայլտմէնին , ուսուլճաճըգ գարույու աչմասընտա հիչ պիր կիւճիւր գուհուրա կէլմէտի :

Իքի նէֆէր հայտուտլար , հէր նէ գատար այագլարընըն սէսլէրի չըգ- մամասը իշիւն պէօյիւք դայրէթ կէօսթէրտիլէր իսէ տէ , նէվճիվան գըզ , օ- տասընա ատէմ կիրմիչ օլտուզունու տույմուչ իտի :

« Մօրտա'ունթ , սէն մի սին , » աէտի Հէլէն , կէօզիւնիւ աչմագսըզըն :

Պիչարէ գըզ , քէնտի սիւվալինէ գարչըլք պիր ճէվապ ալամատըզընտա , իւզէրինէ պիր գօրգու կէլտի , վէ կէօզիւնիւ աչտը :

Թամ օ սըրատա բարլայան զայէթ պէրրագ պիր շիմէք ըլըզը , գարան- լըլը մահվ իթտի :

Հէլէն Հուայթրօզ , պու ըլըզըն եարտըմ իլէ , պաչը ուճունտա քէնտի իւզէրինէ տօղու մէյլ իթմիչ օլան Մօրթիլմէրի վէ Ուայլտմէնի կէօրիւր կէօր- մէզ , անլէրի թանըտը , վէ վիւճուտի տիթրէմէյէ պաչլատը :

Սիւպհան Սլլահ , պու ալչագ հայտուտլարըն ճէմալլէրի , օլ արա , նէ տէրէճէտէ պիր վահիլիք իզհար իթմէքտէ իտիլէր :

Վէ պէտպախթ Բալֆ Միլըրըն պէտպախթ նիչանլըսը , քէնտի տօսթլա- ըրընըն , քէնտի համիլէրինին մուհաֆազասընտան մահրում գալարագ , կիճէ եարըսընտա , եէրի կէօյիւ պիրիպիրինէ կէչիբէն էօյլէ պիր տէհչէթլի ար- պէտատա , ճանավարլար մէրհամէթինէ թէսլիմ օլաճագ իտի :

Սէֆիլ գըզ , պաղըրմագ իսթէտի , Փագաթ տէրհալ աղզընա թըգանան պիր պէզ բարչասը , սէսինի մուհասէրէ իթտի :

Ճըրլանըսլ եաթաղընտան չըգմաղա , վէ կիւյա քէնտինի գուրթարմաղա չալըտը :

Պիչարէ գըզ , քէնտի նագիք պէտէնի իլէ , իզպանտուտ կիպի իքի նէֆէր մէֆրէթ հայտուտլարըն գուվվէթինէ գարըլ գօյապիլէճէք տիր տէյի վանն իթտի :

Մէյեուսիլէթ , ինսան նէլէ'ր եարտըրմագ :

Տէօրթ աատէտ տէմիրաէն գօլար, սէֆիլ քըզը, քէնտի եաթաղը տէրունինտէ գըս գըվրագ իթտիլէր :

Սօն պիր հարէքէթ տահա, ճան հավլի իլէ պիր չըրքընմա, պիր մէյեուսանէ մուգավէմէթ էսէրի տահա . . . արթըգ պիչարէ գըզտա աալա հարէքէթ նիլանէսի գալմագ, տիւլէր պաչը պիր ետնընա սալգըլու գալըր . վէ օլ արա էթրաֆա աթէչ սաչան չիմէք, քէնտի գըրմըզը քըզը իլէ, օլանըն իչէրիսինտէքի գարանըղը պէրրագ պիր այտընլըզա թահվիլ իլէտիլինտէ, սէֆիլ գուրպանըն, պիկիւնահըզը գատար տիւլէր, վէ տիւլէրլիի գատար բագ օլան նէվճիվան գըզըն, էն եապանի ճանավարարը պիլէ մէրհամէթէ կէթիրէճէք օլան, վէ տիւլէրլիինէ պիր գաթ տահա րէֆնագ վէրէն պայկըն հալի, պիր արա, պէլի էն եապանի ճանավարարտան տաթի վահչի օլալ պու իքի նէֆէր ինսան ճանավարարը, հարէքէթտէն մէնն իթտի :

Տէօրթ աատէտ նալարը կէօլէր, պէչ տագըգա գատար, Հէլէն Հուգ այթրօզուն տիւլէր ճէմալինէ տօզրու տիքիլմիչ օլուպ, հէրարէթլէրինի թէսքին իթմէք իչիւն, չիմէք քըզընըն, թէքրարէն անըն պիլօր կիպի բարալգըլընը մէյտանա չըգարմասընա պէքլէմէքտէ իտիլէր :

Շիմէք պիր տէֆա տահա չագտը . . . իքի խապիս հայտուտար, անտէն վուրուլուչ կիպի սարուլուպ, պիրէր ատըմ կէրի կիթտիլէր, վէ Մօրթիմէրին էլի, քէնտի րիգասը օլմագ սըզըն, Ուայլամէնին պօղազընա տօզրու ուզանտը :

Սէֆիլ հալար, Ուայլամէնին, օլ տիւլէր ճէմալի թէքրարէն կէօրմէյէ նալիլ օլմասը իւղէրինէ, օլ տէրէճէտէ շտիտ պիր գըրագանճըլը հիսս իլլէմիչ իտի քի, հէման օրատա Ուայլամէնի պօլմագ, վէ Հէլէն Հուգայթրօզու քէնտիսի օրատան եալընըզճա գաչըրմագ կիպի պիր թէֆէքքիւր կէլիլ իտի զիհնինէ, վէ գապիլիլէթի օլմատըղը իչիւն մէքքիւր թէֆէքքիւր տէֆ իթմէք իսթէմէքտէ օլտուղու սըրատա, էլի, այրըճա քէնտի պսչընա օ մէմուրիլլէթի իճրա իլլէմէյէ մէյլ կէօսթէրիլ իտի :

Ուայլամէն, Մօրթիմէրին էլիին հարէքէթինի կէօրմիւչ, վէ աալա եիւզէ կէլմէյիպ, եալընը կէ-լի-ս-է-թ-լ իտի :

«Մրթըգ պու գատար թէրէտտիւտ էլվէրիլ», տէտի հայտուտա պաչը Մօրթիմէրի տիւրթէրէք :

Մօրթիմէր, տէյիլ գօրգուսընտան, եախօտ վիճտանընըն գըեամընտան իլլա վահչի աույղուլարընըն թահրիքինտէն տիթրէմէքտէ օլտուղու հալտէ, Հէլէն Հուգայթրօզուն պայկըն վիւճուտինի, քէնտի մէքրուչ գօլարըլիլէ գուճագլայըլ եաթագտան գալտըրտը, վէ տիրիպիրլէրինէ կէչմէքտէ օլան ալագլարընը կիւճ հալ իլլէ գ:ճանտ իտէրէք, օտա գարուտունա տօզրու իլլէրուլլէմէյէ պաչատը :

Ուայլամէն տախի, ճանէլը պիր կիւլիւմսէյիլ իլէ, կէնճ խապիսին արգասընտան կիթմէքտէ իտի :

Պու ինսան ճանավարարը, եավաչ եավաչ նէրտիվէնտէն աչաղը էնիպ, հավլիլլէ վասըլ օլտուգլարընտա, Ուայլամէն, Մօրտաունթուն վէ Պիկիլէյիլին նէրէտէ պուլունտուգլարընը Մօրթիմէրէ սիւալ իտիպ անլատըգտան սօնրա,

օլ թարափտան գորգածագ պիր սէպէպ պուլունմամտունա էյիտէն թէէմին
օլմագ իչիւն , մայիւմ օլան քիւչիւք օտանըն գարուսու էօնիւնէ վարտը , վէ
իւքըիտինի կէօրմէք իչիւն , շիմէք ւըզընըն եէնիտէն բարլամասընա պէքլէտի :

Մօրթիմէր տախի , խապիս րէֆիգիւնին եանընտա իտի :

Պէքլէնիւն շիմէք չագտը :

Հէլէն Հուայթրօզուն իթի նէֆէր սատըգ էմէքտարլարը , պիրիպիւքլէրի
իւզէրինէ սէրիւի օլարագ , զայ ազըլ ետթմըլլար իտի :

Ուայլտմէնէ վէ Մօրթիմէրէ էօյլէ կէլտի քի , Հէլէն Հուայթրօզուն եալը-
նըզ նէֆտինի գուրթարմագ իչիւն տէիւլ իլլա անըն պիր պաղըը իչիւն տախի
քէնտի քէնտիլէրինի , տիրի տիրի թէլէֆ իթմէքտէն տահա պէօյիւք պիր իգօլալ
թանըմայան իիթիյար խըտմէթքեար վէ սատըգ քէլը , քէնտի հանըմլարը-
նը , զայ ազըլ , Մօրթիմէրին գուճաղընտա ետթմըլ , վէ չըլլագ այագլարը
իլէ գօլարը աչաղը սալըլմըլ օլտուղունու կէօրտիւքլէրինտէ , իթիսի պիր-
տէն այաղա սըչրայըլ , քէնտի պօղպլարընա սարըլածագլար տէյի :

Խապիս հայտուտար , պու մէնդարէյի կէօրմէք իչիւն եիւզլէրինի օ
պիր եանա շէվիրիպ , սօգագ գարուսունա տօղրու իլէրուլէմէյէ պաչլատըլար :
Ոնճագ Մօրթիմէր , հէյէճանընըն գարպընտան հալէա տիթրէմէքտէ օ-
լուպ , հէր նէ գատար քէնտի զիյըլմէթ եիւքիւնիւ Ուայլտմէնին գուճա-
ղընա ալիւր իթմէք իչիւն տիչինի սըգըլ տայանմագտա իտի իսէ տէ , սօ-
զագ գարուսունտան տիչարը չըգածագլարը սըրատա արթըգ թէհամիւլիւնէ
մահէլլ գայմայըլ , նիհայէթ Հէլէն Հուայթրօզուն պալկըն վիւճուտինի ,
քէնտի բիւլէն թէսիւմ իթմէյէ մէճպուր օլտու :

Ուայլտմէն , սէֆիւ գըզը քէնտի վահչի գօլլարը իւզէրինէ ալտըղընտա ,
Մօրթիմէր , մէրգուճուն ուղուն մանթօսու իլէ , Հէլէնին նաղիք վէ չըպլագ
այագլարընը սըգը սըգըյա էօրթտիւ , վէ սօգագ գարուսունու ուսուլճա-
ճըգ գարայարագ , գարանըգ եօլլարտան Ուէսթէնտէ տօղրու եօլ ալընմա-
յա պաչլատը :

Մօրթիմէր , պիր օն տագըգա գատար իլէրու կիտիլէնէ տէկին թէ-
համիւլ իտիպ , պիրագ տա քէնտի գուվլէթինի թօրլատըգտան սօնրա , կէ-
լէիւն քէնտիտինէ թէսիւմ իտիլմէսինի Ուայլտմէնտէն թալէպ իյլէտի :

Շէյթանգարա չարըգ կիտիրէն հայտուտ սաղը , աալա տիհանընտան պիր
սէօզ պիլէ չըգարմագսըզըն , գուճաղընտաքի պիչարէ գըզը , Մօրթիմէրէ
թէսիւմ իթտի :

Օլ հէնկեամտէ , Օպըն եօգուչունա վասըլ օլմուչար իտի :

Հէլէն Հուայթրօզ պիր հարէքէթ կէօթէրտի :

Մէրգուճէ , գօլլարընը եօգարը գալտըրտը :

Մօրթիմէրի պիր տիթրէմէ ալմըլ իտի :

— Նէ՞ իչիւն տուրտուն , Մօրթիմէր :

— Ուայլտմէն իչ ֆէնալաղըյօր :

— Նէ՞ վար . սէսին թէքրարէն տիթրէմէյէ պաչլատը :

— Հէլէն այըլմագ իւզրէ տիր . նէ՞ եարաճաղըլ :

— Թըգած եանընտա տէյիլ մի :

— Խա՛յր • է՛վտէ գալտը • քի՞մ պիլիը իտի թի եօլտա այըլաճաճա տըր տէլի։
Ուայլտմէն վէ Մօրթիմէր , եօգուչուն ալթ պաչընտա տուրմուչար իտի։
Շի՛մէք թէքրարէն չաճաը ,

Իքի խապիս հայտուտլար , ճանավարլարա մախսուս կէօյլէրինի , Հէլէ-
նին սօկուսն ճէմալինէ տիքտիլէր :
Սէֆիք գըզ կէօզիանիւ աչտը • վէքիմին գուճաղընտա պուլունտուղու-

նու , շիմէյին ըչըրը իլէ կէօրտիւլիւմտէ , պիր տահա թէքրարէն աչմամաճ
նիյազը իլէ , եինէ անը գաբատը :

Ձագաթ արթըզ բայկուն տէլիլ իտի :
Մէրգուճէ , մուգալէմէթին պիհուտէ օլտուղունու անլայապիլէճէք գա-
տար ազընը պաչընա կէթիլմիչ օլտուղունտան մը , պէլքի ճանավար հայ-
տուտլարըն գալլէքէն ըրիգաթա կէթիլը իւմիտի իլէ մի , եօգսա արթըզ
Սլաճ պիւսպիւթիւն քէնտի նազարընը իւլէրինտէն գալտըրմը օլմասը զան-
նը իլէ , մէյեուսիյէթիւնտէն մի , վէ էլհասըլ , պէլքի քէնտինին տախի պիր
էյիճէ պիլէմէտիլի պիր սէպէպլէ , ալլա հարէքէթ պիլէ իթմէլիւլ , քէնտիսի-

նի պիւսպիւթիւն գատէրին հիւքմինէ հէվալէ էլլէտի :
Եօգուչու չըզմաճ պիրազ կիւճճէ օլաճաղընտան , Ուայլտմէն՝ Մօրթի-
մէրին իմտատընա եէթիլէրէք , սէֆիլ գըզըն նըաֆ պէտէնինի տէ , քէնտիսի
գօլլարընըն իչինէ ալտը , վէ պու սուրէթլէ , պաչ թարաֆը Մօրթիմէրին
գուճաղընտա , վէ այազարը թարաֆը տախի Ուայլտմէնին գուճաղընտա օլ-
տուղու հալտէ , Հէլէն Հուայթրօզ , պահրիյէ գօմանտանը աաըլ Բալֆ Միլը-
րըն նազըլ նիչանըսը , Օպըն եօգուչունտան եօգարը չըզարըմաղա պաչլատը :

Եօգուչուն եօգարքի պաչընա վասըլ օլունտուգտա , զանն իտէրսին քի
մախսուսէն Հէլէն Հուայթրօզ իչիւն տիւնեայը ալթ իւսթ իթմիչ օլան օլ
չէտիտ վէ նատիր իւլ էմսալ ֆուրթունանըն նէթիճէտի եազլաչմը օլտու-
ղունու խապէր վէրէն եօղմուր տախի , սաղանաճ կիպի ինմէյէ պաչլատը :

Աճէպա , Հէլէն Հուայթրօզուսն էօմր ֆուրթունասը թէքիինինի խապէր
վէրէն եաղմուր նէ զէման պաչլայաճաճա • եօգսա հի՛չ մի եաղմայաճաճա
տըր . . . :

Պիլ տախի Հէլէն Հուայթրօզ կիպի , ճէնապը Հազգըն ինայէթինէ ,
Երախտ Գատէրին հիւքմինէ միւնթաղըր օլարազ , սըրասը իլէ , վուգու-
աթ գէնճիրինին արգասընտան կիտէլիմ :

Նիհայէթ , պիչարէ գըզ , վէ քէնտի ճանավար խասիմէրի օլան Ուայլտ-
մէն վէ Մօրթիմէր , Մատամ կրինին գուլիպէսի էօնիւնէ վաքըլ օլտուգլա-
րընտա , եաղմուրուն շիտտէթի , տէրէճէյի նիհայէյէ վասըլ օլտուղունտան ,
իւչիւ տախի , թէրէտէն թըրնաղա գատար սուլար իչինտէ պուլունմագտա
խալիէր :

Իք վուրուչտա գարունուն աչըմասը , Մատամ կրինին օլ վազըթա
տէկին ուլումագսըղըն , քէնտի միւսաֆիլիլէրինէ պէրէմիչ օլմասընը կէօս-
թէրմէքաէ իտի :

Նէ՛ տօլրուլուգ , վէ նէ՛ սատագաթ :

Թ.

ՏԵՆՇԵԹԼԻ ՊԻՐ ԿԻՃԷ

Հէլէն Հուպթրոզ, նազլ օլունչտուղու խանէտէ պիր գատընա թէսա-
տուֆ իթմիչ զլմասընտան պիրագ եիւրէք սլարագ, կէնիչճէ սօլուզ պլմա-
յա պաշլատը:

Պիչարէ գըզ, տիւնեա իւզէրինտէ աիչի ճանավարլար տախի մէ վճուտ
պուլունտուղունու, խէեալինտէն պիլէ կէշիրէմէզ. վէ գատընլըզ լուզէթի-
նի, տայլմա, մէրհամէթ, Փայլիլէթ, Փէտաքեարլըզ, պիկիւնահլըզ մա-
նէսարնտա անլամլչ, վէ գատընլար, տէյիլ քի տիւնեատա պիր Փէնալըզ
իթմէք, իլլա էրքէրլէրին իճրա իլլէտիլէրի Փէնալըզլարըն տախի էօնիւնիւ
ալմագ, եախօտ անլէրին շիտտէթինի թէսքին իթմէք իշիւն եարատըմըլար
տըր տէյի իթիգատ իթմէյէ ալըմըլ իտի:

Հէլէն Հուպթրոզ օ մախլուզլարտան իտի քի, եալընըզ Ալլահըն վար-
լըղընա ինանըզ, շէյթանլարըն տախի վար օլտուզլարընը զիհնլէրինէ սըզ-
տըրաճագ պիր մահէլլ պուլամաղլար. վէ էկէր տիւնեա իւզէրինտէ ինսան
շէրլի թահթընտա շէյթանլար տախի պուլունտուղունու, պու պիկիւնահ գը-
զա ինանտըրմագ գապիլ օլմուշ օլա իտի պիլէ, պուլընլարըն տախիլինտէ
գատընլար տա պուլունաճաղը իշթիմալինի քէնտիսինէ գապուլ իթտիր-
մէք, պիւսպիւթիւն միւմքինսիզ պիր շէյ օլաճագ իտի:

Բալֆ Միլըրըն պէտպալթ նիշանլըսը, կիճէ եարըսընտա, թապիաթըն
քէնտի տէշէթլի զագասլընը տիւնեայա կէօսթէրմէքտէ օլտուղու օլ ուլու
սաաթտա, Մօրտաունթուն վէ Պիկիլէյլին հիմայէսինտէն մահրում գալմըլ
օլարագ, քէնտի քէնտիսինի, նիշանլըսը զանն իթտիլի Մօրթիմէրին վէ թօ-
մաս Ուայլտմէնին քէնշէլէրի թահթընտա կէօրտիւլինտէ, տիւնեա իւզէ-
րինտէ, ինսան շէրլի թահթընտա շէյթանլար պուլունմագաա օլտուղունա
ինանմայա մէյլ իթմիշ իտի իսէ տէ, օ գարարսըզ վէ մէյեուս հալինտէ,
քէնտիսինի պիր գատըն խանէսի տէրունիինտէ պուլուր չպուլմագ, էինէ էվ
վէթի սաֆտէրունլըզ զպլէպէ իլլէմէյէ պաշլայըզ, օլա օլա, պիր միւնա-
սէպլէթսիզ օյունա, սայղսըզ պիր շագայա գուրպան կիթմիշ օլմասընագա-
րար վէրմէք իսթէմէքտէ իտի:

Իմտի, Մօրթիմէք վէ Ուպլտմէն, քէնտի սէֆիլ գուրպանլարընը թախ-
չէրքի օտանըն գարուսու էօնիւնէ գատար կէօթիւրիւպ օրատա այագ իւս-
թիւ տուրտուրթտուզլարընտա, վէ Մատամ կրին տախի, կիւլէրէք մէրգումէ-
նին եանընա կէյիպ էլլէրինտէն թուրտուղունտա, սօլուգտան վէ եաշտան
տիթրէմէյէ պաշլամըլ օլան սէֆիլ գըզ, տիւլէրինի պիրպիլրէրինէ շարբ-
մագտա օլտուղու հալտէ,

— Մատամ. էֆէնտիլէրին պանա օյնամըլ օլտուզլարը շու օյունա նէ-
տէրսին, տէտի:

— Թէէսսալեֆ ի՞թմէ էվլատում . եապան եէրտէ տէյիւսին , տէյի ճէվասը վէրտի Մատամ Կրին , Հէլէնին էլլէրինի սլըրագ մայարագ :

— Ֆագաթ սիզէ տէ , սլոյ եէրինէ պէօյիք սըզընթը օլտու :

— Պանա նէ՞ իշին սըզընթը օլաճագ տըր էվլատում . . . :

— Նէ՞ օլույօրուզ Մատամ . Ալլահ աշգընա օլսուն նէ՞ օլույօրուզ , տէտի Հէլէն Հուայթրօզ , եէրէ պաթմագտա օլտուղունու հիսս իյլէտիյինտէ , տէհչէթլէ Մատամ Կրինին պօյնունա սարըլարագ . Ֆագաթ սէսի պիրազ եիւքսէրէք չըզմայա պաշլատըղընտան , տիշի ճանավար հէման էլի իլէ մէրգումէնին աղղընը գարամաղա տավրանտըղընտա , սէֆիլ գըզ արթըզ օլ վագըթ անլամայա պաշլատը քի , տիւննա , քէնտի պիլտիյի կիպի տէյիլ իտի :

Վէ չիւնքի գարան տէիյինտէն աշաղը անճագ իքի քիշի սըզպալիթըլէր իտի , իմտի , Հէլէն Հուայթրօզ իլէ Մատամ Կրին , պիրիպիրլէրինէ սարըլը օլարագ , եէր տէօչէմէսինին բարշատը իլէ տէհչէթլի մախզէնէ ինտիքլէրինտէ , Վօրթիմէր իլէ Ուայլտմէն հավիտէ գալտըլար :

Ըջըզ , Վօրթիմէրին էլինտէ իտի :

Պու կէնճ հայլագ , օլ նայիք գըզըն հայտուլար ինինէ էնտիրլտիյինի կէօրտիւքտէ , այնի հայտուլարտան պիրիտի տախի քէնտիտի օլտուղու հալտէ , ճանավար գալպի ըրիգաթա կէլտի . չէտիտ օլիր հէյէճան , վիւճուտինի քեալիլէն իսթիլա իտիպ , տիթրէմէյէ պաշլատը , վէ էկէր Ուայլտմէն , սլիւր էլի իլէ ըջըզ , վէ տիկէր էլի իլէ տախի հայլագ ըլֆիքիինի վիւճուտինի գապրամըլ օլմասա իտի , Վօրթիմէր , էլինտէքի ըջըզ իլէ պէրապէր , թէրէ թագլա , մէգքիւր տէհչէթլի գարան տէիյինտէն աշաղը եուվարլանճագ իտի :

Կէնճ հայտուտ էլիլպ մէգքիւր տէլիքտէն աշաղը պագտը :

Թամ օ սըրատա , Հէլէն Հուայթրօզ իլէ Մատամ Կրին , մախզէնին տէօչէմէսի իւզէրինէ վատըլ օլմուչլար իտի . վէ աշաղը ինմիչ օլան գարագ , թէքրարէն քէնտի քէնտինէ եօզարըյա չըզմայա պաշլամըլ իտի :

Պիր տագըզա սօնրա , Հէլէն Հուայթրօզտան , մէյտանտա հիչ սլիւր էսէր գալմատըղընտա , հայտուտ Վօրթիմէր , էլինի ալնընա լուրուպ , միւտա տէթի էօմրինտէ սլիւր սօն ա՛հը տէրուն տահա չէքտի . վէ եիւզիւնիւ Ուայլտմէնէ չէվիրիպ , հիտտէթլի սլիւր պագըլա անըն եիւզիւնէ պագտը :

Ֆագաթ Ուայլտմէնին , կիւլիւմէյէրէք նիւ թէհտիա եօլու սլիւր սպգըլը , Վօրթիմէրին զազալընը չաբուզ սուրէթտէ թէսքին իյլէմէյէ քեաֆի օլտու :

Վօրթիմէր , թէքրարէն եիւզիւնիւ էօթէյէ չէվիրիպ , Հէլէն Հուայթրօզուն մահպուս պուլունտուղու տէհչէթլի մախզէնին գարագ եէրինէ պագտը :

Սէֆիլ հայտուտ , պոււնունլա , տիլպէր գըզըն եիւզիւնիւ կէօրմիւլզ կիպի զանն իթտի :

Աճէպա ֆիքրինտէն կէչմէքտէ՞ մի իտի քի , արթըզ սլիւր տահա օ տիւլպէր ճէմալի կէօրմէյէ նայիլ օլամայաճագ իտի :

— Արթըզ սլուրատա պու գատար էյլէնմէմիւզ էլվէրիւր , աէտի Ուայլտմէն , Վօրթիմէրին գօլունտան չէքէրէք :

- Նէ՞րէյէ կիպէճէյիզ , տէյի սիւվալ իթ տի Մօրթիմէր :
- Պիզիմ քեարկիր օտայա . խազինէյէ կիտէյիմ :
- Պէնի պիրազ պուրստա պըրազ , Ուա՛յլամէն :
- Պուրստա եալընըզ նէ՞ եարաճազ սըն :
- Պէն տէ նէ եարաճաղըմը պիլէմէյօրում . Փազաթ այազլարըմ իլէրի կիթմէք իսթէմէյօրլար :
- Խասթալըզընը անլայօրում Մօ՛րթիմէր , Փազաթ շիմտի չօճուզլուզըն սըրսաը տէյիլ տիր :
- Ա՛լ . պիւթիւն միւճէվէրլէրի սանա վէրէյիմ . նէ՛րէյէ կիտէրսէն կիթ . անճազ պէնի պիր միւտտէթ պուրստա եալընըզ պըրազ : Գօ՛րզ մա . մախզէնէ ինէճէք տէյիլիմ . շուրաճըգտա պիրազ օթուրայըմ . մէրգումէնին եազընընտա պուլունմուշ օլայըմ . սօնրա պէն տախի սէնին եանընա , իսթէտիյին եէրէ կէլիրիմ . ա՛լ . վուլիփեփն միւճէվէրլէրիին սանա վէրէյիմ . . . :
- Մօրթի՛մէր . նիշանլընը արթըզ էլինտէն ալան օլմազ , գօ՛րզ մա . բէք էմին եէրտէ տիր . վէ պիր իքի սասաթտան սօնրա , քէնտի Րալֆ Մէլըրընք եանընտա կէօրէրէք , պուլունտուզըր մահէլլաէն մէմուռն օլաճազ , վէ շու տիւպէր մախզէնի , իքինճի ճօրճ գլալ հապրէթլէրինին սէրայը իլէ , վէ գանլը քիւթիւքլէրի տախի , Վիլէլմինա տ՛Անսրախ գըրալիշանըն ալթուն իլլէմէյի սթօփա տէօլէմէլէրի իլէ թէպալի իթմէք իսթէմէյէճէք տիր :
- Էյլէնմէնին սըրսաը տէյիլ տիր , Ուա՛յլամէն :
- Էյլէ իտէ , հայտէ կիտիպ իշիմիզէ պագալըմ . միւճէվէրլէրի , ճինսլէրի վէ գըյիլէթլէրի իլէ տէֆթէրէ ալայըմ . եարըն շիրքէթ պիզտէն հիսապ իսթէր :
- Փազաթ պու խուսուտի պիր շէյ տիր . շիրքէթին միւտախէլէ իթմէյէ նէ՞ հազզը վար տըր . . . :
- Է՛հ , եինէ պու վարխաթտա տէօրթ քիշինին հիսսէսի եօ՞գ մը . իլի էվլէլինտէն սաղա պաղլայըպ , սօնրասը իշիւն միւնազաայա մահէլլ պըրազմամազ էյի տէյի՞լ մի :
- Տէօրթ քիշի տէտիլին քիմլէր տիրլէր :
- Քիմլէ՞ր օլաճազլար : Հայտուտ պաշը Ուայլամէն :
- Պիր :
- Տիշի հայտուտ պաշը Մատամ կրին :
- Իքի :
- Հայտուտը սանի Մօրթիմէր :
- Իւչ :
- Հայտուտը սանի Մօրթիմէրին զէվճէսի Հէլէն Հուայթրօզ :
- Տէօ՛րթ . տէտի Մօրթիմէր սէվինճինտէն չօճուզ կիպի սըշրայըպ , Ուայլամէնին պօյնուճա սարըլարազ :
- Է՛հ , հայտէ արթըզ իշիմիզէ պագալըմ Մօրթի՛մէր : Էվլէլ իլ , սօնրա ալէազա . . . :
- Մօրթիմէր , Ուայլամէնին սէօզիւնիւ աղզընտա պրագարազ եօլա չըգտը ,

վէ հայտուտապաշտ տախի արգասընտան կիտէրէք, գուլիպէնին արգա գա-
բուսունտան տիշարը չըգտըլար :

Տուրթ ունա թէսքին օլումու, վէ եաղմուր տախի տուրմու իտի :

Իքի հայտուտար, պաղչէյէ վասը օլտուգլարընտա, Ուայլտմէն, ըջըղ
բայթ օսունուն ալթընա ալտը :

Պէրրագլանմըջ օլան կէօք եիւզիւնտէքի բարլագ երլտըզլար, եօլլարընը
քէնտիլէրէ կէօթէրէճէք գատար օրթալըղա այտընլըգ վէրմէքտէ իտիլէր :

Պիր եիրմի ատըմ գատար իլէրու կիտիլտիքտէն սօնրա, պաղչէնին պիր
քէօլէսինտէ, չալը չըբը իլէ գարըջըգ, պիր ատէմ եիւքսէքլիլինտէ սարմա-
չըգ եարրաղը կիպի եէչիլիլէրէ իլէ իհաթա օլունմու շալր մահէլլէ վասը
օլուպ, իքի խասիս պիրտէն օրատա տուրտուլար . վէ Ուայլտմէն, բայթօ-
սունուն ալթընտա կիպէմիլ օլտուղու ըջըղ մէյտանա չըգարըպ, Մօրթիմէ-
րին էլինէ վէրտի :

Պատէհու Ուայլտմէն եէրէ տօղրու էլիլիպ, չալը չըբըջա գարըջմըջ օ-
լան եէչիլիլէրէն պիր գըսմընը պիր թարաֆա չէքտի, վէ պէտէնի իլէ ան-
լէրէ տայանըլ թօրբաղըն պիր մահէլլի պէօլլէճէ աչըգտա գալտըղընտա,
հայտուտապաշտ էլիլիպ, էլի իլէ թօրբաղը գարըջարմայա պաչատը :

Պիր գարըջ գատար տէրինիլքտէն, պիր տէմիր հալգա մէյտանա չըգտը :

«Պէն շու չալը չըբը եէչիլիլիլէ տայանմըջ օլտուղում հալտէ, «էն պիւ-
թիւն գուլվէթիւն իլէ շու հալգայը չէք,» տէտի Ուայլտմէն, Մօրթիմէրէ
խիթապէն :

Կէնճ հայլագըն սինիրի գօլլարը հարէքէթէ պաչար պաչլամագ, իւզէ-
րինտէ պուլունան պիր գարըջ թօրբաղա պէրապէր, պիր թաչ գարագ եօ-
գարը չըգըպ, ալթընտան նէրտիվէն այագլարը մէյտանա չըգտըլար :

«Մէն ըջըղ ալ տէ, էօնտէն եավաչճաճըգ աչաղը էն» տէտի հայտուտ
պաշտ, թէքրարէն Մօրթիմէրէ գօմանտա վէրէրէք :

Սչըլան տէլիլքտէն, անճագ պիր ատէմ սըղապիլմէքտէ իտի :

Մօրթիմէր, պու տարաճըգ տէլիլքտէն, մաղարանըն թաչ նէրտիվէն ա-
յագլարընտան աչաղը ինմէյէ պաչատը :

Կէնճ հայլապ պիլմէմէքտէ իտի քի, քէնտի մէզարընա ինմէքտէ իտի, վէ
պիր տահա կիւն ըջըղ կէօրմէմէք իւզրէ ատըմ ասըմ, քէնտիսինի պու տէհ-
լէթի մէզարըն տէրունինէ սալտըրմագտա իտի :

Նէրտիվէնին թավանը մագամընտա պուլունան քեարկիր թոնօղու քէ-
մէր տախի օլ գատար ալչագ իտի քի, տիմտիք այագտա տուրարագ հարէ-
քէթ իթմէք գապիլ օլամայըպ, սըրթ իւթիւ սիւզիւլէ սիւզիւլէ, նէրտիվէն
այագլարընտան աչաղը ինմէք լագըմ կէլմէքտէ իտի :

Օն իքինճի այագտա, նէրտիվէնին նիհայէթի կէլիպ, Մօրթիմէր, քէն-
տիսինի պիր տէմիր գարու հուզուրունտա պուլտը :

Օլ վագըթ, արգասընտան սիւզիւլէրէք աչաղը ինմիլ օլան Ուայլտմէն,
ճէպինտէն պիր ուֆագ անախթար չըգարըպ, գօլունու Մօրթիմէրին վիւ-
ճուտի իւզէրինտէն իլէրու տօղրու ուզաթտը, վէ արասը պիր տագըգա կէչ-
մէքտէն, մէգքիւր տէմիր գարու սըրթ իւթիւ աչըլարագ, իքի հայտուտ-

լար , քէնտիւրինի , էքէրիճէ կէնիչ պիր տիկէր մախզէն իչինտէ պուլտուլար :

Պու տէհչէթլի ճանավար ինինին , սալա նէ հավա վէ նէ տէ ըջոգ ալա-
ճագ պիր տէլլի տէչլի պուլունմայլու , տար նէրտիվէն տէլլիինտէն նէ գատար
հավա վէ ըջոգ իչէրի կիրէպիլիլի իսէ , անընլա իգթիֆա իթմէք լազրմ կէլլի իտի :

Հէլէ քի , Մօրթիմէրին էլինտէ պուլունան ըջոգ սէօնմէմիչ իտի :

Զիւնքի հայտուլարըն իչէրի կիրմէսինտէն անճագ իքի տագըգա սօնրա
տէմիր գարու տախի թէքրարէն գարանըսլ , էկէր օ եանան ըջոգ տա օլմա-
սա , նէ հավատան վէ նէ տէ ըջոգտան հիչ պիր էսէր գալմամըլ օլաճագ
իտի :

Ուայլտմէնին պիր իչարէթի իւզէրինէ , Մօրթիմէր ըջոգ եէրէ գօյուսլ ,
պէլլինտէքի քէմէրի սէօքմէյէ պաչլատը :

Խապիս հայլազըն , քէնաի վալէրի սանտըղընտան աչըրմըլ օլտուղու
միւճէվհէրէր օրթայա տէօքիլտիլինտէ , Ուայլտմէնին կէօյլէրի , բաթլայա-
ճագ տէրէճէտէ տիչարը տիւշտիւլէր :

Միլըր ֆամիլեասընըն միւճէվհէրաթը , Գինյի՛ս Սգուէյր գատընլարընըն
հայրէթիինի մուճիսլ օլուսլ , օթուգ սէնէտէն պէրու անլէրին աղըղլարընը սու-
լաթմագ տա իտի :

Ֆէօհնէ շըղըն շաֆղը իլէ տէ քէնտի գիւլարընը էթրաֆա սաչմայա
միւքթէտիր օլան նատիր իւլ էմսալ թաչլար , պիր արա զանն իտէրսին քի օլ
մէքրուհ վէ գարանըլգ մախզէնտէ , կիւնէչ աչըրմըլ կիպի պիր հայաթ , թէն-
վիլը իտիճի պիր բուհ հուսուլէ կէթիրտիլէր :

Ուայլտմէն վէ Մօրթիմէր , եէրէ տէօքիլմիւլ օլան օլ գիլյըլմէթ միւ-
ճէվհէրաթըն իքի թարաֆընտա , գարըլ պէ գարըլ տիլ իւզէրինտէ օթուր-
տուլար , վէ քէնտի մէքրուհ էլլէրի իլէ , Հէլէն Հուայթրօղըն գար կիպի պէ-
յալ վէ տիլպէր սօյնուհա սաըլմայա թախսիս օլունուլ պիր կիրանտլահա
մուրասսա կէրտանըլըլ մուայեհնէ իլլէմէյէ պաչլատըլար :

Սօնրա եիւզիւքլէր , պատէհու քիւրէլէր , էլտէն կէչիլիլտիլէր :

— Պունլարը նէ՞ սուրէթլէ թագսիմ իտէճէյիլ , տէյի սիւսլ իթտի Ու-
այլտմէն , մանէալը պիր սուրէթլէ , Մօրթիմէրին տալիըն եիւզիւնէ պագարադ :

— Սէն նասըլ իսթէրսէն էօյլէճէ թագսիմ էթ :

— Պունու պիր քինայէ մագամընտա՞ մը սէօյլէյօրսուն Մօրթիմէր :

— Խա՛յր . քինայէ իտէճէք նէ՞ սէպէպիմ վար տըր :

— Սէնտէն պու տէրէճէտէ ալիճէնասլըլգ մէմուլ իթմէլ իտիմ :

— Խսթէրսէն , քեաֆֆէսի տէ սէնին օլուն Ուայլտմէն :

— Սէպէ՞սլ :

— Զաթէն բաղարըլըմըլ տա էօյլէ տէյի՞լ մի իտի :

— Նասը՞լ :

— Գըլ պէնիմ , վարիտաթ սէնին :

— Ֆագաթ գըլ էլմասըլ օլամագ :

— Օ տա սէնին պիլէճէք իչին տիր , Ուայլտմէն :

— Էկէր սէն պէօյլէ գօճալըլ իտէճէքսէն , Հէլէնինի բէք շապուգ սէն-

տէն սրբ տրբաճագ սըն Մօրթիմէր . սունտան անւոյօրում քի . եպիէնմէք ի-
չիւն պիր ազ աճէլէ իթմիչ օլմալըսըն . էօրէնմէյէ միւհթամ էքէյիճէ շէյլէ-
րին վար տըր տէյի կէօրիւօրում :

— Ի՛հ , սէն տայիմա եանըմտա պուլունաճագ տէյի՛րիսին . միւհթամ
պուլունաըղմ տէրսլէրի էլպէթտէ պէնտէն գըսգանմագսըն . վէ պէն տախի,
սէնին սայէնտէ , էյի պէր քոճա օլուրում :

— Տագաթ , էկէր պէն սէնին եանընտա պուլունմագ իսէ՛մ :

— Պէնի պըրագըպ կիթմէյէ Փիքրի՛ն մի վար :

— Մօրթիմէր . պանա էօյլէ կէլիօր քի , պու կէօրիւլմէք պիզիմ սօն կէօ-
րիւլմէմիւ օլաճագ տըր , տէյի :

— Պէլքի տէ էօյլէ օլմասը տահա խաբըրը օլուր :

— Շու միւճէվէրէրտէն պէնիմ գըմմէթիմի ալտըգտան սօնրա , արթըգ
եա Ամէրիգայա , վէ եախօտ պիր մահէլլի տայիրէյէ չէքիէրէք բահաթ իթ-
մէք իսթէօրում :

— Ֆէնա տիւչիւնմէմիւլսին Ուայլտմէն :

— Վէ հէման եարընտան , պու արգոււուճ իճրասընա պաշլամագ նիյե-
թիւնտէյիմ :

— Պու նիյէթիւնի պէն տէ թահսին իտէրիմ :

— Օ հալտէ արթըգ պիրիպիրիմիզի կէօրմէյէ նայիլ օլամայաճաղըմը նէ-
թիճէսի տէ մէյտանա չըգմըջ օլապիլիր :

— Սանա պիր շէյ սէօյլէյի՛մ մի , Ուայլտմէն . սանա էօյլէ կէլիօր քի ,
արթըգ պիրիպիրիմիզի նէ գատար կէօրտիւք իտէ էլվէրիր . պէլքի էպէտի
սուրէթտէ պիրիպիրիմիզտէն այըլմամըպ տահա էյի օլուր :

— Պէօյլէ՞ մի տիւչիւնիւօրսուն , Մօրթիմէր :

— Հէմ արթըգ պիրիպիրիմիզէ նէ՞ ի՛թիյաճըմըգ վար սըր . իթմիւզ տէ
մագսէտիմիզէ նայիլ օլտուգ . սէն զայէթլէ բահաթ պիր էօմր կէչիրմէյէ
քիՓայէթ իտէճէք պիր վարիտաթա սահիպ օլտուն : Ա՛ն յմալսիմ մագսիմ
տէյօրսուն . եինէ թէքէրրիւր իտէրիմ . պէնիմ շու էլմասըրտա հիչ կէօ-
ղիւմ եօգ տուր . պունլար պէնի՛մ օլտուղունտան , պաշգապընն տախի քէն-
տիսինէ պիր հիստէ չըգարմայա հազըլ օլամագ . իչթէ պէն քէնտիմ տէ ,
քէնտի հիստէ բարէնի՛մ իլէ անլէրի սանա պաշլ իտէյօրում . սունա քիմսէ պիր
շէյ տէյէպիլի՛ր մի :

— Խա՛յր . քիմի՛ն միւտախէլէ իթմէյէ հազըլ օլապիլիր :

— Իչթէ սէն քեամիլէն պու միւճէվէրաթա սահիպ օլարագ , իսթէտիյին
թարափտա , իսթէտիյին կիպի բահաթ պիր էօմր կէչիրմէյէ , վէ պէլքի
Մարկէրիթ Փօլտուիւնի տախի սէնինլէ պիրլիքտէ քեամիլէն մէսուտ պիր
հալէ վազ իլլէմէյէ նայիլ օլապիլէճէյին կիպի , պէն տախի , տիւնեանըն հիչ
պիր խազիւնէսի իլէ թէպտիլ իտէմէյէճէյիմ Հէլէն Հուայթրօզումու եանըմա
ալարագ , Չին իմքէրաթօրաբընըն պիլէ հասէտիւնի մուճիպ օլտագ պիր
էօմր կէչիրէճէյիմ . մագսէտիմիզին հուսուլինտէ գուճուր պիր օլէյ գալմըջ
օլտւօր սը :

— Քի՛մ պիլիր :

— Պէնիմ իշիւն, արթըգ արգու իտիւնէնք պաշգա պիր շէյ գալմամըտըր:

— Սէնին իշիւն գալմամըլ իսէ, պէլքի պէնիմ իշիւն գալմըլ տըր . նէ՞
պիլիյօրսուն :

— Սէն չիմտի բէնտին տի՞մէտին մի քի, արթըգ տիւնեանըն պիր թա-
րաֆընա չէքիլիպ սէֆանա պապաճագսըն տէյի :

— Եվվէթ . ֆագաթ պու սէֆա իշիւն եալընըգ վարիտաթ քիֆայէթ
իթմէզ :

— Տահա պաշգա նէ՞ իսթէրսին :

— Պու վարիտաթըն սէֆասընը չըգարաճագ պիր բէֆիգա տա լազըմ
տըր :

— Իշթէ Մարկէրիթ Գօլտուինին վար տըր :

— Մօրթի՛մէր . Մարկէրիթ պէնիմ մաշուգամ տէյիլ ար . պուսու պաշ-
գա պիր միւնասէպէթիլէ տախի սանա անլաթմագ իսթէտիմ :

— Բէք ալէա, պու միւնէվէէրաթ, պու վարիտաթ սէնտէ օլտուգճա,
սանա մաշուգալար էքսիք օլմագ : Իմաի անլէրին քեաֆֆէսինի սանա թէրք
իլէտիյիմ իշիւն, պիր գաթ տահա պանա թէչէքքիւրէ պօրճու պուլուն-
մալըսըն :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ Մօրթիմէր :

— Պէն տախի, պու կիճէ պանա իթ տիյին մուսվէնէթ իշիւն սանա թէ-
չէքքիւր իտէրիմ . արթըգ սէն տէ պուրատան էպէտի սուրէթտէ տիշարը
չըգապիլիրսին պէն տէ . իքիմիզին տախի պու ճիվարլարա պիր տահա այագ
պասմամագլըզմըգ էյի օլուր . պիր իքի կիւնտէն, պէն տէ, Հէլէն Հուայթ-
րօզում իլէ նէ եաբաճաղըմա, վէ պուստան սօնրա նէ՞ սուրէթիլէ էօմր կէ-
չիւնէճիմիզէ գարար վէրիրիմ : Ալլահա ըմարլատըգ . արթըգ պու տիւնեա
իւզէրինտէ պիր տահա պիրիպիրիմիզէ բասթ կէլմէսէք չօգ էյի օլուր Ուա՛լտ-
մէն . պու գատար օրթագլըգ քեաֆի տիր . իքիմիզ տէ պիրէր պէօյիւք վա-
րիտաթա նայիլ օլտուգ . էյի չալըտըգ . արթըգ պուսնա մէշագգաթլարը-
մըզըն վէ եօրկուսըգլարըմըզըն միւքեաֆաթընա նայիլ օլաճագ սըրամըգ
կէլտի : Ալլահա ըմարլատըգ :

— Այաղա՛ գալգտըն :

— Է՛հ . արթըգ օթուրաճագ նէյիմի՞զ վար տըր . հիսապըմըգ պիթմիչ
տիր . սէն տէ կիտէճէքսին պէն տէ . սէն շու միւնէվէէրաթը թօրլայըպ, է-
պէտի սուրէթտէ պիր տահա պու գուլիպէյէ այագ պասմամագ նիյէթըգա-
վիէսի իլէ պու ճիվարլարը թէրք իտէճէքսին . ֆագաթ պէն, Հէլէն Հու-
այթրօզուն իշինի նէ գալըպ սօգաճաղըմա պիր գարարը գաթի վէրէնէ
տէկին, չարէսիզ պիր իքի կիւն գատար պուրալարտա գալմայա մէճպու-
րմ : Եհինէ Ալլահա ըմարլատըգ . Ալլահ սանա տա սէլամէթ վէրսին պա-
նա տա :

— Մօրթի՛մէր . արթըգ պիւսպիւթիւն պիրիպիրիմիզտէն այըլը՞յօրմըլըգ :

— Պիրլքտէ իլէ տէվամ իտէճէք պիր սէպէպ տէ կէօրէմէյօրում :

— Բէք ալէա . տէտիյին կիպի օլտուն . պու միւնէվէէրլէրի տէ քեամիլէն
պանա թէրք իթտին էօյլէ տէյի՛լ մի :

— Շիւսկէսիզ . անթրզ օնլար քեամիլէն սէնին մտին տիրէր :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ Վօրթիմէր . Փագաթ պոււնճա սէնէտէն պէրու քէտէր վէ եվլադ կէտի պիրիպիրիմիզ իլէ տիւշիւպ գալգտրգտան սօնրա , պէօլէ պիր գապա սուրէթտէ պիրիպիրիմիզտէն այրըլմամըզ տա ճայրօզ մի տիր :

— Նէօ սուրէթլէ իսթէրսին քի պիրիպիրիմիզտէն այրըլալըմ Ուա'յլումէն :

— Պէր քէտէր վէ ուեր եվլադ պիրիպիրիլէրինտէն նէօ սուրէթլէ այրըլըրլար :

— Պիրիպիրիլէրինի գուճագայարագ վէ էօրիւշէրէք :

— Իշթէ սէն քէնտին տէ պոււնու պիլիօրսուէն , Իա'յն եվլադ , տէտի հայտուտ Ուա'յլումէն գօլլարընը աչըպ Վօրթիմէրին իւզէրինէ տօղրու վարարագ :

Շէյթանըզ վէ ճինայէթ իչինտէ պէօլիւմիւզ օլան իքի սէֆիլ Եատիկեարլար , Եան պէ Եան կէլիքլէրինտէ , տոււեատա ճինայէթտէն վէ Փէնալըզտան պաչգա պիր շէյէ ինանմագ պիլմէյէն քիւշիւք հայտուտ , Ուա'յլումէնին սօլ էլի քէնտինէ տօգոււնուր տօգոււնմագ , հէման քէնտի նաղար ու տրգգաթընը , անըն սաղ էլի իւզէրինէ չէվիտի :

Վօրթիմէր , թամ վագթիւնտէ ագլընը պաչընա կէթիլիմիշ իտի :

Սէր գաթիլ Ուա'յլումէն , Վօրթիմէրէ սարըլմագ իսթէտիյի սըրատա , պիր շիմէք չարուգլուղու իլէ , պէլիւտէն պիր ուֆագ պըչագ չըգարմըլ իտի : Ֆագաթ քիւշիւք հայլաղըն , անճագ պու գահպէլիք էսէրինի կէօրիւպ Փարգընա վարմաղա քեամֆի օլանճագ գատար կէօզ աչըզլըղը պուլոււնապիլիպ , քէնտիսինին տախի , նէֆսինի միւտաֆաա իթմէք իւզրէ քէնտի պոււչալընը չէքէճէք գատար չէվիքլիյի պուլոււնամատը :

Պոււնոււնլա պէրապէր , խապիս տէլիգանը , Ղաֆլէթիւնտէն քէնտիսինի շաչըրմայարագ , ճան հավի իլէ քէնտիսինի օլ տէհէթլի թէհիլքէտէն գուրթարմագ իչիւն , թէքմիլ չէվիքլիյինի մէվզըի իճրայէ վագ իլլէմէյէ պաչլատը , վէ թէհայէիւրէ չայան պիր մանսօլրա իլէ , մէվզըւնը էօլէ պիր ուսթալըզլա թէպաիլ իթտի քի , Ուա'յլումէն պիր խըլմ իլէ պոււչալընը Վօրթիմէրին սըրթընա տօղրու ինսիրտիյինտէ , զարպը պօշա կիտիպ , այնի խըլմ իլէ , Եիւպիւ իւզէրինէ Եէրէ գարանտը :

Ֆագաթ էսքի հայտուտ , էօլէ պիր չաբուգ սուրէթտէ Ֆըրլանըպ թէքրարէն այաղա գալգտը քի , Վօրթիմէրին , հալէա պըչալընը չէքիպ քէնտիսինի գարըլտամասընա մէյտան գալմամըլ իտի :

Հալ պու քի , Վօրթիմէր էկէր պոււչալընը չէքէճէք վագթի պուլամատը իսէ , տիւմէնիին , թէքրարէն սիւահընը իսթէտիյի կիպի գուլլանմասընա տա սըրա պըրագմայըպ , էօլէ պիր շիտտէթլէ անըն իւզէրինէ տիւշտիւ քի , իքիսի պիրտէն Եէրէ տէվրիլիպ , պիրիպիրիլէրինէ սարըլը օլտուգլարը հալտէ , ճանավար կիպի Եէքտիկէրինին ճանընը ալմայա ուղրաչմայա պաչլատըլար :

Արթըզ իքիսի տէ գարար վէրմիլէր իտի քի , իլլէրինտէն պիրիսի , պիր տահա , էպէտի սուրէթտէ Եէրտէն գալգմասըն տէյի :

Նիլէ անալար պապալար աղլաթմըլ օլան պու իքի սէֆիլ գաթիլէր , արթըզ պիզգաթ Եէքտիկէրինին գանընա սուսամըլ պիր հալտէ իտիլէր :

Պիր գաթիլին էնճամը, պաշգա նէ՞ օլապիւր իտի :

Պու իքի նէֆէր ճանավարլարըն, տիհանլարընտան սալա պիր սէօզ պիլէ չըգարմագսըզըն, կիճէ եարըսըյըն, օլ եէր ալթը տէհչէթլի մաղաղատա, աօնուգ պիր ըլըղըն այտընլըղը իլէ, թօրթաղլարըն իւզէրինտէ տէպէլէնմէքտէ, վէ պիրպիրլէրինին ճանընը ալմայա ուղրաչմագտա օլտուղլարընը կէօրէն, ճէհէնէմին պիր ճօրէլէնի կէօրմիւշ սթըլըմայաճագ մը իտի :

Ուայլտմէն, միւստէթի էօմրիւնտէ, քէնտի չըրաղընտան կէօրմէքտէ օլտուղու կիսի շէտիտ պիր մուգալէմէթ կէօրմէմիշ . հիչ պիր գուրպանը, պիր ազ էպվէլ էվլաթը թէամիյէ իյլէմիշ շլտուղու խապիս Մօրթիմէր գատար քէնտիսինէ էգիյէթ վէրմէմիշ իտի :

Մուհարէպէյէ պաշլանալը թամ պէշ տագըզա օլմուշ, վէ հալէա Ուայլտմէն, պուչաղընը, Մօրթիմէրին պիր թարաֆընա սարայամամը իտի :

Խայր . Մօրթիմէր, հիչ պիր սուրէթլէ էօլմէյէ բազի օլմայօր իտի . վէ ճան աճըսը, հարազ տէլիգանլըյա էօյլէ պիր ֆէվգէլատէ գուվվէթ, վէ էօյլէ պիր թէհայեիւրէ շայան չէվիլիք վէրմիշ իտի քի, պիր արա, հայտոււտ պաշը Ուայլտմէն պիզգաթ քէնտիսի տախի, միւստէթի էօմրիւնտէ իլք տէֆասը օլարագ, պիննէֆս քէնտի էօմրիւնտէն սէ գօրգմայա պաշլատը :

Մօրթիմէրին, քէնտիսինի գըսգըվրագ իտիպ տիզլէրինին ալթընա ալմասընա չօգ պիր շէյ գալմամը իտի :

Իմտի, ճան հապի իլէ ուղրաչմագ սըրասը, Ուայլտմէնէ կէլտի :

Իզպանտոււտ հայտուտ, ֆէվգէլատէ պիր ճահտ սւ ղայրէթլէ Փըրլանըպ Մօրթիմէրի քէնտի ալթընա ալմագ, վէ պիր համլէտէ իչինի պիթիրմէք իչիւն, սօն պիր մանօվրա իճրա իթմէք իսթէտի :

Պու մանօվրա ֆէնա տէյիլ իտի :

Ուայլտմէնին, պուչաղը թութմուշ օլան էլի, Մօրթիմէրին թաղէիգինա տէն գուրթուլուպ, արթըզ սէրպէսթ հարէքէթ իտէպիլէճէք իտի :

Ճագաթ այնի մանօվրանըն իճրասը հէնկեամընտա, ըլըզ եէրէ տէվրիլիպ սէօնտիւլիւնտէն, վէ զիֆիր գարանլըգտա Մօրթիմէր տախի պիւսպիւթիւն էլինտէն գաշտըղընտան, Ուայլտմէնին իչի եինէ ֆէնայա սարտը :

Շէյպէթլի սէֆիլ, գարանլըգտա հիչ պիր շէյ կէօրմէյիպ, պախթ իչի, պուչաղընը էօթ էյէ պէրույէ սալտըրմագտա իտի իսէ տէ, հէր տէֆասընտա գարպը պօշա կիթտիյի կիպի, պիր տէֆա տախի պուչաղը տիվարաթէսատիւֆ իտէրէք, գարպըն շիտտէթիւնտէն, իքի բարչա օլտու վէ եէրէ տիւշտի :

«Մօրթիմէր, էլիմտէն գուրթուլա՛մայաճագսըն» տէյի պաղըրտը, քիւր ղազապ գաթիլ :

Մաղարանըն իչէրիսի զիֆիր գարանլըգ օլտուղու հալտէ, նէրտիվէնին տար տէլիյինտէն, պիր կէօք ըլըղը սէչիւմէյէ պաշլամը իտի :

Մաղարատաքի մամոււն սէօնմէսինտէն սօնրա տէմիր գարու թէքբարէնա աշլմըշ օլմալը իտի քի, մէպիւր ըլըզ սէչիւմէքտէ իտի :

Ուայլտմէն , քէնտի բէլէնկ կէօյիւնիւ , մէգքիւր աէլիքատէն միւշահէտէ՝
օլուհան նիմ կէօք ըջղընա տիքտի :

Մէգքիւր ըջղըն իշինտէ , պէլի պէլիսիզ պիր գարա շէք սալլանմագ-
տա , վէ նէրտիվէնտէն եօգարը տօղրու սիւզիւլմէքտէ տիր կիպի կէօրիւն-
մէքտէ իտի :

Ուայլտմէն , էլինի պէլինէ կէօթիւրիւպ թապանճատընը չըգարտը :

Պիր տէ նահէհան , տէհչէթիլի պիր կիւրիւլթիւ իլէ , գըրմըզը պիր ը-
ջըգ բարլատը :

Ուայլտմէն , թապանճատընը պօշալթմըշ իտի :

Պիր Ֆիղան , պիր չըրքընմա սէսի իշիթիլտի :

Մօրթիմէր , նէրտիվէնտէն գաշար իքէն վուրուլուպ , անըն այագլարը
իւզէրինտէ եէրէ սէրիլիշ իտի :

Մէգքիւր Ֆիղանըն արգաօընտան , մաղսրանըն տիվարլարը , տիկէր պիր
նէվ տէհչէթիլի սէս իլէ թէքրարէն կէօք կիւրլէմէքտէ տիր կիպի էօթ-
տիւլէր :

Պու տէհչէթիլի սէս տախի , հայտուտ Ուայլտմէնին շէյթանլարա մախ-
տուս օլան Փիւթուհաթ կիւլիւշի սէսի իտի :

Կիւլ պագալըմ , սէֆիլ գաթիլ . կիւլ կիւլէպիլտիլին գատար . Փիւ-
թուհաթընըն իւզէրինէ սէվինտիքճէ սէվին :

Պու սօն գաթիլինին մալի տանա չօղա օթուրտճագ :

Աղայաճագ սաաթընա արթըզ չօգ պիր շէյ գալմասը :

Հիքեայէվիգտէ պիրէր պէօյիւք օյուէն իճրա իթմիշ օլան գաթիլ կիւրու-
հինտէն իւշ նէֆէր ագալար , եանի մէյխանէճի Լօնկէտ , ճէրրահ ճէնքինս ,
վէ Մօրթիմէր , պիրիպիր արգատը սըրա Ատալէթ բէնչէլինէ շարըլարագ ,
քէնտի ճէգայի սէգալարընը պիր գըսմընը պու տիւննատէ շէքտիլէր , վէ
ահրէթտէրի ճէգալարընը պէլքի սու սուրէթլէ պիրագ իմալիֆի իթտիլէր :

Էրքէք հայտուտ պաշը Ուայլտմէն , վէ տիշի հայտուտ պաշը Մատամ
Կրին իշիւն տախի , պագալըմ Ատալէթի Հագգ , նէ հազրըլմըշ աըր . . . :

Վէ պագալըմ պու Ատալէթի Հագգ , ճանիլէրի վէ գալիմէրի պիրէր
պիրէր թուզ կիսի էրիթիպ մահվ իթտիլի հալտէ , պիկիւնահլարը վէ մագ-
լումլարը տախի , անլէրին բէնչէյի գուլմուհնտան գուրթարըպ կիւլտիւրէճէճ
մի տիր :

. . . . .

Մատամ Կրին , էվ քադընը պիր գարը օլտուղուհնտան , սաղանագ կիպի
եաղան եաղմուրու կէօրտիւլիւնտէ , քէնտի միւտաֆիրինին ըղանմըշ հալտէ
էվէ կէթիլիլէճէյինի Փէհմ իթմիշ , վէ էվվէլինտէն լաղըմ կէլէն պիր գաթ-
չամաշըր թէտարիք իտիպ , անլէրի , Փիսթանընըն ալթընա եէրլէյթիլիլիլիտի :

Էլլէրի գան կէօրմիւշ օլան մէրգումէ աիշի ճանալար , հալթա տիլպէր-
լիլինին պիր գըսմը ալիսինի պագը սագլամըշ օլան Փիթնէքտար ճէմալինէ
թաթլը պիր կիւլիւմսէյիշ բէվնագը վէրէրէք , Հէլէն Հուայթրօզուէն սօլմուշ
օլտուղուհնտան սահիհէն պիր Հոայլիւր : Վ (պէյադ կիւլ) հալի քէսայ իթմիշ օ-

լան եանադլարընը օխշայարագ , մէրգումէնին բէք շէտիտ էմարէլէր կէօս-
թէրմէքտէ պուլունան հէյէճանը գալպիինի թէսքին իյլէմէյէ չալըճմագտա ,
վէ տիկէր էլի իլէ տախի , անըն չըպլագ վէ մէրմէր կիսի պէյագ վէ սուգ
այագլարընը օվայայըպ , անլէրի շըթմալա ուղրաշմագտա իտի :

Պիչարէ գըզըն սօն իւմիւտի , պու գարըտա իտի :

Արթըգ Ուայլամէն իլէ Մօրթիմէրին նիյէթի վահշիանէլէրի իւզէրինէ
սէֆիլ նէվճիվանըն շիւրհէ իտէճէք պիր սէպէպի գալմատըզընտան , «տէնի-
գէ տիւչէն եըլանա սարըլըր» տարպը մէսէլի հիւքմիւնճէ , էրքէք ճանավար-
լարըն էլինտէն քէնտի ըրզ ու նամուսունու գուրթարմագ իչիւն , տիչի ճա-
նավարըն մէրհամէթ վէ հիմայէսինէ սըլընմագտան պաշգա պիր չարէ կէօ-
րէմէմէքտէ իտի :

Իմտի , օլ գատար Փէլաքէթլէր , էօլիւմ թէհլիքէլէրի , մահպուսիյէթ ,
վէ Տօնա Իզապէլլա կիպի տիւպէրլէրին տիւպէրի օլան պիր Սպանիալը գըզըն
այէագասը , սէրպէսիյէթ վատի , վէ միլէօնլար իլէ վարիտալթը հուզըրընտա
տախի գէրրէ գատար քէնտի սապըգ ալէագասը զիքրինի ունութամայան
սատըգ Բալֆ Միլըրըն սատըգ մաշուգասը , քի հայէա քէնտի սաըլ Բալֆ
Միլըրընըն հայաթտա օլտուղունու պիլմէյէրէք , սախթէ Բալֆ Միլըրը անըն
էէրինէ թութմուչ օլմասը իլէ պէրապէր , քէնտինէ նամալիւմ օլան պիր
գուվէթ գորու իլէ , սախթէ Բալֆ Միլըրը , եանի Մօրթիմէրի սէվմէյէ
միւզթէտիր օլամամագտա իտի . արթըգ օլ կիճէսի վուզու պուլան տէհ-
չէթի վուղուսթտան սօնրա , մէրգում իւզէրինէ էօլլէ պիր շէտիտ ատա-
վէթ հիւս իլէմէքտէ իտի քի , քէնտիսինի անըն բէնչէսինտէն գուրթարմագ
իւմիւտի իլէ , նէֆսինի , ճէհէննէմտէքի ճանավարլարա պիլէ էմնիյէթ իտէ-
ճէք իտի :

Պիչարէ տիւպէր , պըրագտը քի , Մատամ Կրին , իսթէտիյինի իճրա
իթսին :

Տիչի ճանավար , Փիսթանընըն ալթընտա հըֆը իթմիչ օլտուղու գուրու
չամաչըրլարը մէյտանա չըգտրարագ , սէֆիլ գըզըն սուլարա միւլէմմա օլ-
մուչ օլան չամաչըրլարընը տէյիլթիրտի . վէ մէրգումէնին վիւճուտի սուգա
տան տիթրէմէքտէ օլտուղունու կէօրէրէք , քէնտի իւզէրինէ ալմըլ պու-
լունտուղու գալըն պիր մանթօյու տախի , անըն օմուզլարը իւզէրինէ պը-
րագտը :

— Իսթէրսէն պաշընը պիրագ տիգիմին իւզէրինէ գօյ տա բահաթ պիր
ույգու չէք , տէտի Մատամ Կրին :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ մա'տամ . Փագաթ ույգում էօզ տուր :

— Սէն պիլիրսին գըզըմ . բահաթընա' պագ :

— Աճէպա ուզուն միւտտէթ պուրատա գալաճա՞գմըլըմ մա'տամ . պու
չագա պանա էլի կէօրիւնմէյօր :

— Օ թարաֆտան թէէսսիւֆ ի'թմէ , գը'զըմ . վագաա պուրատա հէր
չէյ Ուայլամէն էֆէնտինին էմրինէ թապի պուլունմագտա տըր , Փագաթ
Մատամ Կրինին հիչ սէօղիւ օլմագ տախի տէյիլ տիր :

— Վէ Մատամ Կրին, հէր նէվի վուգուաթա գարչը, էլինտէն կէլտիյի գատար, պիր սէֆիլ գըզը մուհաֆազա իտէճէք տիր տէյի վանն իտէրիմ :

— Չանն իթմէք տէյիլ, իւմիտ, վէ էմնիյէթ տախի իտէպիլիրսինիզ, տիւլէ'ր գըզըմ :

— Ֆագաթ սիզ, հէր պիր շէյ, Ուայլտմէն էֆէնտինին էմրինէ թապի պուլունմագտա տըր տէյորտունուզ :

— Էվվէթ . Ֆագաթ պիր Ֆէնալըզ իթմէք իշիւն տէյիլ :

— Ֆագաթ մա'տամ . պանա պիր Ֆէնալըզ իթմէմէք իշի'ւն մի, կիճէ եաթաղըմտան գալտըրըզ պէնի պուրայա կէթիրտիւլեր . . . աման Ալլահ, պո'ւ նէ իտի :

— Նէ՞ վար, նի'չիւն գորգտունուզ, էվլա'տըմ :

— Եագընըմզտան պիր թագանճա սէսի կիպի պիր շէյ զուհուր իթտի :

— Գորգմայրն, շիմէք սէսի օլմալը տըր .

Պիչարէ գըզ, թէքրարէն տիթրէմէյէ պաչաւոր . Ֆագաթ ոլու տէֆաթի տիթրէյիլ, սուգտան տէյիլ իտի :

— Մա'տամ . Ալլահ աչգընա օլտուն, սէֆիլ պիր գըզա սէն եարտըմճը օլ . սէնտէն պաչգա քիմսէ իւզէրինտէ իւմիւտիմ գալմատը . Ալլահ աչգընա օլտուն պէնի մուհաֆազա իտին մա'տամ . սէվկիլիւնիզին աչգընա օլտուն :

— Ֆագաթ սանա, գորգաճագ պիր շէյ եօգ տըր տէյորում :

— Մա'տամ, պէօյլէ սէօյլէտիլինիզտէ, պէնի սահա գիյատէ գորգուտույորտընըզ . պու տէհչէթլի մախգէն, պու կիզլի նէրտիվէն տէլիյի, տէտի սէֆիլ գըզ գարան տէլիյի թարաֆընա պագարագ, վէ պագմասը իլէ պէրայէր, իքի գօլարը իլէ Մատամ Կրինէ սարըլըզ, տիւլէր պաչընը, անըն ճանափար կէօյիւ իշինտէ կիզէմէք իաթէյէրէք :

Պիչարէ Հէլէնին իշպու սօն տէհչէթինէ սէպէսլ օլան շէյ նէ՞ իտի :

Սէֆիլ գըզ, նէրտիվէն տէլիյինին սէօզիւնիւ իտէր իքէն օլ թարաֆա պագտըրընտա, մէգըիւր շէյթան տէլիյի տախի թէքրարէն աչըլըզ, թաշ տէօչմէ բարչասը, աղըր աղըր աչաղը ինմէքտէ իտի :

Ֆագաթ պու տէֆա, մէգըիւր տէլիքտէն աչաղը ինէն եալընըզ պիր քիչի իտի :

Տէօչմէ բարչասը կէրէ գատար ինտիլինտէ, իւզէրինտէքի ատէմ տախի անըն իւզէրինտէն աչաղը ինտի, վէ գարագ թէքրարէն եօգարը չըգըզ, տէլիյին էսէրի զպսլ օլտու :

Աչաղը ինէն ատէմ, հայտուտ թօմաս Ուայլտմէն իտի :

Տահա հէնուզ պիր գանըլ մուհարէպէտէն չըգմըչ, վէ թագէ թագէ պիր ատէմ էօլտիւրմիւլ օլան պու վահչի հայտուտ, Հէլէն Հուայթրօզուն էօնիւնէ գատար կէլիպ, գօլարընը, խաչվարի կէօյիւնին իւզէրինէ վազ իլէտի, վէ էօլլէճէ պիլա հարէքէթ տուրա գալտը :

Տիւչարը տէհչէթ օլմուլ օլան սէֆիլ գըզ, Մատամ Կրինին իթթարը իւզէրինէ նիհայէթ պաչընը եօգարը գալտըրըզ, մէյեուսիյէթլէ, իզպանտուտ հայտուտըն երկիւնէ պագտը : Ֆագաթ նէ՞ վահչի ճանափարըր մէրհամէթէ կէթիրէճէք, նէ՞ թաշ երւրէքլէր ըրգգաթա կէթիրէճէք պիր սէմալի պագըլ իտի :

Թօմաս Ուայլտմէնին երբէ՛յի , թաշտան տա բէք կէօրիւնտիւ :

— Սէնի ազիւմ պիր սէյիյէտէն գուրթարտում , Հէ'լէն . տէտի խապիս ճաւնաւար :

— Թէչէքքիւր իտէրիւմ , էֆէ'նտի :

— Փազաթ նէ կէօնա թէհլիքէ օլտուղունու սիւալ իթմէյօրսուն :

— Մատամ քի գուրթուրուչ օլտուղունու պէյան իտէյօրսունուզ , արթըգ թէհլիքէնին նէ օլտուղունու անլամայա լիւզուրում եօգ տըր , էֆէ'նտի . պանա իթմիչ օլտուղունուզ էյիլիք հէր նէ իսէ , տէրունի տիւտէն սիպէ թէչէքքիւր իտէրիւմ . անճագ էկէր պու մահէլլէ կէթիլիլիչ օլտուղում տա , օ տէտիյիւնիզ թէհլիքէ սէպէպի իլէ իտի իսէ , թէհլիքէնին մահվ օլմասը իլէ պէրապէր , պէնիւմ տաիի արթըգ պուրատա գալմագլըղըմա պիր սէպէպ պուրունամայաճաղընտան , արթըգ պէնի թէքրարէն խանէմէ կէօթիւրմէյէ հիմմէթ պույուրաճագսընըզ տէյի մէմուլ իտէրիւմ :

Հէլէն Հուայթրօզ , տիթրէմէքտէ օլան պիր սէս իլէ պու սէօղլէրի սէօլլէտիքտէն սօնրա , մէրհամէթ թահրիք իտիճի պիր պագըլա , Ուայլտմէնին երկիւնէ սագմայա պաշատը :

Ճանաւար հայտուտ , քէնտի եապանի կէօղլէրինի , Հէլէն Հուայթրօզուն տիլպէր ճէմալինէ տիքմիչ օլտուղու հալտէ , ճէվապա միւզթէտիր տէյիլ տիր կիպի սիւքիւթ իթտի :

Տէհլէթլի եէր տիպի մախպէնին եան տիվարը էօնիւնէ վազ օլունմուչ օլան գանտիլին աօնուզ ըըղը , սէյազ չամաչըրլար իչինտէ նիւմ չըսլազ պիր հալտէ պուրունան սէֆիլ գըզա , էօյլէ պիր թիւյալարա մախսուսա ըէվնագ , էօյլէ պիր թէհայեիւրէ շայան սէմափի պիր տիլպէրլիք վէրմիչ իտի քի , մէրհամէթ տույղուսու հիսս իտէմէյէն ճանաւար գաթիլին , ճէհէնէմէ մախսուս օլան վահլիլէթ տույղուլարը , տահա զիյատէ թահրիք օլունտուլար :

Փազաթ հայտուտ Ուայլտմէն , քէնտի վահլի տույղուլարընը պաչգալարընա չագտըրարագ , զիհինտէ գուրմուչ օլտուղու թէրթիպաթը ճանպէրանէլէրի մուվաֆֆագիյէթինի միւչքիլլէրէ ուզրաթաճագ զայիֆ տտէմէլրտէն տէյիլ իտի :

Եալընըզ , Հէլէն Հուայթրօզուն սիւալինէ , տէրհալ պիր ճէվապ ույտուրմայա միւզթէտիր օլամամըլ իտի :

— Ճէվապ վէրմէյօրսունուզ , էֆէ'նտի . տէտի պիչարէ գըզ , թէքրարէն Ուայլտմէնին մէրհամէթինի թահրիք իտիճի պիր պագըլ թէքրիւպէսինտէ պուրունարագ :

— Մատմուա'գէլ , պու էմին մահէլլտէն տիչարը չըգմագ իչիւն , բէք աճէլէ իթմէսէնիզ էյի օլուր :

— Սէպէպինի անլայապիլի'րմիյիւմ :

— Սէպէպի , սիզին էմիյէթի հալինիզ տիր :

— Փազաթ սիզ , սիրագ էվվէլ , պէնի թէհլիքէտէն գուրթարմըլ օլտուղունուգու պէյան իթմէքտէ իտինիզ :

— Էվվէթ . Փազաթ սէնի , եա'լընըզ պիր թէհլիքէտէն գուրթարտում :

— Տիւէք տիր քի , պէնիմ իջիւն , տահա պաշգա թէհլիքէլէր տէ վար տըր . էօլէ՞ մի , էֆէ՛նտի :

— Էվվէթ մատմուռաղէ . պէնիմ կիպի բէք գուվվէթլի պիր համինին մու- ավէնէթինէ մուհթաճ պուլունմագտասընը :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ , էֆէ՛նտի . Փագաթ պէն քէնտի խանէմին տէ- րունինտէ տախի , էմին օլապիլիր իտիմ :

— Պու կիճէքի վուգուռաթ խապաթ իթմիչ տիր քի , խանէնիգ տէրունին- տէ , զանն իթտիլինիգ զատար էմնիյէթ թահթընտա պուլունմագտա տէ- յիլտինիգ :

— Ղաֆլէթէ կէլտիմ , էֆէ՛նտի . . . .

— Պու ղաֆլէթ պաշգա պիր տէֆա տա վագը օլապիլիր :

— Ֆագաթ պէնիմ իքի նէֆէր սասըգ մուհաֆըզլարըմ վար տըր :

— Պու մուհաֆըզլարընըգ քիմէ՞ր տիրէր :

— Մօրտաունթ վէ Պիկթէյլ :

— Ֆագաթ մատմուռաղէ , օլ մաշուչ իխթիյար իլէ սէրսէմ քէլը , սիգի մըգ տարը քիֆայէտէ մուհաֆագա իյլէմէյէ միւգթէտիր պուլունմատըզլարը- նը , պու կիճէքի վուգուռաթլա խապաթ իթտիլէր :

— Պու զարայիլ հալին սէպէպինի պէն տախի անլայամատըմ , Ուայլտ- մէ՛ն էֆէնտի . Փագաթ պու տէհչէթլի մախզէնտէ , սիգին ալի՛նէնապըզը- նըզա պիր էիւք օլմագտան իսէ , քէնտի խանէմին տէրունինտէ , պէնիմ սա- տըգ մուհաֆըզլարըմըն զայիֆ հիմայէլէրի թահթընտա պուլունմագլըզըմը միւրսճճահ սատտ իտէրիմ :

— Մատմուռա՛ղէ , արթըգ Մօրտաունթ վէ Պիկթէյլ , սիր սինէք գատար տախի սիգի մուհաֆագա իտէմէզլէր :

— Նէ՞ սէպէպլէ , էֆէ՛նտի :

— Օլ սէպէպի ազիմ իլէ քի , իքիսի տախի , պու տի՛նէտանըն տազտա- ղալարընտան քեամիլէն նէֆալէրինի խէլաս իթմիլէր տիր . արթըգ պու տիւնեանըն մախլուգլարը պուլունմագլըգտան իթթիֆա իթմիլէր տիր :

— Նէ՞ տէյօրսուսուզ , էֆէ՛նտի . Մօրտաունթ վէ Պիկթէյլ էօլտիւլէ՞ր մի , տէյի պաղըրտը սէֆիլ գըզ , իքի էլինի պիրտէն պաշնա վուրարագ , վէ չըլըն կիպի սըչրայըպ այաղա գալգարագ :

— Էվվէթ . մատմուռա՛ղէ շէլէն . քէնտի հանըմլարընը , նալայըգ գու- լունուզուն հիմայէսինէ թէլիմ իտէրէք , Բալֆ Միլըր իլէ պէրապէր , էանի քէնտի գաթիլէրի իլէ պիրիքտէ , ստալէթ տիւնեստընա կէօչ իթտիլէր :

— Նէ՞ , Բալֆ Միլըր տախի էօլտիւ :

— Էվվէթ Մատմուռա՛ղէ . Մօրտաունթու վէ Պիկթէյի գաթլ իտէն խա- պիս գաթիլ , պէչ տագըզա էվվէլ , գուլունուզուն թապանճասը հիմմէթի իլէ , քէնտի սէֆիլ էօմրիւնիւն հիսապընը վէրմէք իջիւն , ձէնասը Նագըն հուգուրընա չըգմաղա կիթտի , տէտի Ուայլտմէն , բալթ օսուունն ճէպինտէն , Մօրթիմէրի վուրմուչ օլտուզու թապանճայը չըգարըպ , շէլէնիս այազլարը ավթընա Փրրլաթարագ :

Ասըր Բալֆ Միլըրըն պէտապաթ նիշանըսը , էլլէրինի ալընա կէօթիւ-

րիւս , սուրտուղու եէրտէ սալանձայա սաշլատը , վէ էէրէ տէվրիվէսինի մէնն իթմէք իչիւն իմտատընա գօշան Մատամ կրինին գօլարը իչինտէ սէ-
րիլտի :

« Ա՛հ եա՛ Րէպպ , նէ՞ եարտըմ , պու տէրէճէտէ զազապա միւսթահազգ
օլաճագ նէ՞ կրւնահ իչէտիմ » , տէտի սէֆիլ գըզ , նօհուտ տանէլէրի կիպի
կէօզ եաշլարը տէօքէրէք :

Ուայլտմէն , վէ Մատամ կրին , տիհանլարընտան հիչ պիր սէօզ պիլէ
չըգարմայարագ , պըրագտըլար քի , իւք Փուրթուլնա տէֆ օլտուն . վէ սէ-
ֆիլ գըզըն հայրէթտէ գալընաճագ հիւսնլի օմուզարը , հալէա աղլամագտա
օլմասընտան նաչի գալգըպ գալգըպ ինմէքտէ իքէն , էրքէք վէ տիչի ճանա-
վարլար , կիւլիւմէյէրէք վէ մանէալը պիր թարգտա , պիրիպիլէրիինն եիւ-
զիւնէ պագմագտա իտիլէր :

Հէլէն Հուայթրօզ , պիր օն տագըգա դատար ալլատը . վէ նիհայէթ
տիլպէր պաչընը եօգարը գալտըրըպ , սիւալ իտիճի պիր թարգտա , գաթիլ
Ուայլտմէնին եիւզիւնէ պագտըղընտա , խապիս ճանավար , պու Փուրսաթ-
տան իսթիֆատէ իտէրէք , գանլը քիւթիւքլէրտէն պիրիսինի աթընա ալպ
օթուրտու , վէ շու աթիտէքի սախթէ հիքէայէյի նագլ իլէմէյէ պաշլատը :

— Մատմուպէլ Հէլէն . Մօրտաունթ իլէ Պիկթէլ իչիւն նէ գատար աղ-
լար իսէն ալլա . պունա գարըզ կէլմէմ . Փագաթ էկէր Ռ-ԼՖ Մէլըր իչիւն ,
շու տիլպէր կէօպլէրիտէն թէք պիր եաշ տանէսի տախի չըգարաճագ օլուր
իսէն , կիւնահա կիրմիչ օլուրտուն :

« Սապիս գաթիլ , պու շէրէֆէ շայան տէյիլ իտի :

« Պու հայլազ իլէ , իւք ալէագանըզ նէ սուրէթլէ պաշլամըզ վէ տէվամ
իթմիչ օլտուղունու պիլէմէմ . Փագաթ քէնտիսի իլէ թամ պէշ սէնէ սիւահ
արգատաշըղը իթտիքտէն սօնրա , նիհայէթ ինկիթէրայա վասըլ օլուպ հու-
զուրունըզա չըգտըղըմըզ կիւնտէն սօնրա , պու խապիսին հալ ու հարէքէ-
թիտէ , պէօյիւք պիր թէպէտտիւլաթ հուսուլէ կէլմիչ իտի :

« Պիր գաշ տէֆա , սէնին հագըրնտա միւնասէպէթսիլ նիլէթ ու էֆ-
քեարլարտա պուլունտուղընը պանա աշմայա շէքիւնմէտի . « Հէլէն պէնի սէվ-
մէյօր . քէնտիսինտէն ինթիգամ ալաճաղըմ . խանէսինտէն աչըրաճաղըմ ,
շէօյլէ իտէճէյիմ , պէօյլէ իտէճէյիմ » եօլլու սէօպլէրտէ պուլունտու :

« Հէր տէֆատընտա տախի , քէնտիննէ լազըմ կէլէն նասիհաթլարը վէր-
տիմ . « քէնտինի սէվտի . թէհամիւլի օլ . վահիճէ էֆքեարլարա զահիպ
օլմա . վէ էկէր քէնտինի սէվտիւմէյէ միւզթտիր օլաճագ իսէն , գօր իլէ
կիւզէլիք օլմազ . պիչարէ գըզըն եագատընը պըրագըպ պաշգա գաբույտ
պագ . կիւզէլ , զէնկին , վէ եիւքսէք պիր մէվգի սահիպիսին , քիմին գըզընը
իսթէրտէն վէրիլէր , պիր պաշգատը իլէ էվլէն » տէտիմ . շօգ նասիհաթլար
վէրտիմ . վէ էկէր պէն օլմասամ , պու կիճէ պաչընըզա կէլէն Ֆէլսքէթ ,
պէլքի պուլնտան պիր իքի այ էվլէլ վագը օլաճագ իտի :

« Պիր գաշ կիւն էվլէլ . պագտըմ քի , պու խապիս հայլազ , պէնիմ իլէ
կէօրիւմէքիլի տէ քէստի . Փագաթ գարըզընտաքիինն քիմ օլտուղունու
պիլմէզ իտի :

«Մէֆիլ չարգընըն, պիր օյունու օլտուղունու, վէ պէնտէն գաթի իւ-
միտ իտէրէք, քէնտիսինէ տիչարտան րէֆիգլէր բէյտա իթմէքիք արգասըն-
տան տիւչիւչ օլտուղունու Փէհմ իթտիմ :

«Պուլուչում եանըչ տէյիլ իտի :

«Տիւն կիւնտիւպիւն, հէր շէյէ վազըՓ օլտում :

«Պու կիծէ, տէօրթ նէֆէր հայտուտար, խանէնիդին տիչարընտա
պուլուչտուգլարը կիպի, Բալֆ Միլըր տախի, էվվէլիսինտէն խանէնիդին ի-
չէրիսինտէ Վօրտաունթ իլէ միւքեակէմէյէ թութուլուպ, թէրթիպ օլունան
զէհիրլի խամուր իչի պէօրէքլէր իլէ, հէմ սիչարէ իխթիյարը, վէ հէմ տէ
քէրի թէլէֆ իտէճէք, վէ պատէհու սօգապ գարուսունու աչարապ, տէօրթ
նէֆէր հայտուտարը իչէրի ալաճապ, վէ պիչարէ Հէլէն, եաթաղընըն իչին-
տէ պասթըրըլարապ, էվվէլճէ հազըր իտիլմիչ օլան պիր սանտալա նազլ օ-
լունաճապ, վէ շու տէհչէթլի Փուրթունալը հապանտա, պիր կէմիյէ աչըրը-
լուպ, ինսիզ պիր մահէլլէ գաչըրըլաճապ իտի :

«Իչին տէհչէթիինի Փարգ իտէ՞յօրմընըչ, Մատունա՛զէլ :

«Րուֆ Մէլըր արայըպ պուլմապ իսթէտիմ. Փագաթ հիչ պիր թարաֆ-
տա, էսէրինի պիլէ կէօրէմէտիմ :

«Պատէհու, վուգուի հալի բօլիսէ խապէր վէրիպ, խանէնիդին էթրա-
ֆընը գուչաթմապ, վէ հայլազ հայտուտարըն քեաֆֆէսինի պիրաէն, քէն-
տի ճինայէթլէրի էսնասընտա թէվզըՓ իթտիրմէք իսթէտիմ :

«Փագաթ պունա տախի, իւչ շէյ մանի օլտուլար :

«1. Իլչէր օ սըրայա կէլէնէ տէկին, Վօրտաունթ իլէ Պիկիթէյլին իլչէրի
պիթէճէք. վէ էվվէլճէ իչի մէյտանա չըգարմապ իսէ, խասիպլէրին, քէնտի
ճինայէթլէրի իճրասը հէնկեամընտա թութուլարապ ճէպա բէնչէսինէ չար-
բըլմալարընա էնկէլ օլաճապ իտի :

«2. Չաթէն պու էսրարը, մէրգուման հայտուտարտան պիրիսինին աղ-
զընտան ալարապ, իչի բօլիսէ խապէր վէրմէմէք իչիւն, նաճաճաճ իւզէրինէ
եէմին իթմիչ իտիմ :

«3. Պու Փաճիա մէյտանա չըգտըղընտա, կէրէք սիգին, վէ կէրէք Մի-
լըր Փամիլեասընըն նամուսու, ալէմէ էյլէնճէ օլաճապ իտի :

«Պունլարըն իւչիւ տախի, էհլի ըրզ վէ նամուսու պիր ատէմի, խայլի-
տէն խայլի տիւչիւնտիւրէճէք շէյլէր իտիլէր :

«Գուլուննուզ պունլարըն իւզէրինէ չօգ տիւչիւնտիւ :

«Նիհայէթ, պիր գարարը գաթի վէրմէլի իտի :

«Փաճիանըն իճրա օլաճապ վազթիինի անլատըմ, վէ հայտուտարըն ի-
չարէթիինի տախի էօյրէնտիմ :

«Պէչ նէֆէր հայտուտարա գարըր եալընըզ օլտուղում հալտէ տախի,
ասլա թէրէտտիւտ իտէմէտիմ. անճապ, իչի մուվաֆֆագըլէթլէ պաչա չը-
գարմապ իչիւն, ուսթալըզլը պիր թէտպիր տիւչիւնմէլի իտիմ :

«Բօլիթիպա թէօհմէթլէրի իլէ քէնտիլէրինի կիզլէմէյէ մէճպուր օլան
վաթանբէրվէրլէրաէն պազըլարընըն մահէլլի խէլասլարը պուլունան իւղու

մտխոյեցն վէ գուրխիկ խաթրումս կէլտի . Մատամ կրինի պուրուս պուրայս կէթիթիտիմ , վէ սիզի գապուր իտիս , միւնասիս պիր վագըթա գատար պարընտրումայս լիւզում օլաճագ թէրթիթիթը միւմքին մէրթէպէ սրքասընա գօյմագըղընը քէնտիսինէ ըէճա իթ տիքտէն սօնղրա տիշարը չըգտում :

«Նարաճագ շէյիմէ գարարը գաթի վէրմիշ իտիմ :

«Հայտուտարըն ճէմ օլաճագարը վագըթտան թամ իքի սաաթ էվվէլ խանէնիգին էօնիւնէ վառը օլտում :

«Կիճէ զիֆիր գարանըգ իտի . թասպիմթ , թէքմիլ զազալընը մէյտանա տէքիւս , մահչէր կիւնիւնիւ տէրխաթըր իթտիրէճէք տէհչէթի կէօք կիւրլէմէլէրի վէ շիմչէրէր , պիւթիւն մախլուզարը , քէնտի տէլիքէրինէ սըղընմայս մէճպուր գըլմըլար իտի :

«Էհլի ճինայէթ իշիւն , նէ՛ գատար միւսայիտ պիր կիճէ :

«Սօգալարտա , բզիս ինֆէրաթընտան պիր էսէր պիլէ կէօրիւնմէմէք տէ իտի :

«Թալիմ իթտիլիմ իշարէթի կէօթէրտիլիմտէ , խանէնիգին գարուսու ուսուլճաճըգ աջըլար , վէ իշէրի կիրտիմ :

«Էվվէլ էմրտէ , հայլազ Բուֆ Մէլը պէնի թանըմատը , Փա գաթ անգարիս խանէնիգ հավիսինէ սյարնըգ վէրէն պիր շիմէք թըղընտան , պիրիպիրիիգին եիւզիւնիւ կէօրտիլիմիշտէ , ալչագ խասիս , նէ եաբաճաղընը շաջրտը :

«Քէնտի իշիմի պօյմայս տէյիլ , իլլա քէնտիսինէ եարտըմ իտէրէք , տիշարտան ատէմէ սըրը վէրմէք թէհլիքէսինտէն քէնգինի խէլաս իլլէմէյէ կէլտիլիմի խասպէր վէրտիլիմտէ , հայլազ ճանինին եիւրէյի բաճաթլանտը :

«Իլէրուտէ այնի ճինայէթ թասավուրընըն մէննի իշիւն , Փիլվագը անըն իլէ պիրիքտէ սէնի գաջըրմայս վէ պատէհու քէնտիսինի թէրպիլէ իթմէյէ գարար վէրմիշ իտիմ . պաչգա տիւրիւ չարէմ եօգ իտի :

«Փագաթ հէյ վա՛հ , Սօրտաունթ վէ Պիկթէյլին խէլասը իշիւն , կէճ գալմըլ իտիմ :

«Պիչարէ սէֆիլէրին նաչէլէրի , եէքտիկէրի իզգէրինտէ եըղըմըլ իտի : Վարսըլար պուկար քէնտի հանըմլարը իշիւն գուրպան օլմուշ օլտունլար տէտիմ , քէնտի քէնտիմէ . էլ վէրիլ քի , հանըմ քէնտիսի գուրթուլուն :

«Օնտան սօնրաքի հալէր , մալիւմիւնիկ տիր Մատուա՛զէլ :

«Պիր քէրրէ սէնի պուրայս կէթիթիկ էմին սուրէթտէ հըֆը իլլէտիքտէն սօնրա , Բուֆ Մէլըր ալըս , պու մախպէնին իթթիսալիստէ պուլունան տիկէր պիր մախպէնէ կէօթիւրտիւմ :

«Յրատա , պու հայլազ չարգընա , թէքրարէն նասիհաթլար վէրմէյէ պաշլատըմ . վէ արթըգ իքինիգին պիր միլքտէ եաշամասը միւմքինսիզ օլտուղընտան , սէնին Ամէրիգայս կիտէճէյինի , վէ էմիլէթիլ սուրէթտէ մահէլի մէգպուրա վառը օլմանա տէկիւն , քէնտիսինին , մէգքիւր մախպէնտէ մահպուս գալմասը էլզէմիլէթիինի , քէնտիսինէ սլէյան իլլէտիմ :

«Սէֆիլ գաթիլ , պու հագըլը սէօպիւմէ գարչըրգ պիր ճէվաս պուլա մայարագ , սըյրա պուչագ , իւզէրիմէ հիւճում իթմէյին մի :

«Արթըզ պու դուտուրմուչ քէօբէյի մահվ իտիպ օրթատան գալտըր-մազտան պաչգա պիր չարէ կէօրէմէտիմ . պախուսուս քի , պիզգաթ քէնտի նէֆսիմի տէ գուրթարմայա մէճպուր պուլունմազտա իտիմ :

«Հէլէ քի , թապանճամ , տօլու օլտուղու հալտէ , եանըմտան հաղըր պուլունմազտա իտի :

«Սէֆիլ հայլազ , Մօրտաունթուն վէ Պիկթէյլին ալչազ գաթիլի , կէօյ սինտէն վուրուլարագ եէրէ տէվրիլտի :

— «Մհ , վալիտէսի . վալիտէսի . տէտի , Հէլէն Հուայթրօզ իքի էլէրի իլէ երւզլէրինի դարայրպ , թէքրարէն աղամայա պաշայարագ :

— Վալիտէսի իչին տէ , պիր մասալ ույտուրմայլըյը Մատուա՛ղէլ :

— Մհ պիչարէ գատըն , տէյի մըրըլտանտը սէֆիլ գըզ , օլ տիլպէր վէ նազիք պաշընը , Մատամ Կրինին մէքրուհ սինէսի իւզէրինէ տայաթըպ երւ գիւնիւ կիզլէյէրէք :

Թէքրարէն պիր օն տագըզա գատար սուսլուզ հիւքմ իտիպ , եալընըզ , պէտպախթ Հէլէն Հուայթրօզուն , քէսիք քէսիք աղամագ ընչկըրըզ , պու տէրին սուսլուզը գաթ իլլէմէքտէ իտի :

Նիհայէթ , սէֆիլ դուրպան , սիյահ կէօղլէրինտէն հալէա եաշ տանէլէրի ազմազտա օլան պաշընը եօգարը դալտըրարագ ,

— Էֆէ՛նտի , տէտի , Սլլահ աչգընա օլուն , պըրագըն քի արթըզ խանէմէ ավտէթ իտէյիմ . չըլտըմամ կէլիօր :

— Խանէնիգտէ նէ՞ եարաճագսընըզ Մատուա՛ղէլ :

— Մատամ Միլըրը թէսէլի գըլմայա չալըաճաղըմ :

— Մատուա՛ղէլ . մէյտանտա օլան հալին աղըրըզընը անյամագ իսթէ-մէյօրսուենուզ տէյի կէլիօր պանա :

— Սնլայօրում , էֆէ՛նտի . անլայօրում . . . :

— Էկէր անլամըզ օլսանըզ , արթըզ խանէնիգէ ավտէթ իթմէքլիցինիլն միւմքինսիզ օլտուղունու պիլէճէք իտինիզ :

— Արթըզ խանէմէ ավտէթ իթմէյէճէքմիյիմ :

— Հէ՛լէն , Բուճ Մէլըն՝ գաթլինտէն սօնրա , արթըզ Ինկիլթէրրատա տա տուրամագսընըզ , խանէնիգտէ տէ :

— Նէ՞ սէպէպլէ , էֆէ՛նտի :

— Չիւնքի պունունլա պէնիմ էօմրիւմ թէհլիքէտէ գալմըչ օլուր :

— Սէնի էլէ՞ վէրիլիմ տէյի գօրգմազտա իսէն , բէտէրիմին վէ վալիտէմին բուհլարը իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի , ասլա սէնի աղըզա վէրմէյէճէյիմ :

— Սէն աղըզա վէրմէսէն տէ , բօլիս , պու էսրարը սէնին աղըլնտան ալմանըն եօլունու պուլապիլիր :

— Ճաղաթ էօլիւրիւմ , պու սըրրը մէյտանա չըզարմամ : Պիլմէտիլիմ ա-տէմլէր պէնի դաչըրըպ , տաղտա պըրագտըլար տէրիմ :

— Պու տէհչէթլի սըրրը մահվ ու նապէտիտ իթմէք իչին , տահա էյի պիր թարիզ վար տըր , Մատուա՛ղէլ :

— Բէք ալէա օ թարիզի սէօլէյին , օնու իճրա իտէյիմ :

— Մատմուհի՛ գէլ Հէլէն . պիր բրէնս կիպի կէչինէճէք վարիտաթում վար տըր . Հինտիսթանտա եէնի վէֆաթ իտէն վէ պանս նամալիւմ օլան պիր ագրապա , պէնի պու մէսուտ հալէ նայիլ գըլմըլ տըր . պիր տէ , դայպտա օլան պիր էրքէք էվլատում վար աըր քի , անը պուլմագ իչիւն թէքմիլ վարիտաթումը վէ էօմրիւմիւ ֆէտա իթմէյէ հազրըմ : Եարըն պու էվլատումը պուլաճաղըմ , տիւնեա իւզէրինտէ անը թանըյան թէք պիր ինսան , պիր գըզ վար տըր . պու գըզը , եարըն կէին իտէճէյիմ , վէ նիքեան տուասը օգուստուգտան պիր սաաթ սօնրա , պէնի էվլատումա գափուչտուրաճագ տըր . ֆէրտասը կիւնիւ տէ , պու մէքրուհի մէմալիքէ պիր տահա այագ պասմամագ վէ Ամէրիգատա , բրէնսլէրին պիլէ աղըլարընը սուլատաճագ պիր գրավարի էօմր կէչիւմէք իչիւն , էվլատում վէ Գէլէր պիրիսի լլէ պէրապէր կէմիլէ պիւնէճէյիմ :

— Բէք ալէա , իշթէ օլ վագըթ , սէնի աղըզա վէրմէլէրի իչիւն տէ պիր գօրգուս գալմամըլ օլուր :

— Փագաթ օ Գէլէր պիւնի պէնիմլէ պէրապէր կէլմէզ իտէ , շուստան էօթէյէ ատըմ աթմագըլըլմ գապիլ տէյիլ տիր :

— Ե՛հ . սիզ էօյլէ պիր ֆէրրահ էօմր կէչիւմէք սէօղիւ իտիյօրսուսուզ քի , օ տէտիյինիզ Գէլէր պիւնի տէ սիզինլէ պէրապէր եօլա չըգմայա թէրէտտիւտ իթմէյէճէք տիր տէյի կէօրիւնմէքտէ տիր : Ելլպէթտէ շիմտիյէ գատար սէօղիւնիւ տէ իթմիշ օլմալըսընըզ . . . :

— Խա՛յր մատմուհի՛ , օլ պապտէ քէնտիսինէ հէնուզ հիշ պիր սէօղ աշմամըլըմ :

— Ե՛հ . էօյլէ իտէ , վագթ կէչիւմէգտէն սէօղիւ աշապիլիւրսին :

— Մատամ քի սիզ քէնտիսինիզ բուխսաթ վէշիյօրսուսուսուզ , պու միւսաա տէնիգտէն պիլ իսթիֆատէ , տիզ իւզէրինէ կէլէրէք պէյանէ միւսարէաթ իտէրիմ քի» , տէտի իզպանտուտ գաթիլ սահիհէն Հէլէն Հուայթրօզուս էօնիւնտէ տիզ իւզէրինէ կէլէրէք , «Եվլէթ պէյանէ միւսարէաթ իտէրիմ քի , օլ տէտիյիմ տիկէր պիրիսի տէ , սիզսինիզ , պէնիմ տիւպէր Հէլէնիմ , վէ եարըն քէնտիսնէ գափուչաճագ օլտուղում էվլատումըն պաշը իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի , ազիզ նիքեան պաղը իլէ , Ուայտմէնին նաղը գէվճէոի օլտուղըն կիւնտէն , սանս պիր բրէնսէս էօմրիւ պախշ իթմէք , վէ տիւնեա իւզէրինտէ հասէտ իտէճէյին հիշ պիր շէյ պըրագմամագ իչիւն , էլիմտէն հէր նէքի կէլիլ իտէ , քեաֆֆէսինի տէ մէվզըի իճրայէ վալ իլլէյէճէյիմ , վէ իսմիմի տախի տէյիլիթիւրէք , Ամէրիգայա վասըլ օլտուղումուգտա , Ամէրիգա էհալիսի հայրէթտէ գալարագ , «իշթէ պիր ասըլատէ Ինկիլիզ իլէ քէնտի տիւպէր վէ պալսթիար մատամասը , վէ տէլիգանլը էվլատը , միլքիմիգի միւլէրէֆ գըլմայա կէլտիլէր» տէյէճէքլէր տիր : Մատմուհի՛ Հէլէն , էքքի տիւնեատա սէն տէ չօգ շէյ շէքտին պէն տէ , վէ պլէրի հէնուզ թանըմամագտա օլտուղում էվլատում տախի , չօգ շէյլէր շէքմիշ տիր : Իմտի պու էսքի տիւնեայը թէրք իտիպ եէնի տիւնեայա (Ամէրիգայա) այագ պաստըլըմըլ տագըզատան , էսքի էօմրիւմիւզիւ տախի թէրք իտէրէք , եէնի վէ ալէա էօմր կէչիւմէքլէ մէսուտ պիր հալէ նայիլ օլուրուզ : Սէօյլէ Մատմուհի՛

զէլ, սէնի շու պետպախթ միւքտէն վէ պետպախթ պիր էօմրտէն գուրթա-
րաճագ օլան սատրզ էլի րէտտ իթմէյէ թէրէտտիւտ իտէճէ՞քմիսին :

— Սյաղա գալգ , Ուա՛յլտմէն էֆէնտի . պէնիմ , տիւնեա իւզէրինտէ ,
խանէմտէ գարանարագ , պագը գալան էօմրիւմիւ , ձէնապը Հագգա տուա
վէ նիյագ , վէ պետպախթլարա , էլիմտէն կէլտիյի գատար մոււվէնէթ իթմէքլէ
կէչիւմէքտէն պաշգա պիր շէյ իւզէրինէ ա՛սլա կէօզիւմ եօգ տուր : Էկէր սանա
պիր զէվճէ լագըմ իտէ , էլինի վէ վարիտաթընը գասուլու իտէն գըզլարտան
գիյատէ պիր շէյ պուլամագըն : Եալընը շունու գաթիէն սիգէ իխթար իտէ-
րիմ քի , Հէլէն Հուայթրօզ , օ գըզլարտան պիրիսի օլմայաճագ տըր :

— Էյի տիւշիւնիւնիւզ Մատմուա՛գէլ :

— Պէն բէք ալէա տիւշիւնմիւշիւմ Ուայլտմէն էֆէնտի . էկէր պէնի մէ-
տուտ գըլմագ , էկէր պէնիմ հիւանի թէվէճճիւհիմէ նայիլ օլմագ իսթէրսէն ,
պիր աճ էվվէլ , պէնի քէնտի խանէմէ իտէ իթմէքլիյին եօլունա պագ :

— Պու տէտիյին միւմքինսիզ շէյ տիր , Մատմուա՛գէլ :

— Եօյլէ օլտուղու հալտէ , սիգէ տիկէր պիր թարիզ գալըր :

— Հա՛նկը թարիզ :

— Պէնի տախի , Բա՛լ Մէլըր կիպի , շու տագըգաաա վուրուպ թէլէֆ
իթմէք թարիզի :

— Մատմուա՛գէլ , էյի տիւշիւնիւնիզ տէյօրում :

— Բէք ալէա տիւշիւնմիւշ օլտուղումու սիգէ խապէր վէրտիմ :

— Պէնի մէյեուս գըլմագ իսթէյօրսուն :

— Պու պապտէ արթըզ սանա վէրէճէք ճէվապըմ եօգ տուր :

— Տիմէք տիր քի , գաթիէն պէնի րէտտ իտէյօրսուն :

— Էվվէթ Ուայլտմէն , գաթիէն սէնի րէտտ իտէրիմ . վէ սանա էմր իս
տէրիմ քի , պիր տահա պու եօլտա նալայըզ պիր սէօզ աղղընա ալմայասըն :

— Պու գատար ինատճը օլտուղունու պիւմէզ իտիմ , տէտի Ուայլտմէն ,
գըք գըրմըլը քէսիլէրէք , վէ աղըր աղըր այաղա գալգարագ :

— Պունու չարուգ անլատըղըն իչիւն թէլէքքիւր իտէրիմ :

— Տիմէք տիր քի , Բա՛լ Մէլըրն տէտիլէրի հագգսըզ տէյիլ իմիլ . սէ-
ֆիլ հայլագը պօշ եէրինէ քէնտի մագսէտինտէն կէրի շէվիւրմիչիմ :

— Պէնի Բա՛լ Մէլըրն էլինտէն գուրթարան ձէնապը Հագգըն , Ու-
այլտմէնին էլինտէն տախի գուրթարաճագընա էմինիմ : Իւզէրիմիզտէ պիր
Ալլահ պուլունատուղունու ունութմամալըսըն , Ուա՛յլտմէն :

— Հա՛հ , հա՛հ , հա՛հ . էկէր իւմիւտինի եալընը Ալլահըն իւզէրինէ վագ
իթմիլ իտէն , գօրգարրմ քի , պու իւմիւտինտէն , շիմտիյէ տէկին հուսուլէ
կէլմիլ օլան նէթիճէլէրտէն գիյատէ խայրը պիր նէթիճէ , մէյաանա կէլմէ-
յէճէք տիր :

— Եարատանընա գարըլը քիւֆր իթմէ , Ուա՛յլտմէն :

— Վէօրիւնիւր քի , պու կիճէ պաշընա կէլմիլ օլան ֆէլաքէթլէր , գիհ-
նինի պիրագ ալթիւսթ իթմիլ տիրէր , Մատմուա՛գէլ . իմտի ազլընը պիր
էյիճէ պաշընա թօրլամագ իչիւն , պիրագ պու մահէլտէ րահաթ իթմէյէ
միւհթաճ պուլունամագտասըն տէյի կէլիյօր պանա : Իլթէ պէն սէնի , Մա-

տամ Կրինին հիմայէ վէ նասիհաթլարընա թէրք խտէրէք իշիմէ կիտիյօրում , Մատմուա՛ղէլ : Եարըն կիճէ պու վագըթ , թէքրարէն պուրատա պուլու- նուպ , սօն ճէվապընը սէնտէն թալէպիտէճէյիմ : Եիրմի տէօրթ սաաթ վագ- թին վար տըր Մատմուա՛ղէլ . էյի տիւշիւն . պագ սանա նէ տէրէճէտէ ճէօ- մէրտճէ մէօհլէթ վէրիյօրում . Եիրմի տէօրթ սաաթա գատար ճէվապընը հագըր էթ : Եպընըզ շուրասընը պիր էյիճէ խաթրընտա սագլա քի , տիւնեա իւզէրինտէ խէյալ օլունապիլէն էն կիւզէլ պիր էօմրէ նայիլ օլմագ սէնին է- վինտէ տիր . վէ էկէր պու էօմրիւն գըյմէթինի թագտիր իտէճէք տէրէճէտէ ազընը պաշընա թօրլամայըպ տա , Եիրմի տէօրթ սաաթ սօնրա , Եինէ այ- նի ճէվապըր րէտտիէյի թէքէրրիւր իտէր իսէն , պունուելա , Ուայլտմէնին գուճաղընտապն քէնտինի գուրթարմըջ օլամագսըն . էօմրիւնիւն նիհայէթինէ գատար պու տէհլէթլի մախպէնտէ մահպուս գալաճագսըն , վէ ալէհհինտէ պու տէրէճէտէ ասալէթ իսրագ իյլէտիյին Ուայլտմէն գուլուել տախի , Ա- մէրիգայա կիթմէք թասապիուրուելու գաթիէն թէրք իտիպ , միւտտէթի էօմ- րիւնիւն նիհայէթինէ տէկին , հէր կիճէ սէնի կէօրմէյէ կէլիպ սապահա գա- տար պուրատա գալաճագ տըր . . . :

Ուայլտմէն , իշպու քիւրթէհտիտ իխթարընը պիթիրտիքտէն սօնրա , պիր հիտտէթլէ , գաբան տէլիլի թարաֆընա կիտիպ , վէ արասը պիր տագըգա կէչմէզտէն , մալիւմ օլան տէօչմէ գաբագ աշտղը ինմէյէ պաշլայըպ , ճա- նավար հայտուտ անըն իւզէրինէ սըչրատը , վէ եավաշ եավաշ եօգարը չը- գարագ , մահլ ու նապէտիտ օլտու :

Ուայլտմէնին զայպ օլտուղու տագըգատա , սէֆիլ գըզ , Մատամ Կրի- նին գօլլարը իշինտէ պայըլմըջ իտի :

Օլ վագըթ , տիշի ճանավար , Հէլէն Հուայթրօղուն , գրալիչալաբ եաս- թըղընա լայըգ պուլուեան տիւլէր պաշընը , գանը քիւթիւլին իւզէրինէ վաղ իտէրէք , քէնտիսի տախի , գաբան տէլիլին թարաֆընա կիթտի :

Մէգքիւր տէլիք թէքրարէն աշըլաը , վէ տէօչմէ բարչասը , Եէրէ գա- տար աշտղը ինտի :

- Տէլիլին եօգարքի պաշընտան պիր գաֆա կէօրիւնտիւ :
- Պու գաֆա , գաթիլ հայտուտըն գաֆասը իտի :
- Նէ՞ իսթէրսին Կրին , տէտի Ուայլտմէն :
- Քիւշիւք օտանըն քէօչէսինտէ պիր եաթագ մինտէրի վար տըր . պիր տէ օթուրաճագ մինտէր վար տըր :
- Օնլարը սանա՞ մը վէրէյիմ :
- Սօուգտա , մատամըն Թօնաճագ տըր Ուայլտմէն , տէտի խապիս գա- ըրը կիւէրէք :

- Տահա պաշգա պիր շէյ իսթէ՞րմիսին :
- Մաթպախտա տօղրանմըջ էքմէքլէ , էթ սէօյիւշիւ վար տըր . մատա- մընը 24 սաաթ ա՞ճ մը պըրագաճագսըն :
- Հագգըն վար տըր Կրին . չօգ ինսանիյէթլի պիր գարըսըն :
- Ինչալաւհ մատամըն իլէ Ամէրիգայա կիթտիյինտէ , պէնի պուրատա ունութմագսըն :

— Ինչպիսիքս պէն կէլէնէ տէկին , շու էղյէթճի կէլինինի գանտըրըսըն տա , տէօրտիւմիզ պիրլիքտէ եօլա շըգարըզ :

— Ինչպիւր՛հ , ինչպիւր՛հ , պու էօմրտէն արթըգ պէն տախթ պըգտըճէ Ուայլտմէն . հէմ նէ՝ սաղլայըմ , արթըգ պիր տազըգա պիլէ ինկիթէրրան տա տուրմամազըլըմը շօգ էյի օլաճազ տըր տէյի կէլիյըր պանա :

— Եարըն հէր պիր շէյ սըրասընա կիրէր յ պէնիմ սէվիլիլի՛ա Մասամ կրինիմ . եարըն էվլատըման տա գաժըւշաճաղըմ . ահ , շու էվլատըմը պիր կէօրսէմ , պիր քէրրէ քէնտիսինի թանըսամ . քի՛մ ուլլիր , աճէպա դա՛ջ տէֆա քէնտիսինէ թէստուիֆ իթմիշ , վէ պէլըր պիրիպիրովիզ իշէ կէօրիւշ միւշիղ պիլէ տէ , նէ՛ օ պէնի թանըմըջ տըր , վէ նէ տէ պէն օնու . ա՛հ , պիր քէրրէ եարըն ախշամ օլայըտը , պիր քէրրէ էվլատըմը գուճազլամաղա նայիլ օլայտըմ , օնտան սօնրա արթըգ շու ինատճը գըզըն կէօյիսինիլ իթ մէքտէն պաշգա պիր արզուժ գալընայաճազ , վէ տէօրտիւմիզ պիրտէն Ա մէրիգայա կիտիլ , Բալճ Մէլըրն անտընըն միւճէվէրլէրի իլէ , սահիհէն րրէնսվարի պիր էօմը կէշիրէճէյիլ : Ա՛հ , Մատա՛մ կրին , յիր քէրրէ սէն տէ կէօրսէն օ միւճէվէրլէրի . նէ՛ թաշլար նէ՛ թաշլար . կէօրպէն , ազընը զայ իտէրսին : Փաղտթ սէնի կէօրէյիմ , կրին , եարըն ախշամա գատար նէ եաբարսան ետք ; շու ինատճը գըզը գանտըրմայա պազ : Մօրթիմէրէ օլ գատար վազըթ մուգավէմէթ իթմիշ օլմաընտան տա , նէ գատար ի նատճը օլտուղու պէլիլ օլմուշ իտի . Քրոգտթ գօրգու վէ սէնին թաթըլը թաթըլը գանտըրընըն սայէսինտէ , իլէր եօլուճա կիրէր տէյի մէմուլ ի տէրիմ . սէնի կէօրէյիմ : Տահա պաշգա պիր շէյ իսթէ՛րմիսին :

— Տօլապատա պիր շիշէ շարապ իլէ . Պատէհլէր վար սըր օնրորը տա վէր . եօրկանլարը տա ունուլթմա :

Պու սօն իսթար իւզէրինէ , հայտուտ Ուայլտմէնին գաֆասը ի էքրա րէն զայալ օլտու , վէ արասը պէշ տազըգա կէշմէղտէն , կէօշլըր վէ եէյէճէքլէր իշէճէքլէր , գաբան տէլիյինտէն աշաղը ինմէյէ պաշլատըլար :

— Է՛հ , արթըգ պէն կիտիյօրուժ . պըրազ քի գաբազ եօգտըրը շըգսըն , տէտի Ուայլտմէն քէնտի րէֆիգասընա :

— Աթէշ եագմազ իշիւն պիրազ տա օտուճ իսթէյէճէք իտիմ իտէ տէ , պու արա տիւման կէօսթէրմէվիզ էյի օլմապ տէյի գօրպույօրուժ :

— Խա՛յըր կրին , լա՛յըր . շօգ էյի տիւշիւնմիւշիին . տիւման կէօսթէրմէնին սըրասը տէյիլ . լսանէ պօշ կէօրիւնմէլի տիր . անլա՛յօրմըսըն . հիշ պիր հայաթ նիշանէսի կէօսթէրիլմէյիլ տիր . հէմ հապա տա սօուզ տէյիլ տիր . Փուրթուճա տախի քեամիլէն թէսքին օլմուշ տըր . գըզըն իւզէրինի պիր էյիճէ էօրթ . շու սու գանաթասընը տա ալ . պայկընլըլը շօգ սիւրէր իսէ , եիւզիւնէ սու սէրէրէք ազընը պաշընա կէթիրմէյէ պազ : Աթթա նա ըմարլատըգ , կրին :

— Հայտէ , շէյթան սէլամէթ վըրսին . եարըն կիճէ գաշտա՞ պէքլէյիմ սէնի :

— Եարը կիճէյի թամ իքի սաաթ կէշէրէք :

Մատամ կրին , գարան գարաղընը թութան չենկէլի չըգարաղընտա , տէօչմէ բարչասը թէքրարէն աղըր աղըր եօգարը չըգարագ , տէիլին իզի թօզու պէլիսիզ օլտու , վէ տիւնեանա հիչ պիր շէյէ էմնիյէթ իթմէյէն գաթիլ հայտուտ , քէնտի էն սասըգ սանաթտաչը օլան Մատամ կրինտէն պիւլէ պիր հիյէ շիւբհէ իտէրէք , մէզքիւր գարաղըն աչաղըտան աչըլմասընը միւմքինսիզ պիր հալէ վազ իյլմէք իչիւն , քէնտինէ մախսուս օլան պիր ուֆազ անախթար իլէ , կիւլի մաքինանըն միլինի տէ շէվիրիպ , հարէքէթ իտէմէզ պիր հալէ վազ իյլէտի :

Ուայլտմէն , գուլիպէնին սօգազ գաբուսուուու աչըպ պիր քէրրէ տիչաքըսընը կէօգտէն կէչիրտիքտէն սօնրա , «վիւտրվարըն ՉՅի Փէնա կիթմէտի» , տէտի , քէնտի քէնտինէ : «էօլլէ իւմիտ իտէրիմ քի , մարտըն յի տահա կիւզէլ պիր կիւն օլաճագ տըր . պիր գըզ վէ պիր վարիտաթ էլտէ իթմէք իչիւն , պիր մէյխանէճի , վէ իքի Ր-ԼՖ Մէլըրար թէլէֆ իթտիմ . էվլատըմը պու կիւն պուլտուղըմտա , եարըն տախի Ֆլօրա թէլէֆ օլաճագ , վէ սըրըրմը մէյտանա չըգարապիլէն հիչ սիր ինան էվլատը հայաթտա պուլոււն մամըլ օլաճագ տըր : Շու տիւլէր գըղը , վէ ճէսիմ վարիտաթը էլէ կէչիրմէք իչիւն , ազ շէյ շէքմէտիմ . էվլատըմը տախի պուլտուղըմտա , արթըգ տիւնեա իւզէրինտէ պէնտէն մէսուտ ատէմ օլմայտճագ . վէ պագալըմ , էվլատըմը , գարըրը , վէ վարիտաթըմը ալըպ Ամէրիգայա կէչտիյիմտէ , հանկը գօնթոււն իալինի իւզէրիմէ ալաճալըմ . պու տա սօնրաքի տիւչիւնէճէյիմ շէյ տիր :

Ուայլտմէն , քէնտի քէնտինէ պու գարարըսըր վէրիպ պիթիւրտիքտէն սօնրա , ուսուլճաճըգ գուլիպէնին գաբուսուուու գարատը , վէ գարանըղըն իչինտէ , քէնտի խանէսինէ ալտէթ իթմէք իւզրէ եօլա չըգալը . . . :

Ժ.

ՓԻԻԹՈՒՀԱԹԸ ԱՏԱԼԷԹ

Հէլէն Հուայթրօզոււն քէնտի խանէսինտէն գաչըրըլըպ , Մատամ կրինին մախգէնինտէ հապս իտիլտիյի տէհչէթլի կիճէ , սապահ օլմուչ , վէ էօլլէնէ չօգ պիր շէյ գալմամըլ իտի :

Մէյնթ Բօլ'ս նամ ուլու քիլիսէնին սաղ թարաֆ չան գուլէսի գարչըսընտա պուլոււնան քէպիր պիր տիւքքեան գաբուսոււնտան իչէրիյէ , իւչ քիչի կիրտիլէր :

Պու քէպիր տիւքքեան , ճէնթըլէն սընըֆընտան օլան էհալինին չուսթուա մուվաֆըգ սուրէթտէ թէզէին գըլընմըլ կիւզէլ պիր լօգանտա իտի :

Գաբուտան իչէրի կիրէն իքի նէֆէր տէլիգանլըլար վէ զայէթլէ սիւսի կիլինմիլ կէնճ պիր գատըն , քէնտի թավը ու հարէքէթլէրի նագիլիյի վէ տիւլէրլիքէրի իլէ , լօգանտատա մէվճուտ պուլոււնտան պիւթիւն ճէնթըլմէն .

լէրին հայրէթիւնի թահրիգ իտիպ, հէր քէս չաթալա սաբլամըլ օլտուգլարը լոգմալարընը ազըզլարընա կէօթիւրմէլէրինտէն էվվէլ, պիր պէլ տազըզա գատար պունլարըն սէյրինէ տուրտուլար :

Պու եէնի կէլէնլէրի հիչ պիր թանըյան պուլունմատը :

Հայրէթին արգասընտան մէրագ կէլտի :

Պու իքի նէֆէր տիւպէր տէլիգանլըլար, վէ օլ կէօզ գամաչորրաճագ տէրէճէտէ կիւզէլ վէ թագէ գատըն, քիմլէր իտիլէր . Ինկիլի՞զ մի իտիլէր եօզսա էճնէպի մի . աճէպա Հինտիսթանտան եախօտ Ամէրիգատան եէնի կէլմիչ քիպարգատէլէր մի իտիլէր . . . :

Նէ՛ մէրագ . նէ՛ մէրագ . . . . :

Հէր քէս աճլըզընը ունութմուչ, հէր քէս էօնլէրինտէ պուլունան եէմէյի ունութմուչ, վէ էկէր օլ արա պունլարըն իւզէրինէ պիր մալլումաթ վէրէճէք պիրիսի պուլունմուչ օլսա իտի, հազըրուներն քեաֆիէսի տալի պիր քէր լիրա իւճրէթ վէրմէյէ հազըր պուլունմագտա իտիլէր :

Տիւնեա իւզէրինտէ նէ՛ պիրինմէզ քեարլար վար տըր :

Նիհայէթ պու եէնի կէլէն իւչ նէֆէր միւսաֆիրլէր, լօգանտանըն օրթալըզ եէրլէրինտէ պիր մասա եանընտա օթուրուպ, տէրհալ քէնտիլէրինի գարչլամայա գօլմուչ օլան լօգանտաճը ուչաղընա, պիր գաչ գապ եէմէք ըմարլատըլար :

Հազըրուներն մէրագլարընտան պիրիսի թէսքին օլտու :

Եէմէյի ըմարլայան տէլիգանլը, Ինկիլիզճէ վէ հէմ տէ աաըլ տօղմա պէօյիւմէ պիր Ինկիլիպին սէօյլէյէպիլէճէլի Ինկիլիզճէ լիսան իւզրէ էմր վէրմիչ իտի :

Իմտի հազըրուներն պիր միւստէթ թաթիլը մէմուրիյէթ իթմիչ օլան չաթալարը, թէքրարէն հարէքէթէ պաչլատըլար :

Եէնի կէլէնլէրին թաամը պիթտի, իքի նէֆէր տէլիգանլըլար, սիկարալարը թիւթտիւրմէյէ պաչլատըլար, վէ եավաչ սէսլէ միւքեալէմէ իթմէքտէ իտիլէր :

Պունլար հէնուզ թաամլարընը պիթիւրմէմիչ իքէն, լօգանտանըն գարուսընտան իչէրիյէ պիր եապանճը ատէմ կիրմիչ, լօգանտանըն իչէրիսինտէ պիր տէվր իթմիչ, տիգգաթիլը սուրէթտէ մէրգուման եապանճըլարըն եիւզլէրինէ պագմըլ, վէ սպատէհու գարուսան տիշարը չըզըլ զայպ ու նապէտիտ օլմուչ իտի :

Իքի նէֆէր տէլիգանլը վէ կէնճ գատըն, թաամլարընը թէքմիլ իտիւպ, միւքեալէմէյէ պաչլատըլարընտան անճագ պիր տազիգա գատար սօնրա, մէրգում եապանճը ատէմ, թէքրարէն լօգանտանըն գարուսընտան իչէրի պիրտի, Փագաթ պու տէֆա, անընլա պիրլիքտէ պիրտէ բօլիա մէմուրու պուլունմագտա իտի :

Լօգանտատա պուլունան ճիւլըլէնլէր, բօլիա մէմուրընը կէօրտիւքլէրինտէ, անճագ պիր ազ թէսքին օլմուչ օլան մէրագլարը, էվվէլքինտէն տահա զիյատէ շիտտէթլէ գապարմայա պաչլատը, վէ պու եօլտա ֆէվզէլատէ վաչալարտա ատէթտէն օլտուղու իւզրէ, սօն տէրէճէտէ ումում պիր սուսլըզ հիւքմ իթմէյէ պաչլատը :

Լօգանտանըն զարուսը աղզընտա , ալթը նէֆէր տախի միւսէլլահ բօլիս նէֆէրլէրի կէօրիւնտիւլիւնտէ , արթըզ հաղըրուրն մերագը շիտտէթիւնի քէշֆ իթմէք , կիւճ պիր շէյ օլամայաճագ տըր :

Հէր քէսին կէօղիւ , բօլիս մէմուրը իւզէրինէ տէօնտիւ :

Պու մէմուր , էվվէլքի եապանճը իլէ պիրլիքտէ , տօս տօղրու եէնի կէլէն միւսաֆիրլէթին իւզէրինէ կիթմէյէ պաշլատը . վէ թա էօնլէրինէ վասըլ օլտուղընտա , տնլէրէ խիթսպէն , «իւչիւնիւզ տէ թէվզըֆսընըզ . պույուրուն կիտէլիմ» տէտի :

Լօգանտանընըն ուշաղը իլէ բէք կիւզէլ ինկիլիզճէ սէօլլէլմիշ օլան տէլիգանլը , կիւլիւմսէլէրէք մէմուրըն երիւլիւնէ պագտը , վէ «էֆէնտի , պիր եանլըլըլընըլ օլմալը տըր» տէտի :

— Խա'յըր էֆէնտի . եանլըլըլըլ էօզ տուր . պույուրուն մէրքէզէ կիտէլիմ , տէտի բօլիս մէմուրու թէքրարէն :

— Ֆագաթ միւճէրրէտ պիր եանլըլընըլ վար տըր , էֆէնտի :

— Էկէր պիր եանլըլըմըլ վար իսէ , մէրքէզտէ տօղրուրը :

— Ֆագաթ տահա հէնուզ կէմիտէն շըզըլ պուրայա կէլմիլիզ :

— Օնու տա մէրքէզտէ անլաթապիլիրսինիլ :

— Եսլընըլ սէն մի կիտէճէլիմ :

— Խա'յըր . պու էֆէնտի իլէ պու գատըն տախի պիրլիքտէ կէլմէլիտիրլէր :

— Ֆագաթ մէմուր էֆէնտի , պուենլար Սպանիալը տըրլար վէ իլէ տէֆասը տըր քի ինկիլիզ թօրլաղընտա սյագ պասմըլ տըրլար . քէնտի հագգլարընտա իպրազ օլունան սէօլլէ պիր միւնասէպէթսիլզ միւսաֆիրբէրվէրլիք իւզէրինէ էլի պիր էֆքեարա զահիպ օլմայաճագլար տըր :

— Պուենուն իչիւն թէէսիւֆ իտէրիմ էֆէնտի . Ֆագաթ պաշգա շարէ էօզ տուր . սիլիլլէ պէրապէր մէրքէզէ կէլմէլիտիրլէր :

— Պու հարէքէթիւնիլտէն պիր մէսուլիլէթ տէ հուսուլլէ կէլէսիլիր , մէմուր էֆէնտի :

— Օրասը տա պէնիմ տիւլիւնէճէլիմ շէյ տիր :

— Թէվզըլֆ իթմէք իսթէտիլիլիզ ատէմ տախի օիզին կիպի պիր ապէր տիր . էսվապըմա պագըլ ալտահմայատընըլ :

— Սքէր օլտուղընուզու պիլիրիմ , էֆէնտի :

— Քիւթպէմ տախի վար տըր :

— Քիւթպէնիզի տէ պիլիրիմ :

— Տիւլէք տիր քի քիմ օլտուղընու թանըյօրսընըլ :

— Էվվէթ էֆէնտի . ինկիլիզ տօնանմատը գօմանտանլարընտան Րայֆ Միլըր ճէնապլէրի հուզուրունտա պուլունտուղընու պիլիրիմ , տէտի բօլիս մէմուրը , շարգատընը շըզարըլ իլթիֆաթլա եէրէ տօղրու էլիլէրէք :

— Վէ պուենլարը պիլտիլիլիզ հալտէ , հալէա պէնի գալտըրմագ էֆքեարընըլ իւզէրինտէ սապիթ գատէմ պուլունմագ տա'մըսընըլ , մէմուր էֆէնտի :

— Հէր հալտէ վագիֆէմի իճրա իլլէմէյէ մէճպուրըմ :

— Էկէր իթաաթ իթմէզ իսէմ :

—Օլ վագըթ, մաէթթէէսսիւֆ, դարուտա պէքէյէն նէֆէրաթընը ի-
չէրի չըզըրու, ճէպրէն սիպի գալտըրմաղա մէճսուր պուլունաճաղըմ: Գօ-
մանտա՛ն էֆէնտի, հէր նէ տախի օլսա, սիզ քէնտինիզ տախի պիր ասքէր
պուլունմուշ օլտուղունուզտան, պանա վէրիւմիշ օլան էմրի նօգթասը նօգ-
թասընա իճրա կյէմէք վազիֆէսինտէ պիր գուսուր իթ մէմէքլիյիմի, սիզ
քէնտինիզ տախի թագտիր պուլուրուրսունուզ:

—Սիզէ վէրիւմիշ օլան էմր նէ՞ տիր, մէմո՛ւր էֆէնտի:

—Պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միւրը, հէր նէրէտէ, վէ հէր քիմէր կյէ
պիրիքտէ պուլունուր իտէ, օ քիմէր կյէ պիրիքտէ թէվզըֆ կյէմէք:

Բալֆ Միւրը, շարգասընը պաշընա գօյսու, վէ եանընսա օթուրմուշ
վէ թէաճճիւպ տէրեասընա զարգ օլմուշ պուլունան ըէֆիզլէրինէ տէճնիւպ,
«արթըգ չարէմիզ գալմասը. էֆէնտինին էճնիւնէ տիւչիւպ կիթմէկլիյի.
պու իչին իչինտէ պէօյիւք պիր էսրար վար տըր. պիր ան էվվէլ շու էսրա-
րըն մէյտանա չըգմասընա, սիզ տախի պէնիմ կիպի խահիչիէր պուլունմուշ
օլմալըսընը» տէտի:

Բալֆ Միւրը վէ քէնտի ըէֆիզլէրի, բօլիս մէմուրունուն էճնիւնէ տիւ-
չիւպ լըգանտատան աշարը չըգտըլարընտա, գարունուն էճնիւնտէ պէք-
լէմիշ օլան նէֆէրէր տախի պուլունարըն էթրաֆընը սարտըլար, վէ կիթ-
տիքճէ պիրիքմէքտէ օլան վուզուֆճը էհալինին զալէպէկլիյի իչինտէն կիւճ
հալ իլէ եօլ պուլուպ, Չապթիյէ գօնալընա տօղրու իլէրուլէմէյէ պաշլա-
տըլար:

Մահէլի մէգըիւրէ վասըլ օլունտըգտա, կէրէք Բալֆը, վէ կէրէք իքի
նէֆէր ըէֆիզլէրինի, տօս տօղրու, Նազըրըն պուլունտուղու աիփանա շը-
գարտըլար:

Ագ սազալընը էլինին իչինէ ալմը վէ եիւզիւնիւ պիրապ ասմըլ պու-
լունան Չապթիյէ Նազըրընըն եանընսա իքի նէֆէր քետիփիւլէր, վէ գա-
բունուն իքի թարաֆընտա տախի, պիրէր չափուլար վար իտի. Բալֆը վէ
ըէֆիզլէրինի թէվզըֆ իտէն բօլիս մէմուրու տախի, պաշը աչըգ օլտուղու
հալտէ, անլէրին եանընտա տուրմագտա իտի:

Չապթիյէ Նազըրընըն էմրի իւզէրինէ, թէվզըֆ օլունան տօսթլարըմըզ
պիր սըրա իւզրէ սանապիլէլէրտէ օթուրտուզտան սօնրա, յիւշարիլէյհին, քեա-
թիւլէրէ խիթապէն վէրտիյի պիր էմրտէն անլալըտը քի, նիզամընտա պիր
իսթինթագ մուամէլէսի իճրա օլունաճագ իտի:

— Իսմինիզ նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթաի Չապթիյէ Նազըրը, աղրը աղրը,
կէօզլէրինի Բալֆ Միւրըն իւզէրինէ տօղրուլթարագ:

— Բալֆ Միւրը:

— Մէչլուլիյէթ ինիզ:

— Գըրալ հազրէթլէրինին պահրիյէ զապըթանընտանըմ:

— Տիւթպէնիզ նէ՞ տիր:

— Գարագ գօմանտանը:

— Էն սօն տէֆա քիմի՛ն մայէթինտէ իտինիզ:

— Ա.Սիրալ Անսընըն:

— Լօնտրայտ ավտէթ իթմէնիդ նէ՞ գատար օլտու :

— Պէչ սասթ :

— Քօմանտա՛ն էֆէնտի . եանկը իֆատէլէրէ գալգըլտըղընըտա , իւզէ-
ընիզէ վուգու պուլան ազվիաթը քէնաինիզ թաստիզ իթտիքտէն պաչգա ,
հալինիդի տահա գիյատէ ազրըլաշտըրմըլ օլուրսունուզ :

— Պանա գարըն նէ՞ ազվիաթ վար տըր :

— Տէհչէթլի պիր ճինայէթ ազվիաթը :

— Պիր ճինայէթ մի :

— Պիր գաչ ճինայէթ տէյէճէք իտիմ . գօմանտա՛ն էֆէնտի :

— Պիր գաչ ճինայէթ մի :

— Թէաճճիւ պէամէթլէրի կէօսթէրմէյէ հաճէթ եօգ տուր . պունլար
պիհուտէ զահմէթլէր . նէթիճէսիզ մանօվրալար տըրլար . իչին տօղրուսունու
սէօյլէմէք , սիզին իչին միւքին օլապիլէն էն ալէա թարիզ տիր :

— Սրուչա՛ն Ալլահ , պու նէ՞ աճայիզ հալլէր տիր :

— Հապըգաթէն աճայիզ հալլէր տիրլէր , գօմանտա՛ն էֆէնտի . Ամիրալ
Ննսրն կիպի պիր գաթը միւհթէրէմին հիւսնի թէվէճճիւհիւն նայլ օլաճագ
տէրէճէտէ հիւսնի ալալագ սահիպի թանըմըլ , վէ քէնտի շէճաաթը սայէ-
սինտէ , գրալ հազրէթլէրի տօնանմասընտա պիր գարագ գօմանտանըլը
մէսնէտինէ եիւքսէլմիլ օլան սէնին կիպի պիր սաըլգատէ էվատընտան , պու
եօլտա ճինայէթլէր մէմուլ օլունապիլի՞ր մի իտի :

— Պագաթ նէ՞ ճինայէթ տէ պուլունմուլըմ տըր . Ալլահ աչգընա օլտուն
շարուզ սէօյլէյին :

— Քօմանտա՛ն էֆէնտի . գօմէտիա օյունուեա պաշլամայալըմ . հալինի-
զին ազրըլընը պիր քէրրէ կէօյիւնիւզիւն էօնիւնէ ալարագ , էկէր հիւ-
քիւմէթին լութֆ ու մէրհամէթինէ շայան պուլունապիլէճէք պիր էօզրիւ-
նիւզ վար իտէ , անը մէյտանա գօմայա պագըն , ճինայէթլէրինիդի ինքեար
իթմէքէ պիր Քայիտէ չըգարամագընըլ :

— Պագաթ նէ՞ տիր , Նազըր հազրէթլէրի . պէնտէն թալէպ իթտիլինիզ
իգրար նէ՞ տիր . պէն նէ՞ ճինայէթ իչլէմիլիմ :

— Հա՛հ , հա՛հ , հա՛հ . էրէյիճէ ուսթա իմիլիինիզ Րալֆ Միլը՛ր . էրէ-
յիճէ ուսթա օյունճու իմիլիինիզ . Քագաթ պիզ պէօյլէ օյունլար չօգ կէօր-
միւլիւզ . վէ անլէրի իճրա իտէն օյունճուլարըն քեաֆֆէսի տախի սօնրատան
աղլամըլար տըր : Սիզէ պիր տէֆա տահա իխթար իտէրիմ , վէ սօն տէֆասը
օլարագ սիզի տավէթ իտէրիմ քի . շու տիւն կիճէ իչլտիլինիզ ճինայէթլէրի
քէնտի աղընըզ իլէ իգրար իտէսինիզ . . . :

— Տիւն կիճէ՛ մի . տիւն կիճէ՛ մի տէյօրսունուզ . Քագաթ պէնտէնիզ
տիւն կիճէ պու էֆէնտի վէ պու մատմուաղէլ իլէ պիրիլքտէ հէնուզ տէնիզ
իւզէրինտէ պուլունմագտա իտիմ . հէնուզ Լօնտրայտ ալագ պիլէ պասմա-
մըլ իտիք . սէօյլէյինիզ պու տէտիլինիզ ճինայէթ նէ՞րէտէ վագը օլմուլտըր-
տէնի՞զ իւզէրինտէ մի :

— Խայր գօմանտան էֆէնտի . պիննէֆա Լօնտրա շէհրինտէ վէ տօղրուպ
պէօյիւմիւլ օլտուղունուզ մահալլէտէ վագը օլմուլտըր :

— Էօյլէ իսէ , իւզէրիմէ աթֆ օլունան ճինայէթ տէ քէնաթ քէնտինէ չիւրիւմիւզ օլուջօր , Նազըր հազրէթլէրի : Էկէր պիր ճինայէթ վագը օլմուզ , վէ ճանիյի արամագտա իսէնիզ , պիտուջ ատէմլէրի թէվզըֆ իթմէքլէ անլէրէ պիհուտէ պիր սըզընթը վէրաթտէն պաշգա , ասըլ ճանիյի սրայըպ պուլմագ իչիւն տէ պիզըլմէթ պիր վագթ զայպ իաէյօրսունուզ . թէքէր-րիւրէն պէյանէ իճթիսար իտէրիմ քի , պէնտէնիզ իւզ պուջուզ այտան պէ-րու , հէնուզ պու սապահ թէքրարէն պու շէհիրէ այագ պամըլմ աըր :

— Իւզ պուջուզ այտան պէրու նէրէտէ իտինիզ :

— Սպանիանըն Գատիչ շէհրինտէ մահպուս պուլունմագտա իտիմ :

— Էհ , պու տա ֆէնա մասալ տէյիլ տիր :

— Նազըր հազրէթլէրի . մինդարի հատաին պէնտէնիզ տէ պիր աէվլէթ մէմուրըլմ . վէ կէրէք մէմուրիյէթիմ իճրատընտա վէ կէրէք ախլէագը զաք թիյէմտէ , հազարէթէ շայան հիչ պիր էսէր պուլունմատըր իւզէրինէ իֆ-թիսար իյլէմէյէ տէ էքէյիճէ հազըլմ պուլունմագտա աըր տէյի վանն ի-տէրիմ : Պէնտէնիզ մասալ սէօյլէմէյէ այըլմըլ ատէմլէրտէն աէյիլիմ . պէն պիր աքէրիմ Նազըր հազրէթլէրի . վէ սպէրիլք տօզրուլուղու նամընա օ-լարագ , հազըլմտա վուզու պուլան հազարէթիինիզէ գարըլ բրօթէսիմօ ի-տէրիմ :

— Բէք ալէա , գօմանտան էֆէնտի . պէն աախի , սէօյլէտիյինիզ Գատիչ մահպուսիյէթիինի պիր մասալ օլմատըրնա իզնա օլտուղումտա , հայիզ պուլունտուղունուզ աքէրիլք սըֆաթը նամընա սիզէ թէշէքքիւրիտիպ սէօ-զիւմիւ կէրի ալաճագըմը , զապթիյէ Նազըրըլը սըֆաթըլմ իլէ վատ իտէրմ : Պու էֆէնտի իլէ մատմուազէլ տախի սիպինլէ պիրիլքտէ , Գատիչ շէհրինտէ մահպուս մը իտիլէր :

— Խայր Նազըր հազրէթլէրի . իսքիբայի ալիլէրինէ թագախիմ իյլէմէյէ իճթիսար իտէճէյիմ Տօն Վալտէզ վէ Տօնա Իզապէլա , պէնտէնիպին գուր-թարըճըլարը տըրլար :

— Տիմէք աիր քի , էֆէնտի վէ մատմուազէլ , Սպանիալը սըրլար :

Չապթիլգէ Նապրը , պու սէօզլէրի սէօյլէտիյինտէ , օ Եօլտա մասալա-րա ինանան չօճուզլարտան պուլունմատըրըն անլաթաճագ իսթիհզաքեարի պիր պագըլա , իքի նէֆէր Սպանիալըլարըն եիւզլէրինէ պագըլպ , թէքէտէն թըրնաղա գատար անլէրի պիր էյիճէ սիւզալու :

Տօն Վալտէզ , վէ Տօնա Իզապէլա , իքիսի պիրտէն այագա գալգարագ , Նազըրըն հուզուրունտա , րիայէթլէ պաշարընը էյալիլէր . վէ միւշարիլէհին եինէ իսթիհզաքեարի պիր էլ իչարէթի իւզէրինէ , տաշա տիհանլարընտան պիր սէօզ պիլէ չըգարմագսըլըն , թէքրարէն եէրլէրինէ օթուրտուլար :

Նազըր հազրէթլէրի պատէհու , Բալֆ Միւրը վէ քէնաթ րէֆիզլէրինի թէվզըֆ իտէն բօյիս մէմուրունա իսթապէն ,

— Մըսթըր Մօրիս . տիւն կիճէքի ճինայէթլէրի իչլէյէն պահրիյէ գօ-մանտանը Բալֆ Միւրը , պու Բալֆ Միւրը էֆէնտի աէյիլ իմիլ աէտի , եինէ իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւմէյիլ իլէ :

—Նազը՛ր հազրէթլէրի . Պահրիյէ նէզարէթի գույուտաթընտա , եալը-
նըզ պիր նէֆէր պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միլըր վար սըր , տէյի ճէվապ
վէրտի բօլիս մէմուրու Մըսթըր Վօրիս :

—Օ տէտիյին Բալֆ Միլըրըն պու զաթ օլտուղընա էմի՛նմիսին :

—Նազըր հազրէթլէրի . զաթ էն քէնտիսի այնի զաթ օլտուղընու շիմտի
հուզուրունուզաա իզրար իյլէտի . պէնտէնիզ տախի , մայէթիմտէ պուլու-
նան մէմուրլարը նէ տէրէճէտէ էմիյէթլէ թանըմագաա իսէմ , գօմանտան
Բալֆ Միլըրը տախի բէք ալէա թանըրըմ . վէ խաքիբայի ալիլէրինիզ տախի
պունու պիլտիյինիպտէն , քէնտիսինի պուլուպ թէվզըֆ իթմէք շէրէֆի իլէ
պէնտէնիզի միւֆթիլիսի գըլտընըզ : Ֆազաթ տահա ալէասը տա վար տըր .
ամիրալ Անսըն ճէնապլէրինէ տախի պու զաթըն թէվզըֆ օլունմուզ օլտու-
ղու իզգէրինէ մալիւմաթ վէրիլտի . վէ օն տազըգատան քէնտիսի տախի
պուրատա պուլունուպ , խալլի սէնէլէր միւթէմատիէն քէնտի մայէթինտէ
պուլունմուզ օլան պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միլըրը քէնտիսի սէ թանը-
յըզ օ օլտուղընու թաստիգ պույուրաճագ տըր :

—Ֆազաթ պու զաթ , քէնտիսին պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միլըր
օլտուղընու ինքեար իթմէյիպ , եալընըզ վուգու պուլան ճինայէթի ինքեար
իտէյօր :

—Նազը՛ր հազրէթլէրի . քէնտիսի հէր նէ խիլլեայարտա տախի պու-
լունսա , ճինայէթին պիր նօզթասը ինքեարընա պիլէ մահէլլ էօզ տուր .
վէ էմր պույուրտուղընուզ հալտէ , գուրպանլարըն իքի նէֆէրի կէլիպ
քէնտի եազասընա սարըլաճագլար տըր :

—Օնուն տա սըրասը վար տըր . Մըսթըր Վօրիս , սըրա իլէ կիտէլիմ
Փօմանտան ճէնապլէրի կէօրիւնիւր քի իլի բէք աճէլլէ պօղմուզ օլտուղըն-
տան , թէֆէրուաթը տէյիլ , իլլա սաըլ ճիմի պիլէ խաթընտան չըգմըջ
օլմալը տըր . իմտի , պու պապտէ անըն գիհնինի թէնվիր գըլմագ վէ տէհ-
չէթլի վուգուի հալլի պիրէր պիրէր քէնտիսի տէրխաթըր իթտիմէք իչիւն
իճրա իլլէտիյին թահզըգաթը քէնտի միւվաճէհէսինտէ թէքէրիւր իթմէլի-
սին քի , Ինկիլիզ բօլիսինին էմիյէթի ումումիյէ հազգընտա նէ տէրէճէտէ
միւքէմմէլ պիր վազիֆէ իճրա իյլէմէքտէ օլտուղընու , քէնտիսի տախի ան-
լասըն :

Բօլիս մէմուրու Մըսթըր Վօրիս , Չապիլիյէ Նազըրընըն էմրինի իճրայէ
հազըրլանտըղընտա , Բալֆ Միլըր , Տօն Վալտէզ , վէ Տօնա Իզապէլլա , պաշ-
լարընը իլէրու տօղրու ուզաթըպ , թարիֆ օլունամայաճագ պիր մէրագ ու
էնտիչէ իլէ , քէնտիսինի տիյնէմէյէ հազըրլանտըլար :

Իչթէ մէրգումուն հիքեայէսի :

—Պու սասպահ Բինէս Սգուէյր նամ մէյտանը տէյրէ չըգան բօլիս նէ-
ֆէրի , խաքիբայի ալիլէրինէ մալիւմ օլան խանէնին էօնիւնտէն կէչտիյին-
տէ , խանէյի մէգբիւրէնին պիր բէնչէրէսինտէն , պօղմուզ պիր սէպէ քէն-
տիստէն իմտաա թալէպ օլունաու : Բօլիս նէֆէրի խանէյէ կիրտիյինտէ
միւշահէտէ իլլէտիյի մէնպարէտէն ալթ իւսթ օլուպ , վուգուի հալլի Նէզա-
րէթէ թէպիլի իլլէտի . վէ խաքիբայի ալիլէրինիզ տախի , կիտիպ իչի թահ-

զըզ իթմէքիյլմի էմր պուշուրտունուզ : Պէնտէնիզ տէ գօշուպ մէգքիւր խա-
նէյէ կիրտիմ . նըսֆ էօլու հալինտէ պիր իլսիթիար խըտմէթքեար իլէ պիր
տէֆիլ բէլք , մէրհամէթիմի թալէպ իտէճէք պիր թապր ու հարէքէթլէ պէն-
տէնիգէ սարըլտըլար . իքիսինին տէ ազըզլարընտան , հալէա քէօրիւքլէր տի-
շարը կէլմէքտէ իտիլէր . պու քէօրիւքլէր , քէնտիլէրինի զայ ազըլ էօլիւմ
հալինէ կէթիրիպ , խանէնին պագիրէ վէ տիլպէր զըզընը ճէպրէն աշրմագ
իչիւն , պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միլըր թարաֆընտան թէրթիպ վէ քէն-
տիլէրինէ թագտիմ գըլընան աֆիօնը պէօրէքլէրին սօն թէէստիլէրի իտի-
լէր . վուզու պուլան ճինայէթին պիրինճի խապթը իտիլէր :

— Եալան տըր . եալան սէօյլէյօրսուն , տէյի պաղըրտը Բալֆ Միլըր ,
թապիի հիտտէթինի զապթ իտէմէյիպ աեաղա Փըրլանարագ :

Զապթիյէ Նազըրընըն պիր իշարէթի իւզէրինէ , գարուտա պէքլէյէն
իքի նէֆէր չափուշար եէթիլիպ , աթէշ քէսիլմիշ օլան Բալֆ Միլըր , ճէս-
րէն եէրինտէ օթուրթաուլար :

Մըսթըր Մօրիս , քէնտի հիքեայէսինէ շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Զիքր օլունան պագիրէ զըզըն եաթագ օտասընա չըգաըմ . հէր շէյ
ալթ իւսթ օլմուշ , վէ մէրգումէնին պօշ գալմըշ օլան եաթաղը տախի քեա-
միլէն պօշուլմուշ խտի : Քիմտէն շիւրհէ իթմէքտէ օլտուղունու իխթիյար
խըտմէթքեարա սիւալ իլլէտիմ . մէրգում ա'սլա պիր՞ թէրէտախուտ պիլէ
կէօթէրմէյէրէք , կէրէք քէնտիլէրինի կէհիրլէյէն վէ կէրէք մէրգումէ պի-
կիւնահ գըզը ճէպրէն աշրըպ կէօթիւրէն տաէմին , պահրիյէ գօմանտանը
Բալֆ Միլըր քէնտիսի օլտուղունու պէյան , վէ հանըմընըն պուլունուպ մէյ-
տանա չըգարըմասը իչիւն , տիլզէրիմէ սարըլըպ նիյապ իլլէտի :

— Սւչագ , պիր ալչագ խային օլմալը տըր օ իխթիյար մաշուշ , տէյի
պաղըրտը թէքրարէն Բալֆ Միլըր , վէ այաղա Փըրլանմագ իչիւն պիր թէճ-
րիւպէ տահա իթտի իսէ տէ , պու տէֆա Տօն Վալտէյ վէ Տօնա իպապէլ-
լա , մէրգումուն էլլէրինտէն թութարագ , պիրաղ թէհամմիւլի օլմասընը
քէնտիսինէ րէճա իթտիլէր , վէ ազ վաղըթտան սաըլ հաղրգտթր հալին մէյ-
տանա չըգարըմասը իլէ , քէնտինին պիկիւնահլըլը զալէպէ իտէճէյինէ էմին
օլմասընը թափսիյէ իթտիլէր :

Բալֆ Միլըր , մէյեուսիյէթինտէն պաշընը աշաղը սատր :

Պու թրա , սիվանխանէնին տիշարընտա , պիր հարէքէթ միշահէտէ
օլունտու , վէ պիր տագըգա սօնրա , ամիրալ Անսըն , աղըր աղըր եիւրիւ-
յէրէք , գարուտան իչէրի կիրտի :

Զապթիյէ Նազըրը այաղա գալղտըղընտա , հէնուզ գարուտան իչէրի
կիրէնին քիմ օլտուղունու պիլմէյէն իքի նէֆէր Սպանիալըլար տախի այաղա
գալղտըլար իսէ տէ , Բալֆ Միլըր , օլ գատար տալկըն պիր հալէ տիւշար
օլմուշ իտի քի , պու ումուլի հարէքէթին Փարգընա վարամայըպ , պաշընը
եօգարը պիլէ գալտըրմատը :

Ամիրալ Անսըն , պիր նէզաքէթլէ հազըրունը սէլամալատըգտան սօնրա ,
շէօյլէ պիր էթրաֆա կէօզ կէզտիրտի , վէ Զապթիյէ Նագըրընըն պիր բար-

մագ իշարէթի իւզէրինէ , տօստօղրու Բալֆ Միլլըրն եանընա վարարագ ,
անըն էօնիւնտէ տիքիւիպ տուրտու :

Բալֆ Միլլըր , պիրտէն պիրէ կէօգիւնիւն էօնիւնէ պիր գարարթը կէլ-
տիյինտէն այլըարագ , պաշընը եօգարը գալտըրտը , վէ քէնտի սէվկիւլիւ
Ամիրալընըն եիւզիւնիւ կէօրտիւյիւնտէ . սէվինճինտէն քէնտիւնի շաշըրարագ ,
հէման միւմաիլէյիւն էլինի թուլտու վէ տուտագլարընա կէօթիւրմէք իսթէտի :

Ամիրալ Անսըն , զաթէն կէօգիւնիւն նուրու կիպի սէվմէքտէ օլտուղը
գահրաման տէլիգանլընըն կէօթէրաիյի յշպու մուհապպէթ վէ ըիպէթ ու
հիւրմէթ ալէամէթիւնի միւշահէտէ կլէտիյինտէ , կէօպլէրի տօլտու , վէ Զապ-
թիյէ Նազըրընա տօղրու տէօնէրէք , զայէթ թէէսիւրըի պիր պագըչա անըն
եիւզիւնէ պագտը :

Փաթիկ ամիրալ , մէգչիւր պագըչը իլէ շունու անլաթ մագ իսթէր իտի :

« Խա՛յր . պու պիկիւնահ վէ մէրտ չօճուգ , սիղին ալվ իթտիյինիդ ճի-
նայէթին Կճրասընա միւզթէտիր տէյիլ տիր . պունտա միւճէրրէտ պիր եան-
լըլըգ օլմալը տըր : »

Ամիրալը միւմաիլէյի , էլինի , Բալֆ Միլլըրն տուտագլարընտան կէրի
չէքէրէք , վէ անըն տիւպէր վէ միւքէտտէր ճէմալինի պիր մուհապպէթի բէ-
տէրանէ նազըրը իլէ սիւզէրէք ,

— Եվլատըմ . էվվէլ էմրտէ շու տէհչէթլի գարանլըղը թէնվիր իթմէյէ
պագալըմ , տէտի , վէ եիւրէյինտէ պիր պուշագ եարասը հիսս իտէն պէտ-
պալաթ պիր մէհրուհ կիպի , թագաթը քէսիւլմէքտէ օլտըղը հալտէ , Զապթիյէ
Նազըրը թարաֆընտան թագաթիմ զըրընան զօլթուգլը սանտալիյէ իւզէրին-
տէ օթուրտու :

— Ամիրալ հազրէթլէրի , սի՞ղ տալիս պէնտէն շիւքէ մի իթմէքտէսինիգ :

— Բա՛լֆ . նէ՞ կէօնա պիր հիւքմ վէրէճէյիմի պէն տալիս պիլէմէյօրըմ ,
տավանըղ տաալէթ հուզուրընա չըգմըչ տըր . անըն նէթիճէյի հիւքմիւնէ
միւնթագըր օլմագտան պաշգա պիր չարէմիզ եօգ տուր :

— Փագաթ պէն պիսուչում , ամիրալ հապրէթլէրի . պիսուչ , պիկիւնա-
հըմ . հիչ պիր շէյտէն խապէրիմ եօգ տուր :

Պու հէնկեամտէ , տիվանտան իչէրի կիրէն , վէ տօղրուճա Զապթիյէ
Նազըրը հուզուրընա չըգան պիր զապիթ , օրթալըղա պէօյիւք պիր սուսլուգ
հիւքմ իթտիրտի :

Մէրգում գապիթ , Նազըրըն գուլսղընտան աշաղը պիր շէյ սէօյլէտի ,
վէ անըն իւզէրինէ հուսուլէ կէթիրտիյի թէէսիւրէ նազարէն , խօշնուտ օ-
լընահագ պիր մէմուրիյէթ իճրա իլէմիշ օլմալը իտի :

Զապթիյէ Նազըրը , մէրգում գապիթի եօլա գօյտուգտան սօնրա , Ա-
միրալ Անսընա տէօնիւպ , իսթինթագըն տէվամընա միւսաատէ թալէպ իյ-
լէտի , վէ Բալֆա խիթապէն ,

— Ինքեարտան պաշգա պիր միւտաֆաա թարիզիւնիզ եօ՞գ մը , տէտի :

— Փագաթ Նա՛զըր հազրէթլէրի , պէնիմ հիչ պիր շէյտէն խապէրիմ եօգ
տուր տէյօրում . պու հալլէր պանա պիր ըիւյա կիպի կէլիյօր . տէտիյինիզ-
տէն պիր շէյ անլամայօրում :

— Սիգէ բիւյա կիպի՛ մի կէտիօր . Քաղաթ Ամիրալ հապրէթլէրի հուղզ-
քընտա տախի , պու բիւյանըլտան , տէհչէթլէ այըլաճագսընըլ տէյի գօր-
գայգըում . Բալֆ Միլըր . արթըզ պու գօմէտիայա պիր խիթամ վէրիմէլի
տիր . օյգընունուզու բէք մահիրանէ սուրէթտէ իճրա խլէմիչ օլտուղընուզ
փչիւն սիզի թէպրիք իտէրիմ . Փաղաթ հէր օյունուն ալիր խիթամը օլուր .
արթըզ պու օյունունուզա սա խիթամ վէրմէնին սըրասը կէլմիչ տիր . պիր
տէֆա տահա սիւալ իտէրիմ , քէնտի հիւսփի ըիզանըզ իլէ ճինայէթինիպի
իգրար , վէ գաչըրսըղընըզ գըզը նէրէտէ սագլամըզ օլտուղընուզու պէյան
իտէճէճմիսինիզ . բիւյանըլտան այըլաճագսընըլ :

— Նա՛սըլ գըզ . Նազըր հապրէթլէրի , նա՛սըլ ճինայէթ :

— կէթի՛րին , շահիտլէրի իչէրի կէթի՛րին , տէյի էմր իթտի իխթիյար
Նազըր , պիր հիտտէթի քէամիլէ իլէ :

Օլ վագըթ , պիւթիւն հազըրունուն կէօղլէրի , թէքրարէն գարունուն
թարաֆընա սօղրուլտու :

Տիվանըն տիչարըսընտա , թէքրարէն պիր հարէքէթ միւշահէտէ օլուն-
տու , վէ պիր տագըգա գարֆընտա , իքի նէֆէր իխթիյար շահիտլէր , տի-
վանխանէտէն իչէրի կիրտիլէր :

Պու շահիտլէրտէն պիրիսի , իխթիյար քէլը , եանի պիզիմ սասըզ Պիկթէյլ
տօսթումուզ օլուլ , Բալֆ Միլըրը կէօրիւր կէօրմէլ , էօյլէ պիր հիտտէթ վէ
խըլմ իլէ անըն իւզէրինէ գօշտու քի , Զապիլիէ Նազըրը իլէ պիրիքտէ
քէաֆֆէյի հազըրուն , տիւշարը տէհչէթ օլարագ պաղըրմայա պաշառըլար :

Զապիլիէ Նազըրը շէօյլէ պաղըրմը իտի :

« Ա՛հ . գէքի քէլֆ , ատալէթի քէնտի էլի իլէ իճրա իտիպ , ճանիի գաթլ
իտէճէք վէ հիւքիւմէթէ պիր խըտմէթ պըրագմայաճագ . »

Բօլիս մէմուրու Մըսթըր Մօրիս տախի , արթիտէքի սուրէթտէ , պիր նի-
տայի մուգաֆֆէրանէ պըրագմըլ իտի :

« Է՛հ . Բալֆ Միլըր էֆէնտի . շիմտի տախի ճինայէթինի ինքեար էթ
պագալըմ . պունտա արթըզ տէյէճէք գալմատը : »

Տօն Վալտէզ վէ Տօնա իզպպէլլա տախի , գէվալը Պիկթէյլի էվվէլինտէն
կէօրմիւչ վէ թանըմը օլմատըզլարընտան , քէնտի Բալֆ Միլըրլարընա պիր
տէհչէթլի գագա վագը օլաճաղը գօրգուսու իլէ պաղըրմըլար , վէ քէնտի-
լէրինի , քէլը իլէ Բալֆըն արա եէրինէ արթմայա տավրանմըլար իտի :

Ամիրալ Անսըն տախի , քէլըին ճանիյի թանըլըպ անըն պօղազընա սա-
ըլմայա գօշտուղունու կէօրտիւյիւնտէ , արթըզ Բալֆ Միլըրա արթ օլու-
նան ճինայէթին սահիւլիյինէ շիւքէսի գալմատըղընտան , քէնտի սէվիւլիւ
պիր գապիթինին պէօյլէ պիր հարէքէթի ճանվէրանէլէ թէչէպիլիւ իտէրէք ,
պահրիլէ գօմանտանլըրը նա՛մընա տա պիր քիր կէթի՛րմիչ օլմասընտան միւ-
թէէսիրէն , ֆէրեատ խլէմիչ իտի :

Փագաթ պիր սանիլէ գարֆընտա , պու ումումի էֆքեար եանլըլըր ,
պիր քէլըին ԵԱՆԸԼՄԱՅԱՆ ՍԱՏԱԳԱԹԸ սայէսինտէ , խայրիտէն խայրի
թէպտիլ օլաճաճ , վէ Բալֆ Միլըրըն բագ վէ պիկիւնահ էօմրիւ իւզէրինէ ,

պախթըն պիր շիյվէսի մագամընտա պիր կէօկէ հուսուլէ կէթիրմիշ օլան ազվիսթըն եօլու , նէ՛ գատար տէյիլմէյէ պաշայաճագ իտի :

Հէման Բալֆ Միլըրըն պողազընտան գավրայըպ անը եէրէ տէվիրէճէ յինտէն օլ տէրէճէտէ խէվֆ իտիլմիշ օլան զէքի վէ սատըգ քէլբին , իքի բէնչէլէրինի պիրտէն Բալֆըն ումուզարընա տայաթմըշ , վէ պիր հայվանըն իզհար իտէպիլմէսի միւմբին օլան էն աշիքեար մուհապպէթ վէ սէվինճ նի շանէլէրի իլէ անըն եիւզլէրինի վէ էլլէրինի էօրմէքտէ , վէ իրի գույրուղու նու , գամչը կիպի եէրէ վուրարագ խանընըն թօզարընը հավայա սավուր մագտա օլտուղու միւշահէտէ օլունտըգտա , քեաֆֆէյի հազըրուն , կէօզլէրինի չանագ շանագ աշուլար , վէ կէօրտիւքլէրի մէնզարէնին պիր բիւյա մը , եօգսա հազըգաթը հալ մը օլտուղունա պիր ազըլ էրտիրմէք իչիւն , թէրէտաուտ , թէհայեիւր , վէ թէաճճիւլ տէրեպարընա զարգ օլմուշ կէօրիւնտիւլէր :

Բալֆ Միլըր քէնտիսի տախի , սատըգ հայվանըն իչուու սատագաթ վէ մուհապպէթը ֆէվգէլատէսինտէն միւթէէսիթ օլարագ , պիր արա հէր շէյի ունուլտու , վէ անըն զէքի գաֆատընը իքի էլլէրի արասընա ալըպ , պազը ինսանլարըն ալընտան չօգ զիյատէ բապ պիր հալտէ պուլունան մէգքիւր էնլի ալը , տէֆա տէֆա բուս իլլէտի :

Նէ՛ ազիմ մէնգարէ . նէ՛ ազիմ թէէսսիր :

Պու չէթին , չէրբէլք , վէ էն մահիր ինսանլարը պիլէ ալտաթմայա քեաֆի օլան մուհաքէմէյի , պու պիկիւնահ , զէքի , վէ սատըգ քէլբ ֆասը իտէճէք իտի :

Պիր սազըգա էվլէլ , Բալֆ Միլըրըն ճինայէթինի մուհազգագ ատտ իտէն Չապիլիէ Նազըրը , բօլիս մէմուրու Մըսթըր Մօրիս , վէ Ամիրալ Անսըն պիլզաթ քէնտիսի տախի , նէ եաբաճագլարընը , նէ տիւչիւնէճէլլէրինի , նէ հիւքմ վէրէճէլլէրինի շաչըրտըլար . վէ ասըլ հաքիմ , օլ սատըգ քէլբ քէնտիսի տիր կիպի , քէնտիլէրի հէր շէյտէն իսթինքեաֆ իտիպ , եալընըգ անըն վէրէճէյի հիւքմի գաթիսինէ միւնթազըր կէօրիւնմէյէ պաշատըլար :

Նիհայէթ Ամիրալ Անսըն , քէնտի հայրէթ վէ թէաճճիւլ հիսսիյաթընը գապթ իտէմէյիպ ,

«Նա՛զըր հազրէթլէրի , քէլբէր գատար քէնտի աօսթ վէ տիւլմէնլէրինի եանըլմալ սուրէթտէ թանըյան մախլուգլար եօգ տըր ,» տէտի : «Էկէր պու հայվանը զէհիրլէյէն ատէմ , Բալֆ Միլըր քէնտիսի իտի իտէ , պու զէքի քէլբին , մէրգումա պու տէրէճէտէ մուհապպէթ կէօսթէրմէսի , միւմբինսիք օլաճագ իտի : Պու իչտէ պէօյիւք պիր էսրար վար տըր :

Չապիլիէ Նազըրը , պու հազըլը իթիրազա գարչըրըգ պիր սէօգ պուլումատը :

Միւշարիլէյի հազրէթլէրի մալլուպ օլմուշ իտի :

Իմտի , պաչընը աչազը աստը , վէ սիւքիւթ իթտի :

Հազըգաթէն տէ , սիւքիւթ իտիլիպ , բէք տէրին տիւչիւնէլլէրէ տալաճագ պիր սըրա իտի :

Պու սիւքիւթ , պիր օն սազըգա գատար տէվամ իթտի :

Պիկիթեյլ, օն սէնէ վէ տէօրթ այ գատար պիր միւտտէթտէն պէրու կէօրմէմիշ օլտուղու առլ Բէնֆի Բալֆ Մէլքընտան պիրազ հասէտինի ալտրգտան սօնրա, իրի գուլթուղունու հալընըն իւզէրինտէ սէրէրէք, Բալֆըն ալտրալարը ալթընտա եէրէ չէօմիւլտի. ֆազաթ զէքի կէօլէրի, աալա մէրգուաման եիւզիւնտէն այրըլմատըլար :

Իխթիյար Մօրտաունթ իսէ, սախթէ Բալֆ Միւլըր, եանի Մօրթիմէր իլէ, շիմտի քէնտի հուգուրունտա պուլունան աալը Բալֆ Միւլըրը պիրպիրլէրինտէն թէֆրիք իլէմէյէ իզթիտարը պուլունմատըլընտան, Պիկիթեյլին հուսուլէ կէթիրտիյի մէնգարէ իւզէրինէ, հէր քէստէն զիյատէ տիւշարը թէաճճիւլ օլմուշ, վէ պիկիւնահ իխթիյար, զաթէն թասիաթըն պիրազ զըսգանարազ քէնտինէ իհսան պուլուրմուշ օլտուղու ազլընը պիւսպիւթիւն վէզնինտէն չըպրմամագ իշիւն, ուղրաչըլ աուրմագտա իտի :

Ձէվալը իխթիյարըն զիհնինի հէքսինտէն զիյատէ եօրմագտա օլան զալլա թէֆէքքիւր, շունտան իպարէթ իտի :

Քէնտի սատրգ րէֆիզի օլան Պիկիթեյլ, օն սէնէտէն սօնրա Բալֆ Միւլըրը (Մօրթիմէրի) կէօրտիւչիւնտէ, անը պիւսպիւթիւն ունութմուշ կիպի պիր թալր ու հարէքէթտէ պուլունմուշ, վէ անըն եիւզիւնէ պազմագ պիլէ իսթէմէմիշ, վէ հաթթա անճագ օն օն իքի սասաթ էվվէլ տախի մէրգուամուն վէրտիյի զէհիթի պէօրէյի էլինտէն զապուլ իթմէք իսթէմէմիշ, էլհասըլ, անըն իւզէրինէ տայիմա պիր թահգիր նաղարը իէ պազմըլ օլտուղու հալտէ, արթըգ օ զէհիրլէնմէք վազասընտան սօնրա, մէրգուամու րասթ կէթիրտիյի եէրտէ իըրթլաղընը զալրայըլ լէշինի եէրէ սէրէճէյի մէմուլ օլունմագտա իքէն, նէ՞ աճայիւզ շէյ իտի քի, մուղայիրի սլարսզ, Բալֆ Միւլըր հազգընտա պու տէրէճէ ֆէվզէլատէ պիր մուհասպէթ իզհար իթմէքտէ իտի :

Իխթիյար խըտմէթքեար, իլէլ էպէտ պիր ազըլ էրախիւնէճէկի պու էսրար իւզէրինէ տիւշիւնիւլ աուրմագտա իքէն, պիր աէ արգա սրգայա քէնտի իամինին չըղըլմասընտան սարսըլսլ, պաշընը եօգարը գալտըրտը :

Քէնտիսինի չըղըրան, Բալֆ Միւլըր իտի :

— Կէլ պազայըմ. պէնիմ սատը՛գ տօսթում. կէլ պազայըմ. պէնի ունութաո՛ւն մը, տէտի Բալֆ Միւլըր, իխթիյարըն եէրինտէն զըմըլտանմամագտա օլտուղունու կէօրիւլ քէնտիսի սյաղա գալգարապ, վէ անըն եանընա կիտիւլ, էլինի թուլթարազ :

Մօրտաունթ, պաշընը թէքրարէն էօնիւնէ աստը, վէ աալա ճէվալսլ վէրմէտի :

— Պա՛գ Պիկիթեյլ պէնի նա՛օլը ունութմամըլ տըր. սէ՞ն նէ իշիւն պանա սարըլմայօրսուն Մօրտա՛ունթ. հանըմըն, Հէլէն Հուայթրօզում նասըլ տըր... :

Իխթիյար խըտմէթքեար, պու սիւալին իւզէրինէ պաշընը եօգարը գալտըրսլ, միւքէտտէր պիր սուրէթլէ Բալֆըն եիւզիւնէ պազար. ֆազաթ եինէ ճէվալսլ վէրմէտի :

— Սէօյլէսէ՛նէ Մօրտաունթ. նէ՞ իշիւն սիւքիւթ իտէյօրսուն. Հէլէնիմէ պիր հա՛լ մը վազը օլտու :

Տէկէթի Փո. րթունա պաշ կէօթէրմէք իւզրէ իտի :

— Հանըմըն նա՞սըլ տըր տէյօրում , Մօրտա՛ունթ :

— Հանըմըմը պանա՞ մի սիւալ իտէյօրուն , տէտի նիւայէթ իտթիյար խըտմէթքեար , պու տէֆիա նէֆրէթ վէ հիտտէթլէ գարըչըգ պիր նազար իլէ , տիւչարը թէաճճիւպ ոյան տէլիղանլը գօմանտանըն եիւզիւնէ պա-
գարազ :

— Եա քիւմէ՞ սօրայըմ . Մօրտա՛ունթ :

— Հանըմըմ , պոււնտան օն սաաթ էվվէլ , բէք րահաթ վէ բէք մէսուտ պիր հայտէ իտի :

— Օնտա՞ն սօնրա :

— Օնտան սօնրա նէ ոլտուղու , եալընըզ ձէնապը Հազգա , վէ սանա մալիւմ տիր . խապի՛ս հէրիֆ :

— Սիւպհան Ալլահ . պու իտթիյար չըլտըմըչ ոլմալը տըր , տէտի Բալֆ Միլըր եիւզիւնիւ էօթէյէ չէվիւրիւպ , նիյազ իտէր կիպի , Չապիթիյէ Նազըրը-
նըն եիւզիւնէ պագարազ :

— Սա՛յր . օ պէտապախթ աոտէմ չըլտըմըչ տէյիլ տիր , տէտի Նազըր հազրէթլէրի , օլ վազթէ տէկին մէհպուրի իթթիխապ իյէմիչ օլտուղու սիւ-
քիւթ թարիգինի թէրք իտիւպ , մուհաքէմէ թէլինի թէքրարէն էլէ ալմադ իտթէլէրէք :

— Չպտըմըչ տէյի՛լ մի տիր տէյօրսունուզ . Նազը՛ր հազրէթլէրի . տի-
մէք տիր քի պէօյիւք պիր Փէլաքէթ . . . :

— Պէօյիւք պիր ճինայէթ տէյին , գօմանտա՛ն էֆէնտի :

— Սէօյլէյին . Ալլահ աչընա սէօյլէյին . նէ՞ վար . նէ՞ օլտու . Հէլէն Հուայթրօզումուն պաչընա պիր գազա՞ մը կէլտի . սէօյլէյին , չարուգ սէօյ-
լէյին :

— Շիմտիյէ տէկին սէօյլէնէն սէօզլէրտէն , վէ վազը օլան հալլէրտէն սօնրա , արթըգ պու սիւալին եէրի վա՞ր մը տըր :

— Սիւտա՛ ալիմ պիր շէյ անլատըլըմ եօգ տուր . Նազը՛ր հազրէթլէրի սէօյլէյին , բէճա իտէրիմ . . . :

— Բալֆ Միլըր . տիւն կիճէ , պու սատըգ քէլք իլէ պու պիչարէ իւ-
թիյարը , քէնտի էլինիւ իլէ պէհիլլէտինիւ , վէ նիյէթի վահիյանէնիլգ թէս-
լիմ օլմայան օլ պիկիւնահ նէվհիվան գըզը , Հէլէն Հուայթրօզու . . . :

— Է՛յ . սէօյլէյին Հէլէն Հուայթրօզը՞ . . . :

— Եաթաղընըն իչինտէն ճէպրէն գալտըրուպ , կիզի պիր մահալէ ա-
չըրտընըզ . . . :

Չապիթիյէ Նազըրընըն տահա սէօյլէյէճէքլէրի պուլունմուչ օլմալը իտի .
Փագաթ պունա մէյտան գալմատը :

Խըտմէթքեար իլէ քէլրին վէհիլլէնմէսի ազվիաթընը իչիթտիյինտէ ,
Բալֆ Միլըրն եիւզիւ քիւլ բէնկի քէսպ իթմիչ , վէ պունուն իւզէրինէ ,
հազըրունտան պազըլարը գիհինտէ , թէքրարէն Բալֆ Միլըրն , ճինայէթ
սահիպի քէնտիսի օլտուղունա տայիր պիր զանն հուսուլէ կէլմէյէ պաչամըչ
իտի . Փագաթ , Հէլէն Հուայթրօզուն , կիճէ եարըսըլըն տէօյլէյինտէն գալտը-
րըլուպ գաչըրըլմըչ օլմասը ազվիաթընա կէլինտիքտէ , մէրգումուն կէօզլէրի

վէ երկզերի ամէշ կիպի գըղարարագ, պիր զարոյ իւն իւթիյար Մօրտաուն-
թու եէրէ տէվիրտի, վէ «Հէլէնիմի», Հէլէն Հուայթրօզումու գուրթա՛րըն»
տէյի հայգըրարագ, գարույա տօղրու գօշմայա պաշատը:

Գարունուն իշինտէ, շէտիտ պիր արպէսա տըր գօրտու:

— Պըրա՛գ մայըն . գաշը՛ր մայըն, տէյի սղաղըրմայա սղաշատը, Չապթիյէ
Նագրըր օթուրտուղու եէրաէն այաղա Փըրլանարագ:

Տօն Վալտէզ, վէ Տօնա Իզապէլլա տախի գարույա տօղրու գօշտու-
լար . վէ պունլար տախի Բալֆ Միլըր կիպի ճինայէթէ միւշթէրէք պուլուն-
աուզլարընտան գաշմագ էֆքեարընտա պուլունույօրլար տէյի, հագղա-
ընտա պիր սուի զանն հուսուլէ կէլէրէք, Նէզարէթ տայիրէսինտէ պու-
լունան պիլճիւմէ բօլլա Նէֆէրաթընըն իմտատա եէթ իշմէլէրի իչիւն քէսքին
պիր ըլլըզ չալընտը . վէ պիր տագըզա գարիթընտա, տիվանխանէնին տի-
շարըսը վէ գաբու իչի, ապէրլէր իւն տօլտու:

Բալֆ Միլըր, հալէա, քէնտիսինի զապթ իթմէյէ չալըչան իքէ Նէֆէր
իզպանտուտ չավուչար իւն պէտէն պէտէնէ բէնչէլէլմէքտէ, վէ պու տը-
պէտա էսնասընտա սատըզ քէլը տախի կէնճ գօմանտանըն իմտատընա եէ-
թիչիպ, չավուչարը բարալամագ իւզրէ պիր խըշմ իւն անլէրին իւզէրինէ
աթըլմագտա իքէն, մէվճուտ պուլունան օն օն պէշ Նէֆէր բօլլա էֆրա-
տը, կիւճ հալ իւն զազապա կէլմիշ օլան Բալֆ Միլըրը, վէ սատըզ քէլրի
զապթ իտէպիլմէքտէ իտիլէր:

Նիհայէթ, պու իքի գահրամանլար տախի, քիւլլիյէթին զարպընա գար-
շը տայանամայըպ, մաղուպ օլտուլար:

Տէօրթ Նէֆէր բօլլալէր, Բալֆ Միլըրը սիւրիւքլէյիպ, թէքրարէն քէն-
տի սանտալիէսի եանընա կէօթ իւրտիւքլէրինտէ, վէ անը եէրինէ օթուրթ-
տուզլարընտա, սատըզ քէլը տախի, քէնտիսինի զապթ իտէնլէրին էլինտէն
եազասընը սըլըրարագ, մէրգումունն այագլարը ալթընտա օթուրտու:

Բալֆ Միլըր, մէյեուսիյէթլէ պաշընը աշաղը սաըպ, իքի էլլէրի իւն
եիւզիւնիւ էօրթմիւշ, վէ տալըն տալըն տիւչիւնմէյէ պաշլամըջ օլտուղու
հալտէ, պիշարէ Պիկթիլ տախի, քէնտի հանըմընըն նիշանլըսընա պագըպ,
միւքէտտէր սուրէթտէ ինլէմէքտէ, վէ տուրուպ տուրուպ, անըն էլլէրինի
եալամագտա իտի:

Տիվանխանէ տէրունինտէ, զայէթ տէրին պիր սուսլուզ հիւքմ իթմէյէ
պաշլայըպ, հագըրունըն քեաֆֆէսի տախի Բալֆ Միլըր կիպի կէօնակէօն
թէֆէքքիւր տէրեալարընա տալմըշ, վէ Տօն Վալտէզ իւն Տօնա Իզապէլլա
տախի, Նէ եաքաճագլարընը չալըրարագ, այագ իւսթիւ տուրտուզլարը
եէրտէ գալա գաւմըչլար իտի:

Պու իքի Սպանիալըլար, պիր միւտաէթ տալկըն տալկըն Բալֆ Միլըրըն
իւզէրինէ պագտըզտան սօնրա, Նիհայէթ իքիսի պիրտէն ագըլարընը պաշ-
լարընա թօրլամըջ կիպի գօշուպ քէնտի տօսթլարընըն եանընա կիթտիլէր,
վէ պիրիսի անըն պիր էլինտէն, վէ տիկէրի տախի տիկէր էլինտէն թու-
թուպ եիւզիւնիւ աշտըզլարընտա, Բալֆ Միլըրըն կէօզլէրի լսլանմըջ օլտու-
ղու միւչահէտէ օլունմագտա իտի:

— Բա՛լֆ, բէճա իտէրիմ ազլընը պաշընա թօրա, տէտի Սպանիաը
զըզ, մէրհամէթ թահրիզ իտիճի պիր թարզ իլէ :

— Նէ՞ իսթէրսին քի եարայըմ . աիլպէ՛ր Իզապէլլամ . հալիմի կէօրմէ-
յօրմուսուն : Օն սէնէտէն պէրու շէքմէտիյիմ մէշագգաթ գալմամը, բու-
հումտան զիյատէ սէվմէքտէ պուլունտուզում պիր գըզ իչիւն, քէնտիմի ի-
չինէ սալարմամը թէհիքէ պըրագմամը, վէ պու հոտանը մէշագգաթտան
սօնրա, նիհայէթ մըրգումէնին եիւզիւնիւ կէօրիւպ աշագարընա գարանա-
ճաղըմ, վէ շէքտիյիմ պուենճա մէշագգաթլարա գարը միւքեաֆաթըմը
ախզ իտիպ մէսուտ օլաճաղըմ անճազ պիր սաաթ գալմը կքէն, հէր շէյ,
պու պիր սաաթ գարֆընտա մահվ օլույօր . պէնիմ մէլայիքէ Հէլէնիմ հայ-
տուալար քէնչէսինտէ պուլունույօր, վէ պէլքի աէ չիմտի ճան շէքիչիյօր, վէ
պըրագմայօրլար քի անըն իմտատընա եէթ իչէյիմ, քէնտիսինի ճանալարար
քէնչէսինտէն գուրթարայըմ . վէ տահա աէհչէթ իսի օլարագ, էվվէթ էն
տէհչէթ իսի օլարագ, եա՛ Սիւպհան Սլլահ, Հէլէն Հուայթրօզու պէն քէն-
տիմ աչըրըպ կէօթիւրմիւշ օլմագ ճինայէթի իլէ իթհամ օլունույօրում :
Սէօյլէ Տօնա Իզապէլլա . սէ՛ն սէօյլէ . սէն քի շու սան պիր գաշ հաֆթալար
գարֆընտա Հէլէն Հուայթրօզում իչիւն շէքտիյիմ սէրէնճամլարա շէրիզ պու-
լունտուն, վէ հալիմէ մէրհամէթ իտէրէք քէնտի էօմրիւնիւ տէ թէհիքէլէրէ
գօյտուն, վէ վալիտէ վէ բէտէրինի վէ վաթանը աղիզինի տախի թէրք ի-
տիպ, պէնի գուրթարալըտան սօնրա, սէնին տիւլմէնին օլան վաթանըմ
գատար պէնիմ եանըմտան այրըմատըն, սէօյլէ՛ աիլպէ՛ր Տօնա Իզապէլ-
լամ, պիր ինսանըն ազլընը պաշընտան այըպ կէօթիւրէճէք պուենտան տա-
հա զիյատէ տէհչէթ ի հալլէր պուլունմասը գապիլ՝ մի տիր : Եա՛ բէսպ .
հալիմէ մէրհամէթ իթմէ՞գլիսին . պու նէ՛ միւքիլ հալ աըր . . . :

Աճէպա օլ հէնկեամատէ, կէնճ Սպանիաը գըզըն Փիքրինտէն նէլէ՛ր կէշ-
մէքաէ իտի :

Պու սուրէթլէ Հէլէն Հուայթրօզ դայպ ու նապէտիտ վէ պէլքի աէ
պիւսպիւթիւն թէլէֆ վէ մահվ օլարագ, Բալֆ Միլըր տախարթըզ մէրգու-
մէտէն իւմիւտինի գաթ իտէճէք, վէ քէնտիսինի՞ մի ալաճագ իտի :

Հէր քէսին հազգը կիպի, Տօնա Իզապէլլանըն տախի հազգը, եէրինֆ
պուլմասը իչիւն զէյանէ միւսարէաթ իտէրիզ քի, քէնտի ալէագա աթէչի-
նի պաթըրմագ իչիւն նիֆսինէ օլ տէրէճէտէ գուլմ իտէն պու գահրաման
գըզըն խէյալինտէն պիլէ էօյլէ պիր շէյ կէչմէտի :

Տօնա Իզապէլլա բէք ալէա պիլիւր իտի քի, էկէր Հէլէն Հուայթրօզուն
պաշընա պիր հալ կէլմիշ, վէ էկէր մէրգումէ էօլիւպ թէլէֆ օլմուշ իտի ի-
սէ, Բալֆ Միլըրըն տախի, տէյիլ եալընըպ արթըզ պիր տահա պաշգա պիր
գըզ իւզէրինէ տիւլմէնէճէյի, իլլա քէնտիսինի սաղ գալմասը պիլէ միւմ-
քինսիզ օլաճագ իտի :

Տօնա Իզապէլլա, արթըզ Բալֆ Միլըր բէք ալէա թանըմը իտի :

Վէ մատամ քի, պու ալիճէնապ Սպանիաը գըզ, Բալֆ Միլըրըն քէն-
տիսինի սէվմէսինտէն գաթի իւմիւտ իթմիշ իտի իտէ տէ, հիշ տէյիլ իտէ ա-

րատա պիր մէրգումուն երեզիւնիւ կէօրմէքսիցին եաշամասը տա միւմքիւն- սիզ օլմուշ իտի, իմտի պիննէֆս քէնտի մաշուգու եախօտ գօճասը տըր կիւ պի, անըն հայաթը տախի քէնտի հայաթընա մէրպութ պուլունմագ տա իտի:

Եհնասը, ՚նէ քըւ քորնաշ մազամընտա օլտուն Բալֆ Միլըրտան սէվի- լիւ թէսէլի սիւլմասը իչիւն, անըն էօմրիւնիւ մուհաֆագա իթմէք լազըմ իտի:

Բալֆ Միլըրըն էօմրիւնիւ մուհաֆագա իթմէք իչիւն տախի, Հէլէն Հուայթրօզու պուլուպ անը գուրթարմագ լազըմ իտի:

Սպանիալը գըզ, նէ եարաճաղընըն գարարընը ճարուգ վէրտի, վէ Զապթիյէ Նազըրընա խիթապէն,

— Նա'զըր հազրէթլէրի, տէտի. պիզի տախի խիթինթագ իթմէքիյէ հիմմէթ պուլուրմատընըւ. պէքի պունտան պէօյիւք պիւր ըջըգ տօղապիւր իտի. պիւր իքի սէօզ սէյլէմէքիյիմէ միւսատէ պուլուրճ'ըմուսունուգ:

— Շու միւլքիւնի հազիճէ տայիւր պիւր իֆատէնիւզ վար իսէ, մէմնունէն տիյնէմէյէ հազըրըւ:

— Նազըր հազրէթլէրի. պիւզ իքիմիւզ տախի Սպանիալըւըւ, պէնտէնիւզ, Փատիչ շէհրի գօմանտանընըն գըզըւըմ. րէֆիզիմ տախի, Սպանիա օրտու- սունտա պիւր եիւզ պաշը տըր:

— Իքի միլէթլէրին եէքտիկէրինէ դարըւ տէհէթլի պիւր մուհարէպէտէ պուլունտուգըւրը սըրատա, շու միւհիմմ մէվզըւարընըզը պիզտէն կիզլէմէ- մէնիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ:

— Նազըր հազրէթլէրի, միւտտէթի էօմրիւմիւզտէ, մէմալիքիւիլիւն պաշ տիւլմէնի օլան Ինկիլթէրրանըն երեզիւնիւ կէօրմէմիլ շուտուլումուգ հալտէ տախի, պու մէմալիքտէ, Ինկիլիւ սանճաղընըն հիմայէսինէ սրզընան տիւլ- մէնիլէրին պիլէ, քէնտի մէմալիքլէրինտէ օլտուգու գատար Էմնիլէթ թաւ- թընտա պուլունճագըւրընը զաթէն պիլիւր իտի:

— Պու իլթիֆաթընըպտան տօլայը, Ինկիլթէրրա մէմալիի նամընա իւ զէ թէշէքքիւր իտէրիմ, Մատմուաղէլ:

— Պախուսուս քի, պիւզ պիւր հարպ էօրիւր մազամընտա սիզէ թէպիմ' օլմուշ տիւլմէն հալինտէ պուլունմայըւ, քէնտի հիւսնի րիզամըւզ իլէ, վէ պիւր ինսանիյէթ վազիֆէսի իճրա իթմէք իչիւն մէմալիքիւիլի թէքը իտիւզ, տիւլմէնիմիլիլին մէրհամէթ վէ ալիճէնապըւրընա սըլընմըւըւ տըր:

— Պիւր ինսանիյէթ վազիֆէսի իճրա իլէմէք իչիւն մի:

— Էվլէթ Նազըր հազրէթլէրի. պիւր Ինկիլիւզ պահրիյէ գօմանտանընը Սպանիա մահպէլէրինտէն վէ էօյիւմ բէնչէսինտէն գուրթարմագ իչիւն, րուհումուգ կիպի սէվմէքտէ օլտուլումուգ վաթանըմըւ, վէ հայաթըւրը պէնիմ հուզըրումա մէրպութ պուլունան իխիթիար բէտէր վէ վալիտէմի եիւզ իւսթիւ սըրագըւզ պուրայա կէլտիք:

— Մատմուաղէլ, պու սէօլէտիքլէրինիւզ բէք պէօյիւք Փէտաքեարըւզ- լար օլմալը տըրլար:

— Վէ Նազըր հազրէթլէրի. պու գատար Փէտաքեարըւզլար իլէ գուր- թարտըւըմըւ Ինկիլիւզ գօմանտանընըն, պիզգաթ քէնտի վաթանտաշլարը թարաֆընտան տէհէթլի պիւր սպիտաթ թահթընա ալընմագ տա օլտուլու-

նու կէօրէրէք , շիմօթի , մէգբիւր Փէտաքեարլըզարմըզ իւզէրինէ նատիմ գալըյօրուզ :

— Իկթիմալ տըր քի պու աճը սիթէմէրինիզ հագգը տըրլար Մատմուա՛ղէլ . Փագաթ պիզ , քէնտի վագիֆէմիզի իճրա իլէմէյէ մէճպուրըզ : Մէյտանտա տէհէթի սիր ճինայէթ վար սըր . Փայիլէրի սիզտէն արանըրպու Փայիլէր , հէր քիմէր տախի օլաւար , օնլարը արայըզ պուլմագ պիզիմ վագիֆէմիզ տիր . վէ նու վագիֆէմիզի իճրա իթմէք խոբսուսընտա , էլիմիզի , եանլըլըզլա , պիկիւնհալար վէ եիւքսէք մէվզըլար իւզէրինէ տախի ուզաթմայա մէճպուր պուլունտուղումուղտա , պուենուն իչիւն թէէսսիւֆ իտէրիզ . Փագաթ պաշգա եօլտա հարէքէթ իթմէք էլիմիզտէ օլամալ :

— Նագըր հագրէթլէրի . մազնունլարըն պիկիւնհալըզը չարուզ մէյտանտա չըգապիլիր . պիհուտէ վագթ դայ պիթմէք , ասըլ ճանիլէրին գաշաճագ մէյտան պուլմասընա սէպէպ օլապիլիր :

— Փագաթ ճանիլէրին պաշգալարը օլտուղունու անլամալ իչիւն , էլտէ իտիլէն մազնունլարըն իւզէրինտէ միւշահէտէ օլունան աշիքար ճինայէթ ալէամէթլէրինին մահվ օլմալարը լաղըմ կէլիր , Մատմուա՛ղէլ . վէ պէտպալսթլըզըմըզտան , Բալֆ Միլըրըն իւզէրինտէ միւշահէտէ օլունան ալէամէթլէր , բէք գաթի կէօրիւնիյօրլար : Բալֆ Միլըրը թանըմայան ատէմ եօզ տուր . Ամիրալ Անըն հագրէթլէրի , պէս սէնէ քէնտի մայէթիւնտէ պուլունմուշ օլան զապիթի բէք ալէա թանըտը , վալիտէսի տախի տիւն ախլամա տէկին էվլատընը մէսէրրէթլէ քէնտի սինէսի իւզէրինտէ սըզմագտա իտի . վէ շիմտի քէնտիսի իտտաա իթմէք իսթէյօր քի , օն սէնէ պիլմէմ տահա գաշ այտան սէրու ինկիլթէրրայա այսգ պասամալը տըր տէյի : Պունլար բէք էյի տիւշիւնիւլիւշ օլունլար տէյիլ սիրլէր Մատմուա՛ղէլ : Սիզին տահա պու սապահ Սպանիասան պուրայա կէթիրտիք տէտիլինիւ Բալֆ Միլըր , տիւն կիճէ , հէր քէսին հիւնի թէվէճճիւն վէ բիայէթիւնի ճէլպ իթմիշ պուլունան պիր տիլպեր վէ պաղիրէ դըզը , ճէպրէն քէնտի եաթաղընտան աշըրըպ նամալիւմ պիր մահէլլէ կէօթիւրտիւ , վէ պու ճինայէթիւնի պաշա չըգարմագ իչիւն , տիկէր ճինայէթլէրէ տախի իկթիյաճ հասըլ օլուպ , տաղ հայտուտալարը կիպի ճէպրէն մէրգուճէնին խանէտինէ կիրմիշ վէ անըն իսթիյար խըտմէթքեարը իլէ սատըզ քէլթիւնի զէհիրլէմիշ տիր : Պու գուրպանլարտան պիրիսի նապէտիտ օլմուշ տըր . իքինճիսի , եանի իսթիյար խըտմէթքեար իլթէ պուրատա հագըր պուլունսուպ , քէնտի գաթիլիւնի թանըմը , վէ ճինայէթիւնի եիւզիւնէ վուրմուշ տըր :

— Փագաթ իւչիւնճիւ գուրպան տախի , մէգբիւր ազվիաթը ալէնէն ըէտա իթմիշ տիր . Նագըր հագրէթլէրի , քէլրլէր , քէնտի տիւշահէրի իւզէրինէ նատիրէն եանըրլար :

Նագըր հագրէթլէրինին անը , պու սօն սէօլլէր իւզէրինէ պուրուշմայա պաշատը . վէ քէնտի իւզէրինտէ տախի թէրարէն թէրէտտիւտ ալէամէթլէրի կէօրիւնիւշ պաշալըպ , պու մուամմանըն իչինտէն չըգապիլմէք իչիւն , սիր իսթիյար Մօրտաուճիւն , վէ պիր տէ սատըզ Պիկթէյիւն եիւզլէրինէ պագմաղա պաշատը : Ինսանս՞ մը ինանմալը , քէլթէ մի ինանմալը իտի :

Միւշարիւնէն հազրէթլէրի , պիր միւտտէթ տալլըն տալիքն տիւշիւն տիւքտէն սօնրա , նակէհան Մօրտաունթա խիթապէն , պիրազ եագընընա կէլմէսինի էմր իթտի :

Իսթիյար խըտմէթքեար պու տավէթտէն սարսըյարագ , այագլարր պիրիւրինէ կէլմէքտէ օլտուղու հալտէ , նագըրա տօղրու պիր իքի աաղմ իլէրու կիթտի . վէ իքիսի մապէյնինտէ , շու աթիտէքի սիւալ ճէվապլ վագը օլտու :

— Գա՞ջ սէնէ տիր քի հանըմընըն խըտմէթինտէսին :

— Չօճուգլուղունտան պէրի :

— Էյ պու քէ՞լը նէ գատադ վագըթ տըր քի՞մէզքիւր խանէտէ տիր :

— Գարու եօլտալըղմըզ պիրիքտէ պաշլամըլ տըր :

— Բալֆ Միլըրը իքինիզ տախի էյի թանըր խտինիզ . էօյլէ տէյի՞լ մի :

— Եվվէթ էֆէնտիմ . ֆագաթ օն սէնէ մէրգուճու զայպ իթտիքտէն սօնրա թէքրարէն քէնտիսինի կէօրտիւյիւմիլտէ , իքիմիզին մապէյնինտէ էֆքեարճա պէօյիւք պիր ֆարգ կէօրիւտիւ . Պիկիթէյլ , էֆէնտիյի թանըմագ խթէմէտի :

— Աճայի՞պ շէյ . քէյրլէր քէնտի թանըտըզլարը , վէ ալէլխուուս սէվ տիքլէրի եախօա ատավէթլէրի պուլունտուղու ատէմի գօլալըզլա ունու թամագլար :

— Պու ճիւմէ իլէ նագը՛ր հազրէթլէրի . Պիկիթէյլ , օն սէնէ սօնրա Բալֆ Միլըրը կէօրտիւյիւնտէ , եիւզիւնէ պիլէ պագմագ խթէմէտի :

— Ֆագաթ տիւն կիճէ անըն էլինտէն զէհիրլէնմիլը օլտուղու հալտէ , հագգընտա նէ մուհապպէթ ալէամէթլէրի իզհար խտէճէյինի տէ շաշըմըլ տըր . պու նէ՛ աճայիպ հալ :

Սատըզ քէլը , քէնտի հագգընտա սէօյլէնէն սէօյլէրի անլամըլ , վէ անլէրի թաստիգ իլլէմէք խթէմիլ տիր կիպի , պօյճա այաղա գալգըպ , էլլէրինի , Բալֆ Միլըրըն տիլլէրի իւզէրինէ վազ իլլէտի , վէ միւթէմատիէն մըրըլտանարագ , Բալֆըն էլլէրինի եալամագտա խտի :

Քէլընի պու հարէքէթի , թէէսսիրսիզ գալմատը :

Հէր քէս , պիրիպիրլէրինին եիւզիւնէ պագտըլար :

Օլ վագըթ Տօնա Եզապէլլա , քէնտի ալօգաթըզ վագիֆէսի թէլինի թէքրարէն էլէ ալարագ , նագըրա խիթապէն շէօյլէ սէօյլէտի .

— Նագը՛ր հազրէթլէրի . օն սէնէտէն պէրու Բալֆ Միլըրըն պաշընա կէլէն հալլէրի քէնտիսինէ նագլ իթտիրտիյինիլտէ , շու տէհչէթլի քսրսր բէրտէսինին պաշտան պաշա երրթըմասը իլէ , հագըգաթը հալին գահիրէ չըգմասընը միւշահէտէ խտէճէքսինիզ :

— Հանիւր հագըգաթը հալին , Մատմուա՛ղէլ :

— Պէնիմ կէօրմէյէ պաշլամըլ օլտուղում հագըգաթը հալին :

— Սիզին կէօրտիւյիւնիզ հագըգաթը հալ հա՞նիլըսը տըր :

— Նագը՛ր հազրէթլէրի . սիզին արատըղընը Բալֆ Միլըր , օլ ճանի Բալֆ Միլըր , հուզըրունուզտա պուլունան ասըլ պահրիյէ գօմանտանը Բալֆ Միլըր տէյիլ տիր : Տիկէր պիր սախթէ Բալֆ Միլըր վար տըր , պրատըղընը • տուր . օնու պուլուն , վէ վագթ կէչի՛րմէյին :

Պէջի օլ հէնկեամտէ , Զապթիյէ Նէգարէթի տիվանխանէսինին թա օր-
թա եէրինտէ պիր գումպարա բաթլամը օլա , Տօնա Իգապէլլանըն սէօյլէ-
միշ օլտուզու սօն սէօզլէր գատար գաթի պիր թէէսիր հուսուլէ կէթիրէ-
մէյէճէք իտի :

Հէր քէս , վէ Բալֆ Միլըր քէնտիսի տախի , օթուրտուզլարը վէ տուր-
տուզլարը եէրտէն պիրէր գարըլ եօգարը սըշրատլար :

Պէշ տագըզա գատար , քիմսէ՝ աղղընտան պիր սէօզ պիրլէ չըգարմատը .
պատէհու , էվվէլինտէն սէօզ պիրլիյի իտիլմիշ տիր կիպի , հէր թարաֆտան ,
«էվվէթ , էվվէթ , օն սէնէլիք վագալարը , պաշընա կէլէնլէրի նազլ իլէ-
սին» սէտալարը էօթմէյէ պաշլատլար . վէ արթըզ հաքիմ , մազնուն , զա-
պըթան , նէֆէրաթ , միւսաֆիր վէ քեաթիպլէր , քեաֆֆէսի տախի եօլ
էրքեանը պիր թարաֆա պըրագարագ , Բալֆ Միլըրըն էթրաֆընտա քէնտի
պէտէնլէրի իլէ պիր տէվիր թէշքիլ իթտիլէր , վէ կէօզլէրինի , Բալֆ Միլը-
րըն աղղընա տիքտիլէր :

Սատըգ քէլըին կէօզլէրի տախի , պուընլարըն տախիլինտէ պուըննմագ-
տա իտի :

Տէլիգանլը Ինկիլիզ գօմանտանըն , քէնտի պաշընա կէլէնլէրի նազլ իլ-
լէմէսի , պիր եարըմ սաաթ գատար սիւրտու :

Տօն Վալտէպ վէ Տօնա Իգապէլլա տախի , պիզիմ կիպի , Բալֆ Միլըրըն
պաշընա կէլէն վուգուաթլարըն քեաֆֆէյի թէֆէրուաթընա ալեահ պու-
ըննմագտա իտիլէր . Փագաթ հաղըրուընուն պազըսը իչիւն , էվվէլ էմրաէ
պիր մասալ կիպի կէօրիւնէն պու հիքեայէ , կիթտիքճէ պիր եանտան սա-
հիլիք քէնկի քէսպ իթտիլի կիպի , տիկէր եանտան տախի քէնտի թէէսի-
րի ազիմինի հուսուլէ կէթիրմէյէ պաշլայըպ , ալլիսուսուս Ամիրալ Անսըն ,
Եիւզ պաշը Վօրիս , վէ իխթիյար խրոմէթքեար , արա սըրա կէօզլէրինի օլ
տէրէճէտէ աշմագտա իտիլէր քի , քէօքլէրինտէն տիշարը տիւլէճէքլէր տիր
կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Նիհայէթ Բալֆ Միլըրըն հիքեայէսի , Սթօրմ նամ գուրսան կէմիսինտէ ,
Սպանիալը Փըրգաթին իլէ մուհարէպէյէ թութուլարագ , Ճէրրահ Ճէնքինսին
վուրուլուպ էօթիւյիւ սըրատա , քէնտիսինէ սէօյլէմիշ օլտուզու վասիյէթ
եօլլու աթիտէքի սէօզլէրէ կէլտի :

«Պէն սէնի էօլիւմտէն գուրթարտըմ . . . Փագաթ սէն պլնի գուր-
թարամայաճագսըն . . . էկէր սաղ գալըրտան պանա պաշգա պիր պէօ-
«յիւք խըտմէթ իաէպիլիրսին . . . Թօմաս Ուայլումէն , գարըմը պաշտան
«չըգարտը . . . թըպզը սանա պէյնգէյէն պիր էվաալարը վար տըր . . .
«եալընըզ սաղ գօլուընուն իւղէրինտէքի եանըգ պիր պէօյիւք պէրէ իլէ սէն-
«տէն թէֆրիք օլուընապիլիլ . . . գարըմտան ինթիգամըմը ալարմ . . . Ու-
«այլումէնին ինթիգամընը սանա հէվալէ իտէրիմ . . . գարըմըն էվաալընը
«տա պո՛ւլ . . . Լօնտրատա Լօնկ Բաս սօգաղղնտա . . . սաղտան ԳՅիւն-
«ճիւ ոլօտրումտա եաթար . . . իսմի տէ Վօրթիմէր տիր . . . սէնին մէր-
«համէթինէ հէվալէ իտէրիմ . . . »

—Սէօյլէ՛ . սէօյլէ՛ . հիքեայէնէ տէվա՛մ էթ , տէաի եիւզ պաշը Մօրիս , պաղըրարագ , վէ էլինի ալնընա վուրարագ . ըըզ մէյաանա չըգմաղա պաշլատար . բօլիս խտարէսի տախի պէօյիւք պիր մուամմանըն սնախթարընը պոււլաճագ տըր . ա՛հ , շիւբհէլէրիմիզին ապը եօգ տէյիլ իմիշ . շիմոի արթըզ , օլ Հինտիսթանը զապիթին քիմ օլտուղունու , բաշավրաճը Մօրթիմէրին Լօնկ Բաս եանկընընտա նապէտիտ օլմասը էսրարընը , վէ սախթէ Բալֆ Միլըր իլէ պու սախթէ Պէնկալ սիւարիսի գօմանտանընըն վէ ասըլգատէ Մարկէրիթ Գօլտուլինին սըրըլարընը քէշֆ խտէպիլիյօրըմ : Էվիլէթ . պու պէտպախթ գօմանտանըն ասըլ Բալֆ Միլըր քէնտիսի օլտուղու , վէ քեամիլէն սիսուչ պուլունտուղը թաստիգ օլունմագտա տըր . . . Փագաթ սիզ տէվամ իտին գօմանտա՛ն ճէնապլէրի . տէվամ իտին . հիքեայէնիզի պիթիբլին . Ալլահ սիզին իլէ տիր . վէ ատալէթին ֆիւթուհաթը իչիւն , պիզ տէ Անըն ալէթլէրի օլաճագըզ :

Բալֆ Միլըրըն եանագլարը , իչպու թէշվիգ իտիճի սէօյլէրտէն պիւսպիւթիւն զըզարտը . հիքեայէսինին պագը գայան զըսմը տա թէքմիլ օլտու :

Օլ վագըթ , եիւզպաշը Մօրիս , լազըմ կէլէն թահզըգաթը պիզգաթ քէնտիսի տէվամ իյլէմէք լւզրէ , Զապիթիյէ Կապըրընտան բուխտաթ թալէպ իտիպ անը թահսիլ իթտիքտէն սօնրա , իխթիար Մօրտաունթա խիթապէն ,

—Օ սախթէ Բալֆ Միլըրը , Ամէրիգատան հէնուզ ավտէթ իթմիշ տիր տէյէրէք սիզին խանէյէ կէթիւրէն , վէ հանըմընա թագաթիմ իտէն ասէմի , պիր էյիճէ թանըրմըսըն , տէտի :

—Էվիլէթ բէք ալէա թանըրըմ , ճէվապընը վէրտի իխթիար իըտմէթբեար :

—Գա՞ջ եաչընտա թախմին օլունուր :

—ՂՕ-ՂԶ եաչարընտա :

—Սաչլարը նէ՞՞ րէնկտէ տիր . սագալը վա՞ր մը տըր :

—Էվիլէթ սագալը տա վար , վէ սաչլարը կիպի սիյահ տըր :

—Կէօյլէրինին րէնկի՞ :

—Կէօյլէրի տէ սիյահ տըրլար :

Գըսասարընը սէօյլէյէլիմ . թէնինին րէնկի , պօյունուն եիւքէքլիյի , վիւճուտինին տօկոււնուղու , էչքեալը , եիւրիւյիչի , սէսինին թարզը , վէլէասըլ , զապըթաճա իսթինթագլարտա ատէթտէն օլան վիւճուտճա հեր պիր թէֆէրուաթ իզէրինէ , եիւզպաշը Մօրիսին սիւալէրինէ , իխթիար Մօրտաունթ թարաֆընտան վէրիլէն ճէվապլար , կերէք Բալֆ Միլըրըն վէ կերէք մէրգուճ եիւզպաշընըն արթըզ թէրէտտիւտլէրինէ մահէլլ պըրագ մասըլար :

Բալֆ Միլըր , քէնտիսինի վուրան վէ պունճա մէչագգաթլարընա սէպէպ օլան ատէմի , վէ եիւզ պաշը Մօրիս տախի , օն օն պէշ սէնէտէն պէրու Լօնտրա բօլիսինի բարմաղը իզէրինէ ալըպ էյլէնիլի պուլունան ճանավար գաթիլի թանըմըլար իտի :

Սթըզ սատըզ քէրին , իխթիար Մօրտաունթուն տախի թէքրար պէ թէքրար թասաիգ իյլէմիշ օլտուղու կիպի , սախթէ Բալֆ Միլըրըն եիւզիւնէ

պիլէ պագմադ իսթէմէմիշ իքէն , քէնտիսինի զէհրլէմիշ օլմագ ազվիաթը թահթընա տիւշէն ասըլ Րալֆ Միլըրա գարշը պիր սօուզլուզ վէ պիր հիտտէթ կէօսթէրմէտիքտէն՝ պաշգա , հաթթա անը նէ սուրէթլէ սէվէճէյինի պիլէ շաշըրմըլ օլմասընըն էսրարը մէյտանա չըզմըլ իտի :

Մուզաֆֆէր քէլը , ֆիւթուհաթը գազանմըլ , վէ էֆէնտիսինի պիր տէհշէթլի ազվիաթտան , վէ հաքիմլէրի տախի սօն տէրէճէտէ չէթին պիր մուամմատան գուրթարմըլ օլմասընը տէրք ու ֆէհմ իթմիշ տիր կիպի , մաշըրուրլէթլէ պաղա գալգտը . վէ պու տէլիգանլընըն համիսի պէնիմ տիմէք իսթէմէքտէ տիր կիպի , սէվինճինտէն տիթրէմէքտէ օլան էլլէրինի մէրգումուն տիգլէրի իւզէրինէ վազ իտէրէք , զէքի կէօզլէրի իլէ , պիւթիւն հազըրունը կէօզտէն կէչիրմէքտէ իտի :

Իսթիյար Մօրտաունթ իսէ , հալէա իշէ պիր ազըլ իրտիրուէյէ իգթիտարը պուլունմամագտա իքէն , բէվիչի հալաէն , Րալֆ Միլըրըն պիկիւնահլըղը թաստիգ վէ գապուլ օլունմուշ օլտուղունու հիսս իտէրէք , աղըր աղըր իլէրու աօղրու կէլտի , վէ մուզաֆֆէր քէլըին եանը պաշընտա քէնտիսի տախի տիւ իւզէրինէ կէլէրէք , Րալֆըն էլինի չէքտի , վէ կէօզ եաշարը տէօքմէքտէ օլտուղու հալտէ , մէզքիւր էլի տէֆա տէֆա բուս իտէրէք , էֆէնտիսինտէն աֆվ տիլէմէյէ պաշլստը :

Րալֆ Միլըր , պիշարէ իսթիյարը թէսէլլի իթմէյէ չալըղու ,

— Պէնիմ ազի՛զ տօսթում , տէտի . սէնին հիշ պիր գապահաթըն եօզ տուրթասիտթըն աճայիպ պիր ճիլվէսի . սէնի տախի ալտաթմըլ տըր . հաթթա վալիտէմին պիլէ ալտանըլ , օլ չարգըն բաշալրաճըլը ասըլ քէնտի էվլատը տէյի թանըլըպ գապուլ իթմիշ օլտուղունու սէն քէնտին իֆատէ իթմէտին մի . վալիտէ եանըլըրգտան սօնրա , արթըզ պաշգասընա նէ՝ տէնիլէպիլիր :

— Տագաթ պէնտէն զիյատէ սատըզ վէ ազըլը պուլունան քէլըր բէֆիգիմ ալտանմատը , էֆէ՛նտի . սիպին նազը նիշանլընըզ , պէտպախթ հանըմըմ տախի ալտանմատը , տէտի Մօրտաունթ , թէքրարէն սէլ կիպի կէօզ եաշարը տէօքէրէք :

— Մօրտա՛ունթ . վալիտէմին , պու կիճէքի տէհշէթլի վուզուաթտան խասպէրի վա՛ր մը տըր :

— Խա՛յր . հէնուզ հիշ պիր շէյ տուլմուշ տէյիլ տիր :

— Բէք ալէա . շիմտիքի հալտէ , հէր շէյտէն պիխասպէր պուլունմասը էյի տիր :

Պու արա , եիւզ պաշը Մօրիս , թէքրարէն քէլամէ աղալ իտէրէք , քէնտիսինտէն մաատա պիւթիւն բօլիս նէֆէրաթը վէ զապըթմանընըն տիվանխանէտէն տիշարը չըզմալարընը թալէպ իլլէտի , վէ պունա մուվաֆագաթ կէօսթէրիլիպ , տիվանխանէյի մէգքիւրէտէ , եալընըզ Չապլիշէ Նազըրը , Ամիրալ Անսըն , իքի նէֆէր քեաթիպլէր , Րալֆ Միլըր , Տօն Վալտէզ , Տօնա Իգապէլլա , իսթիյար Մօրտաունթ , սատըզ Պիկթէյլ քէլը , վէ քէնտիսի հազըր պուլունտուղարը հալտէ , Չապլիշէ Նազըրընա խիթասպէն շէօյլէ սէօյլէտի :

— Նազը՛ր հագրէթլէրի , պիր այտան պերու պէօյիւք պիր էսրարըն արգաւանտան տիւշմիւշ օլտուղումու խաքիբայի ալիւէրինէ արզ իթմիշ պուլունմատըղըմ իշիւն , ափվընըղը նիյաղ իտէրիմ . պուլունուն իշիւն պաշընճա պիր սէպէպիմ պուլունմագտա իտի . պու էսրար էօյլէ պիր չէրբէշիք հալտէ իտի քի , անըն իշինտէն չըգաճաղըմա բէք աղ իւմիտիմ պուլունմագտա վէ պուլունուն իշիւն , խաքիբայի ալիւէրի հուղուրընտա քիւշիւք տիւշմէք իսթէմէմէքտէ իտիմ : Թէքրարէն ափվընըղը թալէպ իտէրիմ :

« Պիր գաչ հաֆիթատան պերու տըր , Մարկէրիթ Գօլտուլին նամընտա պիր կէնճ վէ տիւշէր գըղըն խանէսի , կիճէլէրի . Լօնտրանըն եիւքսէք ճէմիյէթիինէ պիր թէճէմմիւ մահէլլի օլմուշ , վէ օրատա հէր կիճէ շէնիւք օլմագտա իտի :

« Պու կէնճ գըղըն ասընը արաշթըրտըղըմտա , խօշնուտ օլունաճագ պիր մալիւմաթ ալամատըմ : Հինտիսթանտա վէֆաթ իթմիշ օլան Գօլտուլին նամ պիր պինպաշընըն գըղը տըր տէտիւէր . ֆագաթ Հինտիսթան իլէ միւնասէպէթլէրի պուլունմուշ օլան պիր գաչ նէֆէր գէվաթը ասքէրիէյէ միւրաճաթ իթտիյիմտէ , Գօլտուլին նամընտա պիր պինպաշը թանըմատըղարընը պէյան իթտիլէր : Թահգըգաթըմըն իքմալի իշիւն , Հինտիսթանա տալի ղայըր ըէսմի սուրէթտէ մէքթուպար եագտըմ , ֆագաթ պուլնարըն ճէվապը էլտէ իտիլմէսի , խալիլճէ վագթէ միւհթաճ տըր :

« Պու գըղըն ասընը պու գատար սըղը սուրէթտէ թէֆթիշ իլէտիյիմին սէպէպի վար տըր :

« Քէնտիսինի պիր տէֆա արապատա կէօրտիւմ . վէֆաթ իթմիշ օլան ճագ Թէլըր նամ պիր օճագ սիւբիւրիւճիսինին Յլօրա իսմիտէ գըղընա բէք պէյնգէմէքտէ իտի :

« Պու Յլօրա , իքի այտան պերու , ասըլ քէնտի խանէսինտէն ղայալ օլմուշ իտի . . . :

« Շիւբէլէլէրիմին սէպէպիինի պուլունտան անլայապիլիբսինիգ :

« Պէնիմ պէլքի ասըլըղ օլան ղաննըմճա , Մարկէրիթ Գօլտուլին , սապըղ օճագ սիւբիւրիւճիսի գըղը Յլօրա տըր :

« Մարկէրիթ Գօլտուլինին խանէսինտէ թէճէմմիւ իտէն գէվաթ միյանընտա , պիր զաթ տալի վար սըր քի , պու զաթըն , էքքեալը , պօլու , թէնիինի ըէնկի , սաջը , սագալը , կէօղիւ վէ պէտէնի , խալի սէնէլէրտէն պէրու բօլիս ըէֆիգլէրիմին բահաթընը ղայալ իթտիբմիշ օլան Թօմաս Ուայլտմէն նամընտա մէշուր պիր հայտուտ իւգէրինէ ալտըղըմ մալիւմաթլարա բէք միւշասիհ պուլունմագտա իտի :

« Պէն ասլէն Թօմաս Ուայլտմէնի թանըմամըղըմ տըր . ֆագաթ քէնտիսինի թանըյան մէմուրլարտան պիրիսի , պիր տէֆա , Բալֆ Միլըր քէնտիսի ղանն օլունան վէ շիմտի անասըլ բաշավրաճը Մօրթիմէր օլտուղու թէպէյեիւն իտէն տէլիգանըլ իլէ պէրապէր , անը կէօրմիւշ օլտուղունու պանա պիլտիբմիշ իտի : Շիմտի գօմանտան ճէնապլէրիին հիքեայէսի , մէրգուլըն , սահիհէն Թօմաս Ուայլտմէն քէնտիսի օլտուղունա , բէք աղ շիւբէլէ պըրապըլըր :

«Պու առէմ իջիւն տախի, Պէնկալ սիւարի ալայը գօմանտանը իմիչ տէ-
յօրլար: Հինտիսթանտան ավտէթ իթմիչ օլան պազը գասլթանա, ճօրճ
Ուիլըն նամընտա պիր սիւարի զասլիթի թանըյու թանըմատըղլարընը սի-
ւալ իտիպ արաշթըրտըմ. հիչ պիրիսի, օ իսմտէ տիր սիւարի գօմանտանը
պիրտիքլէրիների տէրիսաթըր իտէմէտիլէր:

«Թօմաս Ուայլտմէն քէնտիսի տիր տէյի զանն իթտիյիմ պու զաթ, շիմ-
տի քէնտիսինէ Մըսթըր Ուիլըն նամընը վէրիյօր:

«Վէ մատամ քի սու Թօմաս Ուայլտմէն, Ամիրայ Անըն հասրէթլէրի
մայէթիւնտէ տախի խայլի միւտտէթ իըտմէթ իթմիչ տիր, սըրասը կէտի-
յինտէ ճօրճ Ուիլընը քէնտիլէրիների տէ թաղաթիմ իտէճէյիմ. վէ միւշարիլէյի
հասրէթլէրի տէ, անըն ասլընա հիւքմ իթմէյէ հիմիլէթ պույուրաճագ տըր:
Ֆագաթ թահղըգաթըմը իքմալ իտիպ քէնտիսի պիր էյիճէ իղնա իթմէք-
սիյին, պիրիպիրլէրիների մէրպուլթ պուլոււնան պու սըրըլարըն մէյտանա չը-
գարըմասը իլէ քիւշիւք տիւշմէքլիյիմէ մահէլլ գալմասընը իսթէմէմէքտէ
իտիմ:

«Պու զաթ իջիւն տախի Հինտիսթանա եսզմըլըմ:

«Ֆագաթ գօմանտան ճէնասլէրիների հիքեայէսինտէն սօնրա, արթըգ
իկթիրապլա տալրանմայա մահէլլ գալմատը:

«Մօրթիմէր, Ուայլտմէնին օղլու իմիչ. անըն իջիւն պու ալչադ խա-
պիս, Լօնկէտին մէյիսանէսինտէ, Բալֆ Միլըրըն վիւճուտիների մէյտանտան
գալտըրըպ, թըպզը օնա պէյնղէյէն քէնտի էվլատընը մէրգոււմոււն եէրիների
կէչիրմէք իսթէմիչ տիր. չիւնքի պու սուրէթլէ, Միլըր Փամիլեասընըն քիւլ-
լիյէթլի վարիտաթը, պիրիպիրլէրիների շայան պուլոււնան պու իքի նէֆէր բէ-
տէր վէ էվլատ խասիսլէրին էլինէ կէչմիչ օլաճագ իտի:

«Մարկէրիթ Գօլտուինին գօնագ մէսարիֆի տախի, պու բարալարտան
թէտարիք օլմագտա տըր. պոււնա չիւքնէ լազըմ տէյիլ տիր:

«Ուայլտմէն քէնտիսի, Մարկէրիթ Գօլտուին իլէ էօմր կէչիրմէքտէ օլ-
տուղու կիտի, օղլու տախի, Բալֆ Միլըր նամը իլէ, Հէլէն Հուայթրօզու
քէնտիների վէվճէ ալմագ իսթէմէքտէ իտի:

«Ֆագաթ թասլիաթըն պիր էսրարը իլէ միւտասէլէ իթտի:

«Բալֆ Միլըրըն վալիտէսի ալտանըպ, Մօրթիմէրի քէնտի էվլատը եէ-
րինէ գասուլ իթտի. Ֆագաթ Հէլէն Հուայթրօզուըն ելուրէյի, քէնտի մա-
շուղոււնոււն գալլըղընը հիսս իտիպ ալտանմատը:

«Իմտի, ճէպրէն մէրգոււմէյի աշըրմագ լազըմ կէտի:

«Պու կիճէքի ճինայէթին ասլը պու իտի:

«Շիմտի, իւք իչիմիզ, Հէլէն Հուայթրօզուըն սագլանըմըլ օլան մահէլլի
պուլոււպ քէնտիսիների գուրթարմագլըգ վաղիֆէսինտէն խալարէթ տիր:

«Ճանիլէրի թէէտիպ իթմէք ճիհէթի սօնրայա գալըր:

«Ֆագաթ Հէլէնին պուլոււնտուղու կիլլի մահէլլի նէ՞ սուրէթլէ պուլա-
ճազըգ. մէսէլլէ պոււնտա տըր:»

— Էվլէթ Հէլէնին պուլոււնտուղու կիլլի մահէլլի նէ՞ սուրէթլէ պուլա-
ճազըգ, տէյի թէքրար իթտիլէր քեաֆֆէյի հազըրոււն եէք ալագ:

— Աէիկալ սիւարի ալայը գօմանտանը ճօրճ Ուկիտըն , օ մահէլլէ սիգէ կէզթէրէճէք տիր . շիւնքի պու իլտէ անըն մէտիտալի պուլունմամըլ օլմասընը զանն իթմէյէ արթըզ հիչ պիր մահէլլ գալմամըլ տըր , տէտի եիւզպաշըր Բալֆ Միլըր , սէվինճինտէն այաղա ֆըրլանըպ , եիւզ պաշըր Մօրիսին պօյնունա սարըլլը :

— Էֆէնտի , տէտի էհլի ըրպ եիւզ պաշը . պու կիւն սիգէ եանլըլըզլա թէվգիֆ իտիպ , սիգէ պու գատար մէշազգաթ վէրմէյէ սէպէպ զլտուղում իչիւն , հուզուրունուզտա բէք նատիմ գալմըլըմ սըր : Պէն տախի վալտէնիզ վէ իխթիյար Մօրտաունթ կիպի ալտանտըմ . պէն տախի տաըլ Բալֆ Միլըրը , սախթէ Բալֆ Միլըրտան թէֆրիզ իյէմէյէ միւզթէտիր օլմամաթըմ վազա պունուն պաշըլըճա մէսուլիյէթի , թապիաթըն իւզէրինէ պըրլաշմալը , վէ սիգի պու գատար պիրիպիրինիգէ պէյնպէր հալտէ եարաթմըլ օլտուղու իչիւն , եալընըլ թապիաթ մէսուլ թուլուլմալը իտի իտէ տէ , ինսանլարը թանըմազ մէմուրիյէթինտէ տէրէճէյի նիհայէտէ նազիք պիր վաղիֆէտի պուլունան եիւզ պաշը Մօրիսին տէ , պիր քէլը գատար մէհարէթի պուլունմամասը , աֆվ օլունուր մէվատտէն տէյիլ տիր : Պու խէթամ իչիւն տէֆա տէֆա աֆվընըզ տիլէրիմ գօմանաան էֆէնտի . վէ էկէր պու կիճէ սիգին նէվճիվան նիշանընըզ պուլուպ սիգէ թէյիմ իվմէք իգպալինէ նալի օլապիրի իտէմ , օլ վազըթ խէթամըն թարպիլիտիւնի վէրմիշ օլմազ իւմիտի իլէ , քէնտիլի պախթիյար ատա իտէճէյիմ :

Պու միւքեպլէմէտէն սօնրա , տիվանխանէյի մէպըիւրէտէ , պիր նէվքի կիպի տիվանը հարպ գուրուլտու , վէ աշվալը միւնիմմէյէ կէտրէ իթթիխապ իտիլէճէք թէրթիպաթ իւզէրինէ մէշվէրէթլէր օլուպ , միւնիմ գօրուրար վէրիլտի :

Պու գարարլարըն նէ օլտուզլարընը , իճրաաթընտան անայաճազըպ :

ՓԱ.

ԳԱԹԻԼԻՆ ԷՆՃԱՄԸ

Ուայլտմէնին ոսն գաթլինին , եանի սախթէ Բալֆ Միլըրը , եախտ սալըզ բաշապրաճը Մօրթիմէրի , կիգլի մախգէնտէ վաւրուպ թէլէֆ իթտիյի կիճէնին ֆէրտասը կիճէտի , Մարկէրիթ Գօլտուիւնին գօնաըլնտա , հէր վալըթտան պիյատէ շաշալը պիր ուտրէ վէրիլմէքտէ , վէ գարունտն էօլիւնտէ պիրիքմիշ օլան աշալը արապալար սէպէպինտէն , սօղաղտան կէչիպ տէօնմէք գապիլ օլմամագտա իտի :

Գօնթլար , գօնթէպէր , ճէնթըլմէնլէր , տիւնեատա սրըլուպ իթթլմէյէն մատամլար վէ մատմուազէլլէր , էն աղըր բուպալարընը կիյինմիշ օլտուզլարը հալտէ , պէօյիւք սալօնտա տիվան գուրմուշլար , վէ գատրնլարըն իւզէրինտէ պուլունան պիյըլլէթ էլմասըր , եանմագտա օլան քիւլիյէթիլի

մումլարըն գիւարը իլէ պիւթիւն էթրաֆա բէրթէվէր սաչարագ , թէքմիլ տիվանխանէյի թէհայեիւրտէ գալընաճագ տիւլէր պիր մէնգարէ հալինէ իտ խալ իթմէքտէ իտիլէր :

Մարկէրիթ Գօլտուինին , Գօնթ Աշֆըրտըն , վէ Մըսթըր ճօրճ Ուիլընըն մէսէրրէթլէրինէ հուտուտ վագ իւլէմէք իտէ , արթըգ ինսանըն գուտրէթի խարիճինտէ պուլունմագտա իտի :

Մարկէրիթ Գօլտուինին արթըգ Աշֆըրտ Գօնթէսի օլմասընս անճագ պէշ օն սաաթ գալմըլ իտի . . . :

Իմտի կէրէք քէնտիսինին , վէ կէրէք քէնտի մաշուգու օլան սարլգատէ Աշֆըրտըն մէսէրրէթլէրի էսասը մալիւմ տիր :

Անճագ , ճօրճ Ուիլընըն ֆէվգէլատէ շէնմէշրէպլլիլի վէ իֆրաթ մէրթէպէտէ կէօրիւնէն մէսուտիլէթի՞ նէ իտի :

Հագըրուես սիւալ օլունտըգտա , աթիտէքի ճէվապ պընաճագ իտի :

«Պէնկալ սիւարի ալայընըն դօմանտանը պուլունմուշ օլան գահրաման ճօրճ Ուիլըն , քէնտի սէվիլիւլալ րէֆիգի պինպաշը Գօլտուինին վասիլէթիինի պաշա չըգարըպ , անըն պիր թանէճիք դըղընը , ինկիլիզ քիպորգատէլլիլի պաղչէսինին էն թագէ վէ էն տիւլէր պիր շիշէյի օլան Գօնթ Աշֆըրտ իլէ էվէնտիրմէքտէ , վէ միւթէվէֆա բէտէրին սօն արղըտուեսու ֆիլիլէն իճրայէ կէթիրմէքտէ իտի . . . »

Ալլ պիր տէ , կիպիճէ , ասըլ սաթիթէ ճօրճ Ուիլընը , էանի , շանը սաքէրի սըֆաթիթ իտանիլընս կիրպիլ օլան օլ խասպիս , գաթիլ , էանկընճը , հայտուտ վէ ճանավար Ուայլտմէնի պիր թարաֆա չէքէրէք իտիլիթագ իտէլիմ :

Իլթէ մէրգուուես վէրէճէյի ճէվապ տախի շու օլաճագ տըր :

«Արթըգ պու գատար մէշագգաթ վէ սէրէնճուտըրմըն նիհայէթի կէլմէքտէ տիր : Երմալլիլ տէկին , օն պիր քիշինին ճանընըլ էաղտըմ . գաթլ օլունաճագ պիրիսի տահա գալսը . օնուն տախի իլինի պիթիրտիքտէն սօնրա , արթըգ ագիգ ստէմէր սիլքինէ տախիլ օլաճաղըմ : Մարըն սապահ , Ճյօրա՝ Գօնթ Աշֆըրտ իլէ նիքեահ օլաճագ . մուամէլաթը էվվէլլիլէսի իլթէ պուրատա իճրա օլմագտա տըր : Քիլիսէտէն չըգըտըգտան սօնրա , Աշֆըրտ Գօնթէսի օլմուշ օլան օճագ սիւրիւրիւճիսի գըղը , էվլատըմըն քիմ վէ նէրէտէ օլտուղունու պանս պէյան իտէճէք տիր . պիր քէրրէ շու ագիլ էվլատըմըլ թանշըպ , նիհայէթ 2ձ սէնէ սօնրա քէնտիսինի գուճաղըմըն իլինտէ սըգմայա վէ բէտէրի օլտուղումու քէնտիսինէ սէօյլէմէք իգպալլինէ նալիլ օլտուգտան սօնրա , շու մէսէրրէթպալսը հալլէր վագը օլաճագ տըր : Արապաճը Զարիտէն տօլայը էսրարըմա օլ գատար էաղընտան վագըֆ պուլունան Գօնթէս Աշֆըրտ , մաշուշ օճագ սիւրիւրիւճիսի ճագ թէյլըրըն շու միւթէքպպիր գըղը , պէնի այաղընըն ալթընս ալմըլ օլմասը իւզէրինէ սէվիլիլէճէք վագըթ պուլաճայըպ , իք կէլլիլլիլի կիճէսինտէ , պիր պըշագտան կէչէճէք , վէ նայիլ օլտուղու սէստէթի հալլի պլինէֆա քէնտի օճագ սիւրիւրիւճիսի բէտէրինէ թէպլիլ իլլէմէք իլիւն , ահրէթէ ագիմէթ իտէճէք

տիր : Այլա շիւրհէ իթմէտիյի էն սատըզ պիր խրամէթքեար գըզ , պու իչի պաշա չըգարաճագ վէ պատէհու կէլիս , 100 լիրա իւճրէթիին պէնտէն ախզ իտէճէք տիր : Օլ վագըթ , արթըզ կէրէք վարիտաթըմ վէ կէրէք շախտըմ , հիչ պիր թէհիքէյէ թապի պուլունմայաճազընտան , Բաշֆըն վալիտէսի սան տըզլարընտան աչըրըլան միւճէվհէրաթը , ազիզ էվլատըմ , վէ -էլլի-լէ-ձէլէն Նըւայթրոզուու ալըպ , Ամէրիպայա չէքիլէճէյիմ . օլ վագըթ պիւթիւն տիւնեա , ալկէր պիր սախթէ նամ թահթընա կիլմիչ օլան Թօմաս Ուայլտմէնին թէքմիլ սէատէթի հալիինի կէօրիւպ գըուգանաճագ տըր . . . »

Հայտուտ գաթիլ , ինսանլարտան էվվէլ պիր Այլաչ պուլունատըզընու , վէ անըն նէ եօլտա հիւքմ իտէճէյիին , սալա խաթրընա պիլէ կէթիրմէք իսթէմէտի . . . :

Տէհէթլի ճանի , քէնտի տէհէթլի ճինայէթլէրինէ պիր սուրէթի տիկէրէ խիթամ վէրիլէճէյիինէ բէք ազ պիր միւտաթէթ գալմըչ օլմասընա ինսնապիլի՛ր մի իտի :

Տիվանիսանէտէ մէվճուտ պուլունան թէքմիլ ճէմիյէթ , էրքէք վէ գատըն , պիր գաշ սաաթտան իճրա օլունաճագ մէսէրրէթ սրախչ նիքեաչ զիյնէթի իչիւն , պիրէր պիրէր Գօնթ Աչֆըրտը վէ Մարկէրիի Գօլտուլինի թէպրիք իթտիքտէն սօնրա , այրըճա ճօրճ Ուիլընը սախի քէնտի թէպրիքէրիլէ թալթիֆ պուլուրմայա միւսարաաթ իթտիլէր :

Մէսէրրէթ քէմալինի պուլմուչ իտի :
Տիվանիսանէնին պէօյիք սաաթը , վուրմայա պաշլատը :

Պիւթիւն սէպլէր սուս օլուպ , հէր քէս , պիր նութգ իրատ օլունույօր կիսիլ , սաաթըն վուրուչընու տիյնէմէքտէ իտիլէր :

Պու վուրուչըն սայըտը , օն իքիլի իքմալ իթտի :
Թամ եարը կիճէ իտի . եանի ալտէթ վագթիլ :

Մըսթըր ճօրճ Ուիլընըն պիր իշարէթի իւզէրինէ , քեաֆֆէյի հազըրուն այաղա գալգաըլար , վէ իչիլի շիչէլէրի վէ գատէհլէրի իլէ իւսթիւ էօրթիււ միւչ օլան թրարէզանըն էթրաֆընտա տիզիլտիլէր :

Գատըն վէ էրքէք , քեաֆֆէյիինին տախի էլլէրինտէ , պիրէր տօլու գատէհ պուլունմագտա իտի :

Իլէ էվվէլ գատէհի եօգարը գալտըրան , ճօրճ Ուիլըն օլտու :

«Եաչասընլար Գօնթ վէ Գօնթէս Աչֆըրտ» պաղըրտը խապիս հէրիֆ :

«Եաչասընլար Գօնթ վէ Գօնթէս Աչֆըրտ» պաղըրտըլար քեաֆֆէյի հազըրուն , սալունն տիվարըլընը էօթտիւրէրէք :

Պիւթիւն գատէհլէր եօգարը չըգտըլար , ալըզլար՝ աքէր թալիմի իւզրէ այնի վագըթտա աչըտըլար , գատէհլէրին իչինտէ պուլունանլար պօղազ իչինէ նաղլ օլունտուլար , վէ եինէ տաքէրին «սիլաչ էնաի՛ր» թալիմի կիւպի , այնի վագըթտա պիւթիւն գատէհլէրին , թրարէզանըն իւզէլինէ վազ օլունմալարը սէսի իչիթիլտի :

Եալընըզ սէր գօմանտան ճօրճ Ուիլըն ճէնապլէրինին գատէհի հէնուզ տուտագլարընտան այրըլմամըչ իտի :

Մէրգում, աղբր աղբր, շարսպը ասփլյէթ պոյուրագուրու սըրտաս, պիր ֆիւթուհաթ ճիւղէսի օլմագ իւզրէ, կէօզէրի իլէ տախի, աղբր աղբր էթրաֆը սիւզմէքատ իտի :

Սահիհէն տէ, սախթէ Պէնկալ սիւարի ալայը գօմանտանը, իչէրի պու սըրալարա կէթիրմէք իչիւն նէլէ'ր չէքմիչ իտի :

Իմտի անըն ֆիւթուհաթ մէսէրրէթինի չէքմէյէրէք գըսգաննլլգ իթմէք տախի ճայիզ օլմագ :

Անճագ, Ճօրճ Ուիլըն, հայէա գատէհինի եիւքսէքատէ թութուպ, կէօզ-լէրինի ճէմիյէթին իւզէրինտէն այըրմամագտա իքէն, օլ տրա, քեաֆֆէյի հազըրուսուն կէօզլէրի տախի, պիր հիւքմէ թապի պուլունմագտա տըրլար կիպի, պիրաէն պիրէ, ճիւմլէթէն սալօնուն գարուսունա տօյրու տիքիւ-տիլէր :

Ճօրճ Ուիլըն, եալընըզ քէնտիսի, սըրթընը գարույա տօյրու չէվիւրմիչ օլտուզունտան, մէգքիւր հիւքմէ թապի պուլունմատը :

Սէֆիլ զաթիլ, եավաշ եավաշ, գարչըրնտա պուլունան ճէմիյէթին պագըրնտա սիր թէաճճիւպ այէամէթի, վէ արգա թարաֆընտան տախի իլէրու տօյրու եիւրիւմէքատէ օլան պիր թագըմ այագ սէսլէրի միւշահէատէ իթմէյէ պաշլամըզ օլտուզունտան, քէնտիսի տախի, նաշարի, աղբր աղբր էլինաէքի գատէհի աշաղը ալմայա պաշլատը, վէ անը թրաքէզանըն իւզէրի-նէ վազ իտէրէք, արգասընա աէօնտիւ . . . :

Ազի'մ Ալլահ, օ նէ' մէնզարէ իտի . . . :

Ճօրճ Ուիլընըն հուզուրընտա, պաշը աշըզ, վէ պահիլյէ գօմանտանը իւնիֆօրմասը կիլինմիչ օլան տիւլէր պիր տէլիգանլը տուրմուշ, վէ գօլա-րընը խաշվարի կէօյիւնիւն իւզէրինէ վազ իլլէմիչ օլտուզու հալտէ, տիք տիք քէնտի եիւզիւնէ պագմագտա իտի . . . :

Հայտուտ գաթիլ, տէհչէթիլի պիր բիւյա կէօրմէքատէ, վէ անը տէֆի իչ-լէմէյէ չալըմագտա աըր կիպի, էլլէրինի կէօլլէրինէ կէօթիւրիւպ անլէրի օվալամայա պաշլատը :

Տէլիգանլը գօմանտան իսէ, սալա հարէքէթ իթմէյիպ, պիր մէրմէր սա-նէմ կիպի, այնի հալտէ պագը տուրմագտա իտի :

Քէնտիսինտէն պիր գաշ ատըմ կէրիտէ տախի, Ամիրալ Անսըն, եիւզ պաշը Մօրիս, Տօն Վալտէզ, վէ Տօնա Իզասլէլլա, սալա տիհանլարընտան պիր սէս պիլէ չըզարմայըպ, պիլա հարէքէթ տուրմագտա իտիլէր :

Սալօնուն գարուսունտա տախի, աէօրթ նէֆէր բօլիս սէլամ տուրմագ-տա իտիլէր :

Նիհայէթ, Ճօրճ Ուիլըն, էլլէրինի կէօլլէրինաէն աշաղը ալտը . պիր աէֆա տահա տէլիգանլը գօմանտանըն եիւզիւնէ պագտը . վէ «Բա'լֆ . . . Բալֆ Միլը'ր սըր» պաղըրարագ կէրի կէրի կիտիպ թրաքէզանըն իւզէրինէ աէվիլտի . . . :

— Էյիճէ պագտը'ն մը եիւզիւմէ, աէտի աէլիգանլը, Ուայլտմէնի գօլ-թուզլայըպ այագ իւսթիւ տուրտուրարագ :

— Եվ վէթ թանձրում սէնի, տէտի հայտագու գաթիլ, քէնտիսինի թօրլա-
յարագ վէ պիր զաաֆիլէթ ալէամէթի կէօսթէրմէմէյէ չալըչարագ. «Եվ վէթ
թանձրում. պէնիմ էսքի տօսթում պահրիյէ զօմանտանը Բալֆ Միլըրսըն,
սէնի ունութապիրի՞ր մի իտիմ :

— Թէ էքքիւր իտէրիմ, պէնիմ սապըգ վէ սատըգ տօսթում. Փագաթ
հանիլը Բալֆ Միլըր օլտուղըմու պիր էյիճէ թէֆրիք իտէպիրտի՞ն մի. երև-
զիւմէ պիր տահա պագ. պէնի բաչալրանը Մօրթիմէրլիքտէն ալէօնու Բալֆ
Միլըրը զանն իթմէյէսին. պիր էյիճէ պագ երևզիւմէ. . . Լօնկէտին մէյ-
խանէսինտէ գաթիլ իթտիյին Բալֆ Միլըր օլտուղըմու թանձրում մը :

Պու սօն սիւալին իւզէրինէ, էվ վէլճէ Մարկէրիթ Գօլտուինին խանէ-
սինտէ մէսէրքէթ ճէմիյէթիին թէչքի իթմիլ օլան գաարնլար վէ քիպարզատէ
էրքէլէր, պիր թէաճճիւ պլէամէթի իլէ պիրիպիրլէրինին երևզէրինէ պագ
տըլար, վէ իլէրինտէն պազըլարը, քէնտի Գահրէրէս պիր րէֆիլիլէրի հագ-
զընտա վուգու պուլան պէօյլէ պիր հագարէթէ գարչը թէհտիտ ալէամէթ-
լէրի տախի կէօսթէրմէյէ հագըրլանտըլար իտէ սէ, եէնի կէլէնլէրին րէսմի
սըֆաթլարը, վէ գըլըճլարըն չօգուլու, քէնտիլէրինի պիր միւտտէթ սիւ-
քիւթ է մէճպուր գըլտըլար :

Անճագ, կէրէք էվ վէլինտէն սալօնտա մէվճուտ պուլոււնանլար, վէ կէ-
րէք սօնրատան կէլէնլէր, վէ հաթթա պիզգաթ Բալֆ Միլըր քէնտիսի տա-
խի, սախթէ ճօրճ Ուիլսըն թարաֆընտան հիտտէթ, ինքեար, վէ ալթիւսթիլիք
ալէամէթլէրի պէքէմէքտէ իքէն, գաթիլ հայտուարն, քէնտիսինի թրարէ-
զանըն իւզէրինէ տէվիրէն իք զայիֆիլիք ալէամէթի մահվ օլուլ օլտուղըն-
տան, պիր թէքէչպիրլէ պաչընը տիքտի, վէ հէր քէսին իլիթէպիլէճէյի տէ-
րէճէտէ կիւքտէք պիր սէպլէ :

«Եվ վէթ, նոյեմբերին Աինճի կիճէսի, Լօնկէտին մէյխանէսինտէ գաթիլ
իթտիյիմ Բալֆ Միլըրսըն. սէնի բէք ալէա թանըմըլըմտըր, էֆէնտի» տէտի :

Օլ վագըթ, Բալֆ Միլըր, թէաճճիւ պլէ թէհայիւր ալէամէթի իլէ
գարըլըգ պիր պագըլա, ճէսուր գաթիլին ճէմալինի պիր էյիճէ սիւզտիլք
տէն սօնրա, պիր իլի ստըմ կէրի չէքլտի, վէ երև պաչը Մօրիսէ խիթա-
պէն, «սըրա սիգին տիր արթըգ էֆէնտի» տէյիպ սուս օլտու :

Երև պաչը Մօրիս, աղըր աղըր իլէրու կէլէրէք, հայտուտուն հուզու-
րունտա տուրտու, վէ հայտուտ պաչը իլէ մէրգում սլէյնինտէ, աթիտէքի
սիւալ ճէվապ վագը օլտու :

— Ճինայէթիինիգ իգրար իտէյօրոււնուլ. էօյլէ տէյի՞լ մի :

— Սագըլայճագ պիր սէպլէպիմ եօգ տուր. երևզպաչը՝ էֆէնտի :

— Միդի թէվգըլի իթմէյէ մէճպուր պուլոււնտուղըմու պիլմէլիտիկիլ :

— Վալիֆէնիգի իճրա խտէպիրիսինիգ, երևզպաչը՝ էֆէնտի :

Երևզպաչը Մօրիս, պատէհու, քէնտիլէրինի պիր թէաթրօ օլոււնտա-
զանն իտէն տալէթ լիլէրէ խիթապէն :

— Էֆէնտիլէր վէ հանըմլար, տէտի — Պէնկալ սիւարի ալաչը զօման-
տանը զանն իթտիլինիք Մրսիլըր ճօրճ Ուիլսըն, խայլի սէնէլէրտէն պէրու
Լօնտրա բօլիսինին արատըլը սապըգալը թօմաս Ուայլտմէն տիր. . . :

— Էյ անըն հիմայէսի թտկթընտա պուլուռնան Մարկէրիթ Գօլտուրի՞ն , տէյի պաղըրաը Գօնթ Աշֆըրտ , հէյէճանընտան սէսի տիթրէյէրէք , վէ կէօզլէրինի շանագ կիպի աչարադ :

— Օ տախի , միւթէվէֆա օճագ սիւբիւրիւճիսի ճագ Թէյլըրըն գըղ Յը-ը լօրա տըր , տէսի հայտուտ Ուայլտմէն , եիւզպաչը Մօրիսին վէրէճէյի ճէվապը աղգընտան գարարադ :

Էվվէլ էմրտէ , գաթիլ Ուայլտմէնին պու տէրէճէտէ սօուգ գանլըղը իւզէրինէ , հէր քէս տէրէճէի նիհայէտէ թէաճճիւպտէ գալարագ , օրթալըղա տէրին պիր սուսուլուգ հիւբմ իթմէյէ պաչատը . պատէհու , տիկէր պիր թարաֆտան , տէհէթլի սուրէթտէ գա՛հ գահ պիր կիւլմէ սէտասը իչիթիւտի . անըն արգասընտան տախի , աճը աճը Փիղանլար զուհուրա կէվէյէ պաչատը :

Հէր քէսին կէօզիւ , պիր գաչ սաաթտան պիր գօնթ կէլինի օլմայա հա . զըրլանմըջ օլան Մարկէրիթ Գօլտուրինին եախօտ արթըգ սըրըրը ֆաչ օլմուչ պուլուռնան Յլօրանըն իւզէրինէ տէօնտիւ :

Մէղքիւր կիւլիւչ վէ պատէհու Փիղան սէսլէրի Փիլհագիգա մէրգուճէնին թարաֆընտան զուհուրա կէլիպ , հալէա , պիր գա՛հ գահ կիւլմէյէ , վէ պիր տէ աճը աճը Փիղանլար պրագմայա տէվամ իթմէքտէ , վէ էլլէրինի պիրպիրինէ չարրարագ , տուրտուղու եէրտէ զըբ զըբ եօզարը սըչրամագտա իտի :

Սէֆիլ գըզ , աղլընը զայպ իթմիչ իտի . . . :

Բալֆ Միլըրտան վէ եիւզպաչը Մօրիստէն մատտա , քեաֆֆէյի հաղըրուն , տիւչարը տէհէթ օլարագ , սիչարէ գըզըն էթրաֆընը սարտըլար , վէ տէօրթ քիչի կիւճ հալ իլէ մէրգուճէյի զապթ իտէրէք , պիր եան օտասընա կէօթիւրտիւլէր :

Գօնթ Աշֆըրտ քէնտիսի իսէ , պաչընա կէլէն ֆէլքէթին վէ բէզալէթի քիւլլիյէնին աղըրըղընտան մաղուպ օլարագ , պիր սանտալիէ իւզէրինտէ եըղըլպ գալտը , վէ պաչընը իքի էլլէրի արասընա ալարագ , հիճապընտան եիւզիւնիւ սագլատը :

Բալֆ Միլըր վէ եիւզպաչը Մօրիս իսէ , պաչգա հիչ պիր շէյէ պագմալըպ , եալընըչ , Ուայլտմէնի գօլամագտա իտիլէր :

Հայտուտ շիրքէթինին բէիսի , պուռնարըն հարէքէթի ապընը տէրք իտէրէք , Բալֆ Միլըրա խիթապէն ,

— Էֆէնտի , գաչմայա նիյէթիմ եօզ տուր , տէսի :

— Սէրպէսթիլին իւզէրինէ թէհայեիւրտէ գալտըմ , տէյի ճէվապ վէրտի Բալֆ Միլըր :

— Սէրպէսթ օլմայա պէօյիւք սէպէպիմ վար տըր , գօմանտա՛ն էֆէնտի :

— Պու սէպէպինի պիզ տէ անլայապիլի՛րմիլիչ :

— Սիզ սիւալ իթմէքսիզին տախի անլաթաճագ իտիմ :

— Պույուրու՛ն , սիզի տիյնէյօրուչ :

— Սէօյլէյէճէքլէրիմ , եիւզպաչը էֆէնտիսին խօշուճա կիթմէյէճէյինտէն գօրգմագտայլմ :

- Երևզպաշը Էֆէնտի իշխն խօշլանմայաճագ նէ՞ վար տրր :
- Զիւնքի , գաչ սէնէտէն պէրու բէշիմէ տիւշիւշ վէ անճագ պէնի էլէ Կէշիրիւ պէ Զէքտիրմէյէ հազըրլանմագտա իքէն , ալընը էլինտէն գաչըրաճագ տրր :
- Ծագաթ սիզ սլու գատար ատէմին էլինտէն նէ՞ սուրէթլէ գաչապիւ լիրսինիզ . տէօրթ թարաֆընըզ գուշատըլմը տրր :
- Հա՛հ , հահ , հահ . պէն քէնտիմ գաչաճագ տէյիլիմ Բա՛լֆ Միւըր Էֆէնտի . սիզ քէնտինիզ պէնի սէրպէսթ պըրագաճագտընըզ , վէ իսթէտիյիմ թարաֆա կիթմէքլիյիմի տէ բէճա իտէճէքսինիզ . էվվէթ բէճա իտէճէքսինիզ . ֆագաթ պէն քէնտիմ մէզքիւր բէճանըզ գապուլ իթմէքլիյի տիւշիւնէճէյիմ :
- Մի՞զ տէ մի Ծըօրա կիպի չըտըրտընըզ , Ուա՛յլումէն :
- Խայր գօմանտա՛ն էֆէնտի . էօյլէ ուֆագ թէֆէք վուգուաթլար իշխն ագըմը զայ պա՛հէք գատար զայիֆ մախուգլարտան պուլունմատըղմը պիլիրսինիզ . էօյլէ տէյի՛լ մի տիր :
- Էյ սէնի սէրպէսթ պըրագմայա մէճպուր օլաճագըմըզըն հիքմէթի նէ՞ տիր :
- Բալֆ Միւըր էֆէնտի . Հէլէն Հուայթրօզ 24 սաաթտան պէրու , Եալընըզ պանա մալիւմ օլան պիր մահէլլտէ մահպուս պուլունմագտա տրր . Եալընըզ պանա մալիւմ օլան պիր մահէլլտէ տէյօրում . էյի՛ տիյնէյին : Վաճա Մօրթիմէր իլէ պէն իքիմիզ պիրատէն մէրգուճէյի քէնտի խանէյինտէն աչըրտըզ , Փագաթ Մօրթիմէր , գուլունուզըն նալայըզ էլի իլէ ահրէթէ հիճրէթ իթմիշ օլաուղունտան , շիմտի Հէլէն Հուայթրօզընուն սագլանմըջ օլան Եէրինի , պէնտէն պաչգա պիլէն Եօզ տուր . զաթէն 24 սաաթ տըրքի մէրգումէ մահպուս պուլունմագտա տըր տէտիմ . 24 սաաթ տահա կէչտիյինտէ իւզէրինէ պիր պայլընըզ կէլէճէք տիր , վէ պիր 24 սաաթ տահա կէչմէզտէն , քէնտի սէվիլիւլիւ Բալֆ Միւըրընն պէնի թէվզըՆ իթտիրմիշ օլմասը սէպէպինտէն , սուսուղ վէ Եքմէքսիզ էօյիւպ թէլէֆ օլաճագ տրր . շիմտի իշի անլայապիտի՞ն մի :
- Ալչա՛գ գաթիլ , տէյի պաղըրտը պիշարէ տէլիգանը , բիւր զազապ , թօմաս Ուայլումէնին իւզէրինէ հիւճում իտէրէք :
- Ծագաթ իզպանտուտ գաթիլ , ասլա քէնտինէ ֆիւթուր պիլէ կէթիրմէյէրէք , գօլարընը պիրիպիրինէ կէշիրտի , վէ բահաթճա պիր սանտալիէ իւզէրինտէ օթուրուպ , տիգինի տախի տիկէր տիգի իւզէրինէ այըպ , կիւլէր պիր Եիւպ իլէ , Բալֆ Միւըրըն թէհտիտալէր չէհրէսինէ պագմայա պաչլատըր Ղալէպէյի , հայտուտ գաթիլ գազանմըջ իտի :
- Սալօնտա նէ գատար Երքէք վէ գատըն վար իսէ , Բայֆ Միւըր իլէ Ուայլումէնին էթրաֆընտա պիր տէվըր թէքիլ իտիպ , թարիֆի նագապիլ պիր մէրագ ու էնտիչէ իլէ , պու աճպիպ մէնգարէյի սէյր իթմէյէ պաչլատըրար :
- Բալֆ Միւըր , Եիւզպաշը Մօրիս , վէ Ամիրսլ Անսըն , հիտաթթ վէ գօրգու իլէ գարըըզ պիր պագըչա , պիրիպիրէրինին Եիւզիւնէ պագտըրար . պատէհու , իւշիւ պիրտէն , պաչլարընը Եօնլէրինէ աստըրար :

Եկե՛ն իմ իշխեր իտի . չարէ գալմատիւ : Հէնուզ թէ վզը քի ի թմիչ օլտուգլարը հայտուտա , պիղպաթ քէնտիլէրի թէ սլիմ օլաճագլմը իտի :

Երեզպաչը Մօրիս , սահի՛նէն ավընը էլ ինտէն գաչըրմը իտի :

Պիր միւտտէթ , գարարսը պիր ումումի սիւքիւթ հիւքմ ի թտիքտէն սօնրա , Բալֆ Միլըր , երեզպաչը Մօրիս , Ամիրալ Անսըն , Տօն Վալտեզ վէ Տօնա Իզապէլլա , սալօնուն պիր պուճաղընա չէքիլէրէք , օրատա պիր նէ վի տիվանը հար 4 գ ուրտուլար :

Պէշ տագըզա սօնրա , Բալֆ Միլըրն , պաչընը առարագ թէքրարէն Ուայլտմէնէ տօղրու կէլմէքտէ օլմասը , թէ սլիմիլէթ շարթլարը թէքիլէք օլու նաճաղընը իմա ի թտիքտէ իտի :

Թօմաս Ուայլտմէն , գաթէն իչին պէօլէ պիր նէ թիճէտէ գարար գըլաճաղընը բէք ալէա պիտիլինտէն , օրտու Ֆէթհ ի թմիչ միւթէքէպպիր պիր ժէնէրալ կիպի , թէ սլիմ օլանլարըն շարթլարընը տիյնէմէյէ հաղըրլանտը :

— Թօմաս Ուայլտմէն , Հէլէնիմին նէրէտէ օլտուղընու շիմտի պիլգէ կէօսթէրմէյիսին , տէտի Բալֆ Միլըր մէրգ ումուն Եանընա վասըլ օլտուղընտաէ :

— Բէք ալէա . Փագաթ նէ՞ շարթ իլէ :

— Պատէհու սէրպէսիճէ իսթէտիլին թարաֆա կիթմէք շարթը իլէ :

— Պու գատարը քեաֆի տէյիլ տիր :

— Պին ատէտ Ինկիլիզ իրասը տախի ախզ իտէճէքսին :

— Պու գատարը տախի քեաֆի տէյիլ տիր :

— Սանա հիչ արի թարաֆասան իլիլիք օլմագ սըլըն , Ինկիլթէրրանըն խարբիճինտէ օլարագ իսթէտիլին թարաֆտա Եաչայլալ իսթէտիլին կիպի էօմր կէշիրմէքիլիլին իչիւն , լօրտ Գըմպըրլէնտ հազրէթլէրիլին միհրինի հապի պիլրուխսաթնամէ ախզ իտէճէքսին :

— Պին՛ ատէտ Ինկիլիզ իրասը իլէ , սէրպէսիլէթ Ֆէրմանը , պիք շէտիրլէր . Փագաթ իքիսինի տախի բէշինէն ախզ ի թմէքսիլին , Եէրիմտէն պիլէ գըմըրլտանամամ :

— Բէք ալէա . իքի սասթտան . իքիսինի տախի ախզ իտէճէքսին :

Բալֆ Միլըր , Ամիրալ Անսըն , վէ երեզպաչը Մօրիս , իւշիւ պիրտէն , թէքրարէն քէնտի պուճագլարընա չէքիլտիլէր :

Իքի տագըզա սօնրա , Ամիրալ իլէ երեզպաչը սալօնտան տիչարը չըգըսի Բալֆ Միլըր , Եալընըզճա Ուայլտմէնին Եանընա ավտէթ իլլէտի :

— Թօմաս Ուայլտմէն , տէտի Բալֆ Միլըր . Ղալէպէյի սէն գազանտըն . Փագաթ Ֆիւթուհաթընըն իւզէրինտէ կէօղիւմ Եօզ տուր . Հէլէն Հուայթրօզ սէնին ափուճունուն իչինտէ պուլունտուղճա , սանա Ղալէպէ ի թմէք գապիլ տէյիլ տիր . սէն Հէլէնիմի թէքրարէն պանա իատէ էթ . պէն տախի պին ատէտ Ինկիլիզ իրասը իլէ Ֆէրմանընը սանա թէ սլիմ իտէճէյիմ . Եինէ պէն քեարըլ չըգարըմ :

— Փագաթ պուճունուլա թէքմիլ իչ պիթմիլ օլմա՛գ :

— Նէ՞ տիմէք իսթէյօրսուն Ուայլտմէն , բարալարը վէ Ֆէրմանը ախզ ի թտիքտէն սօնրա տախի Հէլէնիմի պանա թէ սլիմ ի թմէյէ թէրէտտիւտ մի իտէճէքսին :

— Օնու տա սօնրա անլայաճագսըն , գօմանտան էֆէնտի :

— Ֆագաթ պու սէնին տէտիյին օլամազ շէյ տիր . արթըզ հուտուտու թէճավուզ Իտէյօրսուն Ուա՛յլամէն :

— Էկէր բազարըզըմըզ ույմազ իսէ , եինէ սէնտէքի սէնտէ գալըր պէնտէքի տէ պէնտէ . գօմանտա՛ն էֆէնտի , պունա հիտտէթ իթմէյէ նէ՞ լիւ գոււմ վար տըր :

— Հազգըն վար տըր , տէտի Բալֆ Միւրըր , պաչընը էօնիւնէ սասարագ : Օլ հէնկեամտէ , Ֆլօրանըն օտասընտան , թէքրարէն գա՛հ գա՛հ կիւլիւշ սէսէրի վէ անըն արգասընտան տախի , եինէ աճը աճը Փիղան նիտալարը իշիթ իմէյէ պաչլատը :

— Գօնթ հազրէթլէրի , տէտի Ուա՛յլամէն , նէ եարաճաղընը շաչըրմըզ օլան պէտպախթ Գօնթ Աշֆըրտա խիթ ապէն , « մատամընըզ կէլինլիք մէսէրրէթի իլէ գա՛հ գա՛հ կիւլախի սըրատա , քէնտի գօնթ կիւվէյիսինի եանընտա կէօրէմէտիյինտէն , կիւլիւշլէրի աղլայըշա թէպտիլ օլույօր : Նէ՞ իշիւն քէնտիսինի մահզուն պըրագըպ եանընա կիթմէյօրսընըզ » :

Գօնթ Աշֆըրտ , հայտուտ գաթիլին իսթիկալարընա գարչըրզ պիր ճէվապ պիլէ վէրմէյէ իրթիքետալ իթմէյէրէք , աղըր աղըր , օթուրտուղու եէրտէն այաղա գալգտը , վէ տիւշարը թէաճճիւս օլմուշ օլան միւսաֆիրլէրէրէ խիթասպէն ,

« Մատամլա՛ր վէ էֆէնտիլէր , » տէտի , տիթրէմէքտէ օլան պիր սէս իլէ , « պաչըմա կէլէն ըէզալէթէ նէ գատար թէէսսիւֆ իթսէմ ազ տըր . պու ըէվիլ մէնդարէտէ հազըր պուլունմանըզ իլէ , սիղին նամուս ու հայսիյէթինիղին ինճինմէսինէ սէպէպ օլտուղում իշիւն , թէէսսիւֆիմ պիր գաթ տահա իզտիլատ պուլմուշ տըր . ըէլիմէ գարչը վուզու պուլան պու հագարէթ իւշիւն լութֆէն պանա աֆվ պուլուրմանըզը ըէճա իտէրիմ : Պեր հայտուտ գաթիլին , վէ պիր սէֆիլ տիվանէնին պուլունտուզլարը մահէլլտէ , ինկիլիզ ասըլզատէկեանընըն իշի եօգ տուր : Պուլո՛ւրուն , շու ըէզուլէթ խանէսինի , հազըրտա պուլունան ստալէթ հաքիմլէրինէ թէրք իտէրէք տիշարը չըգալըմ » :

Գօնթ Աշֆըրտ , իչպու միւքէտտէր նուլգունա խիթամ վէրտիքաէն սօնրա , սալօնտա պիր ումուսի հարէքէթ միւշահէտէ օլունմայա պաչլատը , վէ միւսաֆիր գատընյար վէ էրքէքէր , քիպարլարա մախուսու պիր նէզաքէթլէ Բալֆ Միւրըր , Տօն Վալտէգի , վէ Տօնա Իզապէլլայը սէլամլատըգտան սօնրա , պիրէր պիրէր սալօնտան տիշարը չըգըպ կիթտիլէր :

Սէֆիլ վէ տիվանէ գըզ , պու հարէքէթին Փարգընա վարմըզ իտի . վէ եանընտա , պիր խըտմէթճի գըզտան պաչգա քիմսէ գալմատրղընտան , գօշարագ օտասընտան տիշարը Փըրլանտը , վէ հէր նէ գատար , Տօն Վալտէզ վէ Տօնա Իզապէլլա , մէրհամէթլէրինտէն նաշի մէրգոււմէնին արգասընտան եէթիշիպ քէնտիսինի գապթ իթմէք իսթէտիլէր իսէ տէ , Ֆլօրա անլէրին էլինտէն տախի քէնտի նէֆոսինի գուրթարըպ , միւսաֆիրլէրին արգասը սըրա դօշուսպ նէրտիվէնտէն աչաղը ինտի , վէ անլէրին միյանընտա Գօնթ Աշֆըրտը պուլարագ , իքի գօլարը իլէ մէրգոււմա սարըլար :

Պիշարէ տիվանէյի Գօնթուն պէտէնինտէն այրըպ պիր թարաֆա ալանա գատար , տէօրթ նէֆէր էրքէքլէրին ճանլարը աղըզարընա կէլտի :

«Գօճամբ՝, գօճամբ նէ՞րէյէ կէօթիւրիւյօրսունուզ» տէյի սլաղըրմագ տա իտի սէֆիլ Յլօրա , չօճուգ կիսի այաղլարընը եէրէրէ վուրարագ :

Նիհայէթ , նիմ էօլիւ պիր հալտէ մէրգումէյի թէքրարէն սալօնա չը-
գարտըզլարընտա , տէհչէթլի պիր գահգահա կիւրիւլթիւսիւ գօբտու :

Պու գահգահանըն սահիսի , ճանավար հայտուտ իտի . քի Յլօրատան
տախի պու սուրէթլէ ինթիգամ ալմայա , վէ անը տախի էօլտիւրէմէտի իսէ
հիչ տէյիլ իսէ չըլտըրթմայա օլտուն մուվաֆֆագ օլտուղու իչիւն , սէվինճի-
նի գապթ իտէմէմէքտէ իտի :

Պունու միւթէազըպէն , արգասընտան տախի տիկէր պիր գահգահա
կիւրիւլթիւսի տիր վուհուրա կէլաի :

Պու իքինճի գահգահանըն սահիսի տախի , սէֆիլ գըզ իտի :

Ուայլամէն վէ Յլօրա , գարչը պէ գարչը տուրուսլ պիրիպիրէլրինին եիւ-
զիւնէ պագարագ , պիր պէշ տաղըգս գատար , պու տէհչէթլի գահգահա-
յա տէվամ իթտիլէր :

Անըն արգասընտան , սըրա պիչարէ գըզըն թէքրարէն ալլամասընա կէլ-
տիյինտէ , Ուայլամէն տէ անընլա պէրապէր ալլամատը :

Ճագաթ մէրգումուն իսթէտիյի տէ , պու ալլայըլ իտի :

Ուայլամէն , պիչարէ գըզըն նէ տէրէճէտօն սէպաթ վէ ինատ սահիպէսի
օլտուղունու բէք ալէա պիրի իտի , վէ քէնտի սըրընըն , էօյլէ պիր մէմու-
լին ղայրի սուրէթտէ մէյտանա չըգմասընտան սօնրա , արթըզ Յլօրա իլէ
գօնթ Աչֆորարն էվիէնմէլէրի իհթիմայինին էպէտի սուրէթտէ մահվ օլաճա-
ղը շիւրհէսիզ օլտուղու կիսի , քէնտի էվլաօընըն քիմ օլտուղունու Յլօրանըն
աղզընտան գարմագ իւմիտինին տէ մահվ ու նապէտիտ օլտուղունու կէօր-
միւշ , վէ պու աճընա գարչըրգ պիր միւվազէնէ օլմագ իւզրէ , քէնտիսի
տէ սէֆիլ գըզըն էսրարընը , քէնտի աղզը իլէ Փաշ իյլէմիշ իտի :

Ուայլամէն , պու գարսըն , պիչարէ գըզը չըլտըրթմաճագ տէրէճէտէ
գուվլէթլի օլաճայընը պիլմէղ իտի :

Անճագ , մէրգումէ քէնտի ազընը գայ իյլէտիյինտէ , Ուայլամէնին եիւ-
րէյինտէ , պաշգա պիր իւմիտ ֆիլիզլէնմէյէ պաչատը :

Ճօրա , ազլը պաչընտա պուլունտուղու հալտէ , քէնտինտէ մահֆուզ
պուլունան սըրըր մէյտանա չըգարմագ իսէ , տիվանէիյինտէ , մէյտանա գօյ-
մա՞ղ մը իտի :

Վէ էկէր , մէգբիւր սըրըր արթըզ հըֆզ իյլէմէյէ միւզթէտիր օլամայա-
ճագ իտի իսէ , անը տիչարը վէրմէնին էն միւսայիտ վագթի տախի , ալլա-
մայա պաչլամասընտա իտի :

Իմաի , գաթիլ հայտուտ , էն սօն գուրպանընըն էլինտէն թութարագ ,
վէ թաթլը թաթլը կիւլիւմաէմէյէ սլաչայարագ ,

—Մարկէ՛րիթ , նէ՞ իչիւն ալլայօրսուն , տէտի :

—Գօճամբ թէվգըֆ իթտիքլէրինի կէ՞օրմէտին մի . քէնտիսինի էօլտիւր-
մէյէ , քէսմէյէ կէօթիւրիւյօրլար . պագ նէ՞ ֆիղանլար իտէյօր . պէնի չըզը-
րըյօր . . . :

—Պիգ քէնտիսինի գուրթարաճաղըզ , Մարկէ՛րիթ :

— Բի՞մ գուրթարածագ տըր . եալընըզ սէ՞ն մի :

— Խայր , պէն վէ պէնիմ օղլում :

— Հա՛հ , հա՛հ , հա՛հ . . . :

— Նէ՞ իչիւն կիւլիւյօրսուն , Մարկէ՛րիթ :

— Սէն օղլունուն քիմ օլտուղունու պիլմէզսին . . . :

— Ծագաթ սէն էվլատըմըն քիմ օլտուղունու պանա պիլտիրէճէքսին , վէ իքիմիզ պիրտէն կիտիզ գօճանը , Գօնթ Աշֆըրտը գուրթարածաղըզ , վէ թէքրարէն սէնին եանընա կէթիրէճէչիզ . սէօլէ՛ քի՞մ տիր էվլատըմ . . . :

— Հա՛հ , հա՛հ , հա՛հ . սէնին էվլատըն պէ՛ն իմ , Ուա՛յլումէն , հայտէ կիտիզ Գօնթ Աշֆըրտը գուրթարալըմ . . . :

Ծլօրա , թէքրարէն գահգահասընա տէվամ իտիզ , այագ օյունու օյնա . մագտա տըր կիպի , սալօնուն օրթասընտա զըբ զըբ սըչրամայա պաչլատը . . . :

Ուայլումէն գաթի իւմիտ իտիզ , պաչընը էօնիւնէ աստը :

Օլ վագըթ , Բալֆ Միլըր վէ քէնտի ըէֆիզէրի , մանէալը պիր պագըշ իլէ պիրիպիլէրինին եիւզիւնէ պագտըլար , վէ պատէհու , Ատալէթը Պարիւնին ազամէթիին թագ տիր իլմէք մանէասը իլէ , կէօլէրինի թավանա տօղրու գալտըրալար :

Բալֆ Միլըր , Ուայլումէնին , հալէա քէնտի էվլատընը թանըմամագտա , վէ անը պուլմագ իչիւն եանըզ թութուչմագտա օլտուղունու կէօրտիւչիւնտէ , հայտուտ գաթիլին զայիֆ թարաֆընը պուլմուչ օլտուղունու անլատը :

Քէնտի ըէֆիզէրի տախի պունուն Փարզընա վարմըլար իտի :

Իմտի , մէրհանէթ տիւլէճէք սըրա Ուայլումէնէ կէլտի :

— Սէրպէսիյեէթ Փէրմանը վէ պին լիրա նագտ , էինէ թէսլիմ օլտուղլարընտա , Հէլէն Հուայթրօզուն սագլանըլմըշ օլտուղը մահէլի պիզէ պիլտիրէճէ՞քմիսին , տէտի Բալֆ Միլըր , խապիս սէր հայտուտ խիթապէն :

— Էվլատըմը պուլմատըզճա , նէ սէրպէսիյեէթ Փէրմանընըն , վէ նէ տէ պին լիրա նագտըն , պէնիմ իչիւն զէրրէ գատար հիւքմի եօգ տուր . տէյի ճէվապ վէրտի Ուայլումէն :

— Էյ էկէր էվլատընը ասլա պուլմագ իսէ՛ն :

— Օլ վագըթ , էվլատըմը պուլմամայարագ անըն պուլունտուղու մէմալիքի թէքը իտիզ կիթմէքտին իսէ , անըն եաչամագտա օլտուղու միլքտէ պաչըմը քէստիրմէքիլի , տահա զիյատէ միւրաճճահ թութարըմ :

— Ծագաթ Հէլէնի սէրպէսթ սալը վէրտիլինտէ , սէնին հայթընա վէ սէրպէսիյեթիինէ գաստ օլունմայաճաղընը սանա վատ իտէյօրուզ :

— Թէչէքքիւր իտերիմ . Փագաթ ասըլ պէնիմ էվլատըմ պուլունմատըզճա , սիզ տախի , Հէլէն Հուայթրօզունուղը պուլմամայաճագսընըզ . ուզուն սէօզէ նէ՞ հաճէթ վար տըր :

— Նէ՞ սէպէպլէ Հէլէն Հուայթրօզ մահպուս գալաճագ տըր :

— Սիզ տախի պէնիմ իլէ պէրապէր էթէ պէրու տիւչիւպ էվլատըմը պուլմայա մէճպուր օլմանըզ սէպէսի իլէ :

— Բէք ալէա , Ուա՛յլումէն . շիմտի եիւզպաչը Մօրիս իլէ Ամիրալ Անսըն ,

սէնին սէրպէտիէթ Ֆերմանըն իլէ պին լիրա նազտ ագճէնի կէթ իրէճէքլէր տիր . անլէրի սիսզ իթտիքտէն սօնրա , Հէլէն Հուայթրօզուըն եէրինի , քէնտի սաստրզ նիշանլըսընա կէօթէրմէյէ հաղըր օլ :

— Էվլատըմ պուլունմատըգճա , Հէլէն Հուայթրօզուըն կէօրմէնիզ գապիլ տէյիլ տիր , գօմանտա՛ն էֆէնտի :

— Հէլէն Հուայթրօզուըն պանա թէսիմ իթտիյին տաղըգատա , էվլատընըն քիմ օլտուղունու անլայաճագըն , Ուա՛լլտմէն :

— Էվլատըմըն քիմ օլտուղունու պիլէն պիրիսի վար իսէ , օ տախի , չու սէֆիլ օճագ սիւրիւրիւճիսի ճագ Թէլլըըն գըզը Տլօրա տըր . վէ օ տախի չըլտըրմըշ տըր :

— Պաշգա պիր պիլէն տահա վար տըր քի , օ չըլտըրմամըշ տըր :

— Քի՞մ տիր օ պիլէն , տէյի պաղըրտը սէֆիլ հայտուտ օթուրտուղու եէրտէն այաղա Փըրլանարագ , վէ Բալֆ Միլըըն պօղազընա սարըլաճագ տըր կիսի իբի էլլէրինի աչըպ անըն իւզէրինէ վարարագ :

— Էվլատընըն քիմ օլտուղունու պիլէն օ տիկէր պիրիսի տէ պէն իմ , տէտի Բալֆ Միլըր , սօռագ պիր գան իլէ , վէ բարմաղընը , կէրմիշ օլտուղու կէօյսիւնէ վագ իտէրէք :

— Սէօլէ՛ , սէօլէ՛ , տէյի պաղըրտը թէքրարէն խապիս հայտուտ , սէսի տիթրէյէրէք , վէ Բալֆ Միլըըն էօնիւնտէ տիզ չէօքիւպ , մէրհամէթ թահ-րիք իտիճի պիր թարզ իլէ էլլէրինի մէրգունա տօղրու գալտըրարագ :

— Էվվէլ Հուայթրօզ , սօնրա սէնին էվլատըն , տէտի Բալֆ Միլըր , Փիւ-թուհաթը իւզէրինէ էմին օլան պիր ժէնէրալա շայան վագար վէ թէքէպ-պիւրլէ :

— Եալան սէօլէյօրտունուզ գօմանտա՛ն էֆէնտի :

— Ճէրրահ ճէնքինսի թանը՞րմըսըն , Ուա՛լլտմէն :

— Ա՛հ էվվէթ , թանքըմ էվվէթ բէք ալէա թանքըմ . էվլատըմըն պէտ-պախթ վալիտէսինին գօճատը իտի :

— Ճէրրահ ճէնքինս , քէնտի գարըսընըն վէ սէնին , իքինիզին էվլատընը բէք ալէա թանքը . էօլլէ տէյի՞մի :

— Էվվէթ . էվվէթ . բէք ալէա թանքը . Փաղաթ պէնտէն ինթիգամ ալմագ իչիւն . էվլատըմըն քիմ օլտուղունու , նէ պանա վէ նէ տէ սայիր պիրիսինէ պիլտիրմէմէյէ եէմին իթմիշ տիր . էվվէթ , օ խայինտէն պանա իւմիտ եօզ տուր :

— Ուա՛լլտմէն , գարըսընը պաշտան չըգարմըշ օլտուղուն ճէրրահ ճէն-քինս , գուճաղըմըն իչինտէ վէֆաթ իթտի . վէ բուհունու թէսիմ իլլէտիյի սըրատա , քէնտի պէտպախթ գարըսընըն էվլատընը , պէնիմ մէրհամէթիմէ հէվպէ իթտի :

— Տիմէք տիր քի , անըն իւմինի սիզէ պիլտիրտի :

— Եալընըզ իւմինի տէյիլ . իգամէթ իթտիյի մահէլլի տէ պիլտիրտի :

— Ա՛հ . ինանտըմ . չիմտի ինանտըմ . չիմտի արթըզ քէնտիմին պիւս-պիւթիւն մէրհամէթ ինիզէ թապի պուլունտուղունու հիսս իաէյօրու . Հէլէն Հուայթրօզուըն պուլունտուղու մահէլլի սիզէ պիլտիրտիյիմտէ , սիզ տախի էվլատըմը պանա կէօթէրմէյէքսիւնիզ , էօլլէ տէյի՞մի . սէօզ վէրտինիզ , էօյ-

լէ տէյիլ մի . ա՛հ գօմանտան էֆէնտի , վատիւիգի թէքէրրիւր իտինիլ . սէ-
ֆիլ պիր բէտէրէ մէրհամէթ իտինիլ . մէրհամէ՛թ . մէրհամէ՛թ . . . :

Խապիս հայտուա , տիզ իւզէրինէ կէլիլիզ օլարագ Բալֆ Միլըրըն հու-
զուրընտա պուլուենտուղու հալտէ , քէմալը խահիլիլէ անըն թագէ էլինի չէ-
քիսլ տէֆա տէֆա պուս իլլէմէյէ պաչլատը , վէ աճայի՛սլ . զարայի՛սլ շէյ ,
պու իլզպանտուա վէ հէր նէվի ինասիլըզ սուլլուսունտան պիլլէհրէ հայ-
տուա , չօճուզ կիպի , պիր Մարմն հուզուրուենտա տիզ իւսթիւ պուլուենան
պիկիւնան վէ կէնճ պիր գըլ կիպի , ԱՂԼԱՄԱԳՏԱ իտի :

Էվլատ մուհապպէթի , նէ՛ ագիմ շէյ տիր . . . :

Վէ պու սէֆիլ հայտուա , երիմի պէշ սէնէսէն պէրու հասէտինի չէք-
մէքտէ օլտուղու , վէ անըն ուզրուենա պին տէֆա էօմրիւնիւ Փէտա իթմէ-
յէ հալըր պուլուենտուղու էվլատընը , հէնուզ երիմի տէօրթ սասթ մուզատ-
տէմ , պիզպաթ քէնտի էլի իլէ ԷՕԼՏԻԻՄԻԻՇ իտի . . . :

Բալֆ Միրր , եէնիլլիլ օլան վահշի գարլանըն իւզէրինէ , թահգիրամիզ
պիր նազար կէզտիրտիքտէն սօնրա , մանէալը պիր պազըլ իլէ բէֆիզէրինին
եիւզէրինէ պազալ , վէ քեաֆֆէտի պիրտէն , կէօյէ պագմագտա տըրլար
կիպի , կէօղէրինի թավանա տօղրուլթուուլար : Ճէնասալը Հագգըն , ազըլ
էրտիրիլէմէյէն ալամէթի իւզէրինէ թէհայիւր օլուենագտա իտի :

Տէհէթիլ ինտան ճանապարընա , նէ՛ տէհէթիլ պիր Տէզա վէրիլիլ իտի .

Արթըզ պու մէքրուհ խապիսի , Լօնկհէտին մէյխանէսինտէ էօլտիւրմիւշ
գանն իթտիլի գուրպանընըն հուզուրընտա տիզ իւսթիւ սլրրագարագ , գա-
րիուենըզըն նալըսը օլան պէտպալթ Հուայթրօզըն եանընա ավտէ՛թ ի-
տէլիմ :

Պիչարէ կէնճ գըլ , թամ 24 սասիթ , Մատամ կրիինի թաթըլը թաթըլը
գանտըրըլարը էլիլէթինէ կէօյիւս վէրիլ , արթըզ պու տիլի ճանապարըն
մէրհամէթինի թահրիք իթմէքէքտէն տախի գաթի իւմիտ իտէրէք , տազը-
գա պէ տաղըզա , տէհէթիլ հայտուտըն ավտէթինէ պէքէմէքտէ , վէ քէն-
տիսի իշիւն հիլ պիր իւմիտ քէօլէսի գալմամըլ օլտուղուենա իգնա օլարագ ,
գուրթոնըմագ միւմքին տէյիլ իտէ , թէլէֆ վէ մահվ օլմայա պիր չարէ արա-
մագտա , էօլիւմէ հաստա չէքմէքտէ իտի :

Հագըզաթէն , Հէլէն Հուայթրօզ կիպի նազիք վէ պիկիւնան վէ սահիպ-
սիզ պիր գըլըն եէրինտէ , քի՛մ օլտա պիւսպիւթիւն գաթի իւմիտ իթմէյէ-
ճէք վէ մէյեուս օլմայաճագ իտի :

Նիհայէթ , պէքէնիլէն տէհէթիլի տազըզա կէլտի :

Նէվէրիվան գըլ , եարըմ սասթտան պէրու , գըրալար ագրընը շէլմէյէ
միւզթէտիր պուլուենան օլ տիրպէր սիյա՛հ կէօղէրի իլէ , տէհէթիլ գարան
տէլիլինէ տօղրու պագմագտա իտի :

Նիհայէթ , պու տէհէթիլի գարան տէլիլի , ալըր ազըր աշաղը ինմէյէ
պաչլատը :

Հէլէն Հուայթրօզ տախի , սօն սասթըլ վուրմուշ օլտուղուենու կէօրէն
գաթիլ օլուենագագ պիր ատէմ կիպի , տիթրէմէյէ պաչլատըլընտա , հայտուա
Ուայլտմէնին վիւճուտի տէ եավաշ եավաշ մէյտանա չըզմագտա իտի :

Նիհայէթ խաղիս հայտուտ , մախզէնին զէմինինէ գատար էնտի :
Պիչարէ գըզ , մէճպուրի մէրգումուն եիւզիւնէ պագտը :
Հայտուտ Ուայլտմէն , պէօյիւք պիր հէյէճան իչինաէ կէօրիւնմէքտէ իտի :
Մէրգում , Հէլէն Հուայթրօզուն թա եանընա կէիպ , անըն հուզուրըն-
տա տուրարագ եիւզիւնէ պագտըղընտա , սէֆիլ գըզըն եիւրէք չարընթը-
սընա հուտուտ վագ իյլէմէք , արթըզ իմքեանըն խարիճինէ չըգմըչ իտի :

Մախզէնին գարան տէլիյի թարաֆընտան իչիտիլէն այագ վէ Փըսըթը
սէպէրի տէ , պաչգաճա պիր գօրգու սէպէպի օլտու շար :

Խապիս հայտուտ , էլլէրինի կէօյսիւնիւն իւզէրինէ վագ իտէրէք ,

— Հէլէն Հուայթրօզ , այաղա գայգ . տէտի :

— Նէ՞ օլաճագ տըր . խանէմէ՞ մի կիտէճէլիմ :

— Նէ օլաճաղընը սօնրատան անլայաճագսըն մատմուտ'գէլ : Շիմաիքի
հալտէ եալընըզ պուրատան տիչարը չըգաճագսըն .

— Էկէր խանէմէ կիթմէյէճէք իտէմ , պուրտան տիչարը չըգամամ է-
ֆէնտի , տէտի պիչարէ գըզ աէհէթլէ մատամ կրինէ սարըլարագ :

Պիչարէ գըզըն սօն իւմիւտի , հալէա պու խաղիս դարընըն իւզէրինտէ
իտի , վէ օ դանըլ մախզէնտէն տիչարը չըգարըլտըգտա , պաչգա պիր Բուր-
սըլ մահէրէ կէօթիւրիւրիւպ հապի իտիլէճէյի գօրգուսու , մէրգումէնին ագ-
լընա խիֆիֆէթ կէթիւրէճէք իտի :

— Հէլէն , պէհէմէհալ պէնիմ իլէ պէրապէր շիմտի պուրատան տիչարը
չըգաճագսըն :

— Խաչըր . էկէր էպէճէք իտէմ , պուրատա էօլմէլլիմ :

— Էօլէճէք կիւնէր կէչտի , Հէլէն . իքիմիպ աէ մէսուտ օլաճաղըզ . իքի-
միպ աէ հէման շիմտի , միւրատըմըզա նայիլ օլաճաղըզ . սէն , օն սէնէտէն
պէրու զայպ իթմիչ օլտուղուն նիչանընա , պէն տախի , եիրմի պէչ սէնէ-
տէն պէրու արամագտա օլտուղում էվատըմա գավուչաճաղըմ :

Հէլէն Հուայթրօզ աղզընը աչըպ , դարչըլըզ պիր շէյ սէօյլէմէյէ հազըր-
լանտը իաէ տէ , հայտուտ Ուայլտմէն քէնտիսինէ մէյտան վէրմէլիպ , պիր
չօճուզ կիպի մէրգումէյի գումաղընա ալտը , վէ անըն զայիֆ պիր մուգա-
վէմէթինի տէ եէնէրէք , գումագլամըչ օլտուղու վիյզըյմէթ եիւքի իլէ , գա-
բան տէլիսինտէն եօգարը չըգտը :

Պիր բիւյա կէօրմէքտէ օլտուղու զաննընտա պուլունան Մատամ կրին
տախի , անլէրին արգասընտան պիր թագրիպ քէնտիսինի եօգարը աթմըչ
իտի :

Արթըզ գուգու կիպի քէնտիսինի դատէրէ թէսիմ իթմիչ օլան կէնճ
գըզ , հալիյէ չըգարըլըպ այագ իւսթիւ տուրտուղընտա , քէնտի տիւլէր
գարա կէօղլէրի , մալիւմ օլան օտատա ըրըզ եանմագտա օլտուղունու կէօր-
տիւլէր :

Մէգըիւր օտատա , պիր ինսան գալապալըզ տախի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Պիչարէ գըզ , հայաթտան գիյատէ էօլիւմէ տէլալէթ իթմէքտէ օլտուղը
զաննընտա պուլունտուղու եէնի մէնգարէլէրտէն , պիր գաթ տահա հէյէ-
ճանա կէիպ , պիւթիւն վիւճուտի իլէ աթթիւմէյէ պալատը :

Պիր տէ , նակէհան էլինէ պիր էլ սօգանսը : Պու էլ , քէնտիսինի իլէ-
րու սօղրու չէքմէքտէ իտի :

Իթաաթ իթմէք լազըմ իտի :

Հէլէն Հուայթրօզ , խային հայտուտուն արգասընտան կիթմէյէ պաշլա-
սը . վէ պիր իքի ատըմ ալընսըզտան սօնրա , գաթիլ վէ գուրպան , իքիսի
տախի դիքր օլունան օտանըն գարուսունտան իչէրի կիրտիլէր :

— Բայֆ Միլըր . իչթէ սէնին նազը նիշանլըն , տէտի խապիս հայտուտ,
խէլէճանընտան , սէսի տիթրէմէքտէ օլարագ :

Ա.միրալ Անսըն , եիւզպաշը Մօրիս , Տօն վալտէզ , Տօնա իլպպէլլա ,
իխթիյար Մօրտաունթ խըտմէթքեար , վէ մուզաֆֆէր Պիկթէլ քէյր , քեաֆ-
ֆէսի տէ մէգքիւր օտատա հազրր պուլունմագտա իտիլէր , վէ Հէլէն Հու-
այթրօզ քէնտի խըամէթքեարըն վէ քէյրինի կէօրտիւյինտէ , հէման գօ-
շուպ անլէրին պօյնունա սարըլմայա հազրըլանմագտա վէ սէվինճինի դապթ
իտէմէքտէ իքէն , խապիս հայտուտուն , Բ-ԼՖ Մէլլըր չըզըրմասընը իչիթ-
տուզու եէրտէ , մըլ-Լ: կիպի գալմասընա սէպէպիլէթ վէրմիլ իտի :

Օլ արա , նակէհան հազրըուն միյանընտա պիր հարէքէթ միւշահէտէ
օլունտու . ճէմիլէթ՝ սաքէր գօլու կիպի իքիլէ թագսիմ օլունտու , վէ պու
սուրէթլէ թէրթիպ իտիլէն սաֆլարըն արա եէրինաէն գուրըուն կիպի իլէ-
րու աթըլան պիր չէքլ , տիլպէր գըզըն սյազլարը էօնիւնաէ , տիզ իւսթիւ
եէրէ չէօքտիւ :

Պու չէքլ , պիզիմ գահրաման գօմանտանըմըզ . եանի Հէլէն Հուայթրօ-
զուն , սահիհէն նազը նիշանլըսը իտի :

Սատըզ քէյր , քէնտի հանըմընը վէ էֆէնտիսինի , օն սէնէլիք ուզուն
պիր միւտտէթտէն սօնրա թէքրարէն եան պէ եան կէլմիլ պիր հալտէ կէօր-
տիւյինտէ , քէնտիսի տէ սըջրայըպ անլէրին եանընա գօշտու , վէ սէվին-
ճինտէն գույրուզունու դապթ իտէմէյիպ , եէր տէօչէմէլէրինի սէօքիւպ տա-
ղըթաճագ արը կիպի անը շիտտէթլէ եէրէ չարմագտա օլտուզու հալտէ ,
զըբ գըբ եօգարը սըջրամագտա , վէ պիր պիրիսինին վէ պիր տէ տիկէրինին
եիւզիւնէ պագմագտա իտի :

Հէլէն Հուայթրօզ , սալլ քէնտի նիշանլըսը օլան Բայֆ Միլըր իլէ , բա-
շալրաճը Մօրթիմէրիքտէն պօզմա սախթէ Բայֆ Միլըրըն՝ պաշգա պաշգա
ատէմէր օլտուզլարընը պիլէմէ տիլինտէն , վէ սախթէ Բայֆ Միլըրըն , ան-
ճագ եիրմի տէօրթ սաաթ էվլէլ թապանճա իլէ վուրուլուպ էօլմիլ օլմա-
սընը , պիզպաթ անըն գաթիլի օլան վէ շիմտի տախի քէնտի եանընտա պու-
լունան թօմաս Ուայլտմէնտէն իչիթմիլ օլտուզունտան , քէնտի հուզըրուն-
տա տիզ չէօքմիլ օլան տէլիգանլընըն ի գէրինէ , պիր թէաճճիւպ վէ թէ-
րէտտիւտ պագըջը իլէ պագմայա պաշլատը :

Պիր արա , իք կիճէքի հալլէրի խաթընա կէթիրէրէք , կէրի կէրի չէ-
քիլմէյէ տտիսի հազրըլանսը իսէ տէ , տիհանընտան պիր սէս չըգարմայա հէ-
նուզ իգթիտարը պուլունմայան Բայֆ Միլըր մէրգումէնին էլինի թուլտու :

ղունտա , իւզէրինէ թէքրարէն պիւր տիժրէմէ կէլտի , վէ պէօյիւք պիւր մէ-
րազլա էյիլիւ , կէօզլէրինի եօգարը գալտըրմայա ճէսարէթ իթմէյէ պաշ-
լամըջ օլան ԲայՓ Միլըրըն եիւզիւնէ պագար :

Օն սէնէ էվէլէրի մաշուգ կէօզլէր , թէքրարէն պիւրիպիլէրինէ թէսա-
տիւՓ իթմիչլէր իտի . . . :

Բաշավրածը Մօրթիմէր , ԲայՓ Միլըր սըֆաթը իլէ Հէլէնին հուզուրընա
չըդտըղընտա , վէ անըն վալտէսի պիլէ ալտանըւ պաղ էվտտը տըր կիպի
անը գապուլ իլէտիյինտէ , պու նէվճիվան գըղըն կէօզլէրի տախի ալտանմըջ
իքէն , եիւրէլի ալտանմամըջ , վէ պու ԲայՓ Միլըր , «Էնի ԲալՖ Միլըրն Գե-
ճի Գիւր , տէմիչ իտի քէնտիտինէ :

Պու տէֆա տախի եինէ այնի Հէլէն Հուայթրօզուն կէօզլէրի , հուզու-
րունտա պուլունան սէլիգանլընըն , իք կիճէսի քէնտիինի եաթաղընտան գալ-
տըրըպ աշըրմըջ օլան ճանավար հայտուա օլտուղունա հիւքմ իլէմէքտէ ի-
քէն , եանըլմայան աշգ եիւրէլի , քէնտի տէրունիտէն չէօյլէ պագըրմագ-
տա իտի :

«Հէլէն Հուայթրօզ , իլթէ «Էնի ԲալՖ Միլըրն պու տուր . էյիճէ պագ
«եիւզիւնէ . օն սէնէ միւթէմատիէն սէնին ուղրունա տիւնեանըն տէնիլլէ-
«րինի թէրմիչ . տէհչէթիլի մուհարէպէլէրէ կիւրիպ չըղմըջ . վէ եալընըպ սէնին
«իչիւն եիւզ տէֆա էօյիւմ իլէ եիւզ պէ եիւզ կէլմիչ օլան սաարգ մաշու-
«զուն իլթէ պու տուր »

Գալտիւնին հէյէճանընտան , վէ թէրէտտիւաի հալ իլքէնճէսինտէն քէն-
տիտինի զայպ իթմէք տէրէճէլէրինէ կէլմիչ օլան պէտապաթ վէմէսուա գըզ ,
նէ եարաճաղընը շաշըրմըջ , վէ հէման եէրէ տէվրիլէճէյինէ չօգ պիւր չէյ
գալմամըջ օլտուղու հալտէ , պիւր սէս , օն սէնէտէն պէրու գուլղընըն մահ-
րում գալմըջ պուլունտուղու պիւր սէմավի սէս , թէքմիլ վիւճուտիինի թէրէ-
տէն թըրնաղա գատար սարստը :

«Պէնիճ Գիւրէր Հէլէնիճ . . . »

Կէնճ զըղը էլլքթրիգ գարպը իլէ սարսան իչպու սէս , ԲայՓ Միլըրըն ,
քէնտի հուզուրընտա իլք տէֆաար օլարապ սէօյլէմէյէ իգթիտարը պուլուն-
մուշ օլան մէղըրիւր իւշ լուղէթլէրին թէլաֆիթուգու սէսի իտի :

Օլ վագըթ , քէնտինէ նամալիւմ պիւր գուվիլթ , Հէլէն Հուայթրօզուն
տիլպէր վէ հիւսնիլի պէտէնիինի աշաղը տօղրու էյտի , վէ հէնուգ քէնտի ընյի
պուլունմասարըը հալտէ , լքի ատէա ուֆաճըգ վէ մէրմէր կիտի պէյաղ էլ-
լէրի , քէնտի պաշարընա հարէքթթ իտէրէք , ԲայՓ Միլըրըն տիլպէր պաշը-
նը , քէնտի արալարընա ալտըլար :

Նէվճիվան գըզ , էլլէրի արասընա ալմըջ օլտուղու պաշը քէնտինէ տօղ-
րու չէքէրէք , պիւր տէֆա տահա տիգգաթլը սուրէթտէ անըն եիւզիւնէ
պագար . . . :

Պու պագըլ , ուզուն վէ տէրինտէն տէրինէ թէէսսիր իտէն պիւր պա-
գըլ իտի . . . :

Օն սէնէտէն պէրու պիւրիպիլէրինին հասէտինի չէքէն տէօրթ ատէս
սիյահ վէ տիլպէր կէօզլէր , հէման պիւր պէշ տագըգա գատար պիւրիպիլէ-
րինէ պագարըլար :

Պատէհու , Հէլէն Հուայթրօզուն կէծղէրի , սատրզ քէլրի՞մ քէքի կէօղ-
լէրինէ տօղրու տէօնտիւլէր :

Մօրթիմէրին երգիւնէ պագմագտան պիլէ նէՔրէթ հիսս խոնն Պիկ-
թէլ , պու պագըլա , սէվինճ ալէամէթի օլան սիր ինլէյիլ իլէ ճէվապ վէր-
տի , վէ Հէլէն Հուայթրօզա էօյլէ կէլտի քի , պու սատրզ վէ ատավէթ վէ
մուհապպէթտէ եանըմագ պիլլէյէն քէքի քէլր , քէնտիպինէ շու սէօղլէրի
սէօյլէմէք իսթ էյօր իտի :

«Իլթէ առլ Կէլթ Բալֆ Մէլլըր՝ըլ թանըյա՞մայօրմըսըն Հէլէն . պուգ
«պէն սախթէ Բալֆ Միլլըրն երգիւնէ պիլէ պագմագ իսթէմէտիյիմտէ ,
«չիմտ առլ Կէլթ Բալֆ Մէլլըր՝ըլ նէ՞ մուհապպէթլէ սէվմէքաէյիմ . սէ-
«նին երարէյինտէ , պէնիմ երարէյիմտէ օլտուղու գատար սատագաթ էօ՞գ
«մը տըր . սէն տախի պէնիմ կիպի Բալֆ Միլլըրնա սարըլսա՞նն »

Ալիճէնապ վէ սատրզ քէլր , հարէքէթիլնի տախի հիսսյաթընա պիր
մուլալին կէօթէրմէք արգուսուստա պուլունմուշ տըր կիպի , պօյճա այա-
ղա գալըպ , էլլէրինի , Բալֆ Միլլըրն ումուղունա վալ իլլէտի , վէ պա-
շընը , մէրգումուն պօյնունա սիւրթէրէք , սէվինճ նիտալարը լլէ պէրապէր
գուլրուղունու տախի ալէթ տէվամ սալլամագտա իտի :

Պիկթէլ , պու տէՓա տախի մուգաՓիթէրիլլէթի գաղսնտը :

Հէլէն Հուայթրօզ , էլլէրի արասընա ալմիշ օլտուղու տիլլէր պաշըպիր
տէՓա սահա Եօգարը գալարարը . մաշուգ կէօղլէր պիր տէՓն տահա պի-
րիպիրլէրինէ թէսատիւլ իթտիլէր , վէ պու տէՓա , նամալիւմ պիր գուվ-
վէթ տահա , աշղ ու ալէագա գուվվէթի , Հէլէն Հուայթրօզուն տախի տիգ-
լէրինի գըրուր . կ'նճ գըլ տախի տիլ իւգէրինէ տիւլիւպ Բալֆ Միլլըրն իւ-
գէրինէ գարանտը :

«Բալֆը՞մ . . . Հէլէնի՞մ . . . տէյի իքի նիտա իշիթ իլտի :

Մաշուգլար , պիրիպիրլէրինէ սարըլմըլար իտի :

ՄուգաՓիթէր Պիկթէլ տախի , պիր էլինի պիրիսինին , վէ սիկէր էլինի
տախի տիկէրինին պօյնունա աթարապ , քէնտիսի տէ անլէրէ սարըլմըլտի :

Օլ վագըթ , հպըրուն տախի պու մէնգարէտէն միւթէլտի օլարագ ,
գահրաման քէլրէ պիր շէրէՓ օլմագ իւզրէ , քէնտիսի եէքավագ հօւրս՝
պաղըրարագ էլ չըրըտըլար :

Հէլէնին վէ Բալֆըն աղըլարընտան , պաշղա սիր սէն չըգմամըլ իտի .
անճագ պիրիպիրլէրինէ սարըլան մաշուգլարըն ումուղարը գալըլպ ինմէ-
սինտէն աշլքեար կէօրիւնմէքտէ իտի քի , իքիտ տախի , սէվինճլէրինին վէ
մէսուտիլէթլէրինին շիտտէթիտէն աղլամագտա իտիլէր :

Վալիտէլլը մուհապպէթիլնի եօնըլը , եանրմագ ոլլիմէյէն աշղ ու ա-
լէագա տուղուսու գալէմի իլէ թասհի՛ն օլունմուշ իտի :

Պու մէնգարէ հէնկեամընտա , հիքեայէմիղին ճինայէթ գահրամանը օ-
լան թօմաս Ուայլտմէյին օտատան նապէտիա օլմուշ օլտուղունու քիմսէ
Փարգ իտէմէմիշ իտի :

Պիր տէ Հէլէն Հուայթրօզ պաշընը եօգարը գալարարագ էթրաՓընա
պագընտըղընտա , հէր քէն , մէգքիւր պագըլտան եէնի պիր թէրէտտիւտի

հալ հիսս իտէրէք , մերագլա մերգումէնին երզիւնէ պագմայա պաշլատըլար :
Բալֆ Միլըր տախի պաշընը եօգարը գալտըրտը , վէ այնի թէրէտտիւտ
իգհար իտիծի պագըչտան միւթէէստիր օլարագ , Հէլէնին էլինտէն թութ-
մուչ օլտուզըւ հալտէ ,

— Պու նէ՛ պագըչ տըր , Հէլէ՛նիմ . քիմի՞ արայօրսըն , տէտի :

— Թօմաս Ուայլտմէնի արայօրըմ , տէտի կէնճ գըզ :

— Թօմաս Ուայլտմէնի նէ՞ եաբաճագսըն :

— Սիւսկահան Ալլահ , պու մուամայը օնտան պաշգա հալլ իտէճէք քի՞մ
վար տըր :

— Հա՞նկը մուամայը :

— Ա՛հ . սէօյլէմէյէ աղզըմ իլէրու վարմայօր :

— Նէ՞ իչիւն աղզըն իլէրու վարմայօր , Հէ՛լէն :

— Եու մէտուտ բիւյամտան տէհչէթլի սուրէթտէ այըմագ գօրգու-
տու , նութ գումու գաթ իտէյօր :

— Հա՞նկը բիւյատան այըմագ գօրգուտու :

— Եու . . . շու տիւն կիճէքի հալլէրին . . . Փագաթ նա՞սըլ սէօյլէ-
յիմ . . . ա՛հ տիւն կիճէյէ տէկին նէֆրէթիմի պատի օլան , վէ պէնի տէհ-
չէթլի իշիւնճէլէրէ իլգա իտէն օլ . . .

— Օլ քի՞մ . . . սէօյլէ Հէ՛լէն . . . սէօյլէ v

— Օնու Հէլէն Հուայթրօզ սէօյլէյէմէզ . պէն քէնտիմ սէօյլէճէյիմ , տէ-
տի գաթիլ հայտուտ , թամ օ սըրատա գաբուտան իչէրի կիրէրէք :

Հէր քէ՛տի կէօգիւ , թապիւթը իլէ , թէքրարէն մէզբիւր օտայա կիր-
միչ օլան թօմաս Ուայլտմէնին իւզէրինէ տէօնտիւ :

Խապիս գաթիլիի գուճաղնտա պիր երիք վար իտի :

Պու եիւք , պիր ճէսէտ , պիր ճէնաղէ իտի . եիրմի տէօրթ սաաթ էվ-
վէլ պիզգաթ քէնտինին վուրուպ էօլտիւրմիւչ օլտուզըւ բաշալրասը Մօրթի-
մէրին ճէսէտի իտի :

— Իլթէ սիւայինին ճէվապը պուրատա տըր , Հէ՛լէն , տէտի ճանավար
հայտուտ , Մօրթիմէրին ճէնաղէսինի Հէլէն Հուայթրօզըն այազլարը պլթը-
նա աթարագ :

Աէնճ գըզ , ալ հչէթիւնտէն պիր գաչ տտըմ կէրի կիթտի :

Մօրթիմէրին ճէնաղէսի , սըրթ իւսթիւ կէլմիչ օլտուզընտան , քիւլ
րէնկի քէսպ իթմիչ օլան ճէմալի պիր էյիճէ միւչահէտէ օլունմագ տա իտի :

Հէլէն Հուայթրօզ , թապիի մէրագընըն զարպընա տայանմայըպ , թէք-
րարէն պիր իքի տտըմ իլէրույէ կէլտի , վէ էյիլիւպ , պիր թարիֆ օլունմա-
յաճագ տիզգաթլա ճէնաղէնին եիւզիւնէ պագտը , վէ քէնտիսինէ էօյլէ
կէլտի քի , օլ հէնկեամտէ , ճէնաղէնին տախի կէօղլէրի աշըլըպ , քէնտի եիւ-
զիւնէ պագտըլար :

Հէլէն Հուայթրօզըն վիւճուտինի՛ պիր տիթրէմէ սարտը :

Պիր տէֆա տահա ճէնաղէնին եիւզիւնէ պագտը , պիր տէ տէօնիւպ ,
քէնտի Բալֆ Միլըրընըն եիւզիւնէ պագտը :

Նէ՛ հիքմէթ , նէ՛ հիքմէթ . պու իքի ճէմալէրի պիրիպիրլէրինտէն թէֆ-

րիզ իտիպ Եանըմամագ իչիւն , պիր սատըզ նիչանլը գըզ , վէ պիր տէ սա-
տըզ քէլը Եիւրէքլէրի լազըմ իտի :

Ճէնաղէ , պիր տէՓա տահա տիւպէր գըզըն Եիւցիւնէ պագմըզ իտի :

Պու իքինճի պագըզ , Հէլէն Հուայթրօզու թէքրարէն պայըմագ սէրէ-
ճէսինէ կէթիրտի , վէ էկէր ԲալՓ Միւրը Եէրինտէն Փըրլանըպ մէրգումէյի
գուճագլամըզ օլմասա իտի , շիւպհէսիզ , տիւչարը տէհչէթ օլան գըզ Եէրէ
սէրիլէճէք իտի :

Իքի նիչանլըլար , պիր տէՓա տահա պիրիպիրլէրինէ սարըլտըլար , վէ
արթըզ պու տէՓաքի սարըլըշտա , Հէլէն Հուայթրօզ իչիւն , հիչ պիր թէ-
րէտտիւս էնկէլի պուլունմամագտա իտի :

Թօմաս Ուայլումէն , գօլլարընը խաչվարի կէօյսիւնիւն իւզէրինէ վազ իյ-
լէմիչ օլտուղու հալտէ , պիր քէրրէ տէօնիւպ ճէնազէնին իւզէրինէ պագտը-
պիր քէրրէ տախի , մէսուտ ԲալՓ Միւրըն վէ Հէլէնին իւզէրինէ պագտը-
տէրուճինտէն պիր աէրին ա՛հ չէքտի . վէ պիր իքի ատըմ իլէրու տօզրու
կիտէրէք , էլինի , ԲալՓ Միւրըն ումուզունա վազ իլլէտի . վէ ,

— Գօմանտան էֆէնտի , մուզավլէլէմիգի ունուլմուչ օլմամայըսընըզ .
սէրպէսիլէթ Փէրմանըմը , վէ պին ատէտ Խնկիլիզ լիրասընը ալսզ իլլէտիմ .
իլթէ վալիտէնիլին էլմասըլըր տա պուճտա տըրլար , պուճարը տա սիլէ
խատէ իտէրիմ , տէտի , վէ պու սօն սէօլլէրի սէօլլէտիլի սըրաստա , ալզը
աչըզ պիր էլմաս չըզընը չըզարըպ , ԲալՓ Միւրըն թէսիլմ իթտի :

— Մուզավլէլէմին սօն նօզթասընա գատար իճրասընա հազըրըմ , տէյի
ճէվապ վէրտի կէնճ գօմանտան :

— Թէլէքըիւր իտէրիմ . սիլտէն պաշգա պիր խըտմէթ տահա իսթէրիմ ,
գօմանտան էֆէնտի : Պիզիմ Եիւզպաչը Մօրիս էֆէնտիմիզ , քէնտի ալընը
էլինտէն գաչըրմըզ օլտուղու իչիւն մէյեուս օլմուչ օլմալը տըր . շիւնքի սէր-
պէսիլէթ Փէրմանը Եէտիմտէ պուլունտըզճա , արթըզ պէնիմ Եագամա
սարըմասը միւմքիւն տէյիլ տիր . Փագաթ պէնիմ տախի ինսանիլէթ տույ-
ղուլարընտան պիպէհրէ պուլունմատըլըմը իսպաթ իթմէք իսթէրիմ : Եիւզ
պաչը Մօրիս էֆէնտիլէ , իբտէ սալլանաճագ պիրիտի լազըմ տըր . քէնտիսի-
նէ տէ հազգսըլըզ օլմասըն . իլթէ պէնիմ Եէրիմէ վէքէպլէթէն , քէնտիսի-
նէ պաշգա պիրիսինի թագտիմ իտէճէյիմ քի պու գատար Եօրկուճուզլար
իլէ հազըրլամըզ օլտուղու տար աղածը տա պօշտա գալմասըն :

Գաթիլ հայտուտ պու սէօլլէրի սէօլլէտիլէտէն սօնրա , թէքրարէն օտա-
տան տիչարը չըզտը . տիչարտա պիր պագըրըմա սէսի իչիթիլմէյէ պաչատը ,
վէ արասը պիր տաղըզգա կէչմէզտէն , մէրգուճ հայտուտ , տիթրէմէքտէ օ-
լան Մատամ կրինին գօլունտան թուլմուչ օլտուղու հալտէ , անը չէքիլէ
չէքիլէ օտա գարուսուճտան իչէրի կէթիրտի , վէ Եիւզպաչը Մօրիսէ իս-
թապէն ,

— Իլթէ էֆէնտի , սանա , էրքէք պիր ճանավարըն Եէրինէ , տիլի պիր
ճանավար կէթիրտիմ , տէտի : Նէ՞ Եաբալըմ . շիմտիլիք հազրտա պուլու-
նանը պու տուր , պուճուճա գանաաթ իթմէլիսինիլ . Փագաթ սիլի թէէ-
մին իտէրիմ քի , պու տախի բէք Եապանա աթըլաճագ ալլարտան տէյիլ

տիր • շիւնքի սիր գաջ տէլիգանլընըն զաթլինէ չերիք պուլունտուգ տան պաշգա , չէքերճի ճօնսընըն տէլիգանլը օղլունու տա , սիւզաթ քէնտի տիւ պէր էլէրի իլէ սօղապլամը տըր :

— Եալա՛ն տըր , եալա՛ն սէօյլէյօր , ինա՛նմայլըն , տէյի պաղըրմայա պաշա լատը , եիւզիւնիւն ըէնկի պէմպէյազ քէսիւմիշ օլան տիշի ճանաւար , եիւզ պաշը Մօրիսին քէնտի եազասընտան թութ տուզընու կէօրտիւյիւնտէ :

— Հա՛հ , հա՛հ , հա՛հ . պոււլար իսթ ինթագտա սէօյլէնէճէք սէօյլէր տիր , շիմտիտէն եիւրէք թիւքէթմէյէ վէ չէնէ եօրմայա նէ՞ հանէթ վար տըր , տէտի Ուայլամէն , թէքրարէն քէնտի կիւլիւշ սէտալարը իլէ օտանըն տուվարլարընը էօթտիւրէրէք , վէ պատէհու թէքրարէն Բալֆ Միւրրա տէօնիւպ ,

— Ին սօն վէ էն միւհիմմ մուգսվէլէ շարթընըզը իճրա իլէմէյէ միւսա-րաաթ իթմէ՞զիսինիզ , էֆէնտի , տէյի սիւալ իթտի :

— Բէճա իտէրիմ , մէզըիւր շարթը , սիր տէֆա տահա ալէնէն թէքէր-րիւր իտին , տէտի Բալի Միւրր , սիր աղամէթ իլէ :

— Գօմանտա՛ն էֆէնտի , պէն սիզին նապը նիշանլընըզըն , մատմուա-զէլ շէլէն Հուայթրօզըն թէվըրֆ իտիւմիշ պուլունտուզըն մահէլի սիզէ կէօսթէրիպ , անը սիզին գուճազընըզա թէսլիմ իթտիլիմտէ , սիւ տախի , ՉՅ սէնէտէն պէրու հասրէթիին չէքմէքտէ օլտուզըն էվլատընը պանա կէօս-թէրիպ , անը պէնիմ նալըրզ գուճազընա թէսլիմ իտէճէք իտինիզ :

— Բէք աէա , Թօմաս Ուայլամէն . պէն քէնտի միւրատընա՛ նայիլ օլ-տում , սէն տախի քէնտի միւրատընա նայիլ օլ : Թօմաս Ուայլամէն , իշթէ էվլատըն պուրատա տըր . անը թանլը՛ , վէ պէլքի հէնուզ իւզէրինտէ սիր հայաթ էսերի վար իքէն , անը գուճազլա՛ : Իշթէ ՉՅ սէնէտէն պէրու հաս-րէթիին չէքմիշ օլտուզըն էվլատըն , Թօմաս Ուայլամէն , գուճազլա քէն-տիլինի , տէտի Բալֆ Միւրր , միւքէտտէր սիր մուգաֆֆէրիյէթ ալէանէթի իլէ սիր իքի ատըմ իլէրու կէլէրէք , վէ բարմապը իլէ , Մօրթիմէրին ճէսէ-տիինի կէօսթէրէրէք :

Տիւնեա իւզէրինտէ , գաթլի նուֆուստան վէ ճան աճըթմագտան պաշ-գա սիր քէյֆ տույմագ սիլմէյէն ալչագ գաթիլ , Բալֆ Միւրրըն սօն սէօզ-լէրինի իշիթտիյինտէ , վէ անըն բարմապը տօղրուլուզընա պագարագ , եէ-րէ սէրիւմիշ օլան Մօրթիմէրին ճէսէտինէ նազար իթտիլինտէ , սիր արա պիւսպիւթիւն քէնտիտինի զայպ իթմիշ կիպի կէօրիւնտիւ . պատէհու , սի-նիլըրի չէքիւլէքտէ տիր կիպի , ազպը վէ կէօյլէրի շարըլմայա պաշլատը . նիհայէթ թէքմիշ վիւճուտինի տիթրէթմէքտէ օլան սիր հարէքէթ միւշահէտէ օլունուպ , կէօյլէրի տախի օլ տէրէճէտէ տէհէթլի սուրէթտէ պէօյիւմէյէ պաշլատըրար քի , բաթլայաճազլարընա շօզ սիր շէյ գալմամը կիպի կէօ-րիւնմէքտէ իտի :

Օտանըն տէրունինտէ , հիշ սիր մախլուզ էսերի պուլունտամագտա տըր կիպի , սօն տէրէճէտէ տէրին սիր սուսլուզ հիւքմ իթմէքտէ , վէ սիւթիւն հազըրունուն կէօյլէրի , Ուայլամէնին իւզէրինտէ մէրքէվէնմիշ պուլունտագ-տա իտի :

յապիս հայտուտ , մէղքեր բաթլամագ տերեճէսինտէ պէօյւմուչ կէօզ-
րի իլէ , Մօրթիմէրին ճէսէտինէ պիր միւտտէթ տիք տիք պագտըգտան սօն-
րա , Փուրթուանանն էլինտէ էյլէնճէ օլմուչ պիր աղան կիպի , թէքմիլ վիւ-
ճուտի իլէ իլէրու կէրի սալլանմայա պաշլատը . վէ արթըգ քէնտի մէֆրէթ
եիւքէրինի թաշմայա իյթիտարարը դալմամըչ օլան տիպէրի գըրըրաագ ,
պիր շէշխանէ գուրչունուտան վուրուլմուչ ճանապար կիպի , տէհէթլի պիր
նիտա իլէ , էվլատընն ճէսէտի իւզէրինէ տիւշտիւ :

«Ա՛հ , էվլատըմ , էվլատըմ» նիտասը իւթիլմիշ իտի :

Հայտուտ գաթիլ , պիր պէշ տագըգա գատար , պիզպաթ քէնտի էլի ի-
լէ վուրուպ էօլտիւրմիւչ օլտուզու իշլան իֆթիլսար իյլէտիլի կէնճ հայլազըն
ճէսէտի իւզէրինէ գաբանըպ , պայկըն պիր հալտէ գալար :

Պատէհու տօղրուլուպ , Մօրթիմէրին պաշընը տիպինին իւզէրինէ ալտը ,
վէ աղլամայա իգթիտարը պուրունմայան տէհէթլի կէօպէրի պիւսալիւթիւն
դան բէնկի քէսպ իթմիշ օլտուզու հալտէ , անըն քիւլ քէսիլմիշ տիւլէր ճէ-
մալինէ պագարագ , եիւրէք բարալարընն ֆիղանլար պըրագմայա պաշլատը :

«Ա՛հ էվլատըմ , սէֆի՛լ էվլատըմ . եիրմի պէշ սէնէ սէնին հասրէթլին իլէ
էրիտիքտէն , վէ էվլատըմ օլտուզունու պիլմէյէրէք պու գատար վագըթ սէ-
նիլէ եաշատըգտան սօնրա , թամ էվլատըմ տէյէրէք սէնի գուճաղըմըն
իշինտէ սըգմայա նայիլ օլաճաղըմա անճագ եիրմի տէօրթ սաաթ գալարագ ,
սէնի քէնտի էլիմ իլէ թէլէֆ իտէճէք , վէ լիմտի , սէնին ճէսէտինի դուճագ-
լայաճագ իմիշիմ . . . :»

Սէֆիլ հէրիֆ , տահա չօգ շէյլէր սէօյլէյէճէք իտի :

Պագաթ պիր հալ վագը օլտու քի , պիր շիճէք գարպը կիպի , անըն
նութ գունու գաթ իթտի :

Թօմաս Ուայլտմէն , սուս օլմասը իլէ պէրապէր , պիւթիւն վիւճուտի ի-
լէ , շէտիտ սուրէթտէ սարսըլտը :

Ճէնազէ , կէօպիւնիւ աշըպ , քէնտի եիւզիւնէ պագմըլ իտի :

Պիր արա , Մօրթիմէրին տուտագլարը տախի օյնատը :

Սէօնմէքտէ օլան էօմր գսնտիլինին ըշըլը , սօն տէֆասը օլարագ բար-
լումագտա իտի :

Հայտուտ բէտէր , չըլտըրմագ հայինէ կէլէրէք , քէնտի էվլատընն պա-
շընը եօգարը գալարաը , վէ .

«Մօրթիմէր , էվլատըմ , մէրհամկթ էթ , եիւզիւմէ պագ . ա՛հ , գուր-
թարաճաղըմ սէնի . էօլմէյէճէքսին , հէքի՛մ , ճէրրա՛հ եէթիշտրին , չարո՛ւք ,
սո՛ւ եէթիշտրին . էվլատըմ , Մօրթիմէր , եիւզիւմէ պագ , սէնին բէտէ-
րինիմ . եիւզիւմէ՛ պագ . պիր շէ՛յ սէօյլէ , տէյի պաղըրմագտա իտի :

Ձիւլագը Մօրթիմէրին սօն նէֆէսի հալէա իւզէրինտէ օլտու , պայկըն
կէօզէրինի թէքարէն աշարագ , Ուայլտմէնին եիւզիւնէ պագտը . պատէհու
պու կէօզէր , էպէտի սուրէթտէ գաբանտըլար :

Պագաթ գաբանտըլարը սըրատա , ազըր տախի աշըլմը , վէ չու պայ-
կըն սէօզէր , քի սէֆիլ աշիլգանընըն տիհանընտան չըգան սօն սէօպիլ ի-

տիկեր , գաթիլ բէտերին վէ եազընընտա սուլունանլարըն գուլագըրնա տէյմիչ իտի :

«Մէն պէնի՛ք բերբերի՛ք . . . Գ՛նք օլունըն . . . :

Մօրթիմէրին պու սէօզլէրինտէն , Թօմաս Ուայլտմէն օլ տէրէճէտէ միւթէտսիր օլուպ սարսըլտը քի , Մօրթիմէրին պաշլ մէրգուժուոն գուճաղընտան գայըպ եէրէ տիւշտիւ :

Օլ վագըթ , խապիս հայտուտ էյիլիպ , էլինի Մօրթիմէրին եիւրէյի իւզէրինէ գօյտու . պատէհու գուլագընը մէրգուժուոն կէօյսիւնէ սայատըպ պիր միւտտէթ անը տիյնէտի :

Հէր պիր շէյ պիթմիչ իտի . . . :

Նապէհան պիր շէտիտ հարէքէթ միւշահէտէ օլունտը :

Թօմաս Ուայլտմէնին էլի , պիր եըլաըրըմ չաբուգըղը իլէ ճէպինէ կիրիպ չըգտը , վէ պիր բարըլթը կէօրիւնտիւ :

Թէքմիլ հազ բուն եէք ալագ պաղըրտարագ , խապիս հայտուտըն իւզէրինէ տիւշմէյէ տաժրանտըլար :

Ֆագաթ հիչ պիր շէյէ մէյտան գալմամըլ իտի :

Պիր ալէվ միւշահէտէ օլունտու , պիր տէհչէթլի շամաթա իշիթիլտի , վէ պիր սէյազ տիւման , Թէքմիլ օտայը գաբլատը :

Բալֆ Միւրըն , վէ Հէլէն Հուայթրօղուն եիւզլէրինէ սըճագ պիր շէյ սէրբիտի . . . :

Մէրգուժանըն եիւզլէրինէ սէրբիլէն սըճագ շէյ , օլ գատար տէհչէթլի սէրէնճամլարընա սէպէպ օլան հայտուտ գաթիլին , պէյնինին բարչալարը իտիկեր . . . :

Պու տէհչէթլի մէնգարէտէն , հազըրունուն քեաֆֆէսի տալսի սօն տէրէճէտէ միւթէտսիր օլարագ , նութղարը թութուլմուչ իտի :

Թապանճանըն տիւմանը մահվ օլտուպընտա , եէրտէ , պիրիպիրլէրի իւզէրինէ եըղըմըլ իքի ճէսէտ կէօրիւնմէքտէ իտի . պիրիպիրլէրինէ շայան պիր բէտէր վէ էվլատըն , իքի նէֆէր հայտուտ գաթիլլէրին ճէսէտլէրի :

Ուայլտմէնին խային էլի , սօնու սօնու պիղպաթ քէնտի նէֆսինէ տալսի գատտ իթմիչ օլան պու միւսիպէթլու էլ , հալէա , Թապանճայը սըգը սըգը թութմագտա , վէ անըն պօրուտունտան , հալէա պայկըն պիր տիւման չըգմագտա իտի :

Թօմաս Ուայլտմէն , քէնտի վատինտէ սատըպ պուլունմուչ իտի :

Օն պիր նէֆէր ինտան գաթլ իթմիչ իտի քի , օն պիրինճիսի , պիննէֆս քէնտի էվլատը իտի . ֆագաթ գաթլին մըգտարընը օն իքիյէ իպլաղ իթմէյի վատ իթմիչ իտի . պու օն իքինճի տալսի , օճագ սիւրիւրիւճիսի ճագ Թէյլըրըն գըզը Ֆլօրա օլաճագ իտի . ֆագաթ գատէր , մէրգուժէ պիչարէ գըզա , էօլիւմտէն ալ տէհչէթլի օլմայան տիվանէլիք հայինի հասր իթմիչ օլտուղունտան , Թօմաս Ուայլտմէնին գաթլ սայըսընը թէքմիլ իտէճէք տիկեր պիրիսի լագըմ իտի :

Պու օն իքինճիյի Թայէին իտէն տալսի , Ատալէթին հիւքմի օլտու :

բոսա Ուայլտմէնին օն իբնճի գուրպանը , պիննէֆս քէնտիսի օլանագ

իւր . . . :

Իք այթիւսթիւք սէֆ օլուպ հէր քէսին ագլը պաշընա կէլտիյինտէ , իբի գաթիլէրին ճէսէտլէրի պիրիսիւրլէրինտէն այլըրլարագ , էվլատ վէ բէտէր , եան պէ եան եաթըրըլտըլար , վէ Ուայլտմէնին ճէպլէրի արաշթըրըլտըրգտա , հէնուզ ալսզ իյլէմիշ օլտուզու սէրպէսթիյէթ Ֆէրմանընտան , վէ պին լիրա նագտտան պաշգա պիր շէյ զուհուր իթմէտի :

25 սէնէլիք սէֆիլ պիր էօմը , տէհչէթլի սուրէթտէ տէվամ իթմիշ օլտուզու կիսի , տէհչէթլի սուրէթտէ տախի խիթամ պուլմուշ իտի :

Իչպու Փաճիատան պիր հաթթա սօնրա , կէյնհէթ մէյտանընտա , խընճախընճ պիր գալապալըգ պիրիքմիշ իտի :

Մէյտանըն օրթատընտա գուրուլմուշ օլան եիքսէք պիր քէրէվէթին նէրտիվէնինտէն եօգարը , էլլէրի արգասընա պաղլանմը պուլուլնան պիր գարը չըգարըլմագտա իտի :

Եիւրիւմէյէ մէճալի գալմատըլընտան սիւրիւքլէնէրէք կէօթիւրիւլմէքտէ օլան պու գարը , պիր քիւթիւք հուզուրընտա տիզ չէօքտիւ , սիսհլար կիյինմիշ օլան պիր բարագըն էլինտէքի խաշը բուս իյլէտի , պատէհու , հէնուզ տիւպէրլիյինի զայպ իթմէմիշ օլան պաշընը , մէգքիւր քիւթիւյին իւզէրինէ վազ իյլէտի . կիւնէչին գիյալարընտան բէրթէվէր սաչան բարագա պիր պալթա եօգարը չըգըպ աշաղը էնտի , վէ մէգքիւր կէնճ պաշ քէսիլիպ քէրէվէթին իւզէրլնտէ եուվարլանտը :

Հէնուզ տիւպէրլիյինի զայպ իթմէմիշ տէտիյիմիզ պու կէնճ պաշ , մատամ կրինին պաշը իտի :

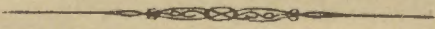
Իչթէ պու օլտու հիքեայէմիզին ճինայէթ գըսմլարընը իճրա իտէն ճէրրահ ճէնքինսին , մէյխանէճի Լօնկէտին , Մօրթիմէրին , Ուայլտմէնին , վէ Մատամ կրինին էնճամլարը :

Պիչարէ Ֆլօրանըն իտէ , ազ վագըթտան ագլը պաշընա կէթիւրիւլմէսի գապիլ օլամայարագ . նիհայէթ պիր թիմարխանէյէ վազ իտիլմէսինէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլտու իտէ տէ , Բալֆ Միլըրըն վէ տիկէր տօսթլարըմըզըն հիւմէթ վէ զայրէթի իլէ , ալթը այա գատար պիւսպիւթիւն քէնտիսինի պուլուլուպ , երինէ անլէրին հիւմէթ վէ մուսվէնէթի սայէսինտէ , քէնտի տէրէճէնինէ մըթապըգ սուրէթտէ , էհլի ըրզ վէ չալըզգան պիր տէլիգանը իլէ էվէնիպ , գէնկին վէ սսըլզատէ գարըսը տէյիլ իտէ տէ , մէսուտ պիր զէվճէ վէ էյի պիր վալտէ օլտու :

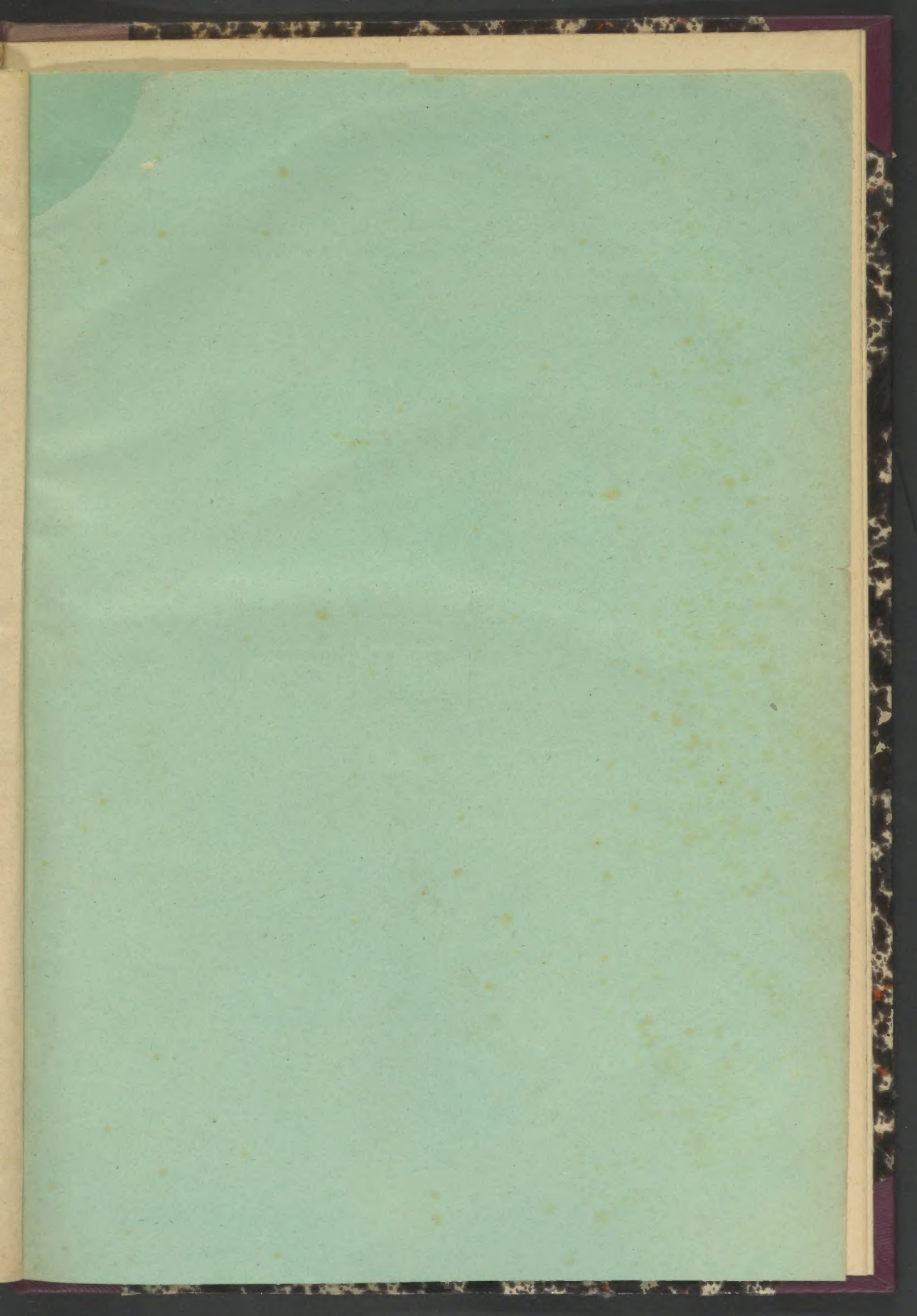
Ասըլ պիզիմ սէվիլիւլի գահրամանլարըմըզա կէլինճէ , այնի կիւնտէ , այնի սաաթտա վէ այնի տագըգատա , պիր եանտա Բալֆ Միլըր վէ Հէլէն Հուայթրօզ , վէ տիկէր եանտա տախի , Տօն Վալտէզ վէ Տօնա Իզապէլա ,

չիֆթ չիֆթ տուրմուշ վէ էլ էլէ վերմիշ օլտուղլարը հալտէ , նիքեահ . ու
աւը պաղը իլէ , էպէտի սուրէթտէ պիրիպիրլէրինէ գալուչտուլար , վէ ու
զուն վէ մէսուտ էօմրլէրինին նիհայէթինէ տէկին , զալիմ էօլիւմտէն պաշ-
գա հիչ պիր շէյ , պու սէվիւլիւ Դեօրնլէրէ պիրիպիրինտէն այլըրամաար :

Սէօյլէմէյէ հաճէթ եօղ տուր քի , սատըզ Պիկթէյլ քէլք վէ իլսթիյար
Մօրտաունթ տախի , պագը գալան կիւնլէրինի , մէրզուման սէվիւլիւ Դեօրն-
լէրն վէ անլէրին սէվիւլիւ էվլատլարընըն եանընաա կէչիրիպ , ագաը իզ-
տիվսճ զիյնէթինտէն ալթը այ սօնրա , Տօնա Իզապէլլանըն վալիտէ վէ բէ-
տէրի տախի , Սփանիատա վաղը Միլքլէրինին քեաֆֆէտինի սաթըպ նագա
իտէրէք Ինկիլթէրրայա կէչտիլէր , վէ էօմրլէրինին պագը գալան գըսմընը
քէնտի ազիզ զըզլարը վէ սէվիւլիւ կիւվէյիլէրի եանընաա կէչիրտիլէր :

Խ Ի Թ Ա Մ

ՖԻՅ 12 ՂՈՒՐՈՒՇ

